

LIETUVA. Švietimas šalyje ir regionuose

2022

Įtraukusis ugdymas

Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose 2022

Įtraukusis ugdymas

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija leidžia kasmetinį leidinį, kuriame šalies ir savivaldybių lygmeniu apžvelgiama švietimo būklė. 2022 metų leidinyje išskirtinis dėmesys skiriamas įtraukiojo ugdymo klausimams.

Pasiūlymus ir komentarus prašome siųsti Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Strateginio planavimo skyriaus vedėjui **Ričardui Ališauskui** (Ricardas.Alisauskas@smsm.lt).

Redakcinė grupė:

prof. dr. Ramūnas Skaudžius, švietimo, mokslo ir sporto viceministras (pirmininkas)

Ričardas Ališauskas, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Strateginio planavimo skyriaus vedėjas (pirmininko pavaduotojas)

Ignas Gaižiūnas, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ministro patarėjas

dr. Alvyra Galkienė, Vytauto Didžiojo universiteto Švietimo akademijos profesorė

Dovilė Juodkaitė, Lietuvos negalios organizacijų forumo prezidentė

Rūta Krasauskienė, Nacionalinės švietimo agentūros direktorė

Daiva Marcinkevičienė, Lietuvos statistikos departamento Socialinės apsaugos, sveikatos, švietimo ir kultūros statistikos skyriaus vedėja

Jonas Mickus, Lietuvos savivaldybių asociacijos patarėjas švietimo ir kultūros klausimais

Evelina Raudytė-Lipeikienė, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Strateginio planavimo skyriaus vyriausioji specialistė (sekretorė)

Algirdas Kęstutis Rimkus, Panevėžio rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėjas, Lietuvos savivaldybių švietimo padalinių vedėjų asociacijos prezidentas

dr. Jonas Ruškus, Vytauto Didžiojo universiteto Socialinio darbo katedros profesorius, Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių komiteto narys ekspertas, vicepirmininkas, Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos pirmininkas

Grazina Šeibokienė, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Švietimo pagalbos skyriaus vedėja

Leidinio rengėjai:

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija: Gintaras Bakanas, Ugnė Cibulskaitė, dr. Rita Dukynaitė, Aušra Jankauskienė, Lina Kantautienė, Virginija Kazakauskienė, Ramutė Kulikauskienė, Meilė Labeikytė, Virginijus Mažeika, Gintautas Meilūnas, Alfonsas Meškys, Asta Paliokaitė, Vaida Peciukonienė, Regina Pocienė, Elena Stanienė, Danutė Šapalienė, Danutė Tarasevičienė, Alma Valevičiūtė, Jonas Vaščėga, Asta Vaznienė, Jūratė Venckienė, Jurga Zacharkienė, Beta Zaveckienė

Nacionalinė švietimo agentūra: dr. Sandra Balevičienė, Jolanta Jevsejevienė, Elvyra Matačiūnienė, dr. Svajonė Mikėnė, dr. Rima Zablackė

Konsultavo, teikė duomenis ir informaciją:

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija: Vitalija Naudžiuvienė, Tarptautinių investicijų koordinavimo departamento Tarptautinių investicijų įgyvendinimo skyriaus specialistai

Nacionalinė švietimo agentūra: Mindaugas Akelis, Ineta Antanavičienė, Evaldas Bakonis, Eduardas Daujotis, Edita Gailiūtė, Kristina Ignatavičienė, Jurgita Kaukėnienė, Vaida Kostygova, Asta Lauciuvienė, Viktoras Mickevičius, Ginta Orintienė, Lina Palačionienė, Ana Pavilovič-Jančis, Rimantas Pikšrys, Ingrida Šedeckytė-Lagūnavičienė, Galina Šestakova, Ingrida Šiaučiulienė, Marija Usovaitė, dr. Snieguolė Vaičekauskienė, Irma Žabelovičienė

Europos socialinis fondas: Karolina Zakaruskaitė

Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacija bendrajam priėmimui organizuoti: prof. dr. Pranas Žiliukas

Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras: dr. Gediminas Beresnevičius, Raimantas Vaitkus

Lietuvos statistikos departamentas: Dalia Ilekytė, Vaida Rukšėnienė

Studijų kokybės vertinimo centras: Aušra Leskauskaitė, Rasa Penkauskienė

Užimtumo tarnyba prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos: Ingrida Smažienė

Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centras „Vilmorus“: dr. Vladas Gaidys

Bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) portale ibiblioteka.lt

Redaktorės: Kristina Rozenbergaitė, Anželika Tekutienė

Dizainerė Dalė Dubonienė

Maketuotojas Gintautas Vaitonis

Viršelyje: Gabrielės Špiegytės, Kupiškio Lauryno Stuokos-Gucevičiaus gimnazijos 4g kl. mokinės piešinys (mokytoja – Lena Zinienė)

Pastaraisiais metais Lietuvos švietimo sektorius, kaip ir kitos valstybės valdymo sritys, ne tik tobulina savo sistemą, bet ir patiria įvairių nenumatytų iššūkių. COVID-19 pandemijos pasekmės, nelegalios migracijos krizė, Rusijos karo prieš Ukrainą padariniai privertė greitai reaguoti ir prisitaikyti prie naujos socialinės, ekonominės aplinkos pokyčių. Reaguojant į šiandienos itin dinamiško pasaulio tendencijas, būtina spręsti demokratijos, nelygybės, socialinės, kultūrinės ar skaitmeninės atskirties klausimus.

Plėtojant demokratiją ir švietimą, svarbu aktualizuoti asmens atsparumo, pilietiškumo, kritinio mąstymo, kūrybingumo, socialinių emocinių gebėjimų ugdymą. Tai bandoma atliepti naujo etapo valstybės pažangos strategijoje „Lietuva 2050“.

Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija, atsižvelgdama į ekonominės, socialinės ir kultūrinės raidos tendencijas ir poreikius, intensyvią technologijų pažangą, pateikia keturias galimas švietimo prognozes: siekiama kurti būsimas ateities mokyklos vizijas, kurios svarstomos tradicinio ir laisvojo ugdymo idėjų sankirtų kontekste. Prognozuojami skirtingi švietimo modeliai skatina šalių švietimo bendruomenes telktis bendroms diskusijoms dėl ateities švietimo raidos perspektyvų ir tvarios plėtros.

Švietimas visuomenėje atlieka transformuojantį vaidmenį, todėl augantys visuomenės lūkesčiai švietimo sistemą skatina siekti ambicingų tikslų. Europos Sąjungos, UNESCO deklaruotas vertybinis požiūris siekti lygių galimybių ir švietimo teisingumo siejasi su Lietuvos strateginiuose dokumentuose numatytais siekiniais – užtikrinti prieinamą, įtraukų ir kokybišką švietimą kiekvienam.

Aštuonioliktosios Vyriausybės programoje užfiksuotas bendras tikslas – siekti, kad nuo ankstyvojo ugdymo etapo kiekvienas vaikas, nepaisant jo gyvenamosios vietos, socialinės, ekonominės, kultūrinės padėties ar specialiųjų ugdymosi poreikių, turėtų vienodas galimybes įgyti kokybišką ir perspektyvą suteikiantį išsilavinimą. Numatyta tobulinti ir plėsti švietimo prieinamumo galimybes, pagalbos teikimo priemones mokiniams, mokytojams, mokykloms, įtraukti ir išlaikyti mokinius ugdymo(si) procese, padėti siekti aukštesnių rezultatų, sumažinti mokinių pasiekimų atotrūkį. Tai ir daroma, priimami reikalingi sprendimai, skiriamos lėšos.

Nustačius pozityvius poslinkius ir tobulintinas sritis, šių metų švietimo būklės apžvalga atskleidė, kad daugiau vaikų dalyvavo ikimokyklinio ugdymo procese, priimti daug metų atidėlioti sprendimai sumažino mokinių, besimokančių jungtinėse ar perpildytose klasėse, skaičių. Gerėjo mokinių ugdymo(si) sąlygos mo-

kyklose, jų aprūpinimas kompiuteriais ir laboratorijomis – tai suteikia daugiau galimybių mokytis per prakti-
ką, bandymus, eksperimentus, įgyjamą patirtį, mokytis nuotoliniu būdu. Vis dėlto dar didesnės pažangos
pasigendama sprendžiant ugdymo kokybės netolygumų savivaldybėse, mokyklų ir mokinių pasiekimų
atotrūkio problemas.

Ryškūs savivaldybių, to paties tipo mokyklų skirtumai susiję su nevienodomis vietos savivaldos galimybė-
mis ir pastangomis kurti svarbias švietimo veiksmingumą lemiančias sąlygas. Be to, aukšto profesionalumo
kvalifikuotų pedagogų trūkumas vis dar yra reikšmingas iššūkis. Ypač didelį susirūpinimą kelia pablogėjusi
jaunimo emocinė savijauta, išaugusi depresijos rizika, didėjantis narkotinių medžiagų vartojimas, todėl
mokyklų vadovams ir pedagogams būtina skirti atidų dėmesį kiekvienam mokiniui, sukurti saugią ir įtrau-
kią aplinką, skatinančią pažinimo džiaugsmą, žadinančią smalsumą.

Šių metų švietimo būklės apžvalgoje pasirinkome išsamiau panagrinėti, kaip švietimo sistemai sekasi įgy-
vendinti įtraukijį ugdymą. Įtraukiojo ugdymo koncepcija yra plati ir nuolat kintanti. Ji tikslingai siejama su
vertybiniu požiūriu užtikrinti socialinę įtrauktį ir teise būti nediskriminuojamiems dėl savo negalios, lyties,
tautybės, gabumų ar kitų ypatumų.

Įsitvirtinant įtraukiojo ugdymo idėjai, vis labiau siekiama atliepti individualius ugdymosi poreikius, plėtoti
gebėjimus, padidinti mokinių įsitraukimą ir jų patiriamą mokymosi sėkmę. Įtraukusis ugdymas apima tei-
sėkūros, organizacijos kultūros ir etikos, aplinkos pritaikymo, ugdymo turinio, mokytojų rengimo ir kompe-
tencijų, pagalbos teikimo, vertinimo, ugdymo organizavimo sritis. Lietuvos mokyklose jau plėtojama įtrau-
kiojo ugdymo kultūra ir praktika, tačiau nuo 2024 m. rugsėjo mėnesio ši nuostata turėtų tapti visuotinai
taikoma, todėl visiems specialiujų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams turi būti sudarytos tinkamos
sąlygos lankyti artimiausią geros ugdymo kokybės ikimokyklinio ugdymo ar bendrojo ugdymo mokyklą.

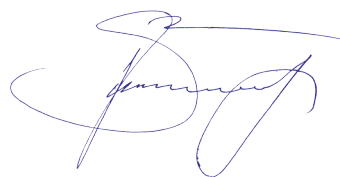
Vertindami įtraukiojo švietimo principų įgyvendinimą, Lietuvos švietimo sistemoje galime pastebėti vyks-
tančius teigiamus pokyčius. Nuosekliai gerėja mokinių, turinčių specialiujų ugdymosi poreikių, įtrauktis, jų
integruotas ugdymas bendrosiose klasėse, daugiau mokinių dalyvauja neformaliojo švietimo veiklose. Taip
pat išaugo švietimo pagalbos specialistų skaičius ir mokiniams suteiktos švietimo pagalbos mastas.

Per pastaruosius kelerius metus padidinta švietimo pagalbai, ugdymo įstaigų infrastruktūrai gerinti ir ap-
rūpinti specialiosiomis mokymosi priemonėmis skiriamų lėšų suma, o 2021–2024 m., vykdamas Švietimo
įstatymo pakeitimo nuostatų įgyvendinimo veiksmų planą, numatomos papildomos 220 mln. Eur inves-
tacijos fizinėms, emocinėms, informacinėms, socialinėms kliūtims pašalinti švietimo įstaigose. Visa tai turi
veiksmingai prisidėti prie socialinės atskirties rizikos mažinimo.

Būtina ir toliau padėti mokytojams tobulinti turimą kvalifikaciją ir pasirengimą organizuoti darbą daugia-
kultūroje, daugiakalbėje aplinkoje su skirtingų gebėjimų ir specialiujų ugdymosi poreikių turinčiais vaikais.
Be to, didesnio proveržio tikimasi ugdymosi aplinkos pritaikymo srityje, siekiant besimokantiejiems suda-
ryti palankiausias sąlygas plėtoti akademinis pasiekimus, kognityvinius, socialinius emocinius gebėjimus,
reikalingus sėkmingam dalyvavimui ugdymo procese ir visavertei asmens raidai. Įtraukiojo ugdymo plė-
trai užtikrinti būtina švietimo įstaigų vadovų ir viso personalo lyderystė.

Lietuvos švietimo sistema turi potencialo sėkmingai įgyvendinti įtraukiojo ugdymo nuostatas, tačiau svar-
bu atkreipti dėmesį, kad tai yra nuolatinis ir nesibaigiantis procesas besimokančiųjų gerovei užtikrinti.

Ateinantys keleri metai pateiks naujų galimybių, iššūkių, kvies susitelkti ir kartu ieškoti tinkamiausių spren-
dimų. Tikimės, kad švietimo būklės apžvalgoje pateikiami duomenys ir jų analizė paskatins įvertinti esamą
situaciją, išsiaiškinti kylančias problemas ir įkvėps ryžtingiems pokyčiams – kurti tvarią ir prasmingą visuo-
menės ateitį.

dr. Jurgita Šiugždinienė,
švietimo, mokslo ir sporto ministrė

Turinys

Lentelių, paveikslų ir savivaldybių sąrašas	6
Įvadas.....	15
Apibendrinimas: pagrindiniai faktai ir tendencijos.....	16
I DALIS. BENDROJI ŠALIES ŠVIETIMO BŪKLĖS APŽVALGA	20
1. Pagrindinių nacionalinių ir tarptautinių strateginių švietimo politikos siekių įgyvendinimas Lietuvoje.....	24
ŠVIETIMO REZULTATAI IR POVEIKIS VISUOMENEI	34
2. Lietuvos gyventojų pasitikėjimas švietimu ir švietimo vertinimas.....	34
3. Gyvenimo kokybė šalyje, gyventojų pilietiškumas ir pasirengimas nuolat mokytis	36
4. Lietuvos gyventojų išsilavinimo lygis ir dermė darbo rinkoje.....	40
5. Bendrojo ugdymo mokinių pasiekimai.....	42
6. Mokinių psichologinė savijauta ir socialinės, emocinės kompetencijos.....	48
ŠVIETIMO REZULTATUS LEMIANTYS VEIKSNIAI	52
7. Šalies demografinių, socialinių, ekonominių ir kitų sąlygų įtaka besimokančiųjų, pedagogų, mokyklų skaičiui ir švietimo organizavimui	52
8. Vaikų dalyvavimas ikimokykliniame ugdyme	58
9. Bendrojo ugdymo mokinių dalyvavimas neformaliojo vaikų švietimo programose	60
10. Mokinių ir studentų formaliojo švietimo kelių pasirinkimai	62
11. Pedagoginių darbuotojų charakteristikos ir poreikis.....	64
12. Pedagoginių darbuotojų darbo krūvis ir darbo užmokestis	68
13. Bendrojo ugdymo mokyklų patalpų ir klasių dydis, mokyklų aprūpinimas mokymo priemonėmis	72
14. Švietimo finansavimas	76
15. Mokyklų veiklos kokybė ir išorinio vertinimo tobulinimas.....	78
II DALIS. ĮTRAUKUSIS UGDYMAS	80
16. Įtraukiojo ugdymo samprata ir įgyvendinimo prielaidos	84
17. Mokinių ir (ar) studentų įvairovė pagal individualius poreikius.....	92
18. Mokytojų nuostatos ir pasirengimas įtraukiajam ugdymui	100
19. Švietimo pagalbos specialistai	106
20. Tėvų (globėjų, rūpintojų) ir mokyklos bendradarbiavimas ugdant vaiką	112
21. Mokyklų pasirengimas ugdyti įtraukiai: aplinkos pritaikymas, švietimo pagalbos specialistų įdarbinimas, SUP turinčių mokinių tolesnis mokymasis	114
22. Įtraukties įgyvendinimas mokyklose: ugdymo procesų ypatumai, atsižvelgiant į besimokančiųjų įvairovę	120
23. Įtraukiojo ugdymo kokybė.....	130
24. Įtraukiojo ugdymo finansavimas ir aprūpinimas	134
III DALIS. ŠVIETIMO BŪKLĖ SAVIVALDYBĖSE	138
III dalyje taikomų rodiklių aprašymai, paaiškinimai.....	262
Santrumpos.....	267
Šaltiniai.....	268
1 priedas	273
2 priedas	278

Lentelių, paveikslų ir savivaldybių sąrašas

I DALIS. BENDROJI ŠALIES ŠVIETIMO BŪKLĖS APŽVALGA

- 1.1 lentelė. Pagrindiniai švietimo politikos tikslai ir tobulinimo kryptys (uždaviniai) nacionaliniuose ir tarptautiniuose dokumentuose
- 1.2 lentelė. Nacionaliniuose ir tarptautiniuose strateginiuose dokumentuose numatytos švietimo tobulinimo sritys, jas atitinkantys rodikliai ir siektinos reikšmės
- 2.1 pav. 2021 m., palyginus su 2018 m., visuomenės pasitikėjimas švietimu išaugo 6,2 proc. punkto
- 2.2 pav. Didžiausias visuomenės pasitikėjimas švietimu 2021 m. – rugsėjo ir spalio mėnesiais, kai vaikai po karantino sugrįžo į mokyklas
- 2.3 pav. EBPO gerovės indekso duomenimis, Lietuvos švietimas 2022 m. įvertintas 7,7 balo (iš 10) ir užima 13 vietą iš 40 šalių
- 2.1 lentelė. Pagal EBPO gerovės indekso švietimo dedamąsias, Lietuvoje geriausiai vertinamas gyventojų išsilavinimas, prasčiausiai – mokinių pasiekimai
- 2.2 lentelė. Lietuvos švietimo vertinimo reikšmė 2022 m. EBPO gerovės indekso duomenimis, jau viršijo 2021–2030 m. Nacionalinio pažangos plano 2025 m. siekinį
- 3.1 pav. Pagal EBPO gerovės indeksą, Lietuvoje geriausiai vertinamas švietimas bei darbo ir poilsio balansas
- 3.2 pav. 2018–2020 m. laikotarpiu Lietuvoje pagerėjo socialinių ryšių ir emocinės savijautos vertinimas, bet sumažėjo saugumo jausmas
- 3.3 pav. Visuomenės pilietinės galios indeksas auga
- 3.4 pav. Mokinių ir studentų pilietinės galios, o ypač – aktyvumo indeksai žemesni nei vidutiniškai šalyje
- 3.5 pav. 2021 m. mieste ir šalies mastu ženkliai padaugėjo besimokančių 25–64 metų suaugusiųjų
- 3.6 pav. 2021 m. besimokančių suaugusiųjų dalis Lietuvoje buvo 2,3 proc. punkto mažesnė nei vidutiniškai ES
- 3.7 pav. Lietuvoje 58 proc. suaugusiųjų gerai vertina savo gebėjimus naudotis naujausiomis technologijomis, 63 proc. norėtų juos tobulinti valstybinėse programose
- 3.8 pav. 2018–2021 m. sumažėjo nutraukusių mokymąsi ISCED 4–8 lygmenimis, ISCED 3 – padaugėjo
- 3.9 pav. 2021 m. moterys mokymąsi nutraukė rečiau nei vyrai, išskyrus ISCED 4 lygmenį
- 3.10 pav. Kaimo vietovėse anksti iš švietimo pasitraukusių jaunuolių daugiau nei mieste, ypač – vyrų
- 4.1 pav. Lietuvoje kasmet auga aukštąjį ir aukštesnįjį išsilavinimą turinčių gyventojų dalis
- 4.2 pav. Lietuvoje tarp moterų ir miesto gyventojų dominuoja aukštasis, tarp vyrų ir kaimo gyventojų – vidurinis išsilavinimas
- 4.3 pav. Pagal 30–34 metų jaunimo, įgijusio aukštąjį išsilavinimą, dalį Lietuva yra 4 vietoje ES ir viršija 2021–2030 m. Nacionalinio pažangos plano siekinį 2025 m. – aukštesnė reikšmė nei ES vidurkis
- 4.4 pav. 2021 m. augo įsidarbinusių jaunų profesinio mokymo įstaigų ir aukštųjų mokyklų absolventų dalis
- 4.5 pav. 2021 m. sumažėjo visų išsilavinimo grupių (ypač žemo išsilavinimo) gyventojų nedarbas
- 5.1 pav. Nuo 2018 iki 2021 m. padaugėjo ne žemesnį kaip pagrindinį PUPP pasiekimų lygį pasiekusių mokinių
- 5.2 pav. Bent vieną egzaminą išlaiko beveik visi, tris ir daugiau – apie 70 proc. laikusiųjų VBE
- 5.3 pav. PIRLS 2016 m. tyrimo cikle Lietuvos 4 kl. mokinių skaitymo rezultatai ženkliai pagerėjo
- 5.4 pav. TIMSS 2011–2019 m. tyrimo ciklai rodo Lietuvos mokinių pasiekimų pažangą
- 5.5 pav. Lietuvos mokinių PISA tyrimo rezultatai 2012–2018 m. gana stabilūs, išskyrus gamtamokslinį raštingumą
- 5.6 pav. Mokiniai, kurių 8 kl. NMPP matematikos rezultatai aukštesni, dažniau pasiekia ir aukštesnių matematikos VBE rezultatų
- 5.7 pav. Mokiniai, kurių PUPP matematikos rezultatai aukštesni, dažniau pasiekia ir aukštesnių matematikos VBE rezultatų
- 5.8 pav. Didėjo aukštesnėse klasėse matematikos pagrindinio pasiekimų lygio nepasiekiančių mokinių skaičius

- 5.9 pav. Mergaičių 2021 m. NMPP skaitymo rezultatai šiek tiek aukštesni nei berniukų, matematikos – panašūs
- 5.10 pav. 2021 m. mergaitės pasiekė aukštesnių PUPP rezultatų nei berniukai
- 5.11 pav. 2021 m. miesto mokyklų mokinių NMPP rezultatai aukštesni nei kaimo vietovių mokyklose
- 5.12 pav. 2021 m. PUPP rezultatai miesto mokyklose aukštesni
- 5.13 pav. Lietuvoje aukštesnio SEK statuso mokyklose PISA 2018 m. skaitymo gebėjimų rezultatai aukštesni
- 5.14 pav. Lenkų kalba besimokiusių 15-mečių PISA tyrimo rezultatai žemesni nei besimokiusių rusų ir lietuvių kalbomis
- 5.15 pav. Pagal mokomąją kalbą PUPP lietuvių kalbos ir literatūros rezultatai skiriasi labiau nei matematikos
- 5.16 pav. Savivaldybėse, kuriose aukštesni PUPP rezultatai, dažniau aukštesni ir VBE rezultatai
- 5.17 pav. Nors ir tęsiantis COVID-19, 2021 m. augo tarptautinėse dalykinėse olimpiadose dalyvavusių ir prizines vietas laimėjusių Lietuvos mokinių skaičius
- 5.18 pav. 2021 m. didžiausias dalykų olimpiadų nugalėtojų skaičius, tenkantis 10 tūkst. vaikų, užfiksuotas mažųjų savivaldybių grupėje
- 6.1 pav. Pandemijos metu pablogėjo Lietuvos gyventojų psichologinė savijauta
- 6.2 pav. Iki pandemijos Lietuva pagal paauglių savižudybių skaičių buvo antra Europoje
- 6.1 lentelė. Iki pandemijos daugumos paauglių sveikata nebuvo labai gera, santykinai didelė dalis mokinių patyrė patyčių ir jautė spaudimą dėl krūvio mokykloje
- 6.3 pav. Mažėja įprastas cigaretės rūkančio jaunimo dalis
- 6.4 pav. Auga elektroninesigaretės rūkančių jaunuolių dalis
- 6.5 pav. Mažėja alkoholio vartojančio jaunimo dalis
- 6.6 pav. Didėja bent kartą gyvenime narkotinių medžiagų vartojusio jaunimo dalis
- 6.7 pav. Didėja kanapes vartojančio jaunimo dalis
- 6.8 pav. Mažėja nepilnamečių padarytų nusikalstamų veikų skaičius
- 6.9 pav. Didžiausia dalis mokyklų bent vieną prevencinę programą įgyvendino žiedinėse, mažiausia – miestų savivaldybėse
- 7.1 pav. Šaliai prognozuojamas gyventojų skaičiaus mažėjimas; 2019–2022 m. augo, o ateityje mažiausiai kis 11–18 metų asmenų skaičius
- 7.2 pav. Nuo 2018 iki 2021 m. labiausiai pakito (sumažėjo) profesinio mokymo mokinių ir aukštojo mokslo studentų skaičius
- 7.3 pav. Nuo 2018 iki 2021 m. mažėjo visų grupių mokyklų skaičius
- 7.4 pav. Pedagoginių darbuotojų ikimokyklinio ugdymo mokyklose daugėjo, kitose – mažėjo
- 7.5 pav. Nuo 2018 m. iki 2021 m. vidutinis besimokančiųjų skaičius profesinio mokymo įstaigose šiek tiek sumažėjo, kitose – didėjo
- 7.6 pav. Visuose švietimo lygmenyse mažėjo vienai pedagoginio darbuotojo pareigybei tenkančių besimokančiųjų skaičius
- 7.7 pav. Nuo 2018 m. iki 2021 m. daugumoje savivaldybių sumažėjo bendras ir vienai mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius
- 7.8 pav. 2018–2020 m. didėjęs skirtumas tarp imigravusių ir emigravusių asmenų skaičiaus tūkstančiui gyventojų, 2021 m. mažėjo
- 7.9 pav. 2021 m. šalies BVP augo daugiau nei ankstesniais metais
- 7.10 pav. 2021 m. sumažėjo nedarbingųjų gyventojų
- 7.11 pav. 2018 m. didžiausias ir mažiausias pajamas gaunančių gyventojų grupių pajamos skiriasi 6,1, o 2020 m. – 5,4 karto
- 7.12 pav. Nuo 2018 m. iki 2021 m. mažėjo gyvenančiųjų skurdo rizikos ar absoliutaus skurdo sąlygomis

- 7.13 pav. 2021 m. bedarbių buvo nuo 6,5 proc. Neringos iki 22,1 proc. Lazdijų r., VDU, atskaičius mokesčius – nuo 714,0 Eur Zarasų r. iki 1 135,4 Eur Vilniaus m. savivaldybėse
- 8.1 pav. Pamažu daugėja švietimo įstaigose ugdomų 0–5 metų vaikų
- 8.2 pav. Nuo 2018 iki 2021 m. visose savivaldybėse daugėjo pagal ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo programas ugdomų 3–5 metų vaikų
- 8.3 pav. 2020 m. Lietuvoje ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme dalyvaujančių 3 metų ir vyresnių vaikų buvo 2,1 proc. punkto mažiau nei vidutiniškai ES
- 8.4 pav. Daugiausia ikimokykliniame ugdyme dalyvaujančių vaikų nuo 3 metų į mokyklas pavėžėjami privačiu transportu arba geltonaisiais autobusais
- 8.5 pav. 2021 m. daugumoje savivaldybių pavėžėta iki 5 proc. ikimokykliniame ugdyme dalyvaujančių vaikų nuo 3 metų, bet kai kuriose – daugiau nei 20 proc.
- 9.1 pav. 2021 m. NVŠ programose dalyvavo panašiai tiek pat mokinių, kiek ir 2020 m.
- 9.2 pav. NVŠ finansavimas didėjo, bet šiomis lėšomis pasinaudojusių mokinių dalis beveik nekito
- 9.3 pav. Kaimo vietovių mokyklų ir pradinių klasių mokiniai NVŠ veiklose dalyvauja dažniau nei kiti mokiniai
- 9.4 pav. Mažųjų savivaldybių grupėje daugiausiai mokinių, dalyvaujančių NVŠ programose
- 10.1 pav. Daugiausiai mokinių, 2021 m. baigusių pagrindinio ugdymo programą, tęsė mokslus bendrojo ugdymo mokykloje, o ją baigę – kolegijoje
- 10.2 pav. Mažiausia pagrindinį išsilavinimą bendrojo ugdymo mokykloje įgijusių ir tęsiančių mokslus profesinio mokymo įstaigose dalis – iš didžiųjų miestų, o didžiausia – iš žiedinių savivaldybių
- 10.3 pav. 2021 m. universitetuose daugiausiai (penktadalis) įstojo studijuoti socialinių mokslų, kolegijose (trečdalis) – mokytis verslo ir viešosios vadybos krypties grupių studijų programose
- 11.1 lentelė. Labiausiai didėjo vidurinio ugdymo mokytojų vidutinis amžius
- 11.1 pav. Augo 50 metų ir vyresnių mokytojų (išskyrus profesijos mokytojus) dalis
- 11.2 pav. Lietuvoje 50 metų ir vyresnių mokytojų dalis yra viena didžiausių ES
- 11.3 pav. Lietuvoje mokytojų ir dėstytojų moterų dalis yra viena didžiausių ES
- 11.4 pav. Aukštos kvalifikacijos mokytojų dalis kai kuriose savivaldybėse skiriasi net kelis kartus, mažiausia jų dalis – žiedinėse savivaldybėse
- 11.2 lentelė. Mokytojų trūkumas (išskyrus profesijos mokytojus) mažėjo
- 11.5 pav. Šalyje stebima kai kurių profesijos grupių pedagogų pasiūlos ir paklausos neatitiktis
- 11.6 pav. Per pastaruosius trejus metus labiausiai augo matematikos, lietuvių k. mokytojų ir specialiųjų pedagogų poreikis
- 11.7 pav. 2021 m. šalyje sumažėjo mokytojų trūkumas, daugiausiai savivaldybėse trūko ikimokyklinio ugdymo, pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojų
- 12.1 pav. Augo didesniu nei visu darbo krūviu dirbančių bendrojo ugdymo mokytojų dalis
- 12.2 pav. Didžiausią darbo krūvį turėjo valstybinėse ugdymo institucijose dirbantys ikimokyklinio ugdymo mokytojai ir savivaldybių bendrojo ugdymo mokyklų mokytojai
- 12.3 pav. 2021 m. augo kaime didesniu nei visu krūviu dirbančių ikimokyklinio ugdymo mokytojų dalis, o tokį darbo krūvį turinčių bendrojo ugdymo mokyklų mokytojų – ir mieste, ir kaime
- 12.4 pav. Didžiausias vidutinis pamokų darbo krūvis tenka miestų, mažiausias – žiedinių savivaldybių mokytojams
- 12.5 pav. 2021 m., palyginus su 2019 m., ketvirtadaliu išaugo mokytojų VDU
- 12.6 pav. Lietuvos mokytojų teisės aktuose nustatyti atlyginimai tarptautiniame kontekste išlieka palyginti maži ir mažai skiriasi priklausomai nuo kvalifikacijos ir darbo stažo
- 12.7 pav. Augo visų profesijų grupių mokytojų VDU, daugiausiai – profesinio mokymo įstaigų bendrojo ugdymo mokytojų, mažiausiai – pradinio ugdymo mokytojų
- 12.8 pav. Visų profesijų grupių (išskyrus ikimokyklinio ugdymo) mokytojų, dirbančių miesto mokyklose, vidutinis atlyginimas didesnis nei kaimo mokyklose

13.1 pav. 2018–2021 m. vienam mokiniui tenkantis mokyklos plotas mieste sumažėjo 0,2 kv. m, kaimo vietovėse – 1,5 kv. m

13.2 pav. Jungtinėse klasėse dažniau mokosi kaimo vietovių mokyklų mokiniai, nuo 2018 iki 2021 m. jų ženkliai sumažėjo

13.3 pav. Nuo 2018 iki 2021 m. miesto mokyklų klasės sumažėjo (išskyrus pagrindinio ugdymo), kaimo vietovėse – padidėjo (išskyrus vidurinio ugdymo)

13.4 pav. Nuo 2018 iki 2021 m. sumažėjo perpildytose klasėse besimokančių mokinių, bet miesto mokyklose tokiose klasėse dar mokosi šeštadalis priešmokyklinio ir pradinio ugdymo mokinių

13.5 pav. Nuo 2018 iki 2021 m. visose savivaldybių grupėse vienam mokiniui tenkantis mokyklos patalpų plotas sumažėjo 0,1–0,8 kv. m

13.6 pav. Beveik visose savivaldybėse sumažėjo jungtinėse klasėse besimokančių 1–8 kl. mokinių

13.7 pav. Nuo 2018 iki 2021 m. laboratorijų padaugėjo miesto ir kaimo vietovių visų tipų bendrojo ugdymo mokyklose

13.8 pav. Bendrojo ugdymo mokyklose kasmet daugėja mokymui skirtų kompiuterių, labiausiai jų daugėjo 2020 m.

13.9 pav. 2021 m. miestų savivaldybių grupėje 100 mokinių teko 19 mokymui skirtų kompiuterių, kitose savivaldybių grupėse – daugiau nei 30

13.10 pav. 2021 m. savivaldybėse 100 mokinių teko nuo 4,4 (Vilniaus m.) iki 13,7 (Ignalinos r.) daugialypės terpės projektorių ir nuo 0,4 (Pagėgių) iki 11,6 (Neringos) sąveikiųjų lentų

13.11 pav. 2019 m. Lietuvos mokiniai, dažniau naudoję kompiuterius matematikos pamokose, nepasiekė aukštesnių TIMSS tyrimo rezultatų

13.12 pav. 2019 m. Lietuvos mokyklose, kuriose yra laboratorija, 8 kl. mokiniai pasiekė aukštesnių TIMSS tyrimo gamtos mokslų rezultatų, o 4 kl. skirtumo nėra

14.1 pav. Pastaruosius 2 m. didėjo ne tik švietimui skiriamų lėšų suma, bet ir BVP dalis švietimui

14.2 pav. 2020 m. Lietuvoje valdžios sektoriaus išlaidos švietimui sudarė didesnę BVP dalį nei vidutiniškai ES

14.3 pav. Valdžios sektoriaus lėšos sudaro šiek tiek daugiau nei keturis penktadalius visų mokyklų lėšų ir pajamų

14.4 pav. Daugiausiai lėšų vienam besimokančiajam teko ir nuo 2018 iki 2021 m. jos labiausiai didėjo profesinio mokymo įstaigose

14.5 pav. 2018 m. Lietuvoje vieno mokinio mokymuisi (nuo 6 iki 15 metų) skirta santykinai nedaug lėšų (EBPO šalių kontekstas)

15.1 pav. Bendrojo ugdymo mokyklų, kuriose atliktas išorinis veiklos vertinimas, mažėjo

15.2 pav. 2021 m. pažangos ataskaitas nacionaliniu lygmeniu paskelbė 78 proc. mokyklų ir 57 savivaldybės

15.3 pav. Didžiausios profesinio mokymo teikėjų veiklos pažangos reikia plėtojant pameistrystę ir įveikiant programų nebaigimo problemą

15.4 pav. 2021 m. vertintose aukštosiose mokyklose geriausiai įvertinta poveikio regionų ir šalies raidai sritis

15.5 pav. 2021 m. I ir II studijų pakopose geriausiai įvertintos aplinkotyros, fizikos ir muzikos studijų kryptys

II DALIS. ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

16.1 lentelė. Tarptautiniai dokumentai, užtikrinantys įtraukiojo ugdymo nuostatas

16.2 lentelė. Nacionaliniai dokumentai, užtikrinantys įtraukiojo ugdymo nuostatas

16.1 pav. Įtraukijį ugdymą palaikančios nacionalinio lygmens institucijos ir jų funkcijos

16.2 pav. Įtraukijį ugdymą palaikančios savivaldybių lygmens institucijos

16.3 pav. Galima vaiko gerovės komisijos struktūra

16.4 pav. Įtraukiojo ugdymo įgyvendinimas mokyklose

17.1 pav. Turintieji kalbėjimo ir kalbos sutrikimų sudaro daugiau nei pusę visų SUP turinčių mokinių

17.2 pav. Didžiąsą dalį (proc.) mokiniai su negalia sudaro pagrindinio ugdymo pakopoje

- 17.3 pav. Daugiausia mokinių su negalia turi intelekto sutrikimą, kompleksinę negalią arba įvairiapusių raidos sutrikimų
- 17.4 pav. Didžiausia dalis neįgalių ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų mokinių turi negalią dėl įvairiapusių raidos sutrikimų, o bendrojo ugdymo – dėl intelekto sutrikimo ar kompleksinę negalią
- 17.5 pav. Mažėja studentų su negalia skaičius aukštosiose mokyklose
- 17.6 pav. Pagal pirminio profesinio mokymo programas dažniausiai mokosi turintieji SUP dėl intelekto sutrikimo
- 17.7 pav. Miestuose yra galimybė ugdytis anglų ir prancūzų kalbomis
- 17.8 pav. Daugėjo Lietuvoje besimokančių užsienio piliečių, o grįžtančių Lietuvos piliečių sumažėjo
- 17.9 pav. Universitetuose studijuoja vis daugiau iš užsienio atvykusių ir sugrįžusių asmenų
- 17.10 pav. Savivaldybių bendrojo ugdymo mokyklose mažėja nemokamai maitinamų mokinių dalis, mažiausiai jų – miestuose
- 17.11 pav. Mažėja paramą gaunančių mokinių dalis, labiausiai – žiedinėse ir mažosiose savivaldybėse
- 17.12 pav. Mažėja mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokykloje
- 17.13 pav. 20–24 m. nesimokančio ir nedirbančio jaunimo dalis Lietuvoje yra didesnė, o 15–19 m. – mažesnė už EBPO šalių vidurkį
- 17.14 pav. Tik 14,4 proc. vertintų mokyklų fiksuota aukščiausio lygio gabių ir talentingų vaikų ugdymo raiška
- 17.15 pav. Tik 28 pamokose (veiklose) nustatytas aukščiausias gabių ir talentingų vaikų ugdymo lygis
- 18.1 pav. Lietuvos mokyklose įsidarbino 369 karo pabėgėliai iš Ukrainos
- 18.2 pav. Darbą klasėje su skirtingų gebėjimų mokiniais ir ugdymą daugiakultūroje ir daugiakalbėje aplinkoje Lietuvos mokytojai įvardijo tarp silpniausių pasirengimo sričių
- 18.3 pav. Tarp aktualiausių profesinio tobulinimosi sričių Lietuvos mokytojai nurodė SUP turinčių mokinių ugdymą
- 18.4 pav. Lietuvos mokyklų vadovai kokybiško ugdymo trikdžiais dažniau įvardijo tinkamos aplinkos ir įrangos stoką nei kompetentingų mokytojų trūkumą
- 18.5 pav. Mokytojų dėmesys kiekvienam mokiniui skatina mokinius labiau įsitraukti į mokymąsi
- 18.6 pav. Segregacinė mokyklos politika neigiamai veikia mokinių jaučiamą dėmesį savo asmenybei
- 18.7 pav. Mokytojai geriausiai vertina PPT teikiamų rekomendacijų poveikį, teikiant pagalbą ir organizuojant ugdymą konkrečiam vaikui
- 18.8 pav. Mokytojai geriausiai vertina mokytojo padėjėjo pagalbą, skatinant mokinį įsitraukti į mokymosi veiklas
- 18.9 pav. Mokytojai geriausiai vertina V GK pastangas įsiklausyti ir reaguoti į problemines situacijas, organizuoti pagalbą
- 19.1 pav. Nuo 2018 m. iki 2021 m. išaugo švietimo pagalbos specialistų skaičius
- 19.2 pav. Ikimokyklinio ugdymo mokyklose didžiausią švietimo pagalbos specialistų dalį sudaro logopedai, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose – socialiniai pedagogai
- 19.3 pav. Nuo 2018 m. iki 2021 m. augo vyresnių nei 50 m. amžiaus švietimo pagalbos specialistų skaičius
- 19.4 pav. Mokytojų padėjėjų skaičius bendrojo ugdymo mokyklose nuo 2018 m. iki 2021 m. išaugo beveik dvigubai
- 19.5 pav. Didžiausią dalį PPT dirbančių švietimo pagalbos specialistų sudaro psichologai
- 19.6 pav. Didžiausia dalis aukštos kvalifikacijos švietimo pagalbos specialistų yra tarp tiflopedagogų ir surdopedagogų
- 19.7 pav. Didžiausia dalis neturinčių kvalifikacinės kategorijos švietimo pagalbos specialistų yra tarp psichologų
- 19.8 pav. Nuo 2018 m. iki 2021 m. aukštos kvalifikacijos švietimo pagalbos specialistų dalis sumažėjo
- 19.9 pav. Daugiau kaip du penktadaliai PPT dirbančių švietimo pagalbos specialistų yra aukštos kvalifikacijos
- 19.10 pav. Vidutinis švietimo pagalbos specialistų darbo užmokestis kasmet augo

- 19.11 pav. Vidutinis švietimo pagalbos specialistų darbo užmokestis skiriasi pagal vietovę, pareigas ir švietimo lygmenį
- 19.12 pav. 2021 m. visu krūviu dirbo daugiau kaip du trečdaliai švietimo pagalbos specialistų
- 19.13 pav. 2021 m. penktadaliui SUP turinčių mokinių nebuvo suteikta švietimo pagalba
- 19.14 pav. 2018–2021 m. 3,2 karto išaugo švietimo pagalbą gavusių SUP turinčių mokinių skaičius
- 19.15 pav. Vienam švietimo pagalbos specialistui tenkančių SUP turinčių mokinių skaičius didžiausias ikimokyklinio ugdymo, mažiausias – profesinio mokymo lygmenyje
- 19.16 pav. Švietimo pagalbos specialistų skaičius, tenkantis 100-ui mokinių, savivaldybėse svyruoja nuo 0,15 iki 2,63
- 20.1 lentelė. Bendradarbiavimas su tėvais padeda kurti įtraukią mokyklos kultūrą
- 20.2 lentelė. Bendravimas, kuris vyksta tradiciniais būdais, neskatina tėvų efektyviau įsitraukti
- 20.1 pav. 2021 m. daugėjo mokyklų, bendradarbiavimą su tėvais vertinančių kaip silpnąjį ir tobulintiną aspektą
- 20.3 lentelė. Bendradarbiavimo su tėvais trūkumus atspindi mažėjantis tėvų įsitraukimas į mokyklos veiklas ir tėvų pageidavimai tobulinti bendradarbiavimo formas
- 20.4 lentelė. Bendradarbiavimą su tėvais mokyklos tobulins, rengdamos daugiau susitikimų, ieškodamos alternatyvių bendravimo formų
- 21.1 lentelė. Įvairioms neįgalių besimokančiųjų grupėms reikalingos priemonės ir aplinkos pritaikymas, siekiant įgyvendinti jų teisę į įtraukų švietimą
- 21.1 pav. Švietimo įstaigų, pagal įvairius kriterijus pritaikytų negalią turintiems mokiniams, dalis kasmet auga, tačiau išlieka maža – nesiekia 15 proc.
- 21.2 pav. Žmonėms su negalia visiškai pritaikyta penktadalis šalies aukštųjų mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų pastatų ir patalpų
- 21.3 pav. Mokyklų, neturinčių jokio švietimo pagalbos specialisto, dalis labiausiai sumažėjo kaimo vietovėse
- 21.4 pav. 2021 m. 15 šalies savivaldybių buvo mokyklų, neturinčių jokio švietimo pagalbos specialisto
- 21.5 pav. Visa švietimo pagalbos specialistų komanda dirbo visose keturių šalies savivaldybių mokyklose, turinčiose pradinį lygmenį
- 21.6 pav. Didesnė dalis kaimo nei miesto vietovių SUP turinčių mokinių baigę 10 klasių toliau mokosi
- 21.7 pav. Ir miesto, ir kaimo vietovėse didesnė dalis I–II SUP lygių nei III–IV SUP lygių mokinių baigę 10 klasių toliau mokosi
- 21.8 pav. Vidutiniškai didžiausia SUP turinčių mokinių, kurie baigę 10 klasių toliau mokosi, dalis yra žiedinėse savivaldybėse, mažiausia – didesniųjų savivaldybių grupėje
- 22.1 pav. Daugiau nei trečdalis turinčių negalią mokinių vis dar ugdoma specialiosiose mokyklose
- 22.2 pav. Berniukų ir mergaičių, turinčių negalią, pasiskirstymas pagal tai, kur jie yra ugdomi, panašus
- 22.3 pav. Bendrosiose klasėse ugdoma didžiausia dalis mokinių su raidos, judesio ir padėties, regos, klausos negaliomis
- 22.4 pav. Bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis savivaldybėse skiriasi kelis kartus
- 22.5 pav. Savivaldybių bendrojo ugdymo mokyklose šiek tiek didėjo negalią turinčių mokinių dalis
- 22.6 pav. Du trečdaliai namuose ugdomų mokinių turi SUP; didesnė dalis turinčiųjų SUP ugdoma pagal bendrąsias ugdymo programas
- 22.7 pav. Vaikų ugdymas šeimoje populiarėja
- 22.1 lentelė. Du trečdaliai atvykusių ukrainiečių mokosi bendrosiose klasėse
- 22.8 pav. Atvykę iš Ukrainos neįgalūs vaikai priklauso visoms amžiaus grupėms
- 22.9 pav. Dauguma ukrainiečių mokyklose ugdomi lietuvių mokomąja kalba
- 22.10 pav. Dauguma ukrainiečių priimti studijuoti į universitetų pirmą kursą
- 22.2 lentelė. Alytaus Dzūkijos mokyklos taikomas vaikų iš Ukrainos integravimo procesas

22.3 lentelė. Ukrainiečių vaikų ugdymo Lietuvoje modeliai

22.11 pav. Gerėja SUP turinčių mokinių įsitraukimas į NVŠ veiklas, tačiau yra didelių skirtumų tarp savivaldybių

22.12 pav. Tik 10 proc. SUP turinčių mokinių renkasi FŠPU programas

22.13 pav. Didėja atvykusių ar grįžusių iš užsienio vaikų, lankančių NVŠ, dalis

22.14 pav. Mažiausia dalis lankančiųjų NVŠ – tarp besimokančiųjų prancūzų ir anglų kalbomis

23.1 pav. Mokyklų veikla geriau įvertinta *lyderystės ir vadybos nei ugdymo(si) ir mokinių patirčių srityje*

23.2 pav. Kaip stiprieji mokyklų veiklos aspektai dažniausiai nurodomi *įtraukios kultūros kūrimas, optimalus išteklių paskirstymas ir švietimo pagalbos specialistų ir mokytojų padėjėjų vaidmenys*

23.3 pav. Kaip tobulintini vertintų mokyklų veiklos aspektai dažniausiai nurodomi *rezultatai (pasiekimai ir pažanga), ugdymo(si) tikslai ir mokinių įtraukimas į mokymosi procesą*

23.4 pav. Geriausiai įvertintas pamokos aspektas buvo *ugdymo(si) aplinkos*, prasčiausiai – *kiekvieno mokinio pažanga ir pasiekimai*

23.5 pav. *Ugdymo(si) aplinkos* pamokose dažniau buvo įvertintos labai gerai arba gerai, o *kiekvieno mokinio pažanga ir pasiekimai* dažniau įvertinti patenkinamai arba prastai

23.6 pav. Aukštesnė ugdymo kokybė dažniau fiksuota pamokose, kurios stebėtos palankesnės SEK aplinkos, vidutinio dydžio mokyklose ir pamokose, kurias vedė aukštos kvalifikacijos mokytojai

24.1 lentelė. Įvairioms mokinių grupėms apskaičiuojamos skirtingos mokymo lėšos, tenkančios vienam mokiniui

24.1 pav. Didžiausia švietimo pagalbai panaudotų lėšų suma vienam mokiniui 2021 m. teko mažųjų savivaldybių grupėje

24.2 pav. Besimokantiesiems tautinių mažumų kalbomis tenka didesnės mokymo lėšos

24.3 pav. Nuo 2018 m. iki 2022 m. iš ES struktūrinių fondų įtraukiamam ugdymui įgyvendinti buvo skirta 24,67 mln. Eur

24.4 pav. *Pasirengimo įgyvendinti Švietimo įstatymo Nr. I-1489 5, 14, 21, 29, 30, 34 ir 36 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 45¹ straipsniu nuostatas 2021–2024 metų veiksmų plane* numatytos lėšos įtraukiojo ugdymo plėtros uždaviniams įgyvendinti

III DALIS. ŠVIETIMO BŪKLĖ SAVIVALDYBĖSE

Akmenės rajono savivaldybė

Alytaus miesto savivaldybė

Alytaus rajono savivaldybė

Anykščių rajono savivaldybė

Birštono savivaldybė

Biržų rajono savivaldybė

Druskininkų savivaldybė

Elektrėnų savivaldybė

Ignalinos rajono savivaldybė

Jonavos rajono savivaldybė

Joniškio rajono savivaldybė

Jurbarko rajono savivaldybė

Kaišiadorių rajono savivaldybė

Kalvarijos savivaldybė

Kauno miesto savivaldybė

Kauno rajono savivaldybė

Kazlų Rūdos savivaldybė

Kėdainių rajono savivaldybė

Kelmės rajono savivaldybė
Klaipėdos miesto savivaldybė
Klaipėdos rajono savivaldybė
Kretingos rajono savivaldybė
Kupiškio rajono savivaldybė
Lazdijų rajono savivaldybė
Marijampolės savivaldybė
Mažeikių rajono savivaldybė
Molėtų rajono savivaldybė
Neringos savivaldybė
Pagėgių savivaldybė
Pakruojo rajono savivaldybė
Palangos miesto savivaldybė
Panevėžio miesto savivaldybė
Panevėžio rajono savivaldybė
Pasvalio rajono savivaldybė
Plungės rajono savivaldybė
Prienų rajono savivaldybė
Radviliškio rajono savivaldybė
Raseinių rajono savivaldybė
Rietavo savivaldybė
Rokiškio rajono savivaldybė
Skuodo rajono savivaldybė
Šakių rajono savivaldybė
Šalčininkų rajono savivaldybė
Šiaulių miesto savivaldybė
Šiaulių rajono savivaldybė
Šilalės rajono savivaldybė
Šilutės rajono savivaldybė
Širvintų rajono savivaldybė
Švenčionių rajono savivaldybė
Tauragės rajono savivaldybė
Telšių rajono savivaldybė
Trakų rajono savivaldybė
Ukmergės rajono savivaldybė
Utenos rajono savivaldybė
Varėnos rajono savivaldybė
Vilkaviškio rajono savivaldybė
Vilniaus miesto savivaldybė
Vilniaus rajono savivaldybė
Visagino savivaldybė
Zarasų rajono savivaldybė
Valstybinės mokyklos

Įvadas

Leidinio paskirtis – apžvelgti Lietuvos švietimo būklę ir jos kaitą pastaraisiais metais, atsižvelgiant į švietimui keliamus strateginius tikslus ir uždavinius, išryškinant esmines tendencijas, patiriamus sunkumus ir sėkmę.

Leidiny sudarytas iš trijų dalių. **Pirmoji dalis** skirta šalies švietimo būklės analizei, apimančiai ikimokyklinį, priešmokyklinį ir kitą NVŠ, bendrąjį ugdymą, profesinį mokymą, aukštojo mokslo studijas ir mokymąsi visą gyvenimą. Analizuojant švietimo būklę, remiamasi valstybės švietimo stebėsenos rodikliais, jie papildomi kitais nacionaliniais ir tarptautiniais statistiniais duomenimis ir tyrimų rezultatais. Švietimo būklę apžvelgiama laikantis tokio nuoseklumo: 1 skyriuje analizuojamas svarbiausių švietimo politikos siekių, keliamų šalyje ir tarptautiniu lygmeniu, įgyvendinimas, 2–6 skyriuose aptariami švietimo rezultatai ir poveikis visuomenei (mokinių ir suaugusiųjų kompetencijos, savijauta, visuomenės išsilavinimo lygis, švietimo vertinimas ir kt.), 7–15 skyriuose analizuojami švietimo rezultatus lemiantys veiksniai (švietimo aplinka, švietimo sistemoje vykstantys procesai, pedagoginių darbuotojų charakteristikos ir švietimo aprūpinimas).

Antroji dalis skirta analizei, kaip siekiama įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo. 16 skyriuje aptariama įtraukiojo ugdymo samprata tarptautiniuose ir nacionaliniuose dokumentuose bei įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo modelis ir institucinė struktūra. 17–21 skyriuose analizuojami duomenys apie visus proceso dalyvius: įtraukties pastangų labiausiai reikalingas, potencialiai atskirtį ir diskriminaciją galinčias patirti vaikų ir jaunimo grupes; mokytojus ir jų nuostatas įtraukties atžvilgiu, švietimo pagalbos specialistus ir jų darbo sąlygas, tėvus (globėjus, rūpintojus) ir jų įsitraukimą į vaikų ugdymą, mokyklų pasirengimą įtraukiamam ugdymui, įskaitant aplinkos pritaikymą. 22 skyrius skirtas skirtingų grupių ugdymo procesų ypatumams aptarti: kur ugdomi mokiniai, turintys SUP ar negalią, kaip organizuojami migrantų ugdymo procesai, koks yra NVŠ veiklų prieinamumas mokiniams, turintiems SUP ar negalią, migrantams, ugdomiems ne lietuvių kalba. 23 skyriuje analizuojama įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo kokybė, remiantis teminio išorinio mokyklų veiklos kokybės vertinimo duomenimis. 24 skyrius skirtas įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo finansavimo ir aprūpinimo apžvalgai. Analizėje apibendrinami prieinami statistiniai duomenys, atlikta užsienio ir Lietuvos teisinių aktų analizė, remiamasi moksliniais straipsniais, tarptautinių ir nacionalinių tyrimų rezultatais, aptariama padėtis šalyje ir savivaldybėse bei jų grupėse.

Trečioji dalis skirta informacijai apie švietimo būklę kiekvienoje savivaldybėje: švietimo mastus, socialinį ekonominį kontekstą, indėlį į švietimą, jo procesus ir pasiektus rezultatus. Kaip ir visos šalies švietimo būklės apžvalgoje, daugiau dėmesio skiriama įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo procesams. Pateikiamos rekomendacijos švietimui savivaldybėje tobulinti. Pristatant rodiklių duomenis, atskleidžiami laikui bėgant įvykę pokyčiai, rodiklius galima palyginti su atitinkamais panašių savivaldybių duomenimis. Sudaryta galimybė pasinaudoti sąveikiuosiose išnašose pateikiama platesne ir detalesne šioje dalyje naudojamų rodiklių duomenų baze, sudaryti individualias ataskaitas.

Apibendrinimas: pagrindiniai faktai ir tendencijos

Bendroji šalies švietimo būklės apžvalga

Tarptautiniame kontekste gerėja Lietuvos švietimo vertinimas ir auga Lietuvos gyventojų pasitikėjimas švietimu: 2021 m. Lietuvoje švietimu pasitikėjo 48,2 proc. gyventojų, 2018 m. – 42,0 proc. 2021 m. Pasaulio gerovės indekso (angl. *Legatum Prosperity Index*) duomenimis, Lietuvos švietimui skirtà 28 vieta iš 142 šalių (2018 m. – 30 vieta), 2022 m. EBPO gerovės indekso (angl. *OECD Better Life Index*) duomenimis, skirta – 7,7 balo iš 10 galimų – 13 vieta iš 40 šalių (2018 m. – 7,3 balo ir 18 vieta).

Auga aukštąjį išsilavinimą turinčių Lietuvos gyventojų dalis ir mokymosi visą gyvenimą mastas: 2018–2021 m. aukštąjį išsilavinimą įgijusių 15–64 metų gyventojų dalis Lietuvoje išaugo nuo 36,1 proc. iki 39,8 proc. Pagal aukštąjį išsilavinimą turinčių gyventojų dalį, Lietuva užima 4 vietą ES. 2021 m. pagal formaliojo ir neformaliojo švietimo programas mokėsi 8,5 proc. 25–64 metų asmenų (2018 m. – 6,6 proc.; tiriamas mokymasis per pasitaršias 4 savaites). Šis rodiklis žemesnis nei vidutiniškai ES (2021 m. – 10,8 proc.).

Aukštąjį išsilavinimą įgiję asmenys net ir pandemijos sąlygomis yra konkuresingesni darbo rinkoje nei žemesnio išsilavinimo. Pandemijai slūgstant 2021 m., lyginant su 2020 m., nuo 8,5 iki 7,1 proc. sumažėjo visų Lietuvos darbingo amžiaus (ypač turinčių pradinį ir pagrindinį išsilavinimą) gyventojų nedarbas. Mažiausias nedarbas (4,0 proc.) išliko aukštąjį išsilavinimą turinčių Lietuvos gyventojų grupėje. Aukštųjų mokyklų absolventai įsidarbina dažniau (92,2 proc.) nei profesinio mokymo įstaigų (69,8 proc.). Lietuvoje gerėjant situacijai darbo rinkoje **neatitiktis tarp įgyto išsilavinimo ir dirbamo darbo sumažėjo:** 2020 m. apie ketvirtadalis (23,6 proc.) 20–64 metų Lietuvos gyventojų dirbo žemesnio išsilavinimo (nei įgytas) reikalaujantį darbą, 2019 m. – 24,4 proc.

Pablogėjo Lietuvos visuomenės psichologinė savijauta, ypač didelį rūpestį kelia jaunimo psichikos sveikata. COVID-19 metu visuomenės streso lygis išaugo 2 kartus, nerimo, pykčio ir liūdesio jausmai – 1,5 karto, pablogėjo beveik pusės šalies gyventojų emocinė savijauta, 11 proc. punktų sumažėjo gerai besijaučiančių vaikų, beveik penktadaliui jų nustatyta depresijos rizika. Jau iki pandemijos Lietuvoje paauglių savižudybių skaičius (2019 m. 100-ai tūkst. 15–19 metų paauglių teko 12,7 savižudybės) buvo vienas didžiausių Europoje (didesnis buvo tik Estijoje – 12,9), o pagal UNICEF bendros vaikų gerovės ir jų psichikos sveikatos vertinimą užėmė žemas – atitinkamai 33 ir 36 vietas iš 38 šalių.

Lietuvoje stebimi ir tam tikri teigiami jaunimo gyvenimo pokyčiai: **mažėja rūkančio tabaką, vartojančio alkoholį jaunimo dalis, tačiau didėja dalis jaunimo, vartojančio narkotines medžiagas.** 2021 m., lyginant su 2016 m., per paskutines 30 dienų tabaką rūkusių 15–17 metų jaunuolių dalis sumažėjo nuo 12 iki 5 proc., vartojusių alkoholį – nuo 28 iki 15 proc., bent kartą gyvenime bandžusių narkotines medžiagas dalis išaugo nuo 7 iki 12 proc. **Ne visos šalies mokyklos, kaip numatyta Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, įgyvendina ilgalai-kes smurto, patyčių ir prevencines, sveikos gyvenimo skatinimo programas,** nors jų dalis ir auga. 2021 m. šalyje bent vieną prevencinę programą įgyvendino 90,3 proc. bendrojo ugdymo mokyklų, 2018 m. – 85,2 proc.

Bendrojo ugdymo mokinių pasiekimų rodikliai rodo stabilumą arba gerėjimą. Stabilus, bet žemesnis nei EBPO vidurkis, Lietuvos mokinių pasiekimus rodo pastarieji (2015 ir 2018 m.) PISA tyrimo ciklai, gerėjimą – 2011–2019 m. TIMSS, 2006 m. ir 2011 m. PIRLS tyrimai. Be to, Lietuvos mokinių pasiekimai aukštesni nei TIMSS ir PIRLS tyrimų skalių vidurkis. Pažangą rodo ir nacionaliniai duomenys: nuo 2018 m. iki 2021 m. padaugėjo pagrindinį ir aukštesnįjį PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pasiekimų lygį pasiekusių mokinių (atitinkamai 7,5 ir 27,3 proc. punkto), 4,2 proc. punkto padaugėjo abiturientų, išlaikiusių 3 ir daugiau VBE. **Išlieka aktuali mokinių pasiekimų atotrūkio problema** – miesto mokyklų mokinių rezultatai aukštesni nei kaimo vietovių; skaitymo, lietuvių kalbos ir literatūros srityse – mergaičių aukštesni nei berniukų, besimokančiųjų lietuvių kalba – nei besimokančiųjų tautinių mažumų kalbomis.

Dėl gyventojų skaičiaus pokyčių ir kitų priežasčių 2018–2022 m. ikimokykliniame, priešmokykliniame ugdyme dalyvaujančių vaikų ir bendrojo ugdymo mokinių skaičius buvo panašus ar didėjo, o profesinio mokymo mokinių ir aukštųjų mokyklų studentų – sumažėjo. Nors sumažėjo vaikų iki 7 metų, tačiau dėl ikimokyklinio ugdymo plėtros vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 2,5 proc. padaugėjo. Bendrojo ugdymo mokinių skaičiaus kaita atitiko gyventojų skaičiaus kaitos tendencijas: pradinio ugdymo mokinių skaičius išliko panašus (-1,2 proc.), pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokinių 2,6 proc. padaugėjo. Ženkliai sumažėjo profesinio mokymo įstaigų mokinių (20,1 proc.) ir aukštųjų mokyklų studentų (7,5 proc.). Studentų skaičiaus mažėjimą lėmė atitinkamo amžiaus gyventojų skaičiaus mažėjimas, o profesinio mokymo mokinių – ir gyventojų skaičiaus mažėjimas, ir nedidelis profesinio mokymo populiarumas.

Pastaraisiais metais švietimo organizavimo ir kitokių iššūkių kilo dėl COVID-19 ir Rusijos karo prieš Ukrainą. Dėl pandemijos 2020 m. teko skubiai pereiti prie nuotolinio mokymosi, tai turi tiek teigiamų, tiek neigiamų pa-

darinių švietimui. Dėl 2022 m. vasarį Rusijos pradėto karo, iš Ukrainos į Lietuvą, birželio 1 d. duomenimis, atvyko 55,2 tūkst. karo pabėgėlių. Iš jų 21,7 tūkst. vaikų ir jaunuolių iki 17 metų. Lietuvos švietimas turi atliepti jų mokymosi poreikius.

Didėja pagal ikimokyklinio ugdymo programas ugdomų vaikų ir NVŠ programose dalyvaujančių mokinių dalis. Šalyje siekiama skatinti vaikų ir jaunuolių dalyvavimą vienos ir kitose minėtose programose, tačiau didesnė pažanga matoma plėtojant ikimokyklinį ugdymą. 2021 m. švietimo įstaigose buvo ugdoma 62,8 proc. vaikų iki 6 metų (2018 m. – 57,0 proc.). Bendrojo ugdymo mokinių, dalyvaujančių NVŠ veiklose mokykloje ar kitur, 2021 m. buvo 61,9 proc. (2018 m. – 60,3 proc.). 2018–2021 m. laikotarpiu švietimo įstaigose ugdomų 3–5 metų vaikų dalis padidėjo visose savivaldybėse, o NVŠ veiklose dalyvaujančių mokinių dalis – 32 savivaldybėse.

Lietuvoje stebima tendencija, kad pirminis profesinis mokymas išlieka nepopuliarus, o aukštosios mokyklos yra daugumos mokinių siekiamybė. 2021 m. tik 11,6 proc. pagrindinį išsilavinimą bendrojo ugdymo mokyklose įgijusių mokinių tais pačiais metais mokymąsi tęsė profesinio mokymo įstaigose, likę 87,8 proc. – toliau mokėsi bendrojo ugdymo mokyklose. Tais pačiais metais dauguma (60,9 proc.) įgijusiųjų vidurinį išsilavinimą bendrojo ugdymo mokyklose tęsė mokymąsi aukštosiose mokyklose ir tik nedidelė dalis (10,8 proc.) profesinio mokymo įstaigose. Palyginus su 2018 m., įgijusių pagrindinį išsilavinimą bendrojo ugdymo mokyklose ir tais pačiais metais tęsiančių mokymąsi profesinio mokymo įstaigose mokinių dalis nors ir nedaug (2,3 proc. punkto) sumažėjo, o tęsiančių bendrojo ugdymo mokyklose – maždaug tiek pat (2,1 proc. punkto) išaugo. Bendrojo ugdymo mokyklose įgijusių vidurinį išsilavinimą ir tęsiančių mokslą aukštosiose mokyklose asmenų dalis išaugo 3 proc. punktais, profesinio mokymo įstaigose mažiau – 1,3 proc. punkto.

Didėja vidutinis pedagogų amžius ir neturinčiųjų kvalifikacinės kategorijos dalis. Per 2018–2021 m. vidutinis pedagogų amžius padidėjo nuo 48,8 iki 49,2 metų. Trečdalis (33,6 proc.) šalies pedagogų – aukštos kvalifikacijos, (panašiai kaip ir 2018 m. – 34,0 proc.). Per 2018 ir 2021 m. didėjo visų švietimo sektorių mokytojų (ypač ikimokyklinio ugdymo), neturinčių kvalifikacinės kategorijos, dalis: bendrojo ugdymo mokyklose – nuo 7,3 iki 7,5 proc., įstaigose, vykdančiose profesinį mokymą, nuo 24,4 iki 27,5 proc.; įstaigose, vykdančiose ikimokyklinį ugdymą – nuo 29,4 iki 34,4 proc.

Labiausiai šalyje trūksta ikimokyklinio ir pradinio ugdymo mokytojų, anglų kalbos mokytojų, švietimo pagalbos specialistų. 2021 m. daugiausiai Užimtumo tarnyboje registruotų laisvų darbo vietų buvo ikimokyklinio ugdymo mokytojams (592), pradinio ugdymo mokytojams (307), anglų kalbos mokytojams (235) ir specialiesiems (293) bei socialiniams pedagogams (219). **2018–2020 m. augęs pedagogų trūkumas 2021 m. sumažėjo:** 2021 m., palyginus su 2020 m., savivaldybių, kuriose trūko ikimokyklinio ugdymo mokytojų, skaičius sumažėjo nuo 36 iki 12; savivaldybių, kuriose trūko pradinio ugdymo mokytojų – nuo 24 iki 16, pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojų – nuo 27 iki 21.

Didėjo mokytojų, dirbančių didesniu nei visu darbo krūviu, dalis ir augo vidutinis mokytojų darbo užmokestis. 2021 m. šalyje visu ir didesniu darbo krūviu dirbo didžioji dauguma (85,9 proc.) ikimokyklinio ugdymo mokytojų ir kiek daugiau nei pusė (56 proc.) bendrojo ugdymo mokyklų mokytojų. Palyginus su 2019 m., ženkliai padidėjo (10,3 proc. punkto) didesniu nei visu darbo krūviu dirbančių bendrojo ugdymo mokyklų mokytojų dalis. Minėtu krūviu dirbančių ikimokyklinio ugdymo mokytojų dalis taip pat paaugo, tačiau nedaug – 2,3 proc. punkto. 2021 m., lyginant su 2019 m., bendrojo ugdymo mokytojų viešajame sektoriuje mėnesinis VDU, neatskaičius mokesčių, išaugo ketvirtadaliu (25,6 proc.) ir siekė 1 811,5 Eur. Palyginus su šalies VDU (be individualių įmonių) jis buvo 14 proc. didesnis.

Gerėja bendrojo ugdymo mokyklų aprūpinimas ir mokymosi sąlygos. 2018–2021 m. laikotarpiu 14,1 proc. punkto padaugėjo mokyklų, kuriose yra laboratorijų; 100-ai mokinių tenkančių mokymuisi skirtų kompiuterių skaičius padidėjo 8,2 kompiuterio. Sumažėjo mokinių, kurie mokosi jungtinėse klasėse ar klasėse, kuriose viršijamas didžiausias leistinas mokinių skaičius, tačiau 2021 m. kaimo vietovėse jungtinėse klasėse dar mokėsi 11,2 proc. 1–4 kl. ir 5,9 proc. 5–8 kl. mokinių, o miestuose 17–18 proc. priešmokyklinio ir pradinio ugdymo mokinių mokėsi perpildytose klasėse.

Gerėja švietimo finansavimas: 2020 m. Lietuvoje švietimui teko 5,2 proc. BVP (2018 m. – 4,5 proc.), o vidutiniškai ES – 5,0 proc. BVP. Vidutinė lėšų suma, tekusi vienam asmeniui, besimokančiam pagal švietimo programas nuo ikimokyklinio ugdymo iki aukštojo mokslo studijų, 2018–2021 m. laikotarpiu padidėjo nuo 3,2 iki 4,4 tūkst. Eur. Palyginti su EBPO ar 22 ES šalių vidurkiu, Lietuvoje vieno mokinio mokymuisi nuo 6 iki 15 metų 2018 m. skirta 35–36 proc. mažiau lėšų.

Tobulinamas mokyklų veiklos išorinis vertinimas ir skatinamas informacijos apie veiklos kokybę viešinimas. 2021 m. bendrajame ugdyme vyko teminis įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo kryptingumo vertinimas (įvertinta 30 mokyklų), profesiniame mokyme išbandyta nauja jo teikėjų išorinio vertinimo metodika, aukštojo mokslo studijų srityje įvertinta 11 aukštųjų mokyklų ir 21 studijų kryptis. 2021 m. nacionaliniu lygmeniu pažangos ataskaitas paskelbė 78 proc. bendrojo ugdymo mokyklų ir 57 savivaldybės.

Pozityvių švietimo pokyčių šalies lygmeniu kontekste išlieka probleminė tendencija – skirtingose savivaldybėse vis dar reikšmingi ugdymo kokybės netolygumai, kuriems įtakos gali turėti nevienodos vietos savivaldos galimybės ir pastangos gerinti mokinių pasiekimus, užtikrinti patrauklias pedagogų darbo sąlygas, sutvarkyti švietimo įstaigų tinklą, garantuoti efektyvų finansavimą, didinti ikimokyklinio ir įtraukiojo ugdymo aprėptį bei kurti kitas svarbias švietimo sektoriaus veiksmingumą lemiančias sąlygas.

Įtraukusis ugdymas

Įtraukusis ugdymas – ugdymas lanksčioje švietimo sistemoje, užtikrinančioje visų vaikų teisę nebūti diskriminuojamiems dėl savo ypatumų bei jų įtrauktį bendrojo ugdymo sistemoje, bendrose mokymosi aplinkose, sukuriant visiems besimokantiesiems lygias ugdymosi galimybes, mokantis drauge su visais. Įtraukiojo ugdymo plėtotei būtina tinkama švietimo politika, mokyklos perspektyva ir metodinė bei organizacinė parama mokytojui.

Šalies nacionaliniai dokumentai iš esmės dera su tarptautinėmis įtraukiojo ugdymo nuostatomis, o švietimo pagalbos sistema tobulinama, veikiant nacionaliniu, savivaldybės, ugdymo įstaigos lygmenimis, pagal *Įtraukties veiksmų plano 2021–2024 m. uždavinius*¹. 56 iš 60-ties šalies savivaldybių pareiškė norą dalyvauti „Tūkstantmečio mokyklų“ programoje, kuri sudaro galimybes visokeriopai atnaujinti ir pritaikyti mokyklas įtraukiamam ugdymui, tobulinti mokytojų kompetencijas, gerinti ugdymo kokybę.

Gerėja šalies vaikų ir jaunuolių šeimų ekonominė padėtis: mažėja nemokamai maitinamų mokinių (kuriems tai priklauso pagal šeimos pajamas) dalis savivaldybių bendrojo ugdymo mokyklose (nuo vidutiniškai 12,6 iki 10,5 proc. per 2018–2021 m.), tačiau atskirose savivaldybėse jų dalis labai skirtinga (2021 m. nuo 2,5 proc. Vilniaus m. iki 32,2 proc. Ignalinos r.). Mažėja ir finansinę bei kitokią paramą gaunančių mokinių dalis: 2018 m. vidutiniškai 8,4 proc., o 2021 m. – 7 proc. mokinių, tačiau ir šiuo atveju būdingi regioniniai netolygumai (nuo mažiau nei 2 proc. Vilniaus m. ir Klaipėdos m. iki 38,6 proc. Pakruojo r. sav. 2021 m.).

Mažėja nesimokančių mokyklose mokyklinio amžiaus vaikų: 2021 m. OSP RDB duomenimis, tokių 7–15 metų vaikų, neskaitant išvykusių į užsienį, buvo 3 450, 2018 m. – 5 219. 2020 m. EBPO duomenimis, nedirbantis ir nesimokantis 15–19 metų jaunimas Lietuvoje sudarė labai nedidelę dalį, lyginant su EBPO šalių vidurkiu – 2,3 proc. (EBPO vidurkis 6,7 proc.), o 20–24 metų jaunimas – didesnę dalį (17,4 proc.) nei vidutiniškai EBPO šalyse (15,8 proc.).

Šalyje toliau daugėja besimokančių užsienio šalių piliečių ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo (išskyrus vidurinį ugdymą) programose, profesinio mokymo įstaigose, aukštosiose mokyklose. Nuo 2019 m. dedamos aktyvios pastangos veiksmingam migrantų integravimui į ugdymosi procesą ir mokyklų bendruomenę – sukurtos rekomendacijos, priimančių mokyklų tinklas, migrantų integracijos modeliai. Vis dėlto, nors šių mokinių įsitraukimas dalyvauti NVŠ auga (2021 m. NVŠ dalyvavo 43,5 proc., 2018 m. – 35,1 proc.), tačiau dar yra ženkliai mažesnis nei bendrai šalies bendrojo ugdymo mokinių (2021 m. – 60,3 proc.).

Didelį iššūkį švietimo sistema patiria 2022 m., atvykus vaikams ir jaunuoliams iš Ukrainos, tačiau integracija vyksta sėkmingai: „Eurydice“ (2022) duomenimis, Lietuva yra viena iš devynių šalių, sėkmingai padėjusi integruotis bendrojo ugdymo mokyklose daugiau nei pusei atvykusių vaikų ir jaunuolių. 2022 m. birželio 1 d. duomenimis, 41 proc. atvykusių 0–6 metų vaikų (2 743 vaikai) mokosi ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo bendrosiose grupėse (klasėse), o 52 proc. 7–17 metų vaikų ir jaunuolių (7 731 mokinys) mokosi bendrojo ugdymo mokyklose, dauguma (90,1 proc.) bendrosiose klasėse, 5,7 proc. išlyginamosiose lietuvių kalbos klasėse, 0,8 proc. specialiosiose klasėse, likusieji įvairiose muzikos, sporto, inžinerijos ir kt. klasėse. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programose dauguma jų – 78,2 proc. ugdomi lietuvių kalba (17,0 proc. rusų k., 3,3 proc. lenkų k.); bendrojo ugdymo programose daugiau kaip du trečdaliai jų – 69,6 proc. mokosi lietuvių kalba (25,8 proc. rusų k., 2,1 proc. lenkų k.), tačiau taikomi įvairūs integracijos modeliai – pavyzdžiui, dalyje savivaldybių mokiniai mokosi nuotoliniu būdu Ukrainos mokyklose, o Lietuvos mokyklose lanko lietuvių kalbos pamokas ir būrelius. Šalyje vyksta viešosios konsultacijos, mokyklų dalijimasis integracijos patirtimi. Dažniausiai kylantys iššūkiai susiję su mokinių pavėžėjimu, psichologinės pagalbos poreikiu, susikalbėjimo su atvykusiais sunkumais, SUP turinčių mokinių integracija ir kt.

Gerėja vaikų ir jaunuolių, turinčių SUP arba (ir) negalią, įtrauktis ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose, profesinio mokymo įstaigose, bet vis dar 36,4 proc. negalią turinčių mokinių ugdomi specialiosiose mokyklose, o 13,8 proc. – bendrojo ugdymo mokyklų specialiosiose klasėse.

2021 m. 89,3 proc. SUP turinčių (2018 m. – 88,7 proc.) ir 49,8 proc. turinčių negalią priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programose besimokančių mokinių (2018 m. – 46,8 proc.) ugdomi integruotai – bendrosiose klasėse. Didžiausią dalį ugdyti integruotai (bendrosiose klasėse) pavyksta mokinių su raidos, judesio ir padėties, regos, klausos, intelekto sutrikimais. Dažniausi atvejai, kai mokiniai ugdomi specialiosiose mokyklose – kurčneregystė,

¹ 2021–2024 m. įtraukties veiksmų planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. spalio 14 d. įsakymu Nr. V-1879 „Dėl pasirengimo įgyvendinti Švietimo įstatymo Nr. I-1489 5, 14, 21, 29, 30, 34 ir 36 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 45 straipsniu nuostatas 2021–2024 metų veiksmų plano patvirtinimo“.

kompleksiniai raidos sutrikimai, klausos, regos sutrikimai; specialiosiose klasėse – kompleksiniai raidos sutrikimai, intelekto sutrikimas.

Auga bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis nuo visų mokinių: šalyje 2021 m. jie sudarė 12,4 proc. (2018 m. – 11,8 proc.) visų mokinių; savivaldybių priklausomybės mokyklose – 13 proc. (2018 m. – 12,3 proc.); valstybinėse mokyklose 5,6 proc. (2018 m. – 5,2 proc.); privačiose 5,4 proc. (2018 m. – 4,7 proc.) visų mokinių.

Dažniausiai bendrosios paskirties mokyklose ugdomi SUP turintys mokiniai turi nedidelius ir vidutinius SUP, tačiau didėja ir mokinių, turinčių didelių ir labai didelių SUP, dalis bendrosios paskirties mokyklose. Savivaldybių mokyklose 2021 m. jie sudarė 71,4 proc., 2018 m. – 64,9 proc.; valstybinėse 2021 m. – 28,6 proc., 2018 m. – 26,2 proc. nuo visų šių lygių SUP turinčių mokinių. Taip pat auga mokinių su negalia dalis (2021 m. jie sudarė vidutiniškai 10,5 proc., 2018 m. – 10,1 proc. nuo visų SUP turinčių vaikų), nors situacija savivaldybėse labai skirtinga.

Pirminio profesinio mokymo programose, SUP turintys mokiniai sudaro 6,2 proc. (2018 m. – 3,6 proc.), didelius SUP turi 63,3 proc. (2018 m. – 57,1 proc.) mokinių; daugiau nei pusė – 51,6 proc. turi nežymų intelekto sutrikimą.

Mokiniai, turintys nedidelių ir vidutinių SUP, beveik taip pat aktyviai įsitraukia dalyvauti NVŠ veiklose kaip ir kiti mokiniai (2021 m. 60 proc. SUP turinčių mokinių ir 61,9 proc. visų mokinių; 2018 m. – 58,3 proc. ir 60,3 proc. atitinkamai), tačiau didelių ir labai didelių SUP turintys įsitraukia mažiau – 54,8 proc. (2018 m. – 51,6 proc.). Be to, kasmet namuose ugdomi apie 700 mokinių, ir du trečdaliai jų turi SUP; šie mokiniai patiria socialinės atskirties riziką, nes mokymosi metu neturi galimybės socializuotis su bendraamžiais.

Auga dalis SUP turinčių mokinių, kurie, baigę 10 kl., toliau mokosi. 2020 m. daugiau kaip pusė (58,2 proc., t. y. 4,2 proc. punkto daugiau nei 2017 m.) SUP turinčių mokinių toliau mokėsi: bendrojo ugdymo mokyklose – 28,2 proc., profesinio mokymo įstaigose – 30,0 proc. Duomenys rodo reikšmingus SUP turinčių mokinių tolesnio mokymosi skirtumus tarp skirtingų SUP lygių mokinių ir atskirų savivaldybių. Vis dar sudėtinga užtikrinti, kad didesnė dalis SUP turinčių mokinių įgytų kvalifikaciją. Tarp dažniausiai minimų priežasčių – švietimo pagalbos specialistų trūkumas ir kliūtys nustatant mokinių SUP profesinio mokymo įstaigose.

Nuo 2018 iki 2021 m. stebimi teigiami pokyčiai teikiant švietimo pagalbą šalies ugdymo ir mokymo įstaigose – 209 asmenimis išaugo švietimo pagalbos specialistų skaičius, ikimokykliniame ugdyme 2 vaikais sumažėjo vienam švietimo pagalbos specialistui tenkančių SUP turinčių mokinių skaičius, daugiau kaip 3 kartais išaugo skaičius SUP turinčių bendrojo ugdymo mokinių, kuriems suteikta švietimo pagalba, švietimo pagalbai naudojamų lėšų suma išaugo 25,47 mln. Eur, o nuo 2019 iki 2021 m. vienam mokiniui tekusios švietimo pagalbos lėšos išaugo 55,81 Eur. **Tačiau šios pagalbos mastas dar nepakankamas** – 2021 m. penktadalis (20,2 proc.) SUP turinčių mokinių negavo švietimo pagalbos, nors ji paskirta, 7,7 proc. mokyklų neturėjo jokio pagalbos specialisto, o ne visa pagalbos specialistų komanda (t. y. trūko kurio nors iš specialistų) dirbo 65 proc. šalies mokyklų, turinčių pradines klases.

Ugdymosi aplinkos pritaikymas – viena esminių įtraukiojo ugdymo sąlygų, bet vis dar nėra įgyvendinta šalies švietime – 2021 m. ŠVIS duomenimis, fizinė aplinka negalį turintiems asmenims visiškai pritaikyta tik 0,7 proc. (7 iš 947) bendrojo ugdymo mokyklų ir nė vienoje profesinio mokymo įstaigoje. Tyrimų duomenimis, vertinant atskirų pastatų ir patalpų pritaikymą, tik 20 proc. (47 pastatai ar patalpos iš 237 vertintų) aukštųjų mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų pastatų pritaikyti žmonėms su negalia (t. y. galima savarankiškai judėti visame pastate ir teritorijoje).

2018 m. TALIS tyrimas parodė, kad **Lietuvos mokytojai tarp silpniausių profesinio pasirengimo sričių įvardijo svarbius įtraukiojo ugdymo aspektus** – darbą klasėje su skirtingų gebėjimų mokiniais, ugdymą daugiakultūroje ir daugiakalbėje aplinkoje; maždaug trečdaliui mokytojų didelį stresą kelia pamokų pritaikymas SUP turintiems mokiniams.

Iš dalies šiuos duomenis patvirtina ir 2021 m. teminio išorinio mokyklų veiklos vertinimo rezultatai, kurie rodo, kad **įtraukiojo ugdymo procesai mokyklos lygmeniu yra stipresni nei asmeniniu mokytojų lygmeniu**. Mokyklos dažnai deklaruoja įtraukiojo ugdymo kultūrą, nuostatas, tačiau kasdienėje ugdymo(si) praktikoje šie procesai nestebimi. Lyderystės ir vadybos sritis geriau įvertinta nei ugdymo(si) ir mokinių patirčių sritis. Mokykloms geriau sekasi sutelkti bendruomenę, veikti kartu ir tartis dėl įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo kryptingumo, tačiau šiuos susitarimus įgyvendinti organizuojant kasdienį įtraukiojo ugdymo procesą pavyksta tik iš dalies.

Bendradarbiavimas su tėvais (globėjais, rūpintojais) prisideda prie įtraukios mokyklos kultūros stiprinimo, tačiau 2021 m. mokyklų veiklos kokybės išorinio vertinimo bei mokyklų įsivertinimo duomenys rodo, kad **bendradarbiavimas su tėvais (globėjais, rūpintojais) dalyje mokyklų vyksta būdais, neskatinančiais efektyvesnio įsitraukimo**, todėl mokyklos, kurios planuoja bendradarbiavimo tobulinimą, numato ieškoti modernesnių ir rezultatyvesnių bendradarbiavimo su tėvais (globėjais, rūpintojais) formų.

I DALIS

**Bendroji šalies
švietimo būklės
apžvalga**

Šioje dalyje analizuojama švietimo būklė, apimant ikimokyklinį, priešmokyklinį ir kitą NVŠ, bendrąjį ugdymą, profesinį mokymą, aukštojo mokslo studijas ir mokymąsi visą gyvenimą.

Šalies švietimo būklė analizuojama pagal tokią struktūrą:

- analizuojamas svarbiausių švietimo politikos siekių, keliamų šalyje ir tarptautiniu lygmeniu, įgyvendinimas;
- aptariami švietimo rezultatai ir poveikis visuomenei: šalies gyventojų pasitenkinimas gyvenimo kokybe, pilietiškumas ir pasirengimas nuolat mokytis; kaip vertinamas švietimas, koks visuomenės išsilavinimo lygis, kokie bendrojo ugdymo mokinių pasiekimai, savijauta ir socialinės emocinės kompetencijos;
- analizuojami švietimo rezultatams įtakos turintys veiksniai: švietimo aplinka, švietimo sistemoje vykstantys procesai, tokie kaip mokinių pasirenkamas mokymosi kelias ir švietimo programų prieinamumas, mokyklų išorinis vertinimas; pedagogų kvalifikacija ir darbo sąlygos, švietimo finansavimas, mokymo ir mokymosi aplinka.

Švietimo būklė analizuojama apibendrintai, visos šalies lygmeniu, lyginama padėtis mieste, kaimiškose vietovėse ir kitais aspektais; remiantis leidinio III dalyje pateiktais ir kitais duomenimis, apibendrinama padėtis savivaldybėse, jų grupėse.

Bendroji švietimo būklės apžvalga

Švietimo rezultatai

Visuomenės išsilavinimas ir kompetencijos

2021 m. 39,8 proc.

15–64 metų gyventojų turėjo aukštąjį išsilavinimą (2018 m. – 36,1 proc.)

2021 m. 8,5 proc.

25–64 metų suaugusiųjų mokėsi pagal formaliojo ir neformaliojo švietimo programas (2018 m. – 6,6 proc.)

2020 m. 41,3 balo iš 100

Lietuvos visuomenės pilietinės galios indeksas (2016 m. – 37,0 balai)

2021 m. 49 proc.

16–74 metų gyventojų turėjo bazinius naudojimosi kompiuteriu įgūdžius (ES vidurkis – 54 proc.)

2020 m. 23,6 proc.

20–64 metų šalies gyventojų dirbo žemesnio išsilavinimo nei įgytas reikalaujantį darbą (2019 m. – 24,4 proc.)

Bendrojo ugdymo mokinių pasiekimai ir savijauta

2021 m. 55,4 proc.

abiturientų išlaikė 3 ir daugiau VBE (2018 m. – 51,2 proc.)

2021 m. 50

mokinių tapo tarptautinių olimpiadų prizininkais (2018 m. – 44)

2021 m. 21,5 proc. punkto

daugiau mergaičių nei berniukų pasiekė pagrindinį ar aukštesnįjį PUPP lietuvių kalbos ir literatūros pasiekimų lygį (mergaičių – 85,9 proc., berniukų – 64,4 proc.)

2021 m. 11 proc. punktų

sumažėjo 11–19 metų jaunuolių, kurie jautėsi gerai (nuo 69 proc. 2018 m. iki 58 proc. 2021 m.)

2021 m. 90,3 proc.

bendrojo ugdymo mokyklų įgyvendino bent vieną prevencinę programą (2018 m. – 85,2 proc.)

Švietimo vertinimas

2022 m. 7,7 balo iš 10

Lietuvos švietimas įvertintas EBPO gerovės indeksu (2019 m. – 7,3 balo)

2021 m. 48,2 proc.

Lietuvos gyventojų pasitikėjo švietimu (2018 m. – 42,0 proc.)

2021 m.

592,4 tūkst.

besimokančiųjų

(2018 m. – 600,0 tūkst.).

56,7 tūkst.

pedagoginių darbuotojų

(2018 m. – 57,9 tūkst.).

1 808

mokyklos

(2018 m. – 1 972).

Rezultatų link...

Švietimo programų pasirinkimas

2021 m. **62,8 proc.**

vaikų iki 6 metų ugdyta pagal ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo programas (2018 m. – 57,0 proc.)

2021 m. **61,9 proc.**

bendrojo ugdymo mokinių dalyvavo NVŠ veiklose (2018 m. – 60,3 proc.)

2021 m. **11,6 proc.**

pagrindinį išsilavinimą įgijusių mokinių tais pačiais metais tęsė mokslus profesinio mokymo įstaigose (2018 m. – 13,9 proc.)

2021 m. **62,0 proc.**

vidurinį išsilavinimą įgijusių mokinių tais pačiais metais tęsė mokslus aukštosiose mokyklose (2018 m. – 58,4 proc.)

Pedagoginiai darbuotojai

2021 m. **33,6 proc.**

šalies pedagoginių darbuotojų – aukštos kvalifikacijos (2018 m. – 34,0 proc.)

2021 m. **51,9 proc.**

bendrojo ugdymo mokyklų mokytojų – 50 metų ir vyresni (2018 m. – 48,9 proc.)

2021 m. **1 811,5 Eur**

bendrojo ugdymo mokytojas (viešasis sektorius) vidutiniškai uždirbo per mėnesį neatskaičius mokesčių (2019 m. – 1 442,7 Eur)

2021 m. **592**

užimtumo tarnyboje registruotos laisvos darbo vietos ikimokyklinio ugdymo mokytojams (2019 m. – 650)

Lėšos ir mokymosi sąlygos

2020 m. **5,2 proc.**

BVP dalį sudarė valdžios sektoriaus išlaidos švietimui (2018 m. – 4,5 proc.)

2021 m. **9** mokiniais

skyrėsi vidutinis mokinių skaičius miesto ir kaimo vietovių pagrindinio ugdymo klasėse (mieste – 23,7; kaimo vietovėse – 14,8)

2021 m. **11,2 proc.**

1–4 kl. mokinių kaimo vietovių mokyklose mokėsi jungtinėse klasėse (2018 m. – 18,2 proc.)

2021 m. **47,3 proc.**

bendrojo ugdymo mokyklų turėjo laboratorijų (2018 m. – 33,2 proc.)

1. Pagrindinių nacionalinių ir tarptautinių strateginių švietimo politikos siekių įgyvendinimas Lietuvoje

- Lietuvos švietimas tarptautinių organizacijų vertinamas gerai: EBPO gerovės indekse įvertintas 7,7 balo iš 10. Ir tai geresnis įvertinimas nei numatytas pasiekti 2025 m., t. y. 7,5 balo.
- Lietuva daug pasiekusi dalyvavimo formaliajame švietime, visų lygių išsilavinimo prieinamumo srityse, tačiau atsilieka įtraukaus švietimo, bendrųjų gebėjimų užtikrinimo kiekvienam srityse. Nors šalyje gerėja mokyklų aprūpinimas, mažėja patyčių, tačiau fizinė ir emocinė aplinka vis dar neįtrauki.
- Lietuvoje nepakankamai išplėtotą mokymosi visą gyvenimą sistema: vis dar nedidelė dalis vyresnio amžiaus suaugusiųjų dalyvauja švietime. Pirminis profesinis mokymas išlieka nepopuliarus: didžioji dalis mokinių siekia aukštojo išsilavinimo ir tik maža dalis tolesniam mokymuisi renka profesinio mokymo įstaigas, dėl to stebima švietimo ir darbo rinkos poreikių neatitiktis.
- Mokytojų atlyginimai Lietuvoje kasmet auga ir yra didesni nei šalies vidutinis atlyginimas, tačiau darbas mokykloje, kaip tolesnio karjeros kelio pasirinkimas, tarp daugumos pedagoginių studijų absolventų išlieka nepatrauklus.
- Švietimas Lietuvoje įvardijamas kaip valstybės prioritetinga sritis, tačiau šiai sričiai skiriamas finansavimas iki šiol išlieka gerokai mažesnis nei numatyta strateginiuose dokumentuose.

Lietuvoje švietimas įvardijamas kaip *kertinis Lietuvos valstybės prioritetas – šalies pažangos ir žmonių gerovės pamatas*¹. Todėl įsipareigojimai nuolat tobulinti šią sritį įtvirtinti svarbiausiuose šalies strateginiuose dokumentuose: *Lietuvos pažangos strategijoje „Lietuva 2030“* (toliau – *Lietuva 2030*), jos įgyvendinimui skirtame *2021–2030 m. nacionaliniame pažangos plane* (toliau – *NPP*), *Valstybinėje švietimo 2013–2022 metų strategijoje* (toliau – *VŠS*), *LRV programoje* ir jos įgyvendinimo *plane* (toliau – *LRV PĮP*), politinių partijų *Susitarime dėl Lietuvos švietimo politikos (2021–2030)* (toliau – *SLŠP*). Juose numatomos švietimo kaitos kryptys ir siekiniai pateikiami atitinkamai 1.1 lentelėje ir 1 priedo 1, 2, 3, 4, 5 lentelėse.

Lietuva yra pasaulio ir ES bendrijos narė, todėl turi nemažai ne tik nacionalinių, tačiau ir tarptautinių įsipareigojimų švietimui. Vienas svarbiausių – 2015 m. UNESCO patvirtinta „*Švietimas 2030*“: *Incheono deklaracija ir veiksmų planas*, skirtas įgyvendinti 4-tą darnaus vystymosi tikslą – *užtikrinti įtraukųjį ir lygiavertį kokybišką švietimą ir mokymąsi visą gyvenimą visiems*² (toliau – *Švietimas 2030*), kurio nuostatos integruotos *Lietuvos švietimo įstatyme* ir *NPP*. Šiame dokumente švietimui keliami 7 pagrindiniai tikslai (1.1 lentelė), o juos atitinkančius siekinius (išskyrus švietimo finansavimo, kuriuos nustačiusi UNESCO), valstybėms siūloma nustatyti savarankiškai, atsižvelgiant į vietos kontekstą (UNESCO ir Lietuvos *Švietimas 2030* keliami siekiniai pateikiami 1 priedo 6 lentelėje).

Kitas ne mažiau svarbus Lietuvai dokumentas – ES Tarybos 2021 m. patvirtinta *Rezoliucija dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos siekiant sukurti Europos švietimo erdvę ir imtis veiksmų vėlesniu laikotarpiu (2021–2030)*³ (toliau – *Europa 2030*), kurioje nustatytos 5 svarbiausios prioritetingos kryptys (1.1 lentelė), kuriose artimiausią dešimtmetį bus siekiama pokyčių ir 9 švietimo siekiniai (1 priedo 7 lentelė), kuriuos ES narės įsipareigojo pasiekti iki 2030 m.

Visi paminėti įsipareigojimai apima įvairias švietimo sritis, lygmenis ir elementus, nes kiekvienas jų tarpusavyje susiję ir svarbūs kuriant pažangesnį, labiau asmens ir valstybės poreikius atliepantį švietimą. Dėl leidinio paskirties (leidinys skirtas švietimo būklei apžvelgti) ir ribotos apimties šiame skyriuje trumpai aptartos tik minėtuose strateginiuose dokumentuose numatytos pagrindinės švietimo tobulinimo kryptys ir jas atspindintys pagrindiniai siekiniai (1.1 lentelė).

Įtrauktis ir dalyvavimas švietime. Nacionaliniuose ir tarptautiniuose strateginiuose dokumentuose akcentuojamas visiems prieinamas, socialiai teisingas, įtraukus ir kokybiškas švietimas bei mokymasis visą gyvenimą visiems.

Ikimokyklinis ugdymas. Keliamas tikslas – didinti vaikų dalyvavimo ikimokykliniame ugdyme aprėptį, užtikrinti, kad ankstyvasis ugdymas būtų prieinamas nepriklausomai nuo vaiko gyvenamosios vietos ir šeimos socialinės bei ekonominės padėties, visi vaikai turėtų vienodas starto pozicijas ir kokybiško ugdymo galimybes, kad būtų tinkamai pasirengę pradiniam ugdymui.

¹ Susitarimas dėl Lietuvos švietimo politikos (2021–2030).

² Angl. *Education 2030: Incheon Declaration and Framework for Action for the implementation of Sustainable Development Goal 4: Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all.*

³ Angl. *Strategic framework for European cooperation in education and training towards the European Education Area and beyond (2021–2030).*

1.1 lentelė. Pagrindiniai švietimo politikos tikslai ir tobulinimo kryptys (uždaviniai) nacionaliniuose ir tarptautiniuose dokumentuose

 <p>Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“</p> <p>Tikslas – veikli, solidari, besimokanti visuomenė.</p> <p>Tobulinimo kryptys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientavimas į kūrybingumo, pilietiškumo, lyderystės ugdymą; • veiksmingos mokymosi visą gyvenimą sistemos kūrimas; • visų besimokančių asmenų gabumus atskleidžiančių programų kūrimas, judumo skatinimas; • socialinės atskirties mažinimas. 	 <p>2021–2030 metų nacionalinis pažangos planas</p> <p>Tikslas – didinti švietimo įtrauktį ir veiksmingumą, siekiant atitikties asmens ir visuomenės poreikiams.</p> <p>Tobulinimo kryptys siekiant tikslo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pagerinti ugdymo rezultatus ir sumažinti jų atotrūkį; • didinti švietimo įtrauktį ir prieinamumą, užtikrinti saugią aplinką kiekvienam; • pritaikyti švietimo sistemą sklandžiai reemigravusių Lietuvos piliečių, lietuvių kilmės asmenų ir atvykusių užsieniečių integracijai bei gerinti sąlygas besimokančiųjų judumui; • gerinti atitiktį tarp švietimo sistemoje įgyjamų ir darbo rinkoje bei prisitaikyti kintančioje aplinkoje reikalingų kompetencijų; • įdiegti efektyvią ir veiksmingą suaugusiųjų mokymosi visą gyvenimą sistemą, siekiant asmens gebėjimų ir kvalifikacijos darnos su asmens, darbo rinkos ir aplinkos poreikiais; • stiprinti pedagogo profesijos patrauklumą, kurti veiksmingą jų rengimo ir kompetencijų tobulinimo sistemą.
 <p>Valstybinė švietimo 2013–2022 metų strategija</p> <p>Pagrindinis tikslas – paversti Lietuvos švietimą tvariu pagrindu valstybės gerovės kėlimui, ugdyti veržliam ir savarankiškam žmogui, atsakingai ir solidariai kuriančiam savo, Lietuvos ir pasaulio ateitį.</p> <p>Tobulinimo kryptys siekiant pagrindinio tikslo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • profesionalūs, nuolat tobulėjantys mokytojai; • įrodymais grindžiamos švietimo kokybės kultūros kūrimas; • bendra posistemė veikla dėl įtraukties; • mokymasis ir įgalinimas veiklai visą gyvenimą. 	
 <p>XVIII LRV programa</p> <p>Misija – vienodos starto pozicijos visiems Lietuvos žmonėms.</p> <p>Tobulinimo kryptys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • visiems prieinamas kokybiškas ankstyvasis ugdymas; • visiems prieinama gera mokykla ir šiuolaikinis ugdymo turinys; • patraukli mokytojo darbo vieta ir pedagogų rengimo ekselencijos centrai; • lyderystė skaitmeninio švietimo srityje; • aukščiausios kokybės, tarptautiškos ir prieinamos studijos; • modernus, efektyvus ir į misiją orientuotas aukštojo mokslo valdymas. 	 <p>Susitarimas dėl Lietuvos švietimo politikos (2021–2030)</p> <p>Lietuvos Respublikos Seime atstovaujamos politinės partijos, bendradarbiaudamos su Lietuvos savivaldybių asociacija ir Lietuvos švietimo taryba, <...> susitaria dėl šių pagrindinių įsipareigojimų:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ikimokyklinio ugdymo prieinamumo didinimo ir ugdymo programų dėrmės užtikrinimo; • mokymosi visą gyvenimą prieinamumo didinimo; • neformaliojo ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų pripažinimo sistemos įveiklinimo; • saugios (be smurto ir patyčių) aplinkos užtikrinimo; • pedagogų rengimo ir kompetencijų tobulinimo; • bendrojo ugdymo kokybės gerinimo; • IKT raštingumo stiprinimo; • švietimo valdymo kultūros transformavimo: savivaldos ir atsakomybės stiprinimo, bendradarbiavimo skatinimo; • švietimo finansavimo didinimo.
 <p>Švietimas 2030: Incheono deklaracija ir veiksmų planas</p> <p>Tikslas – užtikrinti kokybišką įtraukų ir teisingą švietimą bei skatinti mokymosi visą gyvenimą galimybes visiems.</p> <p>Tobulinimo kryptys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • užtikrinti, kad visos mergaitės ir berniukai įgytų nemokamą, lygiavertį ir kokybišką pradinį ir vidurinį išsilavinimą, suteikiantį galimybę pasiekti atitinkamų ir veiksmingų mokymosi rezultatų; • užtikrinti, kad visoms mergaitėms ir berniukams būtų suteiktas kokybiškas ankstyvasis ugdymas, priežiūra ir ikimokyklinis išsilavinimas, kad jie būtų pasirengę pradiniam ugdymui; • užtikrinti vienodas galimybes visoms moterims ir vyrams įgyti prieinamą ir kokybišką techninį, profesinį ir aukštąjį išsilavinimą, įskaitant universitetinį; • labai padidinti jaunimo ir suaugusiųjų, turinčių įgūdžių, įskaitant techninius ir profesinius įgūdžius, užimtumui, tinkamam darbui ir verslumui, skaičių; • panaikinti lyčių skirtumus švietimo srityje ir užtikrinti vienodas galimybes pažeidžiamoms asmenų grupėms, įskaitant žmones su negalia, vietinius gyventojus ir pažeidžiamose padėtyje atsідurusius vaikus, įgyti visų lygių išsilavinimą ir dalyvauti profesinio mokymo programose; • užtikrinti, kad visi jauni žmonės ir didžioji dalis suaugusiųjų – vyrų ir moterų – mokėtų skaityti ir skaičiuoti; • užtikrinti, kad visi besimokantys asmenys įgytų žinių ir gebėjimų, reikalingų darniam vystymuisi skatinti, įskaitant, be kitų dalykų, švietimą darnaus vystymosi ir darnios gyvensenos, žmogaus teisių, lyčių lygybės, taikos ir nesmutinės kultūros skatinimo, pasaulinio pilietiškumo bei kultūrų įvairovės ir kultūros indėlio į darnų vystymąsi vertinimo klausimais. 	 <p>Strateginė programa Europa 2030</p> <p>Tikslas – sukurti Europos švietimo erdvę ir ją plėtoti.</p> <p>Tobulinimo kryptys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kokybės, lygybės, įtraukties ir sėkmės švietimo ir mokymo srityje gerinimas; • mokymosi visą gyvenimą ir judumo skatinimas; • švietimo darbuotojų kompetencijos ir motyvacijos didinimas; • Europos aukštojo mokslo stiprinimas; • Žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos švietimo ir mokymo sistemose – ir naudojimosi jomis – rėmimas.

NPP numatytas siekinys, kad pagal ikimokyklinio ugdymo programas iki 2025 m. būtų ugdoma – 90 proc., o iki 2030 m. – 95 proc. vaikų nuo 3 metų iki pradinės mokyklos lankymo pradžios. Strategijoje *Europa 2030* keliamas tikslas, kad iki 2030 m. tokių vaikų dalis siektų bent 96 proc. (1.1 lentelė).

Eurostato duomenimis, 2020 m. Lietuvoje ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programose dalyvavo 90,9 proc. vaikų nuo 3 metų iki privalomo pradinio ugdymo amžiaus, t. y. 2,1 proc. punkto mažiau nei vidutiniškai ES (93,0 proc.), tačiau jau pasiekta NPP numatyta rodiklio reikšmė 2025 m. – tokių vaikų 90 proc.

Švietimo 2030 keliamas tikslas – didinti vaikų dalyvavimo ikimokykliniame ugdyme aprėptį, o Lietuva įsipareigojusi, kad organizuotoje mokymo veikloje vieneri metai iki sukankant oficialiam pradiniam mokykliniam amžiui vaikų dalis 2025 m. ir 2030 m. siektų 96 proc. ŠVIS duomenimis, minėtų vaikų dalis 2020 m. siekė 95,4 proc. ir beveik atitiko iškelto siekinį.

Lietuvoje kasmet auga dalyvaujančių ikimokykliniame ugdyme vaikų dalis, apie tai skaitykite 8 skyriuje, tačiau išlieka dideli skirtumai tarp miesto ir kaimo, vis dar nedaug socialinės rizikos šeimose gyvenančių vaikų dalyvauja ikimokykliniame ugdyme. Todėl SLŠP keliamas tikslas, kad iki 2027 m., ne mažiau kaip 70 proc. 2–5 metų vaikų, gyvenančių kaime, dalyvautų ikimokyklinio ugdymo programose. LRV PĮP keliamas siekinys, kad iki 2024 m. visi vaikai nuo 3 metų iki mokyklos lankymo pradžios, gyvenantys socialinių poreikių turinčiose šeimose, lankytų ikimokyklinio ugdymo įstaigas.

ŠVIS duomenimis, 2021–2022 m. m. ikimokyklinio ugdymo programose dalyvavo kas antras (50,1 proc.) 2–5 metų kaimo vietovėse gyvenantis vaikas (2019–2020 m. m. – 46,3 proc.). Socialinę riziką patiriančių vaikų, nuo 3 metų dalyvaujančių ikimokyklinio ugdymo programose, skaičius 2021 m., lyginant su 2020 m., išaugo 5,8 karto ir siekia 438, tačiau vis dar 3,4 karto mažesnis nei LRV PĮP numatytas 2024 m. siekinys – 1 500 (1 priedo 4 lentelė). Situacija, manytina, pagerins 2020 m. priimtas LRV nutarimas⁴, įpareigojantis vaikams, patiriantiems socialinę riziką, skirti privalomą ikimokyklinį ugdymą.

Bendrasis ugdymas. Nacionaliniuose ir tarptautiniuose dokumentuose keliamas tikslas, kad kuo daugiau asmenų įgytų vidurinį išsilavinimą. *Europa 2030* atkreipia šalių dėmesį, kad ankstyvas pasitraukimas iš švietimo ir mokymo sistemos, dėl kurio sumažėja jaunimo ir suaugusiųjų socialinės ir ekonominės galimybės, tebėra iššūkis, ypač atsižvelgiant į numatomas COVID-19 pandemijos pasekmes, todėl šalys raginamos toliau dėti pastangas, kad būtų sumažintas ankstyvo pasitraukimo iš švietimo ir mokymo sistemos mastas.

Lietuvoje pradiniam ir pagrindiniam ugdyme nesimokančių ir nelankančių mokyklos 7–15 metų mokinių dalis santykinai nedidelė ir pastaraisiais metais mažėjanti. Apie tai skaitykite 17 skyriuje. Lietuvoje dauguma (daugiau nei 99 proc.) įgijusių pagrindinį išsilavinimą mokinių tęsia mokymąsi ir siekia vidurinio išsilavinimo. Ši informacija pateikiama 10 skyriuje. Jaunų (18–24 metų) asmenų, anksti pasitraukusių iš švietimo sistemos, dalis Lietuvoje nedidelė. Eurostato duomenimis, 2021 m. ji sudarė 5,3 proc. (ES šalių vidurkis – 9,7 proc.) ir buvo ženkliai mažesnė nei 2030 m. *Europa 2030* siekinys – tokių asmenų ne daugiau nei 9 proc. (2.1 lentelė). LSD duomenimis, minėto amžiaus asmenų (be vidurinio išsilavinimo ir nelankančių mokyklos) dalis (pastarųjų 2011–2020 m. vidurkis) sudarė 5,6 proc. ir viršija 2022 m. VŠS siekinį, kad tokių asmenų būtų ne daugiau kaip 8 proc. Todėl pagal 20–24 metų įgijusių vidurinį išsilavinimą asmenų dalį (91,9 proc.) Lietuva lenkia ES vidurkį (84,6 proc.) ir jau pasiekė VŠS 2022 m. tikslą, kad tokių asmenų dalis sudarytų 90 proc.

Nacionaliniuose dokumentuose numatoma siekti, kad SUP turintys vaikai galėtų lankyti bendros paskirties (ne specialiąsias) bendrojo ugdymo mokyklas. VŠS keliamas tikslas – sumažinti mokinių, kurie mokosi specialiosiose mokyklose, dalį, o NPP, – kad kuo daugiau negalią turinčių mokinių, būtų ugdomi įtraukioju būdu bendrosios paskirties švietimo įstaigose (1.2 lentelė). Tarptautiniuose dokumentuose šalys įpareigojamos švietimo srityje pašalinti diskriminaciją lyties atžvilgiu ir užtikrinti lygias galimybes gauti visų lygių išsilavinimą ir profesinį mokymą visiems pažeidžiamiems asmenims, įskaitant asmenis su negalia ir vaikus.

ŠVIS duomenimis, 2021–2022 m. m. Lietuvos specialiosiose mokyklose mokėsi 1,08 proc. vaikų, ši reikšmė praktiškai nekito nuo VŠS įgyvendinimo pradžios bei smarkiai atsilieka nuo 2022 m. siekinio – 0,5 proc. Tais pačiais mokslo metais įtraukioju būdu bendrosios paskirties švietimo įstaigose ugdyta 50,6 proc. vaikų su negalia (2020–2021 m. m. – 48,9 proc.), t. y. 1,7 karto mažesnė dalis nei 2025 m. NPP siekinys. Šią situaciją lemia daug veiksnių: mokyklos vadovų ir visos mokyklos bendruomenės nuostatos, kad asmens individualūs poreikiai yra asmens trūkumas, ne mokyklos problema, todėl bendrosios paskirties mokyklos vis dar bando pritaikyti vaiko poreikius prie esamų mokyklos sąlygų. Iki šiol galiojantis *Švietimo įstatymas* sudaro teises galimybes bendrosios paskirties mokykloms atsisakyti priimti mokinį, jei jam reikia pritaikyti mokymosi aplinką, teikti švietimo pagalbą

⁴ LRV 2020 m. spalio 28 d. nutarimas Nr. 1189 „Dėl Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 7, 8, 9, 24, 33, 36, 47, 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII P-5219“ Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/6571f810192e11eb9604df942ee8e443?positionInSearchResults=50&searchModelUID=62a04297-100d-429f-9ff1-6fa977f0b9cf>.

1.2 lentelė. Nacionaliniuose ir tarptautiniuose strateginiuose dokumentuose numatytos švietimo tobulinimo sritys, jas atitinkantys rodikliai ir siektinos reikšmės

Tobulinimo kryptys	Nacionaliniai dokumentai	Tarptautiniai dokumentai
Įtrauktis ir dalyvavimas		
Ikimokyklinis ugdymas	NPP: kad iki 2025 m. 90 proc., o iki 2030 m. 95 proc. nuo 3 metų iki privalomo pradinio ugdymo amžiaus vaikų, dalyvautų ikimokyklinio ugdymo programose. SLSP: kad iki 2027 m. ne mažiau kaip 70 proc. 2–5 metų vaikų, gyvenančių kaime, dalyvautų ikimokyklinio ugdymo programoje. LRV PJP: kad iki 2024 m. ne mažiau kaip 1 500 socialinę riziką patiriančiose šeimose gyvenančių vaikų nuo 3 metų iki privalomo ugdymo amžiaus dalyvautų ikimokyklinio ugdymo programose.	<i>Europa 2030</i> : kad iki 2030 m. bent 96 proc. vaikų nuo 3 metų iki privalomo lankyti pradinę mokyklą amžiaus dalyvautų ikimokyklinio ugdymo programose. <i>Švietimas 2030</i> : kad dalyvavimo organizuotoje mokymo veikloje 1 metai iki sukankant oficialiam pradiniam mokykliniam amžiui lygis iki 2025 m. ir 2030 m. siektų 96 proc.*
Bendrasis ugdymas	NPP: kad iki 2025 m. negalią turinčių mokinių, ugdomų įtraukioju būdu bendros paskirties švietimo įstaigose, dalis sudarytų 85 proc., o iki 2030 m. – 90 proc. VŠS: kad iki 2022 m. vaikų, kurie mokosi specialiosiose mokyklose, dalis neviršytų 0,5 proc. NPP: kad iki 2025 m. 65 proc., o iki 2030 m. 75 proc. mokinių (išskyrus ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme dalyvaujančius vaikus) būtų pasinaudoję NVŠ galimybėmis. NPP: kad iki 2025 m. SUP turinčių vaikų, išskyrus gabiuosius, dalyvaujančių NVŠ***, dalis sudarytų 40 proc., o iki 2030 m. – 50 proc. VŠS: kad iki 2022 m. 18–24 metų asmenų, neįgijusių vidurinio išsilavinimo ir nelankančių mokyklos, dalis (10 metų vidurkis) siektų ne daugiau kaip 8 proc. VŠS: kad iki 2022 m. bent vidurinį išsilavinimą turėtų ne mažiau nei 90 proc. 20–24 metų asmenų.	<i>Europa 2030</i> : kad iki 2030 m. anksti iš švietimo sistemos pasitraukusių 18–24 metų asmenų dalis būtų ne didesnė nei 9 proc. <i>Švietimas 2030</i> : kad vidurinio išsilavinimo lygis siektų: 2025 m. – 90 proc., 2030 m. – 91 proc.*
Aukštasis mokslas	NPP: kad iki 2025 ir 2030 m. 25–34 metų asmenų, turinčių aukštąjį ar jam prilygintą išsilavinimą, dalis būtų ne mažesnė nei ES vidurkis. VŠS: kad iki 2022 m. ne mažiau kaip 48,7 proc. 30–34 metų asmenų įgytų aukštąjį išsilavinimą. NPP: kad iki 2025 m. 20 proc., o iki 2030 m. – 25 proc. 25–29 metų asmenų, iš žemiausias pajamas turinčių namų ūkių, įgytų aukštąjį išsilavinimą.	<i>Europa 2030</i> : kad iki 2030 m. bent 45 proc. 25–34 metų asmenų įgytų aukštąjį išsilavinimą.
Mokymasis visą gyvenimą	NPP: kad per paskutines 4 savaites besimokiusių 25–64 metų asmenų dalis iki 2025 m. sudarytų 10 proc., 2030 m. – 15 proc.	<i>Europa 2030</i> : iki 2025 m. bent 47 proc. 25–64 metų asmenų, per paskutinius 12 mėnesių, būtų dalyvavę mokymuose.
Tarptautiškumas	NPP: kad sugrįžusių asmenų, gavusių pagalbą integruotis į švietimo sistemą (ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo kartu), dalis nuo tų, kurie kreipėsi, 2025 m. siektų bent 85 proc., o 2030 m. – 90 proc. NPP: kad užsieniečių, studijuojančių Lietuvos aukštosiose mokyklose, dalis, palyginti su bendru studijuojančių asmenų skaičiumi, 2025 m. sudarytų 9 proc., 2030 m. – 12 proc. VŠS: kad iki 2022 m. iš Bolonijos proceso regiono atvykstančių ir ten išvykstančių laikinai studijuoti studentų skaičiaus santykis Lietuvai sudarytų 0,6.	
Švietimo kokybė		
Bendras vertinimas	NPP: kad iki 2025 m. Lietuvos švietimo įvertinimas pagal EBPO gerovės indeksą siektų 7,5 balo (iš 10), iki 2030 m. – 8 balus.	
Bendrųjų kompetencijų įgijimas	NPP: kad Lietuvos pozicija tarp Europos ekonominės erdvės (EEE) šalių pagal EBPO PISA tyrimų mokinių pasiekimų vidurkius (visose tarptautinių tyrimų srityse) 2025 m. užimtų 16-tą, 2030 m. – 10-tą vietą. NPP: kad iki 2025 m. būtų ne daugiau kaip 20 proc., o iki 2030 m. ne daugiau kaip 15 proc. mokinių, nepasiekusių 2 (iš 6) PISA lygio kiekvienoje skaitymo gebėjimų, matematinio ir gamtamokslinio raštingumo srityse. <i>Lietuva 2030</i> : kad iki 2020 m. bent 50 proc., o iki 2030 m. bent 55 proc. mokinių gebėjimai atitiktų bent 3 (iš 6) PISA tyrimo lygį visose tirtose srityse (skaitymo gebėjimų, matematinio ir gamtamokslinio raštingumo). NPP: kad iki 2025 m. 67 proc., o iki 2030 m. 80 proc. Lietuvos gyventojų įgytų bazinį kompiuterinio raštingumo lygį. VŠS: kad iki 2022 m. visuomenės pilietinės galios indeksas siektų 45 balus iš 100. <i>Lietuva 2030</i> : kad iki 2020 m. visuomenės pilietinės galios indeksas siektų 50, o iki 2030 m. – 60 balų iš 100.	<i>Europa 2030</i> : kad iki 2030 m. būtų ne daugiau nei 15 proc. 15-mečių, nepasiekiančių 2-ojo PISA pasiekimų lygmens kiekvienoje skaitymo gebėjimų, matematinio ir gamtamokslinio raštingumo srityse. <i>Europa 2030</i> : kad 2030 m. būtų mažiau nei 15 proc. 8 kl. mokinių, nepasiekusių 2-ojo ICILS pasiekimų lygmens. <i>Švietimas 2030</i> : kad jaunuolių, baigusių pagrindinę mokyklą ir pasiekusių bent minimalų matematinio raštingumo lygį, dalis iki 2025 m. sudarytų 80 proc., o iki 2030 m. 85 proc.* <i>Švietimas 2030</i> : kad jaunuolių, baigusių pagrindinę mokyklą ir pasiekusių bent minimalų skaitymo gebėjimų lygį, dalis iki 2025 m. sudarytų 80 proc., o iki 2030 m. 85 proc.*
Aukštojo mokslo kokybė	NPP: kad iki 2025 m. bent 1 universitetas patektų į geriausių QS pasaulio universitetų reitingo (angl. <i>QS World University Rankings</i>) 500-ką, o iki 2030 m. bent 2 universitetai patektų į minėto reitingo 500-ką, iš jų bent 1 – į 300-ką. VŠS: kad 2022 m. bent 1 universitetas patektų į Akademinių pasaulio universitetų reitingo (angl. <i>Academic Ranking of World Universities</i> , ARWU) 500-ką. <i>Lietuva 2030</i> : kad iki 2020 m. bent 1 universitetas patektų į Akademinių pasaulio universitetų reitingo geriausiųjų 500-ką, o iki 2030 m. – bent 1 į geriausiųjų 300-ką. VŠS: kad iki 2022 m. pagal universitetų ir verslo bendradarbiavimą Lietuva užimtų ne žemesnę nei 11 vietą. <i>Lietuva 2030</i> : kad 2020 m. Lietuva pagal universitetų ir verslo bendradarbiavimą užimtų ne žemesnę nei 12 vietą, o 2030 m. – ne žemesnę nei 10 vietą ES.	
Švietimo (išsilavinimo) atitiktis darbo rinkos poreikiams		
Profesinis mokymas	LRV PJP: kad iki 2024 m. 35 proc. mokinių kartu su profesija siektų įgyti ir vidurinį išsilavinimą (ISCED 3). NPP: kad iki 2025 m. – 8 proc., o iki 2030 m. – 15 proc. profesinių mokyklų mokinių mokytojai pameistrystės būdu.	<i>Europa 2030</i> : kad iki 2025 m. būtų bent 60 proc. prieš 1–3 metus profesines mokymo įstaigas baigusiu ir mokymosi metu įgijusių praktinės darbo patirties 20–34 metų asmenų.
Įsidarbinimas	LRV PJP: kad iki 2024 m. 80 proc. įsidarbinusių 20–34 metų asmenų prieš 1–3 metus būtų gavę profesinio mokymo diplomą kartu su viduriniu išsilavinimu arba po to, kai įgijo vidurinį išsilavinimą. VŠS: kad iki 2022 m. įsidarbinusių 25–64 metų asmenų dalis siektų 16 proc.	

Tobulinimo kryptys	Nacionaliniai dokumentai	Tarptautiniai dokumentai
Mokytojai ir jų darbo sąlygos		
Mokytojų kvalifikacija	NPP: kad iki 2025 m. 30 proc., o iki 2030 m. 40 proc. mokytojų įgytų magistro laipsnį.	Švietimas 2030: kad mokytojų, turinčių bent minimalią reikalaujamą kvalifikaciją (ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo lygmuo), dalis 2025 m. sudarytų 90 proc., o 2030 m. – 95 proc.*
Mokytojų (dėstytojų) atlyginimas	SLŠP: kad iki 2024 m. mokytojų VDU dalis nuo šalies VDU sudarytų 130 proc., o dėstytojų, mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų – 150 proc., o vėliau tvariai didėtų.	
Aplinka		
Fizinė aplinka	SLŠP: kad iki 2024 m. Lietuvoje būtų 60, o iki 2030 m. – 300 mokyklų, kurios atitiktų mokymosi ir vidaus bei išorės universalus dizaino principus. SLŠP: kad iki 2030 m. visos mokyklos turėtų fizines ir virtualias laboratorijas STEAM mokymui.	
Emocinė aplinka	NPP: kad iki 2025 m. būtų 55 proc., iki 2030 m. – 70 proc. mokinių per 2 mėnesius nė karto nepatyrusių patyčių.	
Finansavimas		
Švietimo sistemos finansavimas	VŠS: kad iki 2022 m. nacionalinės išlaidos švietimui, kaip BVP dalis, sudarytų 6 proc.	Švietimas 2030: kad iki 2025 m. ir 2030 m. valdžios sektoriaus išlaidų švietimui dalis sudarytų 15 proc., o jų dalis nuo BVP – 4 proc.**
Finansavimas, tenkantis mokiniui (studentui)	SLŠP: kad iki 2030 m. vienam bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo mokiniui (visas vidurinis išsilavinimas) tenkanti valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšų dalis nuo BVP vienam gyventojui sudarytų ne mažiau kaip 24 proc. SLŠP: iki 2030 m. vienam studentui tenkanti valstybės lėšų dalis nuo BVP vienam gyventojui sudarytų ne mažiau kaip 36 proc.	

* Rodiklių siektinas reikšmes Lietuva nustačiusi savarankiškai.
** Rodiklių siektinas reikšmes šalių bendrijai nustačiusi UNESCO.
*** Skaičiuojamas dalyvavimas kitose NVŠ veiklose.

ir kitas paslaugas, tačiau mokykla nepajėgi vaikui sudaryti reikiamų sąlygų mokytis. Apie situaciją, kuri turėtų keistis 2024 m., įsigaliojus *Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo* pataisoms, kuriomis naikinama ši galimybė, skaitykite 16 skyriuje.

SUP turinčių mokinių mokymąsi bendrosios paskirties švietimo įstaigose taip pat riboja nepakankamas mokytojų, auklėtojų pasirengimas dirbti su didelių ir labai didelių ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais, švietimo pagalbos specialistų mokyklose trūkumas, aplinka nepritaikyta įvairių negalių ir SUP turintiems mokiniams. Aktualiausia informacija šia tema pateikiama 18, 19, 21 skyriuose.

Nacionaliniuose dokumentuose akcentuojamas įtraukios NVŠ sistemos stiprinimo poreikis. NPP keliamas tikslas, kad kuo daugiau vaikų būtų pasinaudoję NVŠ paslaugomis (1.2 lentelė). 2021–2022 m. m., lyginant su 2020–2021 m. m., NVŠ veiklose mokykloje ir kitur dalyvavusių bendrojo ugdymo mokyklų mokinių dalis išaugo truputį, t. y. nuo 61,7 proc. iki 61,9 proc., nors tikslinis NVŠ finansavimas augo ženkliai, apie tai skaitykite 9 skyriuje. SUP turinčių vaikų, dalyvaujančių NVŠ veiklose, esančiose už mokyklos ribų, dalis tais pačiais mokslo metais sudarė 30,6 proc. ir panaši į buvusią 2020–2021 m. m., bet kol kas ženkliai mažesnė nei NPP siekinys 2025 m. – 40 proc. (1 priedo 2 lentelė). Panašu, kad neigiamos įtakos NVŠ plėtrai turėjo COVID-19 pandemija ir dėl jos įvestas karantinas, fizinių kontaktų suvaržymai.

Aukštasis mokslas. Nacionaliniuose ir tarptautiniuose dokumentuose keliamas tikslas – sukurti prielaidas visiems pasirengusiems asmenims (nepriklausomai nuo gyvenamosios vietos ir šeimos finansinės padėties, turimų negalių) įgyti aukštąjį išsilavinimą (1.1 lentelė).

Eurostato duomenimis, Lietuva, pagal aukštojo išsilavinimo įgijimo rodiklius yra pirmaujančiose pozicijose ES ir jau viršijusi visus nacionaliniuose ir tarptautiniuose dokumentuose numatytus siekinius iki 2030 m. (2 priedo 1, 2, 3, 5 lentelės). Pagal 25–34 metų asmenų, įgijusių aukštąjį išsilavinimą, dalį (57,5 proc.) Lietuva yra 4-ta ES ir viršija 2030 m. *Strategijos Europa 2030* siekinį – bent 45 proc. tokių asmenų, o pagal 30–34 metų asmenų, įgijusių aukštąjį išsilavinimą, dalį (60,2 proc.) – taip pat užima 4-tą vietą ir yra viršijusi *Lietuva 2030* tikslus (1 priedo 1 ir 3 lentelės).

Nors Lietuva daug pasiekusi aukštojo mokslo prieinamumo didinimo srityje, tačiau duomenys ir tyrimai rodo, kad aukštasis mokslas menkai prieinamas mažas pajamas turinčių šeimų atžaloms, SUP turintiems asmenims, taip pat asmenims su negalia. Todėl NPP keliamas uždavinys – pasiekti, kad kuo daugiau asmenų iš žemiausias pajamas turinčių namų ūkių įgytų aukštąjį išsilavinimą (1.1 lentelė).

LSD duomenimis, 2020 m. 25–29 metų asmenų, iš žemiausias pajamas turinčių namų ūkių, aukštąjį išsilavinimą įgijo maždaug penktadalis (21,4 proc.) minėto amžiaus asmenų (2019 m. – 13,7 proc.) ir jau viršytas 2025 m. NPP siekinys – 20 proc.

STRATA duomenimis, 2019 m. ketvirtadalio aukščiausias pajamas turinčių šeimų moksleivių galimybės įgyti aukštąjį išsilavinimą – dvigubai didesnės nei mokinių iš žemiausias pajamas turinčių šeimų: tarp ketvirtadalio aukščiausias pajamas turinčių šeimų moksleivių į aukštąsias mokyklas įstoja 62–64 proc., o tarp žemiausias pajamas turinčių šeimų – 27–29 proc. asmenų. Tais pačiais metais pagrindinę negalią⁵ turintys asmenys į aukštąsias mokyklas įstojo gerokai rečiau nei neturintys SUP poreikių: 2019 m. jų dalis universitetuose atitinkamai – 5 proc. ir 24 proc., o atotrūkis siekia 4,8 karto. Tais pačiais metais į kolegijas įstojusių pagrindinę negalią turinčių asmenų dalis sudarė 6 proc. ir buvo 2,3 karto mažesnė nei tarp SUP neturinčių asmenų (14 proc.) (Lietuvos studijų būklė, 2020). Tarp reikšmingų veiksnių, ribojančių aukštojo mokslo prieinamumą negalią turintiems asmenims, EUROSTUDENT VII tyrimo „Socialinės ir ekonominės studentų gyvenimo sąlygos Europoje“ ataskaitoje (2021) įvardijamas minėtų asmenų finansinis nesavarankiškumas, aukštas priklausymo nuo šeimos paramos lygis, nepakankamas negalią turinčių asmenų studijų programų individualizavimas, nepritaikyta infrastruktūra.

Mokymasis visą gyvenimą. Nacionaliniuose dokumentuose numatoma didinti mokymosi visą gyvenimą prieinamumą, plėtoti suaugusiųjų mokymąsi, stiprinti karjeros konsultavimo ir ugdymo karjerai sistemą. Tarptautiniuose strateginiuose dokumentuose pabrėžiama, kad mokymasis visą gyvenimą prasideda nuo žmogaus gimimo ir tęsiasi visą gyvenimą. Todėl, šalia formaliojo mokymosi mokykloje, svarbu sukurti sistemą, kurioje būtų įvairių ir lanksčių, kiekvieno poreikius atliepančių, mokymosi visą gyvenimą kelių ir būdų pasirinkimas.

Suaugusiųjų mokymasis Lietuvoje išlieka nepakankamai išplėtotas, nors pastaraisiais metais besimokančių suaugusiųjų dalis ir augo. 2021 m. 25–64 metų šalies suaugusiųjų, per paskutines keturias savaites dalyvavusių mokymuose, dalis, lyginant su 2018 m., išaugo 1,9 proc. punkto ir siekė 8,5 proc., tačiau kol kas – mažesnė nei NPP siekinys 2025 m. (2 priedo 2 lentelė). Pagal šį rodiklį, Lietuva atsilieka nuo ES šalių vidurkio (10,8 proc.) ir užima 18 vietą ES. Nors yra arti, tačiau dar nepasiekė *Lietuva 2030* siekinio, kad 2030 m. būtų užimta ne žemesnė nei 17 vieta. Ypač žemas išlieka vyresnių (55–74 metų) suaugusiųjų dalyvavimas mokymuose: 2021 m. jų dalis siekia tik 3,5 proc. (ES vidurkis – 4,2 proc.).

Lietuvoje nepakankamai išplėtotos profesinio orientavimo paslaugos. ŠMSM duomenimis, 2019–2020 m. m. profesinio orientavimo paslauga suteikta tik beveik trečdaliui (29 proc.) 5–12 kl. mokinių, tai du kartus mažesnė dalis nei numatyta NPP 2025 m. – 60 proc. (2 priedo 2 lentelė).

Tarptautiškumas. Nacionaliniuose dokumentuose keliamas tikslas – pritaikyti švietimo sistemą sklandžiai reemigravusių Lietuvos piliečių, lietuvių kilmės asmenų ir atvykusių užsieniečių integracijai bei gerinti sąlygas besimokančiųjų judumui. Tarptautiniuose dokumentuose akcentuojama besimokančiųjų, mokytojų ir kitų darbuotojų judumo svarba, pabrėžiant, kad tai vienas iš svarbiausių elementų ir priemonė gerinti švietimo kokybę, įtrauktį ir skatinti daugiakalbystę. Siekiant optimalios *protų apykaitos*, raginama siekti judumo srautų pusiausvyros.

LSD duomenimis, pastaruoju metu mažėjo į Lietuvą grįžusių Lietuvos piliečių ar lietuvių kilmės mokyklinio amžiaus vaikų: 2019–2020 m. m. į Lietuvos bendrojo ugdymo sistemą grįžo 474 mokiniai, 2020–2021 m. m. – 335 mokiniai. Grįžusių asmenų, gavusių pagalbą integruotis į švietimo sistemą, dalis nuo visų, kurie jos kreipėsi, per minėtą laikotarpį išaugo nuo 83,9 iki 87,7 proc., tad jau viršytas 2025 m. NPP siekinys – 85 proc. Nors pagalba integruojantis Lietuvos mokyklose suteikiama vis didesnei daliai iš užsienio grįžusių vaikų, tačiau tyrimai (Švietimo paslaugų sugrįžusiems asmenims poreikio savivaldybėse tyrimas, 2018) rodo, kad mokytojams neretai kyla problemų parenkant tinkamus lietuvių kalbos mokymo metodus, adaptuojant ir socializuojant minėtus mokinius. Bendrojo ugdymo įstaigose dirbantiems pedagogams dažnai trūksta kvalifikacijos ir pasiruošimo dirbti su kitokios kalbinės ir kultūrinės patirties turinčiais vaikais bei metodinių priemonių darbu su iš užsienio grįžusių Lietuvos Respublikos piliečių ir atvykusių užsieniečių vaikais. Švietimo pagalbos specialistų paslaugos grįžusiems vaikams dažniausiai apsiriboja logopedo teikiama pagalba, tačiau per mažai įtraukiami psichologai, specialieji pedagogai ir (ar) mokytojo padėjėjai.

Lietuvoje siekiama didinti aukštojo mokslo tarptautiškumą. NPP keliamas siekinys, kad aukštosiose mokyklose iki 2025 m. mokytųsi – bent 9 proc., o iki 2030 m. – bent 12 proc. užsieniečių. ŠVIS duomenimis, studijuojančių užsieniečių dalis pastaraisiais metais augo: 2021–2022 m. m. jų dalis šalies aukštosiose mokyklose sudarė 8,6 proc., tai yra 1,3 proc. punkto daugiau nei 2020–2021 m. m., ir buvo arti 2025 m. NPP siekinio – 9 proc.

Lietuvoje skatinamas besimokančiųjų judumas, vis dėlto fiksuojamas studentų mobilumo disbalansas: atvykstančių ir išvykstančių studentų skaičiaus santykio rodiklis, ŠVIS duomenimis, 2021 m. labai žemas (0,02), t. y. gerokai atsilieka nuo VŠS siekinio 2022 m. – 0,6. Šiam drastiškam rodiklio mažėjimui reikšmės turėjo COVID-19 pandemija ir dėl jos įvesti judėjimo tarptautinėje erdvėje suvaržymai. Vis dėlto, ankstesni duomenys rodo, kad į Lietuvą atvykstančių studijuoti asmenų ir anksčiau buvo ženkliai mažiau nei išvykstančiųjų (Valstybinės švietimo

⁵ Turintiesiems pagrindinę negalią priskiriami asmenys, turintys fizinių sutrikimų, apribojančių arba pakenkiančių esminėms gyvybinėms funkcijoms: klausai, regai, kalbėjimui, judėjimui.

2030–2022 metų strategijos įgyvendinimo pusiaukelė. Medžiaga diskusijoms, 2019, psl. 29), todėl ir toliau svarbu siekti judumo srautų pusiausvyros. Lietuvoje studijuojančių užsienio studentų nuomonės tyrimai (Užsienio studentų, atvykusių studijuoti į Lietuvą, apklausa. Tyrimo ataskaita, 2018) rodo, kad Lietuvos aukštojo mokslo studijos vis dar nepatrauklios užsieniečiams: jie Lietuvoje studijų kokybę ir pritaikymą užsienio studentų poreikiams vertina vidutiniškai – 7,3 balo iš 10. Prie nemotyvuojančių, pasitenkinimą studijomis mažinančių aspektų, priskiriami ir šie: prastos įsadarbinimo po studijų galimybės, lėtai reaguojama į studentams kylančias problemas, sunku užmegzti ateičiai naudingų ryšių, žema dėstytojų kompetencija.

Švietimo kokybė. Lietuvos švietimo dokumentuose akcentuojamas poreikis gerinti švietimo kokybę. NPP keliamas tikslas, kad Lietuvos švietimas EBPO gerovės indeksu 2025 m. būtų įvertintas ne mažiau kaip 7,5 balo, o 2030 m. – 8 balais. 2022 m. įvertinimas – 7,7 balo iš 10.

Bendrųjų kompetencijų įgijimas. Bendrųjų kompetencijų įgijimas įvardijamas kaip esminis būsimo asmens sėkmės šiuolaikinėje visuomenėje pagrindas nacionaliniuose ir tarptautiniuose dokumentuose. Keliamas tikslas – užtikrinti, kad visi jaunuoliai ir didelė dalis suaugusiųjų, nepriklausomai nuo lyties, gyvenamosios vietovės, socialinio statuso, tautybės, įgytų sėkmingam gyvenimui ir darbui reikalingų gebėjimų ir įgūdžių. Visuose dokumentuose pabrėžiama informacinių technologijų raštingumo svarba šiuolaikiniame pasaulyje. Akcentuojama, kad skaitmeninis pasaulis ateityje turės didelį poveikį socialiniam, ekonominiam visuomenės gyvenimui ir užimtumui. Neužtikrinus, kad visi piliečiai įgytų žinių, kompetencijų, įgūdžių ir nuostatų, kurių reikia šiems pokyčiams atlaikyti ir prisitaikyti, socialiai teisinga visuomenių transformacija bus neįmanoma. Todėl Lietuvoje keliamas tikslas, kad kuo daugiau Lietuvos gyventojų turėtų bazinį kompiuterinio raštingumo lygį (1.2 lentelė); numatoma, kad skaitmeninio raštingumo pagrindų vaikai įgytų dar ikimokyklinio ugdymo metu.

2018 m. PISA tyrimo rezultatai rodo, kad Lietuvos mokinių pasiekimai nuo 2009 m. išlieka mažai pakitę ir visose tirtose srityse (skaitymo gebėjimų, matematinio ir gamtamokslinio raštingumo, problemų sprendimo bendradarbiaujant, išskyrus finansinį raštingumą) – reikšmingai žemesni nei EBPO šalių vidurkis bei užima 20–26 pozicijas iš 79 šalių. 2018 m. Lietuvoje mokinių, kurie pasiekė 3-įjį PISA pasiekimų lygmenį⁶, dalis, tik skaitymo gebėjimų srityje, lenkia, o matematikos, ypač gamtamokslinio raštingumo srityje, atsilieka nuo VŠS 2022 m. keliamų siekinių (2 priedo 3 lentelė). Tuo metu nepasiekiančiųjų bazinio (2-ojo) PISA pasiekimų lygmens⁷ dalis visose tiriameose srityse išlieka didesnė nei VŠS, *LRV programos* įgyvendinimo plane ir *Europa 2030* nustatyti siekiniai (2 priedo 3, 4, 5 lentelės).

Lietuvoje fiksuojama didelė mokymosi rezultatų atskirtis tarp miesto ir kaimo, aukštos ir žemos SEK aplinkos mokyklų mokinių. 2018 m. PISA tyrimo duomenimis, šalies didmiesčių ir kaimiškų vietovių mokyklų mokinių skaitymo gebėjimų skirtumas pagal PISA 2018 m. tyrimą siekė 78 taškus (palyginti su 2015 m., išaugo 21 tašku), o mokinių iš labiausiai ir mažiausiai palankios SEK aplinkos skaitymo rezultatų skirtumas sudarė 90 taškų (palyginti su 2015 m., išaugo 11 taškų), tai atitinka maždaug dvejus mokyklos lankymo metus. Tautinių bendrijų kalbomis besimokančių mokinių pasiekimai, palyginti su lietuvių kalba besimokančių mokinių rezultatais, skiriasi daugiau nei 60 taškų pagal PISA 2018 m. tyrimą.

Lietuvos suaugusiųjų raštingumo lygis, kaip rodo dar 2015 m. suaugusiųjų gebėjimų tarptautinio vertinimo programos (PIAAC) rezultatai, gana vidutinis: matematiniai gebėjimai, lyginant su kitų šalių, kiek aukštesni nei vidutiniai, tačiau skaitymo gebėjimai vidutinio lygio, o problemų sprendimo gebėjimai, naudojantis informacinėmis technologijomis, reikšmingai žemesni nei vidutiniai. Eurostato duomenimis, 2021 m. Lietuvoje bazinį kompiuterinį raštingumo lygį turėjo maždaug pusė (49 proc.) 16–74 metų Lietuvos gyventojų ir pagal šį rodiklį užėmė tik 22 vietą ES (ES vidurkis – 54 proc.) (1 priedo 2 lentelė).

Lietuvos strateginiuose dokumentuose akcentuojama, kad šalies pažangos kūrimo procese ypač svarbus visuomenės veiklumas, pasireiškiantis visuomenės savivalda ir pilietiniu aktyvumu. Todėl numatoma stiprinti pilietinį ugdymą bendrojo ugdymo mokyklose ir visos visuomenės pilietinį raštingumą. Tarptautiniuose dokumentuose šalims keliamas tikslas – užtikrinti, kad visi besimokantys asmenys įgytų žinių ir gebėjimų, reikalingų darniam vystymuisi skatinti, įskaitant, be kitų dalykų, švietimo darnaus vystymosi ir darnios gyvensenos skatinimo, žmogaus teisių, lyčių lygybės, taikos ir nesmurtinės kultūros skatinimo, pasaulinio pilietiškumo bei kultūrų įvairovės ir kultūros indėlio į darnų vystymąsi vertinimo klausimais.

Pilietinės visuomenės instituto (CIVITAS) atlikto tyrimo duomenimis, Lietuvos gyventojų pilietinės galios indeksas 2020 m. siekė 41,3 balo (iš 100 galimų). Palyginus su 2012 m., jis išaugo 6,3 balo, tačiau nesiekia 2022 m. VŠS siekinio – 45 balų. Jei visuomenės pilietinė galia augs panašiu tempu kaip iki šiol, panašu, kad *Lietuva 2030* iškeltas tikslas 2030 m. – 60 balų – liks nepasiektas.

⁶ 3-iasis PISA pasiekimų lygmuo atitinka gebėjimus, būtinus sėkmingam gyvenimui šiuolaikinėje visuomenėje.

⁷ Neįgiję bazinių (2-ajam PISA lygmeniui būdingų) gebėjimų asmenys rizikuoja ateityje atsidurti visuomenės užribyje.

Aukštojo mokslo kokybė. Lietuvos strateginiuose dokumentuose keliamas tikslas, kad aukštasis mokslas būtų pasaulinio lygio. *LRV programoje* siekiama, kad iki 2025 m. į QS pasaulio universitetų reitingo 500-ą patektų bent vienas Lietuvos universitetas, o iki 2030 m. – bent du, iš kurių bent vienas patektų į stipriausių pasaulio universitetų 300-ą. Kaip rodo naujausi duomenys, 2022 m. į QS pasaulio universitetų reitingo 500-ą pateko vienintelis Vilniaus universitetas ir užėmė 400-ąją vietą bei pakilo 23 pozicijomis aukščiau nei 2021 m. VŠS taip pat keliamas tikslas, kad iki 2022 m. bent vienas universitetas patektų į Akademinio pasaulio universitetų reitingo (toliau – ARWU) 500-ą. Organizacijos „Šanchajaus reitingavimo konsultacijos“ duomenimis, 2021 m. į ARWU reitingo geriausiųjų 500-ą nepateko nei vienas Lietuvos universitetas. Vilniaus universitetas pateko į šio reitingo universitetų, užėmusių 701–800-ąją vietas, grupę. Todėl *Lietuva 2030* siekis, kad iki 2030 m. į ARWU reitingo geriausiųjų 300-ą patektų bent vienas universitetas, pernelyg ambicingas ir vargiai pasiekiamas.

Nacionaliniuose dokumentuose numatyta skatinti universitetų ir verslo bendradarbiavimą, nes būtent sėkmingas bendradarbiavimas tarp šių grupių kuria palankias sąlygas plėtoti naujoves ir įsitvirtinti įvairiose, kartais ir netikėtose, visuomenės gyvenimo srityse, o efektyvus naujovių pritaikymas versle didina darbo efektyvumą, šalies ekonomikos konkurencingumą bei skatina eksportą ir ūkio plėtrą. Pasaulio ekonomikos forumo duomenimis, per 2012–2019 m. Lietuvos universitetų ir verslo bendradarbiavimo vertinimas praktiškai nekito, užimtos 12–13 vietos ir atsiliekama nuo VŠS ir *Lietuva 2030* siekinių (1 priedo 1, 3 lentelės).

Švietimo (išsilavinimo) atitiktis darbo rinkos poreikiams. Nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose siekiama gerinti atitiktį tarp švietimo sistemoje įgyjamų ir darbo rinkoje bei prisitaikyti kintančioje aplinkoje reikalingų kompetencijų. Siekiama užtikrinti profesinio mokymo atitiktį darbo rinkos reikalavimams, didinti profesinio mokymo kokybę ir prestižą, skatinant daugiau mokinių įgyti vidurinį išsilavinimą profesinio mokymo įstaigose, plėtojant mokymą pameistrystės būdu, stiprinant profesinį orientavimą. Tarptautiniuose dokumentuose šalims keliamas tikslas – didinti jaunuolių ir suaugusiųjų skaičių, kurie turi gyvenimui reikalingų bazinių įgūdžių, tarp jų ir profesinių įgūdžių, reikalingų įsidarbinimui, kvalifikuotam darbui ir verslumui.

Naujausi statistiniai duomenys rodo, kad Lietuvoje pirminis profesinis mokymas išlieka nepatrauklus. Eurostato duomenimis, 2020 m., lyginant su 2019 m., šalies profesinio mokymo įstaigose vidurinio išsilavinimo kartu su profesine kvalifikacija siekiančiųjų dalis sumažėjo nuo 26,1 iki 24,8 proc. ir buvo ženkliai mažesnė nei ES vidurkis (48,7 proc.) bei dar labiau nutolo nuo *LRV programos* įgyvendinimo plane numatyto 2024 m. siekinio – 35 proc. ŠVIS duomenimis, 2021 m. pameistrystės būdu mokėsi tik labai nedidelė dalis (3,4 proc.) profesinio mokymo įstaigos mokinių (2019 m. – 3 proc.). Tai rodo, kad vis dar neišnaudojamas profesinio rengimo ir mokymo sistemos potencialas prisidėti prie su įgūdžiais susijusių nacionalinių ir regioninių problemų sprendimo bei įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitikties mažinimo Lietuvoje.

Eurostato duomenimis, 2021 m. įsidarbinusių 20–34 metų asmenų, prieš 1–3 metus gavusių profesinio mokymo diplomą kartu su viduriniu išsilavinimu arba po to, kai įgijo vidurinį išsilavinimą, dalis sudarė 69,8 proc. (ES vidurkis – 76,4 proc.) ir buvo mažesnė nei *LRV programos* įgyvendinimo plane numatytas siekinys 2024 m. – 80 proc. To paties amžiaus prieš 1–3 metus įgijusių aukštąjį išsilavinimą ir įsidarbinusių asmenų dalis siekė 92,2 proc. (ES vidurkis – 84,9 proc.). Šie duomenys rodo, kad darbo rinkoje asmenys su aukštuoju išsilavinimu darbdavių įdarbinami dažniau nei baigę profesines mokyklas. Viena vertus, aukštas gyventojų išsilavinimo lygis suteikia šaliai konkurencinį pranašumą, kita vertus, rodo „perteklinės kvalifikacijos“ darbo rinkoje kūrimą – aukštųjų mokyklų absolventai dirba darbą, nereikalaujantį aukštojo išsilavinimo. Eurostato duomenimis, 2020 m. Lietuvoje žemesnės nei įgyta kvalifikacijos darbą dirbo 23,6 proc. 20–64 metų šalies gyventojų (ES vidurkis – 20,8 proc.), nors jų dalis, lyginant su 2019 m. (24,4 proc.), šiek tiek sumažėjo.

Eurostato duomenimis, 2020 m. savarankiškai dirbantys asmenys Lietuvoje sudarė 11,2 proc. visų užimtų gyventojų (ES vidurkis – 14,8 proc.), ir tai 0,2 proc. punkto mažiau nei 2019 m. bei smarkiai atsilieka nuo VŠS 2022 m. planuotos reikšmės – 16 proc. Panašu, kad rodiklio reikšmės sumažėjimui turėjo įtakos neigiamas COVID-19 pandemijos poveikis. Vis dėlto, jau prieš pandemiją tokių asmenų dalis buvo nedidelė, todėl siekiant padidinti minėto rodiklio reikšmę, reiktų ne tik stiprinti verslumo kompetencijų ugdymą nuo pat ankstyvojo amžiaus, bet ir kurti verslo kūrimuisi palankias sąlygas.

Mokytojai ir jų darbo sąlygos. Nacionaliniuose dokumentuose mokytojų kompetencija ir motyvacija dirbti įvardijami kaip esminiai veiksniai siekiant skatinti naujoves švietime; įtraukti, gerinant ugdymo kokybę ir pasiekimus. *LRV programoje* įtvirtinta nuostata, kad bendrojo ugdymo pedagogai ilgalaikėje perspektyvoje įgytų aukštąjį universitetinį išsilavinimą ir magistro laipsnį. Todėl NPP keliamas siekinys, kad magistro laipsnį iki 2025 m. turėtų – 30 proc., o iki 2030 m. – 40 proc. mokytojų. SLŠP įsipareigojama siekti, kad pedagogo profesija būtų patraukli, o mokytojams sudarytos aiškios karjeros galimybės ir sukurtos patrauklios darbo sąlygos. Todėl numatoma didinti mokytojų darbo užmokestį, kad iki 2024 m. pabaigos jis sudarytų 130 proc. šalies VDU. Tarptautiniuose doku-

mentuose akcentuojama, kad pedagoginis personalas – švietimo ir mokymo pagrindas, todėl skatinama labiau nei bet kada atkreipti dėmesį į mokytojų ir švietimo darbuotojų gerovę bei didinti mokytojo profesijos patrauklumą. *Švietimas 2030* šalims keliamas uždavinys – didinti kvalifikuotų mokytojų skaičių. Lietuva iškelusi tikslą, kad ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojų, atitinkančių bent minimalius kvalifikacinius reikalavimus, dalis 2025 m. siektų 90 proc., o 2030 m. – 95 proc.

ŠVIS duomenimis, Lietuvoje ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojų, atitinkančių bent minimalius kvalifikacinius reikalavimus, dalis 2021–2022 m. m. sudarė 66,2 proc. ir kol kas smarkiai atsilieka nuo Lietuvos keliamo tikslo 2025 m. – 90 proc. (1.2 lentelė). Tais pačiais mokslo metais magistro laipsnį įgijo 17,3 proc. šalies mokytojų, bet taip pat atsiliko nuo 2025 m. *NPP* siekinio (30 proc.), tačiau, palyginus su 2020–2021 m. m., išaugo 0,7 proc. punkto (1 priedo 2 lentelė).

Naujausi duomenys rodo, kad Lietuvoje pedagogo profesija išlieka nepopuliari. Nedaug jaunų žmonių savo ateitį sieja su mokytojo darbu, todėl mokyklose daugėja vyresnio amžiaus mokytojų, o jaunų mokytojų ir dėstytojų dalis nuosekliai mažėja, detaliau apie tai rašoma 11 skyriuje. ŠVIS duomenimis, 2021–2022 m. m. 30–49 metų mokytojų ir dėstytojų dalis sudarė 39,3 proc. ir buvo 1,5 karto mažesnė nei VŠS siekinys 2022 m. (2 priedo 3 lentelė). Šiuo metu, siekiant pritraukti daugiau asmenų rinktis pedagogo profesiją, visiems įstojusiems studentams į valstybės finansuojamą vietą pedagoginėse studijose kiekvieną mėnesį mokama 300 Eur stipendija. Tai padidino stojančiųjų į pedagogines studijas skaičių (10 skyriaus 10.3 pav.).

Mokytojo profesijos patrauklumas Lietuvoje didinamas kasmet keliant pedagogų atlyginimus. LSD duomenimis, bendrojo ugdymo mokytojų (viešajame sektoriuje) VDU, neatskaičius mokesčių, 2021 m., lyginant su 2019 m., augo 25,6 proc. ir sudarė 114 proc. šalies VDU (be individualių įmonių), tačiau kol kas ženkliai atsilieka nuo SLŠP 2024 m. keliamo tikslo – 130 proc. (1.2 lentelė). Augant atlyginimams 2020 m., lyginant su 2019 m., išaugo pedagoginių studijų absolventų, dirbančių mokyklose po studijų baigimo praėjus dvejiems metams, dalis nuo 42 iki 46 proc. Vis dėlto, įvertinus pedagogų poreikį šalies mokyklose, ten nori dirbti santykinai vis dar nedidelė dalis pedagoginių studijų absolventų. Apie tai, jog jau dabar jaučiamas didelis kai kurių specialybių mokytojų trūkumas, skaitykite 11 skyriuje. Ateityje nesikeičiant situacijai, prognozuojama, kad mokytojų poreikis dar labiau išaugs.

Aplinka. Nacionaliniuose dokumentuose akcentuojama modernios, įtraukios, nediskriminacinės, be smurto ir patyčių mokymosi aplinkos kūrimo siekis. Numatyta mokyklose pritaikyti visą reikiamą šiuolaikinę švietimo infrastruktūrą (STEAM laboratorijas, universalų dizainą). *LRV programoje* keliamas tikslas, kad iki 2024 m. visos bendrojo ugdymo mokyklos turėtų STEAM mokymuisi pritaikytas laboratorijas, o SLŠP – kad iki 2024 m. mokymosi ir vidaus bei išorės universalaus dizaino principus atitiktų 60, 2030 m. – 300 Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų. Tarptautiniuose dokumentuose, kaip ir nacionaliniuose, pabrėžiama būtinybė kurti ir atnaujinti švietimo įstaigų infrastruktūrą, kurioje būtų atsižvelgta į vaikus, lytį ir negalią. Šalys įpareigojamos užtikrinti saugią, be patyčių (įskaitant ir kibernetinę erdvę), nesmurtinę, nediskriminacinę, įtraukią ir veiksmingą mokymosi aplinką visiems (1.2 lentelė).

ŠVIS duomenys rodo, kad Lietuvoje 2021 m. maždaug kas antra mokykla (47,3 proc.) aprūpinta laboratorijomis, kuriose galima atlikti su STEAM susijusius eksperimentus, o šalyje bendrojo ugdymo mokyklų, kuriose fizinė aplinka pritaikyta įtraukiamam ugdymui (atitinka universalaus dizaino principus), – tik viena (1 priedo 5 lentelė). Tais pačiais metais tik 7 bendrojo ugdymo mokyklos iš tuo metu veikusių 947 (0,7 proc. mokyklų) visiškai pritaikytos mokiniams, turintiems negalią (t. y. trimis mokyklomis daugiau nei 2018 m.), o iš 62 profesinio mokymo įstaigų – nei viena. Apie tai skaityti 21 skyriuje.

Emocinė aplinka Lietuvos mokyklose, kaip rodo tyrimai, taip pat nepalanki įtraukiamam ugdymui, nors pastaruosiu metu situacija šiek tiek gerėja. Tarptautinio paauglių sveikatos ir gyvensenos tyrimo (angl. *Health Behaviour in School-aged Children*, HBSC) duomenimis, per 2014–2018 m. patyčių lygis bendrojo ugdymo mokyklose mažėjo: per paskutinius du mėnesius patyčių nepatyrusių mokinių dalis augo nuo 46,2 iki 48,2 proc. Vis dėlto, lyginant tarptautiniu mastu, Lietuvoje patyčių lygis (tiek patyrusių patyčias, tiek besityčiojančių iš kitų mokinių dalis) didžiausias tarp tyrimo dalyvavusių šalių (6 skyriaus 6.1 lentelė).

Finansavimas. Sėkmingam švietimo tikslų įgyvendinimui ypač svarbus tinkamas finansavimas. Todėl nacionaliniuose dokumentuose keliamas tikslas, kad jis strategijų įgyvendinimo metu nemažėtų ir būtų pakankamas numatytiems darbams atlikti. VŠS dar 2012 m. numatyta, kad nacionalinės išlaidos švietimui didėtų ir 2022 m. sudarytų ne mažiau kaip 6 proc. BVP, o SLŠP keliamas tikslas, kad iki 2030 m. nuosekliai ir tvariai didėtų bendrojo ugdymo, profesinio mokymo mokiniui ir aukštųjų mokyklų studentui tenkanti valstybės lėšų suma (2.1 lentelė). Vis dėlto pastarajame dokumente nenumatyta siekinių, pavyzdžiui, susijusių su ikimokyklinio ugdymo ir suaugusiųjų mokymo finansavimu. Todėl gali strigti šioms švietimo sritims strateginiuose dokumentuose numatytų pokyčių įgyvendinimas.

LSD duomenimis, nuo VŠS įgyvendinimo pradžios iki 2017 m. nacionalinės išlaidos švietimui, kaip BVP dalis, mažėjo nuo 6,1 iki 4,7 proc., vėliau nekito ir tik 2020 m. ūgtelėjo 0,5 proc. punkto bei sudarė 5,2 proc. nuo BVP, tačiau dar ženkliai atsilieka nuo 2022 m. VŠS siekinio – 6 proc. EBPO duomenimis, bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo mokiniui tenkanti valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšų suma, kaip vienam gyventojui tenkanti BVP dalis, per 2017–2018 m. šiek tiek (0,2 proc. punkto) išaugo ir siekė 18 proc., o vienam studentui tenkančių valstybės lėšų dalis nuo BVP vienam gyventojui – išaugo kiek daugiau, t. y. 2 proc. punktais ir sudarė 27 proc.

Tinkamo finansavimo užtikrinimo svarba akcentuojama ir tarptautiniuose dokumentuose. *Švietimas 2030* keliamas tikslas Lietuvai, kad iki 2025 m. ir 2030 m. valdžios sektoriaus išlaidos švietimui sudarytų 15 proc., o dalis nuo BVP – 4 proc. UNESCO duomenimis, 2018 m. valdžios sektoriaus išlaidos švietimui sudarė 11,8 proc., o dalis nuo BVP – 3,8 proc.

Nors dar nesibaigė *Lietuva 2030* ir kitų svarbių nacionalinių dokumentų įgyvendinimas, tačiau šiuo metu jau vyksta *Lietuvos pažangos strategijos „Lietuva 2050“* parengiamieji darbai. Gyvenant sparčios technologijų raidos, ekologinės situacijos spartaus blogėjimo, globalizacijos ir politinių, socialinių neramumų eroje, autokratiškos ir demokratiškos politinių jėgų kovos arenoje ypač svarbu valstybės, tautos išlikimui ir klestėjimui prognozuoti ateitį, kaip įmanoma jai ruošti ir pakreipti norima linkme. Surengtos ateities scenarijų rengimo dirbtuvės, kuriose dalyvavo įvairių sričių ekspertai, mokslo, verslo, kultūros ir visuomenės atstovai. Šių susitikimų metu, atsižvelgus į šiuo metu vykstančius technologijų pokyčius bei politikos ir švietimo procesų tendencijas, išryškėjo keturi skirtingi hipotetiniai Lietuvos ateities scenarijai, susiję su įtampa tarp autokratiškos ir demokratiškos valstybių bei švietimo – jo stagnacija ar negrįžtamu proveržiu. *Lietuva 2030* strategijos projektą numatoma parengti 2023 m. kovo mėn. Minėti scenarijai ir jų trumpi aprašymai pateikiami 2 priede.

Ne tik Lietuva, bet ir tarptautinės organizacijos, mokslininkai bando prognozuoti, kokiomis kryptimis galėtų vykti pasaulio švietimo sistemų plėtra. Pavyzdžiui, 2020 m. EBPO organizacija pasiūlė šalims keturis galimus švietimo raidos scenarijus iki 2050 m., kviesdama šalis įvertinti ir apsvarstyti, kur link juda jų švietimo sistemos ir kokios švietimo ateities norėtų jų piliečiai. Ši švietimo būklės apžvalga kaip tik ir galėtų būti tolesnių diskusijų dėl Lietuvos švietimo ateities atspirties tašku. EBPO scenarijai ir jų trumpi aprašymai pateikiami 2 priede.

ŠVIETIMO REZULTATAI IR POVEIKIS VISUOMENEI

2. Lietuvos gyventojų pasitikėjimas švietimu ir švietimo vertinimas

- Per pastaruosius ketverius (2018–2021) metus Lietuvoje švietimu pasitikinčių gyventojų dalis paaugo 6,2 proc. punkto. 2021 m. maždaug kas antras Lietuvos gyventojas (48,2 proc.) pasitikėjo švietimu ir tik kas dešimtas nepasitikėjo.
- Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centro „Vilmorus“ sudaryto visuomenės pasitikėjimo Lietuvos institucijomis reitingo duomenimis, švietimas 2021 m., kaip ir prieš trejus metus, pagal pasitikinčių ir nepasitikinčių institucija dalies skirtumą, užėmė 5 vietą (iš 18), o lyginant su 2020 m., pakilo dviem pozicijomis.
- Tarptautiniame kontekste Lietuvos švietimas vertinamas gerai: Londono „Legatum“ instituto sudaryto Pasaulinio gerovės indekso 2021 m. duomenimis, Lietuvos švietimas įvertintas 28 vieta iš 142 šalių, t. y. dviem pozicijomis aukščiau nei 2018 m., tačiau 7 pozicijomis žemiau nei 2020 m. Naujaisiais (2022 m.) EBPO gerovės indekso duomenimis, Lietuvos švietimo būklė įvertinta 7,7 balo (iš 10 galimų). Lyginant su 2019 m., vertinimas pagerėjo 0,4 balo, pakilta iš 18 į 13 vietą.

Lietuvoje švietimas suprantamas kaip asmens, visuomenės ir valstybės ateities kūrimo būdas, grindžiamas žmogaus nelygstamos vertės, jo pasirinkimo laisvės, dorinės atsakomybės pripažinimu, demokratiniais santykiais, šalies kultūros tradicijomis. Juo siekiama suteikti asmeniui visaverčio savarankiško gyvenimo pagrindus ir padėti nuolat tobulinti gebėjimus. Mokymasis įtvirtintas kaip „prigimtinė kiekvieno žmogaus teisė“. Švietimas turėtų saugoti ir kurti tautos tapatybę, perduoti vertybes, kurios daro žmogaus gyvenimą prasmingą, visuomenės gyvenimą – darnų ir solidarų, valstybės – pažangų ir saugų. Pabrėžiama, kad švietimas savo paskirtį geriausiai atlieka tada, kai jo raida lenkia bendrąją visuomenės raidą. Todėl jis turėtų būti prioritetiškai valstybės remiama visuomenės raidos sritis (*Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas, 2011*).

Pagal 1992 m. *Lietuvos Respublikos Konstituciją*, Lietuvos piliečiai savo aukščiausių suverenią galią vykdo tiesiogiai ar per demokratiškai išrinktus atstovus. Objektiviai nustatyti, kaip gerai valdžia tarnauja žmonėms, dažnai gana sudėtinga, todėl šiuo požiūriu labai svarbus visuomenės pasitikėjimo valstybe ir jos pagrindinėmis institucijomis įvertinimas. Toks pasitikėjimas atspindi, ar šalies gyventojai tiki tuo, ką daro ir kalba valdžioje esantys politikai ir ar aktyviai bei noriai sutinka prisidėti įgyvendinant valdžios siūlomus planus.

Visuomenės nuomonės apie įvairias valstybines institucijas tyrimo rezultatai rodo, kad Lietuvoje 2021 m. beveik kas antras apklaustas gyventojas teigė, kad pasitiki švietimu ir tik kas dešimtas, kad nepasitiki. Lyginant pokyčius per pastaruosius ketverius (2018–2021) metus, pasitikėjimas švietimu išaugo 6,2 procentinio punkto (2.1 pav.). Analizuojant visuomenės pasitikėjimo švietimu pokyčius metų eigoje, matyti, kad didžiausias – mokslo metų pradžioje – rugsėjo ir spalio mėnesiais (2.2 pav.). Tai, panašu, susiję su mokinių grįžimu į mokyklas po pusės metų trukusio karantino ir nuotolinio mokymo.

Lietuvos gyventojų pasitikėjimo valstybės institucijomis reitinge pagal pasitikinčiųjų švietimu dalį 2021 m., kaip ir 2020 m., užimama 8 vieta (iš 18), o pagal pasitikinčiųjų ir nepasitikinčiųjų skirtumą – 5 vieta, kaip ir 2018 m., bei pakilta dviem pozicijomis aukščiau, lyginant su 2020 m. Labai svarbu ne tik kaip Lietuvos švietimą vertina šalies gyventojai, bet ir tai, kaip jis vertinamas tarptautiniame kontekste. Pagal Londono „Legatum“ instituto kasmet sudaromą Pasaulinį gerovės indeksą (angl. *Legatum Prosperity Index*), Lietuvos švietimas 2021 m. įvertintas 28 vieta iš 142 šalių. Lyginant su 2018 m. (30 vieta), Lietuva pakilo dviem pozicijomis aukščiau, tačiau buvo net 7 pozicijomis žemiau nei 2020 m. (20 vieta).

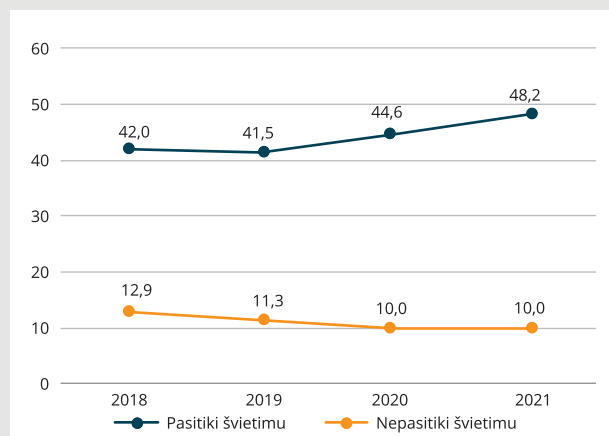
Naujaisiais (2022 m.) EBPO sudaromo gerovės indekso (angl. *Better Life Index*) duomenimis, Lietuvos švietimo būklė EBPO šalių kontekste įvertinta gana aukštai. Lietuvos švietimo vertinimas, lyginant su 2019 m., pagerėjo nuo 7,3 iki 7,7 balo (iš 10 galimų), pakilta iš 18 į 13 vietą. Estijos – 8,2 (4 vieta, buvo 3); Latvijos – 7,5 balo (17 vieta, buvo – 19), Lenkijos – 8,1 balo (6 vieta, buvo – 9). Lietuva, padariusi pažangą švietimo srityje, atsidadė vienoje greitoje su Nyderlandais ir Japonija (2.3 pav.). Palyginti su ankstesniais (2019) metais, Lietuva pralenkė Šveicariją, Vokietiją, Norvegiją ir Airiją (Ališauskas R., Dukynaitė R., Cibulskaitė U., 2022).

Švietimą EBPO gerovės indekse charakterizuoja trys rodikliai. Geriausi Lietuvos rezultatai pagal gyventojų išsilavinimo rodiklį: 4-ta vieta tarp EBPO šalių ir lenkia šių šalių vidurkį (2.1 lentelė). 10-ta vieta pagal bendrą vidutinę mokymosi trukmę (18,5 metų) ir tai šiek tiek geriau nei EBPO šalių vidurkis (18 metų). Mokinių pasiekimų rezultatai vidurkis 8 taškais (480) žemesnis nei EBPO šalių vidurkis (488), PISA tyrimo duomenimis.

Pagal EBPO gerovės indeksą, daugelio šalių švietimas įvertintas panašiai ir iki 3-ios vietos Lietuvai tetrūks-ta 0,6 balo. Be to, pagal 2021–2030 m. *Nacionalinį pažangos planą* jau viršytas 2025 m. Lietuvos sieki-nys (7,5 balo) (2.2 lentelė).

2.1 pav. 2021 m., palyginus su 2018 m., visuomenės pasitikėjimas švietimu išaugo 6,2 proc. punkto

Lietuvos gyventojų, (ne)pasitikinčių švietimu, dalis (proc.) * 2018–2021 m.

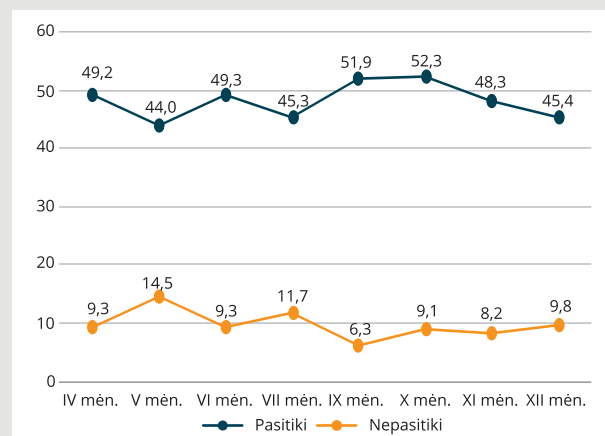

* Pateikti metų vidurkiai (kiekvienų metų rugpjūtį apklausa nevykdoma).

Duomenų šaltinis: VILMORUS
Nuoroda: WWW

2.2 pav. Didžiausias visuomenės pasitikėjimas švietimu 2021 m. – rugsėjo ir spalio mėnesiais, kai vaikai po karantino sugrįžo į mokyklas

Lietuvos gyventojų, (ne)pasitikinčių švietimu, dalis (proc.) 2021 m. *

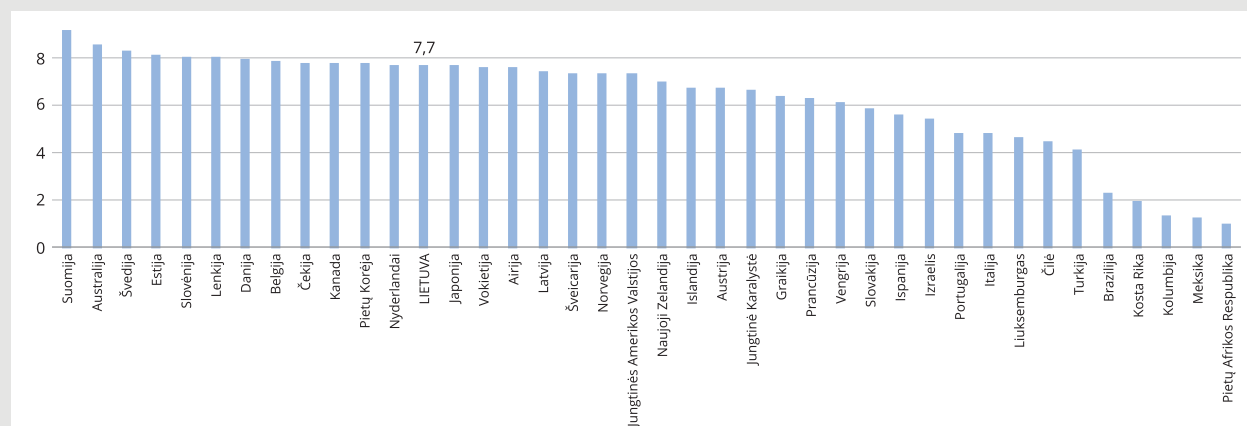

* Sausio, vasario, kovo ir rugpjūčio mėnesiais apklausa nevykdytos.

Duomenų šaltinis: VILMORUS
Nuoroda: WWW

2.3 pav. EBPO gerovės indekso duomenimis, Lietuvos švietimas 2022 m. įvertintas 7,7 balo (iš 10) ir užima 13 vietą iš 40 šalių

EBPO šalių ir partnerių švietimo įvertinimas (balais) 2022 m. pagal EBPO gerovės indeksą

Duomenų šaltinis: EBPO
Nuoroda: WWW

2.1 lentelė. Pagal EBPO gerovės indekso švietimo dedamąsias, Lietuvoje geriausiai vertinamas gyventojų išsilavinimas, prasčiausiai – mokinių pasiekimai

Švietimo ir jo sudedamųjų rodiklių reikšmės 2022 m. pagal EBPO gerovės indeksą

Rodiklis	Lietuva	Latvija	Estija	EBPO šalių vidurkis
Bendras švietimo įvertinimas (vieta) pagal EBPO gerovės indeksą	7,7 (13 vieta)	7,5 (17 vieta)	8,2 (4 vieta)	n. d.
25–64 metų asmenų, įgijusių bent vidurinį išsilavinimą, dalis (proc.)	94	89	91	79
Bendra mokymosi nuo 5 iki 39 metų trukmė (metais)	18,5	18,2	17,6	18
Mokinių skaitymo gebėjimų, matematinio ir gamtamokslinio raštingumo pasiekimų vidurkis pagal PISA	480	487	526	488

Pastaba. „n. d.“ – nėra duomenų.

Duomenų šaltinis: EBPO

2.2 lentelė. Lietuvos švietimo vertinimo reikšmė 2022 m. EBPO gerovės indekso duomenimis, jau viršijo 2021–2030 m. Nacionalinio pažangos plano 2025 m. siekinį

Švietimo įvertinimas (balais) 2019 ir 2022 m. pagal EBPO gerovės indeksą

	2019 m.	2022 m.	2025 m. siekinys	2030 m. siekinys
Įvertinimo reikšmė	7,3	7,7	7,5	8,0

Duomenų šaltinis: EBPO

3. Gyvenimo kokybė šalyje, gyventojų pilietiškumas ir pasirengimas nuolat mokytis

- Pajamos, sveikata, pilietinis aktyvumas – tai sritys, kurios pagal EBPO gerovės indeksą Lietuvoje vertinamos prasčiau nei kitos materialinės gerovės ir gyvenimo kokybės sritys.
- 2016–2020 m. Lietuvos visuomenės pilietinės galios indeksas paaugo nuo 37,0 iki 41,3 balo pagal 100 balų skalę. 2020 m. mokinių ir studentų pilietinės galios indeksas šiek tiek žemesnis (39,4 balo) nei bendrasis.
- 2021 m. Lietuvoje labiau nei ankstesniais metais padidėjo besimokančių 25–64 metų suaugusiųjų dalis ir pasiekė 8,5 proc. Tai mažiau nei vidutiniškai ES (10,8 proc.), bet skirtumas tarp padėties Lietuvoje ir ES per pastaruosius metus sumažėjo.
- Lietuva – viena iš ES šalių, kuriose mažiausiai vidurinio išsilavinimo neįgijusių ir nesimokančių 18–24 metų asmenų. 2021 m. Lietuvoje tokių jaunuolių buvo 5,3 proc., vidutiniškai ES – 9,7 proc.

Gyvenimo kokybė. Kadangi švietimas, padedantis besimokantiems įgyti įvairių kompetencijų, ugdydamas asmenybę, prisideda prie kiekvieno asmens gyvenimo kokybės ir visuomenės gerovės kūrimo, gyvenimo kokybės rodikliai svarbūs tiek įsivertinant švietimo rezultatus, tiek nustatant stiprintinas jo sritis. EBPO gerovės indekso, kuriame vertinama 11 materialinių gyvenimo sąlygų ir gyvenimo kokybės sričių, duomenimis, Lietuvoje geriausiai vertinamos švietimo bei darbo ir poilsio balanso, prasčiausiai – pajamų, sveikatos, pilietinio aktyvumo ir pasiūlytų gyvenimo sričių (3.1 pav.). Tai rodo, kad švietime svarbu siekti didesnės ugdymo kompetencijų dermės su asmens, šiuolaikinės visuomenės ir darbo rinkos poreikiais, stiprinti sveikos gyvensenos, socialinių-emocinių kompetencijų ir pilietiškumo ugdymą.

Išsamiau analizuojant kai kuriuos EBPO pateikiamus socialinės gerovės rodiklius, matyti, kad 2020 m. 9 iš 10 Lietuvos gyventojų turėjo artimų žmonių, kuriais galėjo pasikliauti kilus didelių rūpesčių, nuo 2018 m. iki 2020 m. jų 2,6 proc. punkto padaugėjo. Per šį laikotarpį 5,4 proc. punkto sumažėjo gyventojų, kurie neigiamas emocijas patiria dažniau nei teigiamas, 2020 m. taip besijaučiančiųjų buvo daugiau nei dešimtadalis. Tačiau sumažėjo saugumo jausmas: vaikščiodami vėliu paros metu 2018 m. saugūs jautėsi 69,0 proc., o 2020 m. – 62,2 proc. gyventojų (3.2 pav.). Pastaraisiais metais gyventojų savijauta pablogėjo dėl COVID-19, Rusijos karo prieš Ukrainą. Patiriama su tuo susijusių socialinių iššūkių (šie klausimai aptariami 6 skyriuje; daugiau informacijos apie švietimo vertinimą pateikiama 2 skyriuje, o apie visuomenės socialinę ekonominę padėtį – 7 skyriuje).

Pilietiškumas. Vienas iš visuomenės pilietiškumo rodiklių – dalyvavimas rinkimuose. Vyriausiosios rinkimų komisijos duomenimis, pastaruosiuose rinkimuose – 2020 m. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose – dalyvavo 47,8 proc. rinkėjų. 2016 m. vykusiuose Seimo rinkimuose aktyvumas buvo didesnis – 50,6 proc. Naujaisiais EBPO skelbiamais duomenimis, Lietuvoje rinkėjų aktyvumas siekė 57 proc. (tai informacija apie 2019 m. Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimus), jis buvo mažesnis nei vidutiniškai EBPO šalyse (69 proc.) ir pagal dalyvavimo rinkimuose aktyvumą Lietuvai teko 34 vieta iš 41 šalies, apie kurias pateikiama informacija.

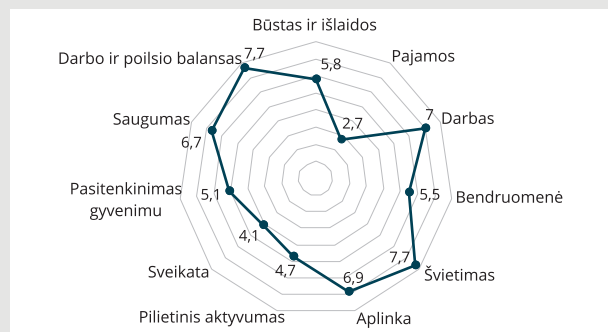
Daugiau pilietinės visuomenės raidos aspektų atskleidžia Pilietinės visuomenės instituto atliktas Pilietinės galios indekso tyrimas. Pilietinės galios indeksas apima pilietinį aktyvumą – dalyvavimą įvairioje pilietinėje veikloje; potencialų pilietinį aktyvumą – pasiryžimą veikti esant svarbiam reikalui; pilietinės įtakos, t. y. asmeninės ir kitų asmenų, visuomeninių organizacijų daromos įtakos politiniams sprendimams, suvokimą; pilietinės veiklos riziką, t. y. socialinės aplinkos palankumo pilietinei veiklai, vertinimą. 2016–2020 m. Lietuvos visuomenės Pilietinės galios indekso reikšmė paaugo nuo 37,0 iki 41,3 balo iš 100 galimų (3.3 pav.). 2020 m. reikšmė – aukščiausia nuo 2007 m., kai šis indeksas pradėtas skaičiuoti. 2020 m. didėjimą lėmė per metus labiausiai (10,2 balo) išaugęs piliečių aktyvumas. O ženklesnio pilietinės galios indekso augimo galimybę sumažino pablogėjęs pilietinės įtakos vertinimas.

Palyginus visų 16 metų ir vyresnių gyventojų ir mokinių bei studentų grupei apskaičiuotus indeksus (pilietinės galios, jos sudedamųjų dalių bei domėjimosi viešaisiais reikalais), matyti, kad mokinių ir studentų pilietinės galios indeksas (39,7 balo) šiek tiek žemesnis nei visų gyventojų (3.4 pav.). Mokiniai ir studentai ypač atsiliko pilietiniu aktyvumu, bet pilietinės įtakos sprendimams įžvelgia daugiau nei vidutiniškai visi gyventojai.

Mokinių bendruomeniškumą ir pilietiškumą, be kasdienės ugdomosios veiklos mokyklose, stiprina ir mokinių atliekama socialinė-pilietinė veikla, kuri pagrindinio ugdymo mokiniams privaloma. Socialinę-pilietinę veiklą mokiniai atlieka mokykloje arba kitur: padeda tvarkyti ir puošti mokyklą, organizuoti renginius, atstovauja mokyklai konkursuose, renginiuose, dalyvauja aplinkos tvarkymo akcijose, savanoriauja ir kt. 2019 m. atliktas socialinės-pilietinės veiklos tyrimas parodė, kad daugiau nei keturi penktadaliai mokinių mato šių veiklų naudą tiek bendruomenei, tiek savo asmenybės tobulinimui (įgyja drąsos, geriau pažįsta save, tampa pilietiškesni ir kt.) (*Pagrindinio ugdymo mokinių socialinės-pilietinės ir pažintinės kultūrinės veiklos organizavimas bendrojo ugdymo mokyklose*. Tyrimo ataskaita, 2020).

3.1 pav. Pagal EBPO gerovės indeksą, Lietuvoje geriausiai vertinamas švietimas bei darbo ir poilsio balansas

Pagal EBPO gerovės indeksą vertinamų sričių įvertinimas Lietuvoje pagal 0–10 balų skalę *

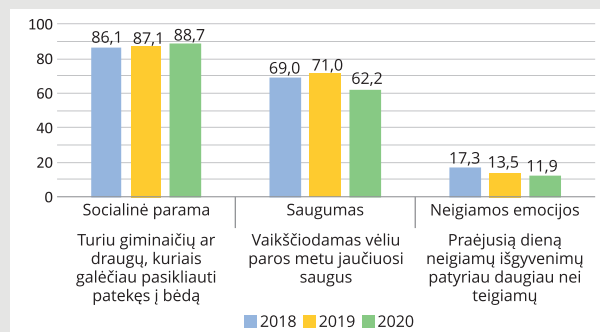

* Remiantis 2022 m. gegužės mėn. skelbtais duomenimis.

Duomenų šaltinis: EBPO
Nuoroda: WWW

3.2 pav. 2018–2020 m. laikotarpiu Lietuvoje pagerėjo socialinių ryšių ir emocinės savijautos vertinimas, bet sumažėjo saugumo jausmas

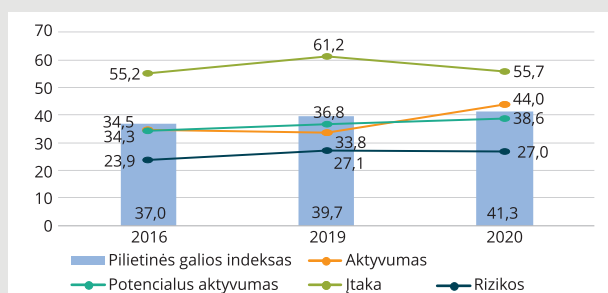
Teiginiams pritariančių gyventojų dalies (proc.) kaita Lietuvoje 2018–2020 m.

Duomenų šaltinis: EBPO
Nuoroda: WWW

3.3 pav. Visuomenės pilietinės galios indeksas auga

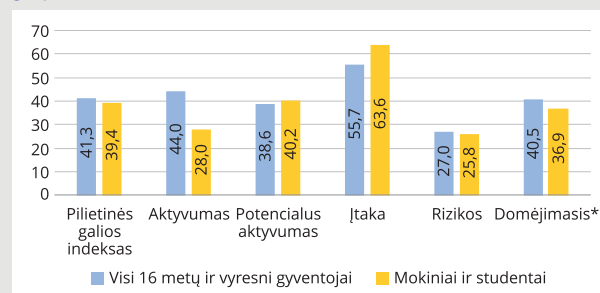
Pilietinės galios indekso ir jo sudedamųjų dalių kaita (balais) 2016–2020 m.

Duomenų šaltinis: Pilietinės galios indeksas 2020 m.
Pilietinės visuomenės institutas. Vilnius, 2021.
Nuoroda: WWW

3.4 pav. Mokinių ir studentų pilietinės galios, o ypač – aktyvumo indeksai žemesni nei vidutiniškai šalyje

Pilietinės galios indekso tyrime apskaičiuotų indeksų reikšmės (balais) visų 16 metų ir vyresnių gyventojų ir mokinių bei studentų grupėse 2020 m.

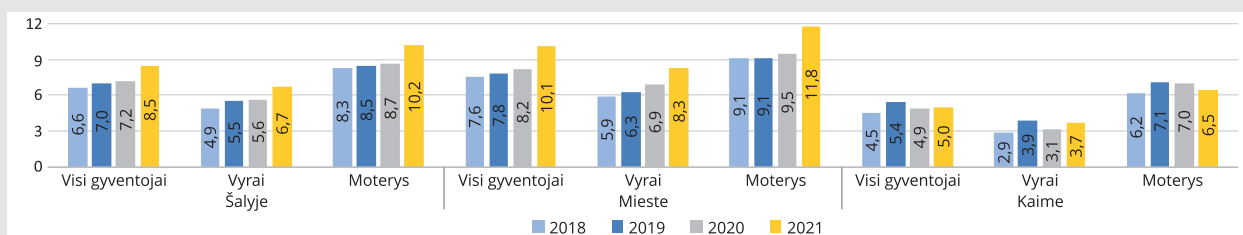

* Domėjimosi indeksas neįtraukiamas į apibendrinto pilietinės galios indekso skaičiavimą.

Duomenų šaltinis: Pilietinės galios indeksas 2020 m.
Pilietinės visuomenės institutas. Vilnius, 2021.
Nuoroda: WWW

3.5 pav. 2021 m. mieste ir šalies mastu ženkliai padaugėjo besimokančių 25–64 metų suaugusiųjų

25–64 metų asmenų, kurie mokėsi pagal formaliojo ir neformaliojo švietimo programas, dalies (proc.) kaita 2018–2021 m.*

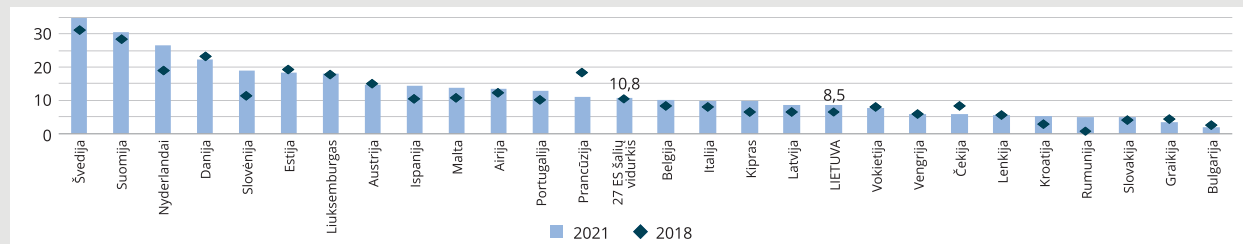

* Tirtas mokymosi mastas per 4 savaites.

Duomenų šaltinis: LSD
Nuoroda: WWW

3.6 pav. 2021 m. besimokančių suaugusiųjų dalis Lietuvoje buvo 2,3 proc. punkto mažesnė nei vidutiniškai ES

25–64 metų asmenų, kurie mokėsi pagal formaliojo ir neformaliojo švietimo programas, dalis (proc.) 2018 ir 2021 m. *

* Tirtas mokymosi mastas per 4 savaites.

Duomenų šaltinis: Eurostatas
Nuoroda: WWW

Be asmeninių savybių ir nuostatų, pilietinis aktyvumas priklauso ir nuo socialinės bei politinės aplinkos palankumo. EBPO analizė, kurioje nagrinėti įvairių šalių reagavimo į COVID-19 atsigavimo planai, rodo, kad Lietuvoje ne tik rūpinamasi jaunimo problemomis, jaunuoliai įtraukiami planuoti problemų sprendimo. Daugumos šalių (25–27 šalyse iš 32) atsigavimo planuose numatytos priemonės pagrįstos duomenimis apie pandemijos poveikį, ypatingą dėmesį skiriant poveikiui jauniems žmonėms; jaunimo padėčiai gerinti skirtoms priemonėms numatytas biudžetas, tarpsektorinės priemonės, apimančios švietimo, užimtumo, psichikos sveikatos ir kitas sritis. Tačiau tik 10-ties šalių, tarp jų ir Lietuvos, atsigavimo planuose aiškiai nurodyta, kad, juos rengiant, konsultuotasi su jaunimo organizacijomis ar jaunimu (*Delivering for youth: How governments can put young people at the centre of the recovery*, OECD, 2022). Tai, kad mokiniai skatinami atlikti socialinę-pilietinę veiklą, o valdžios institucijos tariasi su jaunimu, turėtų padėti stiprinti jaunimo ir visos visuomenės pilietinę galią.

Mokymasis visą gyvenimą. 2021 m. pagal formaliojo ir neformaliojo švietimo programas mokėsi 8,5 proc. 25–64 metų asmenų (3,5 pav.). Moterų mokėsi daugiau nei vyrų (atitinkamai 10,2 ir 6,7 proc.), miesto gyventojų – dvigubai daugiau nei kaimo vietovėse (atitinkamai 10,1 ir 5,0 proc.). Ankstesniais metais suaugusiųjų mokymosi mastas didėjo lėtai, o 2021 m. padidėjo ženkliau – bendras visų gyventojų rodiklis išaugo 1,3 proc. punkto. Ženklesnis didėjimas 2021 m. matomas analizuojant tiek besimokančių vyrų, tiek moterų dalies augimą šalies mastu ir mieste. Kaimo vietovėse aptariamam laikotarpiu aukščiausia rodiklio reikšmė buvo 2019 m., vėliau ji šiek tiek mažėjo. Lietuvoje suaugusiųjų mokosi mažiau nei vidutiniškai ES. 2021 m. ES vidurkis – 10,8 proc., Lietuvos, kaip minėta – 8,5 proc., aukščiausia reikšmė buvo Švedijoje – 34,7 proc., o žemiausia – Bulgarijoje (1,8 proc.) (3,6 pav.). Nuo 2018 m. iki 2021 m. mokymosi visą gyvenimą rodiklio ES vidurkis pakilo 0,2 proc. punkto, o Lietuvos – 1,9 proc. punkto. Taigi skirtumas tarp besimokančių suaugusiųjų dalies Lietuvoje ir ES sumažėjo.

Šiuolaikinei visuomenei labai svarbūs skaitmeniniai įgūdžiai. Gyventojų skaitmeninių įgūdžių tobulinimas – kiekvieno asmens, valstybės, švietimo sistemos rūpestis. Tarptautiniame tyrime „Įtrauktieji piliečiai“ (angl. „*Connected Citizens*“) (2021) 16–75 metų suaugusiųjų klausta apie jų gebėjimus naudotis technologijomis, nusiteikimą naudotis valstybinėmis skaitmeninių įgūdžių tobulinimo programomis ir kt. Tyrimo duomenys rodo, kad daugiau nei pusė Lietuvos gyventojų pasitiki savo gebėjimais naudotis naujausiomis technologijomis, o minėtose programose norėtų dalyvauti beveik du trečdaliai respondentų (3,7 pav.). Palyginti su Latvija ir Estija, gerai vertinančių savo gebėjimus naudotis technologijomis Lietuvoje – mažiau, o norinčiųjų dalyvauti valstybinėse skaitmeninių įgūdžių tobulinimo programose – daugiau. Be to, tyrimo duomenys rodo, kad du trečdaliai (67 proc.) Lietuvos gyventojų pritaria, jog technologijos palengvina gyvenimą. Tačiau 27 proc. gyventojų mano, kad technologijos plėtojamos per greitai, 31 proc. nerimauja, kad jos kuria didesnę nelygybę visuomenėje. Taigi šalies gyventojai jaučia naudojimosi šiuolaikinėmis technologijomis įgūdžių stoką, jiems technologijos suteikia ne tik naujų galimybių, bet ir kelia skaitmeninės atskirties grėsmę. Tai rodo, kaip svarbu tobulinti vaikų technologijų naudojimo įgūdžių ugdymą ir padėti trūkstamų įgūdžių įgyti suaugusiesiems.

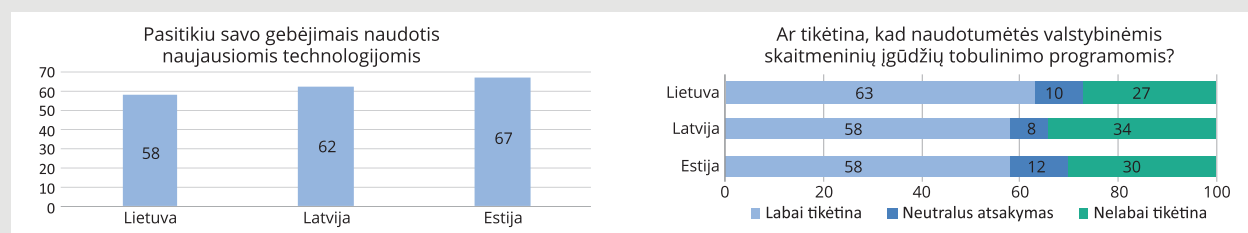
Mokymosi nutraukimas. Nors sparti šiuolaikinio gyvenimo kaita skatina nuolat mokytis ir tobulėti, mokymosi kelias ne visada sėkmingas ir sklandus. Dalis besimokančiųjų mokymąsi nutraukia, t. y., nors nebaigia švietimo programos, kitais mokslo metais mokymosi netęsia. 2021 m. dažniausiai mokymąsi nutraukė besimokantieji pagal ISCED 4 lygmens profesinio mokymo programas, skirtas įgijusiems vidurinį išsilavinimą (15,3 proc.), rečiausiai – doktorantai (ISCED 8 lygmuo; 3,5 proc.) (3,8 pav.). Nuo 2018 m. iki 2021 m. mokymosi nutraukimo mastas sumažėjo, išskyrus vidurinio ugdymo lygmenį (ISCED 3), apimančią šio lygmens bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo programas. Išaugusio mokymosi nutraukimo priežastims (neatmetant ir netikslaus duomenų pateikimo) nustatyti reikia išsamesnės analizės. Moterys mokymąsi nutraukia rečiau nei vyrai, išskyrus ISCED 4 lygmenį (3,9 pav.).

Vidurinio išsilavinimo neįgiję ir nesimokantys 18–24 metų asmenys laikomi anksti pasitraukusiais iš švietimo sistemos. LSD duomenimis, 2021 m. tokių jaunuolių Lietuvoje buvo 5,4 proc. – šiek tiek daugiau nei 2018 m. (4,6 proc.) (3,10 pav.). Daugiausiai anksti iš švietimo pasitraukusiųjų – 2020 m., tai lėmė kaimo vietovėse ženkliai padidėjusi iš švietimo pasitraukusių vyrų dalis, kuri 2021 m. vėl sumažėjo. Kaimo vietovėse anksti švietimą paliekančiųjų daugiau nei mieste (2021 m. atitinkamai 7,5 proc. ir 4,1 proc.), vyrų – daugiau nei moterų (6,4 proc. ir 4,3 proc.), tačiau 2018–2021 m. moterų grupėje matoma šio rodiklio didėjimo tendencija.

Palyginti su ES šalimis, Lietuvoje anksti iš švietimo pasitraukusio jaunimo nedaug. Eurostato duomenimis, 2021 m. ES šalių vidurkis buvo 9,7 proc., Lietuvos rodiklis – 5,3 proc. Mažesnė rodiklio reikšmė nei Lietuvoje tik keturiose ES šalyse: Kroatijoje, Slovėnijoje, Graikijoje ir Airijoje (2,4–3,3 proc.). Nors anksti iš švietimo sistemos pasitraukiančio jaunimo Lietuvoje palyginti nedaug, vis dėlto Lietuvos jaunuolių mokymosi ir darbo karjera, žvelgiant tarptautiniu mastu, nelabai sėkminga. 2020 m. 20–24 metų asmenų, kurie nesimokė ir nedirbo, Lietuvoje buvo daugiau nei vidutiniškai EBPO (atitinkamai 17,4 proc. ir 15,8 proc.) ir daugelyje Europos šalių (daugiau informacijos apie tai pateikiama 17 skyriuje).

3.7 pav. Lietuvoje 58 proc. suaugusiųjų gerai vertina savo gebėjimus naudotis naujausiomis technologijomis, 63 proc. norėtų juos tobulinti valstybinėse programose

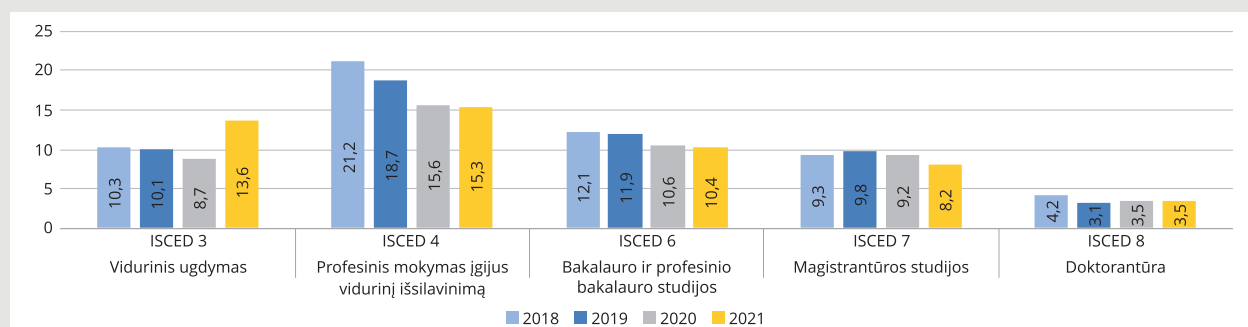
Suaugusiųjų dalis (proc.) pagal atsakymus į klausimus dėl technologijų naudojimo įgūdžių 2021 m.

Duomenų šaltinis: Įtraukieji piliečiai: Baltijos šalių tyrimo įžvalgos (2021)
Nuoroda: WWW

3.8 pav. 2018–2021 m. sumažėjo nutraukusių mokymąsi ISCED 4–8 lygmenimis, ISCED 3 – padaugėjo

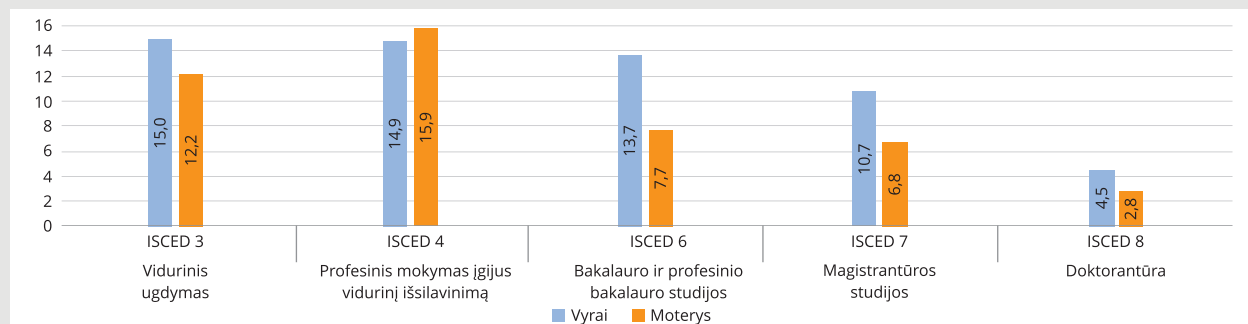
Mokymąsi nutraukusių, t. y. programos nebaigusių ir kitais metais pagal tą programą nesimokančių, asmenų dalies (proc.) kaita 2008–2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

3.9 pav. 2021 m. moterys mokymąsi nutraukė rečiau nei vyrai, išskyrus ISCED 4 lygmenį

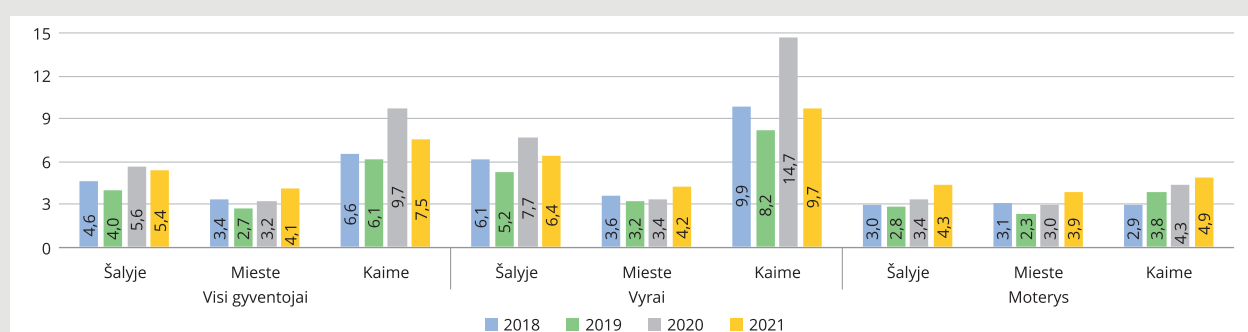
Mokymąsi nutraukusiųjų, t. y. programos nebaigusių ir kitais metais pagal tą programą nesimokančių, vyrų ir moterų dalis (proc.) 2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

3.10 pav. Kaimo vietovėse anksti iš švietimo pasitraukusių jaunuolių daugiau nei mieste, ypač – vyrų

18–24 metų jaunimo, neįgijusio vidurinio išsilavinimo ir nesimokančio, dalies (proc.) kaita 2018–2021 m.

Duomenų šaltinis: LSD
Nuoroda: WWW

4. Lietuvos gyventojų išsilavinimo lygis ir dermė darbo rinkoje

- 2018–2021 m. Lietuvoje, LSD duomenimis, 4,2 proc. punkto augo aukštąjį ir aukštesnįjį išsilavinimą turinčių 15 metų ir vyresnių gyventojų dalis, šiuo metu ji siekia 36,4 proc. Pagal aukštąjį išsilavinimą turinčių 20–64 metų gyventojų dalį (38,8 proc.) Lietuva užima 4 vietą ES.
- Lietuvos moterys išlieka geriau išsilavinusios nei vyrai, o miesto gyventojai – geriau nei kaimo. Pagal tautybę geriausiai išsilavinę žydų tautybės gyventojai, mažiausiai – romų.
- 2021 m., lyginant su 2020 m., dėl įgyvendintų pandemijos valdymo priemonių (vakcinacijos, testavimo, kaukių dėvėjimo ir kt.) ir ribojimų verslui, kai būtinas fizinis kontaktas, mažinimo, pagerėjo jaunimo įsidarbinimas, sumažėjo visų Lietuvos gyventojų nedarbas. Mažiausias nedarbas (4,0 proc.) buvo aukštąjį išsilavinimą įgijusių Lietuvos gyventojų grupėje. Aukštųjų mokyklų absolventai net ir pandemijos sąlygomis įsidarbindavo dažniau (92,2 proc.) nei profesinio mokymo įstaigų (69,8 proc.).
- Lietuvoje sumažėjo neatitiktis tarp įgyto išsilavinimo ir dirbamo darbo: 2020 m. (23,6 proc.) 20–64 metų Lietuvos gyventojų dirbo žemesnio išsilavinimo reikalaujančią darbą, 2019 m. – 24,4 proc.

LSD duomenimis, per 2018–2021 m. Lietuvoje išaugo aukštąjį ir aukštesnįjį išsilavinimą turinčių asmenų dalis nuo 32,2 iki 36,4 proc. (4.1 pav.). Pagal aukštąjį išsilavinimą turinčių 15–64 metų asmenų dalį, kaip rodo Eurostato duomenys, 2021 m. Lietuva (39,8 proc., 2018 m. – 36,1 proc.) užėmė 4-tą vietą 27 ES šalių sąrašė ir smarkiai viršijo šių šalių vidurkį (29,5 proc.). Pagal jaunimo (20–24 metų), įgijusio bent vidurinį išsilavinimą, dalį (91,9 proc.) Lietuva užėmė 5 vietą, o pagal aukštąjį išsilavinimą turinčių 30–34 metų gyventojų dalį (60,2 proc.) – 4 vietą ES ir viršijo 27 ES šalių atitinkamus vidurkius (4.3 pav.). Pagal 25–34 metų asmenų, įgijusių aukštąjį išsilavinimą, dalį Lietuva 2021 m. buvo 4 vietoje (57,5 proc.) 27 ES šalių sąrašė ir viršijo *Strategijos Europa 2030* iškeltą siekinį 2030 m. – bent 45 proc. tokių asmenų.

Lietuvoje moterys išlieka geriau išsilavinusios nei vyrai, o miesto gyventojai – geriau nei kaimo. Tarp moterų ir miesto gyventojų dominuoja aukštasis, tarp vyrų ir kaimo gyventojų – vidurinis išsilavinimas (4.2 pav.).

LSD duomenimis, 2021 m. daugiausiai baigusių aukštąjį mokslą gyveno šiuose miestuose: tūkstančiui 10 metų ir vyresnių gyventojų su aukštuoju išsilavinimu Vilniuje teko 426, Neringoje – 377, Kaune – 357, Birštone – 338, Trakuose – 336, Palangoje – 326.

Pagal šalyje gyvenančias gausiausias tautines mažumas, LSD duomenimis, aukštesnis išsilavinimo lygis yra žydų tautybės gyventojų. Iš tūkstančio 10 metų ir vyresnių žydų tautybės gyventojų aukštąjį išsilavinimą turėjo 496, armėnų – 352, ukrainiečių – 287, lietuvių – 278. Lietuvių, turinčių vidurinį ar aukštesnį išsilavinimą, dalis sudaro 74,1 proc. Šių lietuvių išsilavinimo rodiklį lenkė gausiausios Lietuvos tautinės mažumos: ukrainiečiai (84,1 proc.), baltarusiai (80,1 proc.), rusai (79,6 proc.). Lenkų tautybės gyventojai dažniausiai įgyja vidurinį išsilavinimą (39,6 proc.). Pagal išsilavinimą, LSD duomenimis, išsiskiria romų tautybės gyventojai: tik 46,8 proc. jų turi pradinį ir 23,0 proc. – pagrindinį išsilavinimą. Likusi dalis neįgijusi net pradinio išsilavinimo.

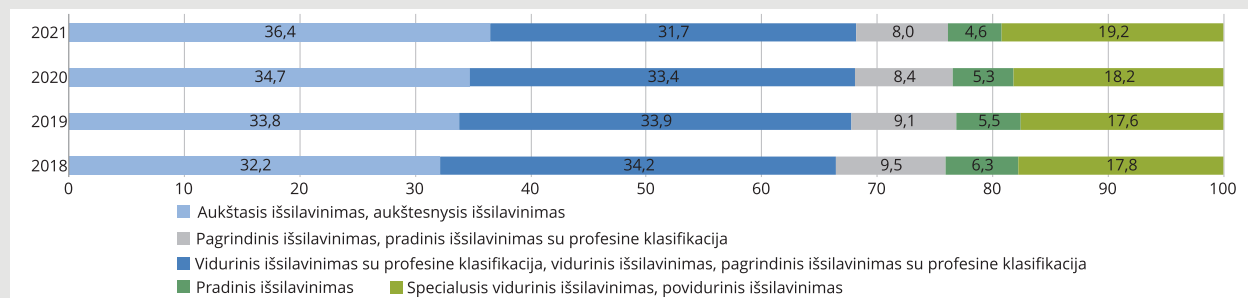
Išsilavinimas – svarbus veiksnys įsiliejant į darbo rinką ir išliekant aktyviu jos dalyviu sunkmečio sąlygomis. Duomenys iš įvairių šaltinių rodo, kad 2021 m. gerėjo jaunimo ir visų gyventojų įsidarbinimas, mažėjo nedarbas. Eurostato duomenimis, įsidarbinusių 20–34 metų asmenų, kurie prieš 1–3 m. gavo profesinio mokymo diplomą kartu su viduriniu išsilavinimu arba po to, kai įgijo vidurinį išsilavinimą, dalis 2021 m., palyginus su 2020 m., išaugo 13 proc. punktu, o įgijusių aukštąjį išsilavinimą tokių asmenų – 3,5 proc. punkto, nors pastarųjų ji ženkliai didesnė. Įsidarbinusių aukštųjų mokyklų absolventų dalis COVID-19 sąlygomis mažėjo ne taip drastiškai kaip profesinio mokymo įstaigų (4.4 pav.). Eurostato duomenimis, 15–24 metų jaunimo nedarbas, lyginant su 2020 m., sumažėjo 5,3 proc. punkto ir sudarė 14,3 proc. bei buvo mažesnis nei 27 ES šalių vidurkis – 16,6 proc. Geresni įsidarbinimo rodikliai, panašu, susiję su pandemijos valdymo priemonių, tokių kaip vakcinacija, testavimas, kaukių dėvėjimas darbo vietose ir pan. įgyvendinimu ir ribojimų verslui, kai būtinas fizinis kontaktas, sumažinimu.

Dėl minėtų priežasčių 2021 m. mažėjo ne tik jaunimo, bet ir visų šalies gyventojų nedarbas. Palyginus su 2020 m., labiausiai (6,2 proc. punkto) mažėjo pradinį ir pagrindinį išsilavinimą turinčių asmenų nedarbas, mažiausiai (0,1 proc. punkto) – asmenų su aukštuoju išsilavinimu (4.5 pav.). Aukštąjį išsilavinimą turinčių gyventojų nedarbas (4,0 proc.) išliko mažiausias.

Lietuvoje sumažėjo neatitiktis tarp turimos darbuotojų kvalifikacijos ir dirbamo darbo. Eurostato duomenimis, 2020 m. beveik ketvirtadalis (23,6 proc.) 20–64 metų šalies gyventojų dirbo žemesnio išsilavinimo (nei įgytas) reikalaujančius darbus (2019 m. – 24,4 proc.), tačiau didesnė dalis nei 27 ES šalių vidurkis (20,8 proc.).

4.1 pav. Lietuvoje kasmet auga aukštąjį ir aukštesnįjį išsilavinimą turinčių gyventojų dalis

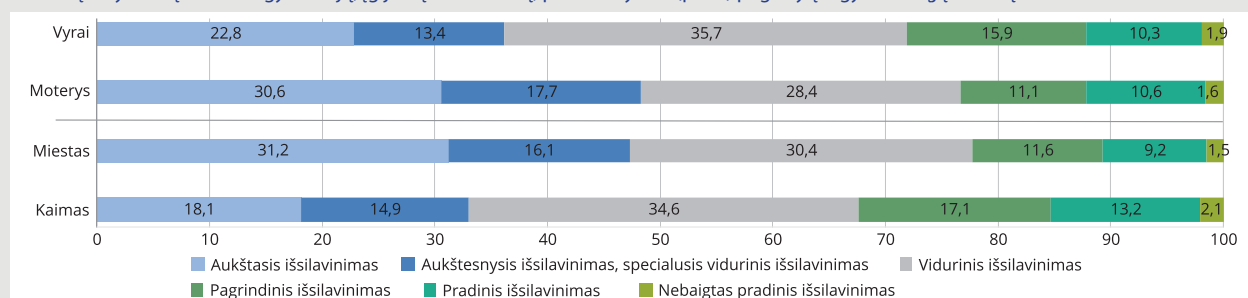
15 metų ir vyresnių Lietuvos gyventojų pasiskirstymas (proc.) pagal įgytą išsilavinimą 2018–2021 m.

Duomenų šaltinis: LSD
Nuoroda: WWW

4.2 pav. Lietuvoje tarp moterų ir miesto gyventojų dominuoja aukštasis, tarp vyrų ir kaimo gyventojų – vidurinis išsilavinimas

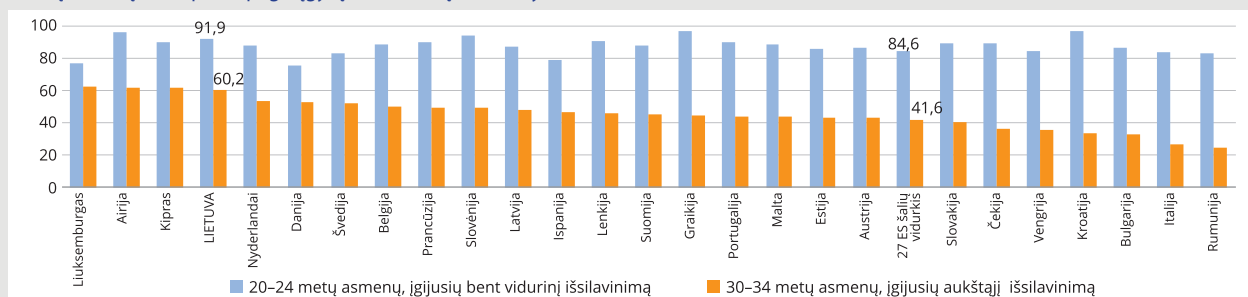
10 metų ir vyresnių Lietuvos gyventojų, įgijusių išsilavinimą, pasiskirstymas (proc.) pagal lytį ir gyvenamąją vietovę 2021 m.

Duomenų šaltinis: LSD
Nuoroda: WWW

4.3 pav. Pagal 30–34 metų jaunimo, įgijusio aukštąjį išsilavinimą, dalį Lietuva yra 4 vietoje ES ir viršija 2021–2030 m. Nacionalinio pažangos plano siekinį 2025 m. – aukštesnė reikšmė nei ES vidurkis

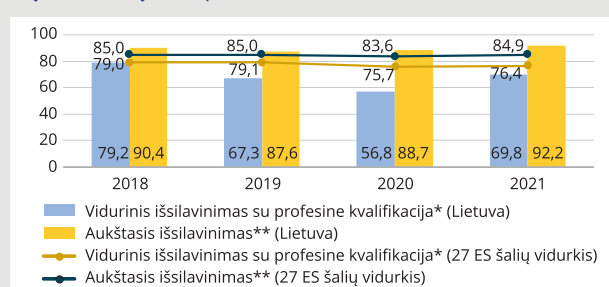
Jaunų žmonių dalis (proc.) pagal įgytą išsilavinimą 27 ES šalyse 2021 m.

Duomenų šaltinis: Eurostatas
Nuoroda: WWW

4.4 pav. 2021 m. augo įsidarbinusių jaunų profesinio mokymo įstaigų ir aukštųjų mokyklų absolventų dalis

Įsidarbinusių 20–34 metų asmenų, kurie prieš 1–3 m. įgijo atitinkamą išsilavinimą, dalis (proc.) 2018–2021 m.

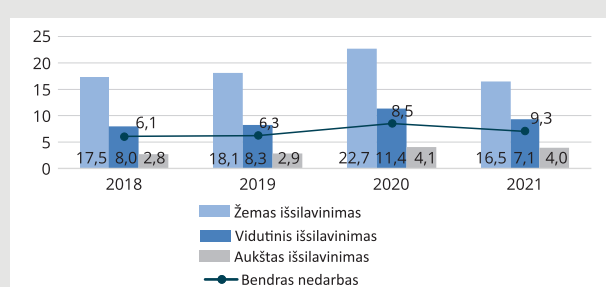

*ISCED 3B, ISCED 4; **ISCED 5–8.

Duomenų šaltinis: Eurostatas
Nuoroda: WWW

4.5 pav. 2021 m. sumažėjo visų išsilavinimo grupių (ypač žemo išsilavinimo) gyventojų nedarbas

15–74 metų asmenų nedarbas (proc.) pagal išsilavinimą 2018–2021 m.

Žemas išsilavinimas – ISCED 0, 1, 2; vidutinis išsilavinimas – ISCED 3, 4; aukštasis išsilavinimas – ISCED 6, 7, 8.

Duomenų šaltinis: LSD
Nuoroda: WWW

5. Bendrojo ugdymo mokinių pasiekimai

- Mokinių pasiekimų pažangą rodo Lietuvos rezultatų vidurkių augimas ankstesnių metų tarptautiniuose PIRLS ir TIMSS tyrimuose. Nuo 2018 m. iki 2021 m. padaugėjo pagrindinį ir aukštesnįjį PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pasiekimų lygį pasiekusių mokinių (atitinkamai 7,5 ir 27,3 proc. punkto).
- Ženklios pažangos sunkiau pasiekti žemų pasiekimų mokiniams – mokiniai, kurių NMPP ar PUPP matematikos pasiekimai buvo žemiausi, vėliau nepasiekė vidutinių ar aukštesnių VBE rezultatų.
- Mokinių pasiekimų skirtumai didesni skaitymo, lietuvių kalbos ir literatūros srityse – mergaičių aukštesni nei berniukų, besimokančiųjų lietuvių kalba – nei besimokančiųjų tautinių mažumų kalbomis.
- 2021 m., lyginant su 2020 m., išaugo respublikinių ir tarptautinių dalykinių olimpiadų dalyvių ir prizininkų skaičius. Tarptautinėse dalykų olimpiadose dalyvavo 77 (arba 50 proc. daugiau), o prizines vietas laimėjo 50 (arba 100 proc. daugiau) Lietuvos mokinių. Didžiausias dalykų olimpiadų prizininkų, tenkančių 10 tūkst. mokinių, skaičius užfiksuotas mažųjų savivaldybių grupėje, mažiausias – žiedinių savivaldybių.

Mokinių pasiekimų kaita. PUPP rezultatai rodo, kad nuo 2018 m. iki 2021 m. lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pasiekimai pagerėjo. Sumažėjo mokinių, kurių minėtų dalykų pasiekimai nepatenkinamo ar patenkinamo lygio, padaugėjo aukštesnius pasiekimų lygius pasiekusių mokinių dalis (5.1 pav.). 2021 m. pagrindinį ir aukštesnįjį lietuvių kalbos ir literatūros pasiekimų lygius pasiekė 75,2 proc. mokinių, matematikos – 64,3 proc. 2018 m. atitinkamai 67,7 proc. ir 36,9 proc.

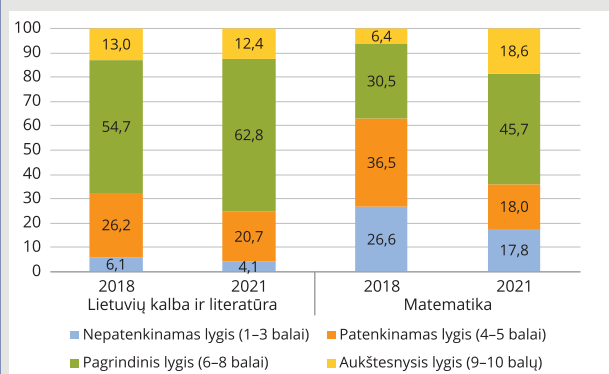
VBE rezultatai pastaraisiais metais kito nedaug, bet gerėjimo linkme. Iš visų bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose besimokiusių abiturientų, 2021 m. bent vieną VBE *laikė* 78,4 proc. (2018 m. – 75,0 proc.), bent vieną VBE *išlaikė* 76,6 proc. (74,0 proc.), *išlaikė* tris ir daugiau VBE – 55,4 proc. (51,2 proc.). Lyginant su VBE laikiusių skaičiumi, 2021 m. bent vieną VBE išlaikė 97,7 proc., tris ir daugiau – 70,7 proc. mokinių (5.2 pav.). Pastarasis rodiklis 2020 m. buvo sumažėjęs iki 63,9 proc. Įtakos galėjo turėti COVID-19 pandemija, kai mokymasis ir ruošimasis brandos egzaminams tapo gerokai sudėtingesnis. Kadangi VBE būtina išlaikyti ketinantiems studijuoti aukštosiose šalies mokyklose¹, iš gana stabilių VBE rodiklių galima spręsti, kad išlieka panašūs abiturientų lūkesčiai ir galimybės mokytis aukštosiose mokyklose.

Ankstesnių metų PIRLS ir TIMSS tyrimai rodo Lietuvos mokinių pasiekimų pažangą. PIRLS tyrimo duomenimis, 2016 m. ženkliai pagerėjo 4 kl. mokinių skaitymo gebėjimai (PIRLS tyrimo duomenys). Ankstesniame tyrimo cikle (2011 m.) jie buvo pablogėję (5.3 pav.). TIMSS tyrimo duomenimis, nuo 2011 iki 2019 m. ir 4 kl., ir 8 kl. pagerėjo matematikos ir gamtos mokslų rezultatai (5.4 pav.). Be to, ir PIRLS, ir TIMSS tyrimų trijuose pastaruosiuose cikluose visų tiriamų sričių Lietuvos mokinių pasiekimų vidurkis statistiškai reikšmingai aukštesnis nei šių tyrimų skalės vidurkis (500 taškų). Statistiškai reikšmingo skirtumo nebuvo tik lyginant 2011 m. 8 kl. mokinių matematikos pasiekimus.

PISA tyrimo 2012, 2015 ir 2018 m. cikluose Lietuvos mokinių rezultatai statistiškai reikšmingai žemesni nei EBPO šalių vidurkis. 2015 m. tyrime šalies penkiolikmečių gamtamokslinio raštingumo rezultatai pablogėjo, kitų sričių

5.1 pav. Nuo 2018 iki 2021 m. padaugėjo ne žemesnį kaip pagrindinį PUPP pasiekimų lygį pasiekusių mokinių

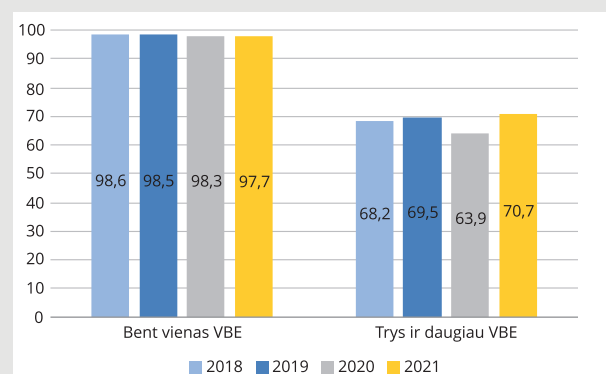
Mokinių pasiskirstymas (proc.) pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pasiekimų lygius 2018 ir 2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

5.2 pav. Bent vieną egzaminą išlaiko beveik visi, tris ir daugiau – apie 70 proc. laikiusių VBE

VBE išlaikiusių dalies (proc.), lyginant su bent vieną VBE laikiusių abiturientų skaičiumi, kaita 2018–2021 m.

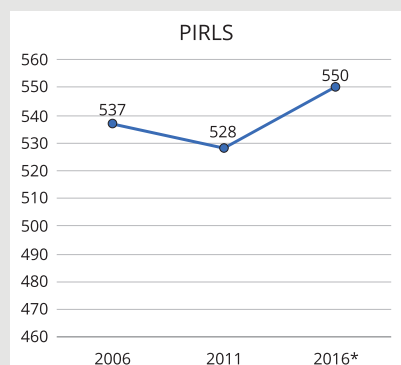

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

¹ Norint stoti į aukštųjų mokyklų pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programas, abiturientams reikia išlaikyti bent vieną VBE, o norint pretenduoti į valstybės finansuojamas studijų vietas, reikia išlaikyti ne mažiau kaip tris VBE (išskyrus pretenduojančiuosius į menų studijų kryptį programas, jiems pakanka išlaikyti du VBE).

5.3 pav. PIRLS 2016 m. tyrimo ciklo Lietuvos 4 kl. mokinių skaitymo rezultatai ženkliai pagerėjo

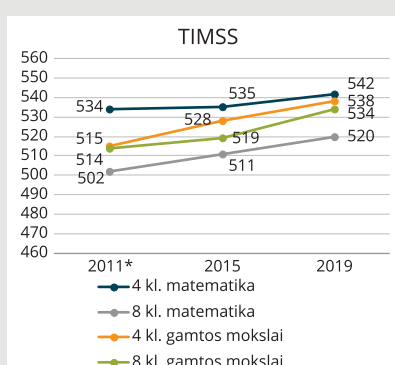
Lietuvos mokinių PIRLS rezultatų vidurkio kaita (taškais) 2006–2016 m.

* Tik lietuvių kalba besimokančių mokinių rezultatai.
Duomenų šaltinis: PIRLS 2016 m. tyrimo ataskaita
Nuoroda: WWW

5.4 pav. TIMSS 2011–2019 m. tyrimo ciklai rodo Lietuvos mokinių pasiekimų pažangą

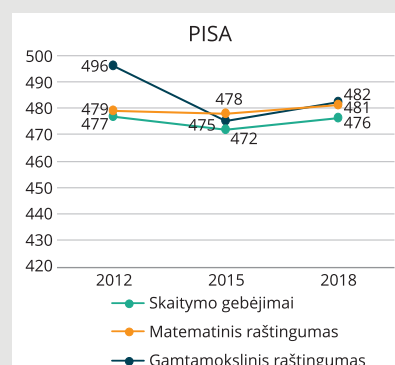
Lietuvos mokinių TIMSS rezultatų vidurkio kaita (taškais) 2011–2019 m.

* Testavimas vyko tik lietuvių kalba.
Duomenų šaltinis: TIMSS 2019 m. tyrimo ataskaitos
Nuoroda: WWW

5.5 pav. Lietuvos mokinių PISA tyrimo rezultatai 2012–2018 m. gana stabilūs, išskyrus gamtamokslinį raštingumą

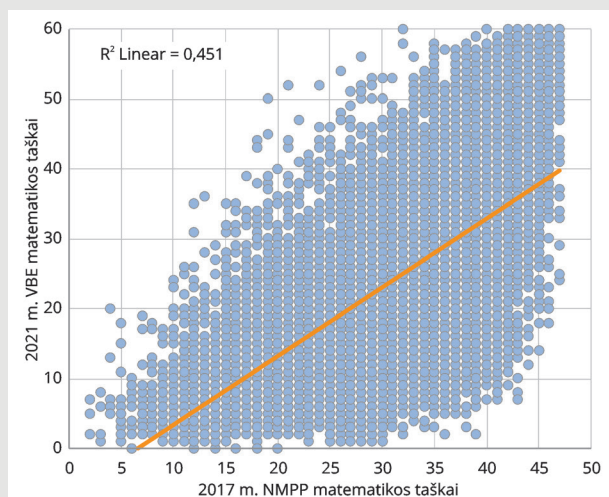
Lietuvos mokinių PISA rezultatų vidurkio kaita (taškais) 2012–2018 m.

Duomenų šaltinis: Dukynaitė R., Valavičienė N. EBPO PISA 2018: rezultatai ir tendencijos (2019)
Nuoroda: WWW

5.6 pav. Mokiniai, kurių 8 kl. NMPP matematikos rezultatai aukštesni, dažniau pasiekia ir aukštesnių matematikos VBE rezultatų

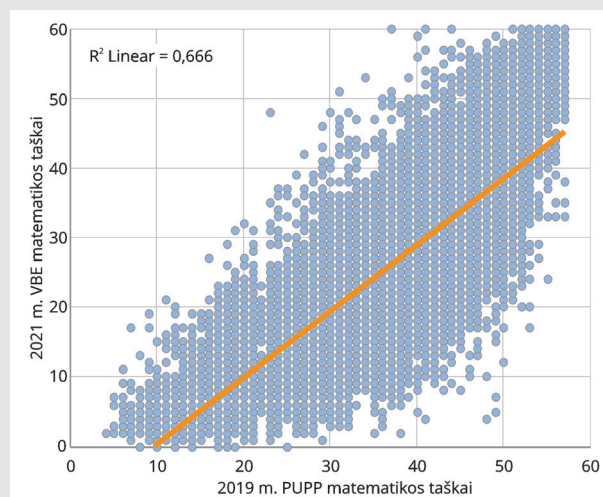
Mokinių 2017 m. NMPP (8 kl.) ir 2021 m. VBE matematikos rezultatų sklaida

Duomenų šaltinis: NŠA
Nuoroda: WWW

5.7 pav. Mokiniai, kurių PUPP matematikos rezultatai aukštesni, dažniau pasiekia ir aukštesnių matematikos VBE rezultatų

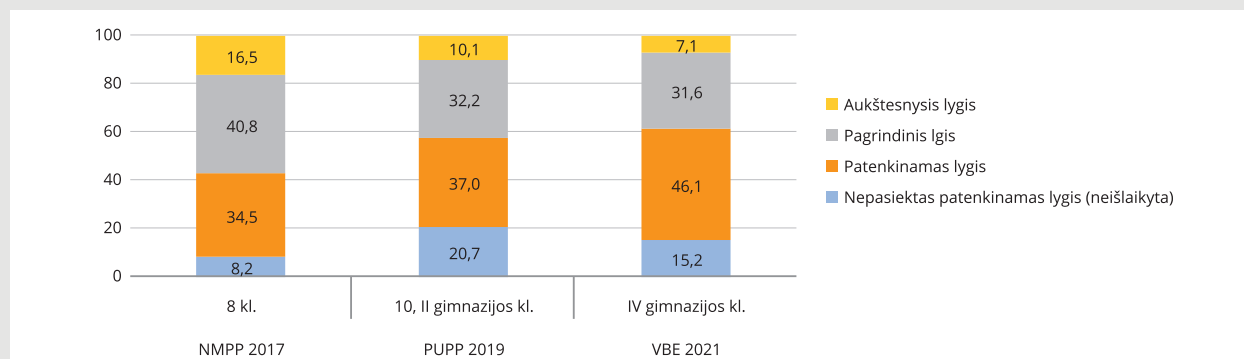
Mokinių 2019 m. PUPP ir 2021 m. VBE matematikos rezultatų sklaida

Duomenų šaltinis: NŠA
Nuoroda: WWW

5.8 pav. Didėjo aukštesnėse klasėse matematikos pagrindinio pasiekimų lygio nepasiekiančių mokinių skaičius

Tos pačios populiacijos mokinių pasiskirstymas (proc.) pagal matematikos pasiekimų lygius 2017 m. NMPP, 2019 m. PUPP ir 2021 m. VBE

Duomenų šaltinis: NŠA
Nuoroda: WWW

pakito nedaug (statistiškai nereikšmingai). 2018 m. visų sričių rezultatai šiek tiek pagerėjo, tačiau 2015 m. ir 2018 m. rezultatų skirtumas irgi nebuvo statistiškai reikšmingas (5.5 pav.). Taigi pastaruosiuose PISA tyrimo cikluose Lietuvos mokinių rezultatai buvo gana stabilūs, išskyrus gamtamokslinio raštingumo rezultatų pablogėjimą 2015 m.

Atsakant į klausimą, kaip laiko atžvilgiu kinta tų pačių mokinių pasiekimai, NŠA analizuota mokinių matematikos pasiekimų raida. Analizė rodo statistiškai reikšmingą ryšį tarp 8 kl. mokinių NMPP ir tos pačios populiacijos mokinių VBE matematikos rezultatų IV gimnazijos kl. bei tarp 10 (II gimnazijos) kl. mokinių PUPP ir tos pačios populiacijos mokinių VBE matematikos rezultatų. Mokiniai, kurie pasiekia aukštesnių NMPP ar PUPP rezultatų, dažniau pasiekia ir aukštesnių VBE rezultatų² (5.6 ir 5.7 pav.). Taigi pastangos, skirtos siekti aukštesnių pasiekimų žemesnėse klasėse, padeda pasiekti aukštesnių pasiekimų vėliau.

PUPP ir VBE rezultatus sieja stipresnis ryšys nei NMPP ir VBE. Aukščiausių NMPP rezultatų pasiekusių mokinių VBE rezultatai – plataus intervalo (nuo aukščiausių iki gana žemų; 5.6 pav.), o aukščiausių PUPP rezultatų pasiekusių mokinių VBE rezultatai išsisklaidę mažiau (5.7 pav.). Aukštų NMPP, PUPP rezultatų pasiekusių mokinių VBE rezultatų sklaidos platumas rodo, kad tų pačių mokinių pasiekimų lygis kinta. Tačiau atkreiptinas dėmesys į kitą mokinių grupę – mokinius, kurių PUPP ir NMPP rezultatai žemiausi. Šiose grupėse nėra mokinių, vėliau pasiekusių vidutinių ar aukštų VBE rezultatų. Tai susirūpinimą ir iššūkį švietimui kelianti tendencija, rodanti, kad reikia ieškoti būdų padėti žemų pasiekimų mokiniams daryti didesnę pažangą.

Galimai ne visiškai panaudojamą mokinių mokymosi potencialą matematikos srityje rodo ir duomenys apie mokinių pasiskirstymą pagal pasiekimų lygius. Palyginus tos pačios populiacijos mokinių 8 kl. NMPP (2017 m.), PUPP (2019 m.) ir VBE (2021 m.) matematikos rezultatus, matyti, kad 10 (II gimnazijos) ir IV gimnazijos kl. pagrindinio matematikos pasiekimų lygio nepasiekiančių mokinių daugiau nei 8 kl. (5.8 pav.). Turint mintyje, kad IV gimnazijos kl. pasiekimams vertinti naudojami VBE rezultatai, o matematikos VBE *laiko* ne visi mokiniai, tikėtina, jog, išanalizavus visų IV gimnazijos kl. mokinių pasiskirstymą pagal pasiekimų lygmenis, pagrindinio lygmens nepasiekusių mokinių būtų dar daugiau. Matematikos mokymosi pažangos stoką rodo ir TIMSS tyrimas. 2015 m. Lietuvos 4 kl. mokinių matematikos rezultatai 35 taškais aukštesni nei TIMSS skalės vidurkis, o tos pačios populiacijos mokinių 2019 m. matematikos rezultatai 8 kl. ir TIMSS skalės vidurkis skiriasi mažiau, t. y. aukštesni 20 taškų. Gamtos mokslų srityje skirtumas tarp Lietuvos rezultatų ir tarptautinio skalės vidurkio nuo 4 kl. iki 8 kl. padidėjo: 2015 m. 4 kl. rezultatai 28 taškais aukštesni nei tarptautinio tyrimo skalės vidurkis, o 2019 m. 8 kl. – 34 taškais (TIMSS 2019 m. tyrimo ataskaitos).

2021–2022 m. Lietuvoje vyko ar vyksta net keli tarptautiniai tyrimai, pateiksiantys naujų duomenų apie mūsų šalies mokinių pasiekimų kaitą ir padėtį tarptautiniame kontekste. 2021 m. vyko PIRLS tyrimas (leidinio rengimo metu rezultatai dar nebuvo paskelbti), 2022 m. vyko PISA ir Tarptautinio pilietinio ugdymo ir pilietiškumo (angl. *International Civic and Citizenship Education Study*, ICCS) tyrimai (rezultatų taip pat dar nėra); pradėtas vykdyti 2023 m. TIMSS tyrimo ciklas (2022 m. vyksta bandomasis tyrimas).

Mokinių pasiekimų skirtumai. Skiriasi berniukų ir mergaičių mokymosi pasiekimai, tačiau tai priklauso nuo dalykų ar tiriamų gebėjimų sričių. Didžiausi skirtumai pastebimi skaitymo gebėjimų srityje – aukštesnius rezultatus pasiekia mergaitės, ši tendencija būdinga daugeliui šalių. Lietuvos mergaičių pranašumą skaitymo srityje berniukų atžvilgiu rodo 4 kl. atliekamas PIRLS tyrimas (2016 m. skirtumas – 20 taškų) bei 15-mečių gebėjimų tyrimas PISA (2018 m. skirtumas – 39 taškai) (PIRLS 2016 m. ir PISA 2018 m. tyrimų ataskaitos).

Nacionaliniai duomenys rodo, kad 2021 m. mergaitės surinko 4 proc. punktais daugiau galimų taškų atlikdamos NMPP 4 ir 8 kl. skaitymo testus (5.9 pav.), daugiau mergaičių nei berniukų pasiekė pagrindinį ar aukštesnįjį PUPP lietuvių kalbos ir literatūros pasiekimų lygmenį (mergaičių – 85,9 proc., berniukų – 64,4 proc., skirtumas 21,5 proc. punkto) (5.10 pav.). 2018 m. šio PUPP pasiekimų rodiklio skirtumas tarp mergaičių ir berniukų dar didesnis (26,6 proc. punkto).

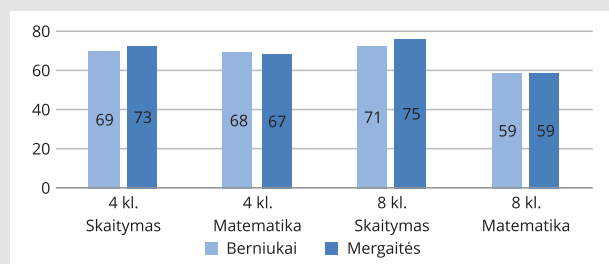
Matematikos mokymosi berniukų ir mergaičių pasiekimų skirtumai paprastai mažesni arba jų nėra. Šią tendenciją rodo nacionaliniai pasiekimų patikrinimai (5.9 ir 5.10 pav.) ir tarptautiniai tyrimai. Lietuvoje statistiškai reikšmingas matematinio raštingumo ar matematikos rezultatų skirtumas tarp lyčių neužfiksuotas nei pastarųjų PISA, nei TIMSS 4 ir 8 kl. tyrimo ciklų metu. TIMSS tyrimo metu neužfiksuota ir gamtos mokslų rezultatų skirtumų pagal lytį, o PISA duomenimis, merginų gamtamokslinio raštingumo rezultatai statistiškai reikšmingai aukštesni nei vaikų (2018 m. skirtumas – 6 taškai) (PISA 2018 m. ir TIMSS 2019 m. tyrimų ataskaitos).

Analizuojant mokinių pasiekimus pagal vietovę, matyti, kad miesto mokyklose pasiekiami aukštesnių rezultatų nei kaimo vietovių mokyklose (5.11 ir 5.12 pav.). Tai susiję su skirtinga miesto ir kaimo vietovių SEK aplinka.

² Nustatytas vidutinio stiprumo ryšys tarp NMPP ir VBE bei stiprus ryšys tarp PUPP ir VBE matematikos rezultatų (Pirsono (angl. *Pearson*) tiesinės koreliacijos koeficientas atitinkamai lygus 0,671 ir 0,816). Regresinė analizė rodo, kad NMPP rezultatai paaiškina 45,1 proc. VBE pasiekimų variacijas (reikšmių sklaida apie vidurkį), o PUPP rezultatai – 66,6 proc. VBE pasiekimų variacijas. 95 proc. patikimumu galima teigti, kad 1 tašku (47 taškų skalėje) pagerėję NMPP matematikos pasiekimai vidutiniškai susiję su VBE matematikos pasiekimų pagerėjimu nuo 0,964 iki 1,001 taško (60 taškų skalėje). 1 tašku (57 taškų skalėje) pagerėję PUPP matematikos pasiekimai – su VBE matematikos pasiekimų pagerėjimu nuo 0,942 iki 0,964 taško (60 taškų skalėje).

5.9 pav. Mergaičių 2021 m. NMPP skaitymo rezultatai šiek tiek aukštesni nei berniukų, matematikos – panašūs

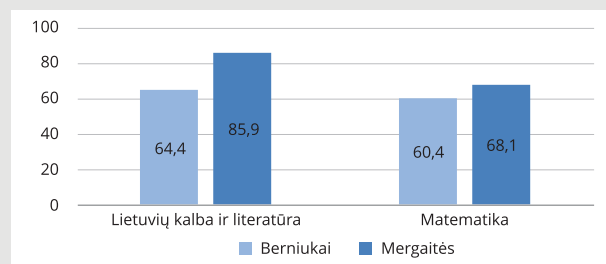
2021 m. NMPP testuose surinktų taškų dalis (proc.), palyginti su maksimaliu galimų surinkti taškų skaičiumi

Duomenų šaltinis: NŠA
Nuoroda: WWW

5.10 pav. 2021 m. mergaitės pasiekė aukštesnių PUPP rezultatų nei berniukai

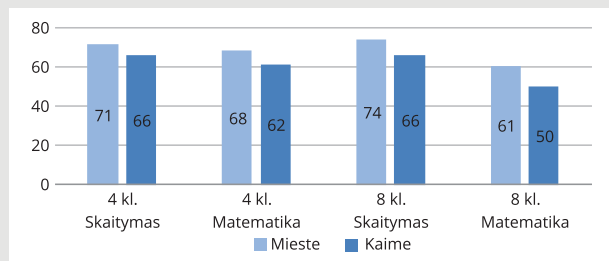
Pagrindinį ar aukštesnįjį PUPP pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.) 2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

5.11 pav. 2021 m. miesto mokyklų mokinių NMPP rezultatai aukštesni nei kaimo vietovių mokyklose

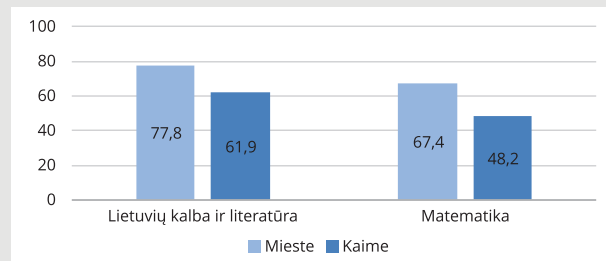
2021 m. NMPP testuose surinktų taškų dalis (proc.), palyginti su maksimaliu galimų surinkti taškų skaičiumi

Duomenų šaltinis: NŠA
Nuoroda: WWW

5.12 pav. 2021 m. PUPP rezultatai miesto mokyklose aukštesni

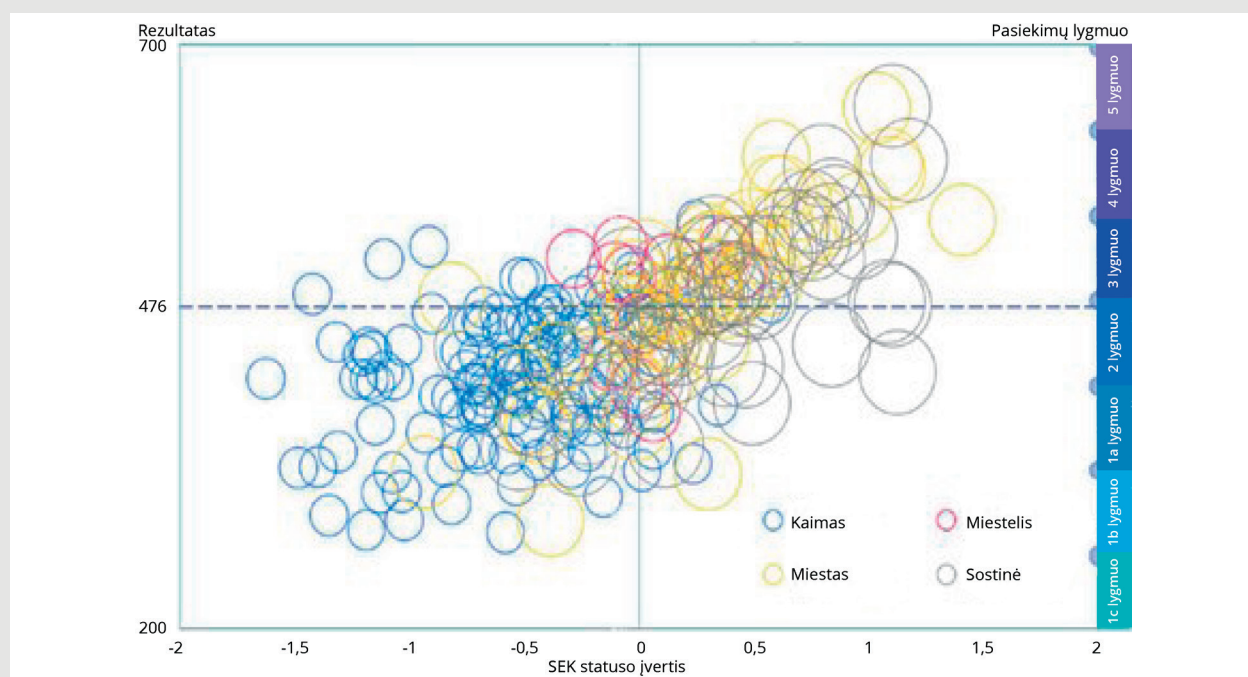
Pagrindinį ar aukštesnįjį PUPP pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.) 2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

5.13 pav. Lietuvoje aukštesnio SEK statuso mokyklose PISA 2018 m. skaitymo gebėjimų rezultatai aukštesni

Lietuvos mokyklų sklaida pagal vietovę, SEK statusą ir skaitymo gebėjimų rezultatus (PISA 2018 m. tyrimo duomenys)

Duomenų šaltinis: Dukynaitė R., Valavičienė N. EBPO PISA 2018: rezultatai ir tendencijos (2019)

2018 m. PISA tyrimas rodo, kad Lietuvoje aukštesni skaitymo gebėjimų rezultatai pasiekiami mokyklose, kurių mokinių SEK statusas aukštesnis (5.13 pav.). Miesto mokyklose mokosi daugiau aukštesnio SEK statuso mokinių. O žiūrint pagal mokyklos vietovę, matyti, kad kaimo vietovių ir miesto mokyklų rezultatai įvairūs.

Tautinių mažumų kalbomis besimokančių mokinių pasiekimai neretai būna žemesni nei besimokančiųjų lietuvių kalba. Pavyzdžiui, analizuojant PISA 2015 ir 2018 m. tyrimo ciklą duomenis, lenkų kalba besimokančių mokinių (visų tiriamų sričių) rezultatai žemesni nei besimokančiųjų rusų ir lietuvių kalbomis (5.14 pav.). Lenkų ir rusų kalbomis besimokantys mokiniai pasiekė žemesnių 2018 m. ir 2021 m. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros rezultatų (5.15 pav.). Bet matematikos srityje 2021 m. lenkų kalba besimokančių mokinių rezultatų vidurkis toks, kaip ir besimokančiųjų lietuvių kalba, o 2018 m. besimokančiųjų lenkų ir rusų kalbomis rezultatai šiek tiek (vidutiniškai 0,2–0,3 balo) aukštesni nei besimokančiųjų lietuvių kalba. Rezultatų skirtumams pagal mokomąją kalbą įtakos turi įvairūs veiksniai. Vienas iš jų – dauguma lenkų kalba besimokančių mokinių mokosi kaimo vietovių mokyklose (pavyzdžiui, iš dalyvavusiųjų PISA 2018 m. tyrime – 63 proc.), o šalies mokinių pasiekimams būdinga minėta tendencija, kad kaimo vietovėse esančių mokyklų mokinių pasiekimai žemesni nei miesto mokyklų. Tautinių mažumų mokinių pasiekimus nepalankiai veikia aplinkybė, kai nesutampa mokinio šeimoje dažniausiai vartojama ir mokymosi kalba.³

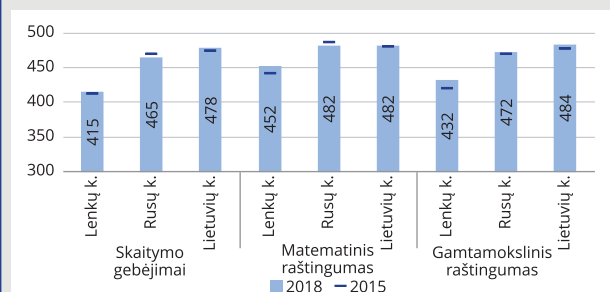
Ženklius mokinių pasiekimų skirtumus ir savivaldybėse. Pavyzdžiui, 2021 m. pagrindinį ir aukštesniąjį PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pasiekimų lygius pasiekusių mokinių dalis (proc.) – nuo 24,6 proc. Panevėžio r. iki 85,7 proc. Neringos sav. Tris ar daugiau VBE išlaikiusių abiturientų (palyginti su laikiusių bent vieną VBE skaičiumi) – nuo 49,2 proc. Šalčininkų r. iki 88,9 proc. Neringos sav. Matyti, kad savivaldybėse, kuriose pasiekiami aukštesni PUPP rezultatų (daugiau bent pagrindinį PUPP pasiekimų lygį pasiekusių mokinių), dažniau aukštesni ir VBE rezultatai (apibendrintas pasiekimų rodiklis mokyklose) (5.16 pav.).

Saviraiškos pasiekimai. 2021 m. tęsiantis COVID-19 pandemijai tiek respublikinės, tiek tarptautinės dalykinės olimpiados (išskyrus 32-ąją Baltijos kelio komandinę matematikos olimpiadą, vykusią Islandijos sostinėje Reikjavike) vyko nuotoliniu būdu. LMNŠC duomenimis, Lietuvoje surengtos 27 respublikinės dalykų olimpiados. Jose dalyvavo 2 686 mokiniai. Lyginat su 2020 m., respublikinių dalykų olimpiadų renginių skaičius išaugo (9), dalyvių skaičius – 555 arba 26 proc. 2021 m. tarptautinėse dalykinėse olimpiadose dalyvavo 51 proc., o prizines vietas laimėjo dvigubai daugiau Lietuvos mokinių nei 2020 m. (5.17 pav.). 2021 m. išaugę renginių, dalyvių ir prizininkų skaičiai rodo, kad Lietuvos NVŠ sektorius gana greitai ir sėkmingai prisitaiko prie dėl COVID-19 pakitusių NVŠ organizavimo reikalavimų ir darbo sąlygų.

Analizuojant dalykų olimpiadų prizininkų, tenkančių 10 tūkst. mokinių, skaičiaus pasiskirstymą savivaldybių grupėse ir atskirose savivaldybėse, 2021 m. daugiausia dalykų olimpiadų nugalėtojais tapo mažųjų savivaldybių bendrojo ugdymo mokyklų mokiniai (5.18 pav.). Neužfiksuotas nė vienas prizininkas iš Neringos, Alytaus, Prienų ir Šalčininkų rajonų savivaldybių. Beje, pastarojoje savivaldybėje dalykų olimpiadų nugalėtojų neužfiksuota jau pastaruosius ketverius (2018–2021) metus.

5.14 pav. Lenkų kalba besimokančių 15-mečių PISA tyrimo rezultatai žemesni nei besimokančiųjų rusų ir lietuvių kalbomis

Lietuvos mokinių PISA tyrimo rezultatai (PISA skalės taškų vidurkis) pagal testo kalbą * 2015 ir 2018 m.

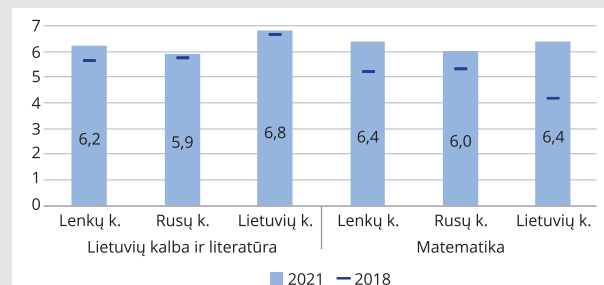

* Kalba, kuria mokiniai pasirinko atlikti testą, kai kuriais atvejais su mokomąja kalba nesutampa.

Duomenų šaltinis: Lietuvos tautinių mažumų švietimo būklės analizė 2021. Vilnius, 2022
Nuoroda: WWW

5.15 pav. Pagal mokomąją kalbą PUPP lietuvių kalbos ir literatūros rezultatai skiriasi labiau nei matematikos

Mokinių, besimokančių lenkų, rusų ir lietuvių kalbomis, PUPP rezultatų įvertinimų vidurkis pagal 10 balų skalę 2018 ir 2021 m.

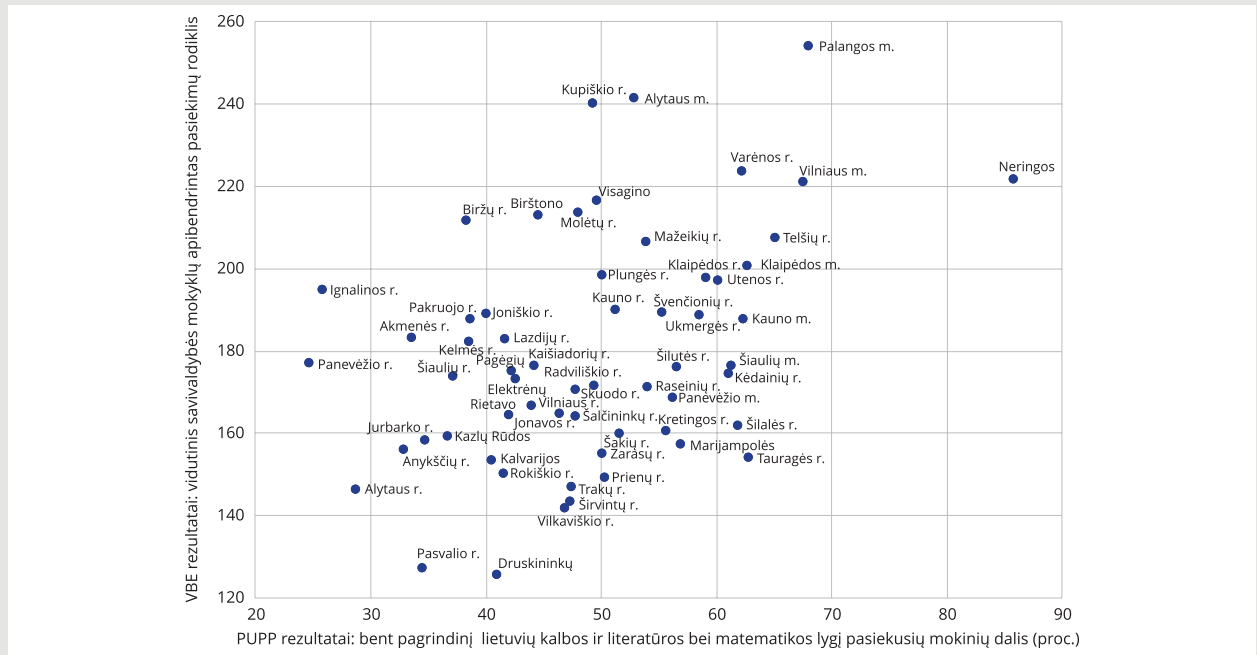

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

³ Daugiau informacijos leidinyje „Lietuvos tautinių mažumų švietimo būklės analizė 2021“. Vilnius, 2022.

5.16 pav. Savivaldybėse, kuriose aukštesni PUPP rezultatai, dažniau aukštesni ir VBE rezultatai

PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos, bent pagrindinį mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.), ir vidutinis mokyklų apibendrintas VBE pasiekimų rodiklis savivaldybėse * 2021 m.

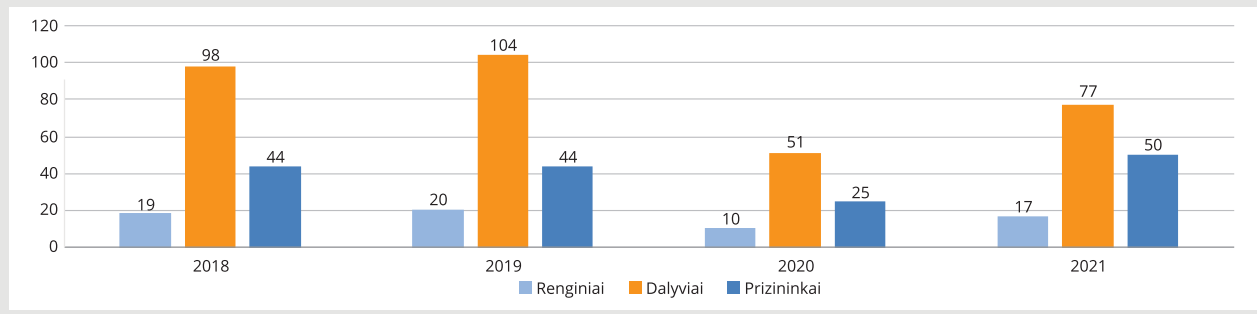

* Tik savivaldybės pavaldumo mokyklose.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

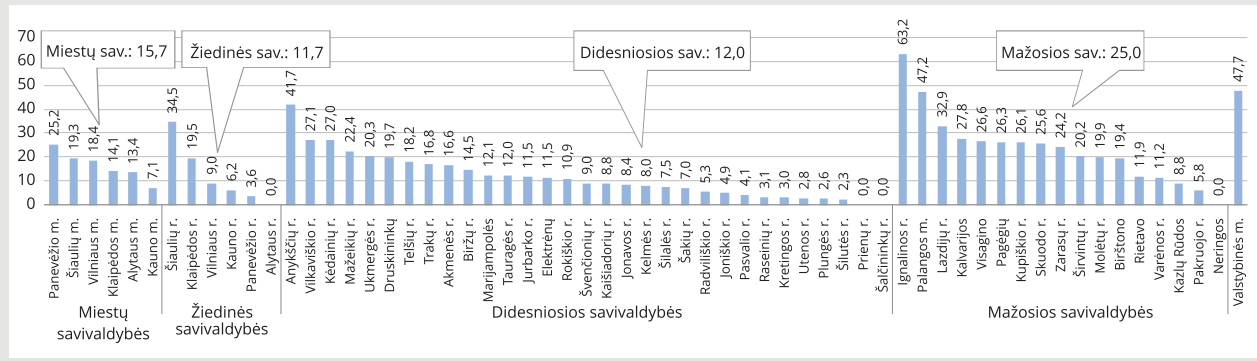
5.17 pav. Nors ir tęsiantis COVID-19, 2021 m. augo tarptautinėse dalykinėse olimpiadose dalyvavusių ir prizines vietas laimėjusių Lietuvos mokinių skaičius

Tarptautinių dalykų olimpiadų, jose dalyvavusių ir prizines (1–3) vietas laimėjusių Lietuvos mokinių skaičius 2018–2021 m.

Duomenų šaltinis: LMNŠC
Nuoroda: WWW

5.18 pav. 2021 m. didžiausias dalykų olimpiadų nugalėtojų skaičius, tenkantis 10 tūkst. vaikų, užfiksuotas mažųjų savivaldybių grupėje
Dalykų olimpiadų ir konkursų prizininkų skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių 2021 m.

Duomenų šaltinis: LMNŠC
Nuoroda: WWW

6. Mokinių psichologinė savijauta ir socialinės, emocinės kompetencijos

- COVID-19 metu pablogėjo Lietuvos gyventojų psichologinė savijauta: visuomenės streso lygis išaugo 2 kartus, nerimo, pykčio ir liūdesio jausmai – 1,5 karto, blogėjo beveik pusės šalies gyventojų emocinė savijauta, gerai besijaučiančių vaikų sumažėjo dešimtadaliu, beveik penktadaliui jų nustatyta depresijos rizika.
- Ypač didelį susirūpinimą turėtų kelti vaikų psichologinė savijauta, nes jau iki pandemijos Lietuva pagal paauglių savižudybių skaičių buvo viena pirmaujančių Europoje, o pagal UNICEF bendros vaikų gerovės ir jų psichikos sveikatos vertinimus užėmė žemas – atitinkamai 33-čią ir 36-tą vietas iš 38 šalių.
- Lietuvoje stebimi tam tikri teigiami pokyčiai: mažėja rūkančio tabaką, vartojančio alkoholį jaunimo dalis, mažėja paauglių nusikalstamumas. Vis dėlto didėja jaunimo, rūkančio elektronines cigaretes, vartojančių narkotines medžiagas, dalis.
- Siekiant mažinti smurtą ir patyčias šalies mokyklose, Švietimo įstatyme įtvirtinta nuostata, kad kiekvienam šalies mokiniui turi būti sudaryta galimybė dalyvauti bent vienoje ilgalaikėje prevencinėje programoje. 2021 m. šalyje bent vieną minėtą programą įgyvendino 90,3 proc. bendrojo ugdymo mokyklų (2018 m. – 85,2 proc.).

Įvairių tyrimų (COVID-19 pasekmių psichikos sveikatai mažinimas, 2021. Jusienė ir kt., 2021) rezultatai rodo, kad pirmoji ir antroji COVID-19 banga bei dėl jos įvestas karantinas ir nuotolinis mokymas, darbas turėjo neigiamo poveikio visuomenės psichologinei savijautai (6.1 pav.). Bendras visuomenės streso lygis padidėjo beveik 2 kartus, lyginant su laikotarpiu iki pandemijos (tuomet stresą jautė 14 proc., prasidėjus pandemijai – 26–48 proc. populiacijos); beveik 1,5 karto išaugę nerimo, pykčio, liūdesio jausmai. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 2021 m. vasario mėn. atlikta apklausa parodė, kad pusės (49 proc.) apklaustųjų emocinė būklė antrosios COVID-19 bangos metu (nuo 2020 m. rugsėjo mėn.) pablogėjo, lyginant su vasaros laikotarpiu, nors bendras savižudybių skaičius 2020 m., lyginant su 2019 m. reikšmingai nepakito, tačiau laikotarpiu po karantino išaugo vidutiniškai 24 proc. (2020 m. birželio–rugpjūčio mėn.).

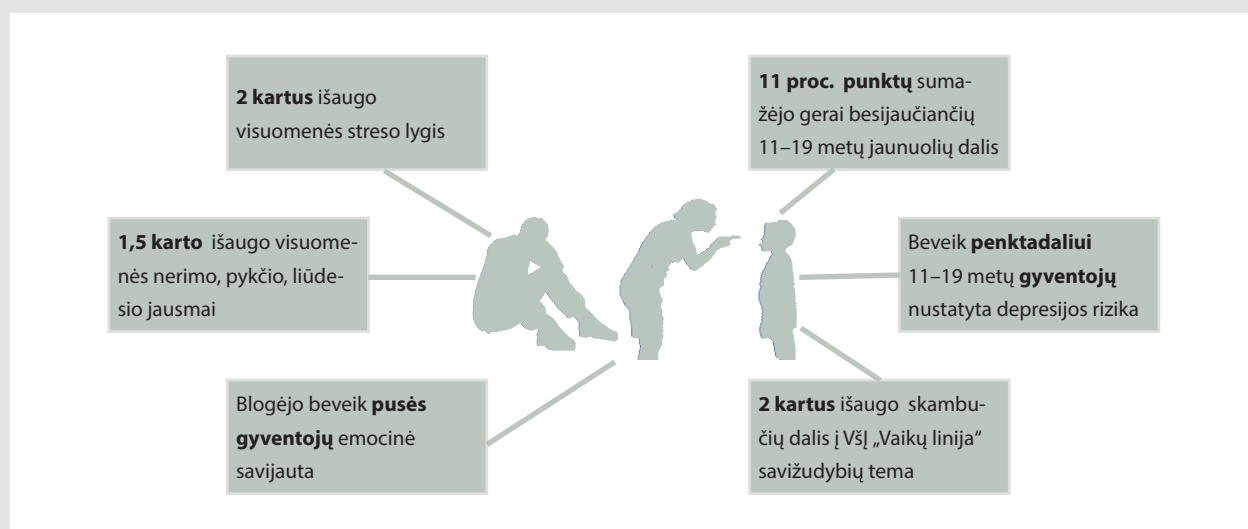
Blogėjanti bendra Lietuvos visuomenės psichikos sveikata neišvengiamai daro įtaką ir vaikų bei paauglių gyvenimo gerovei. Pandemijos metu jie tapo ypač pažeidžiama grupe, nes įvestas karantinas ir nuotolinis ugdymas padidino socialinę atsiribojimą, tai lėmė vienvės jausmo atsiradimą dėl nepatenkintų socialinių, bendravimo poreikių.

Jau iki pandemijos Lietuva pagal bendrus vaikų gerovės vertinimo rezultatus užėmė tik 33-čią vietą iš 38 šalių, o pagal geros psichikos sveikatą – tik 36-tą poziciją (UNICEF, 2020). Lietuvoje jaunuolių savižudybių rodikliai vieni blogiausių Europoje: 2018 m. 100 tūkst. 15–19 metų paauglių teko 11,4 savižudybės (3-čia pagal dydį reikšmė), 2019 m. – 12,7 (2-a pagal dydį reikšmė) (6.2 pav.).

EBPO 2021 m. atlikta 72 šalių jaunimo organizacijų apklausa parodė, kad jos labiausiai susirūpinusios COVID-19 poveikiu jaunimo psichikos sveikatai (*Delivering for youth: How governments can put young people at the centre of the recovery*, OECD, 2022). Šį susirūpinimą patvirtina Vilniaus universiteto mokslininkų grupės 2021 m. balandžio–birželio mėn. atliktas tyrimas (Jusienė R., ir kt., 2022), kurio rezultatai parodė, kad mokinių psichologinė savijauta po pusės metų karantino ir nuotolinio mokymo pablogėjo. Apklausus 1 483 11–19 metų jaunuolius, 58 proc. psichologinė savijauta buvo gera, maždaug penktadaliui (19 proc.) nustatyta depresijos rizika. Palyginimui: 2018 m. tuo pačiu laiku atliktos panašios apklausos metu geros psichologinės savijautos buvo 69 proc. minėto amžiaus jaunuolių. O 2004–2007 m. atlikta 12–16 metų jaunuolių apklausa parodė, kad apskritai kokį nors psichikos sutrikimą turėjo 12,1 proc. šio amžiaus jaunuolių ir tik 2,4 proc. – depresijos diagnozę. Be to, pandemijos metu dvigubai (nuo 9 iki 18 proc.) išaugo pokalbių savižudybių tema, skambinant į VšĮ „Vaikų linija“ (Lietuvos emocinės paramos tarnybų asociacijos (LEPTA) linijų statistika: 2021 ir 2020 m. pirmų ketvirčių palyginimas, 2021). Mokslininkų (Jusienė R., Būdienė J., Gintilienė G. ir kt., 2021) pastebėta, kad vaikai, kurių emocinė būseną ir elgesys pablogėjo, daugiau laiko leidžia prie ekranų, yra mažiau fiziškai aktyvūs, rečiau leidžia laiką lauke, neturi nuoseklios dienos tvarkės ir miego režimo, o jų tėvai (globėjai, rūpintojai) jaučia didesnę įtampą. Emocinė būseną ar elgesys labiau pablogėjo tų vaikų, kurie ir iki karantino turėjo emocinių ar elgesio problemų.

Iki pandemijos Pasaulinės sveikatos organizacijos atlikti tyrimai atskleidžia, jog Lietuvoje 15-mečiai patiria daug skirtingų emocinių, psichologinių bei socialinių dirgiklių (6.1 lentelė), o ypatingai jautri sritis – patyčios. Mokyklinio amžiaus vaikų sveikatos elgsenos (angl. *Health Behaviour in School-aged Children*, HBSC) tyrimo duomenimis, Lietuvoje iki pandemijos mažėjo patyčių mastas mokyklose. 2018 m. per paskutinius du mėnesius nepatyrusių patyčių mokinių dalis 2018 m. sudarė 48,2 proc., tai yra 2 proc. punktais mažiau nei 2016 m. Vis dėlto, pagal patyčių paplitimą, Lietuva vis dar figūroja sąrašė tarp valstybių, kuriose daugiausiai vaikų patiria patyčias, arba tyčiojamasi iš kitų *gyvai* ar interneto erdvėje. Taip pat didelė dalis jaunuolių jaučia įtampą, spaudimą mokykloje, kitų dirgiklių. Tik 24 proc. merginų ir 44 proc. vaikų savo sveikatą įvertino kaip labai gerą (6.1 lentelė).

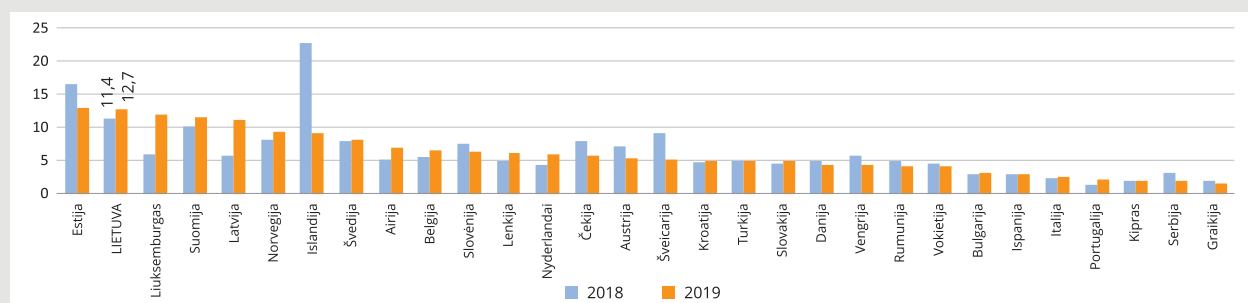
6.1 pav. Pandemijos metu pablogėjo Lietuvos gyventojų psichologinė savijauta

Duomenų šaltiniai: COVID-19 pasekmių psichikos sveikatai mažinimas, 2021; Jusienė R., Bredokienė R., Sabaliauskas S. ir kt., 2022

6.2 pav. Iki pandemijos Lietuva pagal paauglių savizudybių skaičių buvo antra Europoje

Savizudybių skaičius, tenkantis 100 tūkst. 15–19 metų paauglių 2018 ir 2019 m.

Duomenų šaltinis: Eurostatas
Nuoroda: WWW

6.1 lentelė. Iki pandemijos daugumos paauglių sveikata nebuvo labai gera, santykinai didelė dalis mokinių patyrė patyčių ir jautė spaudimą dėl krūvio mokykloje

Lietuvos 15-mečių, atsakiusių į klausimus dėl savo savijautos ir įpročių, dalis (proc.) 2018 m.

	Merginos	Vaikinai	
Savo sveikatą įvertino labai gerai	24	44	
Kelis kartus per savaitę jaučia sveikatos sutrikimų	50	27	
Per pastarąsias 30 dienų:	buvo blogos nuotaikos	31	15
	jautėsi irzlūs	39	23
	buvo nervingi	42	23
	vartojo alkoholį	34	31
	buvo girti	19	22
	rūkė	27	31
	vartojo kanapes	5	10
Per kelis mėnesius mažiausiai du kartus mokykloje susidūrė su patyčiomis, kai:	patyrė patyčių *	21	26
	tyčiojosi kitų atžvilgiu *	15	30
Per pastaruosius kelis mėnesius mažiausiai du kartus internete susidūrė su patyčiomis, kai:	patyrė patyčių *	16	29
	tyčiojosi kitų atžvilgiu **	14	31
Jaučia stiprų šeimos palaikymą	65	69	
Jaučia stiprų bendraamžių palaikymą	67	55	
Jaučia mokytojų palaikymą	28	40	
Jaučia spaudimą dėl krūvio mokykloje	70	54	

* Didžiausia dalis tarp visų tyrime dalyvavusių šalių.

** 3-čia pagal dydį dalis tarp visų tyrime dalyvavusių šalių (Lietuvą lenkia Latvija ir Ukraina).

Duomenų šaltinis: Jaunimo psichikos sveikatos stiprinimas Lietuvoje 2020, PSO 2020

Nors pandemijos metu blogėjo jaunuolių psichologinė savijauta, tačiau naujais tyrimais rodo, kad kaip ir iki pandemijos, taip ir jos metu mažėja tabakų rūkančio ir alkoholių vartojančio jaunimo dalis (6.3 ir 6.5 pav.). Ypač rūkančiųjų sumažėjo tarp 15–17 metų jaunimo: nuo 12 proc. 2016 m. iki 5 proc. 2021 m. šioje amžiaus grupėje stebimas rūkymo mažėjimas tarp merginų ir vaikinių. Visose amžiaus grupėse rūkymo paplitimas tarp vaikinių ženkliai didesnis nei tarp merginų. Ypač didelė dalis (45 proc.) rūkančių vyrų – 20–21 metų amžiaus respondentų grupėje (6.3 pav.). Nors įprastas cigaretes rūkančio jaunimo dalis mažėja, tačiau Europos mokyklų apklausos apie alkoholį ir kitus narkotikus projekto (angl. *The European School Survey Project on Alcohol and other Drugs, ESPAD*) tyrimai (ESPAD, 2019) rodo, kad auga elektronines cigaretes rūkančiųjų dalis (6.4 pav.).

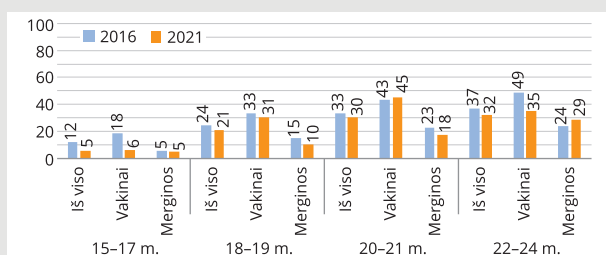
Alkoholinių gėrimų vartojimas per pastarąsias 30 dienų iki apklausos 2021 m., lyginant su 2016 m., mažėjo visose amžiaus grupėse ir tarp vaikinių, ir tarp merginų (6.5 pav.). Šis rodiklis mažiausias 15–17 metų (15 proc.), didžiausias – 20–21 metų jaunimo grupėje (68 proc.). Visose jaunimo amžiaus grupėse, išskyrus 20–24 metų jaunuolius, didesnė dalis alkoholių vartojančių – vaikinai. Nors vartojančio alkoholių jaunimo mažėja, tačiau vartojančiųjų narkotines medžiagas – daugėja. Narkotikų bent kartą gyvenime vartojusio jaunimo padaugėjo 15–24 metų (išskyrus 20–21 metų) amžiaus grupėse (6.6 pav.). Daugiausiai (28 proc.) narkotikų bent kartą gyvenime bandžusių 2021 m. buvo tarp 22–24 metų, mažiausiai (12 proc.) – tarp 15–17 metų jaunuolių. Visose amžiaus grupėse vaikinai dažniau nei merginos bent kartą gyvenime yra vartoję narkotikų. Liaudyje vadinamų „sunkiųjų“ narkotikų (kokaino, heroino) vartojimas nepaplitęs tarp 15–24 metų jaunimo (vartojančiųjų dalis nesiekia 5 proc.), tačiau vadinamieji „lengvieji narkotikai“, ypač kanapės (liaudyje dar vadinama „žolė“), gana populiarūs ir jų vartojimas per pastaruosius šešerius (2016–2021) metus ženkliai išaugo, ypač tarp 20–21 metų vaikinių. Pastebima, kad auga kanapių vartojimas ir tarp merginų, nors ne taip sparčiai kaip tarp vaikinių (6.7 pav.). Panašu, kad be kitų faktorių (įtampas, noro pritapti bendraamžių kompanijoje ir pan.) „žolės“ vartojimo augimą skatina ir tarp jaunimo sklindantis mitas, kad ji neturi tokio neigiamo poveikio žmogui kaip „sunkieji narkotikai“ bei negali sukelti priklausomybės per trumpą laiką. Specialistai pažymi, kad visų rūšių narkotikai per ilgesnį ar trumpesnį laiką gali sukelti priklausomybę. Kanapių vartojimas, kaip ir dauguma kitų narkotikų, neigiamai veikia žmogaus psichiką. Nuolatinis kanapių vartojimas susijęs su įvairiomis psichologinėmis problemomis: depresija, nerimu, mintimis apie savižudybę ir asmenybės sutrikimais. Šio narkotiko vartojimas (ypač ilgesnį laiką) neigiamai atsiliepia mokymuisi bei mokymosi motyvacijai (Bankauskienė I., Gedminienė R., Mackevič O. ir kt., 2017).

LSD duomenimis, Lietuvoje stebimas nepilnamečių nusikalstamumo mažėjimas. Nepilnamečių padarytų nusikalstamų veikų skaičius 2021 m., palyginus su 2017 m., sumažėjo 42,5 proc., o palyginus su 2020 m., – 35,4 proc. (6.8 pav.).

Viena iš veiksmingų priemonių, padedančių siekti teigiamo emocinio klimato mokyklose, mažinti smurto, patyčių lygį, ugdyti mokinių socialines, emocines kompetencijas – ilgalaikės prevencinės programos įgyvendinimas. Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme 2016 m. įtvirtinta nuostata, kad švietimo įstaiga privalo sudaryti sąlygas kiekvienam mokiniui nuolat dalyvauti bent vienoje nuoseklioje, ilgalaikėje socialines ir emocines kompetencijas ugdančioje prevencinėje programoje, apimančioje smurto, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevenciją, sveikos gyvensenos skatinimą. 2021 m. Lietuvoje bent vieną tokią prevencinę programą įgyvendino 90,3 proc. bendrojo ugdymo mokyklų: daugiausiai (94,6 proc.) žiedinėse, mažiausiai (85,8 proc.) – miestų savivaldybėse (6.9 pav.). Visose bendrojo ugdymo mokyklose bent viena ilgalaikė prevencinė programa vykdyta tik pusėje visų Lietuvos savivaldybių.

6.3 pav. Mažėja įprastas cigaretes rūkančio jaunimo dalis

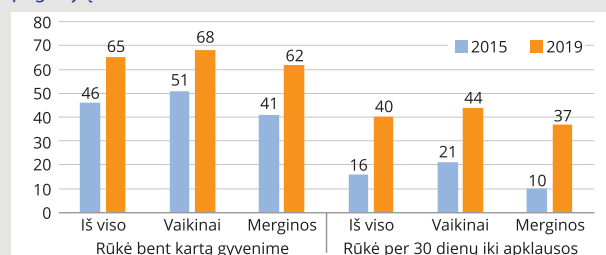
Per pastarąsias 30 dienų rūkusių įprastas cigaretes jaunų (15–24 metų) asmenų dalis (proc.) pagal amžiaus grupes ir lytį 2016 ir 2021 m.

Duomenų šaltinis: Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo paplitimas Lietuvoje 2004–2021 m., 2021
Nuoroda: WWW

6.4 pav. Auga elektronines cigaretes rūkančių jaunuolių dalis

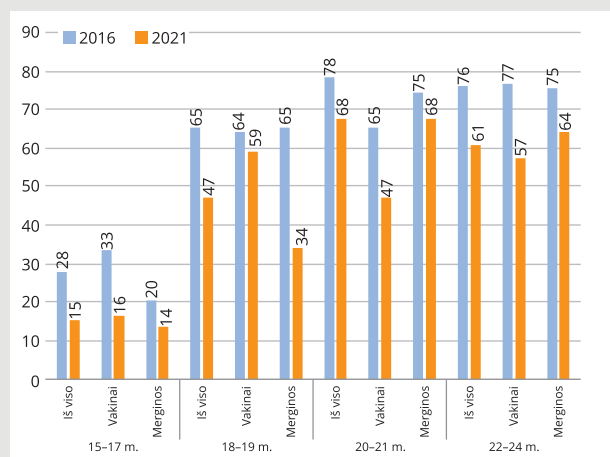
Bent kartą gyvenime ir per pastarąsias 30 dienų (iki apklausos) rūkusių elektronines cigaretes 15–16 metų paauglių dalis (proc.) pagal lytį 2015 ir 2019 m.

Duomenų šaltinis: ESPAD, 2019
Nuoroda: WWW

6.5 pav. Mažėja alkoholių vartojančio jaunimo dalis

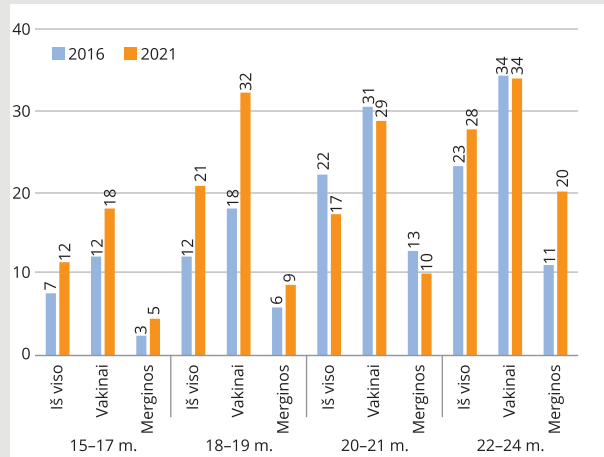
Per pastarąsias 30 dienų alkoholių vartojusių jaunų (15–24 metų) asmenų dalis (proc.) pagal amžiaus grupes ir lytį 2016 ir 2021 m.

Duomenų šaltinis: Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo paplitimas Lietuvoje 2004–2021 m., 2021 Nuoroda: WWW

6.6 pav. Didėja bent kartą gyvenime narkotinių medžiagų vartojusio jaunimo dalis

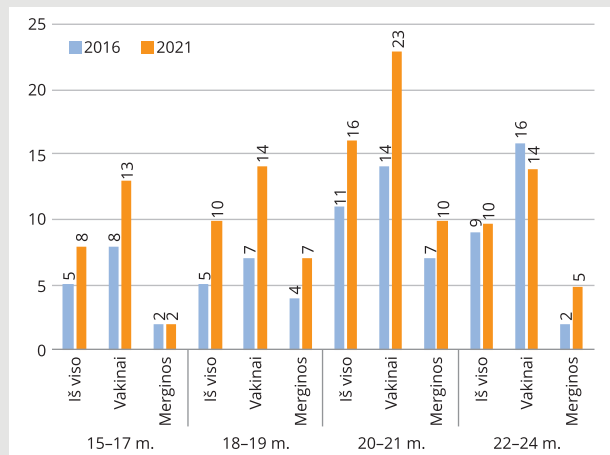
Bent kartą gyvenime narkotikų vartojusių 15–24 metų asmenų dalis (proc.) pagal amžiaus grupes ir lytį 2016 ir 2021 m.

Duomenų šaltinis: Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo paplitimas Lietuvoje 2004–2021 m., 2021 Nuoroda: WWW

6.7 pav. Didėja kanapes vartojančio jaunimo dalis

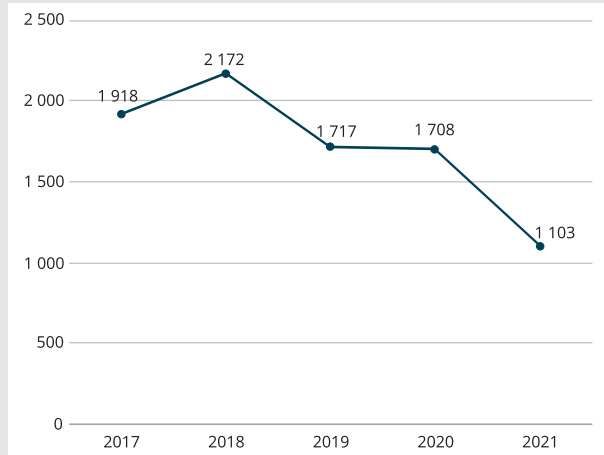
Per pastaruosius 12 mėn. vartojusių kanapes 15–24 metų asmenų dalis (proc.) pagal amžiaus grupes ir lytį 2016 ir 2021 m.

Duomenų šaltinis: Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo paplitimas Lietuvoje 2004–2021 m., 2021 Nuoroda: WWW

6.8 pav. Mažėja nepilnamečių padarytų nusikalstamų veikų skaičius

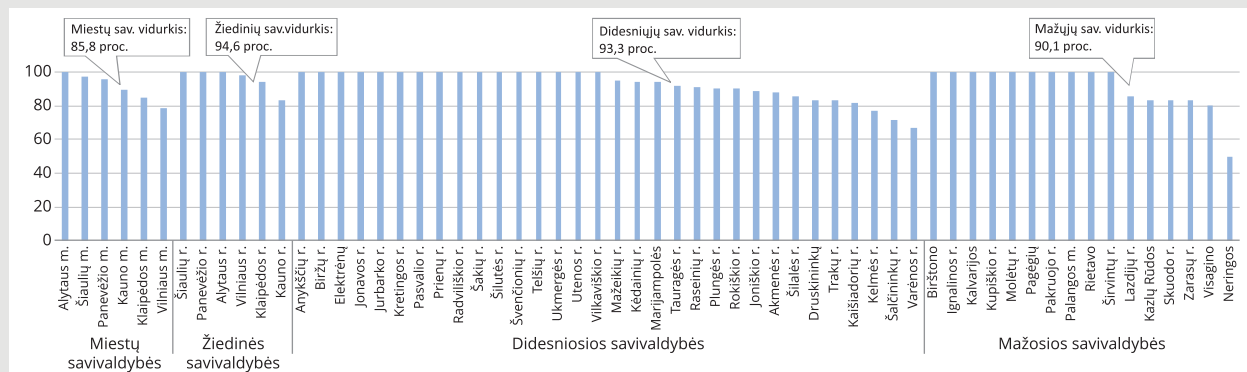
Nepilnamečių padarytų nusikalstamų veikų skaičius 2017–2021 m.

Duomenų šaltinis: LSD Nuoroda: WWW

6.9 pav. Didžiausia dalis mokyklų bent vieną prevencinę programą įgyvendino žiedinėse, mažiausia – miestų savivaldybėse

Bendrojo ugdymo mokyklų, įgyvendinančių smurto ir patyčių prevencines programas, dalis (proc.) 2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS Nuoroda: WWW

ŠVIETIMO REZULTATUS LEMIANTYS VEIKSNIAI

7. Šalies demografinių, socialinių, ekonominių ir kitų sąlygų įtaka besimokančiųjų, pedagogų, mokyklų skaičiui ir švietimo organizavimui

- 2018–2021 m. dėl gyventojų skaičiaus kaitos ir kitų priežasčių padaugėjo ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme dalyvaujančių vaikų (2,5 proc.) bei pagrindinio ir vidurinio ugdymo (2,6 proc.) mokinių; pradinio ugdymo mokinių skaičius išliko panašus (-1,2 proc.); sumažėjo profesinio mokymo mokinių (20,1 proc.) ir studentų (7,5 proc.).
- 2018–2021 m. sumažėjo visų grupių (nuo ikimokyklinio ugdymo iki aukštųjų) mokyklų: 164 mokyklomis arba 8,3 proc. Pedagoginių darbuotojų bendrojo ugdymo mokyklose, profesinio mokymo įstaigose ir aukštosiose mokyklose sumažėjo 1,8–5,6 proc., o ikimokyklinio ugdymo mokyklose padaugėjo 7,8 proc.
- 2021 m. iš Lietuvos emigravo 1,0 tūkst., o imigravo 4,5 tūkst. asmenų iki 18 metų. 2022 m. dėl karo Ukrainoje į Lietuvą atvyko 21,7 tūkst. (2022 m. birželio 1 d. duomenimis) asmenų iki 17 metų. Švietimas turi atliepti jų mokymosi poreikius.
- 2021 m. gerėjo ekonominiai ir socialiniai šalies rodikliai, bet penktadalis (20,0 proc.) šalies gyventojų patyrė skurdo riziką. Lietuvoje skurdo rizikos lygis didesnis nei vidutiniškai ES (atitinkamai 2020 m. – 20,9 proc. ir 16,6 proc.).

Pastaraisiais metais, be įprastų socialinių, ekonominių ir kitų aplinkos veiksnių įtakos, švietimas patiria ir sudėtingų nenumatytų iššūkių. 2020 m. daug pokyčių pareikalavo COVID-19 pandemija, kuri tęsiasi ir turi neigiamų, teigiamų ir trumpalaikių bei ilgalaikių padarinių švietimui¹. 2021 m. kilus nelegalios migracijos bangai, šalyje padaugėjo migrantų vaikų, tad reikėjo plėsti migrantų vaikų ugdymo mastą – parengta daugiau mokytojų, sudarytos specialios klasės. 2022 m. vasario mėn. Rusijai pradėjus karą prieš Ukrainą, Lietuva, kaip ir kitos šalys, Ukrainai teikia įvairiapusę pagalbą. LSD 2022 m. birželio 1 d. duomenimis, į Lietuvą atvyko 55,2 tūkst. karo pabėgėlių (per visą laikotarpį nuo karo pradžios), iš jų 5,7 tūkst. vaikų iki 6 metų, 16,0 tūkst. – 6–17 metų vaikų ir jaunuolių. Daugiausiai karo pabėgėlių registravosi didžiuosiuose miestuose: Vilniuje (20,4 tūkst.), Kaune (9,7 tūkst.), Klaipėdoje (8,0 tūkst.), bet jų atvyko ir į kitus miestus, į visas šalies apskritis. Švietimas patiria iššūkį organizuoti į Lietuvą atvykusių vaikų ugdymą (informacija apie karo pabėgėlių ugdymą pateikiama 22 skyriuje).

Gyventojų skaičiaus kaita. Didelę įtaką švietimui daro šalies gyventojų, ypač vaikų ir jaunimo, skaičiaus pokyčiai: dėl to kinta besimokančiųjų skaičius, tai turi įtakos darbuotojų ir materialinių išteklių poreikio kaitai. Nuo 2019 m. iki 2022 m. bendras šalies gyventojų skaičius šiek tiek (0,4 proc.) padidėjo, 2022 m. pradžioje Lietuvoje gyveno 2,8 mln. gyventojų. O tarp jaunų asmenų pokyčiai įvairūs. Ikimokyklinio amžiaus (0–6 metų) vaikų ir 19–24 metų asmenų sumažėjo, pradinį ugdymą atitinkančio amžiaus (7–10 metų) vaikų skaičius išliko panašus, o vyresnio mokyklinio amžiaus (11–18 metų) gyventojų padaugėjo (7.1 pav.).

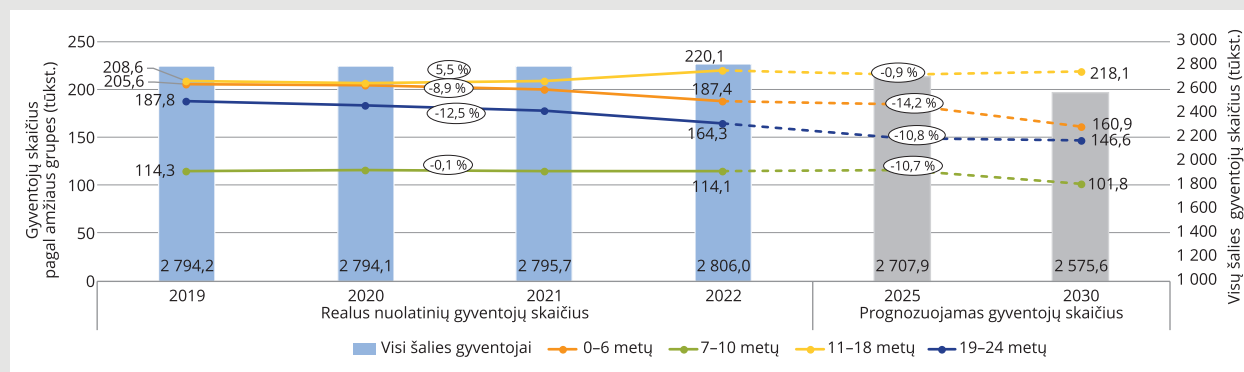
Prognozuojama, kad bendras gyventojų skaičius 2022–2030 m. sumažės 8,2 proc. Mažėjimo tendencija ir ateityje labiausiai palies jauniausius gyventojus. Numatoma, kad nuo 2022 m. iki 2030 m. 0–6 metų vaikų sumažės 14,2 proc., tačiau mažėjimas taps akivaizdus tik po kelerių metų, o artimiausiais metais skaičius dar išliks panašus. Panaši tendencija prognozuojama ir 7–10 metų vaikų skaičiaus kaitai. 11–18 metų gyventojų skaičius ateityje turėtų kisti nedaug, o 19–24 metų asmenų skaičius mažės, spartesnis mažėjimas numatomas artimiausiais metais.

Besimokančiųjų skaičiaus kaita. Nors ikimokyklinio amžiaus gyventojų skaičius sumažėjo, tačiau ikimokyklinio ugdymo plėtros skatinimas lėmė, kad vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, nuo 2018 m. iki 2021 m. padaugėjo 2,5 proc. (7.2 pav.). Ikimokyklinio ugdymo plėtros tęstinumas ir gyventojų skaičiaus prognozė artimiausiems metams leidžia tikėtis, kad ikimokyklinio ugdymo poreikis (mastas) nemažės. 2020 m. priėmus *Švietimo įstatymo* pakeitimus, nustatyta, kad nuo 2025 m. rugsėjo 1 d. ugdymas pagal ikimokyklinio ugdymo programą taps visuotinis nuo 2 metų.

Kadangi bendrasis ugdymas didele dalimi privalomas (privaloma mokytis iki 16 metų), tai bendrojo ugdymo mokinių skaičius kinta panašiai kaip ir atitinkamo amžiaus gyventojų skaičius. 2018–2021 m. laikotarpiu pradinio ugdymo mokinių šiek tiek sumažėjo, o pagrindinio ir vidurinio ugdymo – daugėjo. Artimiausiais metais bendrojo ugdymo mokinių skaičius turėtų išlikti panašus. Nuo 2018 m. iki 2021 m. daugumoje (45) savivaldybių bendrojo ugdymo mokyklų mokinių sumažėjo, labiausiai – Kalvarijos (15 proc.), Biržų r., Kelmės r., Pakruojo r. ir Pagėgių (13 proc.) savivaldybėse (7.7 pav.). Labiausiai padaugėjo Vilniaus r. (11 proc.), Vilniaus m., Kauno r. ir Palangos m. (10 proc.) savivaldybėse. Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis savivaldybių grupėse toks: mažosiose savivaldybėse 6 proc., didesniosiose 5 proc. sumažėjo, o žiedinėse 6 proc. ir miestų 7 proc. padidėjo.

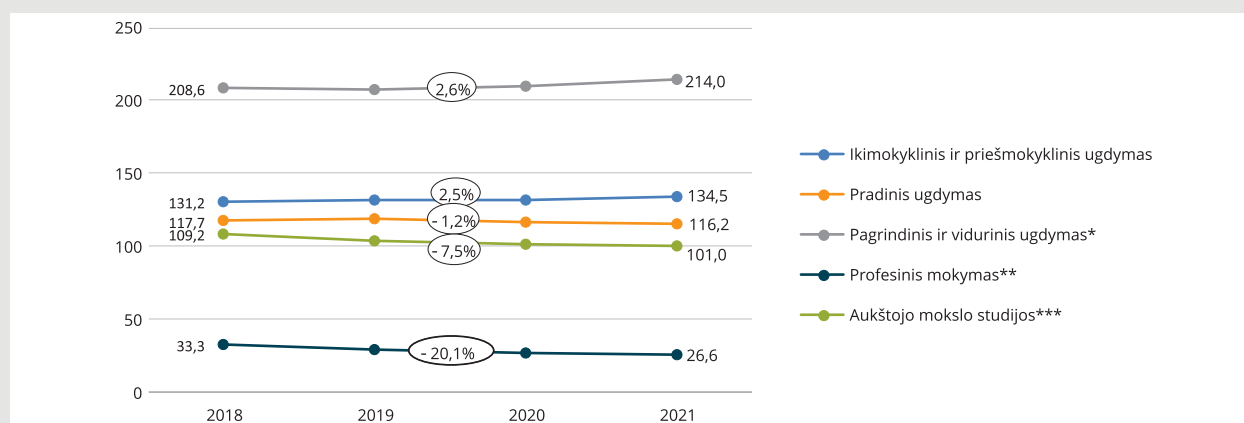
¹ Tai išsamiai analizuota leidinyje „Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose 2021. Nuotolinis mokymas(is)“. Vilnius, 2021.

7.1 pav. Šaliai prognozuojamas gyventojų skaičiaus mažėjimas; 2019–2022 m. augo, o ateityje mažiausiai kis 11–18 metų asmenų skaičius
Nuolatinių gyventojų skaičiaus kaita 2019–2022 m. ir prognozuojamas gyventojų skaičius 2025 ir 2030 m. pagal amžiaus grupes (metų pradžioje (tūkst.))

Duomenų šaltinis: LSD
Nuoroda: WWW

7.2 pav. Nuo 2018 iki 2021 m. labiausiai pakito (sumažėjo) profesinio mokymo mokinių ir aukštojo mokslo studentų skaičius
Besimokančiųjų skaičiaus kaita 2018–2021 m. (tūkst.)

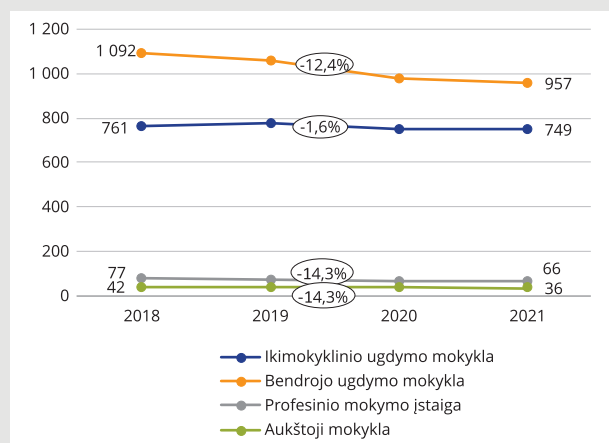

* Be mokinių, kurie kartu mokosi pagal bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo programas.
** Be mokinių, kurie mokosi tik profesinio mokymo programos modulyje.
*** I, II, III pakopos ir vientisųjų studijų studentai.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

7.3 pav. Nuo 2018 iki 2021 m. mažėjo visų grupių mokyklų skaičius

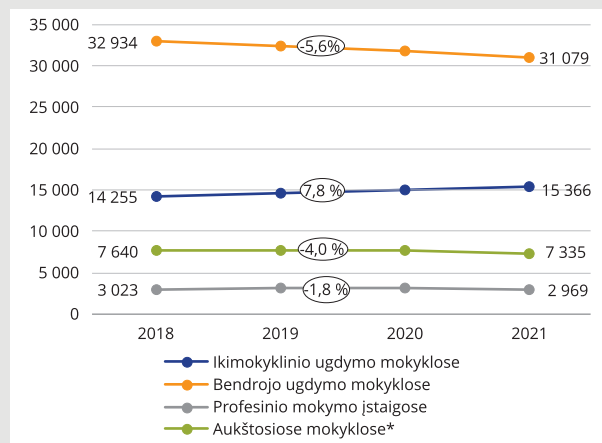
Mokyklų skaičiaus kaita 2018–2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

7.4 pav. Pedagoginių darbuotojų ikimokyklinio ugdymo mokyklose daugėjo, kitose – mažėjo

Pedagoginių darbuotojų (vadovų, mokytojų, dėstytojų, švietimo pagalbos specialistų ir kt.), dirbančių pagrindinėje darbovietėje, skaičiaus kaita 2018–2021 m.

* Įskaitant tyrėjus (be švietimo pagalbos specialistų).

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

Nuo 2018 m. iki 2021 m. labiausiai kito profesinio mokymo mokinių ir aukštojo mokslo studentų skaičius – sumažėjo atitinkamai 20,1 proc. ir 7,5 proc. Profesinio mokymo ir studijų pasirinkimą (besimokančiųjų skaičių) visų pirma lemia šių programų svarbos suvokimas, patrauklumas ir prieinamumas, bet įtakos turi ir gyventojų skaičiaus kaita. Todėl numatomas 19–24 metų gyventojų skaičiaus mažėjimas – nepalanki aplinkybė aukštajam mokslui. Profesinį mokymą labiau atitinkančios amžiaus grupės (15–18 metų) gyventojų skaičius 2019–2022 m. sumažėjo 2,3 proc. ir iki 2025 m. turėtų išlikti panašus (-0,1 proc.).

Besimokančiųjų skaičiaus kaita turi įtakos ir mokyklų bei pedagoginių darbuotojų skaičiaus kaitai. Tačiau mokyklų ir pedagoginių darbuotojų skaičių kompleksiskai veikia ir kiti veiksniai, pavyzdžiui, švietimo kokybės gerinimo priemonės: įgyvendinant įtraukujį ugdymą, mokyklose įdarbinta daugiau švietimo pagalbos specialistų, siekiant efektyviai naudoti materialiuosius išteklius, mažinamas mažų klasių ir mokyklų skaičius ir kt.

Mokyklų skaičiaus ir dydžio kaita, mokinių pavėžėjimas. Nuo 2018 m. iki 2021 m., skaičiuojant vienetais, labiausiai sumažėjo bendrojo ugdymo mokyklų (135 mokyklomis), bet santykinai (proc.) jų sumažėjo panašiai taip pat kaip ir profesinio mokymo įstaigų bei aukštųjų mokyklų (12–14 proc.) (7.3 pav.). Mažėjimo tendencija mažiausiai palietė ikimokyklinio ugdymo įstaigas. Ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklų gerokai sumažėjo kaimo vietovėse. 2018–2021 m. šiose vietovėse ikimokyklinio ugdymo mokyklų sumažėjo beveik dešimtadaliu (nuo 103 iki 93), o bendrojo ugdymo mokyklų – beveik ketvirtadaliu (nuo 431 iki 314). Mieste vienu ir kitu mokyklų sumažėjo iki 1,5 proc. Mokyklų sumažėjo ne tik dėl uždarymo, bet ir dėl reorganizavimo (dalis tapo kitų mokyklų skyriais).

Į bendrojo ugdymo mokyklas pavėžėjamų mokinių dalis pastaraisiais metais beveik nekito. 2021 m. pavėžėta 21,2 proc. mokinių (2018 m. – 21,6 proc.), kaimo vietovėse – 52,4 proc. (52,8 proc.), mieste – 14,7 proc. (14,5 proc.). 2021 m., iš visų pavėžėjamų mokinių, daugiausia (37,0 proc.) pavėžėti maršrutiniu transportu, 31,8 proc. – geltonaisiais autobusais, 14,3 proc. – privačiu transportu, 6,8 proc. – mokyklos transportu, 10,1 proc. – kitu būdu. Ikimokykliniame ugdyme dalyvaujančių vaikų pavėžėjimas aptariamas 8 skyriuje.

Mokinių skaičiaus kaita ir mokyklų tinklo pertvarka turėjo įtakos mokyklų dydžio, t. y. jose besimokančių mokinių skaičiaus, kaitai. Nuo 2018 m. iki 2021 m. vidutinis besimokančiųjų skaičius ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo ir aukštosiose mokyklose didėjo, o profesinio mokymo įstaigose mažėjo (7.5 pav.). Vidutinis mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose padidėjo 16 proc. (arba 53 mokiniais). Vidutinis studentų skaičius kolegijose ir universitetuose padidėjo 9 proc. (atitinkamai 131 ir 344 studentais), ikimokyklinio ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų dydis kito mažiau. Ypač ženkliai keitėsi kaimo vietovėse esančių bendrojo ugdymo mokyklų dydis (įtakos turėjo mokyklų pertvarkymas jas sujungiant) – padidėjo 28 proc. arba 46 mokiniais (mieste padidėjo 7 proc. arba 30 mokinių). Ikimokyklinio ugdymo mokyklų dydis kaimo vietovėse taip pat gerokai padidėjo (7 proc. arba 5 vaikais) – lyginant su miesto mokyklomis – beveik 1 proc.; 1 vaiku.

ŠVIS duomenimis, nuo 2018 m. iki 2021 m. šalyje dešimtadaliu (138 mokyklomis) sumažėjo bendrosios paskirties bendrojo ugdymo mokyklų, kuriose mokosi mažiau nei 200 mokinių (skaičiuojami mokiniai, bendrojo ugdymo mokyklose ugdomi pagal bendrojo, ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo programas). 2018 m. mokyklų, kuriose mokosi mažiau nei 200 mokinių, buvo 338, o 2021 m. – 200. 2021 m. tokios nedidelės mokyklos sudarė ketvirtadalį (25,0 proc.) visų bendrosios paskirties bendrojo ugdymo mokyklų; 2018 m. – trečdalis (35,8 proc.). Daugiausiai (pusė ir daugiau, lyginant su bendru savivaldybės pavaldumo mokyklų skaičiumi) nedidelių mokyklų 2021 m. buvo šiose savivaldybėse: Joniškio r., Kalvarijos, Neringos, Pagėgių, Pakruojo r., Šalčininkų r., Šilutės r. ir Vilniaus r. Taigi tai dažniau mažųjų savivaldybių grupei priskiriamos ar gausiau tautinių mažumų bendruomenių gyvenamos savivaldybės. Mokyklų, kuriose mokosi mažiau nei 200 mokinių, nebuvo šiose savivaldybėse: Birštono, Širvintų r., Švenčionių r., Utenos r. ir Visagino. Nuo 2018 m. iki 2021 m. nedidelių mokyklų dalis ženkliai sumažėjo Anykščių r., Biržų r., Panevėžio r., Šiaulių r., Širvintų r., Telšių r. ir kt. savivaldybėse.

Pedagoginių darbuotojų skaičiaus ir pedagoginių darbuotojų bei besimokančiųjų skaičiaus santykio kaita.

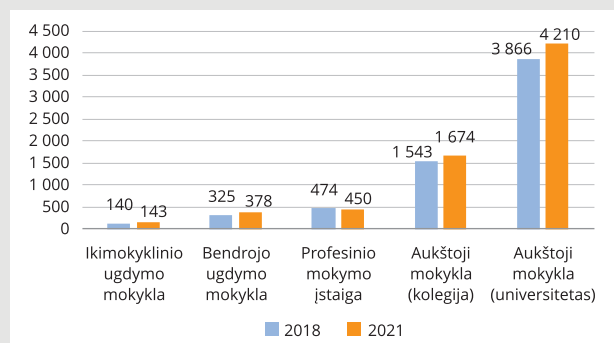
Pedagoginių darbuotojų (vadovų, mokytojų, dėstytojų, švietimo pagalbos specialistų ir kt.) 2018–2021 m. laikotarpiu padaugėjo ikimokyklinio ugdymo mokyklose, o bendrojo ugdymo mokyklose, profesinio mokymo įstaigose ir aukštosiose mokyklose sumažėjo (7.4 pav.). Ikimokyklinio ugdymo įstaigose dirbančių pedagoginių darbuotojų padaugėjo kaimo vietovėse ir mieste (atitinkamai 9,0 ir 7,7 proc.). Bendrojo ugdymo mokyklų pedagoginių darbuotojų skaičius mieste sumažėjo šiek tiek (1,2 proc.), o kaimo vietovėse – ženkliai (19,4 proc.).

Nuo 2018 m. iki 2021 m. visuose švietimo lygmenyse sumažėjo vidutinis vienai *pedagoginio darbuotojo* pareigybei² tenkančių besimokančiųjų skaičius (7.6 pav.). Daugumoje savivaldybių sumažėjo bendrojo ugdymo mokyklose vienai sąlyginei *mokytojo* pareigybei tenkančių mokinių skaičius. Šis rodiklis didėjo tik 5 savivaldybėse: Širvintų r., Šilutės r., Telšių r., Lazdijų r. ir Mažeikių r. (7.7. pav.). Tarp savivaldybių, kuriose mokinių skaičius, tenkantis sąlyginei *mokytojo* pareigybei, sumažėjo labiausiai – miestų savivaldybės: Panevėžio, Alytaus, Vilniaus.

² Pedagoginių darbuotojų skaičius apskaičiuojamas taikant viso darbo krūvio ekvivalentą.

7.5 pav. Nuo 2018 m. iki 2021 m. vidutinis besimokančiųjų skaičius profesinio mokymo įstaigose šiek tiek sumažėjo, kitose – didėjo

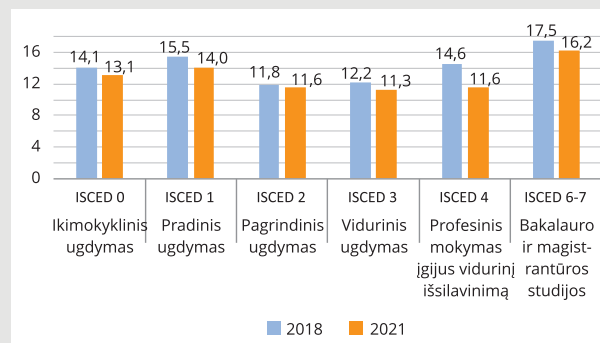
Vidutinis besimokančiųjų skaičius mokyklose pagal mokyklų grupes 2018 ir 2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

7.6 pav. Visuose švietimo lygmenyse mažėjo vienai pedagoginio darbuotojo pareigybei tenkančių besimokančiųjų skaičius

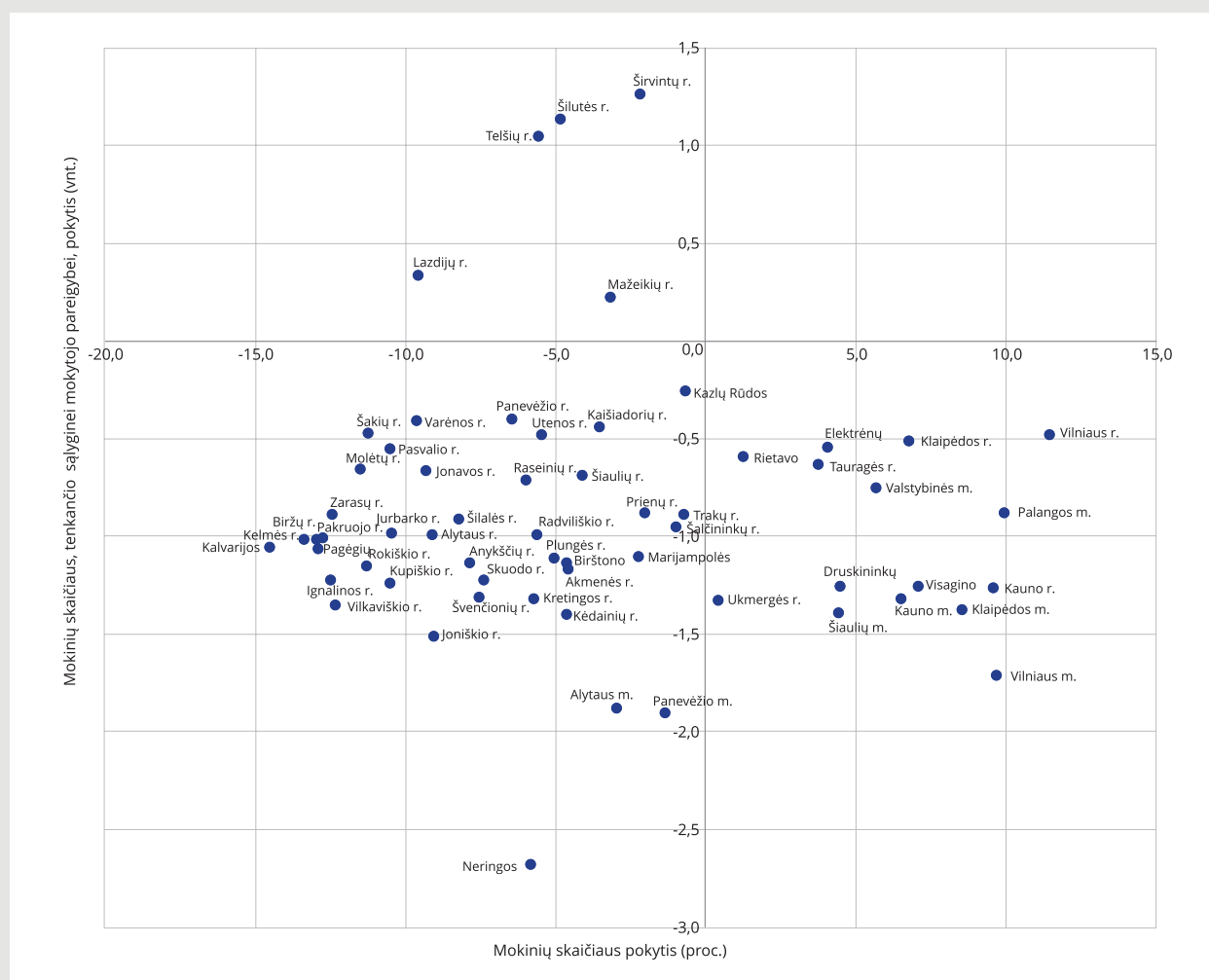
Vidutinis vienai pedagoginio darbuotojo pareigybei tenkančių besimokančiųjų skaičius 2018 ir 2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

7.7 pav. Nuo 2018 m. iki 2021 m. daugumoje savivaldybių sumažėjo bendras ir vienai mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius

Bendro mokinių skaičiaus ir vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičiaus pokytis nuo 2018 iki 2021 m. bendrojo ugdymo mokyklose*

* Įskaičiuoti priešmokyklinio ugdymo programos mokiniai ir mokytojai. Mokinių ir mokytojų skaičiaus santykis skaičiuojamas tik bendrosios paskirties mokyklose.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

2021 m. daugiausiai mokinių (daugiau nei 13) sąlyginei *mokytojo* pareigybei bendrojo ugdymo mokyklose teko Kaišiadorių r., Kauno m., Klaipėdos m., Mažeikių r., Šilutės r. ir Telšių r. savivaldybėse, mažiausiai (mažiau nei 9) – Alytaus r., Neringos, Šalčininkų r., Švenčionių r., Trakų r. ir Vilniaus r. savivaldybėse bei valstybinėse mokyklose. Mokinių, tenkančių *mokytojo* pareigybei, skaičius sumažėjo ir tose savivaldybėse, kuriose bendras mokinių skaičius mažėjo, ir tose, kuriose jis augo. Be to, tarp savivaldybių, kuriose bendras mokinių skaičius augo, nėra nė vienos savivaldybės, kurioje didėtų ir *mokytojo* pareigybei tenkančių mokinių skaičius. Šie duomenys rodo, kad mokinių skaičiaus pokytis, nors ir turi įtakos ugdymo organizavimui, – ne vienintelis, lemiamas veiksnys.

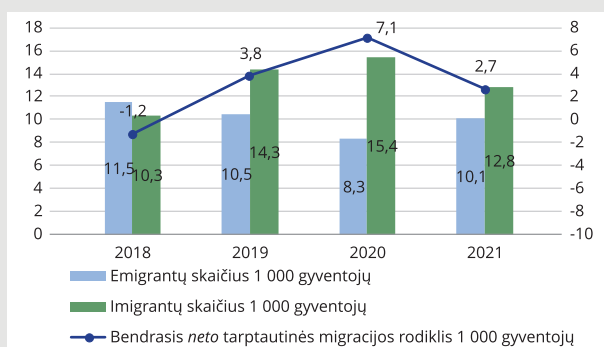
Gyventojų migracijos tendencijos. 2021 m. į Lietuvą imigravo 44,9 tūkst. asmenų (iš jų – 4,5 tūkst. asmenų iki 18 m.), o iš Lietuvos emigravo 25,2 tūkst. gyventojų (1,0 tūkst. asmenų iki 18 metų). Skaičiuojant imigrantų ir emigrantų skaičių tūkstančiui šalies gyventojų, matyti, kad nuo 2018 m. iki 2020 m. imigrantų skaičius didėjo, o 2021 m. mažėjo; emigravusių asmenų – priešingai: iki 2020 m. mažėjo, o 2021 m. didėjo (7.8 pav.). Dėl to iki 2020 m. augęs *neto* migracijos rodiklis (imigravusių ir emigravusių asmenų skaičiaus skirtumas; teigiama reikšmė rodo, kad imigrantų daugiau) 2021 m. mažėjo. Migracijos tendencijos turi įtakos besimokančiųjų skaičiaus kaitai. Be to, kai auga imigrantų (ypač – mokyklinio amžiaus) skaičius, didėja poreikis Lietuvoje atliepti iš kitų šalių atvykusių besimokančiųjų ugdymosi, integracijos į švietimą ir visuomenę poreikius, o didėjanti emigracija didina poreikį plėtoti lituanistinį švietimą užsienio šalyse. Informacija apie migrantų švietimą pateikiama 22 skyriuje.

Ekonominių ir socialinių sąlygų kaita. 2021 m. gerėjo šalies ekonominės padėties rodikliai: labiau nei 2020 m. augo šalies BVP (7.9 pav.), mažėjo nedarbas, kuris 2020 m. ženkliai augo – ypač tarp jaunimo (7.10 pav.). 2018–2020 m. augo mažiausias ir didžiausias pajamas gaunančių asmenų pajamos ir mažėjo jų atotrūkis: 2018 m. penktadalio didžiausias pajamas gaunančių asmenų pajamos buvo 6,1 karto didesnės nei penktadalio mažiausias pajamas gaunančių asmenų, o 2020 m. – 5,4 karto (7.11 pav.). Tačiau, skaičiuojant eurus, didžiausių pajamų gyventojų grupėje jos išaugo ženkliai daugiau (295 Eur) nei mažiausių pajamų grupėje (87 Eur). 2018–2021 m. mažėjo skurdo rizikos ar absoliutaus skurdo sąlygomis gyvenančių asmenų, tačiau 2020 m. skurdo rizikos sąlygomis gyveno 20,0 proc., o absoliučiam skurde – 3,9 proc. šalies gyventojų (7.12 pav.). Kaimo vietovėse šie rodikliai aukštesni, bet per aptariamą laikotarpį padėtis ženkliai pagerėjo. Taip pat ženkliai sumažėjo ir skurdo rizikos ar absoliutaus skurdo sąlygomis gyvenančių asmenų iki 18 metų. Eurostato duomenimis, Lietuvoje skurdo riziką patiria daugiau gyventojų nei vidutiniškai ES (2020 m. atitinkamai 20,9 proc. ir 16,6 proc.).

2021 m. savivaldybėse mažiausiai (iki 14 proc.) darbo neturinčių gyventojų buvo miestų ir žiedinių savivaldybių grupėse (7.13 pav.). Įvairi padėtis buvo mažosiose savivaldybėse. Jose darbo neturinčių gyventojų buvo nuo 6,5 proc. Neringos iki 22,1 proc. Lazdijų r. VDU didžiausias miestuose, ypač Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje (šiuose miestuose gyventojai uždirbo vidutiniškai daugiau nei 1 000 Eur atskaičius mokesčius). O vidutiniškai mažiausiai (iki 750 Eur) uždirbo Zarasų, Varėnos ir Lazdijų rajonų gyventojai.

7.8 pav. 2018–2020 m. didėjęs skirtumas tarp imigravusių ir emigravusių asmenų skaičiaus tūkstančiui gyventojų, 2021 m. mažėjo

Emigrantų, imigrantų skaičiaus ir bendrojo *neto* tarptautinės migracijos rodiklio * 1 000 gyventojų kaita 2018–2021 m.

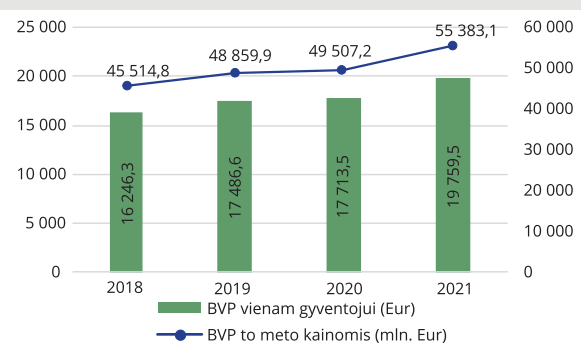

* *Neto* tarptautinė migracija – imigravusių ir emigravusių asmenų skaičiaus skirtumas.

Duomenų šaltinis: LSD
Nuoroda: WWW

7.9 pav. 2021 m. šalies BVP augo daugiau nei ankstesniais metais

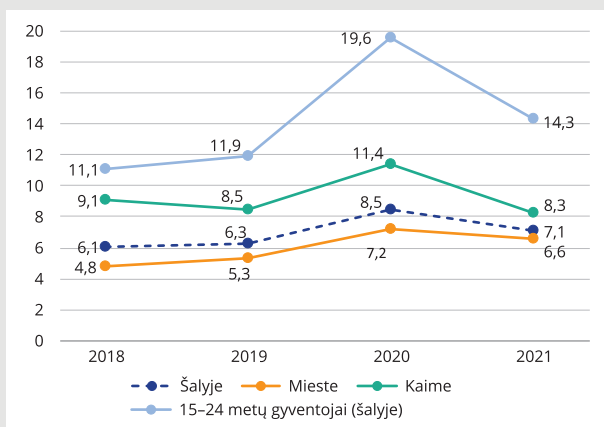
BVP to meto kainomis (mln. Eur) ir vienam gyventojui tenkančio BVP (Eur) kaita 2018–2021 m.

Duomenų šaltinis: LSD
Nuoroda: WWW

7.10 pav. 2021 m. sumažėjo nedirbančių gyventojų

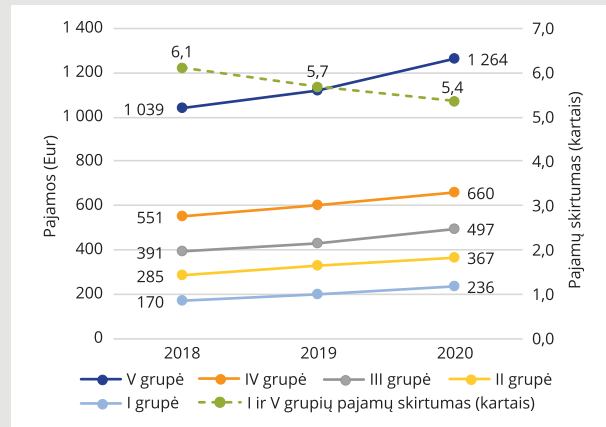
15 metų ir vyresnių gyventojų bei jaunimo nedarbo lygio (proc.) kaita 2018–2021 m.

Duomenų šaltinis: LSD
Nuoroda: WWW

7.11 pav. 2018 m. didžiausias ir mažiausias pajamas gaunančių gyventojų grupių pajamos skiriasi 6,1, o 2020 m. – 5,4 karto

Vidutinių disponuojamųjų vieno namų ūkio nario pajamų per mėnesį (Eur) pagal pajamų kvintilines grupes * ir V bei I kvintilinių grupių pajamų dydžio skirtumo (kartais) kaita 2018–2020 m.

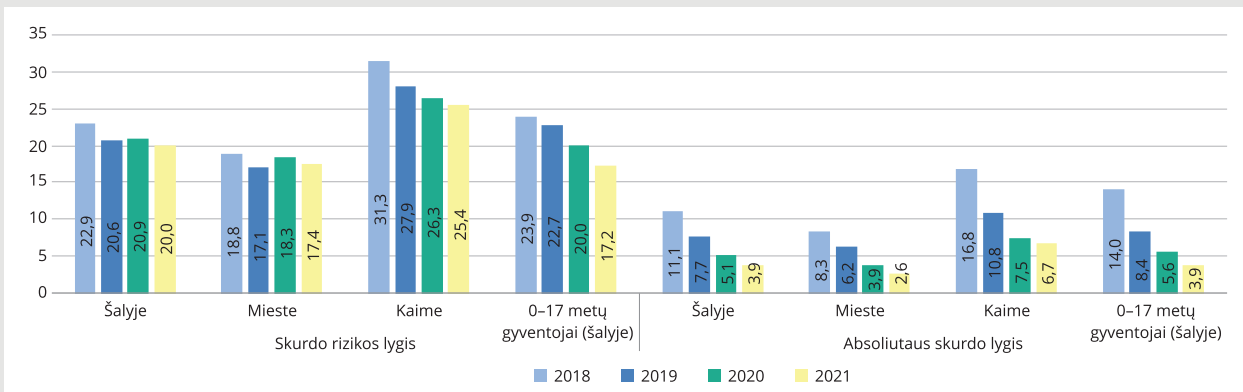

* I pajamų kvintilinę grupę sudaro asmenys, kurių namų ūkio disponuojamosios pajamos mažiausios, V – kurių didžiausios.

Duomenų šaltinis: LSD
Nuoroda: WWW

7.12 pav. Nuo 2018 m. iki 2021 m. mažėjo gyvenančiųjų skurdo rizikos ar absoliutaus skurdo sąlygomis

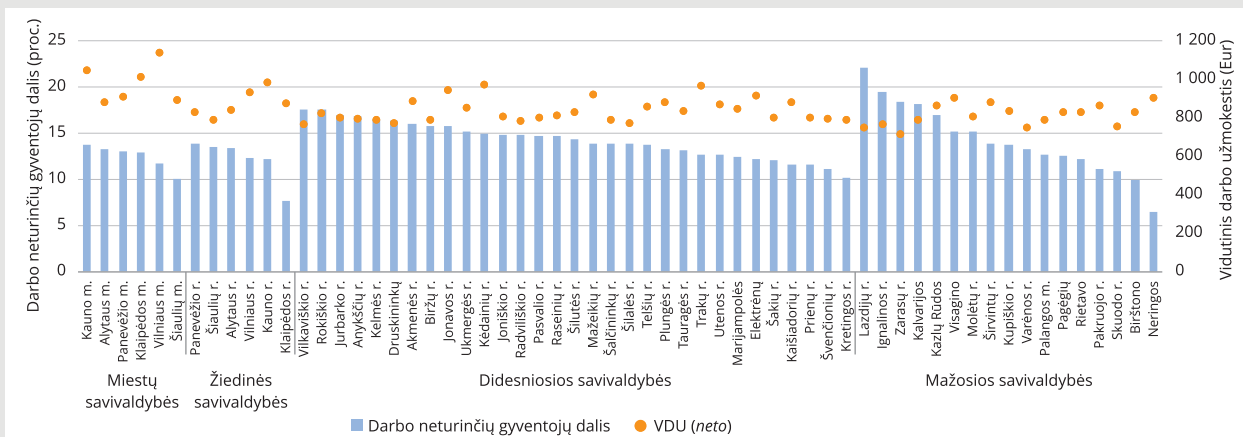
Visų šalies gyventojų ir 0–17 metų asmenų, gyvenančių skurdo rizikos ir absoliutaus skurdo sąlygomis, dalies (proc.) kaita 2018–2021 m.

Duomenų šaltinis: LSD
Nuoroda: WWW

7.13 pav. 2021 m. bedarbių buvo nuo 6,5 proc. Neringos iki 22,1 proc. Lazdijų r., VDU, atskaičius mokesčius – nuo 714,0 Eur Zarasų r. iki 1 135,4 Eur Vilniaus m. savivaldybėse

Darbo neturinčių darbingo amžiaus gyventojų dalis (proc.) ir VDU (neto, Eur) savivaldybėse 2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

8. Vaikų dalyvavimas ikimokykliniame ugdyme

- 2021 m. pagal ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo programas ugdyta 62,8 proc. vaikų iki 6 metų (2018 m. – 57,0 proc.).
- Nuo 2018 m. iki 2021 m. visose savivaldybėse daugėjo švietimo įstaigose ugdomų 3–5 metų vaikų (skaičiuojant vaikus, kurių gyvenamoji vieta deklaruota toje savivaldybėje, o jie ugdomi bet kurioje savivaldybėje). 2021 m. rodiklio reikšmė buvo nuo 82,5 proc. Pagėgių iki 97,7 proc. Neringos savivaldybėse.
- 2021 m. pavėžėta 2,3 tūkst. (arba 2,7 proc.) 3 metų ir vyresnių ikimokykliniame ugdyme dalyvaujančių vaikų. Iš jų daugiausia pavėžėta privačiu transportu (39,4 proc.) ir geltonaisiais autobusais (32,6 proc.).

2021 m. švietimo įstaigose pagal ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo programas ugdyta 62,8 proc. 0–5 metų vaikų. Nuo 2018 m. iki 2021 m. šis rodiklis padidėjo 5,8 proc. punkto (8.1 pav.). Ypač (beveik 9 proc. punktais) padidėjo švietimo įstaigose ugdomų vyriausiųjų, t. y. 4–5 metų, vaikų dalis; 2021 m. švietimo įstaigas lankė 87,4 proc. šio amžiaus vaikų. Švietimo įstaigose ugdomų jauniausių (0–1 metų) vaikų buvo dešimtadalis.

Išanalizavus, kiek savivaldybėse gyvenančių 3–5 metų vaikų, kurie ugdomi pagal ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo programas (bet kurioje savivaldybėje), matyti, kad 2021 m. rodiklis siekia nuo 82,5 proc. Pagėgių iki 97,7 proc. Neringos savivaldybėje (8.2 pav.). 2018–2021 m. švietimo įstaigose ugdomų vaikų padaugėjo visose savivaldybėse, ypač (daugiau nei 20 proc. punktu) – Jurbarko r., Šilalės r., Neringos, Rietavo ir Kalvarijos. Lyginant savivaldybių grupių vidurkius, aukščiausias rodiklis 2021 m. – miestų (96,4 proc.), o 2018–2021 m. labiausiai padidėjo mažosiose savivaldybėse (14,1 proc. punkto).

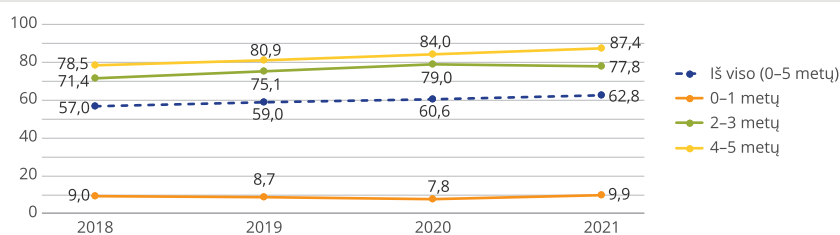
Eurostato duomenimis, 2020 m. Lietuvoje ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programose dalyvavo 90,9 proc. vaikų nuo 3 metų (8.3 pav.). Tai 2,1 proc. punkto mažiau nei vidutiniškai ES (93,0 proc.), tačiau pasiektas 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane numatytas rodiklis, kad 2025 m. ikimokyklinio ugdymo programose dalyvautų 90 proc. vaikų nuo 3 metų iki privalomojo pradinio ugdymo amžiaus (siekinys 2030 m. – 95 proc.). Dviejose ES šalyse (Airijoje ir Prancūzijoje) 2020 m. ikimokyklinio ugdymo lygmens programose dalyvavo visi vaikai nuo 3 metų. Mažiausias Graikijos (71,3 proc.) rodiklis. 2018–2020 m. Lietuvoje rodiklis padidėjo 2,0 proc. punkto – daugiau nei vidutiniškai ES (0,7 proc. punkto).

Ikimokyklinio ugdymo prieinamumui užtikrinti šios programos vykdomos ikimokyklinio ugdymo arba bendrojo ugdymo mokyklose. 2021 m. šalyje daugiau nei keturi penktadaliai (81,4 proc.) ikimokykliniame ugdyme dalyvaujančių vaikų ugdyti ikimokyklinio ugdymo, beveik penktadalis (18,6 proc.) – bendrojo ugdymo mokyklose. Tačiau kaimo ir miesto vietovėse padėtis skiriasi. 2021 m. kaimo vietovėse bendrojo ugdymo mokyklose ugdyti beveik du trečdaliai (64,1 proc.) vaikų, o miestuose – dešimtadalis (10,8 proc.).

Ikimokyklinio ugdymo prieinamumui užtikrinti svarbus vaikų pavėžėjimas. 2021 m. pavėžėta 2,3 tūkst. (arba 2,7 proc.) 3 metų ir vyresnių vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ugdymo programą. Tai daugiau nei 2019 m. (2,1 tūkst. arba 2,3 proc.). 2021 m. į mokyklą pavėžėti 446 įvairaus amžiaus ikimokykliniame ugdyme dalyvaujantys vaikai, turintys SUP (2019 m. – 482 vaikai). Daugiausiai 3 metų ir vyresnių vaikų į mokyklą pavėžėjami privačiu transportu (39,4 proc.) ir geltonaisiais autobusais (32,6 proc.). Vaikų pasiskirstymas pagal pavėžėjimo būdą nuo 2019 m. beveik nesikeičia (8.4 pav.). Ikimokykliniame ugdyme dalyvaujančių vaikų pavėžėjimas ypač aktualus mažosiose savivaldybėse. Ten pavėžėjamų vaikų dalis (2021 m. – 9,0 proc.) ženkliai didesnė nei kitose savivaldybių grupėse ir rodiklio padidėjimas 2019–2021 m. taip pat didžiausias (3,3 proc. punkto). 2021 m. daugiausiai (15–29 proc.) vaikų pavėžėta Pakruojo r., Pagėgių, Kupiškio r., Pasvalio r., Lazdijų r. ir Panevėžio r. savivaldybėse (8.5 pav.).

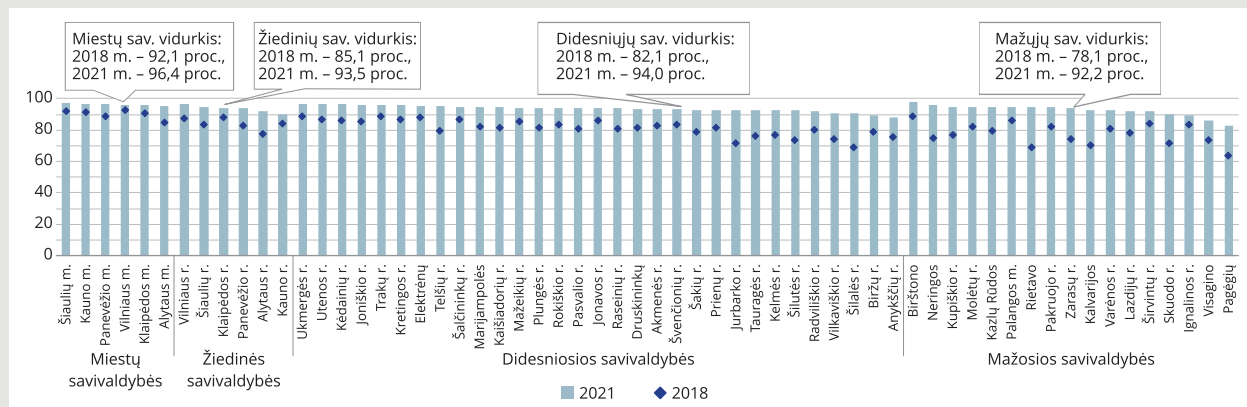
8.1 pav. Pamažu daugėja švietimo įstaigose ugdomų 0–5 metų vaikų

0–5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalies kaita 2018–2021 m. (proc.)

8.2 pav. Nuo 2018 iki 2021 m. visose savivaldybėse daugėjo pagal ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo programas ugdomų 3–5 metų vaikų

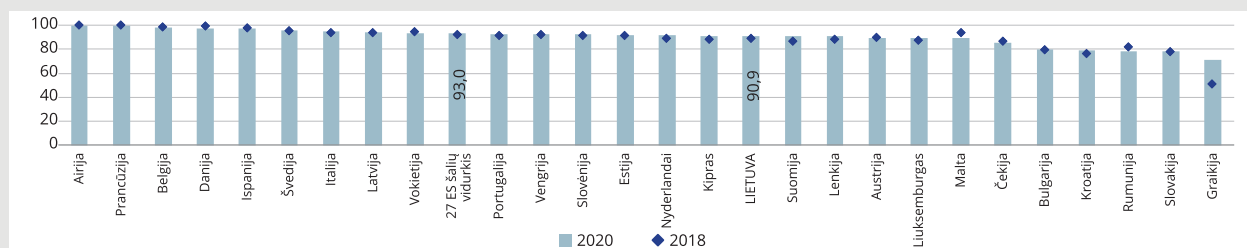
3–5 metų vaikų, kurių gyvenamoji vieta deklaruota savivaldybėje, ugdomų bet kurios savivaldybės mokyklose, dalis (proc.) 2018 ir 2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

8.3 pav. 2020 m. Lietuvoje ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme dalyvaujančių 3 metų ir vyresnių vaikų buvo 2,1 proc. punkto mažiau nei vidutiniškai ES

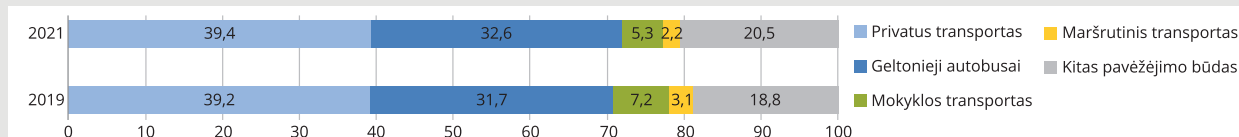
Ikimokyklinio ugdymo lygmens programose dalyvaujančių vaikų (nuo 3 metų iki amžiaus, kai privalomas pradinis ugdymas) dalis (proc.) 2018 ir 2020 m.

Duomenų šaltinis: Eurostatas
Nuoroda: WWW

8.4 pav. Daugiausia ikimokykliniame ugdyme dalyvaujančių vaikų nuo 3 metų į mokyklą pavėžėjami privačiu transportu arba geltonaisiais autobusais

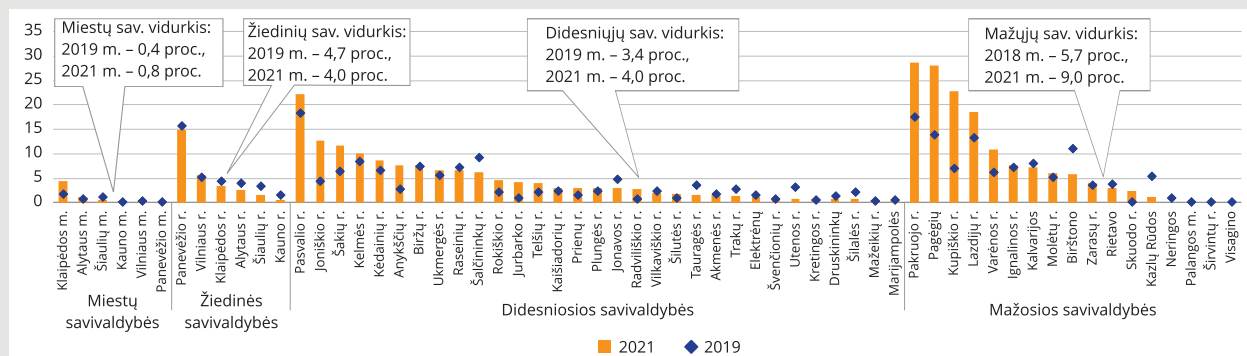
Į mokyklą pavėžėjamų ikimokykliniame ugdyme dalyvaujančių 3 metų ir vyresnių vaikų dalis (proc.) pagal pavėžėjimo būdą

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

8.5 pav. 2021 m. daugumoje savivaldybių pavėžėta iki 5 proc. ikimokykliniame ugdyme dalyvaujančių vaikų nuo 3 metų, bet kai kuriose – daugiau nei 20 proc.

Į mokyklą pavėžėjamų ikimokykliniame ugdyme dalyvaujančių 3 metų ir vyresnių vaikų dalis (proc.) savivaldybėse 2018 ir 2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

9. Bendrojo ugdymo mokinių dalyvavimas neformaliojo vaikų švietimo programose

- 2021 m. NVŠ veiklose mokyklose ir kitur dalyvavo 61,9 proc. bendrojo ugdymo mokinių. 2019 m. rodiklis aukštesnis (65,8 proc.), bet vėliau dėl COVID-19 poveikio ar kitų priežasčių sumažėjo.
- Ženkliai padidėjo tikslinis NVŠ finansavimas: 2021 m. vienam mokiniui metams skirta 52,4 Eur (2020 m. – 35,1 Eur), tačiau šiomis lėšomis pasinaudojusių mokinių dalis išliko stabili – ketvirtadalis ar šiek tiek daugiau (25,0 proc. – 26,8 proc.).
- NVŠ programose dažniau dalyvauja pradinio ugdymo (73,7 proc.), kaimo vietovių mokyklų (68,1 proc., o miesto – 60,7 proc.), mažųjų sav. mokyklų (70,3 proc.) mokiniai.

2021 m. įvairių teikėjų (bendrojo ugdymo mokyklų, NVŠ, FŠPU mokyklų ir kt.) vykdomose NVŠ programose dalyvavo 61,9 proc. bendrojo ugdymo mokinių (9.1 pav.). Nuo 2020 m. iki 2021 m. dalyvavimo NVŠ veiklose mastas neaugo. Šis rodiklis didėjo iki 2019 m. (tai lėmė išaugęs dalyvavimas mokyklų būreliuose), tačiau 2020 m. dalyvavimas visose NVŠ programose sumažėjo ir 2021 m. liko beveik toks pat. Bendrojo ugdymo mokyklų ir kitų NVŠ teikėjų (neskaitant FŠPU, t. y. muzikos, sporto ir kt. mokyklų) vykdomų programų populiarumas panašus: 2021 m. šias programas lankė maždaug po trečdajį bendrojo ugdymo mokinių. FŠPU programose dalyvavo 16,8 proc. mokinių. 2018–2021 m. laikotarpiu skirtingose programose dalyvaujančių mokinių dalis kito nevienodai: 2019 m. išaugusi mokyklų būrelius lankančių mokinių dalis vėliau sumažėjo; kitose NVŠ programose dalyvaujančiųjų dalis šiek tiek svyravo, o dalyvaujančiųjų FŠPU programose, nors ir nedaug (iki 1 proc. punkto), bet mažėjo kasmet.

Per 4 m. 4,0 proc. sumažėjo ir FŠPU programų: 2018 m. įvykdyta 2 450, o 2021 m. – 2 351 programa. Labiausiai (11,3 proc.) sumažėjo sporto programų. Kitų NVŠ programų (neskaičiuojant FŠPU programų ir mokyklos būrelių) 3,1 proc. padaugėjo: nuo 3 114 programų 2018 m. iki 3 211 programų 2021 m. Ypač padaugėjo techninės kūrybos (36,4 proc.) ir choreografijos, šokio (17,3 proc.), labiausiai sumažėjo – turizmo ir kraštotyros (32,4 proc.), etnokultūros (12,8 proc.) ir kalbos (10,1 proc.) programų. 2021 m. iš FŠPU programų daugiausiai vykdytos muzikos krypties programos (59,9 proc.), iš kitų NVŠ programų – sporto (24,1 proc.). Duomenys apie mokinių pasirinktas mokyklų būrelių kryptis rodo, kad populiariausi – sporto būreliai¹.

NVŠ prieinamumui didinti skiriamas tikslinis finansavimas – NVŠ lėšos, kuriomis finansuojamos mokinių pasirinktos NVŠ programos (gali būti finansuojama viena mokinio pasirinkta programa). 2021 m. skirta 17 mln. Eur NVŠ lėšų, t. y. 52,4 Eur per metus vienam bendrojo ugdymo mokiniui. Tai ženkliai daugiau lėšų nei ankstesniais metais, kai vienam bendrojo ugdymo mokiniui skirti 32–35 Eur (9.2 pav.). Kadangi ne visi mokiniai dalyvauja NVŠ programose, kurios gali būti finansuojamos šiomis lėšomis, vienam tokias veiklas lankančiam mokiniui tenka didesnė suma. Mokiniui skiriamų NVŠ lėšų dydį nustato savivaldybė (aptariamam laikotarpiu (2018–2021 m.) vienam mokiniui turėjo būti skiriama 10–20 Eur per mėnesį, o šiuo metu – 15–20 Eur). Nors finansavimas didėjo, tačiau NVŠ lėšomis finansuojamose programose dalyvaujančių mokinių dalis nuo 2018 m. beveik nepakito. 2021 m. tokių mokinių buvo 26,2 proc., t. y. 0,7 proc. punkto daugiau nei 2018 m.

Neigiamos įtakos NVŠ plėtrai turėjo COVID-19. Įvesti socialinio kontakto ribojimai ir kitos pandemijos kontrolės priemonės apsunkino NVŠ veiklų organizavimą, sumažino jų patrauklumą tiek dalyviams, tiek esamiems ir potencialiems NVŠ teikėjams. Stabtelėjusi NVŠ plėtra mažina tikimybę įgyvendinti LRV siekį 2023 m. užtikrinti, kad NVŠ dalyvautų 80 proc. bendrojo ugdymo mokinių.

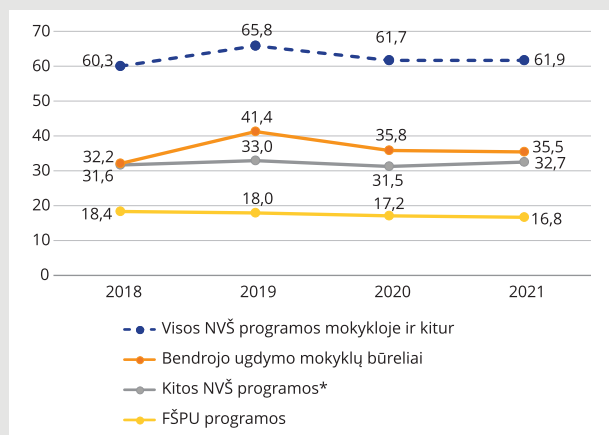
2021 m. NVŠ veiklose dažniau dalyvavo kaimo vietovių mokyklose besimokantys mokiniai – 68,1 proc., palyginti su 60,7 proc. miesto mokyklų mokinių (2018 m. skirtumo pagal vietovę beveik nebuvo (9.3 pav.)). 2021 m. kaimo vietovėse ženkliai daugiau mokinių nei mieste lankė mokyklų būrelius (atitinkamai 50,1 proc. ir 32,6 proc.). Dalyvaujančiųjų kitose NVŠ veiklose (be FŠPU) kaimo ir miesto vietovėse buvo tiek pat (atitinkamai 32,2 proc. ir 32,7 proc.), o FŠPU programas kaimo vietovių mokyklų mokiniai lankė rečiau nei miesto mokiniai (atitinkamai 12,0 proc. ir 17,8 proc.).

Berniukų ir mergaičių dalyvavimo NVŠ veiklose rodiklis panašus, tačiau skiriasi skirtingų klasių mokinių dalyvavimas NVŠ programose. 2021 m. jose dalyvavo beveik trys ketvirtadaliai (73,7 proc.) pradinio ugdymo mokinių, o vidurinio ugdymo – mažiau nei pusė (44,1 proc.). Aukštesnėse klasėse labai sumažėja mokyklos būrelius lankančių mokinių (2021 m. juos lankė 48,1 proc. 1–4 kl. ir 27–30 proc. aukštesnių klasių mokinių), bet palaipsniui mažėja ir lankančiųjų kitas NVŠ programas. Savivaldybėse daugiausia NVŠ programose dalyvaujančių mokinių buvo mažųjų savivaldybių grupėje (9.4 pav.). Nuo 2018 m. iki 2021 m. 32 savivaldybėse NVŠ dalyvaujančių mokinių padaugėjo, kitose – sumažėjo. Palyginti mažai NVŠ veiklose dalyvaujančių mokinių buvo valstybinėse mokyklose (2021 m. – 35,1 proc.). Informacija apie NVŠ prieinamumą mokinių įvairovei pateikiama 22 skyriuje.

¹ Daugiau informacijos leidinyje „Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose 2021. Nuotolinis mokymas(is)“.

9.1 pav. 2021 m. NVŠ programose dalyvavo panašiai tiek pat mokinių, kiek ir 2020 m.

Įvairiose NVŠ programose dalyvaujančių bendrojo ugdymo mokinių dalies (proc.) kaita 2018–2021 m.

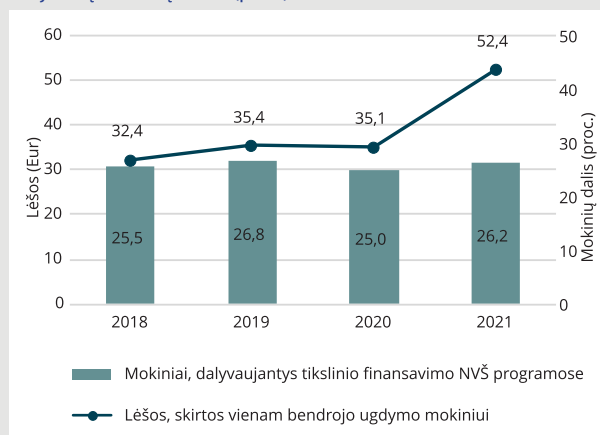

* Be FŠPU programų.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

9.2 pav. NVŠ finansavimas didėjo, bet šiomis lėšomis pasinaudojusių mokinių dalis beveik nekito

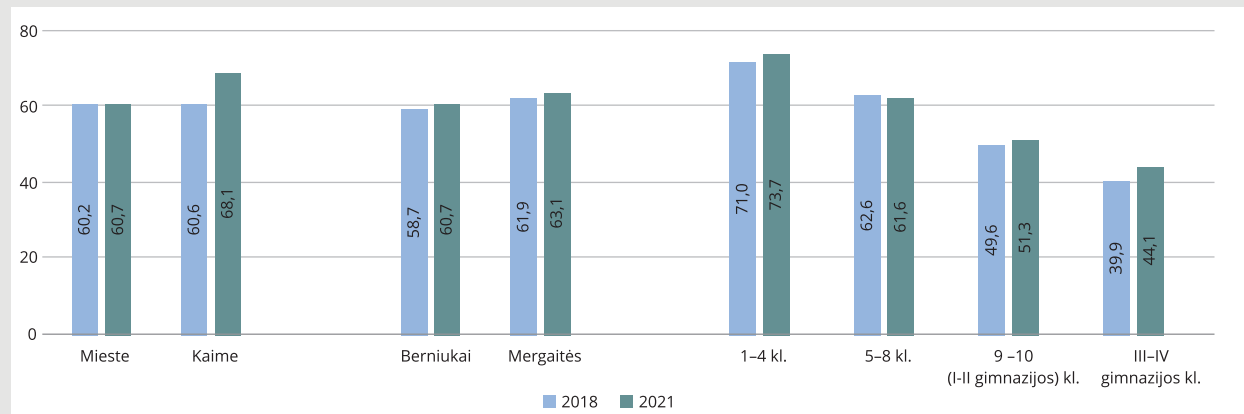
NVŠ lėšų sumos (Eur), per metus skirtos vienam bendrojo ugdymo mokiniui, ir šiomis lėšomis finansuojamose NVŠ programose dalyvaujančių mokinių dalies (proc.) kaita 2018–2021 m.

Duomenų šaltiniai: LMNŠC, ŠVIS
Nuoroda: WWW

9.3 pav. Kaimo vietovių mokyklų ir pradinė klasių mokiniai NVŠ veiklose dalyvauja dažniau nei kiti mokiniai

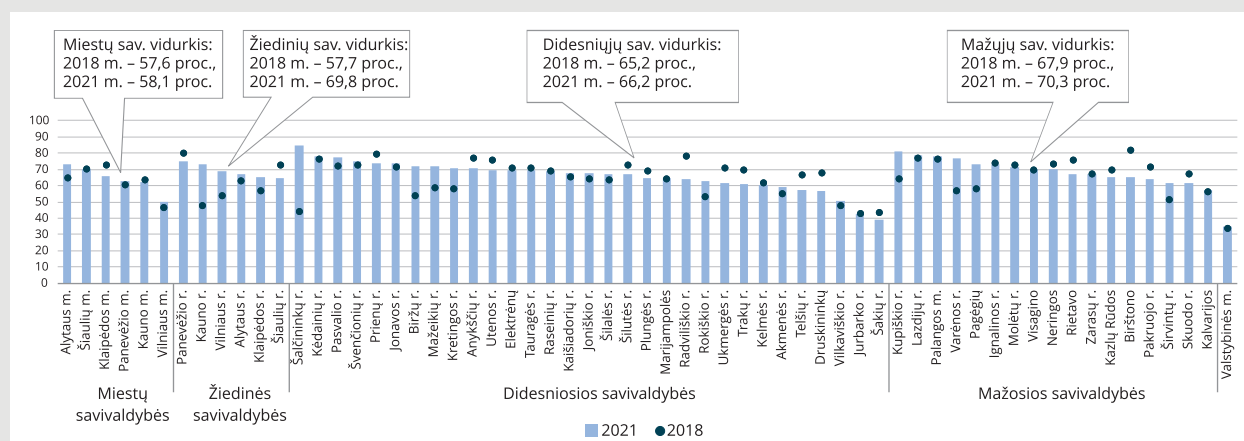
NVŠ programose dalyvaujančių bendrojo ugdymo mokinių dalis (proc.) pagal vietovę, lytį ir klases 2018 ir 2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

9.4 pav. Mažųjų savivaldybių grupėje daugiausiai mokinių, dalyvaujančių NVŠ programose

NVŠ programas mokykloje ir kitur lankančių bendrojo ugdymo mokinių dalis (proc.) savivaldybėse 2018 ir 2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

10. Mokinių ir studentų formaliojo švietimo kelių pasirinkimai

- Lietuvoje 2021 m. bendrojo ugdymo mokyklose pagrindinį išsilavinimą įgijusių mokinių ir ten pat tęsiančių mokymąsi dalis sudarė apie 88 proc., o tęsiančių profesinio mokymo įstaigose apie 12 proc. Palyginus su 2018 m., tęsiančių mokslą bendrojo ugdymo mokyklose mokinių dalis dar labiau išaugo (2,1 proc. punkto), o profesinio mokymo įstaigose – sumažėjo (2,3 proc. punkto).
- 2021 m. maždaug 4 iš 10 bendrojo ugdymo mokyklose vidurinį išsilavinimą įgijusių mokinių tais pačiais metais tęsė mokslus universitetuose, o – profesinio mokymo įstaigose – 1 iš 10. Lyginant su 2018 m., tęsiančių mokymąsi profesinio mokymo įstaigose abiturientų dalis išaugo nedaug (1,3 proc. punkto), universitetuose kiek daugiau – 3,8 proc. punkto, o kolegijose – truputį (1,2 proc. punkto) sumažėjo.
- 2021 m. daugiausiai abiturientų universitetuose priimta į socialinių mokslų, kolegijose – į verslo ir viešosios vadybos studijų krypties programas. Lyginant su 2019 m., ženkliai padaugėjo stojančiųjų į šaliai ypač reikalingų specialybių inžinerijos ir technologijų, ugdymo mokslų studijų krypties programas.

ŠVIS duomenimis, Lietuvoje 2021 m. bendrojo ugdymo mokyklose pagrindinį išsilavinimą įgijo 23 345 mokiniai arba 99,4 proc. visų tais metais turėjusių įgyti išsilavinimą. Kaip ir kasmet, dauguma jų (maždaug 88 proc.) mokslus tęsė bendrojo ugdymo mokykloje pagal vidurinio ugdymo programą ir tik nedidelė dalis (apie 12 proc.) – profesinio mokymo įstaigoje (10.1 pav.). Lyginant su 2019 m., padidėjo stojančiųjų skaičius į šaliai ypač reikalingų specialybių inžinerijos ir technologijų, ugdymo mokslų studijų krypties programas.

Mokslo tęsimo duomenys regionuose rodo, kad beveik absoliuti dauguma bendrojo ugdymo mokyklose pagrindinį išsilavinimą įgijusių mokinių tais pačiais metais tęsia mokslus. Mažiausia tokių mokinių dalis (93 proc.) 2021 m. stebima keturiose Lietuvos rajonų savivaldybėse – Akmenės, Jonavos, Prienų ir Vilkaviškio. Kitose savivaldybėse ši dalis didesnė ir dažniausiai siekia nuo 97 iki 100 proc. Analizuojant, kaip minėtų mokinių srautai pasiskirsto pagal ugdymo įstaigų tipus regionuose, pastebimi tam tikri netolygumai: bendrojo ugdymo mokyklose pagrindinį išsilavinimą įgijusių mokinių, tęsiančių mokslus ten pat, daugiausiai didmiesčiuose (91,8 proc.), mažiausiai (apie 15 proc. punktu mažiau) – žiedinėse savivaldybėse (10.2 pav.). Profesinėse mokymo įstaigose mokslus tęsia didžiausia dalis (20,8 proc.) žiedinių savivaldybių mokinių, o mažiausia (6,7 proc.) – didžiųjų miestų savivaldybių.

ŠVIS duomenimis, vidurinį išsilavinimą bendrojo ugdymo mokyklose 2021 m. įgijo 19 719 arba 90 proc. šiose įstaigose turėjusių tais metais įgyti išsilavinimą mokinių. Daugiausiai (40,3 proc.) jų tęsė mokymąsi universitetuose, mažiausiai (10,8 proc.) – profesinio mokymo įstaigose. Palyginus su 2018 m., tęsiančių mokymąsi profesinio mokymo įstaigose asmenų dalis truputį padidėjo (1,3 proc. punkto), tęsiančių mokymąsi universitetuose – išaugo (3,8 proc. punkto), o tęsiančių mokymąsi kolegijose abiturientų dalis šiek tiek (1,2 proc. punkto) sumažėjo (10.1 pav.).

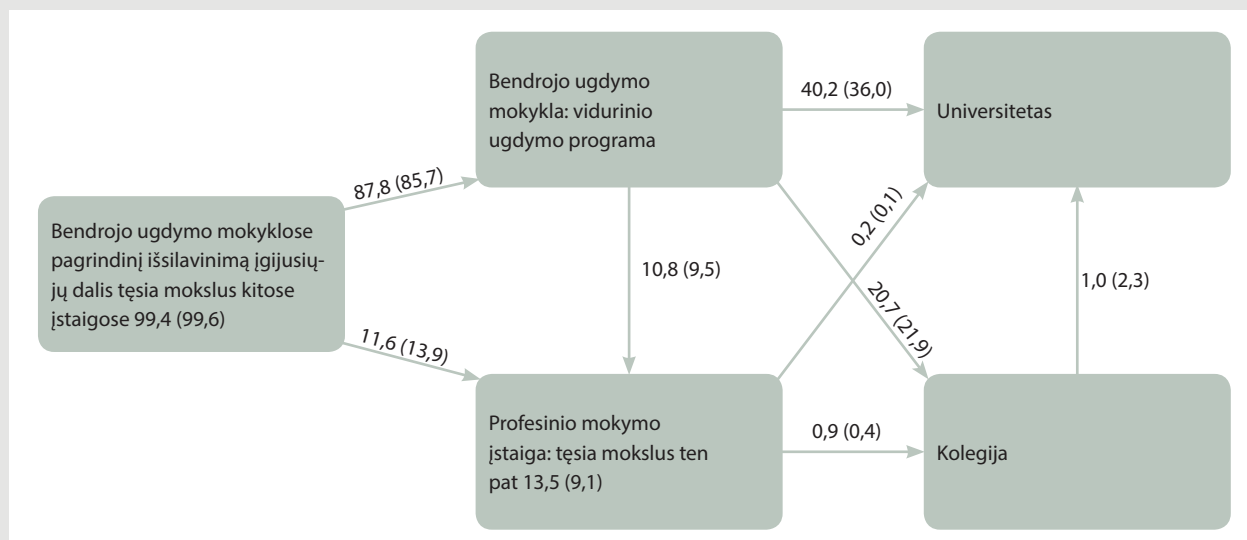
2021 m. universitetuose daugiausiai 1 990 (arba 18,9 proc. visų į šias įstaigas priimtų) asmenų priimti į socialinių mokslų; kolegijose (28,8 proc.) – į verslo ir viešosios vadybos studijų krypties programas. Mažiausiai (120 arba 1,1 proc.) asmenų universitetuose priimta į veterinarijos mokslų; kolegijose – 5 (arba 0,1 proc.) į fizinių mokslų studijų krypties programas (10.3 pav.).

Šiuo metu šalyje didžiausias poreikis inžinerijos ir technologijų, informacinių technologijų specialistų, pedagogų. Siekdama atliepti šį poreikį LRV kasmet skiria skatinamųjų priemonių ir daugiau vietų šioms studijų krypties grupėms. 2021 m., palyginti su 2019 m., į inžinerijos ir technologijų studijų programas universitetuose priimta 10,9 proc. mažiau asmenų, tačiau palyginus su 2020 m., jų skaičius išaugo 12,5 proc. (nuo 1 041 iki 1 174). Kolegijose priimtųjų skaičius (1 411), į minėtas studijų programas, augo, palyginti su 2019 m. ir 2020 m. (atitinkamai 10,8 ir 14,9 proc.). Daliai įstojusiųjų 2021 m. numatytos 200 Eur mėnesinės stipendijos. Tikėtina, kad valstybės dėmesys šiai studijų krypties grupei padės sumažinti minėtų specialistų trūkumą šalyje. Valstybė kasmet daug dėmesio skiria ir skatinimui stoti į su informacinėmis technologijomis susijusias studijų programas. Nepaisant šių pastangų, 2021 m. universitetuose (1 194) ir kolegijose priimtųjų į informatikos mokslų studijų programas skaičius (660), palyginti su ankstesniais 2019 m., sumažėjo atitinkamai – 13,6 ir 10,2 proc.

Lietuvoje pedagogų bendruomenė sparčiai sensta, o jaunų mokytojų, pakeisti vyresnių kolegų į mokyklas dirbti ateina santykinai nedidelė dalis, nors pastaraisiais metais ji ir padidėjo. STRATA duomenimis, 2020 m. pedagoginių studijų absolventų, dirbančių mokyklose po studijų praėjus dvejiems metams, dalis sudarė 46 proc. (2019 m. – 42 proc.). Valstybė, reaguodama į šias tendencijas, taiko skatinamąsias priemones: visiems pasirinkusiems pedagogines studijas studentams kas mėnesį mokama 300 Eur stipendija. Panašu, kad ši priemonė veiksminga. 2021 m., palyginti su 2019 m., į ugdymo mokslų krypties studijų programas priimta ženkliai daugiau asmenų universitetuose ir kolegijose: universitetuose 2,5 karto daugiau (nuo 204 iki 514), kolegijose – 2,1 karto daugiau (nuo 224 iki 470) (10.3 pav.).

10.1 pav. Daugiausiai mokinių, 2021 m. baigusių pagrindinio ugdymo programą, tęsė mokslus bendrojo ugdymo mokykloje, o ją baigę – kolegijoje

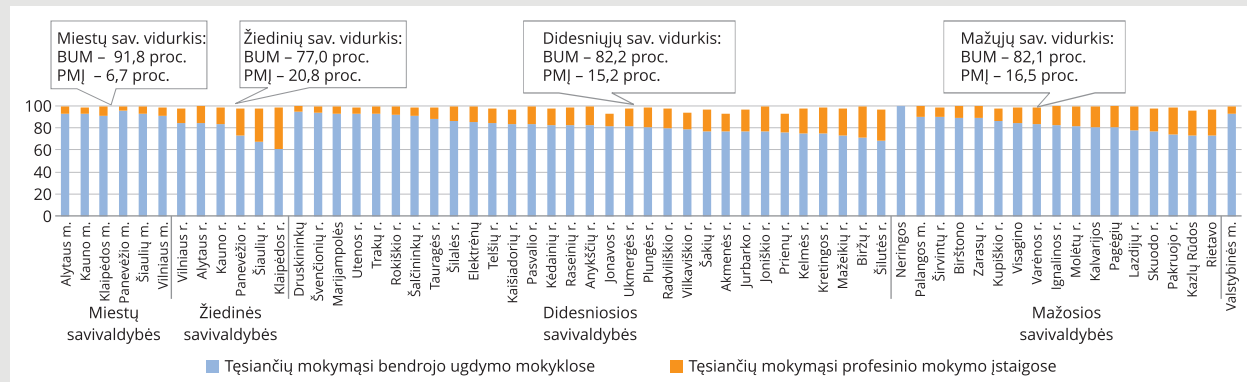
Baigusių ir tais pačiais metais kitose Lietuvos mokymo įstaigose tęsiančių mokslą asmenų dalis (proc.) 2021 m. (2018 m.)

Duomenų šaltiniai: ŠVIS, LSD

10.2 pav. Mažiausia pagrindinį išsilavinimą bendrojo ugdymo mokykloje įgijusiųjų ir tęsiančių mokslus profesinio mokymo įstaigose dalis – iš didžiųjų miestų, o didžiausia – iš žiedinių savivaldybių

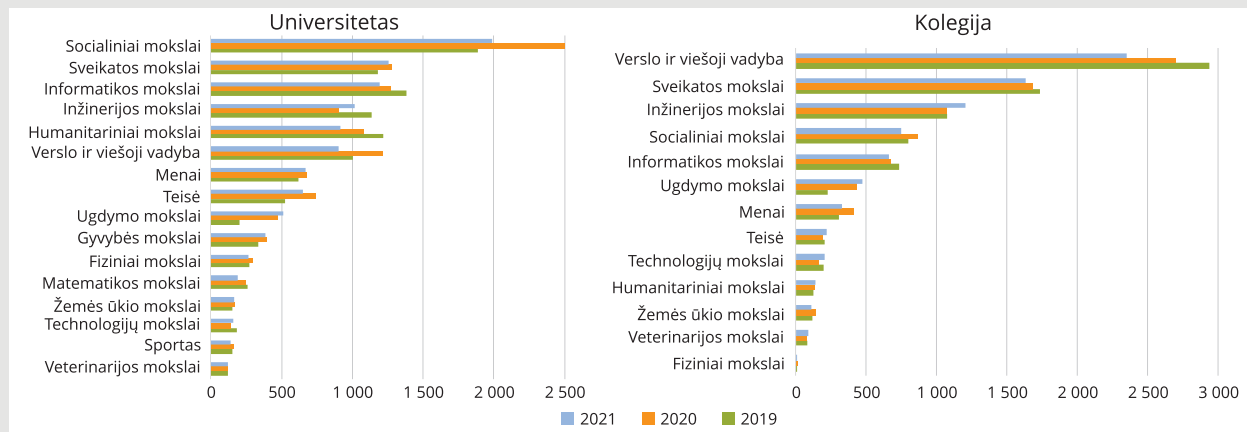
Bendrojo ugdymo mokyklose įgijusiųjų pagrindinį išsilavinimą ir tais pačiais metais tęsiančių mokslus kitose mokymo įstaigose dalis (proc.) 2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

10.3 pav. 2021 m. universitetuose daugiausiai (penktadalis) įstojo studijuoti socialinių mokslų, kolegijose (trečdalis) – mokytis verslo ir viešosios vadybos kryptių grupių studijų programose

Priimtų į aukštąsias mokyklas asmenų skaičius pagal studijų kryptių grupes 2019–2021 m.

Duomenų šaltinis: LAMA BPO
Nuoroda: WWW

11. Pedagoginių darbuotojų charakteristikos ir poreikis

- Lietuvoje pedagogų vidutinis amžius didėja: per 2018–2021 m. išaugo nuo 48,8 iki 49,2 metų.
- Trečdalis (33,6 proc.) šalies pedagogų 2021 m. – aukštos kvalifikacijos (panašiai kaip ir 2018 m. – 34,0 proc.). Per 2018–2021 m. padidėjo visų švietimo sektorių mokytojų (ypač ikimokyklinio ugdymo), neturinčių kvalifikacinės kategorijos, dalis: bendrojo ugdymo mokyklose – nuo 7,3 iki 7,5 proc.; įstaigose, vykdančiose profesinį mokymą, nuo 24,4 iki 27,5 proc.; įstaigose, vykdančiose ikimokyklinį ugdymą – nuo 29,4 iki 34,4 proc.
- 2018–2020 m. augęs pedagogų trūkumas 2021 m. mažėjo: 2021 m., palyginus su 2020 m., savivaldybių, kuriose trūko ikimokyklinio ugdymo mokytojų, skaičius sumažėjo nuo 36 iki 12; savivaldybių, kuriose trūko pradinio ugdymo mokytojų – nuo 24 iki 16; pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojų – nuo 27 iki 21. 2021 m. labiausiai šalyje trūko ikimokyklinio (592) ir pradinio ugdymo mokytojų (307), anglų kalbos mokytojų (235), specialiųjų (293) bei socialinių pedagogų (219).

Lietuvoje pedagogų bendruomenė sparčiai sensta: ŠVIS duomenimis, per 2018–2021 m. vidutinis pedagoginių darbuotojų amžius padidėjo nuo 48,8 iki 49,2 metų. Ypač augo vidurinio ugdymo mokytojų amžius ir pasiekė 51,5 metų (11.1 lentelė). Beveik pusė ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojų, kiek daugiau nei pusė profesijos mokytojų, apie tris penktadalius bendrojo ugdymo dalykų mokytojų bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose – 50 metų ir vyresni (11.1 pav.). Aukštosiose mokyklose minėto amžiaus dėstytojų dirbo mažiausiai – beveik du penktadaliai. Jaunų (iki 30 metų) mokytojų dalis ugdymo (mokslo) įstaigose labai nedidelė. Kiek didesnė minėto amžiaus mokytojų dalis (beveik dešimtadalis) dirbo ikimokyklinio ugdymo įstaigose. Per pastaruosius ketverius (2018–2021) metus augo 50 metų ir vyresnių mokytojų (išskyrus profesijos mokytojus) ir dėstytojų dalis. Palyginti tarptautiniu mastu, Lietuvoje 50 metų ir vyresnių pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojų dalis – viena didžiausių ES ir viršija šių šalių atitinkamus vidurkius (11.2 pav.).

Lietuvoje jau daugelį metų didžiąją pedagoginio personalo dalį sudaro moterys. Vis dėlto, mokytojų vyrų ir moterų dalis ženkliai skiriasi, priklausomai nuo švietimo lygmens ir ugdymo įstaigos tipo. ŠVIS duomenimis, 2021 m. ikimokyklinio ugdymo mokyklose auklėtojais dirbo tik 0,4 proc. vyrų. Bendrojo ugdymo mokyklose jų dirbo šiek tiek daugiau nei dešimtadalis (12,7 proc.). Profesinio mokymo įstaigose vyrai sudaro jau apie trečdalį (32,1 proc.) šių įstaigų mokytojų, o aukštosiose mokyklose jų dalis dar didesnė – maždaug du penktadaliai (41,9 proc.). Universitetuose vyrų dalis (45,0 proc.) didesnė nei kolegijose (31,5 proc.). Palyginti su 2018 m., mokytojų vyrų ir moterų dalis, pagal visus švietimo lygmenis ir atsižvelgiant į įstaigų tipus, išliko panašios. Palyginus mokytojų ir dėstytojų vyrų ir moterų dalies proporcijas ES šalyse, galima pastebėti, kad Lietuvoje mokytojų ir dėstytojų moterų dalis – viena didžiausių ES ir lenkia ES šalių atitinkamus vidurkius (11.3 pav.).

ŠVIS duomenimis, šalies bendrojo ugdymo mokyklose 2021 m., palyginus su 2018 m., nedaug, tačiau išaugo aukštos kvalifikacijos mokytojų dalis (nuo 42,6 iki 42,9 proc.), o institucijose, vykdančiose ikimokyklinį ugdymą ir profesinį mokymą – mažėjo (atitinkamai nuo 17,3 iki 17,1 ir nuo 24,6 proc. iki 23,6 proc.). Neturinčių kvalifikacinės kategorijos mokytojų dalis išaugo visose minėtose įstaigose: mažiausiai bendrojo ugdymo mokyklose (nuo 7,3 iki 7,5 proc.), truputį daugiau įstaigose, vykdančiose profesinį mokymą (nuo 24,4 iki 27,5 proc.), daugiausiai – įstaigose, vykdančiose ikimokyklinį ugdymą (nuo 29,4 iki 34,4 proc.). Nors bendrai šalyje aukštą kvalifikaciją turi beveik du penktadaliai bendrojo ugdymo mokyklų mokytojų, tačiau savivaldybėse situacija labai skiriasi: aukštos kvalifikacijos mokytojų dalis svyruoja nuo 16,0 proc. Šalčininkų r. iki 65,4 proc. Panevėžio m. Mažiausia aukštos kvalifikacijos mokytojų dalis žiedinėse savivaldybėse – 38,2 proc., kitose savivaldybių grupėse ji panaši (44–46 proc.) (11.4 pav.).

Lietuvoje dėstytojų, turinčių mokslo laipsnį, dalis per pastaruosius ketverius (2018–2021) metus kolegijose išaugo, o universitetuose beveik nepakito. 2021 m. kolegijose mokslo laipsnį turinčių dėstytojų buvo 21,2 proc., universitetuose – 60,4 proc. (2018 m. – atitinkamai 19,7 ir 60,3 proc.).

11.1 lentelė. Labiausiai didėjo vidurinio ugdymo mokytojų vidutinis amžius

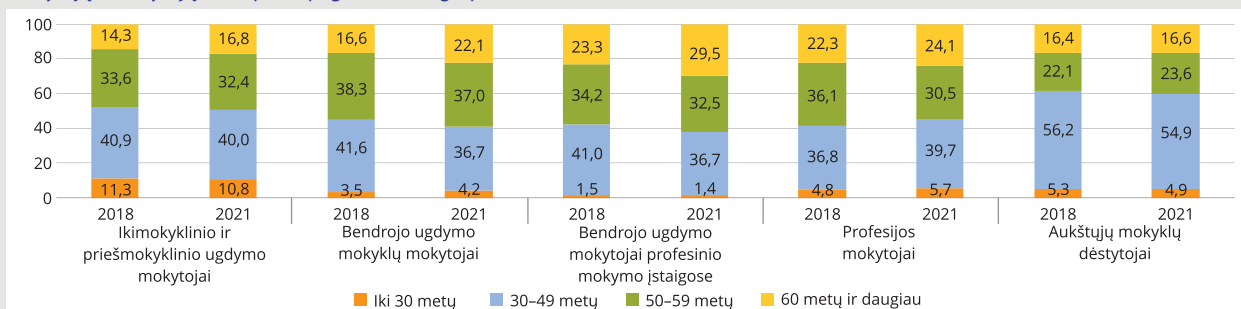
Vidutinis mokytojų amžius (metais) 2018 ir 2021 m.

	2018 m.	2021 m.
Ikimokyklinio ugdymo mokytojai	46,9	46,8
Pradinio ugdymo mokytojai	48,6	49,4
Pagrindinio ugdymo mokytojai	50,2	51,0
Vidurinio ugdymo mokytojai	50,6	51,5

Duomenų šaltinis: ŠVIS

11.1 pav. Augo 50 metų ir vyresnių mokytojų (išskyrus profesijos mokytojus) dalis

Mokytojų ir dėstytojų dalis (proc.) pagal amžiaus grupes * 2018 ir 2021 m.

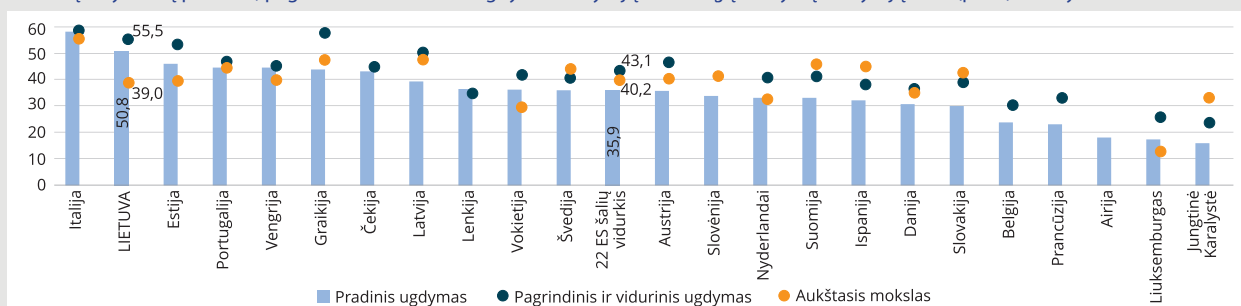

* Iki 30 metų ir dėstytojai dirbantys pagrindinėse pareigose.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

11.2 pav. Lietuvoje 50 metų ir vyresnių mokytojų dalis yra viena didžiausių ES

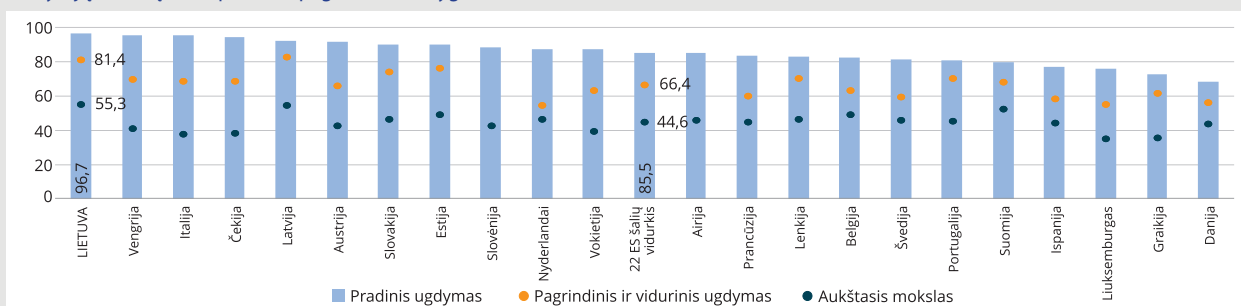
50 metų ir vyresnių pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojų ir aukštųjų mokyklų dėstytojų dalis (proc.) ES šalyse 2019 m.

Duomenų šaltinis: Eurostatas
Nuoroda: WWW

11.3 pav. Lietuvoje mokytojų ir dėstytojų moterų dalis yra viena didžiausių ES

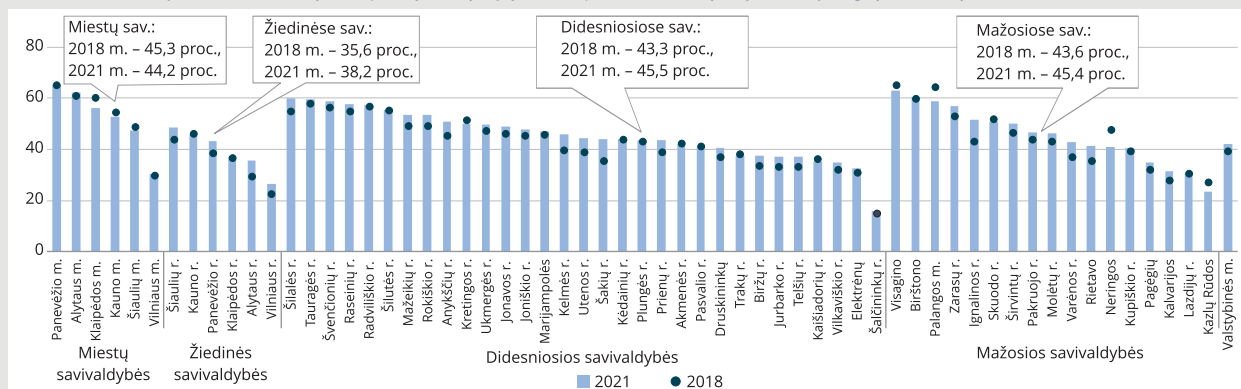
Mokytojų moterų dalis (proc.) ES pagal švietimo lygmenis 2019 m.

Duomenų šaltinis: Education at a Glance 2021. OECD (2021)
Nuoroda: WWW

11.4 pav. Aukštos kvalifikacijos mokytojų dalis kai kuriose savivaldybėse skiriasi net kelis kartus, mažiausia jų dalis – žiedinėse savivaldybėse

Aukštos kvalifikacijos (metodinių ir ekspertų) mokytojų * dalis (proc.) savivaldybių bendrojo ugdymo mokyklose 2018 ir 2021 m.

* Mokytojai, dirbantys pagrindinėse ir nepagrindinėse pareigose, įskaitant ir priešmokyklinio ugdymo mokytojus.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

Lietuvoje pedagogų bendruomenė ne tik sparčiai sensta, bet ir mažėja. Statistikos departamento duomenimis, per ketverius (2018–2021) metus pedagogų šalyje sumažėjo 7 proc. (nuo 43 754 iki 40 679). Tiesa, vertinant skirtingus švietimo lygmenis, skaičiaus kitimas nevienodas, nes nevienodai kinta ir mokinių skaičius. ŠVIS duomenimis, pradiniam ugdymui stebimas ne toks drastiškas mokytojų skaičiaus mažėjimas kaip pagrindiniame ir viduriniame ugdyme (nors šių ugdymo lygmenų mokinių skaičius pastaruosius ketverius metus augo), o ikimokykliniame ugdyme fiksuojamas net mokytojų skaičiaus augimas (7.2 ir 7.4 pav.).

Mažėjant ir sparčiai senstant mokytojų bendruomenei, o jauniems taip greitai nepakeičiant vyresniųjų kolegų, prognostiniai tyrimai (Pedagogų poreikio prognozavimas, 2021) rodo, kad ateityje, priklausomai nuo įvairių veiksnių (pandemijos eigos, švietimo politikos, šalies ekonominės padėties, darbo rinkos situacijos ir kt.), gali trūkti nuo 2 iki 3 tūkst. mokytojų. Didžiausias numatomas chemijos, fizikos, matematikos, technologijų, biologijos, lietuvių kalbos ir literatūros, pradinio ugdymo mokytojų, švietimo pagalbos specialistų trūkumas.

Analizuojant pastarųjų ketverių (2018–2021) metų tendencijas, galima pastebėti, kad savivaldybių, kuriose užfiksuotas mokytojų trūkumas, skaičius, didėjęs iki 2020 m., 2021 m. sumažėjo, bet daugėjo savivaldybių, kuriose užfiksuotas jų perteklius (11.2 lentelė). Tik profesijos mokytojų poreikio tendencijos mažai keitėsi, maždaug trečdalyje savivaldybių kasmet jaučiamas jų trūkumas. Panašu, kad šalyje mokytojų trūkumo tam tikrose savivaldybėse mažėjimas laikinas ir labiau susijęs su dėl COVID-19 įvestu karantinu ir nuotoliniu mokymu. Atslūgus pandemijai ir grįžus įprastam gyvenimui, panašu, kad mokytojų trūkumas savivaldybėse vėl gali išaugti.

Pagal profesijų grupes, 2021 m. šalyje labiausiai trūko ikimokyklinio, pradinio ugdymo, anglų kalbos mokytojų, o taip pat švietimo pagalbos specialistų – specialiųjų ir socialinių pedagogų (11.5 pav.). Palyginti su 2019 m., labiausiai augo matematikos, lietuvių kalbos mokytojų ir specialiųjų pedagogų poreikis (11.6 pav.).

Užimtumo tarnybos duomenys rodo, kad šalyje egzistuoja pedagogų pasiūlos ir paklausos neatitiktis geografiniu ir specialybės požiūriu. Pavyzdžiui, 2021 m. tuo pačiu metu pradinio ugdymo mokytojų labai didelis trūkumas užfiksuotas Kauno r. savivaldybėje, o ženklus perteklius – Šilalės r., Kazlų Rūdos, Kalvarijos ir Marijampolės savivaldybėse (11.7 pav.). Pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojų tuo pačiu metu trūko 8-iose (Vilniaus r., Kauno r., Klaipėdos r., Šalčininkų r., Prienų r., Tauragės r., Birštono, Pagėgių) savivaldybėse, o labai didelis perteklius jautas – Kauno m., Alytaus m., Šilutės r., Pakruojo r., Kazlų Rūdos, Marijampolės ir Kalvarijos savivaldybėse.

2021 m. šalyje gana daug asmenų ieškojo kūno kultūros, dailės mokytojo darbo, tačiau Užimtumo tarnyboje registruotų tokių darbo pasiūlymų buvo kelis kartus mažiau. Tuo tarpu specialiojo pedagogo darbo pasiūlymų šalyje užfiksuota beveik 300, o tokio darbo ieškojo tik 31 asmuo (11.5 pav.). Net jei tam tikrų specialybių pedagogų paklausa gana didelė, duomenys rodo, kad dažnai įsidarbina mažiau nei pusė tokio darbo ieškojusių asmenų. Šią situaciją lemia įvairūs veiksniai: mokyklos vietovė (miestas ar kaimas, kiek ji nutolusi nuo gyvenamosios vietovės), mokyklos dydis (mokinių skaičius mokykloje), mokomasis dalykas, darbo grafikas, darbo krūvis ir užmokestis, susisiekimo ir mobilumo galimybės nuvykti į siūlomą darbo vietą.

Vyriausybė, siekdama spręsti mokytojų trūkumo problemą įstojuosius į valstybės finansuojamas pedagogikos studijų vietas asmenims, kiekvieną mėnesį moka 300 Eur stipendiją. Nors pastaruosius porą metų stojančiųjų į ugdymo krypties studijų programas skaičius auga, tačiau pedagogų pasiūlą sunku užtikrinti iš dalies dėl to, kad maždaug du penktadaliai pedagoginių studijų studentų studijas baigia ir įsidarbina ugdymo įstaigose, ir tik beveik penktadalis jų – rajonuose. ŠMSM duomenimis, 2020 m., lyginant su 2019 m., stebimas pedagoginių studijų absolventų, dirbančių mokyklose po studijų baigimo praėjus 2 m., dalies augimas nuo 42 iki 46 proc.

11.2 lentelė. Mokytojų trūkumas (išskyrus profesijos mokytojus) mažėjo

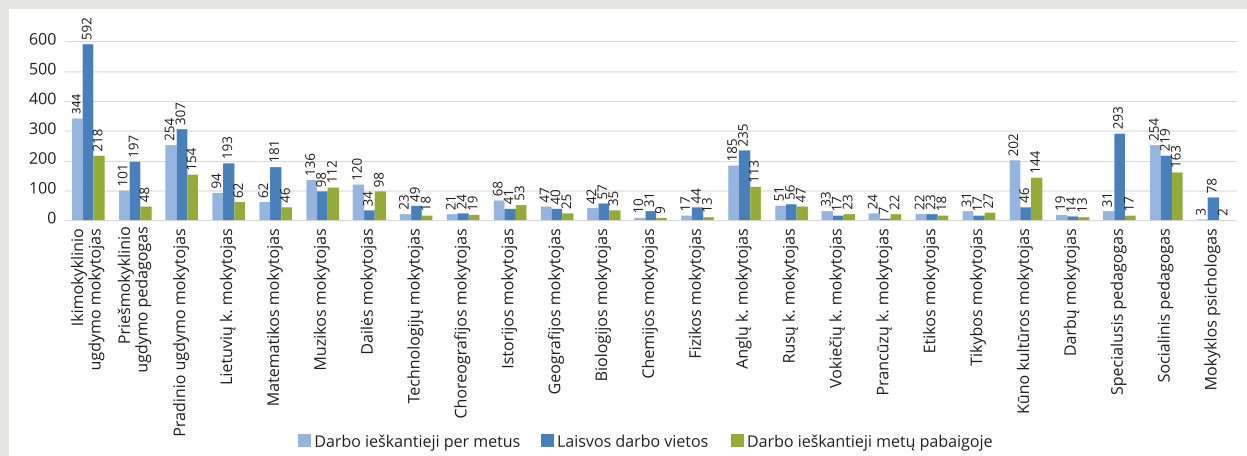
Savivaldybių, kuriose užfiksuotas mokytojų perteklius ir trūkumas, skaičius 2018–2021 m.

Metai		2018	2019	2020	2021
Ikimokyklinio ugdymo mokytojai	Perteklius	3	6	5	12
	Trūkumas	31	34	36	23
Pradinio ugdymo mokytojai	Perteklius	16	21	13	18
	Trūkumas	15	24	24	16
Pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojai	Perteklius	27	27	19	28
	Trūkumas	19	16	27	21
Profesijos mokytojai	Perteklius	4	1	5	2
	Trūkumas	20	19	19	18

Duomenų šaltinis: Užimtumo tarnyba

11.5 pav. Šalyje stebima kai kurių profesijų grupių pedagogų pasiūlos ir paklausos neatitiktis

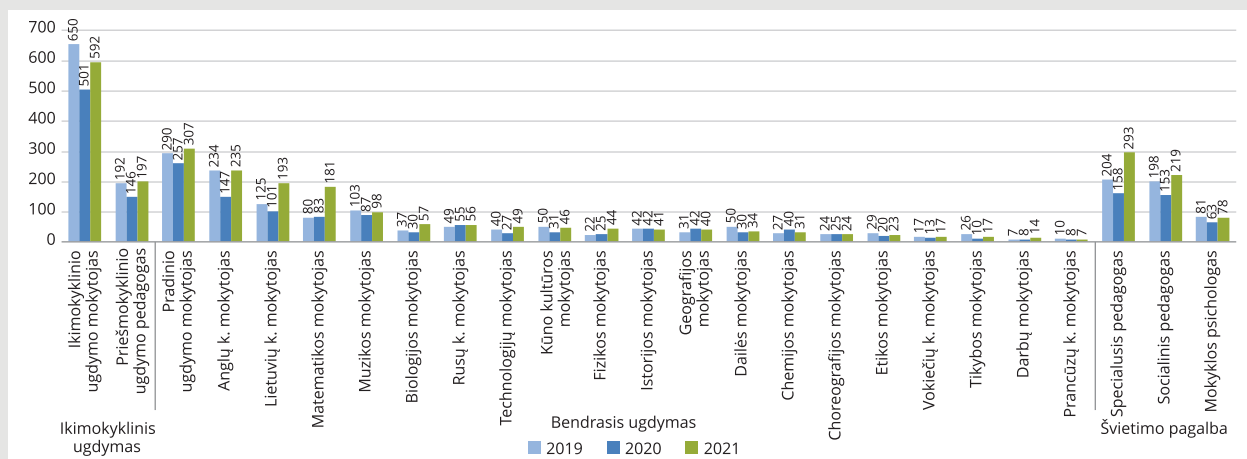
ieškančių darbo asmenų (per metus ir metų pradžioje) ir laisvų darbo vietų skaičius 2021 m.

Duomenų šaltinis: Užimtumo tarnyba
Nuoroda: WWW

11.6 pav. Per pastaruosius trejus metus labiausiai augo matematikos, lietuvių k. mokytojų ir specialiųjų pedagogų poreikis

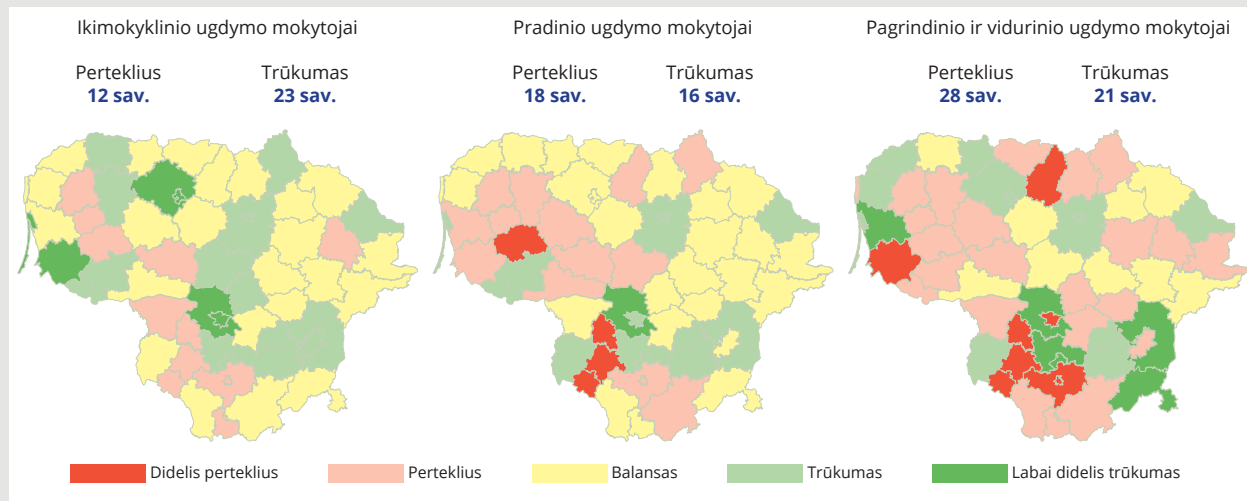
Laisvų darbo vietų skaičius 2019–2021 m.

Duomenų šaltinis: Užimtumo tarnyba
Nuoroda: WWW

11.7 pav. 2021 m. šalyje sumažėjo mokytojų trūkumas, daugiausiai savivaldybėse trūko ikimokyklinio ugdymo, pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojų

Mokytojų perteklius ir trūkumas savivaldybėse 2021 m.

Duomenų šaltinis: Užimtumo tarnyba

12. Pedagoginių darbuotojų darbo krūvis ir darbo užmokestis

- 2021 m. visu ir didesniu darbo krūviu dirbo didžioji dauguma (85,9 proc.) ikimokyklinio ugdymo ir kiek daugiau nei pusė (56 proc.) bendrojo ugdymo mokyklų mokytojų. Palyginus su 2019 m., šalyje ženkliai išaugo dalis (10,3 proc. punkto) bendrojo ugdymo mokyklų mokytojų, dirbančių didesniu nei visu darbo krūviu.
- 2021 m., bendrojo ugdymo mokytojų mėnesinis VDU (neatskaičius mokesčių) siekė 1 811,5 Eur ir, palyginus su 2019 m., buvo 25,6 proc. didesnis.
- Vertinant Lietuvos mokytojų VDU tarptautiniame kontekste, jis ženkliai mažesnis nei 27 ES ir EBPO šalių vidurkis, tačiau lyginant šalies ūkio ir viešojo sektoriaus VDU, jis konkurencingas: 2021 m. mokytojų VDU (neatskaičius mokesčių) sudarė 107 proc. viso viešojo sektoriaus VDU ir 114 proc. šalies VDU.

2018 m. rugsėjį Lietuvoje pereita nuo valandinio prie etatinio apmokėjimo modelio. Mokytojams atlyginimai pradėti skaičiuoti ne už atskiras valandas, o už etatą, kurį sudaro 1 512 metinių arba 36 savaitinės valandos. Į šį darbo krūvį įeina laikas, skirtas vadovauti pamokoms ir joms ruoštis, mokinių darbus įvertinti, vadovauti klasei, taip pat – veikloms mokyklų bendruomenėse bei kvalifikacijos tobulinimui. Todėl toliau analizuojami 2019–2021 m. laikotarpio šalies pedagoginių darbuotojų darbo krūvių ir atlyginimų pokyčiai.

2021 m. visu ir didesniu darbo krūviu dirbo didžioji dauguma (85,9 proc.) ikimokyklinio ugdymo mokytojų, o bendrojo ugdymo mokyklų mokytojų – 56 proc. (12.1 pav.). Palyginus su 2019 m., sumažėjo dirbančiųjų visu darbo krūviu ikimokyklinio ugdymo ir bendrojo ugdymo mokyklų mokytojų dalis, augo didesniu darbo krūviu dirbančiųjų dalis. Pagal ugdymo įstaigos savininką, 2021 m. didžiausią krūvį turėjo valstybinėse ikimokyklinį ugdymą vykdančiose institucijose ir savivaldybių bendrojo ugdymo mokyklose dirbantys mokytojai (12.2 pav.). Valstybinėse institucijose tik visu darbo krūviu dirbo 63,9 proc. ikimokyklinio ugdymo mokytojų, didesniu nei visu krūviu – 24,1 proc. Nevalstybinėse tokio tipo institucijose didžiausia dalis (84,3 proc.) ikimokyklinio ugdymo mokytojų dirbo tik visu darbo krūviu, o didesniu nei visu darbo krūviu dirbo labai nedidelę jų dalis – 2,6 proc.

Savivaldybių bendrojo ugdymo mokyklose visu ir didesniu darbo krūviu dirbo kiek daugiau nei pusė (56,1 proc.) mokytojų, iš jų, didesniu nei visu darbo krūviu – 46,7 proc. Tuo metu nevalstybinėse bendrojo ugdymo mokyklose visu ir didesniu darbo krūviu dirbo labai panaši mokytojų dalis (53,1 proc.), tačiau didesniu nei visu krūviu dirbo perpus mažesnė dalis (21,5 proc.) mokytojų (12.2 pav.).

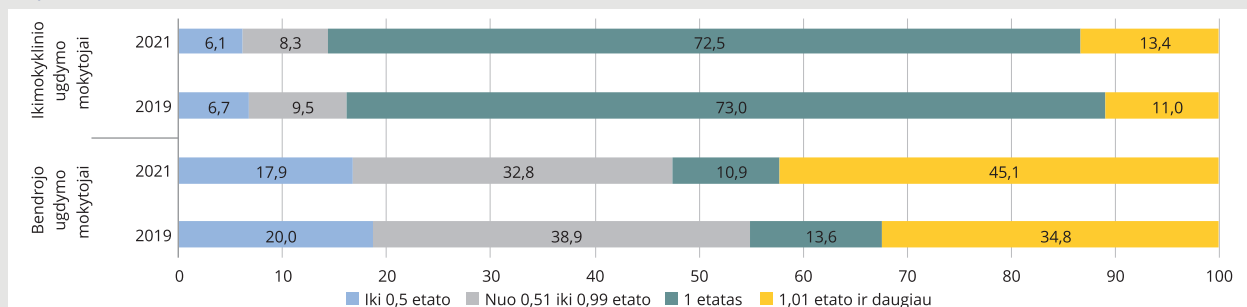
2021 m. mieste visu ir didesniu darbo krūviu dirbo 86,9 proc. ikimokyklinio ugdymo mokytojų, kaime – 78,2 proc. Palyginus su 2019 m., didesniu nei visu darbo krūviu dirbančių ikimokyklinio ugdymo mokytojų dalis kaime išaugo 9,1 proc. punkto, mieste – 1,3 proc. punkto (12.3 pav.).

Tais pačiais metais miesto bendrojo ugdymo mokyklose visu ir didesniu darbo krūviu dirbo 57,4 proc. mokytojų, kaime – 42,9 proc. Palyginus su 2019 m., mieste ir kaime (atitinkamai 10,3 ir 8,3 proc. punkto) išaugo didesniu nei visu krūviu dirbančių mokytojų dalis (12.3 pav.).

Analizuojant, kaip mokytojų vidutinis pamokų darbo krūvis pasiskirsto savivaldybėse, matyti, kad 2021 m. didžiausias jis miestų (769,9), o mažiausias – žiedinių savivaldybių (709,4) bendrojo ugdymo mokyklų mokytojų (12.4 pav.). Pagal atskiras savivaldybes – didžiausias (897,3) – Zarasų r., o mažiausias – Neringos (575,2) bendrojo ugdymo mokyklose dirbančių mokytojų.

12.1 pav. Augo didesniu nei visu darbo krūviu dirbančių bendrojo ugdymo mokytojų dalis

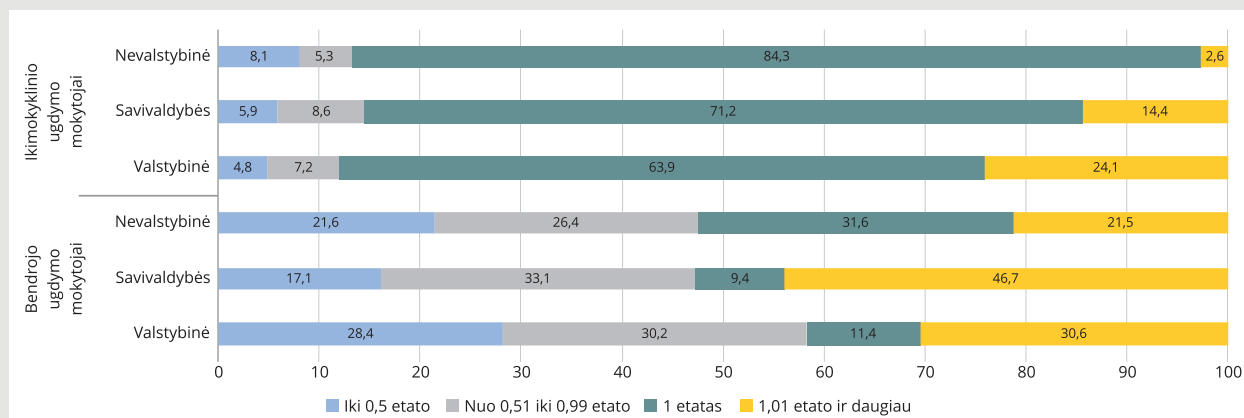
Mokytojų dalis (proc.) pagal darbo krūvį (visose darbovietėse) ikimokyklinį ugdymą vykdančiose institucijose ir bendrojo ugdymo mokyklose (proc.) 2019 ir 2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

12.2 pav. Didžiausią darbo krūvį turėjo valstybinėse ugdymo institucijose dirbantys ikimokyklinio ugdymo mokytojai ir savivaldybių bendrojo ugdymo mokyklų mokytojai

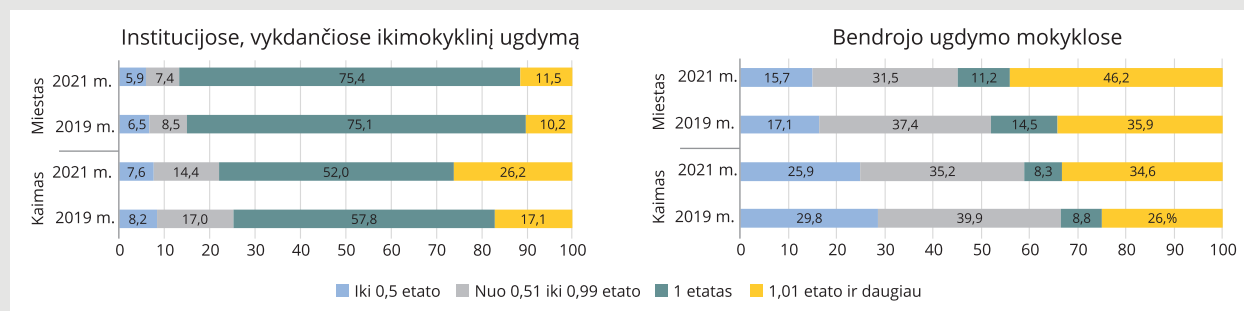
Mokytojų dalis (proc.) pagal darbo krūvį (visose darbovietėse) ir ugdymo įstaigos savininką ikimokyklinį ugdymą vykdančiose institucijose ir bendrojo ugdymo mokyklose 2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

12.3 pav. 2021 m. augo kaime didesniu nei visu krūviu dirbančių ikimokyklinio ugdymo mokytojų dalis, o tokį darbo krūvį turinčių bendrojo ugdymo mokyklų mokytojų – ir mieste, ir kaime

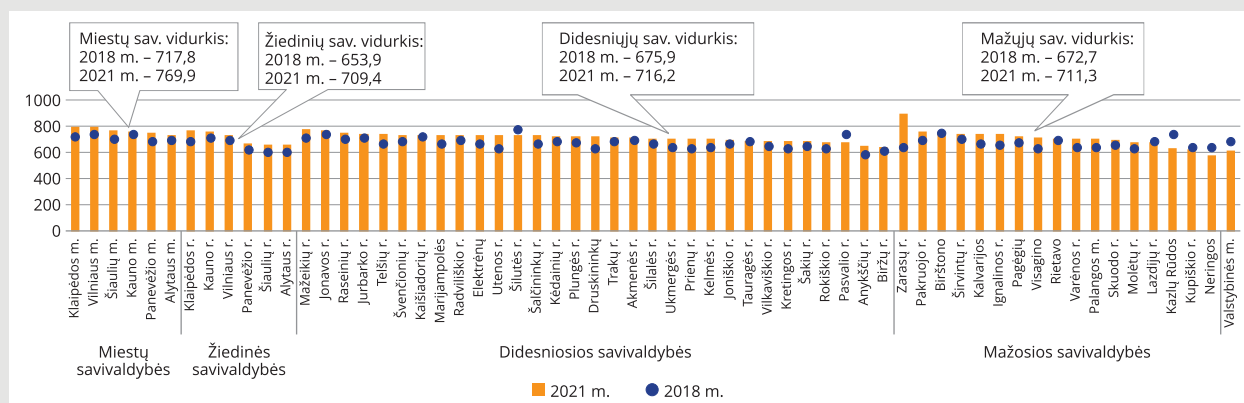
Mokytojų dalis (proc.) pagal darbo krūvį (visose darbovietėse) miesto ir kaimo ikimokyklinį ugdymą vykdančiose institucijose ir bendrojo ugdymo mokyklose 2019 ir 2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

12.4 pav. Didžiausias vidutinis pamokų darbo krūvis tenka miestų, mažiausias – žiedinių savivaldybių mokytojams

Bendrojo ugdymo mokyklos mokytojo * vidutinis pamokų darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos) 2018 ir 2021 m.

* Dirbantieji pagrindinėje ir nepagrindinėje darbovietėse (be priešmokyklinio ugdymo mokytojų).

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

LSD duomenimis, 2021 m. bendrojo ugdymo mokytojų VDU (neatskaičius mokesčių) siekė 1 811,5 Eur, o atskaičius mokesčius – 1 133,9 Eur (12.5 pav.). Palyginus su 2019 m., mokytojų VDU išaugo daugiau (25,6 proc.) nei šalies VDU (21,7 proc.).

Vertinant tarptautiniu mastu Lietuvos viešojo sektoriaus mokytojų darbo užmokestis 2020 m. – ženkliai mažesnis nei EBPO ir ES šalių (12.6 pav.). Be to, palyginti su kitomis šalimis, mūsų šalyje teisės aktais nustatytas mokytojų atlyginimas, per visą karjeros laikotarpį, kinta nedaug. Situacija geresnė, kai Lietuvos mokytojų VDU palyginamas su visų šalies (be individualių įmonių) ar viešojo sektoriaus darbuotojų VDU. LSD duomenimis, 2021 m. viešojo sektoriaus bendrojo ugdymo mokytojų VDU (neatskaičius mokesčių) sudarė 114 proc. šalies ir 107 proc. viešojo¹ sektoriaus darbuotojų VDU.

Nuo 2019 m. iki 2021 m. padidėjo visų profesijos grupių mokytojų atlyginimai: daugiausiai (60,6 proc.) – profesinio mokymo įstaigų bendrojo ugdymo mokytojų, mažiausiai (21,1 proc.) – pradinio ugdymo mokytojų. Ženkliai (45 proc.) padidėjo ir ilgą laiką mažiausiu laikytas ikimokyklinio ugdymo mokytojų VDU (12.7 pav.).

ŠVIS duomenimis, beveik visų profesijų grupių (išskyrus bendrojo ugdymo) mokytojų, dirbančių pagrindinėje darbovietėje valstybiniame sektoriuje, VDU didesnis nei mokytojų, dirbančių nevalstybiniame sektoriuje. Ikimokyklinio ugdymo mokytojų, dirbančių viešajame sektoriuje, VDU (neatskaičius mokesčių) 2021 m. siekė 1 530,6 Eur, profesijos mokytojų – 1 813,2 Eur, o dėstytojų – 2 806,1 Eur. Palyginti su dirbančiųjų nevalstybiniame sektoriuje VDU, jis buvo didesnis atitinkamai – 30 proc., 84 proc. ir 6,8 proc. Tuo metu bendrojo ugdymo mokytojų – atvirkščiai: viešajame sektoriuje VDU (1 706,0 Eur) (neatskaičius mokesčių) buvo 10,9 proc. mažesnis nei dirbančiųjų nevalstybiniame sektoriuje (1 891,3 Eur).

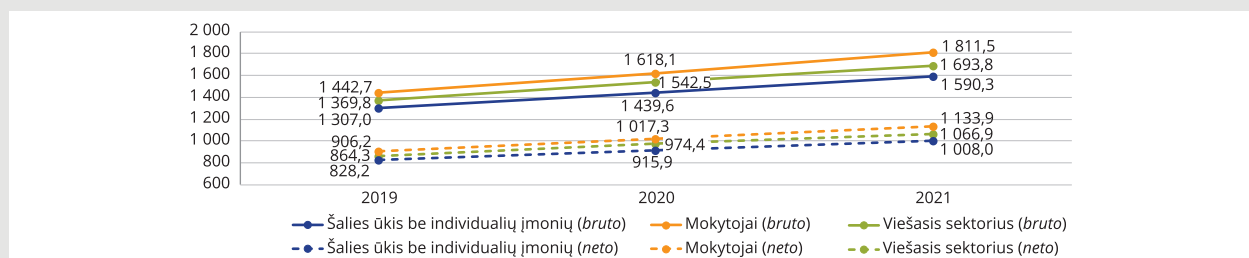
Mokytojų darbo užmokesčio dydžiui didelės įtakos turi įgyta kvalifikacinė kategorija. 2021 m. visų pareigybių mokytojų, įgijusių eksperto lygio kvalifikaciją ir dirbančių pagrindinėse pareigose, VDU 50–60 proc. didesnis nei įgijusių specialisto ar mokytojo lygio kvalifikaciją. Pavyzdžiui, 2021 m. ikimokyklinio ugdymo mokytojo, turinčio specialisto kvalifikacinę kategoriją, VDU (neatskaičius mokesčių) siekė 1 345,8 Eur, eksperto – 2 156 Eur, o jų skirtumas sudarė 60,2 proc. Bendrojo ugdymo mokytojo, turinčio eksperto kvalifikaciją, VDU siekė 2 399 Eur ir buvo 49,4 proc. didesnis nei turinčio mokytojo kvalifikacinę kategoriją (1 605,9 Eur). Šį atlyginimų skirtumą lemia ir tai, kad aukštesnės kvalifikacijos mokytojai turi didesnę darbo stažą ir darbo krūvį.

Mokytojo atlyginimo dydis susijęs ir su jo darbo krūviu: didesnis krūvis lemia didesnę atlyginimą. 2021 m. darbo krūvis ir uždarbis didesnis buvo miesto mokyklose dirbančių visų profesijos grupių (išskyrus ikimokyklinio ugdymo) mokytojų (12.8 pav.), nes jų darbo krūvis, palyginus su kaimo mokyklų mokytojų, didesnis. Didžiausias mieste ir kaime dirbančių mokytojų VDU atotrūkis buvo bendrojo ugdymo mokyklose dirbančių pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojų (17,4 proc.), mažiausias – priešmokyklinio ugdymo mokytojų (5,4 proc.). Ikimokyklinio ugdymo mokytojų, dirbančių miesto mokyklose, VDU buvo mažesnis nei dirbančių kaime, o skirtumas buvo nedidelis – 2,9 proc. Tai gali būti paaiškinama tuo, kad kaime didesniu nei visu darbo krūviu dirbančių ikimokyklinio ugdymo mokytojų dalis (26,2 proc.) buvo ženkliai didesnė nei tokių mokytojų dirbančių mieste (11,5 proc.) (12.3 pav.).

¹ Viešasis sektorius apima biudžetines įstaigas ir organizacijas (švietimo, sveikatos priežiūros, socialinio darbo, kultūros, viešojo valdymo ir kt.), taip pat viešąsias įstaigas, įmones, kurių 50 proc. ar daugiau subjekto įstatinio kapitalo sudaro valstybės ar savivaldybės nuosavybė.

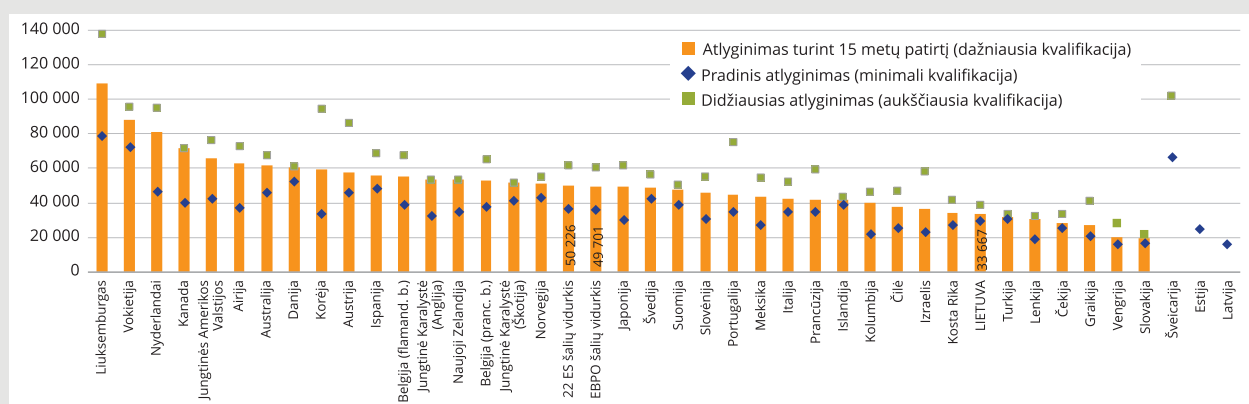
12.5 pav. 2021 m., palyginus su 2019 m., ketvirtadaliu išaugo mokytojų VDU

Bendrojo ugdymo mokytojų (viešojo sektoriaus) ir kitų dirbančiųjų mėnesinis darbo užmokestis (Eur) 2019–2021 m.

Duomenų šaltinis: LSD
Nuoroda: WWW

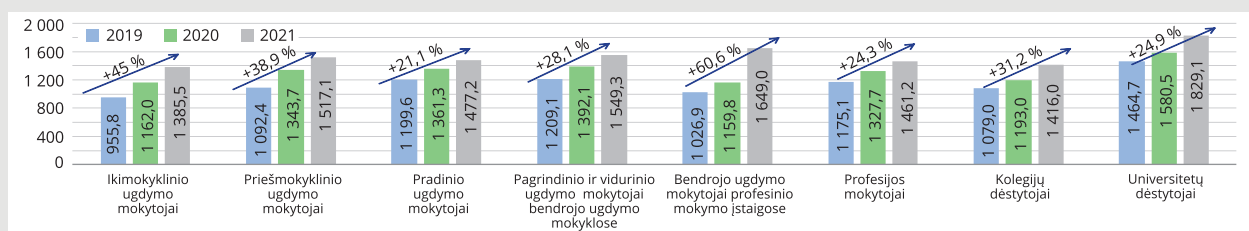
12.6 pav. Lietuvos mokytojų teisės aktuose nustatyti atlyginimai tarptautiniame kontekste išlieka palyginti maži ir mažai skiriasi priklausomai nuo kvalifikacijos ir darbo stažo

Teisės aktais nustatytas pagrindinio ugdymo mokytojų metinis darbo užmokestis (JAV doleriais) skirtingu karjeros metu 2020 m., perskaiciavus taikant perkamosios galios paritetą (PGP)

Duomenų šaltinis: Education at a Glance 2021. OECD (2021)
Nuoroda: WWW

12.7 pav. Augo visų profesijų grupių mokytojų VDU, daugiausiai – profesinio mokymo įstaigų bendrojo ugdymo mokytojų, mažiausiai – pradinio ugdymo mokytojų

Vidutinis viešojo sektoriaus mokytojų * mėnesinis atlyginimas (bruto, Eur) pagal profesijų grupes 2019–2021 m.

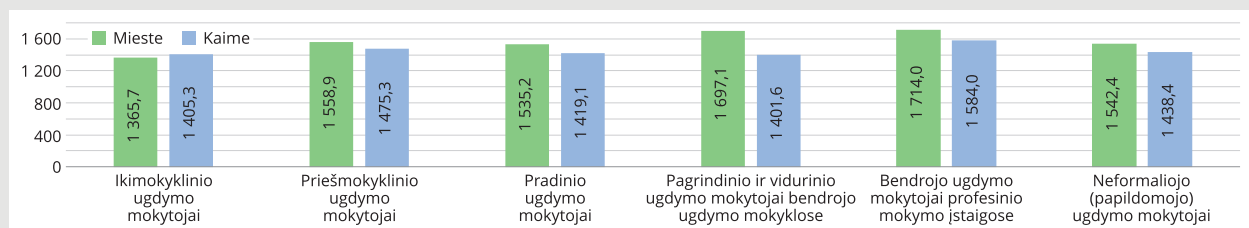

* Dirbančiųjų vienoje pareigoje.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

12.8 pav. Visų profesijų grupių (išskyrus ikimokyklinio ugdymo) mokytojų, dirbančių miesto mokyklose, vidutinis atlyginimas didesnis nei kaimo mokyklose

Vidutinis viešojo sektoriaus mokytojų * mėnesinis atlyginimas (bruto, Eur) 2021 m.

* Dirbančiųjų vienoje pareigoje.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

13. Bendrojo ugdymo mokyklų patalpų ir klasių dydis, mokyklų aprūpinimas mokymo priemonėmis

- 2018–2021 m. vidutinis vienam mokiniui tenkantis bendrojo ugdymo mokyklos patalpų plotas sumažėjo nuo 13,5 kv. m iki 12,9 kv. m.
- 2021 m. jungtinėse klasėse mokėsi 2,2 proc. 1–4 kl. ir 1,2 proc. 5–8 kl. mokinių, skaičiuojant šalies mastu; kaimo vietovėse atitinkamai 11,2 proc. ir 5,9 proc. Miestuose 2021 m. apie šeštadalį priešmokykliniame ugdyme dalyvaujančių vaikų ir pradinio ugdymo mokinių mokėsi perpildytose klasėse. Palyginti su 2018 m., sumažėjo besimokančiųjų ir jungtinėse, ir perpildytose klasėse.
- 2018–2021 m. laikotarpiu nuo 33,2 proc. iki 47,3 proc. padaugėjo mokyklų, kuriose yra laboratorijų, 100 mokinių tenkančių mokymuisi skirtų kompiuterių skaičius padidėjo nuo 17,4 iki 25,6. Tačiau šių priemonių naudojimas mokyklose, remiantis 2019 m. TIMSS tyrimo duomenimis, nelabai veiksmingas.

Patalpų plotas ir klasių dydis. 2021 m. vienam mokiniui vidutiniškai teko 12,9 kv. m bendrojo ugdymo mokyklos patalpų ploto; miesto mokyklose – 11,9 kv. m, o kaimo vietovių – 18,3 kv. m (13.1 pav.). Palyginti su 2018 m., vidutinis vienam mokiniui tenkantis plotas sumažėjo 0,6 kv. m (mieste 0,2 kv. m, kaimo vietovėse – 1,5 kv. m). 2021 m. daugiausiai patalpų ploto (17,9 kv. m) vienam mokiniui teko mažosiose, mažiausiai (10,4 kv. m) – miestų savivaldybėse. Nuo 2018 m. iki 2021 m. visose savivaldybių grupėse šis rodiklis sumažėjo (13.5 pav.).

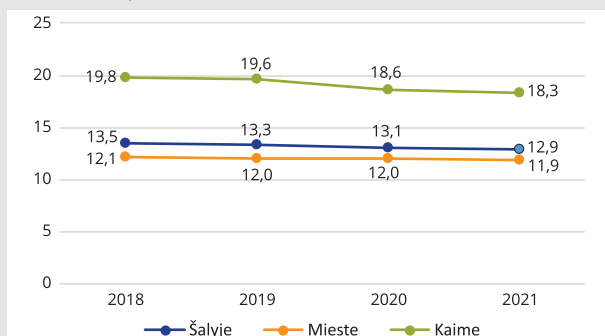
2018–2021 m. vidutinis mokinių skaičius klasėje bendrojo ugdymo mokyklose kito taip: priešmokyklinio ugdymo grupėse padidėjo 0,8 vaiko, pradinio ugdymo klasėse nekito, pagrindinio – padidėjo 1,0; vidurinio – sumažėjo 0,3 mokinio (skaičiuojant tik bendrosios paskirties klases) (13.3 pav.). Miesto mokyklose visų programų, išskyrus pagrindinio ugdymo, klasės mažėjo, o kaimo vietovėse visų programų, išskyrus vidurinio ugdymo, didėjo. 2021 m. kaimo vietovių klasės vidutiniškai 6–9 mokiniais mažesnės nei miestų. EBPO duomenimis (angl. *Education at a Glance 2021*, OECD), 2019 m. Lietuva atsiduria tarp šalių, kuriose klasės mažiausios: pradinio ugdymo klasėje Lietuvoje vidutiniškai 17, EBPO šalyse – 21, o vertinant 22 ES šalių vidurkį – 19 mokinių, pagrindinio ugdymo klasėje Lietuvoje – 19 mokinių, vidutiniškai EBPO – 23, 22 ES šalyse – 21 mokiny.

2021 m. Lietuvoje 2,2 proc. 1–4 kl. ir 1,2 proc. 5–8 kl. mokinių mokėsi jungtinėse klasėse (skaičiuojant tik bendrosios paskirties klases); kaimo vietovių mokyklose kelis kartus daugiau mokinių: 11,2 proc. 1–4 kl. ir 5,9 proc. 5–8 kl. (13.2 pav.). Nuo 2018 m. iki 2021 m. jungtinėse klasėse besimokančių mokinių ženkliai sumažėjo. Kaimo vietovėse 1–4 kl. sumažėjo 7,0 proc. punktais, 5–8 kl. – 5,2 proc. punkto. Jungtinėse klasėse besimokančių 1–8 kl. mokinių aptariamu laikotarpiu sumažėjo daugumoje (49) savivaldybių ir valstybinėse mokyklose (13.6 pav.). Aštuoniose savivaldybėse 2021 m. (kai kuriose iš jų – ir 2018 m.) nebuvo jungtinėse klasėse besimokančių mokinių.

2021 m. klasėse, kuriose viršijamas didžiausias leistinas mokinių skaičius, mokėsi 13,2 proc. priešmokyklinio ir 15,8 proc. pradinio ugdymo mokinių. Pagrindiniame ir viduriniame ugdyme perpildytose klasėse besimokančių mokinių mažiau – iki 5 proc. (13.4 pav.). Tai miesto mokykloms aktualesnė problema. Miestuose perpildytose klasėse mokėsi 16,8 proc. priešmokyklinio ugdymo ir 18,1 proc. pradinio ugdymo mokinių. Tai ženkliai mažiau nei 2018 m. (atitinkamai 30,3 proc. ir 32,6 proc.), bet problema išlieka aktuali. Kaimo vietovėse 2021 m. perpildytose klasėse mokėsi 5–7 proc. priešmokyklinio ir pradinio bei iki 2 proc. pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokinių.

13.1 pav. 2018–2021 m. vienam mokiniui tenkantis mokyklos plotas mieste sumažėjo 0,2 kv. m, kaimo vietovėse – 1,5 kv. m

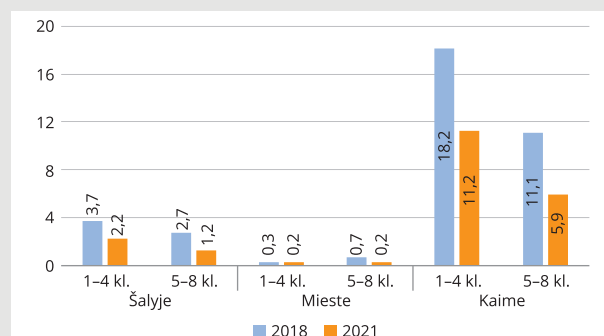
Bendrojo ugdymo mokyklos patalpų ploto (kv. m), tenkančio vienam mokiniui, kaita 2018–2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

13.2 pav. Jungtinėse klasėse dažniau mokosi kaimo vietovių mokyklų mokiniai, nuo 2018 iki 2021 m. jų ženkliai sumažėjo

Jungtinėse klasėse * besimokančių mokinių dalis (proc.) 2018 ir 2021 m.

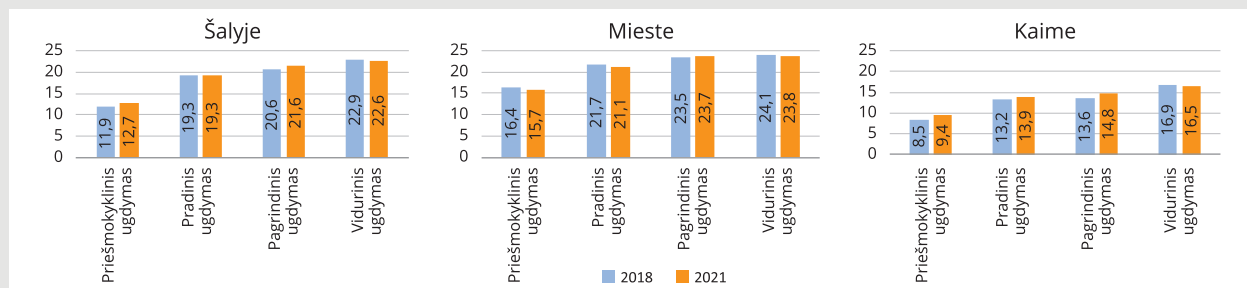

* Tik bendrosios paskirties klasėse.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

13.3 pav. Nuo 2018 iki 2021 m. miesto mokyklų klasės sumažėjo (išskyrus pagrindinio ugdymo), kaimo vietovėse – padidėjo (išskyrus vidurinio ugdymo)

Vidutinis mokinių skaičius klasės komplekte * bendrojo ugdymo mokyklose 2018 ir 2021 m.

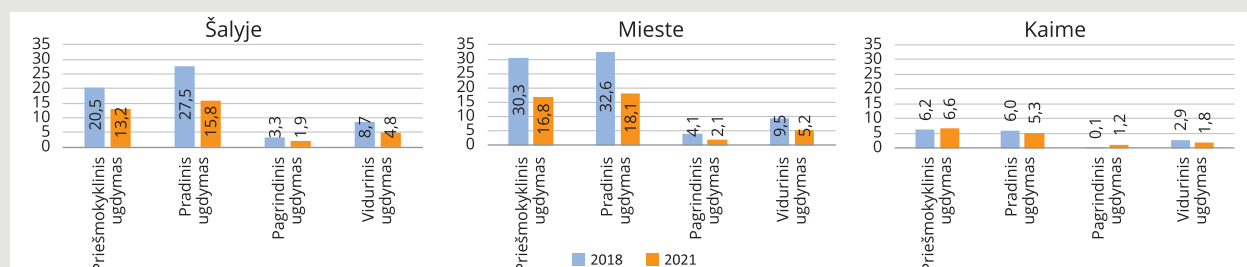

* Tik bendrosios paskirties klasėse.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

13.4 pav. Nuo 2018 iki 2021 m. sumažėjo perpildytose klasėse besimokančių mokinių, bet miesto mokyklose tokiose klasėse dar mokosi šeštadalis priešmokyklinio ir pradinio ugdymo mokinių

Priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo mokinių, besimokančių klasėse, kuriose viršijamas didžiausias leistinas mokinių skaičius *, dalis (proc.) 2018 ir 2021 m.

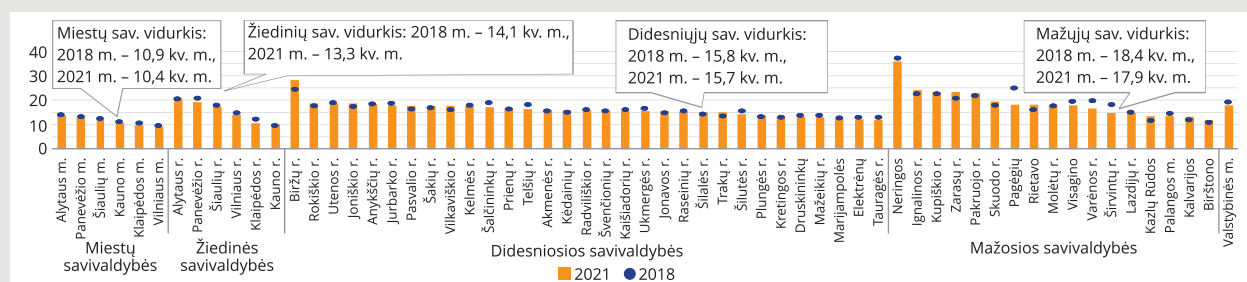

* Didžiausias leistinas mokinių skaičius priešmokykliniame ugdyme – 20, pradiniam – 24, pagrindiniam ir viduriniame – 30 mokinių klasėje. Rodiklis skaičiuojamas tik bendrosios paskirties klasėse.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

13.5 pav. Nuo 2018 iki 2021 m. visose savivaldybių grupėse vienam mokiniui tenkantis mokyklos patalpų plotas sumažėjo 0,1–0,8 kv. m

Mokyklos patalpų plotas (kv. m), tenkantis vienam mokiniui savivaldybės pavaldumo ir valstybinėse bendrojo ugdymo mokyklose, 2018 ir 2021 m. *

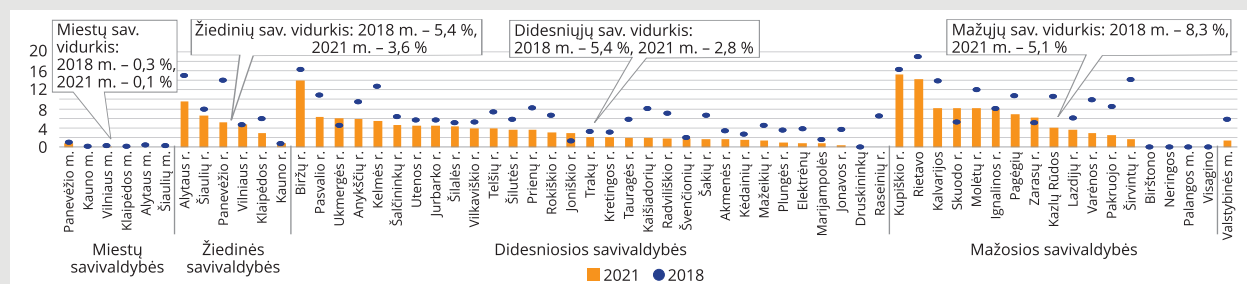

* Skaičiuojant neįtrauktas pagal ikimokyklinio ugdymo programą ugdomų mokinių skaičius.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

13.6 pav. Beveik visose savivaldybėse sumažėjo jungtinėse klasėse besimokančių 1–8 kl. mokinių

Jungtinėse klasėse besimokančių 1–8 kl. mokinių dalis (proc.) savivaldybės pavaldumo ir valstybinėse mokyklose 2018 ir 2021 m. *

* Skaičiuojami tik bendrosios paskirties klasėse besimokantys mokiniai.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

Aprūpinimas mokymo priemonėmis. Gerėja bendrojo ugdymo mokyklų aprūpinimas įvairiomis šiuolaikinėmis mokymo priemonėmis. Daugėja mokyklų, kuriose yra laboratorijų, suteikiančių įvairesnių galimybių mokiniams mokytis tyrinėjant, eksperimentuojant. 2018 m. tokių mokyklų – 33,2 proc., 2021 m. – 47,3 proc. (13.7 pav.). 2021 m. laboratorijas turėjo beveik du trečdaliai progimnazijų ir gimnazijų, beveik trečdalis pagrindinių mokyklų ir dešimtadalis pradinė mokyklų. Miesto mokyklos geriau aprūpintos laboratorijomis nei kaimo vietovių mokyklos, bet nuo 2018 m. jų ženkliai daugėjo ir vienose, ir kitose.

Kasmet daugėja mokymui naudojamų kompiuterių, jų skaičius, tenkantis 100-ai mokinių, ypač augo 2020 m. (13.8 pav.). Tai lėmė dėl COVID-19 kilusi būtinybė, pasitelkus technologijas, keisti mokymo(si) organizavimą. 2021 m. šalyje 100-ai mokinių teko 25,6 kompiuterio; mieste – 23,3; kaimo vietovių mokyklose – 37,3. Tendencija, kad miesto mokyklose 100-ai mokinių tenka mažiau kompiuterių, matoma ir analizuojant padėtį savivaldybėse. 2021 m. miestų savivaldybėse 100-ai mokinių teko vidutiniškai 19,2, o kitose savivaldybių grupėse – daugiau nei 30 kompiuterių (13.9 pav.). Kadangi mokyklose ne visos klasės gausiai aprūpintos kompiuteriais, jie neskiriami kiekvienam mokiniui; santykinai prastesnį miesto mokyklų aprūpinimą kompiuteriais lemia didesnis mokinių skaičius klasėse. 2018–2021 m. laikotarpiu 100-ai mokinių tenkančių kompiuterių skaičius miestų savivaldybių grupėje padidėjo 5, kitose grupėse – daugiau nei 10 kompiuterių, kai kuriose savivaldybėse (Kretingos r., Kaišiadorių r., Jurbarko r., Telšių r., Pakruojo r. ir Varėnos r.) šis rodiklis padidėjo 2 kartus ir net šiek tiek daugiau.

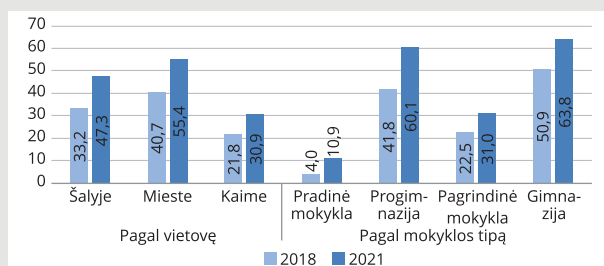
Bendrojo ugdymo mokyklose daugėja daugialypės terpės projektorių bei sąveikiųjų lentų. 2021 m. 100-ai mokinių teko vidutiniškai 6,5 projektorius (2018 m. – 6,2), o sąveikiųjų lentų – 2,1 (2018 m. – 1,4). Kadangi šiomis priemonėmis taip pat aprūpinami ne atskiri mokiniai, o klasės, tai miestų savivaldybėse, kuriose mokinių skaičius klasėse didesnis, aprūpinimo šiomis priemonėmis rodikliai žemesni nei kitose savivaldybėse (13.10 pav.).

Mažesnėms mokykloms ir savivaldybėms, kuriose mažų mokyklų daugiau, kokybiško ugdymo sąlygų sukūrimui, aprūpinimui mokymo priemonėmis reikia skirti daugiau lėšų. ŠVIS duomenimis, 2021 m. miestų savivaldybėse vidutinė mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, suma, tekusi vienam mokiniui – 25,2 Eur, žiedinė savivaldybėse – 31,1 Eur, didesniosiose – 30,4 Eur, o mažosiose – 35,2 Eur.

Aprūpinimas reikalingomis mokymo priemonėmis – būtina, bet nepakankama kokybiško ugdymo(si) sąlyga. Svarbu, kaip šios priemonės naudojamos. TIMSS 2019 m. tyrimas nerodo dažnesnio kompiuterių naudojimo pamokose sąsajos su aukštesniais mokinių pasiekimais Lietuvoje. Pavyzdžiui, 8 kl. mokinių, kurių matematikos pamokose kompiuteriai naudoti 1–2 kartus per savaitę, matematikos rezultatų vidurkis – 503 taškai, o tų, kurių pamokose niekada ar beveik niekada nenaudoti – aukštesnis – 527 taškai (13.11 pav.). 8 kl. aukščiausius gamtos mokslų rezultatus pasiekė mokiniai, kurių mokytojai gamtos mokslų pamokose kompiuterių niekada ar beveik niekada nenaudojo. 4 kl. matematikos ir gamtos mokslų rezultatų vidurkis vienodas, nepriklausomai nuo to, ar kompiuteris per pamokas prieinamas, ar ne. Lietuvos mokyklose, kuriose yra laboratorija, 8 kl. mokiniai pasiekė aukštesnių TIMSS 2019 m. tyrimo gamtos mokslų rezultatų, tačiau, remiantis mokyklų direktorių atsakymais, tik nedidelė dalis (27 proc.) mokinių mokėsi laboratorijas turinčiose mokyklose (13.12 pav.). 4 kl. mokyklose, kuriose yra laboratorija, mokėsi 48 proc. mokinių, tačiau jų gamtos mokslų rezultatai beveik nesiskiria nuo mokinių, kurių mokyklose laboratorijų nėra. Taigi galima teigti, kad Lietuvoje gerėja mokyklų aprūpinimas šiuolaikinėmis mokymo priemonėmis, tačiau tobulintinas jų naudojimas siekiant aukštesnių mokinių pasiekimų.

13.7 pav. Nuo 2018 iki 2021 m. laboratorijų padaugėjo miesto ir kaimo vietovių visų tipų bendrojo ugdymo mokyklose

Laboratorijas turinčių bendrojo ugdymo mokyklų dalis (proc.) 2018 ir 2021 m. *

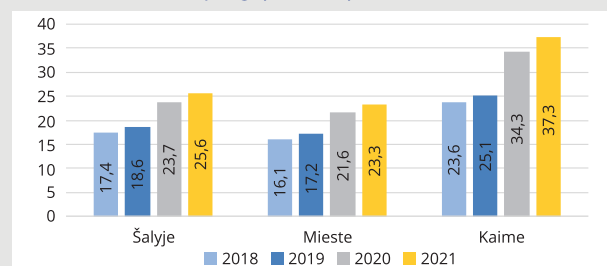

* Jei nors vienas mokyklos padalinys turi nors vieną laboratoriją, skaičiuojant rodiklį laikoma, kad mokykla turi laboratoriją.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

13.8 pav. Bendrojo ugdymo mokyklose kasmet daugėja mokymui skirtų kompiuterių, labiausiai jų daugėjo 2020 m.

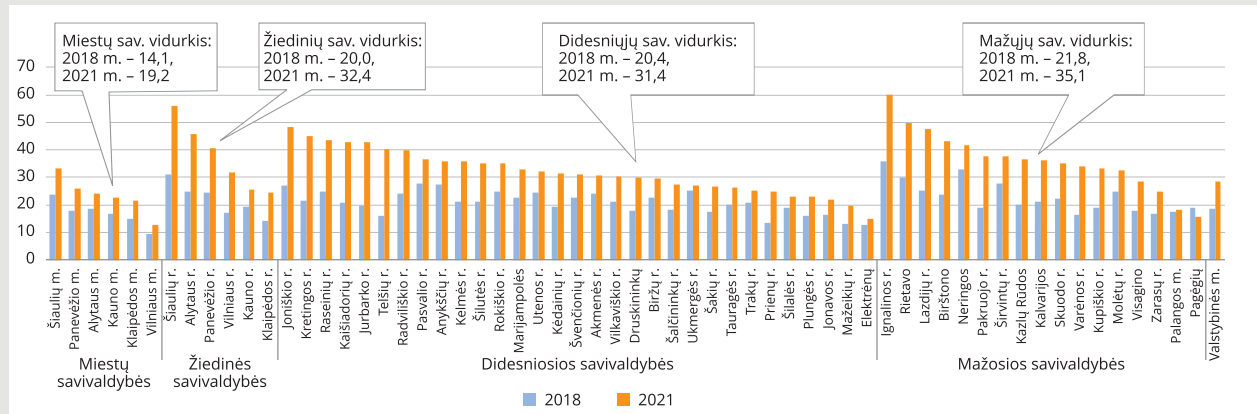
Mokymui naudojamų kompiuterių, tenkančių 100 mokinių, skaičiaus kaita bendrojo ugdymo mokyklose 2018–2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

13.9 pav. 2021 m. miestų savivaldybių grupėje 100 mokinių teko 19 mokymui skirtų kompiuterių, kitose savivaldybių grupėse – daugiau nei 30

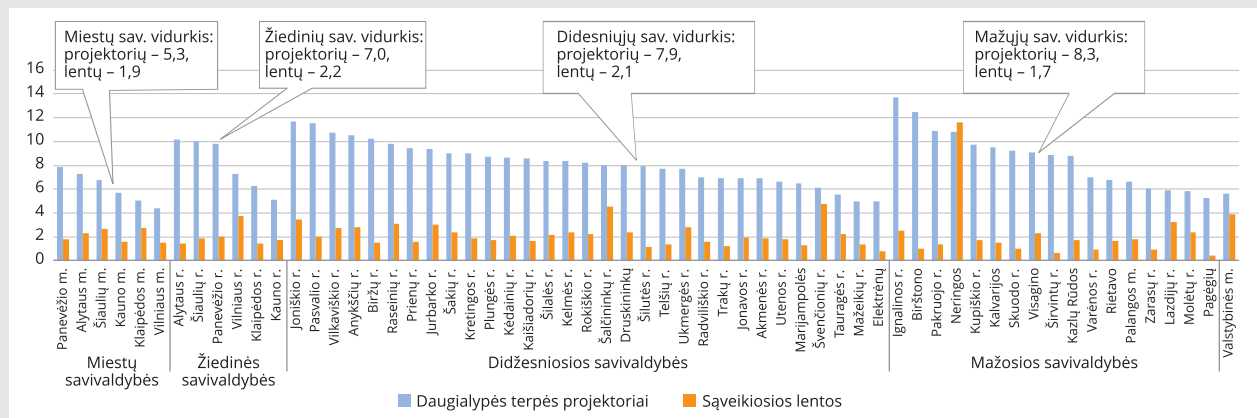
Mokymui naudojamų kompiuterių, tenkančių 100 mokinių, skaičius savivaldybių ir valstybinėse bendrojo ugdymo mokyklose 2018 m. ir 2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

13.10 pav. 2021 m. savivaldybėse 100 mokinių teko nuo 0,4 (Vilniaus m.) iki 13,7 (Ignalinos r.) daugialypės terpės projektorių ir nuo 0,4 (Pagėgių) iki 11,6 (Neringos) sąveikiųjų lentų

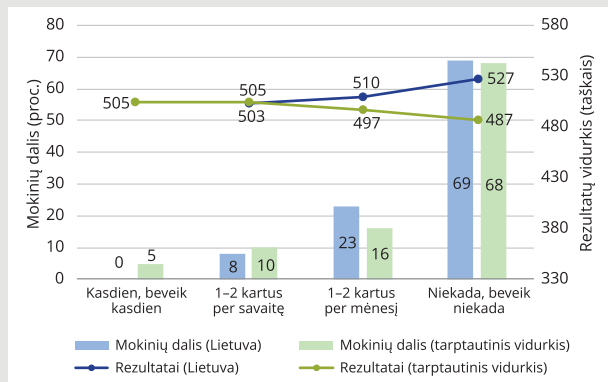
Daugialypės terpės projektorių ir sąveikiųjų lentų, tenkančių 100 mokinių, skaičius savivaldybių ir valstybinėse bendrojo ugdymo mokyklose 2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

13.11 pav. 2019 m. Lietuvos mokiniai, dažniau naudoję kompiuterius matematikos pamokose, nepasiekė aukštesnių TIMSS tyrimo rezultatų

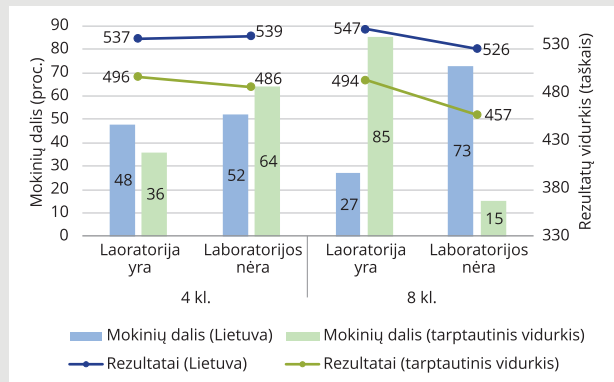
8 kl. mokinių pasiskirstymas (proc.) ir matematikos rezultatų vidurkis (taškais) pagal kompiuterių naudojimo dažnumą mokyti matematikos 2019 m.

Duomenų šaltinis: TIMSS 2019 m. tyrimo 8 kl. ataskaita. Matematika
Nuoroda: WWW

13.12 pav. 2019 m. Lietuvos mokyklose, kuriose yra laboratorija, 8 kl. mokiniai pasiekė aukštesnių TIMSS tyrimo gamtos mokslų rezultatų, o 4 kl. skirtumo nėra

Mokinių pasiskirstymas (proc.) ir gamtos mokslų rezultatų vidurkis (taškais) 2019 m. pagal tai, ar mokykloje yra laboratorija

Duomenų šaltinis: TIMSS 2019 m. tyrimo 4 ir 8 kl. ataskaitos. Gamtos mokslai
Nuoroda: WWW

14. Švietimo finansavimas

- Nuosekliai gerinant švietimo finansavimą, 2020 m. valdžios sektorius švietimui skyrė 2 550,9 mln. Eur, palyginti su šalies BVP, tai sudaro 5,2 proc. Šis rodiklis 0,2 proc. punkto aukštesnis už ES vidurkį (5,0 proc.).
- 2021 m. valdžios sektoriaus lėšos sudarė 81,7 proc. šalies mokyklų gautų lėšų ir pajamų (2018 m. – 81,5 proc.). Didžiausia iš kitų šaltinių (šalies fizinių ir juridinių asmenų, užsienio institucijų ir tarptautinių organizacijų) gaunamų lėšų ir pajamų dalis (daugiau nei 40 proc.) aukštosiose mokyklose.
- 2021 m. vienam besimokančiajam teko 4,4 tūkst. Eur, t. y. 38 proc. daugiau nei 2018 m. (3,2 tūkst. Eur).

Nors pastarieji metai ekonominei šaliai padėčiai kėlė iššūkių, bet švietimo finansavimas nuosekliai augo. Anksčiau, nuo 2011 m. iki 2016 m., valdžios sektoriaus formaliajam ir neformaliajam švietimui skiriamų lėšų suma šiek tiek didėdavo ar mažėdavo, o per visą laikotarpį ji padidėjo 6,4 proc. 2016–2020 m. lėšos augo kasmet, augimas spartėjo ir suma padidėjo 37,3 proc. 2020 m. švietimui skirta 2 550,9 mln. Eur (14.1 pav.). Pastaraisiais metais pasikeitė dešimtmetį stebėta švietimui tenkančios BVP dalies mažėjimo tendencija. BVP dalis švietimui ypač padidėjo 2020 m. (skirta 5,2 proc.), kai švietimo finansavimas ženkliai augo, o BVP augimas sulėtėjo.

2020 m. valdžios sektoriaus išlaidos švietimui vidutiniškai ES sudarė 5,0 proc., palyginti su BVP. Taigi Lietuvos rodiklis 0,2 proc. punkto aukštesnis už ES vidurkį. Tiek pat lėšų, kaip Lietuvoje, švietimui skirta kaimyninėje Lenkijoje (5,2 proc., palyginti su BVP), o Latvijos ir Estijos rodikliai aukštesni (atitinkamai 5,9 ir 6,6 proc.) (14.2 pav.).

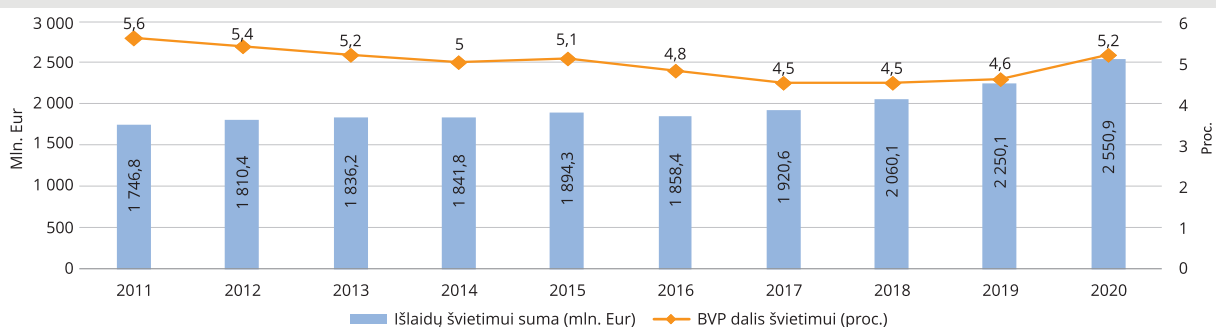
Valdžios sektoriaus lėšos 2021 m. sudarė apie keturis penktadalius (81,7 proc.) visų mokyklų (nuo ikimokyklinio ugdymo mokyklos iki universiteto) lėšų ir pajamų. Iš šalies juridinių ar fizinių asmenų gauta 12,9 proc., iš užsienio institucijų ir tarptautinių organizacijų – 5,5 proc. lėšų ir pajamų (14.3 pav.). 2018 m. iš valdžios sektoriaus gauta 81,5 proc., iš šalies juridinių ar fizinių asmenų – 13,8 proc., iš užsienio institucijų ir tarptautinių organizacijų – 4,7 proc. lėšų ir pajamų. Taigi iš valdžios sektoriaus gaunamų lėšų ir pajamų dalis padidėjo 0,2 proc. punkto, iš užsienio – 0,8 proc. punkto, o šalies juridinių ir fizinių asmenų finansavimas 0,9 proc. punkto sumažėjo. Didžiausią dalį lėšų ir pajamų iš šalies fizinių ir juridinių asmenų bei iš užsienio gauna aukštosios mokyklos. 2021 m. ir kolegijos, ir universitetai iš šių šaltinių gavo daugiau nei 40 proc. lėšų ir pajamų. Didžiausią dalį lėšų ir pajamų iš valdžios sektoriaus gauna bendrojo ugdymo mokyklos (2021 m. – 93,0 proc.).

2021 m. vienam besimokančiajam vidutiniškai teko 4,4 tūkst. Eur, skaičiuojant iš įvairių šaltinių gautas lėšas (14.4 pav.). Didžiausia suma vienam besimokančiajam teko universitetuose (7,7 tūkst. Eur), mažiausia – kolegijose (3,3 tūkst. Eur) ir bendrojo ugdymo mokyklose (3,5 tūkst. Eur). Nuo 2018 m. iki 2021 m. vidutiniškai visose mokyklose šis rodiklis paaugo 38 proc., labiausiai – profesinio mokymo įstaigose (69 proc.).

EBPO duomenimis, apskaičiuavus, kiek lėšų tektų vieno mokinio mokymuisi nuo 6 iki 15 metų, matyti, kad Lietuvos rodiklis, palyginti su EBPO ir 22 ES šalių vidurkiu – 35–36 proc. žemesnis. Remiantis 2018 m. švietimo finansavimo duomenimis, skaičiuojant JAV doleriais ir atsižvelgus į valiutų perkamąją galią, EBPO šalyse vienam mokinui (per minėtą mokymosi laiką) vidutiniškai tektų 102,2 tūkst. JAV dolerių, 22 ES šalyse – 103,6 tūkst. JAV dolerių, o Lietuvoje – 66,1 tūkst. JAV dolerių, panašiai kaip ir Latvijoje (66,3 tūkst. JAV dolerių) (14.5 pav.).

14.1 pav. Pastaruosius 2 m. didėjo ne tik švietimui skiriamų lėšų suma, bet ir BVP dalis švietimui

Valdžios sektoriaus išlaidų formaliajam ir neformaliajam švietimui sumos (mln. Eur) ir kaip BVP dalies (proc.) kaita 2011–2020 m. *

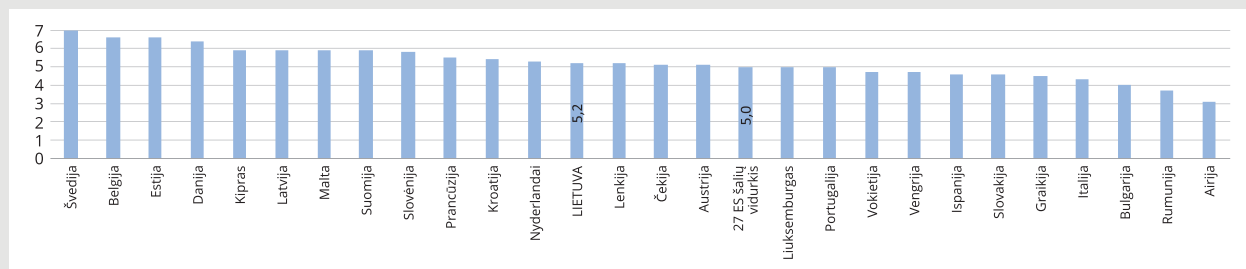

* Rodikliai apskaičiuoti pagal COFOG.

Duomenų šaltinis: LSD
Nuoroda: WWW

14.2 pav. 2020 m. Lietuvoje valdžios sektoriaus išlaidos švietimui sudarė didesnę BVP dalį nei vidutiniškai ES

Valdžios sektoriaus išlaidos formaliajam ir neformaliajam švietimui, palyginti su BVP (proc.) 2020 m.*

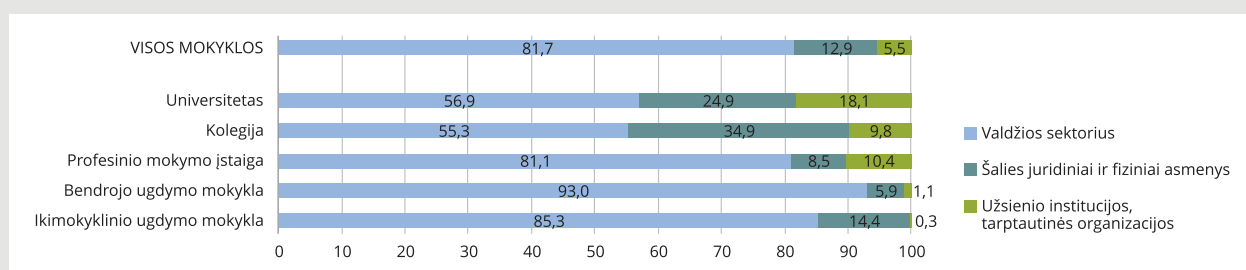

* Rodiklis apskaičiuotas pagal COFOG.

Duomenų šaltinis: Eurostatas
Nuoroda: WWW

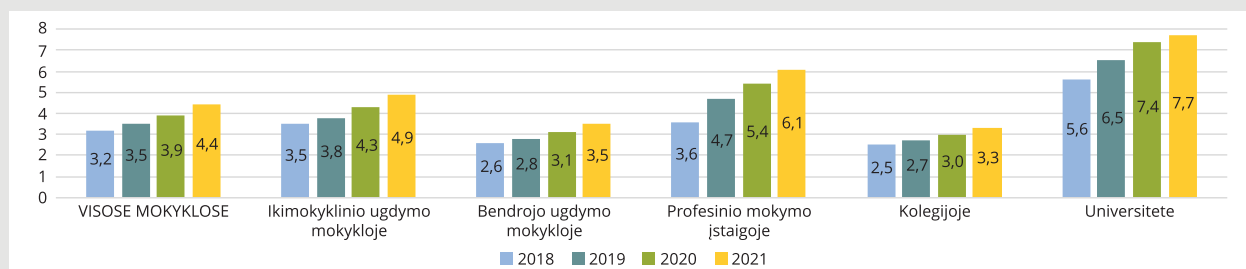
14.3 pav. Valdžios sektoriaus lėšos sudaro šiek tiek daugiau nei keturis penktadalius visų mokyklų lėšų ir pajamų

Mokyklų lėšų ir pajamų pasiskirstymas (proc.) pagal finansavimo šaltinius 2021 m.

Duomenų šaltinis: LSD
Nuoroda: WWW

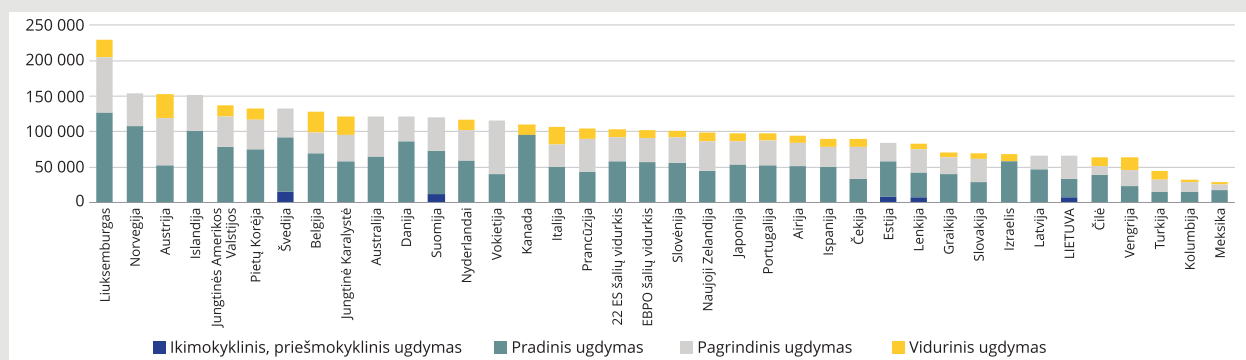
14.4 pav. Daugiausiai lėšų vienam besimokančiajam teko ir nuo 2018 iki 2021 m. jos labiausiai didėjo profesinio mokymo įstaigose

Vienam besimokančiam asmeniui tekusių lėšų sumos (tūkst. Eur) kaita 2018–2021 m.

Duomenų šaltinis: LSD
Nuoroda: WWW

14.5 pav. 2018 m. Lietuvoje vieno mokinio mokymuisi (nuo 6 iki 15 metų) skirta santykinai nedaug lėšų (EBPO šalių kontekstas)

Išlaidos švietimo institucijoms (JAV doleriais, perskaičius naudojant perkamosios galios paritetą), teoriškai tenkančios vieno mokinio* (nuo 6 iki 15 metų) mokymuisi, 2018 m.

* Mokinių skaičius apskaičiuotas taikant viso mokymosi laiko ekvivalentą.

Duomenų šaltinis: Education at a Glance 2021. OECD (2021)
Nuoroda: WWW

15. Mokyklų veiklos kokybė ir išorinio vertinimo tobulinimas

- Tobulinant išorinį bendrojo ugdymo programas vykdančių mokyklų vertinimą, greta visuminio pradėtas vykdyti ir teminis bei rizikos vertinimas. 2021 m. 30 mokyklų atliktas teminis įtraukiojo ugdymo vertinimas.
- Beveik visos – 57 savivaldybės nacionaliniu lygmeniu paskelbė 2021 m. švietimo pažangos ataskaitas.
- Pagal profesinio mokymo teikėjų veiklos išorinio vertinimo rodiklius, 2021 m. daugiausiai teikėjų (93,9 proc.) atitiko reikalavimą, kad būtų užpildyta bent 80 proc. valstybės finansuojamų vietų, o mažiausiai (4,8 proc.) – kad programos nebaigusiu asmenų būtų mažiau nei 15 proc.
- 2021 m. įvertinta 11 aukštųjų mokyklų. Jose geriausiai įvertintas poveikis regionų ir visos šalies raidai (vidutiniškai 3,0 balai pagal 1–5 balų skalę), prasčiausiai – valdymas (2,5 balo).

Pastaraisiais metais kinta bendrojo ugdymo programas vykdančių mokyklų veiklos išorinis vertinimas. Iki 2018 m. vykdytas visuminis vertinimas, apimantis rezultatų, ugdymo(si) ir mokinių patirčių, ugdymo(si) aplinkų bei lyderystės ir vadybos sričių vertinimą. Nuo 2019 m. gali būti vykdomas visuminis, teminis ir rizikos vertinimas. Visuminis – vertinama visa mokyklos veikla; teminis – mokyklos veikla vertinama gilinantį į švietimo ir mokslo ministro nustatytą aktualią temą (problema, klausimą); rizikos – identifikuojami, analizuojami mokyklos veiklos rizikos veiksniai ir numatomos veiklos tobulinimo galimybės. 2018 m. atliktas 75 mokyklų visuminis, 2019 m. – 10 mokyklų visuminis ir 53 mokyklų rizikos, 2021 m. – 30 mokyklų teminis išorinis vertinimas; 2020 m. išorinis vertinimas nevyko dėl COVID-19 pandemijos (15.1 pav.). Mokyklos, kuriose per metus atliktas išorinis vertinimas, 2018 m. sudarė 6,9 proc., 2019 m. – 6,0 proc., 2021 m. – 3,1 proc. visų bendrojo ugdymo mokyklų. Teminis vertinimas atliktas analizuojant įtraukiojo ugdymo padėtį. 2022 m. numatyta dar 31 mokykloje atlikti teminį įtraukiojo ugdymo vertinimą, 150 mokyklų – rizikos vertinimą. Teminio vertinimo rezultatai aptariamais 23 skyriuje.

Švietimo pažanga skatinama ne tik vykdančių išorinį mokyklų veiklos vertinimą, bet ir skatinant mokyklas ir savivaldybes (daugumos mokyklų savininkes) rengti ir skelbti pažangos ataskaitas. *Valstybinėje švietimo 2013–2022 metų strategijoje* numatyta pasiekti, kad 2022 m. pažangos ataskaitas paskelbtų visos mokyklos ir savivaldybės. 2021 m. nacionaliniu lygmeniu ataskaitas paskelbė 78 proc. bendrojo ugdymo mokyklų ir 57 savivaldybės (iš 60) (15.2 pav.). Pažangos ataskaitas paskelbusių mokyklų dalis pastaraisiais metais gana panaši, o švietimo pažangos ataskaitas paskelbusių savivaldybių dalis 2021 m. ženkliai augo (iki tol nacionaliniu lygmeniu ataskaitas skelbė iki ketvirtadalio savivaldybių; dalis savivaldybių ataskaitas skelbdavo tik savo svetainėse). Proveržį, be kitų priežasčių, paskatino ir tai, kad pažangos ataskaitų pateikimas – vienas iš dalyvavimo 2022 m. pradžioje vykdyti „Tūkstantmečio mokyklų“ pažangos programoje reikalavimų.

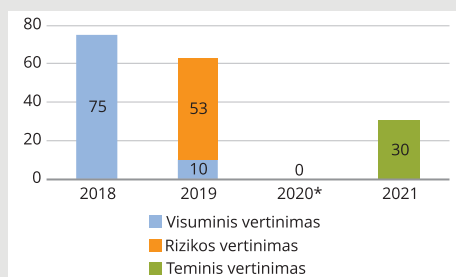
Profesinio mokymo įstaigų ir kitų profesinio mokymo teikėjų, vykdančių formalųjį profesinį mokymą, veiklos išoriniam vertinimui nustatyti 5 išorinio vertinimo rodikliai (valstybės finansuojamų vietų užpildymo, pameistrystės, programų nebaigimo, kompetencijų įvertinimo, įsidarbinimo) ir ribinės šių rodiklių reikšmės, kurias pasiekus laikoma, kad profesinio mokymo teikėjo veiklos kokybė atitinka keliamus reikalavimus. Daugiausia (2021 m. – daugiau nei 90 proc.) profesinio mokymo teikėjų, kurie pasiekė ribinę valstybės finansuojamų vietų užpildymo reikšmę (80 proc.), ir kurių mokinių kompetencijos įvertinamos aukštais balais (8–10 balų), o daugiausiai pažangos reikia plėtojant pameistrystę ir sprendžiant programų nebaigimo problemą. Pameistrystės plėtros ribą, nustatančią, kad šia forma mokytųsi bent 10 proc. mokinių, 2021 m. pasiekė 15,9 profesinio mokymo teikėjų, o ribą, kad programos nebaigusiu asmenų būtų mažiau nei 15 proc., pasiekė 4,8 proc. teikėjų (15.3 pav.).

Greta profesinio mokymo teikėjų išorinio vertinimo rodiklių stebėsenos vykdomas ir ekspertų vizito metu atliekamas išorinis veiklos vertinimas. Kada ir kaip dažnai bus vykdomas toks vertinimas, priklauso nuo profesinio mokymo teikėjo veiklos rodiklių (ar jie pasiekia nustatytas ribines vertes). 2020 m. patvirtinus profesinio mokymo teikėjų veiklos išorinio vertinimo tvarką, įvyko 12 profesinio mokymo įstaigų vertinimai išbandant metodiką ir procedūras. Po išbandymo išorinio vertinimo metodika atnaujinta, 2022 m. ją taikant atliekamas 8 profesinio mokymo teikėjų veiklos vertinimas.

2021 m. įvertinta 11 aukštųjų mokyklų. Iš 4 vertinamųjų sričių, aukščiausiais balais įvertintas poveikis regionų ir visos šalies raidai (įvertinimų pagal 1–5 balų skalę vidurkis – 3,0 balai) (15.4 pav.). Iš 11 vertintų universitetų ir kolegijų, iki 2022 m. gegužės mėn. akredituotos aštuonios institucijos: dvi – 3 m., šešios – 7 m. laikotarpiui. Vykdančių studijų kryptių vertinimą, 2021 m. įvertinta 21 studijų kryptis. I ir II studijų pakopose geriausiai įvertintos aplinkotyros, fizikos ir muzikos studijų kryptių programos. Tarp abiejose pakopose žemiausiais balais įvertintų kryptių – informacijos paslaugų, biologijos ir kino programos (15.5 pav.). Remiantis įvertinimu, I pakopoje 7 m. akredituota 80 proc. įvairiose aukštosiose mokyklose vykdytų studijų, 3 m. – 20 proc., neakredituotų studijų nėra. II pakopoje 7 m. akredituota 72 proc., 3 m. – 26 proc. studijų, 1 atveju studijos neakredituotos.

15.1 pav. Bendrojo ugdymo mokyklų, kuriose atliktas išorinis veiklos vertinimas, mažėjo

Bendrojo ugdymo mokyklų, kuriose atliktas išorinis veiklos vertinimas, skaičiaus kaita 2018–2021 m.

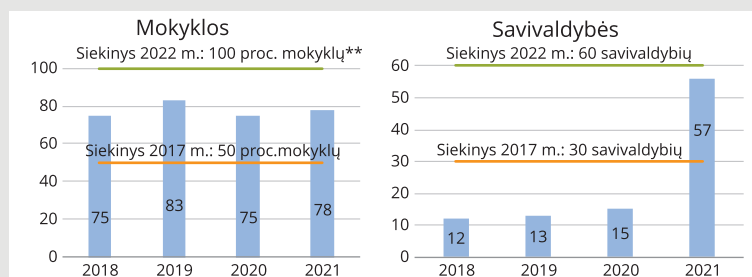

* Dėl COVID-19 išorinis vertinimas nevyko.

Duomenų šaltinis: NŠA
Nuoroda: WWW

15.2 pav. 2021 m. pažangos ataskaitas nacionaliniu lygmeniu paskelbė 78 proc. mokyklų ir 57 savivaldybės

Nacionaliniu lygmeniu* švietimo pažangos ataskaitas paskelbusių mokyklų dalies (proc.) ir savivaldybių skaičiaus kaita 2018–2021 m.

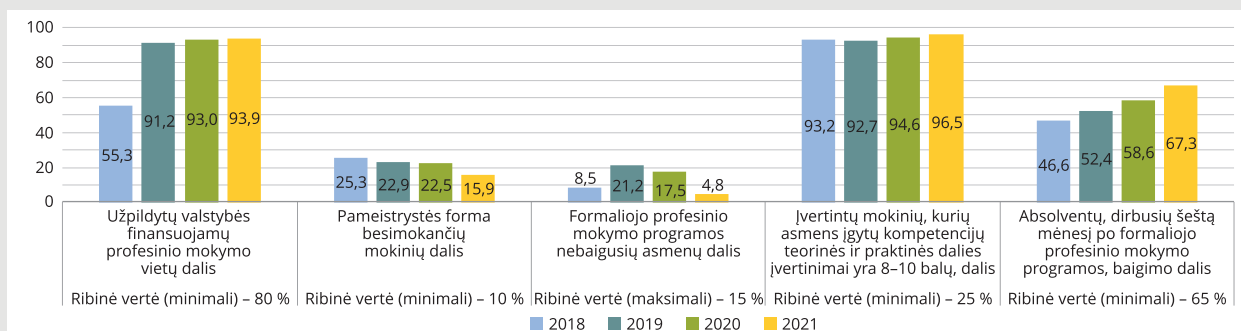

* ŠVIS interneto svetainėje <http://svis.emokykla.lt/savivaldybiu-pazanga-test/>.

** Grafikuose nurodyti Valstybinės švietimo 2013–2022 metų strategijos siekiniai.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

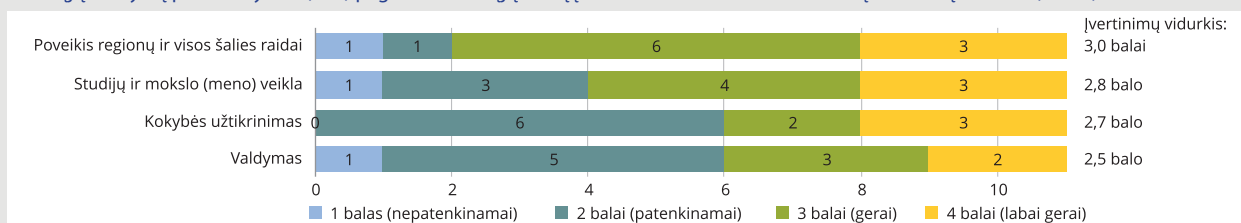
15.3 pav. Didžiausios profesinio mokymo teikėjų veiklos pažangos reikia plėtojant pameistrystę ir įveikiant programų nebaigimo problemą
Formaliojo profesinio mokymo teikėjų, kurių veiklos rodikliai atitinka ribines veiklos išorinio vertinimo rodiklių reikšmes, dalies (proc.) kaita 2018–2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS (apskaičiuota, remiantis 2022 m. gegužės 23 d. skelbtais duomenimis)
Nuoroda: WWW

15.4 pav. 2021 m. vertintose aukštosiose mokyklose geriausiai įvertinta poveikio regionų ir šalies raidai sritis

Aukštųjų mokyklų pasiskirstymas (vnt.) pagal vertinamųjų sričių įvertinimus * ir kiekvienos srities įvertinimų vidurkis (balais) 2021 m.

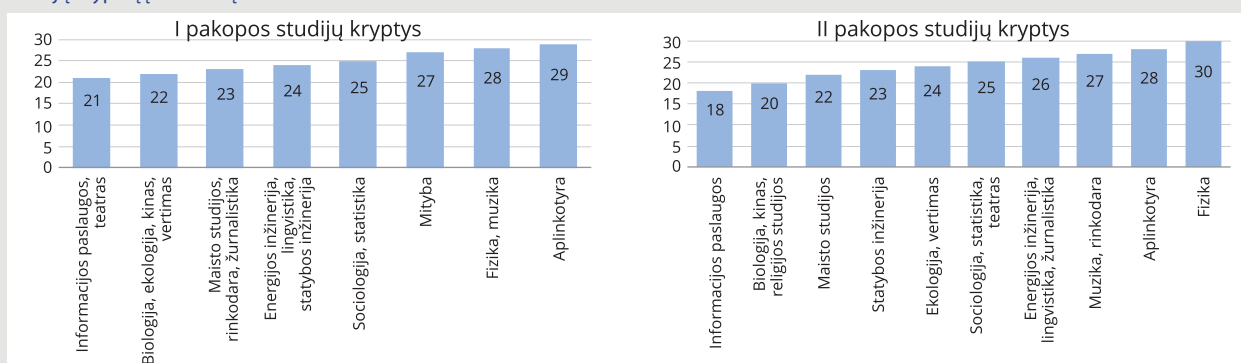

* Įvertinimų 5 balais (puikiai) nėra.

Duomenų šaltinis: SKVC
Nuoroda: WWW

15.5 pav. 2021 m. I ir II studijų pakopose geriausiai įvertintos aplinkotyros, fizikos ir muzikos studijų kryptys

Studijų krypčių įvertinimų balais vidurkiai 2021 m.*

* Vertintos ir aplinkos inžinerijos bei medicinos technologijų programos; leidinio rengimo metu rezultatai dar nebuvo žinomi.

Duomenų šaltinis: SKVC
Nuoroda: WWW

II DALIS

Įtraukusis ugdymas

Šioje dalyje analizuojama pastarojo laikotarpio aktualija – įtraukusis ugdymas, kurį aktyviai siekiama įgyvendinti šalyje, apžvelgiami įvairūs karo pabėgėlių iš Ukrainos švietimo Lietuvoje klausimai.

Įtraukiojo ugdymo tema analizuojama pagal toliau nurodytą struktūrą.

- Aptariama įtraukiojo ugdymo samprata, įtvirtinta tarptautiniuose ir nacionaliniuose dokumentuose, įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo modelis ir įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo institucinė struktūra.
- Pateikiami duomenys apie visus proceso dalyvius:
  - patirti atskirtį ir diskriminaciją galinčias vaikų ir jaunimo grupes, kurioms įtraukties pastangos reikalingiausios;
  - mokytojus ir jų nuostatas įtraukties atžvilgiu;
  - švietimo pagalbos specialistus ir jų darbo sąlygas;
  - tėvus ir jų įsitraukimą į vaikų ugdymą;
  - mokyklų pasirengimą įtraukiajam ugdymui, įskaitant aplinkos pritaikymą.
- Aptariami skirtingų grupių ugdymo procesų ypatumai: mokinių, turinčių SUP ar negalią, įtraukusis ugdymas, migrantų ugdymo organizavimo procesai, NVŠ veiklų prieinamumas.
- Analizuojama įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo kokybė, remiantis teminio išorinio mokyklų veiklos kokybės vertinimo duomenimis.
- Aptariamas įtraukiojo ugdymo finansavimas: lėšos, skiriamos įtraukiajam ugdymui įgyvendinti – švietimo pagalbai užtikrinti, aplinkai, ugdymo priemonėms ir kt.

Analizėje apibendrinami prieinami statistiniai duomenys, atlikta užsienio ir Lietuvos teisinių aktų analizė, remiamasi moksliniais straipsniais, tarptautinių ir nacionalinių tyrimų rezultatais, aptariama padėtis šalyje, savivaldybėse ir jų grupėse.

Mokinių įvairovė pagal individualius poreikius

**2021 m. 71,4 tūkst.,
arba 15,4 proc.**

ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo mokinių turėjo SUP
(2018 m. – 67,9 tūkst.,
arba 14,9 proc.)

**2021 m. 10,4 tūkst.,
arba 2,2 proc.**

ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo mokinių turėjo negalią
(2018 m. – 9,7 tūkst.,
arba 2,1 proc.)

**2021 m. 38,8 tūkst.,
arba 7,9 proc.**

ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo mokinių mokėsi ne valstybine kalba
(2018 m. – 37,6 tūkst.,
arba 7,7 proc.)

2021 m. 457

grįžusių iš užsienio Lietuvos piliečių vaikai mokėsi pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas
(2019 m. – 520)

2021 m. 2,9 tūkst.

mokinių ne Lietuvos piliečių dalyvavo ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo procesuose
(2018 m. – 2,5 tūkst.)

2022 m. 21,6 tūkst.

karo pabėgėlių iš Ukrainos vaikų nuo 0 iki 17 metų atvyko į Lietuvą iki birželio 1 d.

2021 m. 7,0 proc.

bendrojo ugdymo mokinių gavo finansinę ir kitokią paramą
(2018 m. – 8,4 proc.)

2020 m. 19,7 proc.

15–24 metų jaunuolių niekur nesimokė ir nedirbo
(2018 m. – 17,2 proc.)

Švietimo pagalbos specialistai

2021 m. 3,9 tūkst.

švietimo pagalbos specialistų dirbo ikimokyklinio, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose
(2018 m. – 3,7 tūkst.)

2021 m. 100-ui mokinių teko tiek švietimo pagalbos specialistų:

1,06 – ikimokyklinio ugdymo lygmenyje,

0,79 – bendrojo ugdymo lygmenyje,

0,34 – profesinio mokymo lygmenyje

(2018 m. – atitinkamai
0,97, 0,78 ir 0,33)

2021 m. vienam švietimo pagalbos specialistui tekusių SUP turinčių mokinių skaičiai:

20,9 – ikimokyklinio ugdymo lygmenyje,

18,3 – bendrojo ugdymo lygmenyje,

14,4 – profesinio mokymo lygmenyje

(2018 m. – atitinkamai
22,9, 18,1 ir 11,8)

2021 m. 78,4 proc.

mokinių, kuriems nustatytas švietimo pagalbos poreikis, ji buvo suteikta
(2019 m. – 74,4 proc.)

Mokyklų pasirengimas ugdyti įtraukiai

2021 m. **7**

bendrojo ugdymo mokyklos iš 947 veikusių buvo visiškai pritaikytos negalią turintiems asmenims
(2018 m. – 4)

2021 m. **7,7 proc.**

mokyklų neturėjo jokio švietimo pagalbos specialisto
(2018 m. – 9,4 proc.)

2021 m. **65,0 proc.**

mokyklų, turinčių pradinį klasių, trūko bent vieno švietimo pagalbos specialisto
(2018 m. – 71,0 proc.)

2021 m. **58,2 proc.**

SUP turinčių mokinių baigę 10 klasių toliau mokėsi
(2018 m. – 54,0 proc.)

Ugdymo procesų ypatumai, atsižvelgiant į besimokančiųjų įvairovę

2021 m. **12,4 proc.**

visų priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų klasių mokinių sudarė SUP turintys mokiniai
(2018 m. – 11,8 proc.)

2021 m. **89,3 proc.**

(2018 m. – 88,7 proc.)

SUP turinčių,

49,8 proc.

(2018 m. – 46,8 proc.)

negalią turinčių priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokinių buvo ugdoma bendrosiose klasėse

2021 m. **7,6 proc.**

(2018 m. – 8,6 proc.)

SUP turinčių,

36,4 proc.

(2018 m. – 41,1 proc.)

negalią turinčių priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokinių buvo ugdoma specialiosiose mokyklose

2021 m. **66,0 proc.**

namuose ugdomų bendrojo ugdymo mokinių turėjo SUP
(2018 m. – 60,6 proc.)

2021 m. **61,0 proc.**

bendrojo ugdymo mokinių, turinčių SUP, dalyvavo NVŠ veiklose
(2018 m. – 59,3 proc.)

2022 m. **41 proc.**

visų 0–6 metų ir

52 proc.

visų 7–17 metų atvykusių ukrainiečių karo pabėgėlių vaikų buvo ugdoma Lietuvos mokyklose

2022 m. **71,7 proc.**

atvykusių ukrainiečių karo pabėgėlių vaikų pagal iki-mokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programą buvo ugdoma lietuvių kalba

2022 m. **42**

atvykę ukrainiečiai karo pabėgėliai priimti mokytis Lietuvos profesinio mokymo įstaigose ir

372

priimti studijuoti Lietuvos aukštosiose mokyklose

16. Įtraukiojo ugdymo samprata ir įgyvendinimo prielaidos

- Įtraukusis ugdymas yra ugdymas lanksčioje švietimo sistemoje, užtikrinančioje visų vaikų teisę nebūti diskriminuojamiems dėl savo ypatumų ir jų įtrauktį į bendrojo ugdymo sistemą, bendrą mokymosi aplinką, sukuriant visiems besimokantiesiems lygias ugdymosi galimybes, mokantis drauge su visais.
- Įtraukusis ugdymas užtikrinamas, įtraukties principus ir nuostatas įtvirtinant teisės aktuose, keičiant mokyklos bendruomenės nuostatas, modeliuojant arba organizuojant kiekvienam besimokančiajam prieinamą ugdymo procesą, pritaikant ugdymosi sąlygas, suteikiant individualizuotos pagalbos priemones, užtikrinant išteklius (žmogiškuosius ir finansinius) įtraukiojo ugdymo procesui palaikyti ir tobulinti.
- Tarptautiniai dokumentai apibrėžia standartus, kuriais turėtų vadovautis šalys, kurdamos teisinius dokumentus, programas ir paslaugas, būtinas įtraukiamam ugdymui įgyvendinti. Lietuvos nacionaliniai dokumentai yra orientuoti į įtraukties į švietimą aktualizavimą ir įgyvendinimą, jie iš esmės dera su pagrindinėmis tarptautinėmis įtraukiojo ugdymo nuostatomis.
- Įtraukųjį ugdymą įgyvendinti šalies ugdymo įstaigose padeda nacionaliniu, savivaldybės ir ugdymo įstaigos lygmenimis veikiančios struktūros, kurios šiuo metu pertvarkomos pagal *Įtraukties veiksmų plano 2021–2024 m. uždavinius*.

Kas yra įtraukusis ugdymas?

Įtraukiojo ugdymo samprata yra nuolat kintantis ir kartu su visuomenės sąmone besivystantis reiškinys. Įtraukusis ugdymas reiškia lanksčią švietimo sistemą, kuri užtikrina visų vaikų teisę nebūti diskriminuojamiems dėl savo negalios, lyties, tautybės ar kitu pagrindu, taip pat užtikrina teisę mokytis bendrojo ugdymo sistemoje, bendroje mokymosi aplinkoje, visiems besimokantiesiems sukuriant lygias mokymosi galimybes, tinkamai pritaikant ugdymosi sąlygas, suteikiant individualizuotos pagalbos priemones ir sudarant kiekvienam vaikui galimybę ugdyti savo asmenybę, talentus, kūrybingumą ir gebėjimus, mokantis drauge su visais, nepatiriant atskirties ir segregacijos.

Įtraukiojo ugdymo plėtotei būtina tinkama švietimo politika, mokyklos perspektyva (vizija, planai, išteklių su-
telkimas ir pan.), metodinė ir organizacinė parama mokytojui: klasės organizavimo, ugdymo metodų, mokytojo padėjėjo ir kita pagalba.

Principai ir nuostatos, įtvirtinti dokumentuose, reglamentuojančiuose įtraukiojo ugdymo įgyvendinimą.

Visos ES šalys, nepaisant jų skirtingų istorinių, socialinių, kultūrinių kontekstų, įsipareigojo kurti ir įgyvendinti įtraukiojo ugdymo sistemas ir jas grįsti bendromis etinėmis ir politinėmis nuostatomis. Įtraukiojo ugdymo įgyvendinimas grindžiamas vaiko teise į mokymąsi bei švietimo pagalbą ir sistemine nuostata – *siekti kokybiškai ugdyti kiekvieną besimokantįjį*, apimančia politinius, teisinius, ugdymo ir pagalbos praktikos realizavimo aspektus, vadovaujantis socialinio teisingumo, pagalbos besimokantiesiems, galimybės gauti aukštos kokybės ugdymo paslaugas, efektyvumo, veiksmingumo, dalyvavimo, ugdymo(si) poreikių ir lūkesčių tenkinimo principais. Šiuos principus papildė Europos specialiojo ir inkliuzinio ugdymo plėtos agentūros (EASNIE) nurodyti pagrindiniai principai: dalyvavimo plėtojimas, siekiant padidinti švietimo veiksmingumą ir prieinamumą visiems mokiniams; mokytojų parengimas dirbti įtraukioje švietimo sistemoje; organizacijų kultūra ir etika, pagalbos sistemos, lanksti švietimo aprūpinimo sistema, politika ir teisėkūra, skatinančios įtraukiojo ugdymo plėtrą.

16.1 lentelėje pateikiami tarptautiniai dokumentai, apibūdinantys standartus, kuriais turėtų vadovautis šalys, kurdamos teisinius dokumentus, programas ir paslaugas, būtinas konvencijų nuostatomis įgyvendinti. Vienas svarbiausių dokumentų – Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencija (2006), kuri nurodo valstybių Konvencijos narių atsakomybę ir įsipareigojimus dėl negalią turinčių žmonių, įskaitant vaikus, lygybės ir nediskriminavimo, diskriminacijos šalinimo, socialinės įtraukties užtikrinimo, taip pat JT Neįgaliųjų teisių komiteto Bendroji pastaba Nr. 4 (2016) dėl teisės į įtraukųjį švietimą.

Pagrindinis įtraukiojo ugdymo sistemų tikslas – užtikrinti, kad visiems besimokantiesiems būtų sudarytos galimybės gauti tinkamą ir kokybišką ugdymą vietinėse ugdymo įstaigose kartu su bendraamžiais. „Dviejų švietimo sistemų – bendrojo ugdymo ir specialiojo ugdymo ar segregacinės – išlaikymas nėra suderinamas su įtraukiuoju ugdymu“ (Ruškus, 2020). Segregacija vyksta tada, „kai neįgalūs vaikai ugdomi atskirai nuo negalios neturinčių besimokančiųjų aplinkoje, kuri yra sukurta arba naudojama, atsižvelgiant į konkrečius sutrikimus ar įvairias negalias“ (JT Neįgaliųjų teisių komiteto Bendroji pastaba Nr. 4 (2016) dėl teisės į įtraukųjį švietimą, 11 punktą). Remiantis šia apibrėžtimi, galimos atskirties ir segregacijos požymiai galėtų būti klasių komplektavimas pagal mokinių gebėjimus, nemotyvuotas mokinių skirstymas į homogenines grupes per pamokas, renginių organiza-

vimas tik kai kurioms mokinių grupėms (pavyzdžiui, atskirai gabiems arba tik turintiems SUP), mokinių ugdymas specialiosiose klasėse, kai neužtikrinamas bendravimas su bendraamžiais, neturinčiais SUP, ar specialiosiose mokyklose. Iki 2024 m. šalyje siekiama pašalinti įtraukiamam ugdymui trukdančias kliūtis bendrojo ugdymo mokyklose, sudarant sąlygas visiems rinktis geriausiai vaiko poreikius atitinkančią mokyklą.

Lietuvos strateginiai švietimo dokumentai yra orientuoti į įtraukties švietimo srityje aktualizavimą ir iš esmės dera su pagrindinėmis tarptautinėmis įtraukiojo ugdymo nuostatomis (16.2 lentelė). Be to, rengiami įtraukiojo ugdymo plėtros strateginiai ir veiksmų planai, kuriuose numatytos konkrečios priemonės įtraukties plėtrai, procesų stebėsenai ir vertinimui užtikrinti, planuojami kiti Švietimo įstatymo pakeitimai, susiję su švietimo pagalbos teikimo pertvarkomis (*Planuojami pokyčiai pedagoginės... 2022*).

16.1 lentelė. Tarptautiniai dokumentai, užtikrinantys įtraukiojo ugdymo nuostatas

Tarptautiniai dokumentai	Kokios nuostatos užtikrinamos
Visuotinė žmogaus teisių deklaracija (1946)	Žmogaus teisė į ugdymą ir ugdymąsi.
Konvencija prieš diskriminaciją švietime (1960 m., Lietuvoje kol kas neratifikuota)	<...> nustato, kad <...> švietimas turi būti orientuotas į žmogaus asmenybės ugdymą ir pagarbą žmogaus teisėms <...> (5 str.). Paminėtos tarptautinės žmogaus teisių konvencijos išryškina pažeidžiamiausių ir labiausiai marginalizuojamų asmenų – vaikų – teisę į tinkamą pagalbą, priežiūrą ir ugdymą.
JT vaiko teisių konvencija (1989 m., Lietuvoje ratifikuota 1992 m.)	Įteisinta kiekvieno vaiko teisė į prieinamą kokybišką ugdymą. Įsipareigojama teikti vaikui tokią apsaugą ir globą, kokios reikia jo gerovei <...> užtikrinti (3 str. 2 p.). Siekiant šią teisę įgyvendinti <...> rūpinamasi, kad ugdymas būtų prieinamas visiems vaikams <...>, užtikrinamas mokomosios <...> bei orientuojančios informacijos ir medžiagos prieinamumas visiems vaikams <...> (28 str.).
Salamankos deklaracija (1994)	„Bendrojo ugdymo mokyklos, orientuotos į įtraukų ugdymą, yra efektyviausias būdas kovoti su diskriminacinėmis nuostatomis, burti palankias bendruomenes, kurti įtraukų visuomenę ir užtikrinti veiksmingą ugdymą ir ugdymąsi kiekvienam“.
JT neįgaliųjų teisių konvencija (2006) (Lietuvoje ratifikuota 2010 m.)	Teisė į įtraukų ugdymą apima politikos, kultūros ir praktikos transformacijas visose švietimo ir ugdymo aplinkose, siekiant atsižvelgti į įvairius ugdytinių poreikius ir įsipareigoti šalinti trukdančias visa tai įgyvendinti kliūtis. Konvencijos šalis užtikrina neįgaliųjų ugdymą bendrojo ugdymo sistemoje; neįgaliųjų lygias galimybes įgyti nemokamą ir privalomą išsilavinimą lygiai su kitais asmenimis tose bendruomenėse, kur jie gyvena; tinkamą sąlygų pritaikymą pagal aplinkos poreikius; būtina paramą bendroje švietimo sistemoje; galimybes ugdytis aplinkoje, kurioje geriausiai skatinamas akademinis ir socialinis vystymasis, teikiamos veiksmingos individualizuotos paramos priemonės, suderinamos su visiškos įtraukties tikslu.
ES pagrindinių teisių chartijos 26 str. (2016); JT neįgaliųjų teisių konvencijos 24 str. (2006)	Įtraukusis ugdymas suteikia geriausias ugdymosi galimybes vaikams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, taip pat ir neįgaliesiems. „Tik įtraukus švietimas gali užtikrinti neįgaliųjų kokybišką išsilavinimą ir socialinį vystymąsi bei garantuoti, kad įgyvendinant teisę į mokslą būtų laikomasi visuotinio ir nediskriminavimo principų“.
Darnaus vystymosi darbotvarkė, 2030 (JT, 2015)	Vienas iš svarbiausių tarptautinių prioritetų yra „užtikrinti įtraukų, socialiai teisingą ir kokybišką ugdymą ir ugdymąsi visą gyvenimą visiems“ ir šie uždaviniai: „užtikrinti visuose švietimo lygmenyse vienodą prieinamumą visiems <...>, įskaitant pažeidžiamus asmenis bei turinčius negalią <...>, pažeidžiamus vaikus pažeidžiamose situacijose; sukurti ir atnaujinti švietimo ir ugdymo aplinkas, kurios užtikrintų saugų, nežeidžiantį, įtraukų ir veiksmingą mokymąsi visiems ir kiekvienam“.
Europos Tarybos rekomendacija (2018 m. gegužės 22 d., 2018/C 195/01) dėl bendrų vertybių, įtraukaus švietimo ir europinio mokymo aspekto propagavimo	„Efektyvaus lygiateišiško įtraukiojo ugdymo visiems besimokantiems prieinamumo užtikrinimas <...> sudaro darnios visuomenės sukūrimo pagrindą“.
UNESCO, 2020 m. apibendrinti per 25 metus priimti įvairūs UNESCO ir kitų organizacijų dokumentai	Dokumentuose akcentuojamas <i>teisingumo</i> principas ir atkreipiamas dėmesys į tai, kad vis dar yra daug vaikų, kurie marginalizuojami mokykloje; dalis šių vaikų ugdymo įstaigas lanko nereguliariai arba visai išskrenta iš ugdymo sistemos. Šiame kontekste esminė tarptautinė nuostata yra „ugdymas visiems ir yra ugdymas visiems“ (UNESCO, 2015).
Global Education Monitoring Report 2020. Inclusion and education: all means all (2021) (liet. Pasaulio švietimo stebėsenos ataskaita 2020. Įtrauktis ir ugdymas: „visi“ reiškia visus)	„Įtrauktis ugdymo sistemoje – įsipareigojimas, puoselėjamas siekiant 4-ojo darnaus vystymosi tikslo (DVT), – yra procesas, kurį sudaro veiksmai, propaguojantys įvairovę, kuriantys bendrumo jausmą ir pagrįsti įsitikinimu, kad kiekvienas žmogus yra vertingas ir turi potencialo. Ugdymo sistemos turi reaguoti į visų besimokančiųjų poreikius ir jų įvairovę laikyti ne problema, o ištekliumi. Kokybiško įtraukiojo ugdymo teikimas yra susijęs su socialine įtrauktimi“.
JT Neįgaliųjų teisių komiteto Bendroji pastaba Nr. 4 (2016) dėl teisės į įtraukų švietimą (2016)	„Konvencijos šalis turi užtikrinti, kad neįgaliųjų teisė į mokslą būtų įgyvendinama sukuriant įtraukaus švietimo sistemą visais lygmenimis, įskaitant ikimokyklinį, pradinį, vidurinį ir aukštąjį išsilavinimą, profesinį mokymą ir visą gyvenimą trunkantį mokymąsi, užklasinę ir socialinę veiklą, ir visiems besimokantiems asmenims, įskaitant neįgaliuosius, nediskriminuojant ir lygiai su kitais asmenimis. Teisės į įtraukų švietimą užtikrinimas reiškia kultūros, politikos ir praktikos pokyčius visose formaliojo ir neformaliojo švietimo įstaigose, kad būtų atsižvelgta į skirtingus besimokančiųjų poreikius ir individualybes, taip pat numato įsipareigojimą pašalinti kliūtis, trukdančias įgyvendinti šią galimybę <...>“
JT Neįgaliųjų ir Vaiko teisių komitetų bendras pareiškimas dėl vaiko su negalia teisių (2022)	Išreiškiamas susirūpinimas dėl tebesitęsiančios visų formų diskriminacijos masto, išankstinių nuostatų ir stigmatizavimo dėl negalios, prisidedančių prie vaikų su negalia atskirties ir marginalizavimo. Komitetai pareiškia, kad aukštos kokybės įtraukusis ugdymas reikalauja ugdyti visus vaikus lygiomis sąlygomis, toje pačioje bendrojo ugdymo sistemoje, pritaikant ugdymo sistemą prie skirtingų vaikų mokymosi poreikių, galimybių, pajėgumų, prioritetų, ir kad įtraukusis ugdymas nesuderinamas su bendrojo ugdymo ir specialiojo ugdymo ar segregacine ugdymo sistema, taip pat ragina Konvencijos šalis užtikrinti visų vaikų su negalia teisę į ugdymą, remiantis lygiomis galimybėmis.

16.2 lentelė. Nacionaliniai dokumentai, užtikrinantys įtraukiojo ugdymo nuostatas

Nacionaliniai dokumentai	Kokios nuostatos užtikrinamos
LR švietimo įstatymas (2011)	Akcentuojama, kad ugdymo prieinamumas – tai galimybė mokytis saugioje, tinkamoje edukacinėje aplinkoje, kurioje kiekvienas ugdomas pagal jo galimybes, poreikius ir polinkius.
Valstybinė švietimo 2013–2022 m. strategija	Trečiuoju strateginiu tikslu siekiama, užtikrinant švietimo prieinamumą ir lygias galimybes, maksimaliai plėtojant vaikų ir jaunimo švietimo aprėptį, suteikti mokiniams, studentams ir jaunimui palankiausias galimybes išskleisti individualius gebėjimus ir tenkinti specialiuosius ugdymosi poreikius.
Geros mokyklos koncepcija (2015)	Aptariama akivaizdi tendencija – nuo švietimo visiems pereinama prie švietimo kiekvienam, t. y. personalizuoto, suasmeninto ugdymo(si) ir mokymo(si), pripažįstant, kad žmonių patirtys, poreikiai, siekiai skiriasi ir mokomasi skirtingais tempais ir būdais.
LR švietimo įstatymo Nr. I-1489 5, 14, 21, 29, 30, 34 ir 36 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 45 ¹ straipsniu įstatymas (2020)	Siekiami sudaryti teisesnės prielaidas įtraukčiai švietimo srityje, atsisakant diskriminacinių nuostatų specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių atžvilgiu, kuriomis leidžiama mokykloms, dėl objektyvių priežasčių negalinčioms mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, užtikrinti švietimo pagalbos, siūlyti kitą mokyklą – nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. straipsnis 29.10, kuriame buvo įteisinta ši nuostata, netenka galios. Apibrėžtas įtraukties principas (5 str.): „Švietimo sistema sudaro sąlygas kiekvienam asmeniui ugdytis, plėtoti savo galias ir gebėjimus, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę mokantis, socialinėje, kultūrinėje ir (ar) kitose veiklose ir būti nediskriminuojamam dėl ugdymosi poreikių įvairovės ir (ar) švietimo pagalbos reikmės“. Daugiau atsakomybės už ugdymo prieinamumą numatyta mokyklos savininko teisės ir pareigas įgyvendinančiai institucijai. 14 str. išplėta švietimo pagalbos samprata, įtvirtinta galimybė pamokoje ir veiklose, kuriose dalyvauja mokiniai, turintys didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, dalyvauti daugiau kaip vienam mokytojų, švietimo pagalbos specialistams.

Įtraukiojo ugdymo realizavimo švietimo sistemoje pagrindas – trys komponentai: ideologija, politika ir praktika (Galkienė, 2021). Šiuos įtraukiojo ugdymą įgyvendinti padedančius komponentus galima detalizuoti taip, kaip nurodyta toliau.

Nuostatos, įtvirtintos teisiniuose dokumentuose

Svarbu, kad visuose švietimo sistemos lygmenyse būtų laikomasi bendros įtraukiojo ugdymo filosofijos, o įtraukiojo ugdymo vizija išreiškiama įstatyminiuose aktuose, nutarimuose, visų švietimo sistemos lygmenų politikos dokumentuose. Būtina užtikrinti, kad visi specialiųjų ugdymosi poreikių turintys besimokantieji, nepriklausomai nuo jų negalios ar SUP sunkumo, turėtų galimybę ugdytis kartu su kitais mokiniais jų amžių atitinkančiose klasėse, artimiausiose mokyklose. Tokią principinę nuostatą išsako ir EASNIE. LR švietimo įstatymo pakeitimuose, įsigaliosiančiuose nuo 2024 m. rugsėjo, numatyta, kad kiekvienam vaikui turi būti sudarytos sąlygos ugdytis artimiausioje mokykloje (ikimokyklinio ar bendrojo ugdymo) kartu su bendraamžiais.

Mokyklos vadovų ir bendruomenės nuostatos

Emocinis ir socialinis visų besimokančiųjų priėmimas – tai ne tik skirtingų besimokančiųjų teisių pripažinimas, bet ir mokytojų, bendramokslų nuostatos: idealu atveju mokyklos bendruomenei būdingos nuostatos socialiai ir emociškai priimti kiekvieną besimokantįjį, turintį specialiųjų ugdymosi poreikių (neįgalų, kitatautį ir t. t.).

Lyderystė. Svarbu, kad vadovaujamas pareigas einantys darbuotojai ryžtingai palaikytų įvairovę, kitoniškumą, jautrumą, nusistatytų ir siektų aukštų, tačiau realistiškų įtraukties standartų. Mokyklos vadovybė turi nuolatos išsakyti įtraukties nuostatas ir tikslus; drąsinti ir skatinti darbuotojus, kurie palaiko įtrauktį; ieškoti įtraukčiai reikalingų išteklių ir juos sąžiningai paskirstyti; nustatyti, kokios kliūtys trukdo užtikrinti įtrauktį, ir aktyviai siekti jas pašalinti; stebėti ir vertinti, kaip vyksta įtraukties procesai (apie mokyklų pasirengimą ugdyti įtraukčiai daugiau rašoma 21 skyriuje, apie mokyklų veiklos kokybę – 23 skyriuje, apie mokytojų nuostatas – 18 skyriuje).

Ugdymo ypatumai, pritaikyti prie besimokančiųjų

Kitas svarbus įtraukties aspektas – *galimybė ugdytis pagal savo gebėjimus*. Šis aspektas apima įvairius šių galimybes užtikrinančius elementus: ugdymosi aplinkos pritaikymą, aprūpinimą individualizuotos pagalbos priemonėmis, ugdymo programos pritaikymą ir kt. Ugdymo programa turi būti pritaikyta taip, kad atitiktų kiekvieno besimokančiojo gebėjimus, poreikius ir polinkius; kuriama, atsižvelgiant į universalus dizaino mokymuisi¹ principus. Vertinant pasiekimus turi būti atsižvelgta į mokymosi rezultatų atitiktį asmeninėms mokinio mokymosi galioms pasiekti numatytų tikslų ir galimybę parodyti žinias mokiniui prieinamiausiu būdu, o vertinimo priemonės – pritaikytos, atsižvelgiant į visų besimokančiųjų gebėjimus, lanksčius, universalus dizaino mokymuisi principais grindžiamus

¹ *Universalus dizainas mokymuisi* – įtraukiojo ugdymo organizavimas, remiantis aiškiai suvoktomis įtraukiosiomis vertybėmis: visų mokinių skirtųjų pripažinimu, lygiateisiškumu visų mokinių atžvilgiu puoselėjimu, sąlygų visaverčiam dalyvavimui sudarymu, vienodų teisių užtikrinimu ir bendruomeninių santykių kūrimu. Įtraukiosios vertybės taikomos ne kai kuriems, bet visiems mokiniams, pripažįstant visų mokinių intelektualinius, kognityvinius, interesų ir mokymosi stilių skirtumus (Galkienė, 2021a).

planus. Svarbu, kad mokytojai gebėtų reaguoti į vaikų poreikių įvairovę, į kiekvieną vaiką žvelgtų kaip į asmenybę, mokėtų atpažinti įvairias kliūtis, kylančias dėl mokinio ypatumų, ir rastų būdų toms kliūtims įveikti, taikydami įvairias mokymo strategijas, sukurtas, atsižvelgiant į atskirų besimokančiųjų poreikius, kad kiekvienas vaikas ugdytųsi pagal savo gebėjimus ir nepatirtų atskirties (apie įtraukiojo ugdymo kokybę daugiau rašoma 23 skyriuje).

Tinkamas ugdymo aplinkos ir sąlygų pritaikymas yra viena iš esminių įtraukiojo ugdymo sąlygų. Svarbu užtikrinti tinkamą fizinį klasių pasiekiamumą ir pritaikyti aplinką: tam reikalingos rampos, liftai, pritaikyti sanitariniai mazgai, durys, pro kurias galima įvažiuoti vežimėliu į mokyklą ir klases; turi būti atsižvelgiama į baldų išdėstymą, akustiką, apšvietimą, patalpų temperatūrą ir vėdinimą. Būtina užtikrinti ne tik bendrą prieinamumą (pasiekti, kad aplinka atitiktų įvairių besimokančiųjų ir jų artimųjų grupių poreikius), bet ir sudaryti tinkamas sąlygas, atsižvelgiant į individualius asmenų poreikius (aplinkos pritaikymas plačiau aptartas 21 skyriuje).

Išteklių užtikrinimas

Pagalbos mokytojui užtikrinimas. Ugdant mokinius, turinčius skirtingų specialiųjų ugdymosi poreikių, labai svarbu, kad bendradarbiautų įvairūs specialistai, mokytojai ir tėvai (daugiau informacijos apie tėvų (globėjų, rūpintojų) ir mokyklos bendradarbiavimą pateikta 20 skyriuje). Būtina užtikrinti tinkamą švietimo pagalbos specialistų ir mokytojo padėjėjų pagalbą mokytojams – pagalbos grupės sudėtis turi priklausyti nuo konkrečių besimokančiųjų poreikių; grupei turi pakakti kompetencijos (daugiau informacijos apie pagalbą mokytojui pateikta 18 skyriuje). Be to, mokyklose turi būti sukurtas atsako į intervencijas vertinimo modelis. Pedagoginės psichologinės tarnybos atlieka mokinių specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimą ir sudaro galimybes gauti reikalingą švietimo pagalbą, pateikdamos mokykloms rekomendacijas ir konsultuodamos mokytojus, tėvus (globėjus, rūpintojus), specialistus specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo, ugdymo organizavimo, psichologinių, asmenybės, taip pat ugdymosi problemų prevencijos ir jų sprendimo klausimais, mokinius – jų polinkių ir gabumų klausimais. Pagalbą mokiniui mokykloje koordinuoja vaiko gerovės komisija.

Žmogiškųjų išteklių užtikrinimas. Švietimo pagalbos efektyvumą lemia ne vien specialistų kompetencija, bet ir tų specialistų pakankamumas, pagalbos besimokančiajam prieinamumas (apie švietimo pagalbą daugiau rašoma 19 skyriuje).

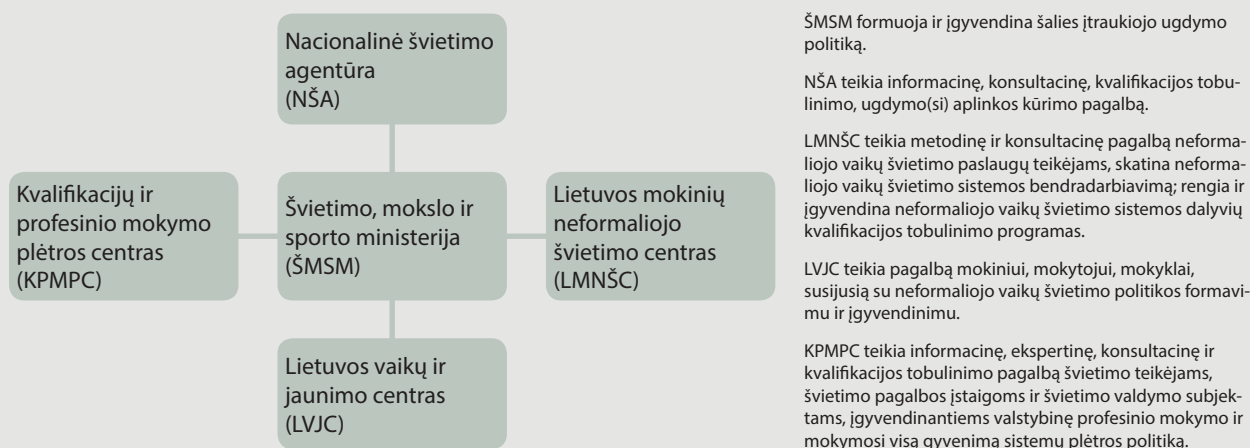
Finansinių išteklių užtikrinimas. Svarbu siekti, kad švietimo sistema užtikrintų pakankamai išteklių, leidžiančių vykdyti įtraukiojo ugdymo įsipareigojimus mokyklose. Ištekliai apima finansinę paramą, leidžiančią atlyginti pastatų išlaikymo, įrangos įsigijimo ir palaikymo sąnaudas, transportą, reikalingą mokiniams, turintiems tokių poreikių, pavėžėti, reikiamo personalo sudėties užtikrinimą ir atlyginimus (apie finansavimą ir aprūpinimą daugiau rašoma 24 skyriuje).

Įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo sistema

Įtraukiojo ugdymą įgyvendinti šalies ikimokyklinio, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose padeda nacionalinio, savivaldybės ir ugdymo įstaigos lygmenimis veikiančios struktūros.

Nacionaliniu lygmeniu švietimo pagalbos politiką formuoja Švietimo, mokslo ir sporto ministerija ir jai pavaldžios institucijos (16.1 pav.).

16.1 pav. Įtraukiojo ugdymą palaikančios nacionalinio lygmens institucijos ir jų funkcijos

Vykdoma pertvarka: metodinių konsultacinių centrų modernizavimas. Įtraukties veiksmų plane 2021–2024 m.* iškeltas uždavinys: sukurti *nacionalinį metodinį konsultacinį centrą*** įvairiapusių raidos ir kitų sutrikimų turintiems vaikams. Į šį centrą bus perkeltos Sutrikusios raidos vaikų konsultavimo skyriaus, įkurto 2019 m. rugsėjo 1 d. Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centre, funkcijos ir dalis Nacionalinės švietimo agentūros funkcijų, taip pat bus steigiami papildomi etatai. Šiuo metu šis skyrius teikia pagalbą visoms šalies švietimo institucijoms dėl įvairiapusių raidos sutrikimų turinčių vaikų ugdymosi drauge su bendraamžiais jiems artimoje ir pritaikytoje aplinkoje. Įsteigus Lietuvos įtraukties švietime centrą, bus plečiamas paslaugų spektras, apimant ir kitas negalių ar sutrikimų sritis. Be to, įtraukties plane numatyta atrinkti, modernizuoti ir įveikinti 8–10 *regioninių specialiojo ugdymo centrų*, išplėtojant esamų centrų (pvz., Panevėžio „Šviesos“, Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ir kt.) metodinės konsultacinės pagalbos funkcijas ir sustiprinant juose dirbančių specialistų kompetencijas teikti metodinę konsultacinę pagalbą šalies bendrojo ugdymo mokykloms. Centrai teiks stacionarias ir mobiliąsias konsultacines, metodinės pagalbos paslaugas bendrosioms ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokykloms, susiduriančioms su sudėtingais vidutinių, didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių įtraukties atvejais.

Šaltinis: *Įtraukties veiksmų planas 2021–2024 m., patvirtintas LR švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu „Dėl pasirengimo įgyvendinti Švietimo įstatymo Nr. I-1489 5, 14, 21, 29, 30, 34 ir 36 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 45 straipsniu nuostatas 2021–2024 metų veiksmų plano patvirtinimo“. 2021 m. spalio 14 d. Nr. V-1879. Toliau tekste – Įtraukties veiksmų planas 2021–2024 m.

**Nacionalinį centrą numatyta sukurti iki 2022 m. pabaigos, jo pavadinimas bus Lietuvos įtraukties švietime centras.

Savivaldybės lygmuo

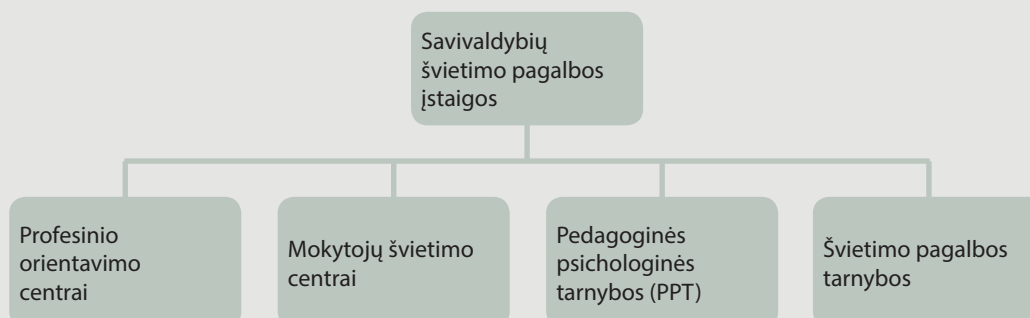
Šiuo lygmeniu veikia šios švietimo pagalbos įstaigos: PPT, mokytojų švietimo centrai, švietimo pagalbos tarnybos ir profesinio orientavimo centrai (16.2 pav.).

Savivaldybės švietimo pagalbos įstaigos įvertina asmens mokymosi sunkumus, sutrikimus, pedagogines, psichologines, asmenybės ir ugdymosi problemas, specialiuosius ugdymosi poreikius (išskyrus atsirandančius dėl išskirtinių gabumų) pedagoginiu, psichologiniu, medicininu ir socialiniu pedagoginiu aspektais, vaiko brandumą mokytis, prireikus skiria specialųjį ugdymą; teikia psichologinę, socialinę pedagoginę ir švietimo informacinę pagalbą vaikams, specialiąją pedagoginę pagalbą – specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems asmenims iki 21 metų; teikia informacinę, ekspertinę ir konsultacinę pagalbą tėvams (globėjams, rūpintojams) ir mokykloms, jų pedagoginiams darbuotojams; kompleksiskai vertina bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų mokinių poreikius ir vykdo profesinio informavimo, konsultavimo ir ugdymo karjerai priemones; teikia metodinę, kvalifikacijos tobulinimo ir kitą pagalbą pedagoginiams darbuotojams ir mokykloms.

PPT teikia specialiąją pedagoginę ir psichologinę pagalbą ugdymo įstaigoms, neturinčioms savo specialistų, ir skiria specialųjį ugdymą visais atvejais, kai specialiojo ugdymo komisijos neturi nė vieno specialisto arba kai bendrojo ugdymo programos būtina adaptuoti. Visos šios tarnybos atlieka psichologinį ir pedagoginį vaiko įvertinimą, tačiau tik kai kurios aktyviai prisideda prie visuomenės švietimo, pedagogų, psichologų profesinės kompetencijos tobulinimo, atlieka psichologinį vaikų, jų tėvų, mokytojų konsultavimą, rengia psichologinės savitarpio paramos ir korekcijos grupes vaikams, konsultuoja tėvus dėl įvairių socialinės raidos, emocijų ir elgesio sutrikimų, vykdo įvairias prevencines programas (Sujetaitė D. ir kt., 2019).

2019 m. tyrėjų grupė atliko Lietuvos pedagoginės psichologinės pagalbos teikimo modelio ekspertinį vertinimą (*Lietuvos pedagoginės psichologinės pagalbos teikimo modelio ekspertinis vertinimas, 2021*). Tyrime, remiantis PPT ataskaitų analize, nustatyta, kad tarnybose *dominavo psichologų paslaugos*, jos sudarė daugiau nei pusę (55 proc.) visų teiktų paslaugų. Psichologų paslaugos buvo labiausiai orientuotos į vaikus (mokinius) (apie pusę

16.2 pav. Įtraukujį ugdymą palaikančios savivaldybių lygmens institucijos

Duomenų šaltinis: Sujetaitė D. ir kt., 2019

visų teikiamų paslaugų) ir tėvus (apie trečdalis); apie dešimtadalį teikiamų paslaugų sudarė paslaugos pedagogams ir tiek pat – švietimo pagalbos specialistams, administracijai ir kt. Specialiųjų pedagogų ir logopedų paslaugos sudarė 37 proc., socialinės pedagoginės paslaugos – 8 proc. visų teiktų paslaugų. Apibendrinant, 72 proc. paslaugų sudarė specialistų paslaugos ir konsultacijos, o 28 proc. – vertinimo paslaugos. Apie PPT dirbančius švietimo pagalbos specialistus daugiau rašoma 19 skyriuje.

Kita minėto tyrimo dalis – mokinių, tėvų, pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų reprezentatyvi apklausa. Apklauso atsakymai, susiję su PPT veiklos tema, atskleidė, kad PPT vaiko ugdymosi poreikių vertinimo reikia laukti iki mėnesio, kiek rečiau – iki 2 mėn., psichologo konsultacijos – iki savaitės. Po vertinimo PPT beveik visada vyksta bendri pedagogų, PPT specialistų ir tėvų susitikimai, kuriuose dalyvauja ir vaikas. Tėvai gerai vertina konsultavimo atmosferą, specialistų bendravimą, tačiau yra mažiau patenkinti PPT rekomendacijomis, kurios ne visada, jų nuomone, padeda išspręsti vaiko problemas.

Įtraukties veiksmų plane 2021–2024 m. numatyti šie uždaviniai, susiję su PPT pertvarka: tobulinti PPT modelio struktūrą ir finansavimą; pagal poreikį ir pasiūlą steigti papildomas švietimo pagalbos specialistų pareigybes mokyklose ir PPT / ŠPT; įgyti PPT / ŠPT ir mokyklų psichologams būtinas kompetencijas; įvertinus poreikį, atnaujinti turimus, rengti trūkstamus pedagoginio psichologinio vertinimo instrumentus, įsigyti vertinimui naudojamų metodikų ir testų licencijų; plėsti ir stiprinti PPT / ŠPT specialistų kompetencijas atlikti vaikų vertinimus pagal atnaujintą klasifikatorių, sudaryti galimybes jiems specializuotis atitinkamose srityse, įgyti aukštesnio lygio kompetencijas ir tapti mokyklų konsultantais.

Ugdymo įstaigos lygmuo

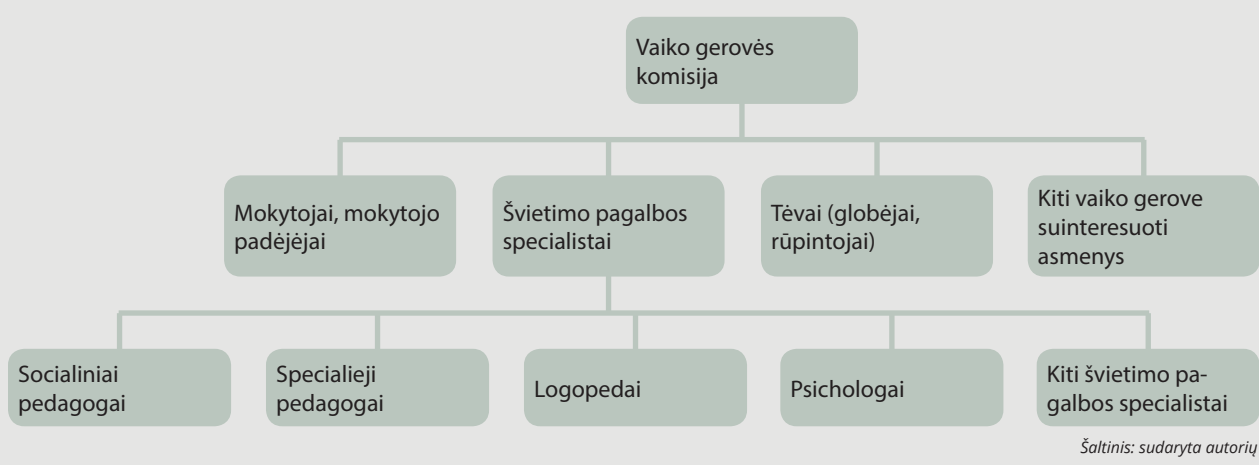
Ugdymo įstaigos lygmeniu švietimo pagalbą užtikrina *vaiko gerovės komisija* (VGK) ir mokykloje dirbantys švietimo pagalbos specialistai (16.3 pav.).

VGK sudėtis mokyklose skiriasi, priklausomai nuo mokyklos poreikių, turimų specialistų ir kt. Į ją gali būti įtraukiami tėvai (globėjai, rūpintojai), mokytojai, klasės vadovai, vietos bendruomenės, seniūnijos atstovai, kiti vaiko gerove suinteresuoti asmenys. VGK paskirtis – kurti saugią aplinką mokykloje, planuoti švietimo pagalbą, ją organizuoti, vertinti jos veiksmingumą, atlikti pirminį specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimą, valdyti krizines situacijas, teikti rekomendacijas pedagogams ugdymo organizavimo klausimais.

ŠMSM užsakymu 2020 m. lapkritį NŠA atliko 539 mokyklų vaiko gerovės komisijų narių apklausą. 56,6 proc. respondentų nurodė, kad švietimo pagalbos specialistų 2019–2020 m. m. jų mokyklose buvo nepakankamai: dviejuose trečdaliuose mokyklų trūko *psichologų*, beveik pusėje mokyklų trūko *specialiųjų pedagogų ir logopedų*, ketvirtadalyje mokyklų trūko *socialinių pedagogų*, dviejose mokyklose – *surdopedagogų*.

Svarbiausiomis VGK veiklos sritimis komisijų nariai laikė šias veiklas: *saugios aplinkos mokykloje kūrimo ir mokyklos mikroklimato vertinimo koordinavimą, švietimo programų pritaikymą SUP turintiems mokiniams ir pirminį vaikų specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimą*. Daugiausia sunkumų mokyklos VGK kyla organizuojant mokyklos bendruomenės švietimą įvairiose vaiko gerovės srityse, taip pat dėl švietimo pagalbos specialistų mokykloje trūkumo ir informacijos, susijusios su mokinio poreikiais, stokos (laiku neperduodama kitų institucijų informacija). Kiti sunkumai atspindėjo karantino COVID-19 pandemijos laikotarpiu poveikį VGK veiklai (sunkumai vykdant veiklas nuotoliniu būdu) (*Mokyklos vaiko gerovės komisijos veiklos ypatumai, 2021*).

16.3 pav. Galima vaiko gerovės komisijos struktūra

2019 m. mokinių, tėvų, pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų apklausa atskleidė įvairias su VGK veikla ir švietimo pagalba mokyklose susijusias problemas (*Lietuvos pedagoginės psichologinės pagalbos teikimo modelio ekspertinis vertinimas, 2021*). Mokiniai pageidautų gauti daugiau specialistų pagalbos (ypač psichologo). Švietimo pagalbos specialistų prieinamumo trūkumą, mokytojo padėjėjo pagalbos užtikrinimo poreikį mini ir tėvai. Specialistų ne tik trūksta, bet ir esami ne visada bendrauja su tėvais ir teikia jiems informaciją, ne visuomet geba ir nori padėti jų vaikui. Pedagogai gerai vertina VGK pastangas reaguoti į problemines situacijas, organizuoti pagalbą, mano, kad VGK turi pakankamai galių tai padaryti. Tačiau skirtingose ugdymo įstaigose situacija skiriasi – kai kur VGK nepastebima, o jos veikla yra daugiau formali. Pateikti svarbūs pastebėjimai apie ribotas VGK galias priimti sprendimus, susijusius su ugdymo turinio pritaikymu – tai leistų teikti vaikui pagalbą greičiau ir operatyviau, ne laukiant PPT vertinimo, kurio laukti dažniausiai reikia ilgai. Pagalbos kiekvienam vaikui sistemos tobulinimo srityje pedagogai mato didelį veiksmų, susijusių su mokiniu ir jo aplinka, potencialą – šeimos atsakomybės didinimą, individualaus dėmesio ir pagalbos vaikui stiprinimą.

2021 m. NŠA atlikta analizė (*Mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų praktinių patirčių taikant universalios dizaino priemonės ugdymui(si) analizė, 2022*) taip pat patvirtina, kad švietimo pagalbos specialistų trūksta, o esamiems specialistams tenka per didelis krūvis. Dėl nuolat augančio mokinių, turinčių SUP, skaičiaus, specialistų trūkumo ir perteklinės dokumentacijos tiek mokytojai, tiek švietimo pagalbos specialistai, besistengiantys atliepti kiekvieno mokinio poreikius, natūraliai jaučiasi pervargę, asmeniškai išgyvena ugdymo procese kylančias problemas. Tad optimalus darbuotojų skaičius leistų suteikti mokiniams, turintiems SUP, daugiau individualios veiklos ar teikti daugiau pagalbos, vykstant bendrojo ugdymo procesui.

Įgyvendinant Įtraukties veiksmų plano 2021–2024 m. uždavinį „Stiprinti mokyklos vaiko gerovės komisijos vaidmenį plėtojant įtrauktį švietime“, numatyta atnaujinti Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašą, patikslinti jai priskirtas funkcijas, komisijos sudėtį, darbo organizavimo principus ir sąlygas. Siekiant padidinti švietimo pagalbos specialistų prieinamumą, numatyta peržiūrėti ir pagal poreikį atnaujinti mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų rengimą reglamentuojančius teisės aktus, atnaujinti edukologijos krypties programas, užtikrinant, kad būsimieji pedagogai studijuotų įtraukiojo ugdymo organizavimo kursą; pradėtos rengti ir įgyvendinti dvigubos specialybės – dalyko ir specialiojo ugdymo metodikų – ar tarptautinės jungtinės studijų programos; padidintas valstybės finansuojamų studijų vietų skaičius, siekiant patenkinti švietimo pagalbos specialistų poreikį.

Mokyklų pertvarka

ŠMSM parengė modelį, į kurį įtraukti įvairūs pasirengimo įtraukiamam ugdymui ir jo įgyvendinimo mokyklose elementai, apimantys bendruomenės nuostatų kaitą, pagalbą mokytojui ir mokiniui, aplinkos ir ugdymo procesų pritaikymą ir kt. (16.4 pav.).

16.4 pav. Įtraukiojo ugdymo įgyvendinimas mokyklose

Vilniaus m. PPT parengė rekomendacijas bendrojo ugdymo mokykloms, pereinant prie įtraukiojo ugdymo modelio. Panašų modelį Klaipėdos m. PPT parengė ikimokyklinio ugdymo mokykloms. Įtraukiojo ugdymo modelio įgyvendinimas pateiktas kaip procesas, susidedantis iš trijų etapų, kurių kiekviename vykdomas situacijos mokykloje įsivertinimas.

- Pirmas etapas – *pasirengimas*. Jam vykstant įsivertinama, kiek įstaiga pasirengusi įtraukiajam ugdymui tiek nuostatų, tiek mokytojų kompetencijų lygmeniu, kaip apsirūpinusi ištekliais ir t. t., o tada šie aspektai tobulinami.
- Antras etapas – *veiklos įgyvendinimas*. Aktyviai formuojamos bendruomenės narių nuostatos, tobulinama pedagogų kompetencija, ugdymas ir pasiekimų vertinimas pritaikomi, atsižvelgiant į individualius besimokančiųjų ypatumus.
- Trečias etapas – *veiklos analizė ir tobulinimas*. Tai procesas, kuriam vykstant apibendrinami duomenys, gauti įvertinus įvairius ugdymo proceso aspektus. Išanalizuoti vertinimo rezultatai padeda priimti reikiamus sprendimus dėl tolesnio veiklos tobulinimo.

Programa „Tūkstantmečio mokyklos“ – numatomas poveikis įtraukčiai stiprinti

Programa patvirtinta 2022 m. sausio 31 d., ja siekiama iki 2030 m. sukurti integralias, kokybiškas ugdymo(si) sąlygas mokinių pasiekimų atotrūkiams mažinti kiekvienoje savivaldybėje. Programoje siekiama užtikrinti *visų įtraukties* principą, kad kiekvienas besimokantysis turėtų lygiavertes ir šiuolaikiškas kokybiško ugdymo(si) sąlygas, gautų reikiamą pagalbą, patirtų sėkmę, nepaisant socialinių, kultūrinių, religinių įsitikinimų ar turimos negalios ir dėl to kylančių individualių poreikių, ir nebūtų diskriminuojamas dėl ugdymosi poreikių įvairovės ir (ar) švietimo pagalbos reikmės. Norint pasiekti įtraukties ugdymo srityje tikslą, reikia įsivertinti skirtingas kliūtis, trukdančias dalyvauti kokybiškame ugdymo procese (tiek fizines, tiek socialines), ir jas šalinti. Programoje dalyvauti norą pareiškė 56 iš 60 šalies savivaldybių. Ši pažangos programa leis visokeriopai atnaujinti mokyklas, pagerinti ugdymo kokybę, tobulinti mokytojų kompetencijas ir mokyklas pritaikyti įvairių gebėjimų ir poreikių vaikams.

Programai įgyvendinti numatytos investicijos apima šias veiklos kryptis: mokyklų vadovų ir pedagoginių darbuotojų kompetencijų stiprinimą, ugdymo veiklų ir užsiėmimų organizavimą, įrangos ir mokymo priemonių įsigijimą, infrastruktūrą, tinklo mokyklų išteklių prieinamumo gerinimą. Programa finansuojama iš Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą „Naujos kartos Lietuva“.

17. Mokinių ir (ar) studentų įvairovė pagal individualius poreikius

- Per 2018–2021 m. daugėjo pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas besimokančių mokinių, turinčių SUP (nuo 67,9 tūkst. iki 71,4 tūkst.), didėjo jų dalis (nuo 14,9 proc. iki 15,4 proc.) nuo visų mokinių. Taip pat didėjo mokinių, turinčių negalią, skaičius ir dalis nuo visų mokinių: 2018 m. jų buvo 9,7 tūkst., tai sudarė 2,13 proc.; 2021 m. jų buvo 10,4 tūkst., ir tai sudarė 2,23 proc. Didelė dalis – 42,2 proc. – turi negalią dėl intelekto sutrikimo, o dažniausias SUP tipas – kalbėjimo ir kalbos sutrikimas (59,5 proc. visų turinčiųjų SUP). Per 2018–2021 m. 2,6 proc. punktais padidėjo mokinių, turinčių SUP, dalis profesinio mokymo įstaigose.
- Lietuvoje sudaromos sąlygos mokytis tautinių mažumų (rusų, lenkų, baltarusių) kalbomis, taip pat anglų, prancūzų kalbomis. Ne lietuvių kalba mokosi 38,8 tūkst. ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo, profesinio mokymo mokinių – 7,9 proc. visų šalies mokinių. Daugėja Lietuvoje besimokančių užsienio piliečių.
- Šalies savivaldybių mokyklose per 2018–2021 m. mažėjo nemokamai maitinamų mokinių (kuriems tai priklauso pagal šeimos pajamas) dalis – nuo 12,6 proc. iki 10,5 proc. dalies nuo visų mokinių, ir nuo 8,4 proc. iki 7 proc. sumažėjo paramą gaunančių mokinių dalis, tačiau situacija savivaldybėse vis dar labai skirtinga.
- Mažėja mokyklose nesimokančių mokyklinio amžiaus vaikų, o nedirbantis ir nesimokantis 20–24 m. jaunimas sudaro didesnę dalį nei vidutiniškai EBPO šalyse.
- Gabių ir talentingų vaikų ugdymas, gabumų atpažinimas mokyklose dar nepakankamai išplėtotas.

Mokiniai ir studentai, turintys SUP ir negalią. 2018 m. SUP turinčių mokinių buvo 67,9 tūkst., ir jie sudarė 14,9 proc. visų besimokančiųjų pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo programas; 2021 m. SUP turinčių mokinių padaugėjo iki 71,4 tūkst., jie sudarė 15,4 proc. visų mokinių, t. y. kas šeštas mokinytis turėjo SUP. *Pagal ugdymo programas* SUP turintys mokiniai pasiskirsto taip: 37 proc. – priešmokyklinio, 20,6 proc. – pradinio, 16 proc. – ikimokyklinio, 11 proc. – pagrindinio, 3,7 proc. – vidurinio ugdymo programų mokiniai. Kuo daugiau mokinių turi didelius SUP, tuo daugiau pastangų mokykla turi skirti švietimo pagalbai organizuoti, siekdama užtikrinti kokybišką mokinių ugdymą.

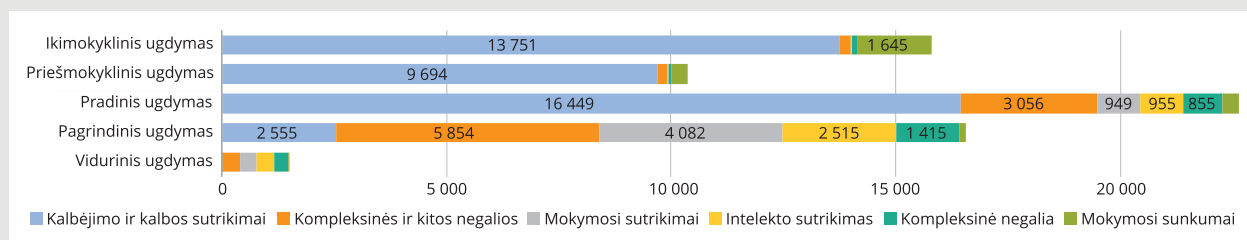
Didžioji dalis turinčiųjų SUP turi *nedidelių SUP, susijusių su kalbėjimo ir kalbos sutrikimais* – jų per 2018–2021 m. laikotarpį padaugėjo nuo 36,6 tūkst. iki 37,1 tūkst., o turintys kalbėjimo ir kalbos sutrikimų mokiniai bendrai (visų SUP poreikių lygmenų) sudaro daugiau nei pusę visų SUP turinčių mokinių (42,5 tūkst. iš 71,4 tūkst. SUP turinčiųjų 2021 m.); dauguma šių mokinių ugdomi ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo pakopose. Mokiniai, ugdomi pagal pradinio ugdymo programą, be vyraujančių kalbos ir kalbėjimo sutrikimų, turi kompleksinių ir kitų negalių. Pagrindinio ugdymo mokiniai dažniausiai turi kompleksinių ir kitų negalių, nemaža jų dalis taip pat turi mokymosi sutrikimų, kalbėjimo ir kalbos sutrikimų, intelekto sutrikimą (17.1 pav.).

Mokiniai, turintys kompleksinių ir kitų negalių, taip pat dalis turinčiųjų kalbėjimo ir kalbos sutrikimų dažniausiai turi *vidutinius SUP* (2018 m. vidutinius SUP iš viso turėjo 16,1 tūkst., 2021 m. – 17,3 tūkst. mokinių, ugdomų pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo programas). Turintieji *didelius SUP* paprastai turi ir intelekto sutrikimą, kompleksinių ir kitų negalių; jų skaičius padidėjo nuo 11,4 tūkst. 2018 m. iki 13,4 tūkst. 2021 m. *Labai didelius SUP* turinčių mokinių yra gana nedaug, arti 1,7 tūkst. 2021 m. (2018 m. – 1,5 tūkst.); iš jų dauguma, apie 1 tūkst., turi kompleksinę negalią.

Mokiniai su negalia, besimokantys pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas, sudaro labai mažą dalį (vidutiniškai apie 2,2 proc.) nuo visų mokinių, bet per 2018–2021 m. laikotarpį ji iš lėto didėjo (17.2 pav.). Didžiausia dalis (arti 3 proc.) mokinių su negalia 2021 m. buvo ugdoma pagrindinio ugdymo, mažiausia – vidurinio ugdymo pakopoje – 0,002 proc. (852 mokiniai iš 44,7 tūkst.). Daugiausia neįgalių mokinių turi *didelius SUP*, dažniausiai dėl intelekto sutrikimo, kompleksinės negalios, įvairiapusių raidos sutrikimų, judesio ir padėties sutrikimų. Labai dideli SUP dažniausiai būdingi vaikams, turintiems kompleksinę negalią (17.3 pav.). *Dažniausias negalios tipas yra intelekto sutrikimas*, mokiniai su šia negalia sudaro 42,2 proc. visų neįgalių mokinių. Kompleksinę negalią turi 29 proc., įvairiapusių raidos sutrikimų – 15,0 proc., judesio ir padėties sutrikimų – 7,4 proc. visų mokinių su negalia (17.4 pav.). Daugiau nei pusė neįgalių ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokinių turi įvairiapusių raidos sutrikimų, kas šeštas – judesio ir padėties sutrikimų, beveik dešimtadalis – klausos sutrikimų. Pagal pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas mokosi daugiausia mokinių, turinčių intelekto sutrikimą ir kompleksinę negalią.

17.1 pav. Turintieji kalbėjimo ir kalbos sutrikimų sudaro daugiau nei pusę visų SUP turinčių mokinių

Mokinių pasiskirstymas pagal specialiuosius ugdymosi poreikius* ir ugdymo programas, 2021 m. (skaičius)

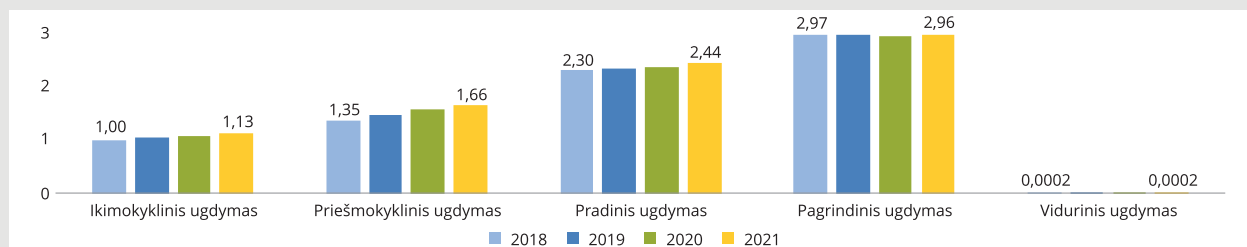

* Nurodyti tik tie SUP, kuriuos turi daugiausia mokinių.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

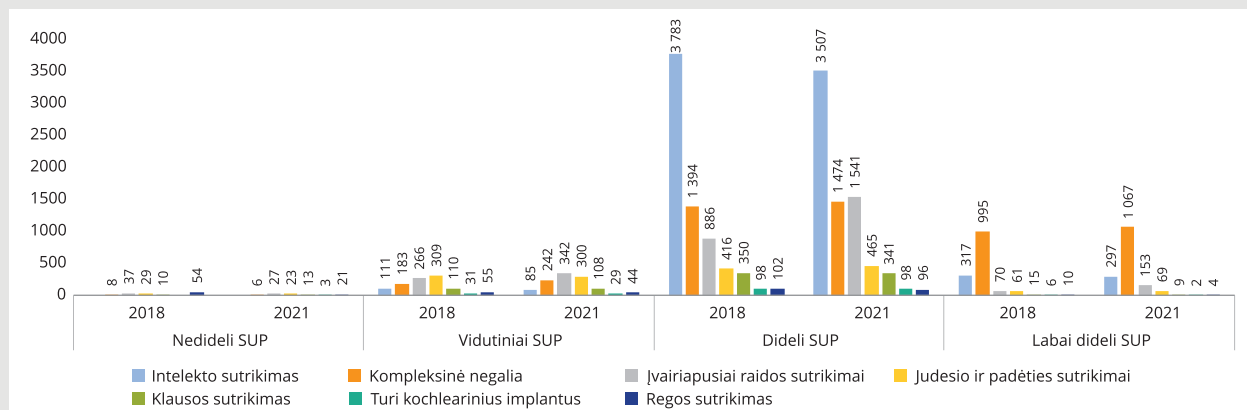
17.2 pav. Didžiausią dalį (proc.) mokiniai su negalia sudaro pagrindinio ugdymo pakopoje

Mokinių su negalia dalis (proc.) pagal ugdymo programas

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

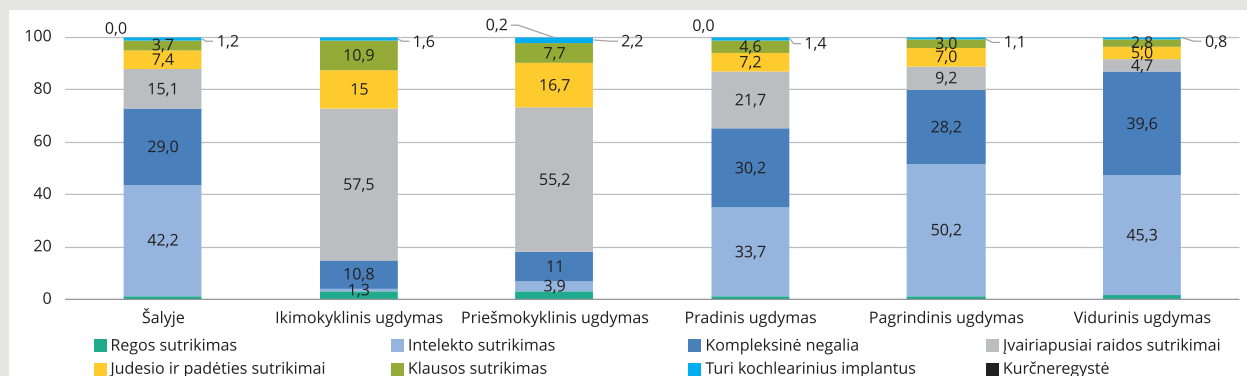
17.3 pav. Daugiausia mokinių su negalia turi intelekto sutrikimą, kompleksinę negalią arba įvairiapusių raidos sutrikimų

Išimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokinių su negalia pasiskirstymas pagal SUP lygį ir negalios pobūdį, 2018 m. ir 2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

17.4 pav. Didžiausia dalis neįgalių išimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų mokinių turi negalią dėl įvairiapusių raidos sutrikimų, o bendrojo ugdymo – dėl intelekto sutrikimo ar kompleksinę negalią

Mokinių su negalia pasiskirstymas pagal negalios pobūdį ir ugdymo programas, 2021 m. (dalis, proc.)

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

Profesinio mokymo įstaigų mokiniai ir aukštųjų mokyklų studentai, turintys negalią ir SUP. LSD duomenimis, profesinio mokymo įstaigose per metus padaugėjo negalią turinčių mokinių – nuo 1 034 asmenų 2020 m. iki 1 311 asmenų 2021 m., o universitetuose (skaičiuojami tik studijuojantieji pirmosios pakopos studijų programose) ir kolegijose besimokančių neįgalių asmenų skaičius mažėjo (17,5 pav.). Svarbu paminėti, kad nuo 2018 m. iki 2021 m. kasmet mažėjo bendri studentų skaičiai – tiek studijuojančiųjų kolegijose, tiek pirmosios pakopos universitetinių studijų programose, tačiau pastebimas studentų su negalia skaičiaus padidėjimas 2020 m. Mokinių mažėjo ir pirminio profesinio mokymo programose, tačiau mokinių, turinčių negalią ir (ar) SUP, skaičius ir dalis augo. ŠVIS duomenimis, 2018 m. SUP turintys mokiniai sudarė 3,6 proc., o 2021 m. – 6,2 proc. visų besimokančiųjų pirminio profesinio mokymo programose; tai rodo gerėjančią SUP turinčių mokinių įtrauktį į profesinį mokymąsi. Iš visų 2021 m. profesinio mokymo programose besimokančių SUP turinčių mokinių didelių SUP turėjo 63,3 proc. (2018 m. – 57,1 proc.), vidutinių – 26,9 proc. mokinių (2018 m. – 27,5 proc.), tik nedidelė dalis – 7,1 proc. – turėjo nedidelių (2018 m. – 12 proc.) ir 2,7 proc. (2018 m. – 3,4 proc.) – labai didelių SUP. Kaip ir 2018 m., 2021 m. dauguma profesinio mokymo įstaigose besimokančių SUP turinčių mokinių turėjo šiuos SUP: daugiau nei pusė (51,6 proc.) – nežymų intelekto sutrikimą, 10,5 proc. – vidutinį intelekto sutrikimą, 11,5 proc. – bendrųjų mokymosi sutrikimų, 7 proc. – kompleksinių sutrikimų (17.6 pav.). Kalbant apie aukštojo mokslo priėmimą asmenims su negalia, reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad 50,2 proc. neįgalių pradinio ugdymo mokinių sudaro mokiniai, turintys intelekto sutrikimą. Šie mokiniai ugdomi pagal individualizuotas pradinio ir pagrindinio ugdymo programas, taip pat socialinių įgūdžių programą, kurias baigę jie gauna mokymosi pasiekimų pažymėjimą ir nebeturi galimybių baigti vidurinę mokyklą ir aukštąją mokyklą, net ir įvykus jų būklės pokyčiams (*Žmonių su negalia socialinės integracijos...*, 2020).

Tautinės mažumos

LSD 2021 m. atlikto gyventojų surašymo duomenimis, šalyje gyveno 2 810 761 gyventojas. Lietuviai sudarė 84,6 proc., lenkai – 6,5 proc., rusai – 5 proc., baltarusiai – 1 proc., ukrainiečiai – 0,5 proc., žydai – 0,1 proc., nenurodė tautybės – 1,8 proc., kitos tautybės – 0,5 proc. ES institucijos kalbą laiko esminiu žmogaus teisių ir mažumų kultūrinės tapatybės aspektu ir skatina mokytis ir vartoti mažumų kalbas, nes tai padės spręsti diskriminacijos dėl kalbos problemą ES. Lietuvių kalbą gimtąja kalba laiko 85,3 proc. šalies gyventojų. Rusų kalbą gimtąja kalba laiko 6,8 proc., o lenkų – 5,1 proc. šalies gyventojų. 1,8 proc. gyventojų turi dvi gimtąsias kalbas. Kalbantieji įvairiomis kitomis kalbomis sudaro nedidelę dalį šalyje – 1 proc. Tautinės mažumos šalyje pasiskirsčiusios skirtinguose šalies regionuose. Didžiausia tautinių mažumų – lenkų tautybės gyventojų – dalis gyvena Šalčininkų (76,3 proc.) ir Vilniaus (46,8 proc.) rajonų savivaldybėse, o rusų – Visagino (47,4 proc.), Zarasų rajono (17,2 proc.) ir Klaipėdos miesto (16 proc.) savivaldybėse.

Lietuvių kalba šalyje mokosi dauguma mokinių, 2021 m. – 451,7 tūkst. (iš jų kaime – 67,4 tūkst., mieste – 384,3 tūkst.). Tautinių mažumų (rusų, lenkų, baltarusių), taip pat anglų ir prancūzų kalbomis 2021 m. mokėsi 38,8 tūkst. ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų mokinių (2018 m. – 37,6 tūkst.); tai sudarė 7,9 proc. (2018 m. – 7,7 proc.) visų šalies mokinių. Iš besimokančiųjų ne lietuvių kalba miestuose mokosi 84,9 proc., kaimuose – 15,1 proc. (2018 m. – atitinkamai 83,6 proc. ir 16,4 proc.). *Kaimo vietovėse* visų ugdymo pakopų mokiniai ugdomi dviem tautinių mažumų kalbomis – rusų ir lenkų, daugiausia lenkų kalba. Kaime veikiančiose profesinio mokymo įstaigose 2021 m. 56 mokiniai mokėsi lenkų kalba, o mieste profesinis mokymas, be lietuvių kalbos, dar teikiamas rusų kalba, ja mokėsi 147 mokiniai. *Miestuose* iš besimokančiųjų ne lietuvių kalba daugiausia mokinių mokosi rusų kalba (visose ugdymo pakopose); dalis ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo mokinių ugdomi anglų, baltarusių, prancūzų kalbomis. 2018–2021 m. laikotarpiu daugumos ugdymo programų mokinių, mokomų anglų, baltarusių, prancūzų kalbomis, skaičius augo, tačiau besimokančiųjų šiomis kalbomis yra palyginti nedaug: 2021 m. anglų kalba mokėsi 1 242, prancūzų kalba – 545, baltarusių kalba – 288 mokiniai (visi jie mokėsi miestuose) (17.7 pav.). Šalyje nėra mokyklų, kuriose vyktų ugdymas jidiš, romų, latvių, vokiečių mokomosiomis kalbomis, tačiau yra galimybių mokytis kai kurių tautinėms mažumoms svarbių kalbų. Pavyzdžiui, Vilniaus Šolomo Aleichemo ORT gimnazijos 2021–2022 m. m. ir 2022–2023 m. m. bendruosiuose ugdymo planuose numatytos 3 savaitinės hebrajų kalbos pamokos 1–6 klasių ir 2 savaitinės pamokos – 7–10 klasių mokiniams, taip pat 140 pamokų per dvejus metus vidurinio ugdymo programos mokiniams. Šalyje sudaryta galimybė kaip pirmą arba antrą užsienio kalbą (nedidelė dalis – 2021 m. 1 441 mokinys – mokėsi trijų užsienio kalbų) mokytis anglų, vokiečių, prancūzų, rusų, ispanų, lotynų kalbų. Lietuvoje veikia 46 šeštadieninės (sekmadieninės) mokyklos: keturios armėnų, trys baltarusių, viena estų, viena graikų, viena karaimų, dvi latvių, keturiolika lenkų, viena rumunų, keturios rusų, penkios totorių, keturios ukrainiečių, viena uzbekų, keturios vokiečių ir trys žydų. Šiose mokyklose mokosi iki 900 mokinių. Jie mokosi gimtosios kalbos, savo tautos istorijos, religijos, literatūros, muzikos ir kitų etninės kultūros dalykų.

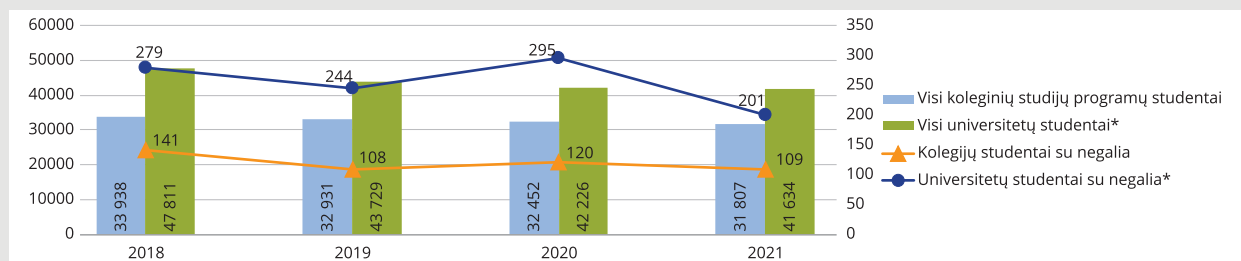
Iš užsienio atvykę ar sugrįžę mokiniai ir studentai

Imigrantai ar grįžę iš užsienio mokiniai ir studentai. Visose ugdymo programose (išskyrus vidurinio ugdymo) nuolat auga ne Lietuvos piliečių, besimokančių Lietuvoje, skaičius. 2018 m. Lietuvoje mokėsi 2 502, o 2021 m. – 2 872 užsienio piliečiai. 2019–2021 m. laikotarpiu Lietuvos pilietybę turinčių sugrįžusių iš užsienio mokinių skaičius skirtingose ugdymo programose svyravo, tačiau jau pastebima mažėjimo tendencija. 2019 m. sugrįžo ir pagal ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo programas mokėsi 520, 2020 m. – 503, 2021 m. – 457 Lietuvos piliečiai. 2018–2021 m. laikotarpiu daugiausia sugrįžusių iš užsienio ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų mokinių buvo 2019 m., pradinio ir vidurinio ugdymo programų mokinių – 2020 m. (17.8 pav.).

Nuolat augo studentų, atvykusių iš užsienio, skaičius. Per analizuojamą 2018–2021 m. laikotarpį kolegijose užsienio studentų mokėsi gerokai mažiau nei universitetuose, tačiau jų skaičius padvigubėjo, o universitetuose jų skaičius padidėjo dviem tūkstančiais. 2021 m. daugiausia studentų iš užsienio atvyko į Vilniaus m. (4 331), Kauno m. (3 245), Klaipėdos m. (1 032) aukštąsias mokyklas. Kasmet daugėja ir sugrįžusių iš užsienio Lietuvos piliečių, studijuojančių Lietuvos aukštosiose mokyklose (17.9 pav.).

17.5 pav. Mažėja studentų su negalia skaičius aukštosiose mokyklose

Studentų su negalia skaičius aukštosiose mokyklose ir bendras studentų skaičius, 2018–2021 m.

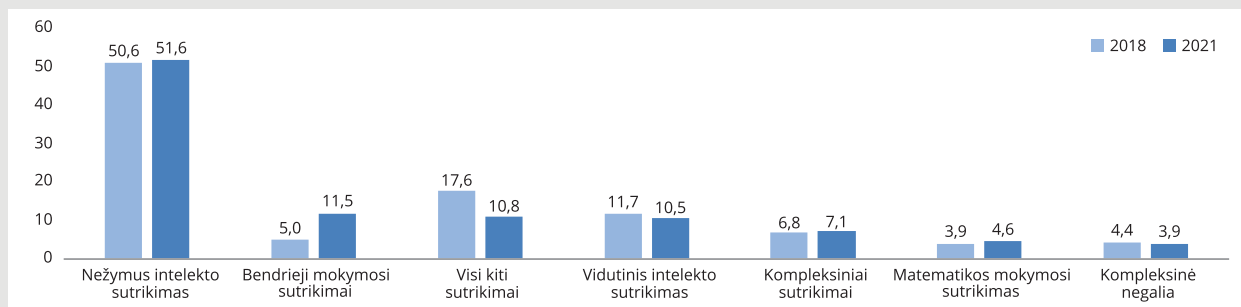

* Studijuojantieji pagal pirmosios pakopos universitetinių studijų programas.

Duomenų šaltiniai: LSD; ŠVIS
Nuoroda: WWW

17.6 pav. Pagal pirminio profesinio mokymo programas dažniausiai mokosi turintieji SUP dėl intelekto sutrikimo

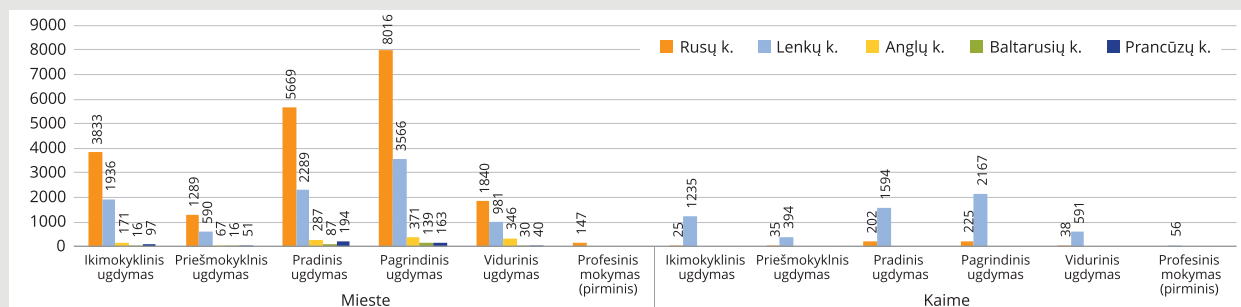
Mokinių, besimokančių pagal pirminio profesinio mokymo programas (neskaičiuojami besimokantieji pagal atskirus modulius), dalis (proc.) pagal turimus SUP, 2018 ir 2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

17.7 pav. Miestuose yra galimybė ugdytis anglų ir prancūzų kalbomis

Mokinių pasiskirstymas pagal mokomąją kalbą (išskyrus lietuvių) ir vietovę, 2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

Karo pabėgėliai iš Ukrainos. 2021 m. gyventojų surašymo duomenimis, šalyje gyveno 14,2 tūkst. ukrainiečių tautybės asmenų, jie sudarė 0,2 proc. visos populiacijos. Prasidėjus Rusijos invazijai į Ukrainą, LSD duomenimis, nuo 2022 m. vasario pabaigos iki 2022 m. birželio 1 d. į šalį atvyko 55,2 tūkst. karo pabėgėlių iš šios šalies, iš jų – 21,7 tūkst. vaikų ir jaunuolių iki 17 m. VDV IS duomenimis, dauguma atvykusiųjų mokosi pagal bendrojo ugdymo programas: 32 proc. – pradinėse klasėse, 38,6 proc. – pagrindinio ugdymo klasėse, 3 proc. – vidurinio ugdymo klasėse, 0,1 proc. – pagal socialinių įgūdžių programą, o 26,2 proc. – ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupėse ar klasėse.

Mokiniai iš nepalankios SEK aplinkos

Duomenys rodo, kad nemokamai maitinamų mokinių (kuriems maitinimas priklauso pagal šeimos pajamas) dalis per trejus metus sumažėjo nuo vidutiniškai 12,6 proc. iki 10,5 proc. dalies nuo visų mokinių. Tačiau situacija išlieka labai netolygi: miestų savivaldybėse tokių mokinių yra mažiausiai, jų dalis svyruoja nuo 2,5 proc. Vilniaus m. iki 10,6 proc. Panevėžio m.; žiedinėse savivaldybėse – nuo 7,7 proc. Kauno r. iki 31,8 proc. Alytaus r.; didesniosiose savivaldybėse – nuo 6,9 proc. Utenos r. iki 29,4 proc. Joniškio r.; mažosiose savivaldybėse tokių mokinių dalis didžiausia, bet skirtinga – ji sudaro nuo 4 proc. Neringos iki 32,2 proc. Ignalinos r. savivaldybėje (17.10 pav.). Gerėjančią situaciją rodo ir tai, kad šalyje mažėja finansinę ir kitokią paramą gaunančių mokinių dalis: 2018 m. šalies savivaldybių mokyklose paramą gavo vidutiniškai 8,4 proc., o 2021 m. – 7 proc. mokinių (valstybinėse mokyklose – po 5,9 proc. ir 2018 m., ir 2021 m.). Didžiausia paramą gaunančių mokinių dalis yra mažosiose savivaldybėse (2021 m. – 13,1 proc.). Blogiausia padėtis – Pakruojo r. savivaldybėje, kurioje paramą gaunančių mokinių dalis išaugo nuo 28 proc. 2018 m. iki 38,6 proc. 2021 m. Geriausia situacija – miestų, ypač Vilniaus m. ir Klaipėdos m. savivaldybėse, kuriose paramą gaunančių mokinių dalis nesiekia 2 proc. (17.11 pav.).

Nesimokantys ir nedirbantys jauni žmonės

Mokyklos nelankantys vaikai. OSP RDB duomenimis, didžioji dalis mokyklos nelankančių mokinių išvyko į užsienį, todėl tikėtina, kad toliau mokosi ten (2021 m. išvyko 13 075 iš 16 376 mokyklos nelankančių vaikų). Kiti mokiniai nesimoko mokykloje dėl įvairių nenurodytų socialinių, psichologinių ir kitų priežasčių. 2018 m. tokių vaikų buvo 5 219, 2019 m. – 9 022, tačiau 2020 m. jų skaičius sumažėjo iki 4 385 ir 2021 m. – iki 3 450 vaikų. ŠVIS renka duomenis apie nesimokančius mokykloje 7–16 m. vaikus ir pagal kitokią priežasčių klasifikaciją, tačiau duomenys patvirtina, kad mažėja mokyklos nelankančių mokinių skaičius ir dalis (proc.) nuo visų šio amžiaus mokinių: 2018 m. mokykloje nesimokė 6,2 proc., 2021 m. – 5,1 proc. 7–16 m. vaikų. Dauguma jų nesimokė, nes išvyko į užsienį (2021 m. – 86 proc. nelankančiųjų mokyklos). ŠVIS duomenys rodo, kad mažėja vaikų, kurie nesimokė, nes jiems dėl įvairių priežasčių nebuvo privaloma mokytis, taip pat vaikų, kurių neleidžia mokytis tėvai. Tačiau nesimokančių mokykloje dėl negalios skaičius kinta mažai (2021 m. – 32 vaikai), ir tai galbūt rodo, kad kai kurių sunkių būklių vaikams dėl sveikatos problemų nerandama galimybių ugdytis nei bendrosios paskirties, nei specialiojo ugdymo mokyklose (17.12 pav.).

Niekur nesimokantys ir nedirbantys 15–24 m. jaunuoliai. EBPO duomenimis, 2020 m. vidutiniškai 22,5 proc. 15–24 m. jaunimo (skaičiuojant nuo visų šio amžiaus grupės asmenų) nesimokė ir buvo neaktyvūs darbo rinkoje, ir tai reiškia, kad ši jaunimo dalis gali tapti socialinės atskirties aukomis, patirti skurdą. Didžiausia neaktyvaus 15–24 m. jaunimo dalis EBPO šalyse 2020 m. buvo Kolumbijoje (57,8 proc.), mažiausia – Čekijoje (12 proc.).

17.8 pav. Daugėjo Lietuvoje besimokančių užsienio piliečių, o grįžtančių Lietuvos piliečių sumažėjo

Mokinių pasiskirstymas pagal mokomąją kalbą (išskyrus lietuvių) ir vietovę 2021 m.

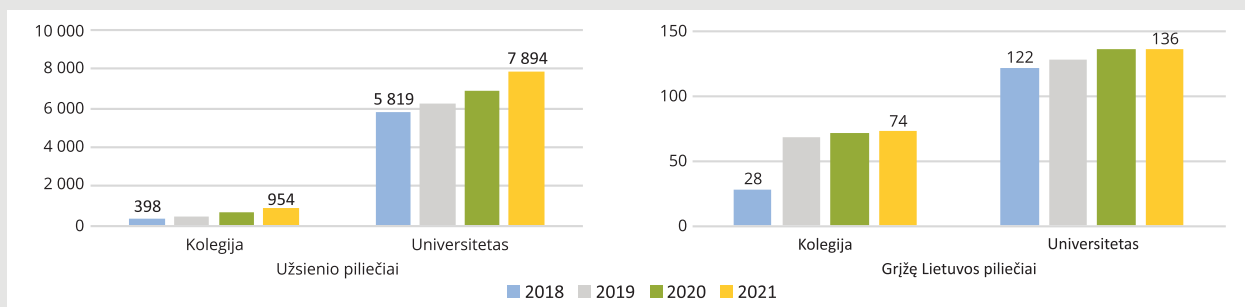

* Nėra ankstesnių duomenų.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

17.9 pav. Universitetuose studijuoja vis daugiau iš užsienio atvykusių ir sugrįžusių asmenų

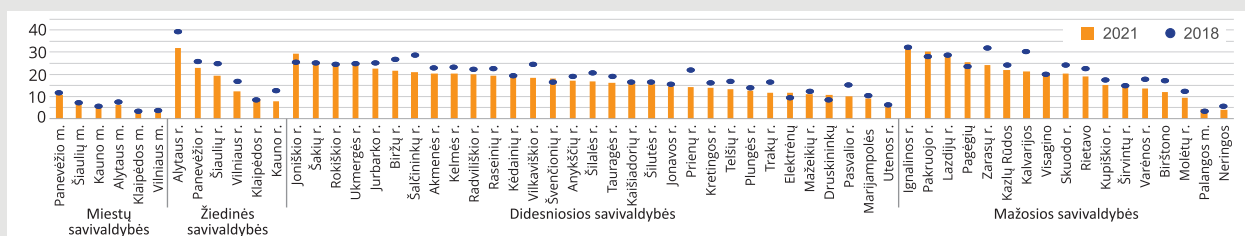
Lietuvos aukštosiose mokyklose studijuojantys užsienio piliečiai ir sugrįžę iš užsienio Lietuvos piliečiai

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

17.10 pav. Savivaldybių bendrojo ugdymo mokyklose mažėja nemokamai maitinamų mokinių dalis, mažiausiai jų – miestuose

Nemokamai maitinamų bendrojo ugdymo mokyklų mokinių dalis* (proc.) 2018-12-01 ir 2021-12-01

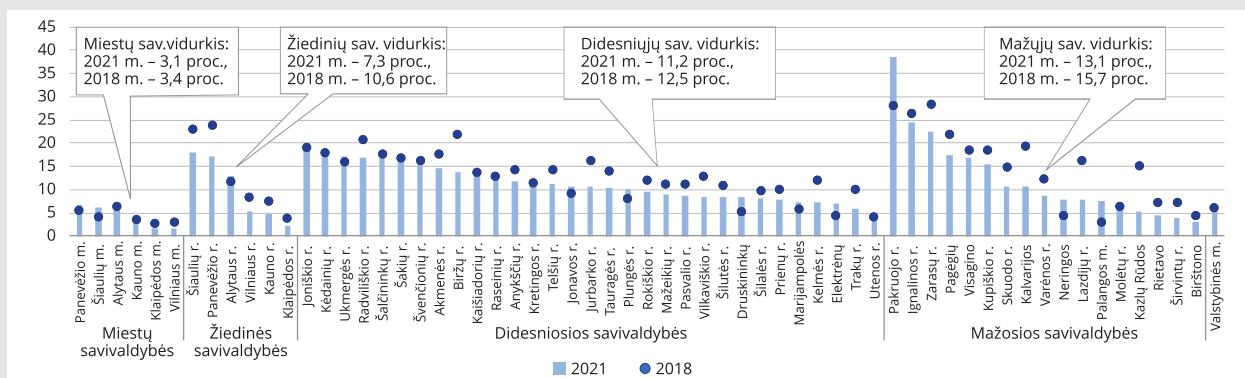

* Neįskaičiuoti priešmokyklinių grupių, pirmų ir antrų klasių mokiniai, nes jie gauna nemokamą maitinimą, neatsižvelgiant į šeimos pajamas.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

17.11 pav. Mažėja paramą gaunančių mokinių dalis, labiausiai – žiedinėse ir mažosiose savivaldybėse

Finansinę ir kitokią paramą gaunančių bendrojo ugdymo mokyklų mokinių dalis (proc.) 2018-12-01 ir 2021-12-01

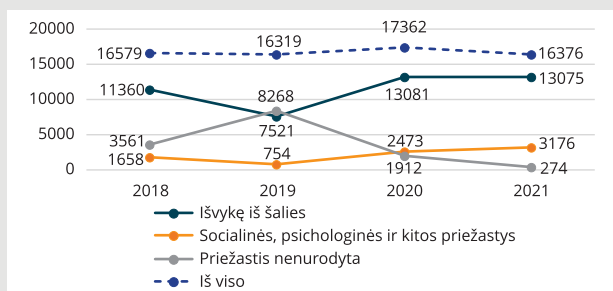

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

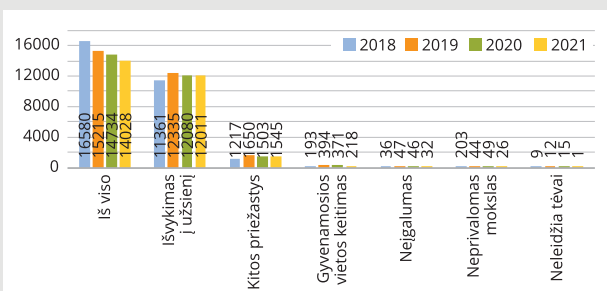
17.12 pav. Mažėja mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose

Mokyklinio amžiaus (7–15 m.) vaikai, nesimokantys šalies mokyklose

Mokyklinio amžiaus (7–16 m.) vaikai, nesimokantys šalies mokyklose

Duomenų šaltinis: OSP RDB

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

Lietuvoje neaktyvūs 15–24 m. jaunuoliai 2020 m. sudarė mažesnę dalį nei vidutiniškai EBPO – 19,7 proc.; palyginti su 2018 m., jų dalis padidėjo 2,5 proc. punktais. Iš jų 2,3 proc. (EBPO vidurkis – 6,7 proc.) sudarė 15–19 m. ir 17,4 proc. (EBPO vidurkis – 15,8 proc.) – 20–24 m. asmenys (17.13 pav.).

Eurofound (2021) tyrimų duomenimis, nedirbančio ir nesimokančio jaunimo grupę šalyse sudaro labai įvairūs žmonės: 24 proc. (90 proc. iš jų – moterys) negali dirbti, nes augina mažus vaikus arba prižiūri globos reikalingus suaugusius asmenis; 20,7 proc. yra trumpalaikiai bedarbiai, ieškantys darbo ir nedirbantys trumpiau nei metus; 14,4 proc. nedirba ilgiau nei metus, bet ieško darbo; 10,4 proc. jau įsidarbino ar pradėjo mokytis ir netrukus nebebus priskiriami šiai neaktyvaus jaunimo grupei; 9,5 proc. neieško darbo dėl ligos ar neįgalumo; 5 proc. nebesitiki surasti darbo ir jo neieško; likę 15,8 proc. – labai heterogeniška grupė, apimanti ir pažeidžiamiausius, ir labiausiai privilegijuotus asmenis.

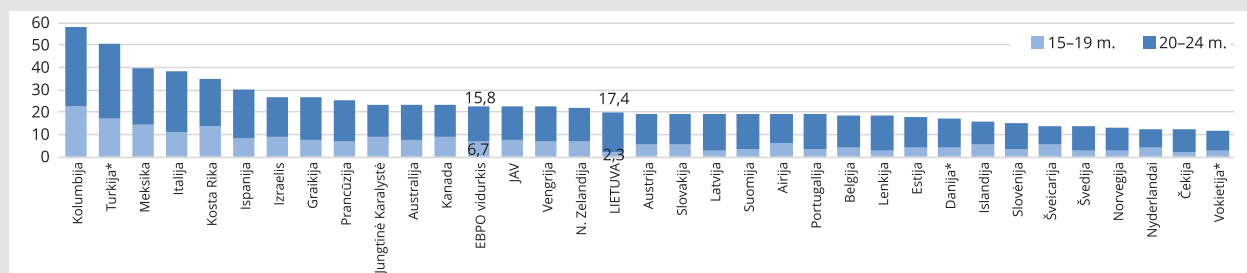
Gabūs vaikai

Įtraukusis ugdymas reiškia ugdymo proceso pritaikymą prie kiekvieno vaiko, prie vaikų įvairovės, kad kiekvienas vaikas patirtų sėkmę, o ugdymo procesas atliktų kiekvieno vaiko poreikius. Vadovaujantis Švietimo įstatymu (2011), formaliojo ugdymo sistemoje besimokančius gabius vaikus būtina atpažinti, nustatyti jų gabumų lygį, organizuoti reikiamą specialų ugdymą ir pagal poreikį teikti švietimo pagalbą. Švietimo pagalbą, mokinių gabumų ir gabių mokinių ugdymosi poreikių įvertinimą, pagalbos priemonių pasiūlymus teikia pedagoginės ir psichologinės tarnybos, mokyklų psichologai. Pagrindinis gabių mokinių atpažinimo tikslas ir trokštamas rezultatas – pasiūlyti jiems jų poreikius atliepiančias ugdymo programas. Gabūs vaikai apibūdinami kaip vaikai, galintys efektyviai įgyti žinių ir gebėjimų, juos pritaikyti naujoms problemoms spręsti ir sparčiai mokytis iš patirties. Jų intelektualiniai gebėjimai yra labai aukšti. Šiems vaikams būdingas didelis kūrybingumas (Gabių ir talentingų vaikų ugdymo programa, 2009). Gabiausi mokiniai įvairiose šalyse sudaro 3–10 proc. mokinių (Gabių ir (ar) talentingų vaikų ugdymas, 2022). Gabių vaikų ugdymas šalyje dar nėra pakankamai išplėtotas, nes gabumai ne visada atpažįstami ir stokojama žinių, kaip juos ugdyti. D. Survutaitės (2022) atlikta analizė rodo, kad pagal NŠA išorinio vertinimo duomenis, 2017–2019 m. iš 153 vertintų mokyklų tik 22 mokyklose gabių ir talentingų vaikų ugdymas įvertintas aukščiausiu lygiu – organizuojamas labai gerai (kryptingai, sistemingai) (17.4 pav.). Gabių vaikų ugdymas labiausiai išplėtotas gimnazijose (60 proc. aukščiausiu lygiu įvertintų mokyklų), nepriklausomai nuo vietovės. Progimnazijose fiksuota ugdymo įvairovė būdinga tik vertintose didmiesčių mokyklose (Gabių ir (ar) talentingų vaikų ugdymas, 2022). Gabumų atpažinimą sunkina keli ypatumai: jie nėra statiški, įvairioje veikloje reiškiasi skirtingai. Gabus vaikas gali turėti ir mokymosi sunkumų ar kitų sutrikimų.

Gabūs vaikai dažnai neatpažįstami kaip gabūs, ypač tada, kai jie priklauso kultūrinėms mažumoms ar gyvena nepalankioje SEK aplinkoje. Kartais gabių vaikų gabumai nenustatomi dėl įvairių priežasčių, pavyzdžiui, tam tikrų mokymosi sutrikimų ar jiems nepritaikytų, netinkamų užduočių. Kaip galima atpažinti gabius mokinius? Tam taikomi subjektyvūs ir objektyvūs metodai, apimantys mokytojų nuomonę ir vertinimus (ją, kaip svarbiausią atpažįstant gabius vaikus, vertina dauguma šalių: Europos valstybės, JAV, Kanada, Australija ir kt.), tėvų nuomonę, kitų asmenų ir organizacijų nuomonę ir vertinimus, bendraamžių, paties vaiko nuomonę, psichologų vertinimus (Gauslienė ir kt., 2018). Mokytojai turi laiku pastebėti ir tinkamai ugdyti kiekvieno mokinio gabumus bei talentus. Ypatingų, bendraamžių lygį pranokstančių gabumų turintiems mokiniams turi būti kuriami specialūs ugdymosi iššūkiai ir ugdymo būdai. Tačiau išorinio vertinimo pamokų (veiklų) stebėjimo formų įrašų analizė atskleidė, kad tik pavieniai bendrojo ugdymo mokytojai turi žinių apie mokinių gebėjimų ugdymo strategijas ir taktikas. Iš 14 089 pamokų (ugdymųjų veiklų) stebėjimo formų rasti tik 28 įrašai, susiję su gabių ir talentingų vaikų ugdymo priskyrimu aukščiausiam (4) lygiui (17.15 pav.) (Gabių ir (ar) talentingų vaikų ugdymas, 2022).

17.13 pav. 20–24 m. nesimokančio ir nedirbančio jaunimo dalis Lietuvoje yra didesnė, o 15–19 m. – mažesnė už EBPO šalių vidurkį

Nesimokančio ir nedirbančio 15–19 m. ir 20–24 m. jaunimo dalis (proc.) EBPO šalyse, 2020 m.

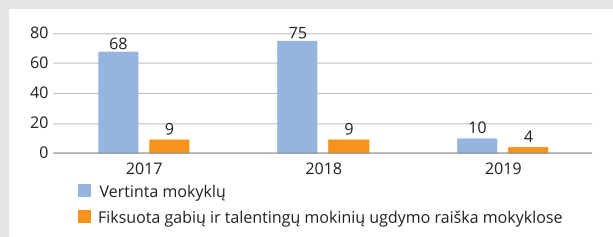

* 2019 m. duomenys

Duomenų šaltinis: EBPO (2022), Youth not in employment, education or training (NEET) (indicator). doi: 10.1787/72d1033a-en
Nuoroda: WWW

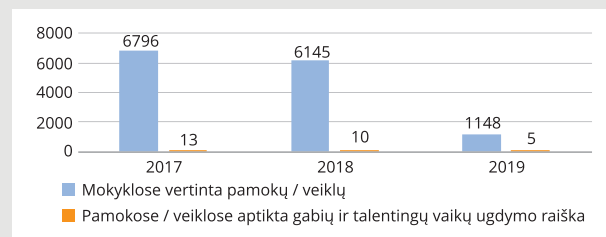
17.14 pav. Tik 14,4 proc. vertintų mokyklų fiksuota aukščiausias lygio gabių ir talentingų vaikų ugdymo raiška

2017–2019 m. vertintų mokyklų skaičius ir jose fiksuotos aukščiausio (4) lygio gabių ir talentingų vaikų ugdymo apraiškos

Šaltinis: Gabių ir (ar) talentingų vaikų ugdymas, 2022
Nuoroda: WWW

17.15 pav. Tik 28 pamokose (veiklose) nustatytas aukščiausias gabių ir talentingų vaikų ugdymo lygis

2017–2019 m. vertintų pamokų (veiklų) skaičius ir jose nustatytas aukščiausio (4) lygio gabių ir talentingų vaikų ugdymas, kuris išskirtas kaip stiprusis veiklos aspektas

Šaltinis: Gabių ir (ar) talentingų vaikų ugdymas, 2022
Nuoroda: WWW

18. Mokytojų nuostatos ir pasirengimas įtraukiamam ugdymui

- 2018 m. TALIS tyrimas parodė, kad Lietuvos mokykloms buvo būdinga mažesnė kalbinė ir kultūrinė įvairovė, palyginti su kitomis tyrime dalyvavusiomis šalimis. Situacija keitėsi Rusijai pradėjus karą Ukrainoje – nuo karo pradžios iki 2022 m. birželio 1 d. Lietuvos mokyklose pradėjo ugdytis 10,5 tūkst. ukrainiečių vaikų ir jaunuolių, 369 ukrainiečiai įsidarbino įvairiose Lietuvos švietimo įstaigose.
- Vertindami savo pasirengimą, Lietuvos mokytojai tarp silpniausių sričių įvardijo darbą klasėje su skirtingų gebėjimų mokiniais, ugdymą daugiakultūroje ir daugiakalbėje aplinkoje, maždaug trečdaliui mokytojų daug streso kėlė pamokų pritaikymas SUP turintiems mokiniams.
- 2021 m. atlikto mokinių, jų tėvų ir pedagogų nuomonės apie įtraukiojo ugdymo įgyvendinimą tyrimo duomenys rodo, kad mokytojo dėmesys vaiko asmenybei užtikrina kokybiškesnę grįžtamąją ryšį, didina mokinių įsitraukimą į mokymąsi, mokiniai dažniau patiria mokymosi sėkmę. Tačiau mokymosi sėkmę trukdo patirti segregacija ir elitizmo kultūros mokykloje palaikymas.

Mokytojų patirtis dirbant su įvairiais mokiniais. 2018 m. EBPO vykdytas TALIS (angl. *Teaching and Learning International Survey*) tyrimas parodė, kad Lietuvos mokytojai savo profesinėje veikloje iš tirtų įvairovės aspektų dažniausiai turėjo darbo su dviem mokinių grupėmis patirties – mokiniais, turinčiais specialiųjų ugdymosi poreikių (SUP), ir mokiniais iš nepalankios socialinės, ekonominės, kultūrinės (SEK) aplinkos. Palyginti su kitomis tyrime dalyvavusiomis šalimis, Lietuvos mokyklos buvo homogeniškesnės. Remiantis mokyklų vadovų atsakymais, mokytojų, dirbančių mokyklose, kuriose daugiau kaip 10 proc. mokinių turi SUP, yra 24 proc. (EBPO vidurkis – 31 proc.), mokytojų, dirbančių mokyklose, kuriose daugiau negu 30 proc. mokinių yra iš nepalankios SEK aplinkos – 8 proc. (EBPO – 20 proc.).

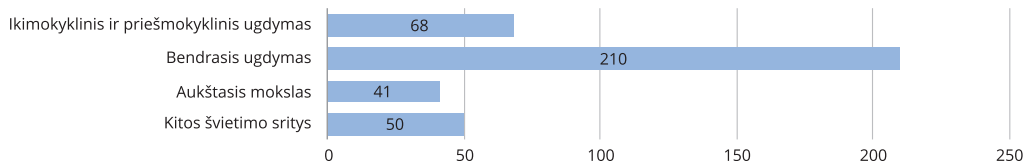
24 proc. Lietuvos mokytojų, dalyvavusių 2018 m. TALIS tyrime, teigė turintys patirties mokyti mokinius, pasižyminčius skirtinga kultūrine patirtimi. Tačiau dėl švietimą veikiančių socialinių, ekonominių, kultūrinių, geopolitinių procesų pastaraisiais metais Lietuvos mokytojų patirtis ugdant mokinius daugiakultūroje aplinkoje išaugo. Didelę įtaką tam padarė šių metų vasario 24 d. Rusijos pradėtas karas Ukrainoje – nuo karo pradžios iki 2022 m. birželio 1 d. Lietuvos mokyklose įsiregistravo 10,5 tūkst. ukrainiečių vaikų ir jaunuolių (daugiau informacijos apie tai – 17 ir 22 skyriuose). Iš Ukrainos atvykę bendrojo ugdymo dalykų mokytojai, taip pat profesijos mokytojai, auklėtojai, specialieji pedagogai, logopedai, surdopedagogai, tiflopedagogai, socialiniai pedagogai, mokyklos psichologai turi galimybę įsidarbinti Lietuvos mokyklose. Iki 2022 m. birželio 1 d. Lietuvos mokyklose įsidarbino 369 karo pabėgėliai iš Ukrainos (18.1 pav.).

Mokytojų pasirengimas įtraukiamam ugdymui. Mokytojų rengimo programos kinta, jos pritaikomos prie šiuolaikinių ugdymo poreikių. 2018 m. TALIS tyrimas parodė, kad ne anksčiau kaip prieš 5 metus studijas baigę Lietuvos mokytojai dažniau negu kiti mokytojai studijuodami mokėsi tokių svarbių įtraukiojo ugdymo elementų, kaip *ugdymas daugiakultūroje aplinkoje* (visi mokytojai – 23 proc., neseniai studijas baigę mokytojai – 39 proc.) ir *mokymas klasėje, kurioje yra skirtingų gebėjimų mokinių* (atitinkamai 45 proc. ir 69 proc.). Tačiau, vertindami savo pasirengimą dirbti, šias sritis mokytojai įvardijo tarp silpniausiųjų: savo pasirengimą dirbti klasėje su skirtingų gebėjimų mokiniais tik maždaug pusė mokytojų vertino gerai arba labai gerai, o prastai – penktadalis; ugdyti mokinius daugiakultūroje ir daugiakalbėje aplinkoje gerai ir labai gerai pasirengę jautėsi kiek daugiau negu trečdalis, o prastai – taip pat daugiau negu trečdalis mūsų šalies mokytojų (18.2 pav.). Maždaug trečdaliui (Lietuvoje – 34,1 proc., EBPO – 31,2 proc.) mokytojų daug streso kėlė pamokų pritaikymas SUP turintiems mokiniams.

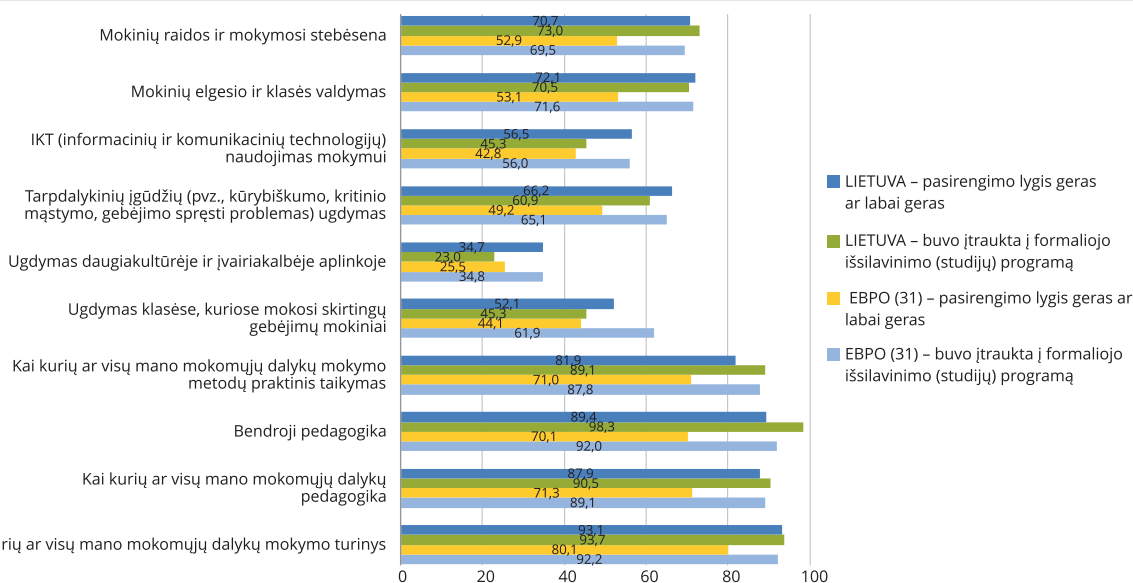
Neseniai baigusiąs studijas (ne anksčiau kaip prieš 5 metus) ir seniau dirbančių mokytojų pasirengimas minėtais aspektais taip pat skyrėsi. Anksčiau baigusieji studijas stipriau nei neseniai baigusieji jautėsi mokojo dalyko turinio, bendrosios ir dalyko pedagogikos ir praktinio metodų taikymo srityse, o neseniai baigusieji studijas – IKT naudojimo, darbo klasėje su skirtingų gebėjimų mokiniais, ugdymo daugiakultūroje aplinkoje, tarpdalykinių įgūdžių ugdymo srityse. Tarp aktualiausių Lietuvos ir kitų šalių mokytojams kvalifikacijos tobulinimo sričių nurodyti ir svarbūs įtraukiojo ugdymo elementai: IKT taikymo mokymui gebėjimai (Lietuvoje didelį tokių mokymų poreikį išreiškia 24 proc., EBPO – 18 proc. mokytojų), SUP turinčių mokinių ugdymas (Lietuvoje – 21 proc., EBPO – 22 proc.), klasės valdymas (Lietuvoje – 21 proc., EBPO – 14 proc.). Mokinių pasiekimų vertinimas, vertinimo metodų analizė ir taikymas, individualizavimas ir tarpdalykinių gebėjimų (pvz., kūrybingumo, kritinio mąstymo, gebėjimo spręsti problemas) ugdymas Lietuvoje taip pat buvo vienos aktualiausių mokytojų kvalifikacijos tobulinimo sričių – didelį poreikį išreiškė maždaug penktadalis mokytojų (18.3 pav.).

18.1 pav. Lietuvos mokyklose įsidarbino 369 karo pabėgėliai iš Ukrainos

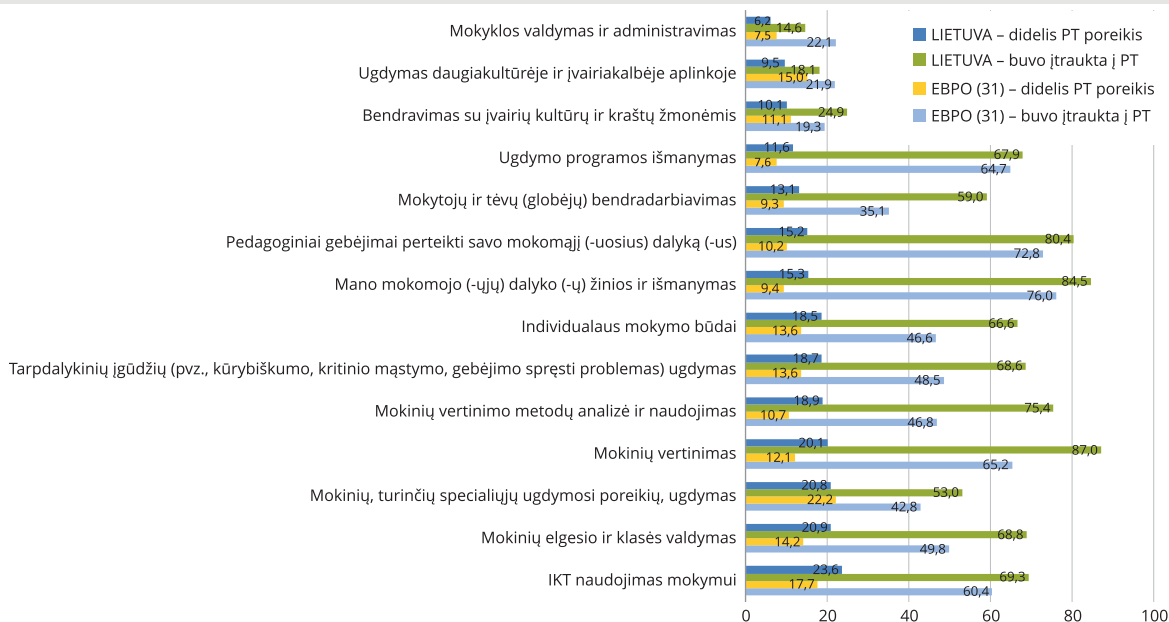
Nuo 2022-02-24 iki 2022-06-01 Lietuvos mokyklose įsidarbinusių karo pabėgėlių iš Ukrainos skaičius

Duomenų šaltinis: VDV IS
Nuoroda: WWW**18.2 pav. Darbą klasėje su skirtingų gebėjimų mokiniais ir ugdymą daugiakultūroje ir daugiakalbėje aplinkoje Lietuvos mokytojai įvardijo tarp silpniausių pasirengimo sričių**

Mokytojų, nurodžiusių, kad į jų formaliojo rengimo programas buvo įtraukti įvardyti dalykai, ir mokytojų, nurodžiusių, kad jų pasirengimas šiose srityse yra „geras“ arba „labai geras“, dalis (proc.) 2018 m.

Duomenų šaltinis: Tarptautinis mokymo ir mokymosi tyrimas TALIS 2018. Ataskaita (2020)
Nuoroda: WWW**18.3 pav. Tarp aktualiausių profesinio tobulinimosi sričių Lietuvos mokytojai nurodė SUP turinčių mokinių ugdymą**

Mokytojų, nurodžiusių, kad išvardytos temos buvo įtrauktos į jų profesinio tobulinimo (PT) veiklas, ir mokytojų, nurodžiusių didelį profesinio tobulinimo poreikį įvardytose srityse, dalis (proc.) 2018 m.

Duomenų šaltinis: Tarptautinis mokymo ir mokymosi tyrimas TALIS 2018. Ataskaita (2020)
Nuoroda: WWW

Išanalizavus aktualiausių sričių – IKT taikymo ir specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių ugdymo – kvalifikacijos tobulinimo poreikį, matyti, kad šį poreikį (ir vidutiniškai EBPO šalyse, ir Lietuvoje) daugiau lemia mokyklos aplinka ir kontekstas, kuriame dirba mokytojai, o ne tai, ar mokytojas yra dalyvavęs panašaus pobūdžio mokymuose – mokytojai, dalyvavę šios tematikos mokymuose, labiau už nedalyvavusius linkę ir toliau nurodyti didelį jų poreikį, o mokytojai, dirbantys mokyklose, kuriose mokosi daugiau specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių, dažniau nurodo didelį kvalifikacijos tobulinimo poreikį šioje srityje.

Analizuojant kokybiško ugdymo trikdžius, Lietuvos mokyklų vadovai dažniausiai įvardijo mokymui skirtų skaitmeninių technologijų trūkumą ar netinkamumą, ugdymui skirtų ugdymo erdvių trūkumą ar netinkamumą, laiko dirbti su mokiniais stoką. Kompetentingų mokytojų trūkumą kokybiško ugdymo trikdžiu mūsų šalies mokyklų vadovai įvardijo rečiau nei kitų TALIS tyrime dalyvavusių šalių mokyklų vadovai: kvalifikuotų mokytojų trūkumą nurodė 12 proc. Lietuvos mokyklų vadovų (EBPO vidurkis – 21 proc.), mokytojų, turinčių kompetenciją ugdyti SUP turinčius mokinius, trūkumą – 19,9 proc. (EBPO vidurkis – 32 proc.), turinčių kompetenciją ugdyti mokinius iš nepalankios SEK aplinkos – 9,2 proc. (EBPO vidurkis – 17,2 proc.), turinčių kompetenciją ugdyti mokinius daugiakalbėje ar įvairiakalbėje aplinkoje – 7,4 proc. (EBPO vidurkis – 20,3 proc.) (18.4 pav.).

Mokytojų nuostatos dėl įtraukiojo ugdymo. 2021 m. Mokyklų tobulinimo centras atliko mokinių, jų tėvų ir pedagogų nuomonės apie įtraukiojo ugdymo įgyvendinimą tyrimą trisdešimtyje mokyklų, kuriose vyko teminis išorinis veiklos kokybės vertinimas. Apklausoje dalyvavo beveik visi vertintose mokyklose dirbantys pedagogai, iš viso – 1 279. Tyrimo duomenys rodo, kad kalbant apie įtraukiojo ugdymo kultūrą, mokytojai santykinai gerai vertina mokyklų skiriamą dėmesį kiekvienam vaikui, lygių galimybių sudarymą kiekvienam mokiniui. Jie pritaria, kad mokytojams svarbus kiekvienas vaikas, kiekvienam mokiniui suteikiama reikalinga pagalba, ugdant kiekvienas vaikas yra pripažintas ir priimtas. Mokytojai nemano, kad mokyklos politikai būdingos segregacinės nuostatos. Santykinai prasčiausiai įtraukiojo ugdymo kultūros srityje vertinama pagarbos ir paramos tarp mokinių kultūra (Mokinių, tėvų ir pedagogų nuomonės apie įtraukiojo ugdymo įgyvendinimą mokykloje tyrimas, 2021).

Išryškėjo, kad lyderystė ir vadyba turi reikšmingą įtaką įtraukiojo ugdymo kultūros mokykloje raiškai. Toms mokykloms, kuriose vadovai telkia bendruomenę pokyčiams įgyvendinti, palaiko pedagogų profesinę refleksiją ir tobulėjimą, kartu su mokytojais diskutuoja apie mokinių sėkmes ir problemas, skaidriai paskirsto darbo krūvius, būdinga didesnė dėmesio ir pagalbos vaikui raiška, kuriama daugiau lygių galimybių kiekvienam mokiniui.

Duomenys taip pat rodo, kad kuriama įtraukiojo ugdymo kultūra palankiai veikia visų mokinių mokymąsi ir sėkmę. Mokyklose, kuriose vyrauja kiekvieno mokinio pripažinimo, priėmimo, pagalbos mokiniams kultūra, ne daug mokinių segregacijos apraiškų, mokiniai labiau įsitraukia į mokymąsi (18.5 pav.). Mokinių mokymosi sėkmės jausmą mažina segregacijos apraiškos mokykloje ir elitizmo kultūros palaikymas (kai vertinami ir gerbiami tik geriausiai besimokantys mokiniai, garsinantys mokyklą olimpiadose ir konkursuose, eksponuojami tik geriausių mokinių darbai, projektai, o žemesnių gebėjimų mokiniai vertinami kaip menkinantys mokyklos prestižą).

Vertinant įtraukiojo ugdymo praktiką, nustatyta, kad mokytojai gana gerai vertina savo pastangas ir gebėjimus suasmeninti mokymąsi ir pamokose taikyti universalios dizaino mokymuisi (UDM) principus, teigia skatinantys mokinių savivaldų mokymąsi. Tačiau mokinių apklausa rodo, kad mokiniai pastebi mažai UDM požymių pamokose, ir tokia tendencija nustatyta visose klasėse. Palankiausiai mokiniai vertina mokytojų teikiamą grįžtamąjį ryšį ir mokinių įsitraukimą į mokymąsi.

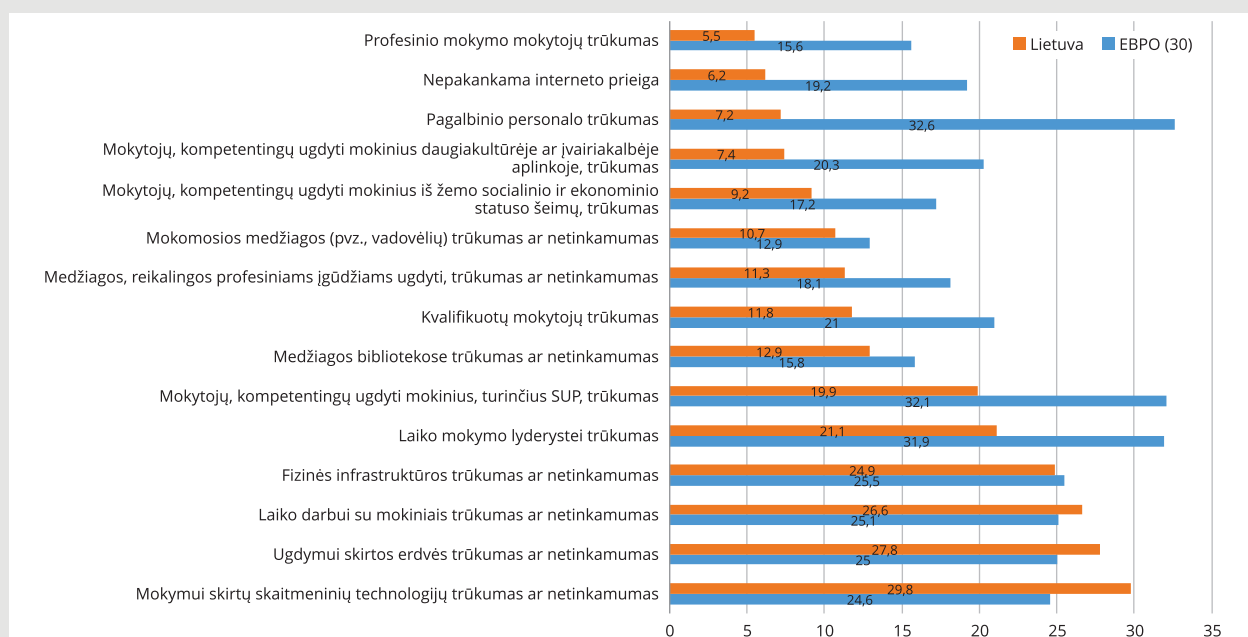
Įtraukiojo ugdymo praktikos raiška būdingesnė pradinėse klasių mokytojų ir mokytojų, kurie turi patirties ugdyti SUP turinčius mokinius, darbui. Jie dažniau nei kiti mokytojai savo pamokose taiko suasmeninto mokymo ir UDM elementus, organizuodami mokymąsi dažniau remiasi įvairove, panaudoja įvairesnius mokymosi išteklius. Labiau suasmeninti (personalizuoti) ugdymą mokytojus taip pat skatina mokykloje kuriama ir puoselėjama įtraukiojo ugdymo kultūra.

Tyrimo duomenys rodo, kad mokiniai, kurių pasiekimai yra žemesni arba vidutiniai, yra pažeidžiamesnė ir pagalbos nesulaukianti ar mažai sulaukianti besimokančiųjų grupė. Mokytojo dėmesio ir pagalbos daugiau sulaukia mokiniai, kurių mokymosi pasiekimai yra aukštesni. SUP turintys mokiniai dažniau negu kiti patiria patyčias, yra atskiriami dėl elgesio sunkumų. Tačiau mokytojai, kurie dirba su mokiniais, turinčiais SUP, yra jautresni ir atidesni mokinių tarpusavio santykiams, dažniau negu kiti mokytojai pastebi patyčių raišką mokykloje.

Tyrimo duomenys atskleidė, kad palaikant tradicinį mokymą, mokyklose labiau pasireiškia elitizmas, patyčios ir diskriminacija, dažniau siekiama kliūčių ieškoti išoriniuose veiksmuose, susijusiuose su mokiniu, šeima, o ne su mokykla, mokytoju ar jo kuriama edukacine aplinka. Mokytojų negebėjimas spręsti mokinių elgesio problemų, taikoma segregacijos praktika, kai mokiniai skirstomi pagal gebėjimus ar atskiriami dėl vienokių ar kitokių ypatumų, neigiamai veikia mokinių įsitraukimą į mokymosi procesus. Mokyklose palaikoma segregacinė politika turi neigiamą įtaką mokinių jaučiamam dėmesiui savo asmenybei (18.6 pav.).

18.4 pav. Lietuvos mokyklų vadovai kokybiško ugdymo trikdžiais dažniau įvardijo tinkamos aplinkos ir įrangos stoką nei kompetentingų mokytojų trūkumą

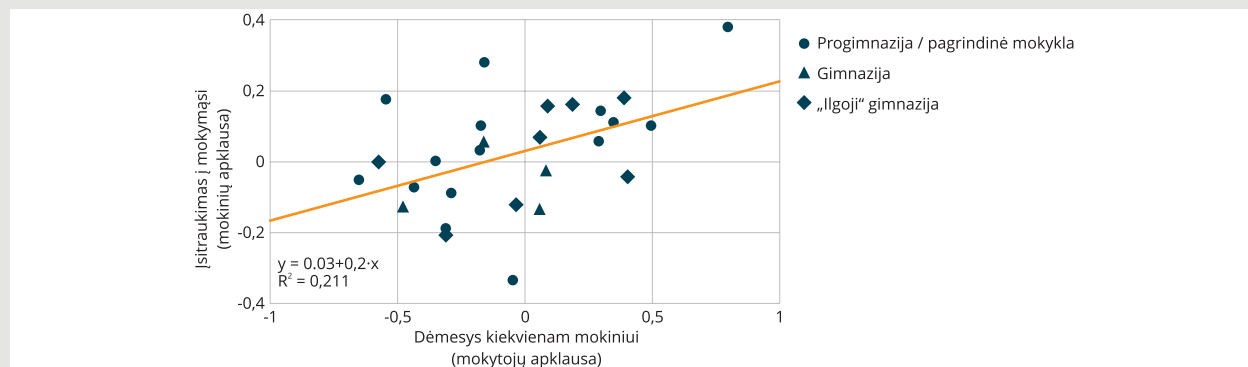
Mokyklų vadovų įvardyti aspektų, stipriai arba labai trukdančių teikti kokybišką ugdymą, dalis (proc.) 2018 m.

Duomenų šaltinis: Tarptautinis mokymo ir mokymosi tyrimas TALIS 2018. Ataskaita (2020)
Nuoroda: WWW

18.5 pav. Mokytojų dėmesys kiekvienam mokiniui skatina mokinius labiau įsitraukti į mokymąsi

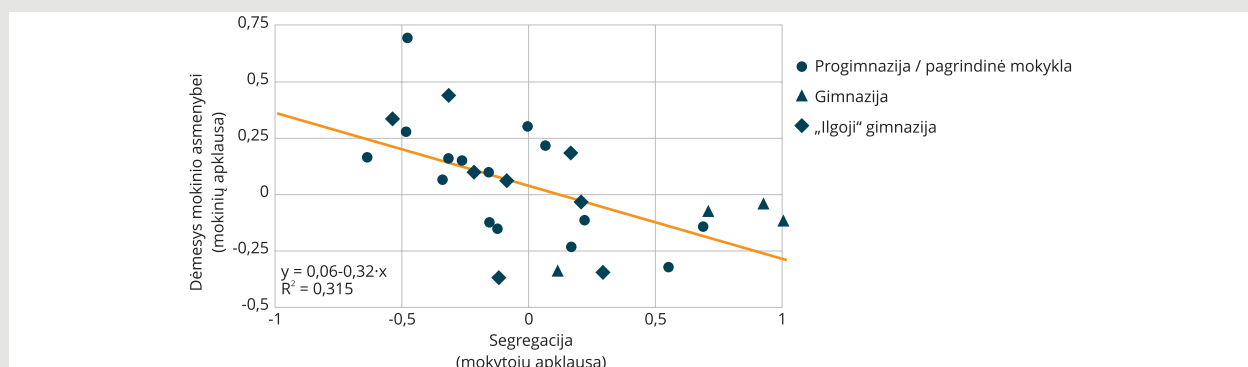
Mokyklos kultūros (dėmesys kiekvienam mokiniui, dalyko mokytojų apklausa) ir mokinių įsitraukimo į mokymąsi (mokinių apklausa) tarpusavio ryšys (Z skalė, mokyklų N = 27)

Duomenų šaltinis: Mokinių, tėvų ir pedagogų nuomonės apie įtraukiojo ugdymo įgyvendinimą mokykloje tyrimas, 2021

18.6 pav. Segregacinė mokyklos politika neigiamai veikia mokinių jaučiamą dėmesį savo asmenybei

Segregacinės mokyklos politikos (dalyko mokytojų apklausa) ir dėmesio mokinių asmenybei (mokinių apklausa) ryšys (Z skalė, mokyklų N = 27)

Duomenų šaltinis: Mokinių, tėvų ir pedagogų nuomonės apie įtraukiojo ugdymo įgyvendinimą mokykloje tyrimas, 2021

Pagalbos mokytojui priemonės. Siekiant padėti mokytojams kryptingai įgyvendinti įtraukujį ugdymą, taikomos įvairios pagalbos priemonės – mažinamas didžiausias nustatytas mokinių skaičius klasėje, mokytojai skatinami dalyvauti kvalifikacijos tobulinimo veiklose, teikiama švietimo pagalba ir kt.

Pagal *Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisykles (2011)*, vienas mokinyš, dėl įgimtų ar įgimtų sutrikimų turintis didelių arba labai didelių SUP, besimokantis bendrojo ugdymo klasėje, prilyginamas dviem tos klasės mokiniams. Atitinkamai gali būti mažinamas didžiausias nustatytas mokinių skaičius klasėje¹. Bendrojo ugdymo bendrojoje klasėje gali būti ugdomi ne daugiau kaip 3 mokiniai, dėl įgimtų ar įgimtų sutrikimų turintys didelių ar labai didelių SUP. Specialiosiose klasėse, priklausomai nuo mokinių turimų sutrikimų, negalios ar sveikatos problemų pobūdžio, gali būti ugdomi 6–16 mokinių.

Vienas iš trijų 2020 m. švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintų *Valstybinių ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų 2020–2022 metų kvalifikacijos tobulinimo prioritetų (2020)* yra skirtas kompetencijoms, reikalingoms veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinti. Prioritetui įgyvendinti numatytos dvi kryptys:

- mokinio skirtųjų suvokimas, atpažinimas ir pritaikymas, siekiant jo pažangos;
- bendradarbiavimo gebėjimų, reikalingų ugdyti ir teikti reikalingą švietimo pagalbą ir paslaugas, tobulinimas.

Į šiuos kvalifikacijos tobulinimo prioritetus rekomenduojama atsižvelgti visiems pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo dalyviams, planuojant ir įgyvendinant savo veiklas.

Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše (2014, nauja redakcija 2020) numatyta, kad mokytojams, dirbantiems pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas, kurie nėra išklause 60 valandų arba 2 studijų kreditų apimties kursų anksčiau arba studijų metu, yra skirti Specialiosios pedagogikos ir specialiosios psichologijos kvalifikacijos tobulinimo kursai. Mokytojai šiuos kursus privalo išklaudyti per metus nuo darbo mokytoju pradžios. Kursai rekomenduojami ir mokyklų vadovams, jų pavaduotojams ugdymui (ypač – atsakingiems už švietimo pagalbos organizavimą mokykloje) ir kitiems mokytojams, norintiems tobulinti savo šios srities kompetenciją. Šių kursų paskirtis yra suteikti mokytojams specialiosios pedagogikos ir specialiosios psichologijos žinių, būtinų ugdyti mokinius, turinčius SUP, atsirandančius dėl išskirtinių asmens gabumų, įgimtų ar įgimtų sutrikimų, nepalankių aplinkos veiksnių, ugdymą organizuojant vadovaujantis įtraukiojo ugdymo principais.

Daug dėmesio mokytojo kvalifikacijos tobulinimui įtraukiojo ugdymo srityje skiriama ir įgyvendinant įvairius ES fondų lėšomis finansuojamus projektus (daugiau informacijos apie tai pateikta 24 skyriuje).

Pagal *Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (2011)* apibrėžtą sąvoką, švietimo pagalba teikiama ne tik mokiniams ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams), bet ir mokytojams, kitiems švietimo teikėjams. 2021 m. atliekant *Lietuvos pedagoginės psichologinės pagalbos teikimo modelio ekspertinį vertinimą*, buvo tiriama ir mokytojų nuomonė apie mokyklose ir PPT teikiamą švietimo pagalbą. Tyrimo duomenys rodo, kad visų švietimo pagalbos specialistų teikiamą pagalbą mokykloje mokytojai vertina kaip veiksmingą. Specialiojo pedagogo ir logopedo teikiamą pagalbą mokytojai vertina kaip veiksmingiausią, o psichologo pagalbą – kaip mažiau veiksmingą (viena iš priežasčių – nepakankamas psichologinės pagalbos prieinamumas mokyklose). PPT konsultacijų ir vertinimo reikšmę ugdymui pedagogai vertina gana santūriai, tačiau teigiamai (18.7 pav.). Mokytojų vertinimu, reikėtų stiprinti vidinį ugdymo proceso dalyvių ir tarpinstitucinį bendradarbiavimą, jie pasigenda glaudesnių ryšių su PPT ir didesnės šios institucijos pagalbos ne tik vertinant specialiuosius ugdymosi poreikius, bet ir teikiant kitas lanksčias paslaugas.

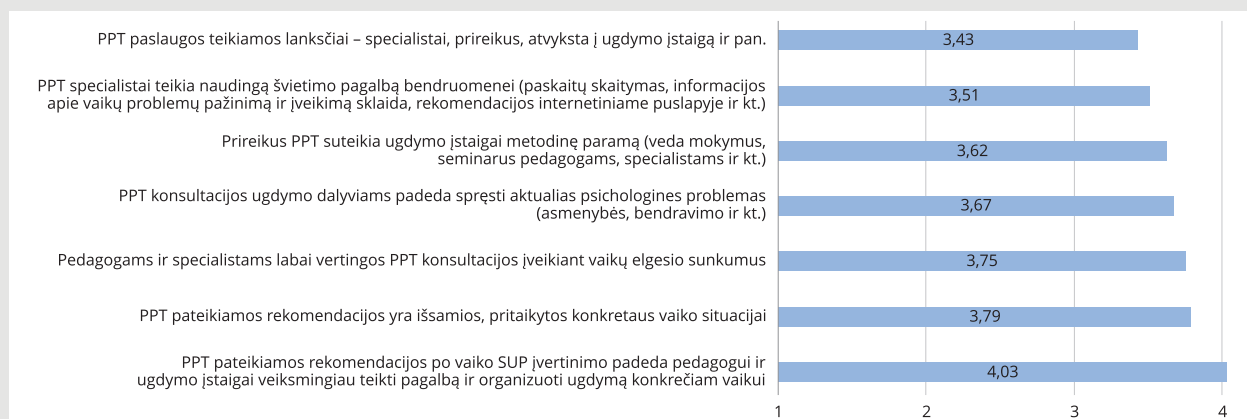
Mokytojo padėjėjo pagalbą mokytojai pripažįsta kaip veiksmingą ir geriausiai vertina mokytojo padėjėjo pagalbą mokiniui įsitraukti į mokymosi veiklas. Mokytojai yra linkę pripažinti mokytojo padėjėją, kaip komandos narį. Labiausiai mokytojo padėjėjo pagalbą, skatinant vaikus įsitraukti į veiklas klasėje (grupėje), vertina ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogai, tačiau jie pastebi, kad šiems darbuotojams trūksta kompetencijų padėti vaikui (18.8 pav.) (daugiau informacijos apie mokytojų padėjėjų kvalifikacijos tobulinimą pateikta 19 skyriuje).

Nors situacija atskirose mokyklose skyrėsi, pedagogai buvo linkę itin gerai atsiliiepti apie vaiko gerovės komisiją (VGK) ir jos veiklą. Išskirtos dvi svarbios VGK veiklos sritys – pagalbos kiekvienam vaikui užtikrinimas ir pedagogų profesinio tobulėjimo skatinimas. Pirmoji VGK veiklos sritis vertinama palankiau nei antroji (18.9 pav.). Tačiau pedagogai taip pat teigė, kad dažnai jaučiasi palikti vieni spręsti problemas: pasigenda tėvų susidomėjimo ir įsitraukimo, specialistų pagalbos, dėmesio pačių mokytojų emocinei sveikatai ir gerovei (daugiau informacijos apie VGK pateikta 16 skyriuje).

¹ Pagal *Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisykles (2011)*, nustatyti šie didžiausi mokinių skaičiai klasėje: 24 mokiniai klasėje, organizuojant ugdymą pagal pradinio ugdymo programą, 30 mokinių klasėje – pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas.

18.7 pav. Mokytojai geriausiai vertina PPT teikiamų rekomendacijų poveikį, teikiant pagalbą ir organizuojant ugdymą konkrečiam vaikui

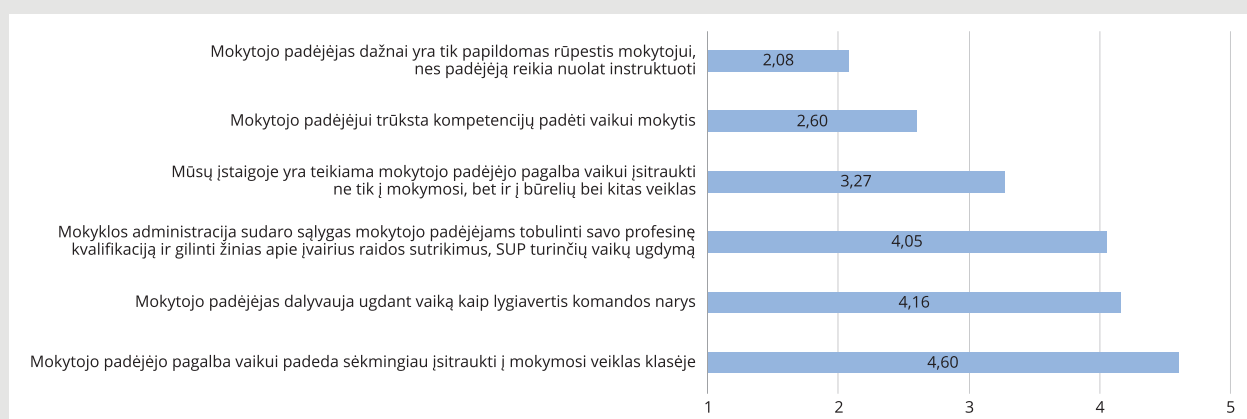
PPT pagalbos vertinimo vidurkiai (mokytojų nuomonė, N = 1 282)

Duomenų šaltinis: Lietuvos pedagoginės psichologinės pagalbos teikimo modelio ekspertinis vertinimas, 2021
Nuoroda: WWW

18.8 pav. Mokytojai geriausiai vertina mokytojo padėjėjo pagalbą, skatinant mokinį įsitraukti į mokymosi veiklas

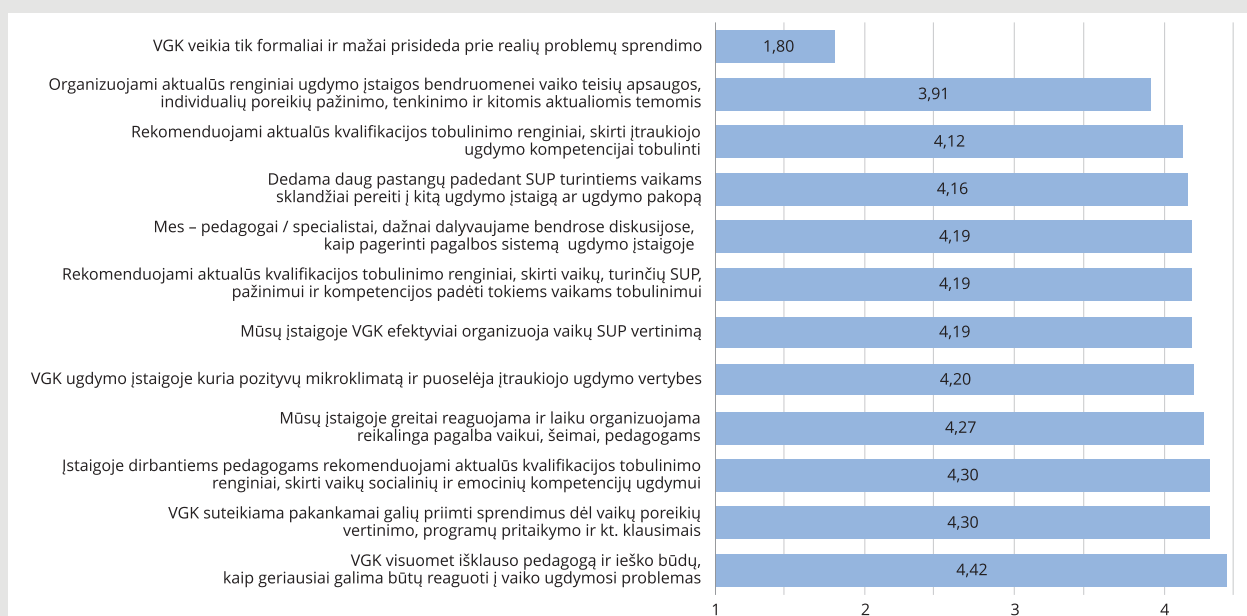
Mokytojo padėjėjo pagalbos vertinimo vidurkiai (mokytojų nuomonė, N = 1 274)

Duomenų šaltinis: Lietuvos pedagoginės psichologinės pagalbos teikimo modelio ekspertinis vertinimas, 2021
Nuoroda: WWW

18.9 pav. Mokytojai geriausiai vertina VGK pastangas įsiklausyti ir reaguoti į problemines situacijas, organizuoti pagalbą

Mokykloje veikiančios VGK ir jos veiklos vertinimo pasiskirstymo vidurkiai (mokytojų nuomonė, N = 1 678)

Duomenų šaltinis: Lietuvos pedagoginės psichologinės pagalbos teikimo modelio ekspertinis vertinimas, 2021
Nuoroda: WWW

19. Švietimo pagalbos specialistai

- Nuo 2018 m. iki 2021 m. šalies ugdymo ir mokymo įstaigose švietimo pagalbos specialistų skaičius išaugo 209. Didžiausią jų dalį ikimokyklinio ugdymo lygmenyje sudarė logopedai (59,1 proc.), bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose – socialiniai pedagogai (atitinkamai 34,6 proc. ir 55,7 proc.).
- 25,4 proc. šalies ugdymo ir mokymo įstaigose dirbančių švietimo pagalbos specialistų buvo aukštos kvalifikacijos, panaši dalis (27,2 proc.) specialistų kvalifikacinės kategorijos neturėjo. Pastebėta, kad nuo 2018 m. iki 2021 m. aukštos kvalifikacijos švietimo pagalbos specialistų dalis mažėjo (1,6 proc. punkto), o neturinčiųjų kvalifikacinės kategorijos – augo (2,1 proc. punkto).
- Nuo 2018 m. iki 2021 m. 3,2 karto išaugo SUP turinčių bendrojo ugdymo mokinių, kuriems suteikta švietimo pagalba, skaičius, tačiau ją gauna dar ne visi SUP mokiniai – 2021 m. švietimo pagalba buvo suteikta 79,8 proc. SUP turinčių mokinių.

Švietimo pagalbos specialistų skaičius. Pagal *Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (2011)* apibrėžtą švietimo pagalbos sąvoką, tai yra mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams), mokytojams ir švietimo teikėjams specialistų teikiama pagalba, kurios tikslas – didinti švietimo veiksmingumą. 2021 m. šalies ikimokyklinio, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose dirbo 3 915 švietimo pagalbos specialistų (dalis jų ėjo ke-lerias pareigas). Švietimo pagalbos specialistų skaičius kasmet augo – 2021 m. dirbo 209 specialistais daugiau nei 2018 m. 2021 m. duomenimis, daugiausia švietimo pagalbos specialistų dirba bendrojo ugdymo mokyklose – 2 702 specialistai, ikimokyklinio ugdymo mokyklose – 1 320, profesinio mokymo įstaigose – 122 specialistai (19.1 pav.). Ikimokyklinio ugdymo mokyklose didžiausią dalį visų švietimo pagalbos specialistų sudaro logopedai (59,1 proc.), bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose – socialiniai pedagogai (atitinkamai 34,6 proc. ir 55,7 proc.). Mažiausią dalį ugdymo ir mokymo įstaigose dirbančių švietimo pagalbos specialistų sudaro surdopedagogai ir tiflopedagogai (19.2 pav.).

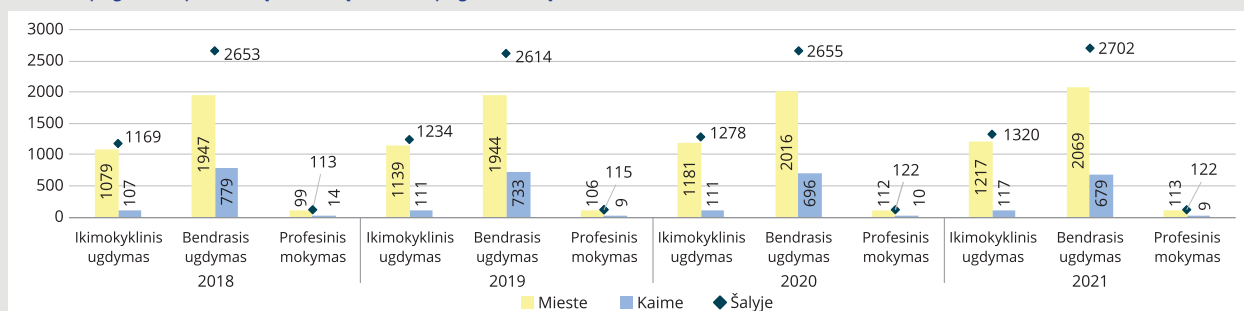
Analizuojant duomenis pagal švietimo pagalbos specialistų amžiaus grupes, matyti, kad 2021 m. ir ikimokyklinio, ir bendrojo ugdymo mokyklose, ir profesinio mokymo įstaigose daugiau kaip trečdalis šių specialistų buvo vyresni nei 50 m. (atitinkamai 39,5 proc., 35,0 proc. ir 36,1 proc.). Nuo 2018 m. iki 2021 m. vyresnių nei 50 m. švietimo pagalbos specialistų dalis ikimokyklinio ugdymo lygmenyje išaugo 3,8 proc. punktais, bendrojo ugdymo – 3,7 proc. punkto, profesinio mokymo – 6,9 proc. punkto (19.3 pav.).

Kai kuriems vaikams, turintiems SUP, vykstant ugdymo procesui, reikalinga mokytojo padėjėjo pagalba. Šią pagalbą teikti rekomenduojama, kai mokiniui ar (ir) mokinių grupei nustatyti vidutiniai, dideli ar labai dideli SUP, ir jie dėl įgytų ar įgimtų sutrikimų negali savarankiškai dalyvauti ugdymo procese. 2021 m. mokytojų padėjėjų šalies bendrojo ugdymo mokyklose dirbo 1 632 asmenimis daugiau nei 2018 m., t. y. mokytojų padėjėjų skaičius išaugo 91,5 proc. 2021 m. 100-ai bendrojo ugdymo mokinių teko 1 mokytojo padėjėjas (2018 m. – 0,53). ŠVIS duomenimis, 2021 m. 42,3 proc. dirbančiųjų mokytojo padėjėjų praėjusiais mokslo metais tobulino savo kvalifikaciją (19.4 pav.).

Švietimo pagalbos specialistai dirba ne tik ikimokyklinio, bendrojo ugdymo ar profesinio mokymo įstaigose. 53 Lietuvos savivaldybėse veikia pedagoginės psichologinės tarnybos (PPT) funkcijas vykdančios įstaigos, kurių veikla orientuota į įtraukiojo ugdymo principų praktinį įgyvendinimą. PPT reikalingą švietimo pagalbą teikia psichologai, specialieji pedagogai, logopedai, socialiniai pedagogai, tiflopedagogai ir surdopedagogai. 2021 m. PPT iš viso dirbo 437 švietimo pagalbos specialistai (10 mažiau nei 2020 m.), jiems buvo skirta 364,5 etato (9,8 etato daugiau nei 2020 m.). Didžiausią PPT dirbančių specialistų dalį (45,3 proc.) sudarė psichologai (19.5 pav.).

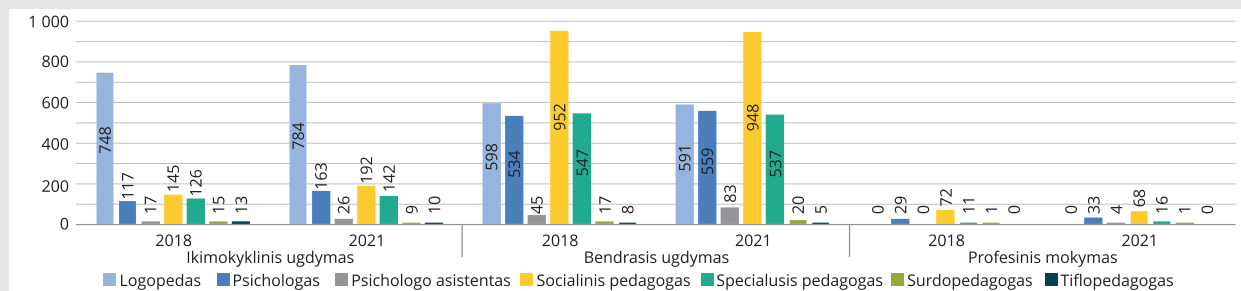
19.1 pav. Nuo 2018 m. iki 2021 m. išaugo švietimo pagalbos specialistų skaičius

Švietimo pagalbos specialistų (asmenų) skaičius pagal vietovę, 2018–2021 m.

19.2 pav. Ikimokyklinio ugdymo mokyklose didžiausią švietimo pagalbos specialistų dalį sudaro logopedai, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose – socialiniai pedagogai

Švietimo pagalbos specialistų skaičius pagal pareigas 2018 m. ir 2021 m.

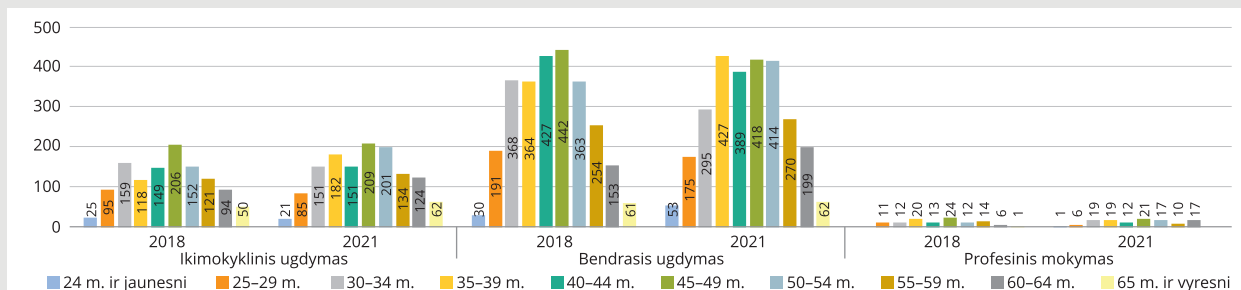

Pastaba: jei asmuo eina kelerias išvardytas pareigas, jis priskaičiuojamas prie visų pareigų.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

19.3 pav. Nuo 2018 m. iki 2021 m. augo vyresnių nei 50 m. amžiaus švietimo pagalbos specialistų skaičius

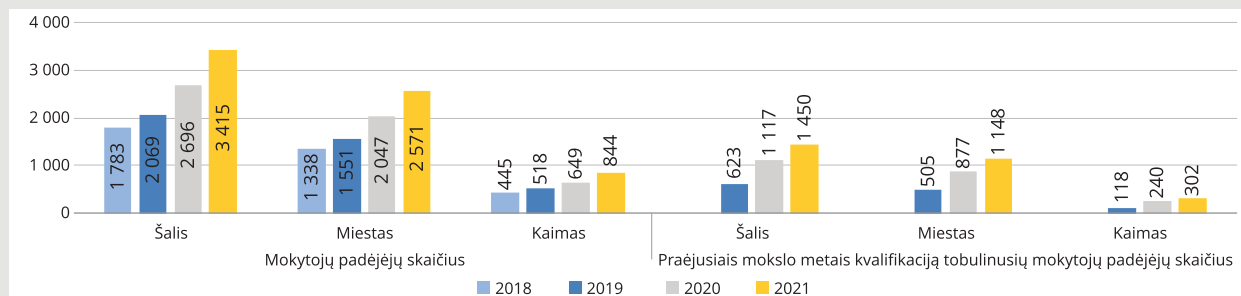
Švietimo pagalbos specialistų (asmens) skaičius pagal amžių 2018 m. ir 2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

19.4 pav. Mokytojų padėjėjų skaičius bendrojo ugdymo mokyklose nuo 2018 m. iki 2021 m. išaugo beveik dvigubai

Mokytojų padėjėjų skaičius bendrojo ugdymo mokyklose ir praėjusiais mokslo metais kvalifikaciją tobulinusius mokytojų padėjėjų skaičius 2018–2021 m.

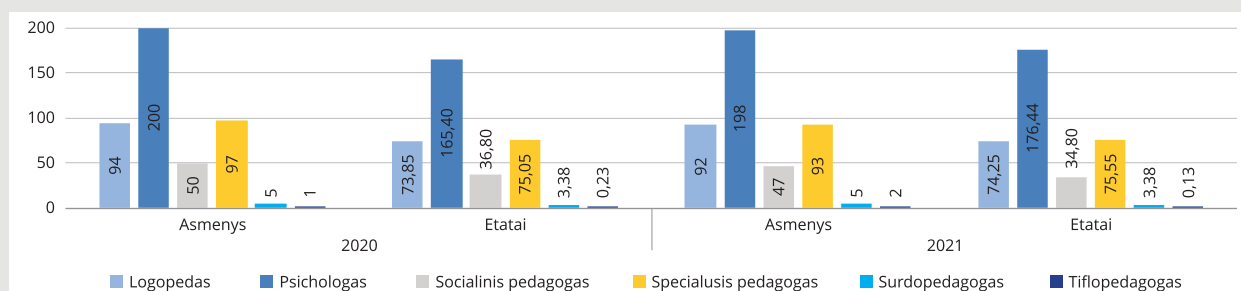

Pastaba: 2018 m. duomenys apie praėjusiais mokslo metais kvalifikaciją tobulinusius mokytojų padėjėjus nebuvo renkami.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

19.5 pav. Didžiausią dalį PPT dirbančių švietimo pagalbos specialistų sudaro psichologai

PPT dirbančių švietimo pagalbos specialistų (asmens) ir užimamų etatų skaičius pagal pareigas 2020 m. ir 2021 m.

Duomenų šaltinis: Pedagoginių psichologinių tarnybų 2021 m. veiklos ataskaitų apibendrinamoji analizė (rankraštis), 2022
Nuoroda: WWW

Švietimo pagalbos specialistų kvalifikacija. Kad mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams), mokytojams ir švietimo teikėjams būtų teikiama veiksminga švietimo pagalba, būtina užtikrinti ne tik pakankamą dirbančių specialistų skaičių, bet ir tinkamą jų kvalifikaciją. 2021 m., ŠVIS duomenimis, maždaug ketvirtadalis (25,4 proc.) šalies ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose dirbančių švietimo pagalbos specialistų buvo aukštos kvalifikacijos – buvo įgiję metodininko ar eksperto ir I ar II kvalifikacinę kategoriją. Tačiau nuo 2018 m. iki 2021 m. aukštos kvalifikacijos švietimo pagalbos specialistų sumažėjo 1,6 proc. punkto (19.6 pav.). Verta pabrėžti, kad maždaug ketvirtadalis (27,2 proc.) 2021 m. ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose dirbusių švietimo pagalbos specialistų neturėjo kvalifikacinės kategorijos. Per minėtą laikotarpį jų dalis išaugo 2,1 proc. punkto (19.7 pav.).

Analizuojant duomenis apie švietimo pagalbos specialistų kvalifikaciją pagal pareigas ir švietimo lygmenį, kuriame jie dirba, išryškėja reikšmingi skirtumai. Lyginant duomenis pagal švietimo pagalbos specialistų pareigas, matyti, kad nuo 2018 m. iki 2021 m. aukštos kvalifikacijos specialistų dalis buvo didžiausia ir kasmet augo tarp surdopedagogų ir tiflopedagogų, mažiausia – tarp psichologų (19.6 pav.). Tarp psichologų buvo ir didžiausia dalis neturinčiųjų kvalifikacinės kategorijos – 45,5 proc. 2021 m. (19.7 pav.).

Didžiausia dalis aukštos kvalifikacijos švietimo pagalbos specialistų dirba ikimokyklinio ugdymo ir profesinio mokymo lygmenyse (2021 m. atitinkamai 28,8 proc. ir 28,7 proc.), mažiausia – bendrojo ugdymo lygmenyje (24,1 proc.). Verta pabrėžti, kad nuo 2018 m. iki 2021 m. aukštos kvalifikacijos specialistų sumažėjo visuose minėtuose švietimo lygmenyse (iš viso 1,6 proc. punkto), o labiausiai – ikimokyklinio ugdymo lygmenyje (3,6 proc. punkto). Mažiausia dalis švietimo pagalbos specialistų, neturinčių kvalifikacinės kategorijos, 2021 m. dirbo bendrojo ugdymo (24,5 proc.), didžiausia – ikimokyklinio ugdymo ir profesinio mokymo lygmenyse (atitinkamai 30,2 proc. ir 35,3 proc.). Tačiau profesinio mokymo lygmenyje specialistų, neturinčių kvalifikacinės kategorijos, dalis nuo 2018 m. iki 2021 m. sumažėjo 2,8 proc. punkto, o ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo lygmenyse – išaugo (atitinkamai 4,0 ir 1,4 proc. punkto) (19.8 pav.).

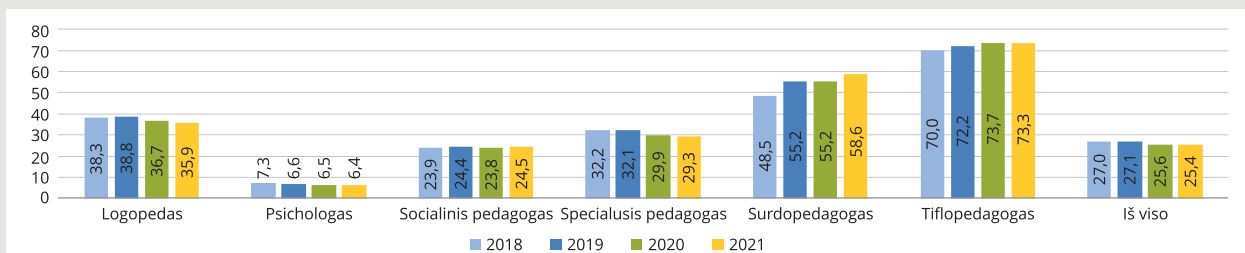
2021 m. duomenimis, du penktadaliai (40,9 proc.) PPT dirbančių švietimo pagalbos specialistų yra aukštos kvalifikacijos. Tačiau išryškėja kvalifikacijos skirtumai tarp skirtingų švietimo pagalbos specialistų pareigų grupių. Didžiausia dalis aukštos kvalifikacijos specialistų yra tarp specialiųjų pedagogų (62,1 proc.) ir socialinių pedagogų (46,9 proc.). Tarp tiflopedagogų aukštos kvalifikacijos specialistų nėra, o tarp psichologų, logopedų ir surdopedagogų jų dalis svyruoja nuo 29,3 proc. iki 40,0 proc. (19.9 pav.).

Tačiau vien augantis švietimo pagalbos specialistų skaičius mokyklose ir aukšta jų kvalifikacija savaime neužtikrina įtraukiojo ugdymo principų praktinio įgyvendinimo. 2021 m. atliktas mokinių, jų tėvų ir pedagogų nuomonės apie įtraukiojo ugdymo įgyvendinimą tyrimas atskleidė, kad bendrojo ugdymo mokyklose, kuriose buvo atliktas išorinis veiklos kokybės vertinimas, švietimo pagalbos specialistų teikiama pagalba iš esmės vertinama kaip veiksminga, tačiau ji mokiniams dažniausiai teikiama segreguoto ugdymo aplinkoje (atskirame specialisto kabinete). Nustatyti reti įtraukios specialiosios pedagoginės pagalbos ir mokymo bendradarbiaujant klasėje su mokytoju atvejai (Mokinių, tėvų ir pedagogų nuomonės apie įtraukiojo ugdymo įgyvendinimą mokykloje tyrimas, 2021).

Švietimo pagalbos specialistų darbo užmokestis ir darbo krūvis. Duomenys rodo, kad švietimo pagalbos specialistų, einančių pagrindines pareigas ir dirbančių ikimokyklinio, bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo lygmenyse, vidutinis darbo užmokestis (bruto) nuo 2019 m. iki 2021 m. kasmet augo. Pastebėta vietovių skirtumų – miesto vietovių ugdymo ir mokymo įstaigose dirbančių švietimo pagalbos specialistų darbo užmokestis yra didesnis nei kaimo vietovių (19.10 pav.).

19.6 pav. Didžiausia dalis aukštos kvalifikacijos švietimo pagalbos specialistų yra tarp tiflopedagogų ir surdopedagogų

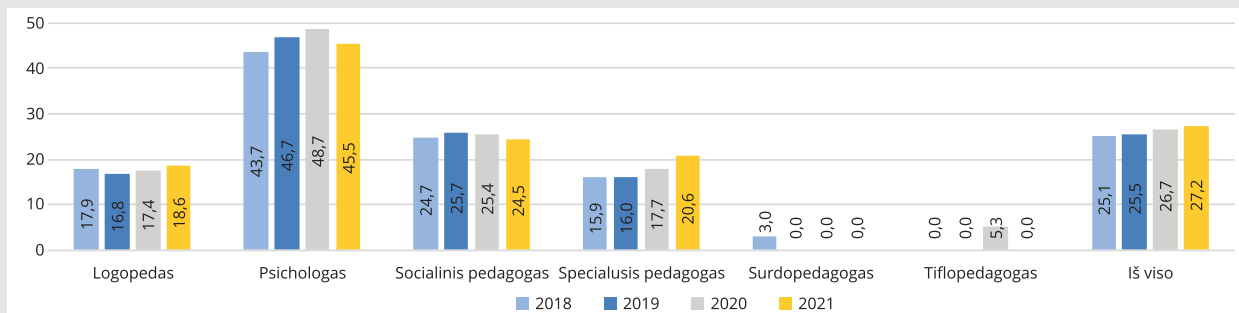
Aukštos kvalifikacijos (metodininkai, ekspertai ir įgijusieji I, II kvalifikacines kategorijas) švietimo pagalbos specialistų dalis (proc.) pagal pareigas 2018–2021 m.

Pastaba: psichologai gali įgyti nuo IV (žemiausia) iki I (aukščiausia) kvalifikacines kategorijas, specialieji pedagogai, tiflopedagogai, surdopedagogai, logopedai ir socialiniai pedagogai – pagalbos mokiniui specialisto, vyresniojo pagalbos mokiniui specialisto, pagalbos mokiniui specialisto metodininko ir pagalbos mokiniui specialisto eksperto kvalifikacines kategorijas.

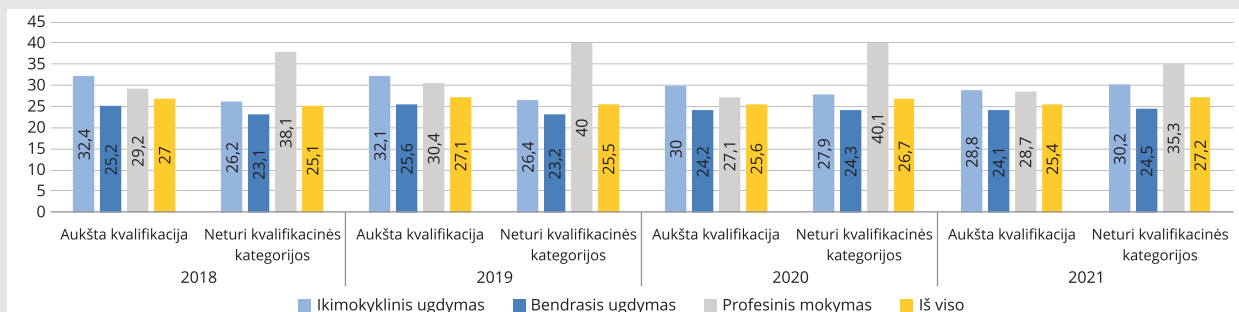
19.7 pav. Didžiausia dalis neturinčių kvalifikacinės kategorijos švietimo pagalbos specialistų yra tarp psichologų

Neturinčių kvalifikacinės kategorijos švietimo pagalbos specialistų dalis (proc.) pagal pareigas 2018–2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

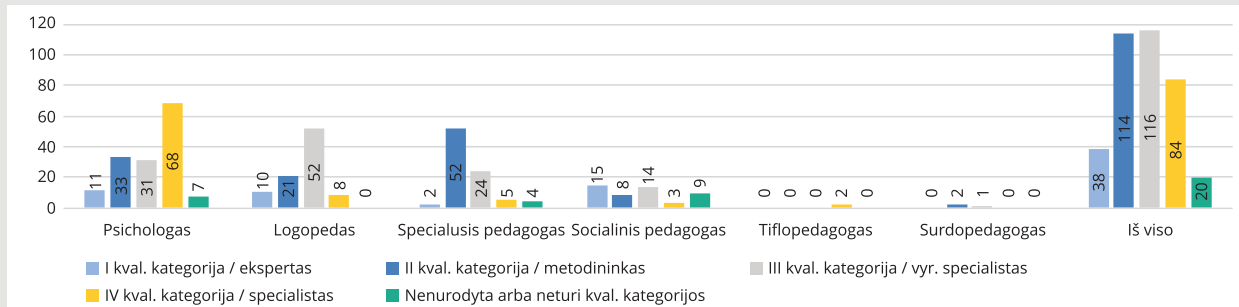
19.8 pav. Nuo 2018 m. iki 2021 m. aukštos kvalifikacijos švietimo pagalbos specialistų dalis sumažėjo

Aukštos kvalifikacijos (metodininkai, ekspertai ir įgijusieji I, II kvalifikacinės kategorijas) ir neturinčių kvalifikacinės kategorijos švietimo pagalbos specialistų dalys (proc.) 2018–2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

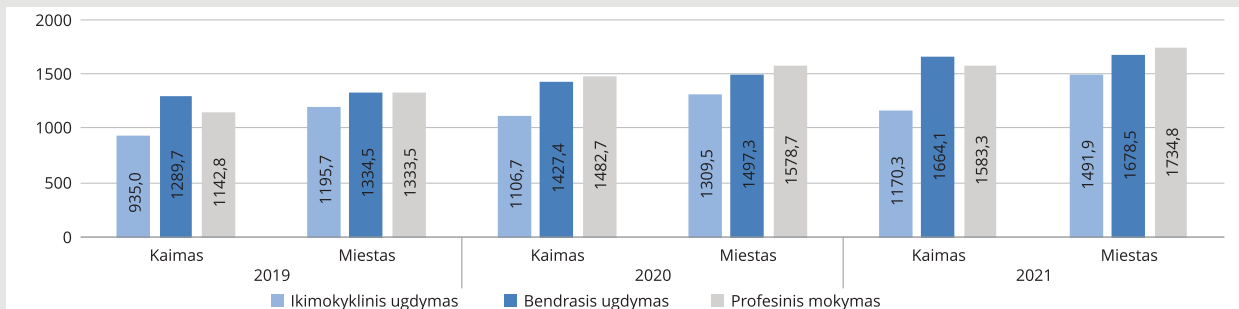
19.9 pav. Daugiau kaip du penktadaliai PPT dirbančių švietimo pagalbos specialistų yra aukštos kvalifikacijos

PPT dirbančių švietimo pagalbos specialistų (asmens) skaičius pagal kvalifikacinę kategoriją ir pareigas 2021 m.

Duomenų šaltinis: Pedagoginių psichologinių tarnybų 2021 m. veiklos ataskaitų apibendrinamoji analizė (rankraštis), 2022
Nuoroda: WWW

19.10 pav. Vidutinis švietimo pagalbos specialistų darbo užmokestis kasmet augo

Vidutinis švietimo pagalbos specialistų, dirbančių pagrindinėje darbovietėje, darbo užmokestis (bruto, Eur) 2019–2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

Nuo 2019 m. iki 2021 m. kaimo vietovėse labiausiai išaugo profesinio mokymo lygmenyje dirbančių švietimo pagalbos specialistų darbo užmokestis (bruto) (vidutiniškai – 440,5 Eur), o ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo lygmenyse kiek mažiau – atitinkamai 235,3 Eur ir 374,4 Eur. Miesto vietovėse per tą patį laikotarpį šių specialistų darbo užmokestis taip pat labiausiai augo profesinio mokymo lygmenyje (401,3 Eur), kiek mažiau – ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo lygmenyse (296,2 Eur ir 344,0 Eur) (19.10 pav.).

Pastebimi vidutinio darbo užmokesčio dydžio skirtumai ir tarp skirtingų švietimo pagalbos specialistų pareigų. 2021 m. kaimo vietovėse didžiausias vidutinis darbo užmokestis fiksuotas tarp surdopedagogų ir tiflopedagogų, dirbančių bendrojo ugdymo lygmenyje, o mažiausias – tarp socialinių pedagogų ir psichologo asistentų, dirbančių ikimokyklinio ugdymo lygmenyje. Miesto vietovėse didžiausias vidutinis darbo užmokestis fiksuotas tarp surdopedagogų, dirbančių bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo lygmenyse, mažiausias – tarp psichologo asistentų, dirbančių ikimokyklinio ugdymo ir profesinio mokymo lygmenyse (19.11 pav.).

Švietimo pagalbos specialistų darbo užmokestis priklauso nuo pedagoginio darbo stažo, įgytos kvalifikacinės kategorijos ir veiklos sudėtingumo, tačiau labiausiai – nuo darbo krūvio. Duomenys rodo, kad dalis švietimo pagalbos specialistų, einančių pagrindines pareigas, neturi galimybės dirbti visu darbo krūviu (19.5 pav., 19.12 pav.). 2021 m. 68,9 proc. šalies švietimo pagalbos specialistų ugdymo ir mokymo įstaigose dirbo visu krūviu, tai yra 2,6 proc. punkto daugiau nei 2018 m. Pastebimi vietovių skirtumai – 2021 m. kaimo vietovėse visu krūviu dirbo daugiau kaip pusė (52,7 proc.), o miestų vietovėse – beveik trys ketvirtadaliai (72,6 proc.) specialistų. Šie darbo krūvių skirtumai leidžia paaiškinti ir specialistų darbo užmokesčio skirtumus pagal vietovę. Lyginant duomenis pagal pareigas, matyti, kad 2021 m. visu krūviu dirbo didžiausia dalis socialinių pedagogų (75,2 proc.) ir psichologų (67,4 proc.), mažiausia dalis – tiflopedagogų (40,0 proc.) ir psichologo asistentų (49,4 proc.) (19.12 pav.).

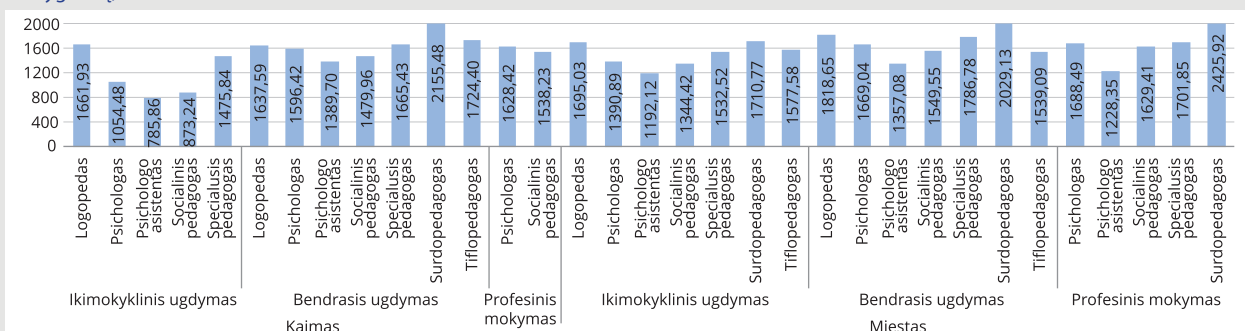
Švietimo pagalbos prieinamumas. Siekti aukštesnių rezultatų ir pažangos, užtikrinti įtraukiojo ugdymo principų įgyvendinimą yra itin sudėtinga, jei mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams) ir mokytojams trūksta pagalbos arba ji nėra prieinama. Nuo 2018 m. iki 2021 m. SUP turinčių bendrojo ugdymo mokinių, kuriems suteikta švietimo pagalba, skaičius išaugo 3,2 karto – nuo 5,5 tūkst. iki 17,7 tūkst. Tačiau švietimo sistema dar nėra pajėgi suteikti pagalbą visiems SUP turintiems mokiniams, kuriems ji yra reikalinga – per minėtą laikotarpį SUP turinčių mokinių, gavusių švietimo pagalbą, dalis sumažėjo 8,7 proc. punkto – nuo 88,5 proc. 2018 m. iki 79,8 proc. 2021 m. (19.13 pav., 19.14 pav.). 2021 m. švietimo pagalbą gavo 78,4 proc. visų bendrojo ugdymo mokinių, kuriems buvo nustatytas pagalbos poreikis. 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane (2020) iškeltas siekis, kad 2025 m. švietimo pagalbą gautų 85 proc., o 2030 m. – 97 proc. mokinių, kuriems pagalbos poreikis buvo nustatytas.

Švietimo pagalbos prieinamumą rodo ir vienas švietimo pagalbos specialistui tenkančių SUP turinčių mokinių skaičius. Nuo 2018 m. iki 2021 m. bendrojo ugdymo lygmenyje šis skaičius išliko stabilus, ikimokyklinio ugdymo lygmenyje sumažėjo 2 vaikais, profesinio ugdymo lygmenyje – išaugo 2,6 mokiniais. Didžiausi skirtumai pagal vietovę fiksuojami ikimokyklinio ugdymo lygmenyje – 2021 m. kaime vienas specialistui teko beveik 7 SUP turinčiais vaikais daugiau nei mieste (19.15 pav.).

Vertinant švietimo pagalbos prieinamumą visiems mokiniams, svarbus rodiklis yra švietimo pagalbos specialistų skaičius, tenkantis 100-ai mokinių. 2021 m. 100-ai mokinių teko 1,06 švietimo pagalbos specialisto ikimokyklinio ugdymo lygmenyje, 0,79 – bendrojo ugdymo lygmenyje ir 0,34 – profesinio mokymo lygmenyje (2018 m. atitinkamai 0,97, 0,78 ir 0,33). Savivaldybių lygmens duomenys rodo didelius šio rodiklio skirtumus ir tarp atskirų savivaldybių, ir tarp švietimo lygmenų savivaldybių viduje. Ikimokyklinio ugdymo lygmenyje daugiausia švietimo pagalbos specialistų 100-ai mokinių tenka Neringos, Rokiškio r. ir Mažeikių r., bendrojo ugdymo lygmenyje – Neringos, Vilkaviškio r. ir Kazlų Rūdos, profesinio mokymo lygmenyje – Kupiškio r., Rokiškio r., Plungės r. ir Radviliškio r. savivaldybėse. Didžiausi skirtumai tarp ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo nustatyti Skuodo r., Mažeikių r. ir Rokiškio r. savivaldybėse (19.16 pav.).

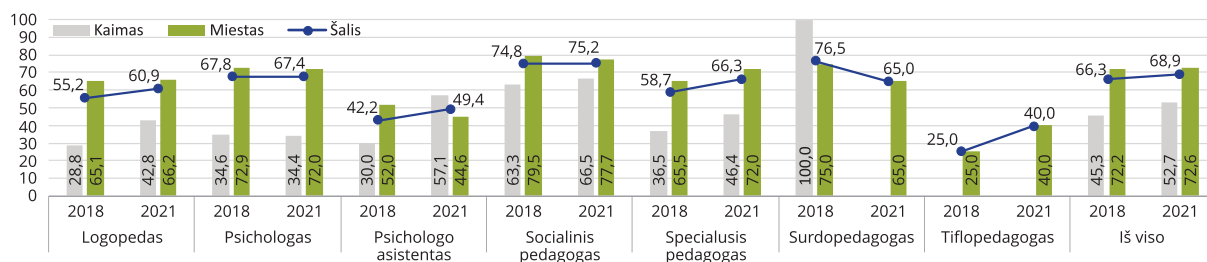
19.11 pav. Vidutinis švietimo pagalbos specialistų darbo užmokestis skiriasi pagal vietovę, pareigas ir švietimo lygmenį

Vidutinis švietimo pagalbos specialistų (dirbančių pagrindinėje darbovietėje) darbo užmokestis (bruto, Eur) pagal vietovę, pareigas ir švietimo lygmenį, 2021 m.

19.12 pav. 2021 m. visu krūviu dirbo daugiau kaip du trečdaliai švietimo pagalbos specialistų

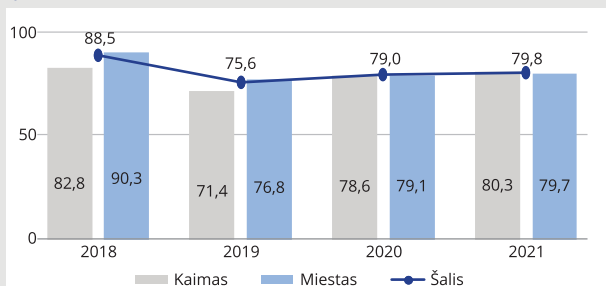
Švietimo pagalbos specialistų, einančių pagrindines pareigas, turinčių visą krūvį, dalis (proc.) 2018 m. ir 2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

19.13 pav. 2021 m. penktadaliui SUP turinčių mokinių nebuvo suteikta švietimo pagalba

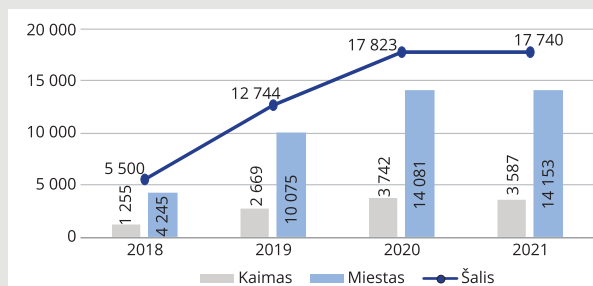
SUP turinčių mokinių, kuriems suteikta švietimo pagalba, dalis (proc.) 2018–2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

19.14 pav. 2018–2021 m. 3,2 karto išaugo švietimo pagalbą gavusių SUP turinčių mokinių skaičius

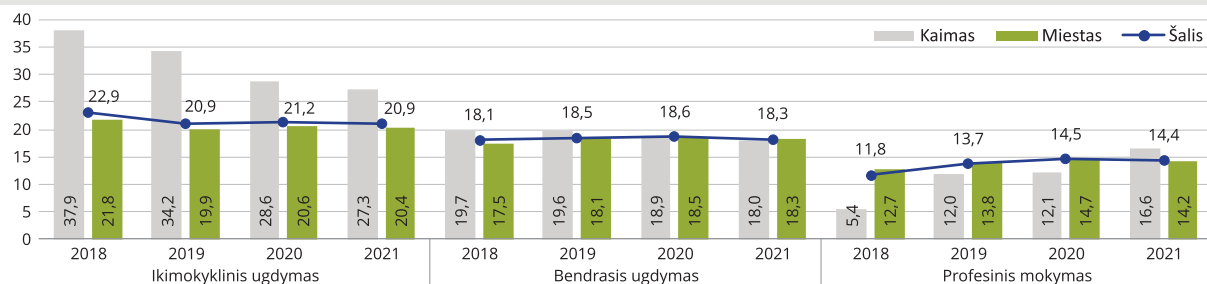
SUP turinčių mokinių, kuriems suteikta švietimo pagalba, skaičius 2018–2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

19.15 pav. Vienam švietimo pagalbos specialistui tenkančių SUP turinčių mokinių skaičius didžiausias ikimokyklinio ugdymo, mažiausias – profesinio mokymo lygmenyje

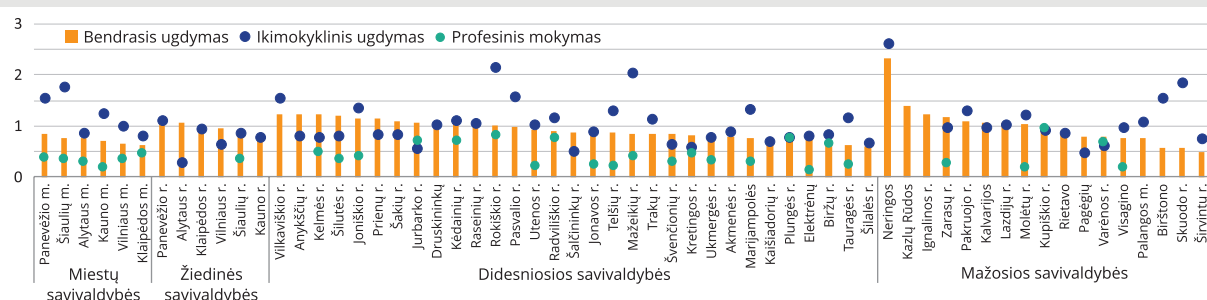
Vienam švietimo pagalbos specialistui tenkančių SUP turinčių mokinių skaičius 2018–2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

19.16 pav. Švietimo pagalbos specialistų skaičius, tenkantis 100-ai mokinių, savivaldybėse svyruoja nuo 0,15 iki 2,63

Švietimo pagalbos specialistų skaičius, tenkantis 100-ai mokinių savivaldybėse 2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

20. Tėvų (globėjų, rūpintojų) ir mokyklos bendradarbiavimas ugdant vaiką

- 2021 m. atliekant mokyklų veiklos kokybės išorinį vertinimą, nustatyta, kad sklandus bendradarbiavimas su tėvais padeda kurti įtraukią mokyklos kultūrą. Tačiau bendradarbiavimą mokyklose dar reikėtų tobulinti, nes tai – silpniausias lyderystės ir vadybos srities rodiklis.
- Tėvų apklausa rodo, kad įtraukiojo ugdymo kultūra ir praktika geresnė tose mokyklose, kuriose vaikai sulaukia pagalbos ir dėmesio savo asmenybei, gauna kokybišką grįžtamąjį ryšį, kurių pamokose pasireiškia UDM požymiai, mokiniams leidžiama pasirinkti užduotis ir darbų pristatymo būdus, vyksta darbas grupėse.
- Pagal mokyklų įsivertinimo duomenis, 2021 m. daugiau mokyklų nei 2020 m. bendradarbiavimą su tėvais vertino silpnai; tam įtakos turėjo ir dėl pandemijos paskelbtas karantinas. Mokyklos dažniausiai planuoja tobulinti tėvų informavimo, bendradarbiavimo sistemą, ieškoti naujų bendravimo formų, dažniau rengti susitikimus, organizuoti įvairius renginius, individualių pokalbių su tėvais dienas.

Mokyklos ir tėvų bendradarbiavimas, partnerystė stiprina mokyklos bendruomenę ir prisideda prie įtraukties didinimo. 2021 m. 30 bendrojo ugdymo mokyklų vyko išorinis teminis vertinimas, kurį atliekant vertintas įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo kryptingumas. Lyderystės ir vadybos srityje vienas iš rodiklių buvo bendradarbiavimas su tėvais (globėjais, rūpintojais). Jis įvertintas silpniausiai iš šios srities rodiklių (17 mokyklų veikla įvertinta 3 lygiu, 13 mokyklų – 2 lygiu, nebuvo nė vieno įvertinimo 4 lygiu („labai gerai“).

Išorinio vertinimo ataskaitų analizė atskleidžia, kad bendradarbiavimas su tėvais (globėjais ir rūpintojais) padeda kurti įtraukią mokyklos kultūrą. Mokyklose, kuriose šis veiklos aspektas yra *stiprus*, dauguma tėvų aktyviai ir geranoriškai bendradarbiauja su mokytojais dėl vaiko ugdymosi, kylančių kliūčių įveikimo, dalyvauja tobulinant mokyklą ir įsitraukia į vaikų ugdymą(si) įvairiomis formomis, plėsdami jų kultūrinį akiratį, skatindami įsitraukti į pažintines veiklas (20.1 lentelė). Teminio išorinio vertinimo duomenys rodo, kad dalyje mokyklų bendradarbiavimas su tėvais tebevyksta tradiciniais būdais ir formomis, kurie neskatina tėvų (globėjų ir rūpintojų) efektyviau įsitraukti (20.2 lentelė).

2021 m. Mokyklų tobulinimo centras NŠA užsakymu atliko Mokinių, tėvų ir pedagogų nuomonės apie įtraukiojo ugdymo įgyvendinimą apklausą 30 mokyklų, kuriose buvo atliekamas išorinis teminis vertinimas. Tėvų apklausoje dalyvavo 5 963 tėvai. Tyrimo duomenys rodo, kad tėvai geriau vertino įtraukiojo ugdymo kultūrą ir praktiką tose mokyklose, kuriose jų vaikai sulaukia pagalbos ir dėmesio savo asmenybei, gauna kokybišką grįžtamąjį ryšį ir kuriose per pamokas pasireiškia universalus dizaino mokymuisi požymiai. Be to, tėvai palankiai vertino tokią mokyklų praktiką, kai mokiniams leidžiama pasirinkti, kokias užduotis atlikti, darbo pristatymo būdus, už ką gauti pažymį atsiskaitant, kai yra organizuojamas mokinių darbas grupėmis. Tyrimo duomenys parodė, kad mokytojai tėvų įsitraukimą į mokyklose vykdomas ugdymo veiklas vertina kritiškiau nei tėvai. Mokytojų nuomone, tėvai nepakankamai aktyviai dalyvauja ugdant vaikus, mokytojų ir tėvų bendradarbiavimas ne visuomet yra rezultatyvus ir skatina vaiko pažangą. Tačiau tėvų apklausos rezultatai rodo, kad įsitraukimo į vaiko ugdymą situacija daugelį iš jų tenkina. Tikėtina, kad mokytojai profesionaliai įžvelgia didesnes tėvų ir mokyklos bendradarbiavimo galimybes, nei tėvai tam yra pasirengę. Darytina išvada, kad siekiant labiau įtraukti tėvus, tikslinga ne tik ieškoti rezultatyvesnių darbo su tėvais formų, bet ir apskritai mokyti juos bendradarbiauti (Mokinių, tėvų ir pedagogų nuomonės apie įtraukiojo ugdymo įgyvendinimą mokykloje tyrimas, 2021).

Bendrojo ugdymo mokyklų 2020 m. (774 mokyklos) ir 2021 m. (790 mokyklų) įsivertinimo duomenys rodo, kad bendradarbiavimas su tėvais 2021 m. buvo dažniau nurodomas kaip silpnasis arba tobulintinas veiklos aspektas, palyginti su 2020 m. (20.1 pav.).

Išanalizuoti 2021 m. 40 mokyklų pateikti argumentai, kodėl bendradarbiavimas su tėvais yra silpnasis veiklos aspektas, parodė, kad sumažėjo tėvų aktyvumas ir įsitraukimas į mokyklos renginius, veiklas. Kai kurios mokyklos tėvų aktyvumo mažėjimą siejo su pandemija, su ja susijusiu renginių nebuvimu ir nuotolinio mokymo laikotarpiu. Dalis mokyklų nurodė, jog tėvai patys pageidauja, kad būtų tobulinamos bendradarbiavimo su jais formos, būdai, nes dabar taikomi būdai nėra pakankamai modernūs (20.3 lentelė).

27 mokyklos numatė, kokių veiksmų imsis 2022 m. bendradarbiavimui su tėvais tobulinti: ketinama rengti daugiau individualių susitikimų, kultūrinių ir informacinių renginių, ieškoti alternatyvių bendravimo formų, tėvus supažindinti su mokyklos vykdomais projektais ir veiklomis (20.4 lentelė).

20.1 lentelė. Bendradarbiavimas su tėvais padeda kurti įtraukią mokyklos kultūrą

Veiklos pavyzdžiai, susiję su glaudžiu bendradarbiavimu su tėvais (globėjais, rūpintojais)

Stiprusis veiklos aspektas	Veiklos pavyzdžiai
Bendradarbiavimas padeda kurti įtraukią mokyklos kultūrą	„Tėvai įsitraukia į vaikų ugdymą(si) įvairiomis formomis: dalyvaudami nuotolinėse pamokose, per savivaldą, jie turi galimybę teikti siūlymus, iniciatyvas per klasių vadovus.“

Duomenų šaltinis: Įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo kryptingumas mokyklose, vykdančiose bendrojo ugdymo programas. Teminio išorinio vertinimo ataskaita, 2022

20.2 lentelė. Bendravimas, kuris vyksta tradiciniais būdais, neskatina tėvų efektyviau įsitraukti

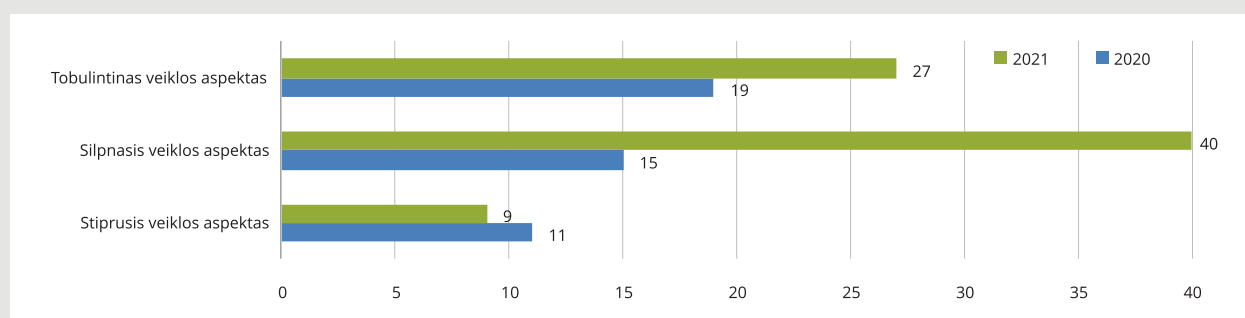
Veiklos pavyzdžiai, susiję su tobulintinu bendradarbiavimu su tėvais (globėjais, rūpintojais)

Tobulintinas veiklos aspektas	Veiklos pavyzdžiai
Bendradarbiavimas vyksta tradiciniais būdais ir formomis, kurie neskatina tėvų efektyviau įsitraukti	„Tėvai pageidautų būti įtraukti į neformalius susitikimus ar užklasines veiklas: klubus, popietes, bendrus žygius ir pan.“; „mokykla pageidautų didesnės dalies tėvų aktyvumo ir iniciatyvos <...> mokykla įvardija abejingą tėvų požiūrį į vaikų ugdymą, o tėvų atsakomybės už vaiko mokymąsi ir elgesį mažėjimą mato kaip grėsmę“; „tėvai svarstė, kad galbūt šiuolaikiniai tėvai perkelia visą atsakomybę už vaiko mokymąsi bei elgesį mokyklai ir mokytojams ar mano, kad jie neturi prisidėti prie vaiko ugdymo(si).“

Duomenų šaltinis: Įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo kryptingumas mokyklose, vykdančiose bendrojo ugdymo programas. Teminio išorinio vertinimo ataskaita, 2022

20.1 pav. 2021 m. daugėjo mokyklų, bendradarbiavimą su tėvais vertinančių kaip silpnąjį ir tobulintinį aspektą

Mokyklos bendradarbiavimo su tėvais veiklos įsivertinimas, mokyklų skaičius (2020 m. N = 774, 2021 m. N = 790)

Duomenų šaltinis: NŠA
Nuoroda: WWW**20.3 lentelė. Bendradarbiavimo su tėvais trūkumus atspindi mažėjantis tėvų įsitraukimas į mokyklos veiklas ir tėvų pageidavimai tobulinti bendradarbiavimo formas**

Požymiai, rodantys, kad bendradarbiavimas su tėvais yra silpnasis veiklos aspektas

Požymiai	IIustruojantys teiginiai
Nepakankamas ar mažėjantis tėvų aktyvumas ir įsitraukimas į mokyklos veiklas	„Tik 48 % tėvų įsitraukia į vaiko ugdymą įvairiomis formomis. 2 kartus per metus organizuojamos Tėvėlių dienos, bet jose apsilanko mažai tėvų.“ „<...> pastebimas vis mažesnis jų aktyvumas ir įsitraukimas. Tik nedidelė dalis įsitraukia į mokyklos organizuojamus renginius, veiklas, dažniau renkasi „stebėtojo“, bet ne aktyvaus dalyvio poziciją.“ „Tėvai nepakankamai aktyviai dalyvauja tobulinant mokyklą, nenoriai įsitraukia į vaikų ugdymą(si) dalyvaudami mokyklos veiklose: individualiuose ir bendruose susitikimuose su mokytojais, inicijuodami prasmingas veiklas, projektus, vesdami pamokas ar kitas veiklas.“
Dėl pandemijos ir nuotolinio mokymo susilpnėjęs bendravimas	„Tėvai mažai turėjo galimybių dalyvauti tobulinant mokyklą. Tėvai buvo suvaržyti, nes buvo ilgas karantinas, menkai buvo plečiamas mokinių kultūrinis akiratis, pažinimo kompetencijos, mokiniai ir tėvai gyveno uždarą gyvenimą, trūko aktyvumo, menkai tėvai dalyvavo gimnazijos veiklose, nors nuotoliniuose individualiuose ir bendruose susitikimuose dalyvaudavo dauguma mokinių tėvų.“ „Pradinių klasių mokinių tėvai dalyvavo savo vaikų ugdyme, dažnai net atlikdami darbus už vaikus.“ „Dėl pandemijos daugelis renginių su tėvais buvo organizuojami nuotoliniu būdu, dalis tradicinių renginių vyko tėvams nedalyvaujant, buvo ribotos bendradarbiavimo su tėvais formos.“
Tėvų pageidavimas tobulinti bendradarbiavimo formas	[Tėvai] „atkreipė dėmesį, kad mokytojai kartu su tėvais turi atrasti tinkamus bendradarbiavimo būdus ir formas, kas užtikrintų mokinių asmens ūgtį ir mokyklos tobulėjimą.“ [Tėvai] „<...> norėtų įvairesnių (netradicinių) bendradarbiavimo formų, kurios paskatintų efektyvesnę jų įsitraukimą, padedantį vaikams mokytis ir tobulinti gimnazijos veiklą.“ „Remiantis tėvų apklausos duomenimis, galime teigti, jog mokytojai turėtų skirti daugiau laiko pokalbiams su tėvais, siūlyti jiems priimtinesnias pagalbos ir bendradarbiavimo būdus ir formas <...>.“

Duomenų šaltinis: NŠA

20.4 lentelė. Bendradarbiavimą su tėvais mokyklos tobulins, rengdamos daugiau susitikimų, ieškodamos alternatyvių bendravimo formų

2022 m. mokyklų suplanuotų veiksmų, skirtų bendradarbiavimui su tėvais tobulinti, pavyzdžiai (N = 27)

- Reikia tobulinti tėvų informavimo ir bendradarbiavimo sistemą, remiantis bendrais susitarimais. Rengti kiekvieno klasės mokinio individualios pažangos aptarimą su vaiku, tėvais, klasės auklėtoju, administracija – tai padėtų gerinti mokinių mokymosi pasiekimus.
- Ieškoma ir palaipsniui pereinama prie naujų formų: trišaliai individualūs pokalbiai, mokinio asmeninės pažangos stebėjimas.
- <...> numatoma rengti daugiau susitikimų su tėvais ir ieškoti alternatyvių bendravimo bei bendradarbiavimo formų. Daugiau dėmesio skirti supažindinimui su įstaigoje vykdomais projektais ir veiklomis.
- Kultūrinių, informacinių renginių organizavimas, vaiko gerovės komisijos posėdžiai, individualių pokalbių dienos ir kitos priemonės, padedančios įtraukti mokinių tėvus.

Duomenų šaltinis: NŠA

21. Mokyklų pasirengimas ugdyti įtraukiai: aplinkos pritaikymas, švietimo pagalbos specialistų įdarbinimas, SUP turinčių mokinių tolesnis mokymasis

- Ugdomosi aplinkos pritaikymas, kaip viena iš esminių įtraukiojo ugdymo sąlygų, vis dar sunkiai pasiekiamas šalies švietimo sistemoje: negalią turintiems asmenims visiškai pritaikyta tik 0,7 proc. bendrojo ugdymo mokyklų fizinė aplinka, 7,7 proc. mokyklų neturi jokie švietimo pagalbos specialisto, 65 proc. šalies mokyklų dirba ne visa švietimo pagalbos specialistų komanda.
- Baigę 10 klasių, daugiau kaip pusė (58,2 proc.) SUP turinčių mokinių toliau mokosi: bendrojo ugdymo mokyklose – 28,2 proc., profesinio mokymo įstaigose – 30,0 proc. Duomenys atskleidžia reikšmingus SUP turinčių mokinių tolesnio mokymosi skirtumus tarp skirtingų SUP lygių mokinių ir atskirų savivaldybių.
- SUP turintiems mokiniams 2020–2021 m. m. 27 šalies profesinio mokymo įstaigose buvo teikiamos 64 profesinio mokymo programos. Tačiau 2020 m. valstybinio audito ataskaita atskleidžia, jog vis dar sudėtinga užtikrinti, kad kuo daugiau SUP turinčių mokinių įgytų profesinę kvalifikaciją. Tarp minimų priežasčių – švietimo pagalbos specialistų trūkumas ir mokinių SUP nustatymas profesinio mokymo įstaigose.

Mokyklų aplinkos pritaikymas asmenims su negalia. Lietuva, 2010 m. ratifikuodama *Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją (2006)*, kartu su kitomis šalimis įsipareigojo užtikrinti, kad, įgyvendinant negalią turinčių asmenų teisę į mokslą, sąlygos būtų tinkamai pritaikytos pagal šių asmenų poreikius. Atsisakymas sudaryti tinkamas sąlygas šioje Konvencijoje laikomas diskriminacija. *JT Neįgaliųjų teisių komiteto Bendrojoje pastaboje Nr. 4 dėl teisės į įtraukijį švietimą (2016)* apibrėžiamas sąvokų „pareiga užtikrinti bendrą prieinamumą“ ir „įsipareigojimas sudaryti tinkamas sąlygas“ skirtumas: prieinamumas atitinka įvairių gyventojų grupių interesus ir yra pagrįstas palaipsniui įgyvendinamais standartais, o tinkamų sąlygų sudarymas susijęs su asmeniu ir papildo pareigą užtikrinti prieinamumą.

Skirtingų negalią turintys besimokantieji turi skirtingų aplinkos pritaikymo poreikių. *JT Neįgaliųjų teisių komiteto Bendrojoje pastaboje Nr. 4 dėl teisės į įtraukijį švietimą (2016)* išskiriamos priemonės, reikalingos akliems ir silpnaregiams, kurtiems ir neprisigirdintiems, turintiems komunikacijos sutrikimų, socialinio bendravimo sunkumų ar intelekto sutrikimų besimokantiejiems, kad jie įgytų gyvenimo, kalbos ir socialinių įgūdžių, būtinų dalyvauti švietimo procese ir bendruomenės gyvenime (21.1 lentelė).

2021 m. duomenys rodo, kad šalies bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų fizinė aplinka nėra tinkama įtraukiamam ugdymui. Iš tuo metu veikusių 947 bendrojo ugdymo mokyklų tik 7 (0,7 proc. mokyklų) buvo visiškai pritaikytos mokiniams, turintiems negalią (3 mokyklomis daugiau nei 2018 m), o iš 62 profesinio mokymo įstaigų – nė viena.

Vertinant aplinkos pritaikymą negalią turintiems mokiniams pagal atskirus kriterijus, taip pat matomi nedideli švietimo įstaigų aplinkos pritaikymo mastai. 2021 m. maždaug 11 iš 100 bendrojo ugdymo mokyklų vidus buvo pritaikytas judėjimo negalią turintiems žmonėms, tik 5 iš 100 patekimas į pastatą pritaikytas turintiesiems judėjimo negalią ir tik 5 iš 100 pritaikytos žmonėms, turintiems regėjimo negalią. Negalią turintiems mokiniams pritaikyta dar mažiau profesinio mokymo įstaigų. Tai gali būti viena iš priežasčių, kodėl turintieji judesio sutrikimų nesirenka profesinio mokymo įstaigų: 2021 m. iš šiose įstaigose besimokiusių 1 611 mokinių, turinčių SUP, tik 10 mokinių turėjo judesio ir padėties sutrikimų. Miestuose bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų aplinka kiek dažniau pritaikyta negalią turintiems mokiniams nei kaimuose (21.1 pav.). Šios švietimo įstaigų fizinės aplinkos kliūtys yra reikšmingi įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo šalies švietimo sistemoje trukdžiai.

2021 m. NŠA atliktos *Mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų praktinių patirčių taikant universalų dizaino priemones ugdymui (si) analizės (2022)* rezultatai rodo, kad mokytojai ir švietimo pagalbos specialistai ugdymo procese susiduria su situacijomis, kai gali kilti grėsmių dėl SUP mokinių elgesio sunkumų. Tuomet viską lemia mokytojų kompetencijos, švietimo pagalbos specialistų, tėvų (globėjų, rūpintojų) parama, tinkamos mokykloje taikomos priemonės ir aplinka. Mokykloms rekomenduojama, ruošiantis įtraukiamam ugdymui, pasirūpinti emocinei iškrovai, poilsiui skirtomis erdvėmis ir tobulinti mokytojų, švietimo pagalbos specialistų kompetencijas taikyti ugdymo proceso naujoves ir priemones.

Įgyvendinant *Įtraukties veiksmų planą 2021–2024 m.*, numatyta parengti rekomendacijas dėl priemonių, atitinkančių universalų dizaino principus, ir IKT įrankių, padedančių organizuoti bebarjerį mokymą visiems, naudojimo ugdymo procese; užtikrinti savivaldybių apsirūpinimą reikalingų priemonių komplektais; įsigyti ne mažiau kaip 50 komplektų specialių mokymo priemonių ir ugdymui skirtų techninės pagalbos priemonių ir išmokyti jas taikyti mokytojus, jų padėjėjus, švietimo pagalbos specialistus.

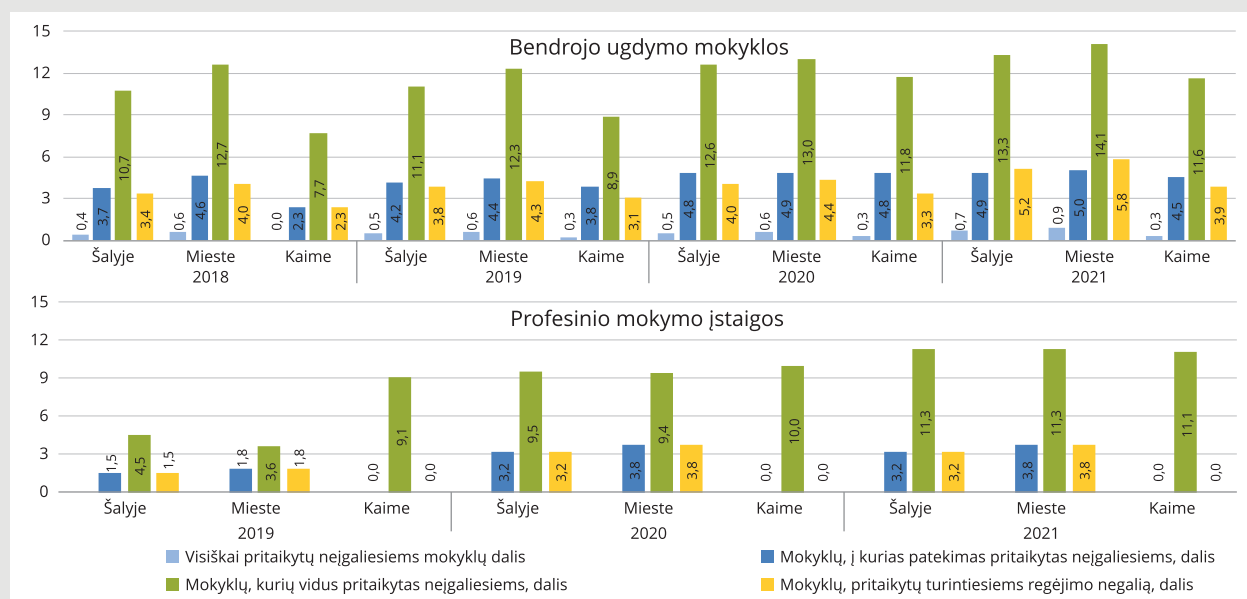
21.1 lentelė. Įvairioms neįgalių besimokančiųjų grupėms reikalingos priemonės ir aplinkos pritaikymas, siekiant įgyvendinti jų teisę į įtrauktą švietimą

Akliems ir silpnaregiams besimokantiems	⇒	turi būti suteiktos galimybės mokytis Brailio rašto, kitų specialiai pritaiktų šriftų, alternatyvios ir augmentinės komunikacijos būdų, priemonių ir formų, įgyti orientacijos ir mobilumo įgūdžių. Turėtų būti diegiamos ir skatinamos bendraamžių ir kuratorių paramos sistemos.
Kurtiems ir neprigirdintiems besimokantiems	⇒	turi būti sudaryta galimybė mokytis gestų kalbos ir imtasi priemonių kurčiųjų bendruomenės kalbiniam tapatumui pripažinti ir skatinti. Turi būti sudaryta galimybė naudotis kokybiškomis kalbos terapijos paslaugomis, indukcinės kilpos technologija ir titrais.
Neregiams, kurtiems arba kurč-neregiams besimokantiems	⇒	švietimas turi būti vykdomas asmeniui tinkamiausiomis kalbomis, bendravimo būdais bei priemonėmis ir aplinkoje, kuri geriausiai skatina asmeninį, akademinį ir socialinį vystymąsi, orientacijos ir mobilumo įgūdžių ugdymą.
Komunikacijos sutrikimų turintiems besimokantiems	⇒	turi būti sudaryta galimybė išreikšti save ir mokytis, naudojantis alternatyvios ir augmentinės komunikacijos būdais – vartojant gestų kalbą, aprūpinant pagalbinėmis bendravimo priemonėmis (planšetėmis su kalbos išvesties funkcija, balso išvesties pagalbinėmis bendravimo priemonėmis, komunikacinėmis knygomis).
Socialinio bendravimo sunkumų turintiems besimokantiems	⇒	turi būti teikiama parama, keičiant ugdymo proceso organizavimą klasėje – taikyti darbą poromis, teikti bendraamžių pagalbą mokantis, sudaryti galimybę sėdėti arti mokytojo, kurti struktūruotą ir nuspėjamą mokymosi aplinką.
Intelektu sutrikimų turintiems besimokantieji	⇒	turi būti aprūpinti konkrečia, vaizdine (regimąja) ir lengvai skaitoma mokymo ir mokymosi medžiaga saugioje, ramioje ir struktūruotoje mokymosi aplinkoje, sutelkiant dėmesį į gebėjimus, kurie padės besimokantiems geriausiai pasirūpinti savarankiškam gyvenimui ir profesinei veiklai.

Parengta pagal JT Neįgaliųjų teisių komiteto Bendrąją pastabą Nr. 4 dėl teisės į įtrauktą švietimą (2016)

21.1 pav. Švietimo įstaigų, pagal įvairius kriterijus pritaiktų negalių turintiems mokiniams, dalis kasmet auga, tačiau išlieka maža – nesiekia 15 proc.

Bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų, kurių fizinė aplinka pritaikyta neįgaliesiems, dalis (proc.) 2018–2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

2019 m. atliktas *Aukštųjų mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų fizinės aplinkos prieinamumo neįgaliesiems vertinimo tyrimas*, kurio tikslas buvo išsiaiškinti fizinės aplinkos pritaikymo neįgaliesiems situaciją Lietuvos aukštosiose mokyklose (universitetuose, kolegijose) ir profesinio mokymo įstaigose (profesinio mokymo mokyklose ar profesinio mokymo centruose). Duomenys buvo pateikti apie 237 šioms mokymo įstaigoms priklausančius objektus (pastatus ar patalpas) – įvertinti 125-i universitetų pastatai, 40 kolegijų pastatų, po 36 profesinių mokyklų ir profesinio mokymo centrų pastatus. Tyrimo rezultatai parodė, kad:

- tik 20 proc. aukštųjų mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų pastatų (47 pastatai) buvo pritaikyti žmonėms su negalia (t. y. galima savarankiškai judėti visame pastate ir teritorijoje). Geriausiai pastatai yra pritaikyti kolegijose, prasčiausiai – profesinio mokymo įstaigose;
- 59 proc. (141 pastatas) aukštųjų mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų yra pritaikytos tik iš dalies: 13 proc. (32) įstaigų žmonės su negalia gali judėti visame pastate ir teritorijoje su asistento pagalba; 28 proc. (66) įstaigų pastatai ir teritorijų aplinka iš esmės pritaikyta, bet yra nepritaikytų pastatų (infrastruktūros) elementų; 18 proc. (43) įstaigų žmonės su negalia gali naudotis tik pirmame aukšte esančiomis patalpomis;
- 21 proc. (49 pastatai) aukštųjų mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų yra nepritaikytos: žmonės su negalia į pastatą patekti negali. Didžiausią dalį visiškai nepritaikytų pastatų sudaro profesinės mokyklos (21.2 pav.).

Tyrėjų teigimu, aukštųjų mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų pastatų, patalpų fizinis ir informacinis neprieinamumas vertintinas kaip tiesioginė diskriminacija žmonių su negalia atžvilgiu. Tai itin reikšminga kliūtis, mažinanti švietimo prieinamumą žmonėms su negalia.

Švietimo pagalbos specialistų įdarbinimas mokyklose. Švietimo pagalbos prieinamumas yra viena iš esminių sąlygų, leidžiančių sėkmingai organizuoti įtraukujį ugdymą. PPT ar švietimo pagalbos tarnyba nustato mokinio švietimo pagalbos ir paslaugų reikmes, rekomenduoja, kaip pritaikyti programą, pagalbos priemones, ugdymosi aplinkos pritaikymo būdus. Remiantis šiomis rekomendacijomis, mokyklose SUP turinčiam mokiniui gali būti teikiama psichologinė, socialinė pedagoginė, specialioji pedagoginė ir specialioji pagalba. ŠVIS duomenimis, 2021 m., pagal teisės aktais nustatytus normatyvus¹, šalyje trūko 1 622 švietimo pagalbos specialistų, iš jų – 400 psichologų, 452 specialiųjų pedagogų, 600 mokytojo padėjėjų ir kitų pagalbą teikiančių specialistų.

Duomenys rodo, kad šalyje mažėja mokyklų, neturinčių jokio švietimo pagalbos specialisto, dalis – nuo 2018 m. iki 2021 m. šių mokyklų dalis sumažėjo 1,7 proc. punkto; labiausiai ši dalis mažėjo kaimo vietovėse (4,1 proc. punkto), o miesto vietovėse išliko stabili (21.3 pav.). 2021 m. 15 šalių savivaldybių jokio švietimo pagalbos specialisto neturėjo 70 mokyklų – 44 mokyklos miesto vietovėse ir 26 – kaimo vietovėse (21.4 pav.).

Tačiau analizuojant duomenis, kiek mokyklų neturi visos švietimo pagalbos specialistų komandos (trūksta psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo ar logopedo), matyti sudėtingesnė situacija. 2021 m. bent vieno iš šių specialistų trūko 65 proc. šalių mokyklų, turinčių pradinį klasių (53 proc. mokyklų miesto vietovėse ir 81 proc. – kaimo vietovėse). Nuo 2018 m. iki 2021 m. tokių mokyklų dalis sumažėjo 6 proc. punktais. 2021 m. keturiose savivaldybėse (Švenčionių r., Birštono, Neringos ir Palangos m.) visose mokyklose, turinčiose pradinį klasių, dirbo visa švietimo pagalbos specialistų komanda, o trijose savivaldybėse (Ukmergės r., Pagėgių ir Širvintų r.) trūko bent vieno iš švietimo pagalbos specialistų (21.5 pav.).

Tačiau verta atkreipti dėmesį, kad švietimo pagalbą mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams), mokytojams ir švietimo teikėjams gali suteikti ne tik mokyklose, bet ir PPT dirbantys specialistai. PPT veiklos ataskaitų duomenys rodo, kad 2021 m. PPT specialistai suteikė daugiau kaip 51 tūkst. individualių konsultacijų, individualią pagalbą gavo daugiau kaip 13,5 tūkst. mokinių.

SUP turinčių mokinių tolesnis mokymasis. Norint sėkmingai savarankiškai veikti suaugus, SUP ar negalią turintiems mokiniams svarbu pagal savo galias ir gebėjimus įgyti ne tik bendrųjų, bet ir profesinių kompetencijų. Duomenys rodo, kad 2020 m., baigę 10 klasių, daugiau kaip pusė (58,2 proc.) SUP turinčių mokinių toliau mokėsi. Tai 4,2 proc. punkto daugiau nei 2017 m. 2020 m. toliau mokėsi didesnė dalis kaimo vietovių SUP turinčių mokinių nei miesto – skirtumas sudaro 9,4 proc. punkto. Bendrojo ugdymo mokyklose ir mieste, ir kaime toliau mokė-

¹ Pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus nustatyti normatyvai:

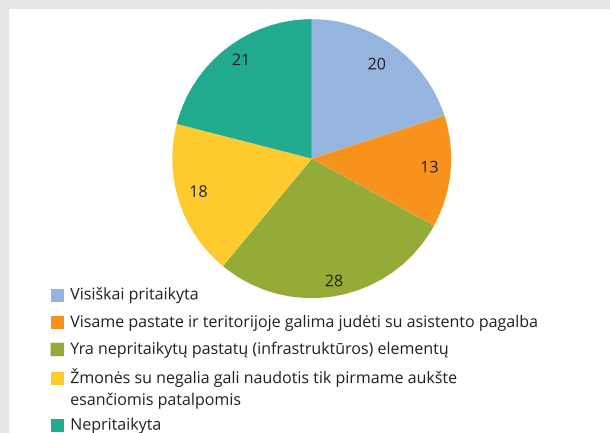
Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašas (2017): mokykloje dirbantis psichologas teikia pagalbą ne daugiau kaip 400 mokinių (jei yra galimybė – ir mažesniau mokinių skaičiui); vienas PPT dirbantis psichologas teikia pagalbą ne daugiau kaip 2 000 mokinių (vaikų) (jei yra galimybė – ir mažesniau mokinių skaičiui); *Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikui ir mokiniui tvarkos aprašas (2016)*: vienas socialinis pedagogas teikia pagalbą ne daugiau kaip 400 vaikų ir mokinių (jei yra galimybė – ir mažesniau vaikų ar mokinių skaičiui);

Specialiosios pedagoginės pagalbos asmeniui iki 21 metų teikimo ir kvalifikacinių reikalavimų nustatymo šios pagalbos teikėjams tvarkos aprašas (2011): specialieji pedagogai, logopedai, surdopedagogai ir tiflopedagogai specialiąją pedagoginę pagalbą teikia nuo 22 iki 50 vaikų, priklausomai nuo pagalbos rūšies;

Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašas (2011): mokytojo padėjėjo etatas gali būti steigiamas, jei mokykloje mokosi mokinys, turintis vidutinių, didelių ar labai didelių SUP ir negalintis savarankiškai dalyvauti ugdymo procese; gestų kalbos vertėjo etatas gali būti steigiamas, jei mokykloje mokosi mokinys, turintis klausos ar kompleksinių sutrikimų (kai į kompleksą sudėtį įeina klausos sutrikimas), turintis vidutinių, didelių ar labai didelių SUP.

21.2 pav. Žmonėms su negalia visiškai pritaikyta penktadalis šalies aukštųjų mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų pastatų ir patalpų

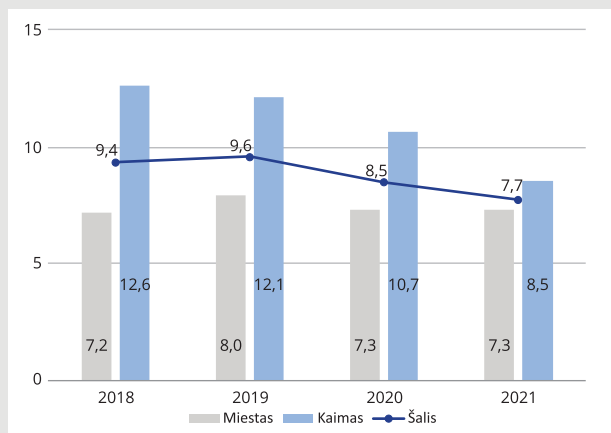
Aukštųjų mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų pastatų ir patalpų dalis (proc.), atsižvelgiant į pritaikymą žmonėms su negalia, 2019 m.

Duomenų šaltinis: Aukštųjų mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų fizinės aplinkos prieinamumo neįgaliesiems vertinimo tyrimas (2019) Nuoroda: WWW

21.3 pav. Mokyklų, neturinčių jokio švietimo pagalbos specialisto, dalis labiausiai sumažėjo kaimo vietovėse

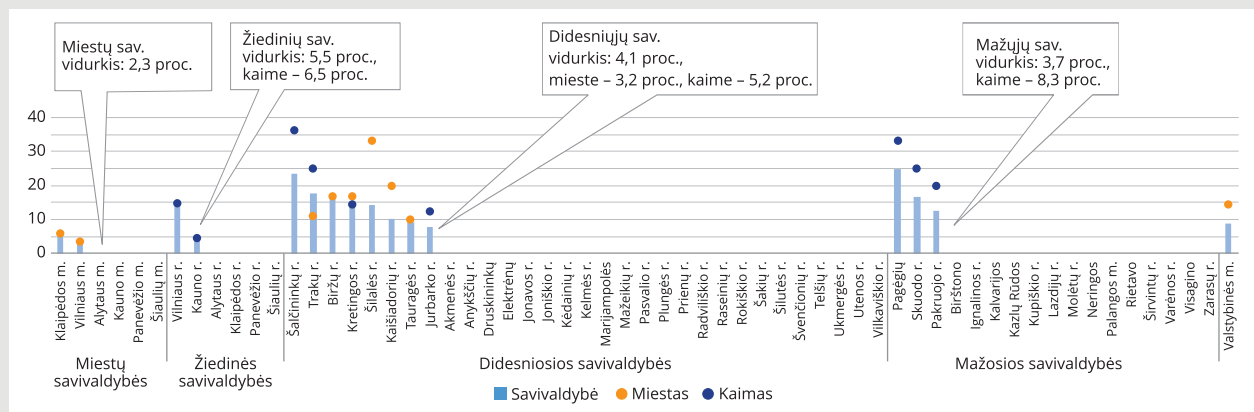
Mokyklų, neturinčių jokio švietimo pagalbos specialisto, dalis (proc.) 2018–2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS Nuoroda: WWW

21.4 pav. 2021 m. 15 šalies savivaldybių buvo mokyklų, neturinčių jokio švietimo pagalbos specialisto

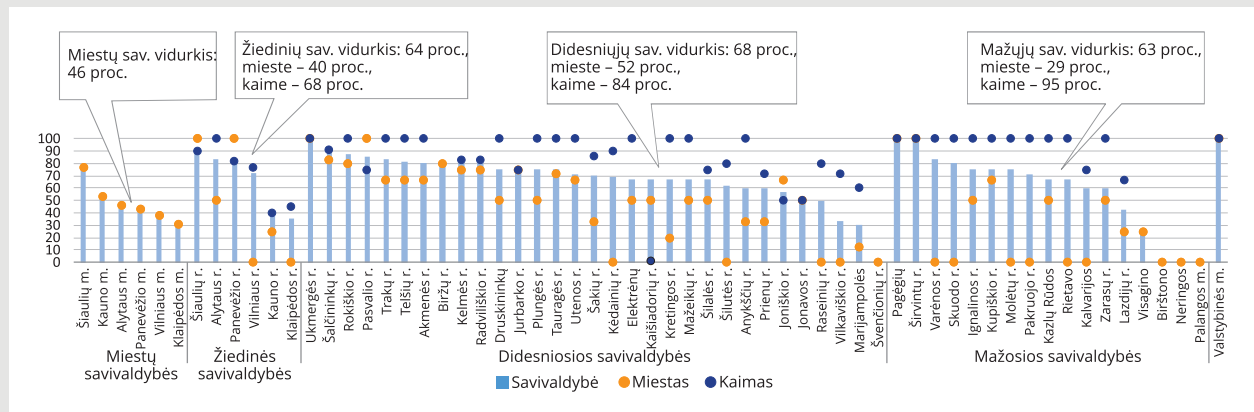
Mokyklų, neturinčių jokio švietimo pagalbos specialisto, dalis (proc.) savivaldybėse 2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS Nuoroda: WWW

21.5 pav. Visa švietimo pagalbos specialistų komanda dirbo visose keturių šalies savivaldybių mokyklose, turinčiose pradinį klasių

Mokyklų, kuriose yra pradinį klasių, bet nėra psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo ar logopedo, dalis (proc.) 2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS Nuoroda: WWW

si panaši dalis SUP mokinių (atitinkamai 28,3 proc. ir 28,1 proc.). Pagal vietovę skiriasi pasirinkimas toliau mokytis profesinio mokymo įstaigose – čia toliau mokėsi didesnė dalis kaimo nei miesto vietovių mokinių (skirtumas – 9,6 proc. punkto). Šis skirtumas buvo panašus visą 2017–2020 m. laikotarpį (21.6 pav.).

Duomenys atskleidžia reikšmingus tolesnio mokymosi baigus 10 klasių skirtumus tarp skirtingų SUP lygių mokinių. 2020 m. toliau mokėsi 87,7 proc. miesto ir 80,9 proc. kaimo vietovių I ir II SUP lygių mokinių, o tarp priklausančiųjų III ir IV SUP lygių grupėms toliau mokėsi 14,4 proc. miesto ir 26,7 proc. kaimo vietovių mokinių. Profesinio mokymo įstaigose mokymąsi dažniau tęsė ir miesto, ir kaimo vietovių III ir IV SUP lygių grupių mokiniai (21.7 pav.).

Savivaldybių lygmens duomenys rodo didelius SUP turinčių mokinių tolesnio mokymosi skirtumus tarp savivaldybių grupių ir tarp atskirų savivaldybių. Vidutiniškai daugiausiai SUP turinčių mokinių baigę 10 klasių toliau mokosi žiedinėse savivaldybėse (du trečdaliai mokinių), mažiausiai – didesniosiose savivaldybėse (daugiau kaip pusė mokinių). Didžiausia dalis SUP turinčių mokinių baigę 10 klasių toliau mokosi Širvintų r. (85,7 proc.), Šalčininkų r. (80,0 proc.) ir Vilniaus r. (79,5 proc.), mažiausia – Plungės r. (28,9 proc.), Tauragės r. (27,3 proc.) ir Kazlų Rūdos savivaldybėse (25,0 proc.). Bendrojo ugdymo mokyklose dažniausiai toliau mokosi Širvintų r. (71,4 proc.), profesinio mokymo įstaigose – Biržų r. (56,5 proc.) savivaldybių mokiniai (21.8 pav.).

Profesinio mokymo galimybės ir iššūkiai SUP ar negalių turintiems mokiniams. Specialiųjų poreikių mokiniams, besimokiusiems pagal specialiojo ugdymo, adaptuotas ar individualizuotas pagrindinio ugdymo programas, teisės aktų nustatyta tvarka sudaromos sąlygos mokytis kartu su kitais mokiniais pagal jiems pritaikytas profesinio mokymo programas ir įgyti kvalifikaciją arba ugdytis pagal socialinių įgūdžių ugdymo programą.

Pagal *Profesinio mokymo įstatymą* (1997, nauja redakcija nuo 2008), išduodami šie profesinio mokymo kvalifikacijos ir mokymosi pasiekimų dokumentai: profesinio mokymo diplomas – asmeniui, gavusiam jo įgytų tai kvalifikacijai reikalingų kompetencijų teigiamą įvertinimą; pažymėjimas – asmeniui, baigusiam profesinio mokymo programos modulį ar įvertinus dalies atitinkamos kvalifikacijos neformalioju būdu įgytas kompetencijas; mokymosi pasiekimų pažyma – asmeniui, kuris mokėsi pagal formaliojo profesinio mokymo programą ar profesinio mokymo programos modulį, tačiau jų nebaigė. Baigęs socialinių įgūdžių ugdymo programą mokinys išsilavinimo neįgyja, tačiau pagal galias ir gebėjimus įgyja kalbines, kultūrinės, socialines, bendrąsias kompetencijas ir profesinių kompetencijų pradmenis.

NŠA duomenimis, 2020–2021 m. m. 27 šalies profesinio mokymo įstaigose buvo teikiamos 64 profesinio mokymo programos, skirtos asmenims, baigusiems individualizuotas pagrindinio ugdymo ar specialiojo ugdymo programas. Daugiausia šių programų buvo skirta maisto pramonės sričiai (27 programos, skirtos rengti virėjus, taip pat duonos ir pyrago gaminių kepėjus), statybų sektoriui (11 programų, skirtų dažytoju, tinkuotoju, mūriniukų, betonuotoju, plytelių klojėjų padėjėjams rengti), floristams (8 programos) ir tekstilės pramonei (7 programos dailiųjų tekstilės dirbinių gamintojams ir siuvėjams-operatoriams rengti).

Tačiau, kaip rodo valstybinio audito ataskaita *Ar profesinis mokymas organizuojamas efektyviai* (2020), šalyje neužtikrinama, kad kuo daugiau skurdžiai gyvenančių ir SUP turinčių mokinių įgytų kvalifikaciją. Viena iš priežasčių – švietimo pagalbos specialistų trūkumas profesinio mokymo įstaigose (daugiau informacijos apie švietimo pagalbos specialistus profesinio mokymo lygmenyje pateikiama 19 skyriuje). Neturint švietimo pagalbos specialistų ar turint jų nepakankamai, sudėtinga užtikrinti, kad pagalba būtų visiems prieinama. Todėl, siekdamas išspręsti švietimo pagalbos specialistų trūkumo problemą, kai kurios profesinio mokymo įstaigos pagalbą stengiasi užtikrinti, bendradarbiaudamos ir sudarydamos sutartis su kitomis institucijomis: savivaldybių švietimo pagalbos tarnybomis, socialinės pagalbos centrais, visuomenės sveikatos biurais, ligoninėmis, pirminės sveikatos priežiūros centrais ir kt.

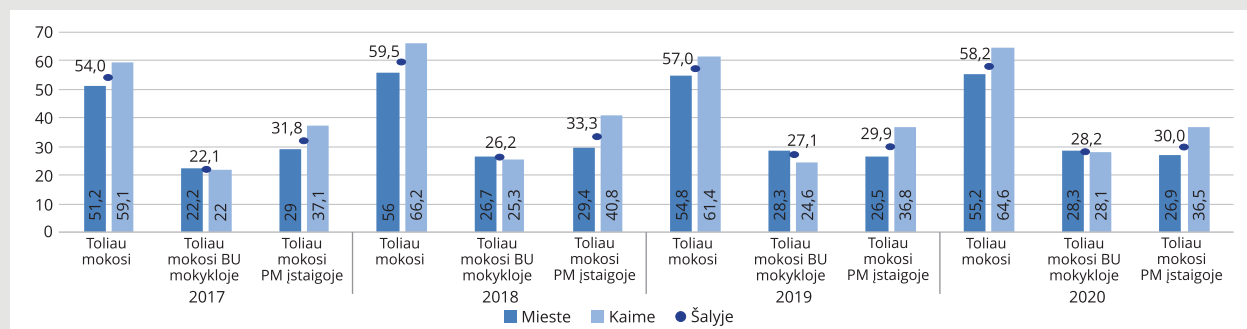
Valstybinio audito ataskaitoje taip pat pažymima, kad dalis mokinių į profesinio mokymo įstaigas ateina ir moko nepateikę PPT išvadų apie SUP. Tam yra įvairių priežasčių: dėl neigiamos ankstesnės patirties, noro mokytis tam tikros specialybės, kurios mokytis turint specialiųjų poreikių nėra galimybės, ar siekio įstoti į profesinio mokymo įstaigą, kurioje nėra SUP pritaikytų programų. Jei mokiniai slepia ir nepateikia informacijos apie anksčiau jiems nustatytus specialiuosius poreikius, mokymo įstaigos negali tinkamai pasiruošti juos mokyti, nes nežino, kiek ir kokių pagalbos specialistų jiems iš tikrųjų reikia. Dėl negaunamos reikiamos švietimo pagalbos šie mokiniai patiria didelę riziką iškristi iš mokymo proceso. Tikrasis mokinių, kuriems reikalinga švietimo pagalba, skaičius gali būti kur kas didesnis nei rodo turimi statistiniai duomenys.

Profesinio mokymo įstaigos taip pat nurodė, kad sudėtinga gauti duomenis iš PPT ir mokyklų, jei mokinys ateina mokytis iš kitos savivaldybės: PPT ir kitos institucijos nepakankamai bendradarbiauja, dalijasi duomenimis; mokinius ir jų tėvus sudėtinga įtikinti SUP poreikių nustatymo nauda; SUP ne visada nustatomi besimokant bendrojo ugdymo mokykloje (Valstybinio audito ataskaita. *Ar profesinis mokymas organizuojamas efektyviai*, 2020).

Planuojama, kad teigiamų pokyčių padės pasiekti 2019–2022 m. NŠA įgyvendinamas projektas „Turi profesiją – turi ateitį!“, finansuojamas Europos socialinio fondo lėšomis. Jo tikslas – užtikrinti galimybę socialiai jautrių grupių mokiniams įgyti profesiją. Siekiant šio tikslo, įgyvendinamos veiklos, skirtos *remti mokinius iš socialiai jautrių grupių profesinio mokymo lygmenyje* (aprūpinti profesijai įgyti būtinomis mokymo priemonėmis ir darbo drabužiais, organizuoti pagalbą mokantis (specialiąją pedagoginę pagalbą) ir popamokinę veiklą (užimtumo grupes); *tobulinti ugdymo procesą profesinėse mokyklose* (rengti mokomąją medžiagą ir organizuoti mokymus); *plėsti mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, profesijos pasirinkimo galimybes* (įsigyti įrankių, skirtų mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, profesiniam kryptingumui įvertinti ir organizuoti mokymus jais naudotis).

21.6 pav. Didesnė dalis kaimo nei miesto vietovių SUP turinčių mokinių baigę 10 klasių toliau mokosi

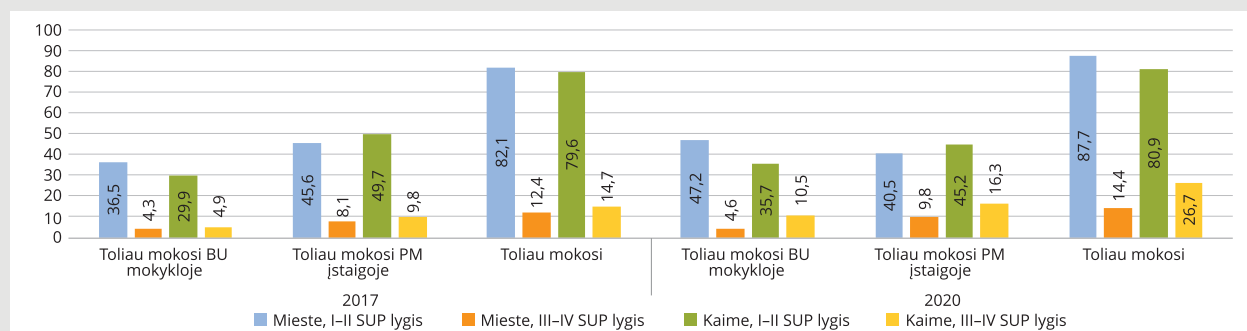
SUP turinčių mokinių, kurie baigę 10 klasių toliau mokosi, dalis (proc.) 2017–2020 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

21.7 pav. Ir miesto, ir kaimo vietovėse didesnė dalis I–II SUP lygių nei III–IV SUP lygių mokinių baigę 10 klasių toliau mokosi

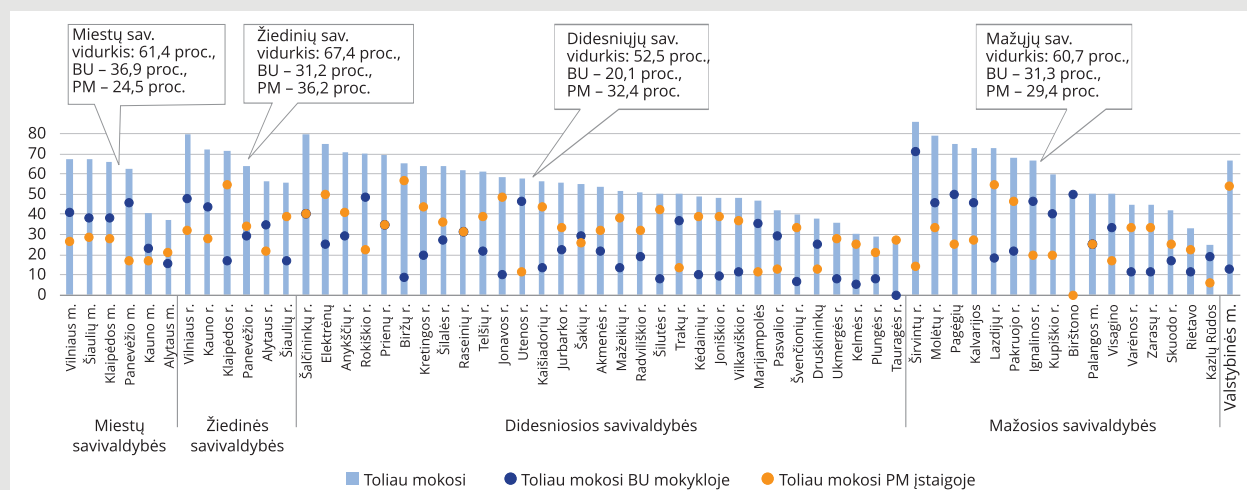
SUP turinčių mokinių, kurie baigę 10 klasių toliau mokosi, dalys (proc.) pagal vietovę ir SUP lygius 2017 m. ir 2020 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

21.8 pav. Vidutiniškai didžiausia SUP turinčių mokinių, kurie baigę 10 klasių toliau mokosi, dalis yra žiedinėse savivaldybėse, mažiausia – didesniųjų savivaldybių grupėje

SUP turinčių mokinių, kurie baigę 10 klasių toliau mokosi, dalis (proc.) savivaldybėse 2020 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

22. Įtraukties įgyvendinimas mokyklose: ugdymo procesų ypatumai, atsižvelgiant į besimokančiųjų įvairovę

- Didėja mokinių, turinčių SUP, integruotų į bendrosios paskirties mokyklas, dalis. 89,3 proc. SUP turinčių ir 49,8 proc. negalių turinčių mokinių ugdoma bendrosiose klasėse, tačiau 36,4 proc. turinčiųjų negalių vis dar ugdoma specialiosiose mokyklose ir 13,8 proc. – specialiosiose klasėse.
- Savivaldybių pavaldumo bendrojo ugdymo mokyklose priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programų mokiniai, turintys SUP, sudaro 13 proc. (2018 m. – 12,3 proc.), šalyje – 12,4 proc. (2018 m. – 11,8 proc.) nuo viso mokinių skaičiaus. Tačiau turinčių SUP mokinių dalis savivaldybėse skiriasi kelis kartus.
- Kasmet namuose ugdoma apie 700 mokinių; du trečdaliai jų turi SUP. Populiariąja ugdymosi šeimoje forma: ją pasirinkusiųjų skaičius per metus patrigubėjo, iki 186 mokinių 2021 m.
- Turintys SUP mokiniai beveik taip pat aktyviai įsitraukia į NVŠ veiklas, kaip ir kiti mokiniai; mažiausiai įsitraukę yra mokiniai, besimokantys anglų, prancūzų kalbomis.
- Nuo 2019 m. dedamos aktyvios pastangos, siekiant veiksmingai integruoti migrantus į ugdymosi procesą ir mokyklų bendruomenę: sukurtos rekomendacijos, priimančių mokyklų tinklas, migrantų integracijos modeliai.
- Daugiausia karo pabėgėlių ukrainiečių yra ugdoma lietuvių kalba, mažiau – rusų kalba. Dauguma – bendrosiose grupėse ar klasėse.

SUP turinčių mokinių ugdymas

Pirminį mokinių SUP įvertinimą atlieka mokyklos V GK, mokinių specialiuosius ugdymosi poreikius (išskyrus atsižvelgiant dėl išskirtinių gabumų) pedagoginiu, psichologiniu, medicininu ir socialiniu pedagoginiu aspektais įvertina PPT arba švietimo pagalbos tarnyba. Remdamiesi PPT vertinimo išvada dėl SUP lygio, mokyklą renkami tėvai. Todėl mokiniai, turintys tokio paties lygio SUP, gali būti ugdomi bendrojo ugdymo mokyklų *bendrosiose klasėse, specialiosiose klasėse arba specialiosiose mokyklose*. Labai didelių SUP turintys vaikai gali būti ugdomi bendrųjų ir specialiųjų mokyklų *lavinamosiose klasėse*. Į mokinių, turinčių SUP, skaičių įeina mokiniai, turintys negalią, tačiau turinčiųjų SUP grupė yra platesnė, nes SUP gali atsirasti ir dėl kitų priežasčių: *mokymosi sunkumų* (pavyzdžiui, kylančių dėl nepalankios kultūrinės ir (ar) kalbinės, pedagoginės, socialinės-ekonominės aplinkos) arba *mokymosi* (skaitymo, rašymo, matematikos) ir (arba) *elgesio ir emocijų, kalbos ir kalbėjimo sutrikimų*.

SUP ir negalių turinčių mokinių pasiskirstymas pagal mokyklų ir klasių tipus, lytį ir negalios rūšį

2021 m. 89,3 proc. visų SUP turinčių priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo mokinių buvo ugdoma bendrosios paskirties mokyklų bendrosiose klasėse, ir jų dalis padidėjo 1,4 proc. punkto, palyginti su 2018 m. 2021 m. specialiosiose mokyklose mokėsi 7,6 proc. (2018 m. – 8,6 proc.), bendrosios paskirties mokyklų specialiosiose klasėse – 3,1 proc. (2018 m. – 2,7 proc.) SUP turinčių mokinių (22.1 pav.).

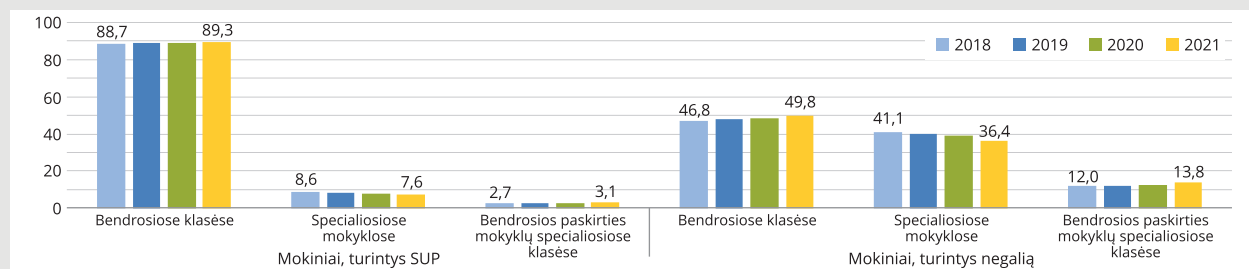
2021 m. ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo mokinių, turinčių negalią, ugdomų įtraukiuoju būdu bendrosios paskirties švietimo įstaigose, dalis sudarė 50,6 proc. visų negalių turinčių mokinių. Bendrosiose klasėse 2021 m. buvo ugdoma 49,8 proc. visų priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo neįgalių mokinių (2018 m. – 46,8 proc.), tačiau daugiau nei trečdalis – 36,4 proc. (2018 m. – 41,1 proc.) – buvo ugdoma specialiosiose mokyklose ir 13,8 proc. (2018 m. – 12,0 proc.) – specialiosiose klasėse. Kai kuriems mokiniams, turintiems didelių ir labai didelių SUP, dėl kol kas nepakankamo visų mokyklų pritaikymo mokiniams su negalia ugdyti gali būti sudėtinga patenkinti ugdymosi poreikius bendrosiose klasėse, todėl pasirinkta ši alternatyva. *2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane (2020)* iškeltas siekis, kad 2025 m. įtraukiuoju būdu būtų ugdoma 85 proc., o 2030 m. – 90 proc. mokinių su negalia.

2021 m. iš 8 772 negalių turinčių mokinių (besimokančių pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas) 5 809 buvo berniukai ir 2 963 – mergaitės. Mergaičių su negalia dalis bendrosiose klasėse yra šiek tiek didesnė nei berniukų, o specialiosiose mokyklose ir specialiosiose klasėse – kiek mažesnė nei berniukų, tačiau skirtumai pagal lytį labai nedideli – apie 2 proc. (22.2 pav.).

Negalios rūšis turi įtakos, pasirenkant mokyklą ar klasę. 2021 m. duomenimis (skirtumai nuo 2018 m. duomenų yra labai nedideli), į bendrąsias klases geriausiai pavyksta integruoti mokinius, turinčius raudos sutrikimų (80,9 proc.), judesio ir padėties sutrikimų (79 proc.), regos sutrikimų – du trečdalius, klausos sutrikimų – 59,9 proc. ir pusę intelekto sutrikimų turinčių mokinių. Specialiosiose mokyklose ugdomi visi turintieji kurčneregystės negalią, 55 proc. turinčiųjų kompleksinių raudos sutrikimų, 39 proc. turinčiųjų klausos sutrikimų, trečdalis turinčiųjų regos sutrikimų, šeštadalis turinčiųjų judesio ir padėties sutrikimų. Bendrosios paskirties mokyklų specialiosiose klasėse ugdoma 18,5 proc. mokinių, turinčių kompleksinių negalių, 15,1 proc. turinčiųjų intelekto negalių (22.3 pav.).

22.1 pav. Daugiau nei trečdalis turinčių negalią mokinių vis dar ugdoma specialiosiose mokyklose

Mokinių, turinčių SUP ir turinčių negalią, dalys (proc.) bendrosiose klasėse, specialiosiose mokyklose ir bendrosios paskirties mokyklų specialiosiose klasėse, 2018, 2021 m.

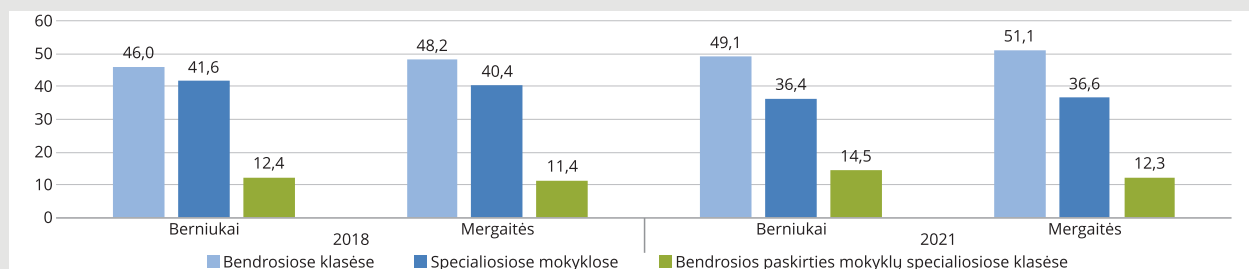

Pastaba: 22.1–22.3 pav. duomenys apima priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo pakopų mokinius.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

22.2 pav. Berniukų ir mergaičių, turinčių negalią, pasiskirstymas pagal tai, kur jie yra ugdomi, panašus

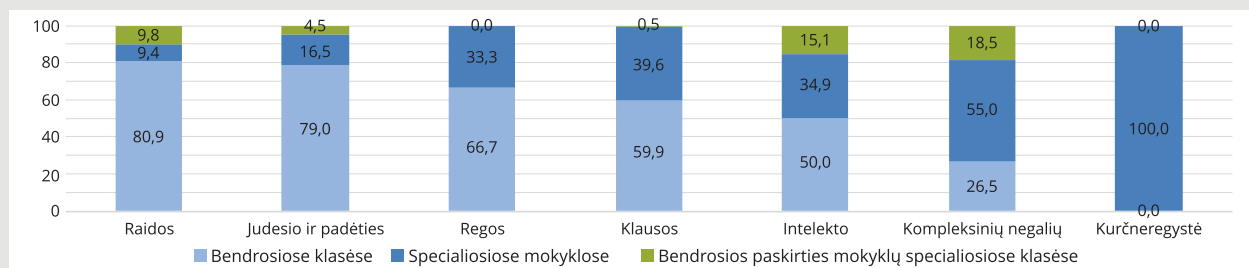
Mokinių, turinčių negalią, dalis (proc.) bendrosiose klasėse, specialiosiose mokyklose ir bendrosios paskirties mokyklų specialiosiose klasėse pagal lytį, 2018, 2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

22.3 pav. Bendrosiose klasėse ugdoma didžiausia dalis mokinių su raidos, judesio ir padėties, regos, klausos negaliomis

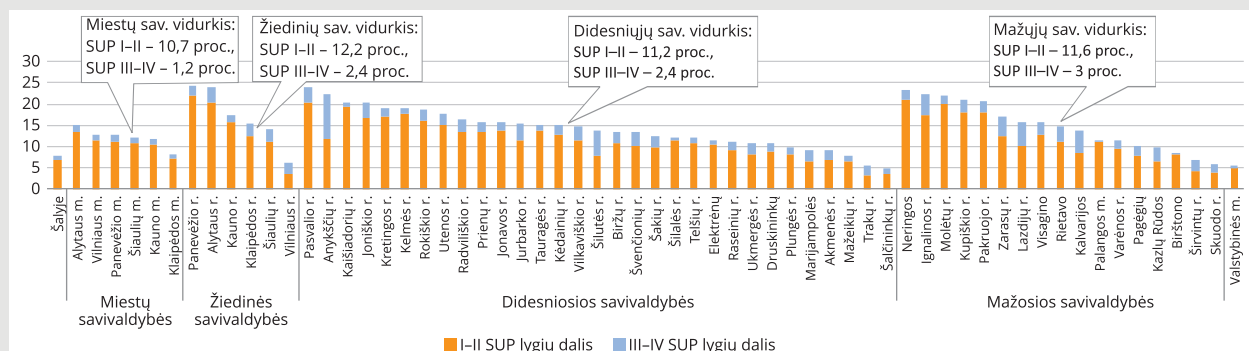
Mokinių, turinčių negalią, dalis (proc.) bendrosiose klasėse, specialiosiose mokyklose ir bendrosios paskirties mokyklų specialiosiose klasėse pagal negalias, 2021 m. m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

22.4 pav. Bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis savivaldybėse skiriasi kelis kartus

2021 m. bendrojo ugdymo mokyklų bendrosiose klasėse pagal pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.), palyginti su bendru mokinių skaičiumi savivaldybėje

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

SUP turinčių mokinių ugdymas bendrosios paskirties bendrojo ugdymo mokyklose

Auga pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas šalies mokyklų bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis nuo visų mokinių. 2021 m. SUP turintys mokiniai sudarė 12,4 proc. (iš jų 10,6 proc. turėjo nedidelių arba vidutinių (I–II lygių) SUP, o 1,8 proc. – didelių arba labai didelių (III–IV lygių) SUP), 2018 m. – 11,8 proc. (10,3 proc. I–II, 1,4 proc. – III–IV lygių SUP).

2021 m. savivaldybių priklausomybės bendrojo ugdymo mokyklose SUP turėjo 13 proc., o 2018 m. – 12,3 proc. mokinių nuo bendro šiose mokyklose besimokančių mokinių skaičiaus; valstybinėse mokyklose – 5,6 proc. (2018 m. – 5,2 proc.), privačiose – 5,4 proc. (2018 m. – 4,7 proc.) visų mokinių. Tačiau turinčių SUP mokinių dalis atskirose savivaldybėse skiriasi kelis kartus: mažiausia SUP turinčių mokinių dalis yra Šalčininkų r. (5 proc.), didžiausia – Panevėžio r. savivaldybėje (24,3 proc.); didžiausia didelių ir labai didelių SUP turinčių mokinių dalis mokosi miestų (vidurkis 3,0 proc.), mažiausia (vidurkis 1,2 proc.) – mažųjų savivaldybių grupės savivaldybių pavaldumo mokyklose (22.4 pav.).

Didėja savivaldybių pavaldumo bendrosios paskirties bendrojo ugdymo mokyklose (ypač esančiose kaimo vietovėse) besimokančių didelių ir labai didelių SUP turinčių mokinių dalis: 2018 m. jose buvo ugdoma vidutiniškai 64,9 proc. (mieste – 56,6 proc., kaime – 92,6 proc.), o 2021 m. – 71,4 proc. (miestuose – 65,9 proc., kaimo vietovėse – 93,3 proc.) didelių ir labai didelių SUP turinčių mokinių. Valstybės pavaldumo mokyklose tokių mokinių dalis yra maža, bet taip pat šiek tiek padidėjo, nuo 26,2 proc. 2018 m. iki 28,6 proc. 2021 m. Turintieji negalią sudaro apie dešimtadalį SUP turinčių mokinių: 2021 m. – 10,5 proc. (2018 m. – 10,1 proc.), iš jų 2,6 proc. turi I–II lygių SUP, 7,9 proc. – III–IV lygių SUP, tačiau turinčiųjų negalią dalys savivaldybėse labai skirtingos: mažiausia (4,9 proc.) – Kaišiadorių r., didžiausia (38,5 proc.) – Skuodo r. savivaldybėje. Vis dėlto pastebima tendencija, kad didžiųjų miestų savivaldybių mokyklose ugdoma mažiau III–IV lygių SUP ir negalių turinčių mokinių, nei vidutiniškai kitose savivaldybių grupėse (22.5 pav.).

Remiantis PPT išduota pažyma ir joje pateiktomis rekomendacijomis, SUP turintys mokiniai gali būti ugdomi pagal jiems *pritaikytas* bendrojo ugdymo programas arba pagal *individualizuotas* bendrojo ugdymo programas; paprastai pagal individualizuotas ugdymo programas yra ugdomi mokiniai, turintys SUP dėl intelekto sutrikimo. Baigę pagrindinio ugdymo individualizuotą programą, jie gali toliau mokytis pagal profesinio mokymo programą arba ugdytis pagal *socialinių įgūdžių ugdymo* programą.

Pagal bendrąją programą 2021 m. ir 2018 m. buvo ugdomi visi ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo, 2021 m. – 92,1 proc. pradinio (2018 m. – 91,3 proc.), 79,7 proc. pagrindinio (2018 m. – 77,2 proc.) ir 56,1 proc. vidurinio (2018 m. – 47,9 proc.) ugdymo SUP turinčių mokinių. SUP turintiems mokiniams, priklausomai nuo SUP poreikių lygio, gali būti pritaikomas bendrojo ugdymo programų mokomųjų dalykų turinys, ugdymo metodai, pasiekimų ir pažangos patikrinimo organizavimas, pasiekimų vertinimo tvarka. *Pagal individualizuotą ugdymo programą* 2021 m. mokėsi 6,6 proc. (2018 m. – 7,5 proc.) pradinio ugdymo ir 19,6 proc. (2018 m. – 22,2 proc.) pagrindinio ugdymo SUP turinčių mokinių. Besimokantieji, turintys didelių ir labai didelių SUP dėl intelekto sutrikimo, baigę pagrindinio ugdymo individualizuotą programą, vidurinio ugdymo pakopoje yra ugdomi pagal *socialinių įgūdžių ugdymo programą*. 2021 m. pagal šią programą ugdomi mokiniai sudarė 41,7 proc. (2018 m. – 50,2 proc.) visų SUP turinčių vidurinio ugdymo pakopos mokinių. Taigi, matyti tendencija, kad linkstama daugiau mokinių ugdyti pagal pritaikytas bendrąsias ugdymo programas ir mažiau – pagal individualizuotas ugdymo programas, nors 2019 m. atlikta neįgalų vaikų ir jų tėvų apklausa parodė, jog jie įžvelgia daug individualizuotų ugdymo programų privalumų: teigiama, kad tokios programos leidžia sudaryti visiems mokiniams lygias galimybes aktyviai dalyvauti bendrojo ugdymo procese, atliepti kiekvieno vaiko individualius poreikius ir galimybes, todėl tyrėjai rekomendavo siekti kuo labiau individualizuoti negalių turinčių vaikų ugdymą ir užtikrinti ugdymo programų lankstumą (*Švietimo, specialiojo ugdymosi ir švietimo pagalbos prieinamumo neįgaliems vaikams tyrimas...*, 2019).

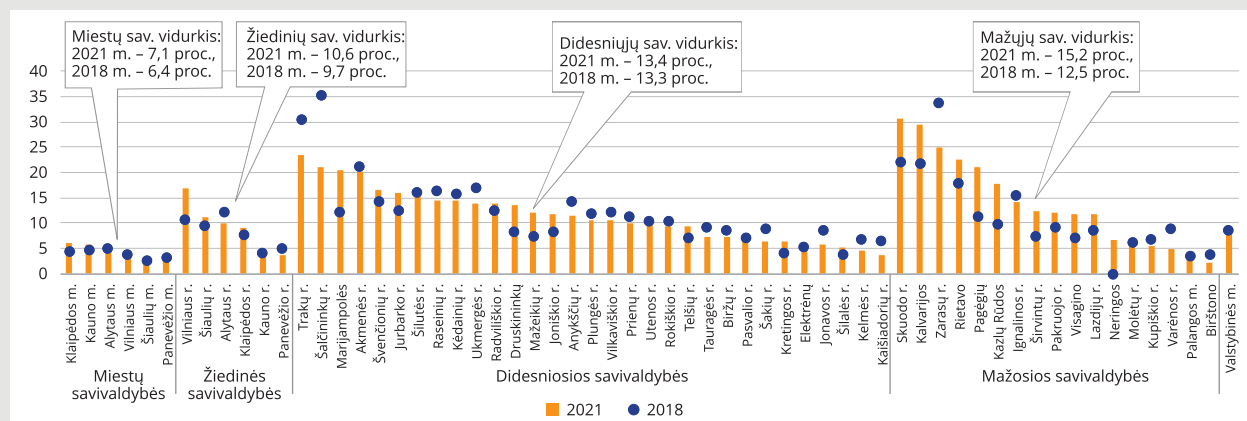
Ugdymas(is) namuose ir šeimoje

Ugdymas namuose – tai mokymas, skiriamas besimokančiajam, kuriam dėl ligos ar patologinės būklės nėra galimybių lankyti ugdymo įstaigoje. Tokį besimokantįjį namuose lanko švietimo darbuotojai, taip sudarydami jam sąlygas mokytis pagal bendrojo ugdymo programą. Jei mokiniui nustatyti SUP, ugdymas(is) pritaikomas, atsižvelgiant į jo poreikius ir PPT rekomendacijas. Lietuvoje namuose kasmet ugdoma apie 700 mokinių; daugiau nei pusė jų mokosi pagrindinio ugdymo pakopoje (22.6 pav.).

2021 m. namuose mokėsi 748 (2018 m. – 680) mokiniai, iš jų 494 (66 proc.) turėjo SUP (2018 m. – 412, arba 60,6 proc.). Šie mokiniai patiria socialinės atskirties riziką, nes mokydamiesi neturi galimybės socializuotis su bendraamžiais. 2021 m. visi namuose pagal priešmokyklinio ugdymo programas ugdomi vaikai turėjo SUP, iš besimokančiųjų pradinio ugdymo lygmenyje – 86,3 proc., pagrindinio ugdymo lygmenyje – 71,7 proc., vidurinio ugdymo lygmenyje – 24,1 proc. turėjo SUP.

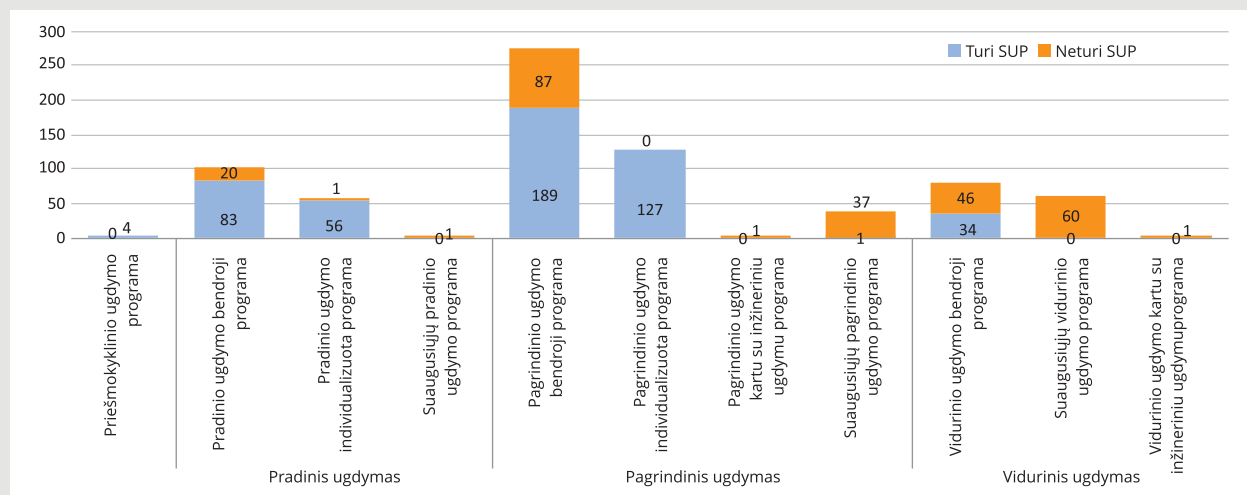
22.5 pav. Savivaldybių bendrojo ugdymo mokyklose šiek tiek didėjo negalią turinčių mokinių dalis

Negalią turinčių mokinių dalis nuo visų mokinių, turinčių SUP, ugdomų integruotai bendrosios paskirties mokyklose

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

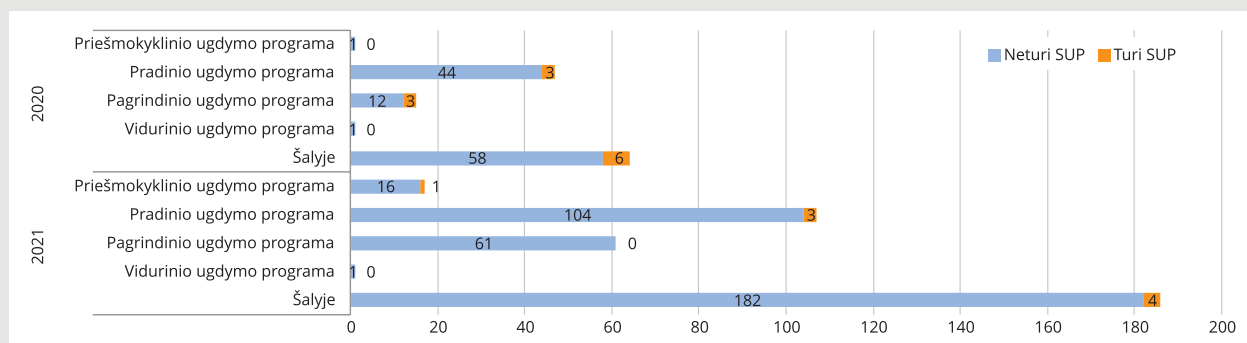
22.6 pav. Du trečdaliai namuose ugdomų mokinių turi SUP; didesnė dalis turinčiųjų SUP ugdoma pagal bendrąsias ugdymo programas

2021 m. namuose ugdytų mokinių pasiskirstymas pagal ugdymo programas ir SUP, asmenų skaičius

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

22.7 pav. Vaikų ugdymas šeimoje populiarėja

Vaikų, ugdomų šeimoje, skaičius 2020 m. ir 2021 m., pagal ugdymo programas ir SUP (ne)turėjimą

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

Ugdymasis šeimoje – mokinys nuolat individualiai ir nuosekliai mokosi visų dalykų pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas šeimos aplinkoje, jį moko tėvai (globėjai, rūpintojai) ir (ar) samdomas mokytojas (-ai) ir konsultuoja mokyklos, su kuria sudaryta mokymo sutartis, mokytojas (-ai). Galimybė ugdytis šeimoje šalyje atsirado nuo 2020–2021 m. m., 2019 m. gruodžio 3 d. priėmus *Švietimo įstatymo* pakeitimą ir nustačius, kad „*vaikas jo paties ir jo tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu gali pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrąsias programas būti ugdomas (ugdytis) šeimoje. Pasirinkus ugdymąsi šeimoje, vaiko iki 14 metų tėvai (globėjai, rūpintojai) arba vaikas nuo 14 iki 18 metų ir pasirinkta mokykla sudaro mokymo sutartį. Ugdantis šeimoje įgytas išsilavinimas prilyginamas mokykloje įgytam išsilavinimui.*“ Minėtos nuostatos įsigaliojo 2020 m. birželio 1 d., o ugdytis šeimose, tėvų pageidavimu, vaikai įgijo galimybę nuo 2020 m. rugsėjo 1 d.

Paprastai šeimų sprendimą vaiką ugdyti šeimoje lemia šios priežastys: šeimoje vyraujančios pažiūros, gyvenimo būdas, vaiko amžius, jo sveikata ir asmeninės savybės. Pavyzdžiui, kai kurios šeimos įsitikinusios, kad mokymas šeimoje gali būti *kokybiškesnis*, nes vaikas mokysis jam priimtinu tempu, todėl galės pasiekti aukštesnius akademinus ar saviraiškos pasiekimus. Kitos įsitikinusios, kad vaikas šeimoje galės ugdytis *emociškai saugioje aplinkoje*, nejausdamas nepasitenkinimo ir nuobodulio; *taikant aktyviojo mokymosi metodus*, jis nebus priverstas didžiąją pamokos dalį sėdėti ir klausytis mokytojo aiškinimo. Kitos šeimos tikisi suteikti vaikui geresnį išsilavinimą, sudarydamos galimybę daugiau laiko skirti reikiamoms kompetencijoms įgyti, patirti *įvairesnių, turtingesnių mokymosi patirčių nei mokykloje*; dar kitos – *keliauja*, todėl mokymasis mokykloje yra nesuderinamas su šeimos gyvenimo būdu (Vaiko ugdymas(is) namuose ir šeimoje: ką mes apie tai žinome?, 2020).

Duomenys rodo, kad vis daugiau šeimų nusprendžia vaikus ugdyti šeimoje: 2020 m. tokių vaikų buvo 64, o po metų jų skaičius patrigubėjo ir šeimoje buvo ugdomi 186 mokiniai, daugiausia – pradinio ir pagrindinio ugdymo programų mokiniai (22.7 pav.). Nežinoma, kokios priežastys labiausiai lemia pasirinkimą ugdytis šeimoje, tačiau tai – ne specialieji ugdymosi poreikiai, nes šeimoje ugdoma labai mažai SUP turinčių vaikų: 2020 m. – 6, 2021 m. – 4. Vis dėlto, tarp galimų priežasčių yra susijusių su bendrojo ugdymo mokyklų trūkumais (nuobodulys, neaktyvūs mokymo metodai, patirčių, emocinio saugumo, kokybės stoka ir kt.). Kita vertus, ugdant šeimoje susiduriama su kitomis problemomis: nors tėvai privalo užtikrinti socializaciją šeimoje ugdomiems vaikams, gana keblu sudaryti galimybes jiems dalyvauti bendraamžių grupinėse, komandinėse veiklose (sporto varžybose, viktorinose, mokyklos klubuose ir pan.).

Sugrįžusių iš užsienio Lietuvos piliečių, imigrantų ir karo pabėgėlių vaikų ugdymo ypatumai

Sugrįžtančių LR piliečių ir imigrantų vaikų ugdymas

Į Lietuvą kasmet sugrįžta apie 2 tūkst. Lietuvos Respublikos piliečių vaikų, be to, šalies švietimo sistemoje daugėja imigrantų, todėl auga poreikis tobulinti jų integraciją. *Eurydice* duomenimis, daugumoje Europos šalių imamas šių nacionalinio lygmens priemonių, padedančių migrantams integruotis: didinamas švietimo prieinamumas, teikiama įvairi ugdymo organizavimo parama mokytojams ir mokykloms, tobulinamos mokytojų kompetencijos dirbti daugiakultūroje ir įvairiakalbėje aplinkoje, plėtojamas įtraukusis ugdymas (Migrantų integravimas bendrojo ugdymo mokyklose, 2020).

2019 m. ŠMSM patvirtino rekomendacijas savivaldybių administracijų švietimo padalinių vadovams ir mokyklų vadovams „*Dėl sugrįžtančių į Lietuvą asmenų švietimo ir integracijos*“. Rekomendacijose aprašoma sugrįžusių iš užsienio asmenų priėmimo į mokyklą, jų ugdymo(si), mokymo(si) ir psichosocialinių bei emocinių poreikių vertinimo tvarka, sugrįžusių asmenų ugdymo būdai, turinys ir vertinimas, papildomas finansavimas. Grįžusiam iš užsienio mokiniui ugdyti numatyta 30 proc. daugiau lėšų, ir jos gali būti skiriamos papildomoms lietuvių kalbos pamokoms, švietimo pagalbai ir kitiems individualiems vaiko ugdymosi poreikiams tenkinti, neformalaus švietimo veikloms užtikrinti ir konsultacijoms dėl integracijos galimybių.

Nuo 2019 m. ŠMSM ir programa „*Kurk Lietuvai*“ kuria priimančių mokyklų tinklą, kurio pagrindinis tikslas – stiprinti skirtingų Lietuvos regionų mokyklų, dirbančių su į Lietuvą grįžusiais ar atvykusiais vaikais, pasirengimą visapusiškai (akademiškai, socialiai ir emociškai) integruoti tiesioginės migracijos patirties turintį vaiką į švietimo sistemą. Į tinklą įtrauktos mokyklos organizuoja skirtingų pakopų ugdymą (nuo pradinio iki vidurinio), dalis mokyklų taip pat turi priešmokyklinių grupių. Mokyklų tinkle dalyvaujančios mokyklos į Lietuvą grįžtančius ar atvykstančius vaikus priima pagal konkrečios savivaldybės nustatytą tvarką. Dėl vaiko priėmimo grįžtanti ar atvykstanti šeima gali kreiptis į bet kurią Lietuvos mokyklą, todėl mokyklų tinklas neapima visų Lietuvos mokyklų, kurios šiuo metu dirba su į Lietuvą grįžusiais ar atvykusiais vaikais (<https://www.renkuosilietuva.lt/lt/mokyklos-priimancios-griztancius-vaikus/>).

2021 m. rugsėjo mėn. šalies mokyklose pradėti praktiškai išbandyti NŠA pagal vykdomą projektą „Bendrojo ugdymo turinio ir organizavimo modelių sukūrimas ir išbandymas bendrajame ugdyme“ sukurti iš užsienio grįžusių arba į Lietuvą gyventi atvykusių mokinių ugdymo modeliai, skirti veiksmingiau integruoti šiuos mokinius į mokymosi procesą ir mokyklų bendruomenę; juos išbando 19 mokyklų iš 12 skirtingų Lietuvos savivaldybių. Pirmasis modelis taikomas tais atvejais, kai iš užsienio sugrįžusių ar atvykusių mokinių yra nedaug. Pagal šį modelį, vaikas ugdomas kartu su bendraamžiais toje pačioje klasėje. Jam sudaromas individualus ugdymo planas, skiriamos individualaus konsultavimo valandos. Pagal antrąjį modelį, vaikas daug valandų (15–20 val. per savaitę) mokosi lietuvių kalbos. Trečiasis modelis taikomas tais atvejais, kai mokykloje mokosi daug iš skirtingų valstybių sugrįžusių arba atvykusių mokinių, ir jie sudaro bent 25–30 proc. jos bendruomenės; modelis pagrįstas daugiakalbystės ir daugiakultūriškumo ugdymo gairėmis. Minėti modeliai gali būti adaptuojami karo pabėgėlių iš Ukrainos įtraukčiai į šalies mokyklas užtikrinti.

Karo pabėgėlių iš Ukrainos ugdymo organizavimas

2022 m. birželio 1 d. LSD duomenimis, per visą laikotarpį nuo karo pradžios į Lietuvą atvyko 55,2 tūkst. karo pabėgėlių iš Ukrainos, 5,7 tūkst. iš jų – vaikai iki 6 metų, 16,0 tūkst. – 6–17 metų vaikai ir jaunuoliai, tad šalies švietimo sistemai teko didelis iššūkis – skubiai integruoti šiuos atvykusius vaikus ir jaunuolius. Šalies švietimo sistemoje užimta 48 proc. vietų ikimokyklinio ugdymo įstaigose ir 22 proc. – bendrojo ugdymo mokyklose. Daugiausia vaikų ugdoma Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos m. savivaldybių ikimokyklinio ugdymo ir bendrojo ugdymo mokyklose.

Eurydice 2022 m. gegužės mėn. duomenimis, Lietuvos pastangos įtraukti ukrainiečius vaikus į švietimo sistemą yra palyginti sėkmingos: ji patenka tarp šalių, kurioms pavyko į bendrojo ugdymo mokyklas įtraukti daugiau nei pusę atvykusių iš Ukrainos vaikų ir jaunuolių. Be Lietuvos, į šį sąrašą patenka šios šalys ar regionai: vokiškai kalbanti Belgijos bendruomenė, Airija, Ispanija, Italija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Austrija ir Lichtenšteinas. Mažiau nei 30 proc. vaikų ir jaunuolių integravo Graikija, Kroatija, Malta ir Rumunija (apie likusias šalis duomenų nėra) (European Commission / EACEA / Eurydice, 2022).

2022 m. birželio 1 d. VDV IS duomenimis, iš atvykusių 0–6 m. vaikų 41 proc. (2 743 vaikai) mokosi bendrosiose ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupėse ar klasėse. Iš 7–17 m. vaikų 52 proc. (7 731 mokinys) mokosi bendrojo ugdymo mokyklose, dauguma jų (6 968, t. y. 90,1 proc. visų įtrauktųjų į bendrąjį ugdymą) mokosi bendrosiose klasėse, 444 (5,7 proc.) – išlyginamosiose lietuvių kalbos klasėse, 65 (0,8 proc.) – specialiosiose klasėse, likusieji – įvairiose muzikos, sporto, inžinerijos ir kt. klasėse (22.1 lentelė). Iš visų atvykusių 0–17 m. vaikų 1 064 yra nelydimi nepilnamečiai (839 iš jų – 12–17 m.). Iš visų atvykusių 0–17 m. ukrainiečių vaikų 62 vaikai (0,27 proc.) turi negalią (22.8 pav.).

Atsižvelgiant į mokomąją kalbą, dauguma – 78,2 proc. (2 145 vaikai) – pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas ugdomų vaikų ugdomi lietuvių kalba (17,0 proc. – rusų k., 3,3 proc. – lenkų k.); pagal bendrojo ugdymo programas 69,6 proc. (5 362 mokiniai) mokinių mokosi lietuvių kalba (25,8 proc. – rusų k., 2,1 proc. – lenkų k.). Labai mažai vaikų yra ugdoma prancūzų, anglų, baltarusių kalbomis (22.9 pav.). Yra galimybė, sukurta bendradarbiaujant privačiai Ukrainos švietimo įstaigai ir nuotolinio mokymosi platformai „Digiklasė“ / „Memby“, ugdytis nuotolinėje Ukrainos mokykloje (<https://www.ukrainianschool.eu/>), tačiau tai priskiriama neformaliajam ugdymui (nors pamokos vyksta pagal oficialią Ukrainos švietimo programą), kadangi dėl karo nėra galimybių mokyklos akredituoti oficialioje Ukrainos švietimo sistemoje.

Į aukštąsias mokyklas priimti studijuoti 372 karo pabėgėliai iš Ukrainos: 90 – į kolegijas, 282 – į universitetus. Dauguma priimti į I (193), II (71) kursus universitetuose arba į III (12), IV (75) kursus kolegijose (22.10 pav.) Daugiausia jų priėmė Vilniaus universitetas – 117, Vytauto Didžiojo universitetas – 78, Vilniaus Gedimino technikos universitetas – 55, Lietuvos aukštoji jūrėivystės mokykla – 78 studentus. Dar 42 mokiniai ukrainiečiai priimti į profesinio mokymo įstaigų modulines profesinio mokymo programas, iš jų 19 – į Visagino technologijos ir verslo profesinio mokymo centrą.

2022 m. balandžio 12 d. NŠA organizavo viešąją nuotolinę konsultaciją „Įtraukiojo ugdymo praktika: išorinio vertinimo rezultatų įžvalgos ir ukrainiečių vaikų ugdymas mokyklose“. Šioje konsultacijoje Alytaus Dzūkijos mokyklos direktorės pavaduotoja ugdymui J. Savukynienė pristatė savo mokyklos patirtį, kaip vyksta atvykusių iš Ukrainos vaikų integravimas (22.2 lentelė).

2022 m. balandžio 28 d. ŠMSM kartu su Lietuvos edukacinių tyrimų asociacija ir Ukrainos edukacinių tyrimų asociacija surengė XV edukacijos forumą „Ukrainos vaikų ugdymas Lietuvoje: ieškome tyrimais grįstų sprendimų“. Vytauto Didžiojo universiteto lektorė R. Bernotienė pristatė tyrimo duomenis apie ukrainiečių vaikų ugdymo modelius savivaldybėse (22.3 lentelė). Šiame tyrime savivaldybių atstovai įvardijo šiuos *didžiausius iššūkius*: susisiekti problemas (mokinių pavėžėjimą), išaugusį psichologinės pagalbos paslaugų poreikį, žemesnį

anglų kalbos mokėjimo lygį nei mokoma Lietuvoje, Lietuvos mokytojų bendravimo rusų kalba (kuria būtų galima susikalbėti su atvykusiais) sunkumus, dokumentacijos tvarkymo, SUP turinčių mokinių integracijos sunkumus. 2022 m. NŠA parengė rekomendacijas *pedagoginėms psichologinėms tarnyboms*, kuriose siūloma, kad vaikų (mokinių), atvykusių iš Ukrainos, SUP įvertinimas būtų pradėtas ne anksčiau kaip nuo 2022 m. rugsėjo 1 d. ir atliekamas po vieno mokymosi Lietuvoje metų. Jei Ukrainoje vaikas ugdėsi specialiosios paskirties ugdymo įstaigoje, Lietuvoje jis gali pasirinkti toliau ugdytis bendrosios paskirties arba specialiosios paskirties ugdymo įstaigoje (specialiojoje mokykloje, specialiojo ugdymo centre). Priimant į mokyklą vaiką, turintį SUP ar negalią, siūloma atsižvelgti į tėvų, jį lydinčių asmenų ar paties vaiko pateiktą informaciją, nereikalaujant jo SUP įrodančių dokumentų, jei asmuo negali jų pateikti. Svarbu, kad tėvai ar kiti vaiko atstovai, prieš parinkdami mokyklą, būtų informuojami, jog pasirinkus specialiojo ugdymo įstaigą, ne vėliau kaip praėjus vieniems mokymosi Lietuvos specialiojoje mokykloje metams, vaiko ugdymosi poreikiai turės būti vertinami, o specialiosios paskirties ugdymo įstaigoje asmuo galės toliau mokytis tik tuo atveju, jei jam bus nustatyti dideli ar labai dideli SUP.

Dalyvavimo NVŠ prieinamumas mokinių įvairovei

SUP turinčių mokinių dalyvavimas NVŠ veiklose. SUP turintys vaikai beveik taip pat aktyviai įsitraukia į NVŠ arba lanko būrelius mokyklose, kaip ir mokiniai, neturintys specialiųjų ugdymosi poreikių: 2018 m. dalyvavo NVŠ programose arba lankė būrelius bendrojo ugdymo mokyklose 60,3 proc. visų mokinių ir 59,3 proc. mokinių, turinčių SUP. 2019 m. mokinių dalyvavimas NVŠ veiklose augo, 2020 m. dėl pandemijos mažėjo, ir 2021 m. vėl šiek tiek augo – NVŠ veiklose dalyvavo 61,9 proc. visų mokinių ir 61 proc. turinčiųjų SUP.

2018–2021 m. gerėjo savivaldybėms priklausančiose bendrojo ugdymo mokyklose besimokančių mokinių, turinčių SUP, įsitraukimas į NVŠ veiklas. NVŠ veiklas lankančių SUP turinčių mokinių dalies vidurkis savivaldybių pavaldumo mokyklose padidėjo nuo 57 proc. iki 58,8 proc., o valstybinėse mokyklose – sumažėjo nuo 39,4 proc. iki 35,7 proc., tačiau buvo didelių skirtumų tarp savivaldybių: 2021 m. mažiausia SUP turinčiųjų dalis NVŠ veiklas lankė Šakių r. (20,4 proc.), Jurbarko r. (31,9 proc.), Vilkaviškio r. (35,8 proc.), Kalvarijos savivaldybėse (37,9 proc.) (22.11 pav.).

Įsitraukimas į NVŠ yra susijęs ir su SUP lygiu – I–II lygių SUP turintys mokiniai yra labiau įsitraukę į NVŠ veiklas, nei III–IV lygių SUP turintys mokiniai: 2021 m. NVŠ veiklose šalyje dalyvavo vidutiniškai 60 proc. (2018 m. – 58,3 proc.) I–II lygių SUP ir 54,8 proc. (2018 m. – 51,6 proc.) III–IV lygių SUP turinčių savivaldybių bendrojo ugdymo mokyklų mokinių. Daugelyje savivaldybių, ypač miestų ir žiedinėse savivaldybėse, į NVŠ veiklas įsitraukusių I–II ir III–IV lygių SUP turinčių mokinių procentinės dalys panašios, tačiau šešiolikoje didesniųjų ir mažųjų savivaldybių pasitebima, kad NVŠ veiklose dalyvauja gerokai mažesnė III–IV lygių SUP turinčių mokinių dalis. Nors savivaldybių pavaldumo mokyklose SUP turinčių mokinių įtrauktis į NVŠ didėjo, valstybinėse mokyklose situacija nevienareikšmiška: I–II lygių SUP turintys mokiniai santykinai labai mažai įsitraukę į NVŠ, bet jų dalis šiek tiek padidėjo (2021 m. – 31,9 proc., 2018 m. – 30,2 proc.), o III–IV lygių SUP NVŠ veiklas lankančių mokinių dalis sumažėjo – nuo 52,2 proc. 2018 m. iki 42,8 proc. 2021 m.

Analizuojant, kokiose NVŠ veiklose dažniausiai dalyvaujama, matyti, kad populiariausias pasirinkimas išlieka būreliai bendrojo ugdymo mokyklose, ir juos lanko didesnė dalis turinčiųjų SUP (2021 m. – 39,8 proc.), palyginti su visų mokinių dalimi (2021 m. – 35,5 proc.). Kitose NVŠ veiklose dalyvauja panaši SUP turinčių mokinių dalis (2021 m. – 30,6 proc.), kaip ir apskritai mokinių dalis (2021 m. – 32,6 proc.). Formalųjį švietimą papildančio ugdymo (FŠPU) programos mažiausiai populiarios tarp visų mokinių, palyginti su kitomis galimybėmis (būreliais mokykloje, kitomis NVŠ), o turintieji SUP FŠPU programas renkasi rečiau, nei apskritai mokiniai: 2021 m. šiose programose rinkosi dalyvauti 10 proc. turinčiųjų SUP ir 16,8 proc. visų mokinių (22.12 pav.).

Neformaliojo švietimo veiklų trūkumas yra viena iš pagrindinių vaikų dalyvavimą mažinančių prieigos kliūčių (UNICEF, 2021). Švietimo, specialiojo ugdymosi ir švietimo pagalbos prieinamumo neįgaliems vaikams tyrimas (2019), atliktas Lietuvoje, rodo¹, kad būrelius dažniau lanko vaikai, sergantys vidaus ligomis, turintys judėjimo ar klausos negalią, nei turintys kitų negalių. 14,7 proc. mokinių, kurie nelanko (nelankė) jokie būreliai, nurodė, kad jie patys to nenori. 6 proc. nurodė kitas priežastis: jie yra atleisti nuo fizinio lavinimo pamokų; dėl judėjimo negalios; mokykloje nebuvo jokių ar norimų (pvz., šokių) būrelių arba nesiūloma juos lankyti; sudėtinga suderinti laiką dėl procedūrų ar tiesiog stigo laiko ir pan. 4 proc. teigė, kad jų nepriėmė į būrelį dėl negalios. Tai dar kartą patvirtina, kad būtina toliau plėsti NVŠ veiklų pasirinkimą ir prieinamumą mokiniams, turintiems negalių ir didesnių SUP.

¹ | Šį klausimą neatsakė 72 proc. respondentų (108 iš 150), tad rezultatai nėra statistiškai patikimi, bet gali atspindėti tam tikras tendencijas.

22.1 lentelė. Du trečdaliai atvykusių ukrainiečių mokosi bendrosiose klasėse

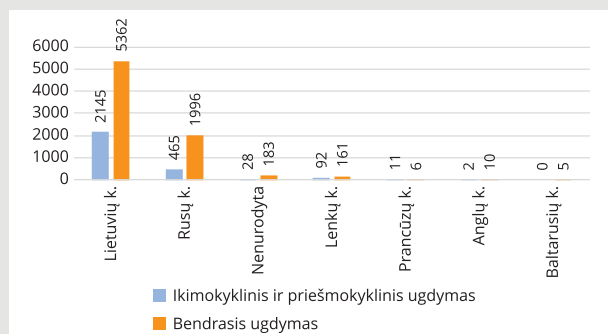
Ukrainiečių vaikų skaičius pagal klases paskirtį

Klasės paskirtis	Mokinių skaičius
Bendrojo ugdymo mokyklos bendroji klasė	6 968
Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokyklos grupė ar klasė	2 743
Išlyginamoji lietuvių kalbos klasė	444
Inžinerinio ugdymo klasė	75
Specialioji lavinamoji klasė	65
Katalikiška klasė	66
Sporto klasė	22
Išlyginamoji klasė	23
Ekologijos ir aplinkos technologijų ugdymo elementų klasė	17
Muzikos klasė	13
Valdorfo klasė	9
Jaunimo klasė	9
Kadetų (jūrų, sausumos) klasės	9
Užsienio valstybės švietimo programos klasė	4
Suaugusiųjų klasė	3
Novatoriško verslumo ugdymo elementų klasė	2
Tarptautinio bakalaureato klasė	2

Duomenų šaltinis: VDV IS

22.9 pav. Dauguma ukrainiečių mokyklose ugdomi lietuvių mokomąja kalba

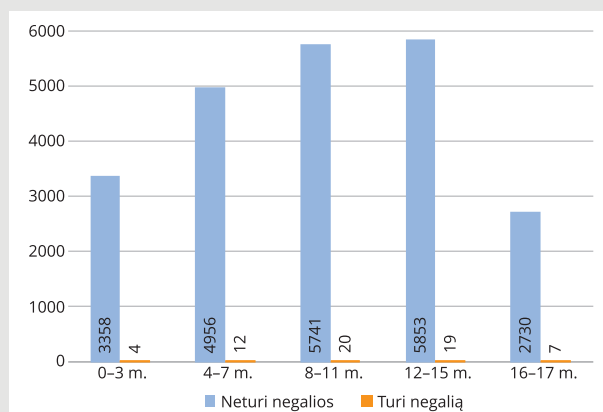
Ukrainiečių karo pabėgėlių mokinių skaičius pagal ugdymo programas ir mokomąją kalbą

Duomenų šaltinis: VDV IS
Nuoroda: WWW

22.8 pav. Atvykę iš Ukrainos neįgalūs vaikai priklauso visoms amžiaus grupėms

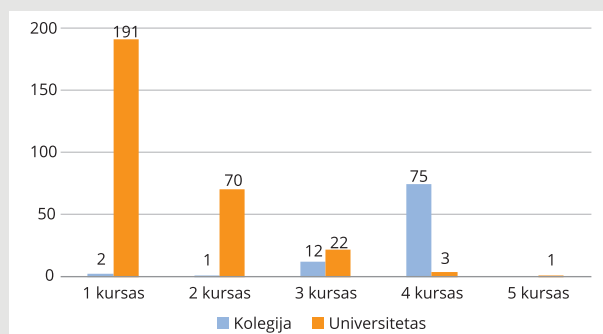
Ukrainiečių vaikų skaičius pagal amžiaus grupes ir negalios (ne)turėjimą

Duomenų šaltinis: VDV IS
Nuoroda: WWW

22.10 pav. Dauguma ukrainiečių priimti studijuoti į universitetų pirmą kursą

Ukrainiečių, priimtų studijuoti į aukštąsias mokyklas, skaičius

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

22.2 lentelė. Alytaus Džukijos mokyklos taikomas vaikų iš Ukrainos integravimo procesas

Integracijos aspektai	Veiksmai
Priėmimas	<ul style="list-style-type: none"> Situacijos ir lūkesčių išsiaiškinimas Paskirstymas į klases Mokytojų ir mokinių pasiruošimas priimti vaikus iš Ukrainos Geros savijautos užtikrinimas
Ugdymosi sąlygų sudarymas	<ul style="list-style-type: none"> Paskirta klasė mokyti, turinti reikalingą įrangą Parengtos planšetės, jose įdiegta ukrainiečių kalba Sudarytas el. aplankas su nuorodomis į el. vadovėlius ir kt. Nupirka mokymo priemonių
Ugdymo organizavimas	<ul style="list-style-type: none"> Individualus ugdymo planas, individualus tvarkaraštis Dalį pamokų mokiniai ugdomi klasėje, likusias pamokas jie eina pas mokytoją (ukrainietę), mokosi gyvai, nuotoliniu būdu, užduotys pateikiamos „Google Classroom“ Lietuvių kalbai mokyti skiriamos 2 savaitinės valandos Vykdoma stebėseną dėl specialistų pagalbos
Vertinimas ir įsivertinimas	<ul style="list-style-type: none"> Vertinimas „įsk.“, „neįsk.“, „atl.“ TAMO dienyne Kiekvienam mokiniui sudaromi pažangos stebėsenos aplankai Susitarimai dėl pažangos stebėsenos, mokyklos ir tėvų bendradarbiavimo formų

Šaltinis: pagal J. Savukynienės pranešimą, <https://youtu.be/poysYGQwZPA>

Atvykusiųjų, sugrįžusiųjų iš užsienio, besimokančiųjų ne lietuvių kalba dalyvavimas NVŠ. Atvykus arba sugrįžus iš užsienio po tam tikro laiko, gali būti sunku surasti neformaliojo švietimo veiklą sau įprasta bendravimo kalba. Duomenys patvirtina, kad iš užsienio atvykę vaikai gerokai mažiau įsitraukia į NVŠ veiklas, vis dėlto, jų įsitraukimas auga (22.13 pav.). Analizuojant įsitraukimą į įvairias NVŠ veiklas *pagal mokinio mokomąją kalbą 2021 m.* (22.14 pav.), matyti, kad NVŠ veiklose dalyvauja daug mažiau mokinių, besimokančių kitomis nei lietuvių kalbomis (išskyrus besimokančiuosius baltarusių kalba), ypač anglų, prancūzų kalbomis – besimokantieji prancūzų kalba visai nelanko būrelių mokykloje, o iš anglų kalba besimokančiųjų mokyklos būrelius lanko tik 9,2 proc. *Būreliai mokykloje* yra populiariausia NVŠ forma, ją dažniausiai renkasi besimokantieji baltarusių, lenkų, lietuvių ir rusų kalbomis.

NVŠ atvykusiems iš Ukrainos karo pabėgėliams vaikams. Po 2022 m. vasario 24 d. atvykusiems į Lietuvą Ukrainos vaikams pasirūpinta užtikrinti ne tik formalųjį ugdymą, bet ir nemokamas neformaliojo vaikų švietimo galimybes. Siekiant bendrojo ugdymo programose besimokantiems vaikams užtikrinti neformaliojo švietimo veiklas per vasaros atostogas, planuojama organizuoti ir valstybės biudžeto lėšomis apmokėti vasaros stovyklas maždaug tūkstančiui iš Ukrainos atvykusių mokinių. Dalis NVŠ veiklų skelbiamos svetainėje <https://ukrainiankids.lt/lt/>, kurioje galima rasti būrelių, dienos stovyklų, vasaros stovyklų; be to, susisteminta informacija apie būrelius skelbiama Lietuvos ir Ukrainos švietimo darbuotojų tinkle (<https://sites.google.com/view/svietimieciaiukrainai/visa-lietuva/neformalus-%C5%A1vietimas>). Kol kas dauguma veiklų mažesniuose miestuose yra vienkartinės edukacinės programos, o ilgalaikių būrelių pasirinkimas labai mažas. Tik Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje galima rinktis labiau pomėgius atitinkančius muzikos, sporto, šokių ar kitokius būrelius.

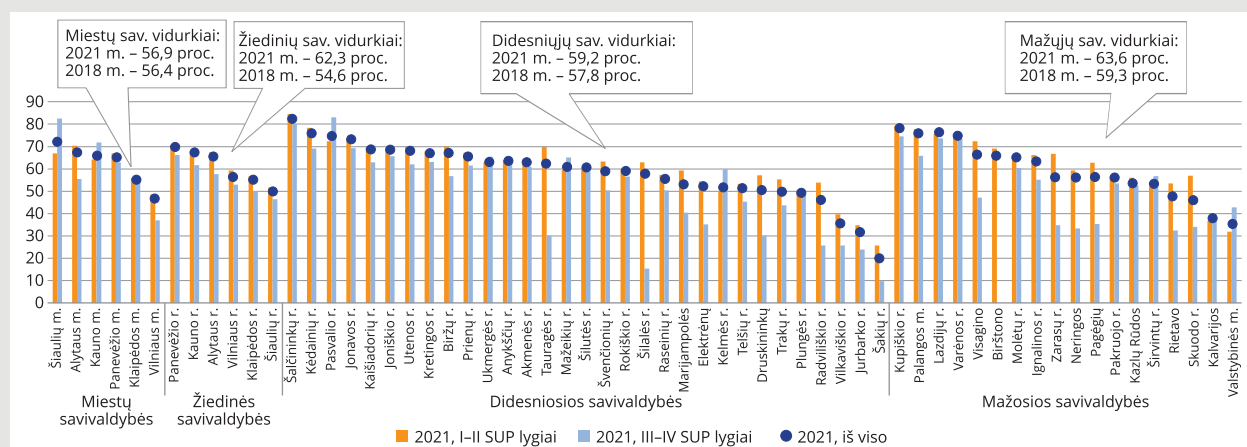
22.3 lentelė. Ukrainiečių vaikų ugdymo Lietuvoje modeliai

Ugdymo modelis	Modelio aprašymas
Integruotas mokymasis lietuviškose bendrojo ugdymo klasėse	Modelis taikomas 40 savivaldybių. Mokiniai mokosi kartu su bendraamžiais, turi individualias arba mažomis grupėmis rengiamas bendrojo ugdymo lietuvių kalbos pamokas ir konsultacijas.
Nuotolinis mokymasis pagal ukrainiečių programą	Modelis taikomas 30 savivaldybių. Mokiniai mokosi nuotoliniu būdu pagal ukrainiečių programą, o mokykloje lanko lietuvių kalbos pamokas ir neformalius būrelius.
Mokymasis išlyginamosiose klasėse	Modelis taikomas 7 savivaldybėse. Mokyklose įsteigiamos išlyginamosios klasės, pavyzdžiui, viena klasė 1–5 klasių mokiniams. Šiose klasėse mokinius moko mokytojai iš Ukrainos jų gimtąja kalba, be to, mokiniai turi 5 lietuvių kalbos pamokas per savaitę ir lanko pailgintas grupes lietuvių mokomąja kalba.

Duomenų šaltinis: 2022-04-28 R. Bernotienės pranešimas, <https://youtu.be/n3g90Fip3To>

22.11 pav. Gerėja SUP turinčių mokinių įsitraukimas į NVŠ veiklas, tačiau yra didelių skirtumų tarp savivaldybių

NVŠ galimybėmis mokykloje ir kitur besinaudojančių SUP turinčių mokinių* dalis pagal SUP lygių grupes 2021 m. ir savivaldybių grupių vidurkiai 2018 m. ir 2021 m.

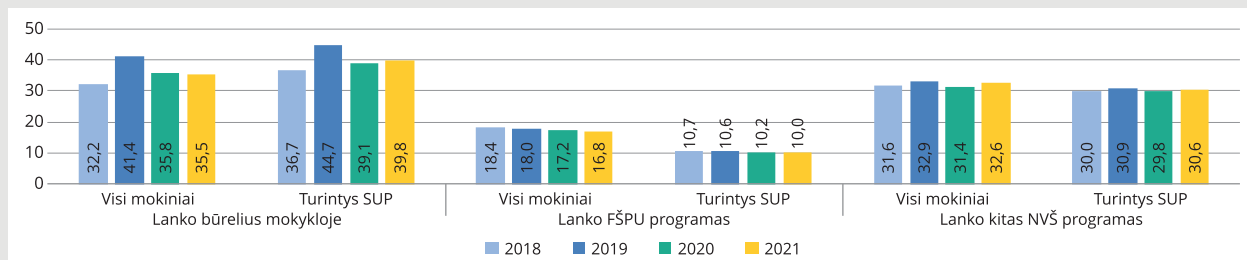

* Skaičiuojami priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo mokiniai.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

22.12 pav. Tik 10 proc. SUP turinčių mokinių renka FŠPU programas

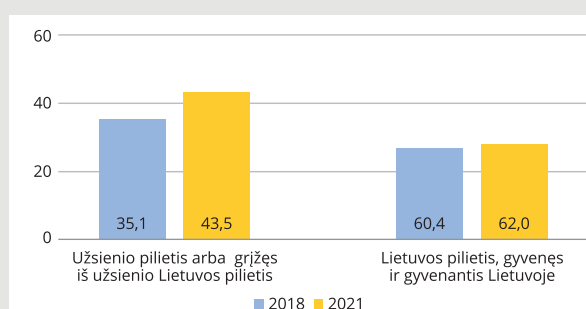
NVŠ galimybėmis mokykloje ir kitur besinaudojančių vaikų dalis (proc.) pagal NVŠ programas

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

22.13 pav. Didėja atvykusių ar grįžusių iš užsienio vaikų, lankančių NVŠ, dalis

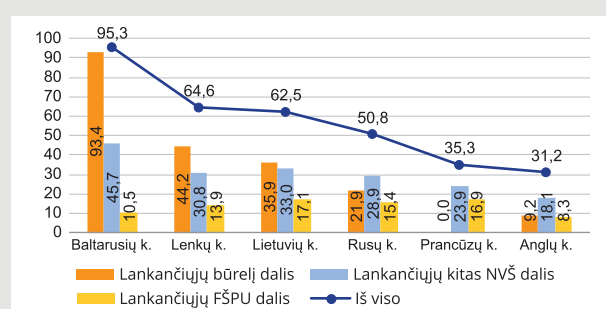
Atvykusių ar grįžusių iš užsienio vaikų, lankančių NVŠ, dalis (proc.)

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

22.14 pav. Mažiausia dalis lankančiųjų NVŠ – tarp besimokančiųjų prancūzų ir anglų kalbomis

Lankančiųjų NVŠ dalis (proc.) pagal mokinio mokomąją kalbą, 2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS
Nuoroda: WWW

23. Įtraukiojo ugdymo kokybė

- Mokyklų veiklos kokybės teminio išorinio vertinimo duomenys atskleidė, kad lyderystės ir vadybos sritis yra geriau įvertinta nei ugdymo(si) ir mokinių patirčių sritis. Mokykloms geriau sekasi telkti bendruomenę, veikti kartu ir tartis dėl įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo kryptingumo, tačiau įgyvendinti šiuos susitarimus, organizuojant kasdienį įtraukiojo ugdymo procesą, pavyksta tik iš dalies.
- Įtraukiojo ugdymo procesai mokyklos lygmeniu yra stipresni nei asmeniniu mokytojų lygmeniu. Mokyklos dažnai deklaruoja įtraukiojo ugdymo kultūrą, nuostatas, ir tai atsispindi mokyklos planavimo dokumentuose, tačiau ugdymo(si) praktikoje šie procesai, vertinant kiekvieno mokinio pasiekimus ir pažangą, nepastebimi.
- Geriau įvertinta vidutinio dydžio ir palankesnės SEK aplinkos mokyklose stebėtų pamokų, taip pat pamokų, kurias vedė aukštos kvalifikacijos mokytojai, kokybė. Mokyklos vietovė, tipas, ugdymo programa, pagal kurią buvo vestos pamokos, ir mokytojo pedagoginio darbo stažo trukmė reikšmingos įtakos pamokos kokybei nedarė.

Siekiant įvertinti įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo kryptingumą, 2021 m. spalio–lapkričio mėnesiais 30 bendrojo ugdymo mokyklų buvo atliktas teminis išorinis mokyklų veiklos kokybės vertinimas. Vertinti atrinktos mokyklos, kuriose mokėsi ne mažiau kaip 200 mokinių, mokyklos pasižymėjo mokinių socialine, kultūrine, mokymosi pasiekimų lygmenų įvairove, jose mokėsi ne mažiau nei 5 procentai mokinių, turinčių vidutinių, didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių. Įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo kryptingumui įvertinti mokyklose buvo vertintos dvi veiklos sritys: *lyderystė ir vadyba*, taip pat *ugdymas(is) ir mokinių patirtys*.

Mokyklų veiklos kokybės vertinimo rezultatai. 2021 m. mokyklų veikla šiose srityse dažniausiai vertinta 2 lygiu (patenkinamai) ar 3 lygiu (gerai). Iš išorinio vertinimo duomenų matyti, kad mokyklų veikla *lyderystės ir vadybos* srityje (buvo vertinta pagal 8 rodiklius) įvertinta geriau nei *ugdymo(si) ir mokinių patirčių* srityje (buvo vertinta pagal 3 rodiklius). Verta paminėti, kad 2021 m. nė viena mokyklų veiklos sritis ar joms priskiriamas rodiklis nebuvo įvertinti 1 lygiu (prastai) ar N lygiu (labai prastai) (23.1 pav.).

Mokyklų veiklos *lyderystės ir vadybos* srityje įvertinimo vidurkis – 2,87, dviejų mokyklų veikla šioje srityje buvo įvertinta 4 lygiu (labai gerai). Vertinant mokyklų veiklą pagal atskirus šios srities rodiklius, matyti, kad geriausiai įvertinta *mokyklų tinklaveika* (7 mokyklų veikla įvertinta 4 lygiu, 22 mokyklų – 3 lygiu), taip pat *perspektyva ir bendruomenės susitarimai* (3 mokyklų veikla įvertinta 4 lygiu, 21 mokyklos – 3 lygiu). Sudėtingiausiai mokykloms šioje srityje sekėsi *bendradarbiavimas su tėvais (globėjais, rūpintojais)* (17 mokyklų veikla įvertinta 3 lygiu, 13 mokyklų – 2 lygiu, nebuvo nė vieno įvertinimo 4 lygiu) (23.1 pav.).

Mokyklų veiklos *ugdymo(si) ir mokinių patirčių* srityje vertinimo vidurkis reikšmingai žemesnis – 2,37, nė vienos vertintos mokyklos veikla šioje srityje ar pagal jai priskiriamus atskirus rodiklius nebuvo įvertinta 4 lygiu. Pagal atskirus šios srities rodiklius geriausiai įvertinta mokyklų veikla *planuojant ugdymą(si)* (14 mokyklų veikla įvertinta 3 lygiu, 16 mokyklų – 2 lygiu), žemiausi vertinimai – pagal rodiklį *vertinimas ugdant ir rezultatai*: 4 mokyklų veikla įvertinta 3 lygiu, 26 mokyklų – 2 lygiu.

Įvertinę visus mokyklų veiklos aspektus, vertintojai, remdamiesi gautais duomenimis, nustato stipriuosius ir tobulintinus veiklos aspektus. 2021 m., vertinant įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo kryptingumą, tarp stipriųjų mokyklų veiklos aspektų pateko daugiau rodiklių, susijusių su *lyderystės ir vadybos* sritimi, tarp tobulintinų – *ugdymo(si) ir mokinių patirčių* srities rodikliai.

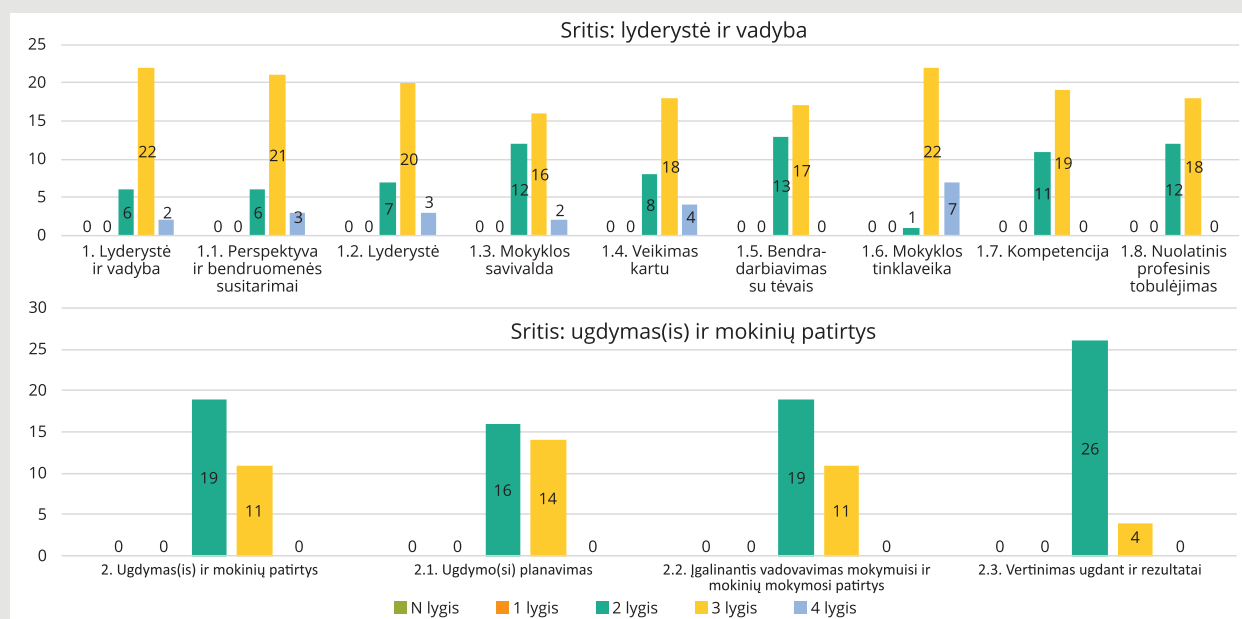
Tarp stipriųjų mokyklų veiklos aspektų daugiau kaip pusėje vertintų mokyklų buvo nurodyti *įtraukios kultūros kūrimas* ir *optimalus išteklių paskirstymas*, daugiau kaip trečdalyje mokyklų – *švietimo pagalbos specialistų ir mokytojų padėjėjų vaidmenys* (23.2 pav.). Svarbu paminėti, kad tokie reikšmingi įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo aspektai, kaip mokinių įtraukimas į mokymosi procesą, mokinių įvairovės pažinimas, rezultatai (pasiekimai ir pažanga), pasiekimų vertinimas mokinių įvairovėje, kaip stiprieji įvertinti tik pavienėse mokyklose.

Mokyklų teminio išorinio vertinimo rezultatai atskleidė ir tobulintinus mokyklų veiklos aspektus – beveik pusėje vertintų mokyklų kaip tobulintini buvo nurodyti *rezultatai (pasiekimai ir pažanga)* ir *ugdymosi tikslai*, trečdalyje mokyklų – *mokinių įtraukimas į mokymosi procesą* (23.3 pav.).

Verta atkreipti dėmesį, kad vertintos mokyklos jau pasižymi mokinių įvairove, tačiau išorinio vertinimo duomenys rodo, kad vertintos mokyklos dar tik rengiasi įgyvendinti įtraukijį ugdymą(si), joms sunkiau sekasi kokybiškai organizuoti kasdienį įtraukiojo ugdymo(si) procesą.

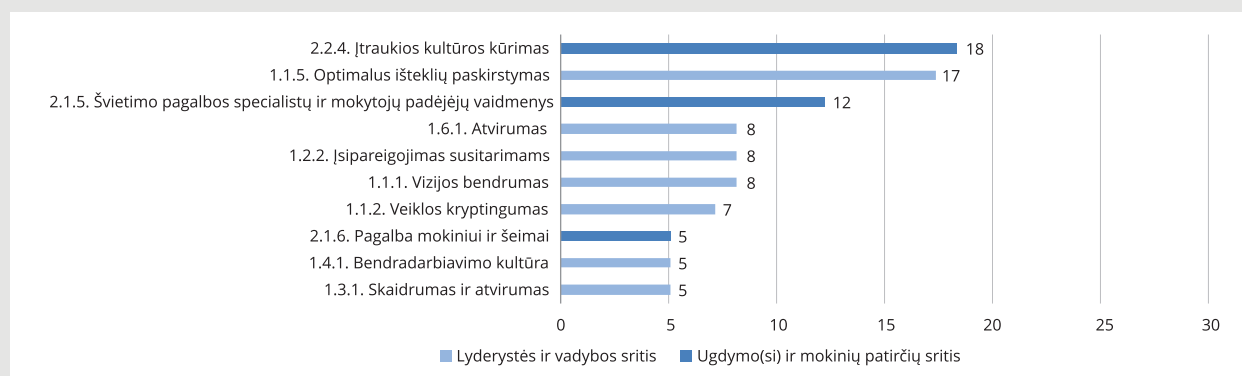
23.1 pav. Mokyklų veikla geriau įvertinta lyderystės ir vadybos nei ugdymo(si) ir mokinių patirčių srityje

2021 m. vertintų mokyklų skaičius pagal veiklos sričių ir rodiklių įvertinimus (mokyklų skaičius N = 30)

Duomenų šaltinis: NŠA
Nuoroda: WWW

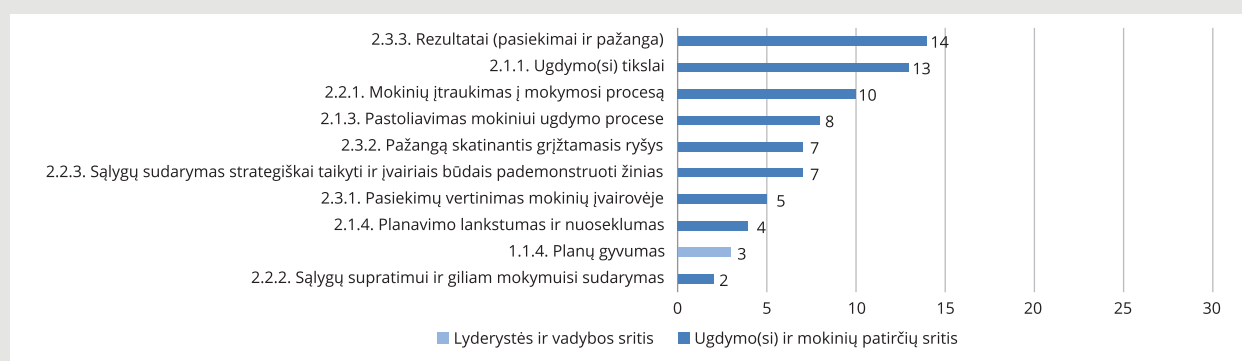
23.2 pav. Kaip stiprieji mokyklų veiklos aspektai dažniausiai nurodomi įtraukios kultūros kūrimas, optimalus išteklių paskirstymas ir švietimo pagalbos specialistų ir mokytojų padėjėjų vaidmenys

2021 m. įvertintų mokyklų skaičius pagal stipriuosius veiklos aspektus (mokyklų skaičius N = 30)

Duomenų šaltinis: NŠA
Nuoroda: WWW

23.3 pav. Kaip tobulintini vertintų mokyklų veiklos aspektai dažniausiai nurodomi rezultatai (pasiekimai ir pažanga), ugdymo(si) tikslai ir mokinių įtraukimas į mokymosi procesą

2021 m. įvertintų mokyklų skaičius pagal tobulintinus veiklos aspektus (mokyklų skaičius N = 30)

Duomenų šaltinis: NŠA
Nuoroda: WWW

Pamokos kokybės vertinimo rezultatai. Atlikdami išorinį vertinimą, vertintojai stebi, fiksuoja ir vertina kasdienę mokyklos veiklą, renka duomenis pagal penkis pamokos aspektus: *ugdymo(si) aplinkos, vadovavimas kiekvieno mokinio ugdymuisi, mokymosi patirtys, vertinimas ugdant, kiekvieno mokinio pažanga ir pasiekimai*. 2021 m. 30 mokyklų buvo stebėtos ir vertintos 1 553 pamokos. Stebėtų pamokų kokybės vertinimas svyravo nuo 1 (tokį įvertinimą gavo 4 vertintos pamokos) iki 4 (aukščiausią įvertinimą gavo 47 pamokos), bendras visų stebėtų pamokų kokybės vertinimo vidurkis buvo lygus 2,51.

Analizuojant pamokos kokybę pagal atskirus jos aspektus, matyti, kad geriausiai pamokose įvertintos *ugdymo(si) aplinkos*: šio aspekto vertinimo vidurkis yra aukščiausias, daugiau kaip pusėje pamokų (56 proc. visų stebėtų pamokų) jis įvertintas 3 lygiu (gerai) arba 4 lygiu (labai gerai). Kiek žemesnis yra *mokymosi patirčių* ir *vadovavimo kiekvieno mokinio ugdymuisi* aspektų vertinimo vidurkis. Prasčiausiai įvertinti pamokų aspektai yra *vertinimas ugdant* (patenkinamai ir prastai įvertintų pamokų dalis – 61 proc.) ir *kiekvieno mokinio pažangos ir pasiekimų* aspektas (patenkinamai ir prastai įvertintų pamokų dalis – 69 proc.) (23.4 pav. ir 23.5 pav.).

Teminio išorinio vertinimo duomenys leido nustatyti keletą pamokos kokybės skirtumų tendencijų (23.6 pav.):

- Aukštesnė kokybė dažniau fiksuota pamokose, kurios stebėtos palankesnės SEK aplinkos mokyklose (nemokamai maitinama mažiau nei 30 proc. šių mokyklų mokinių), vidutinio dydžio mokyklose (mokosi nuo 501 iki 700 mokinių), mokyklose, kurioms tas pats direktorius vadovauja pirmus metus ir 11–20 metų, taip pat pamokose, kurias vedė aukštos kvalifikacijos mokytojai (metodininkai ir ekspertai).
- Žemesnė kokybė fiksuota pamokose, kurios stebėtos mažiau palankios SEK aplinkos mokyklose (nemokamai maitinama daugiau nei 30 proc. šių mokyklų mokinių), mažose (mokosi nuo 199 iki 500 mokinių) ir didelėse mokyklose (mokosi daugiau kaip 1 000 mokinių), mokyklose, kurioms tas pats direktorius vadovauja daugiau kaip 30 metų, taip pat pamokose, kurias vedė žemesnės kvalifikacijos mokytojai (neturintieji kvalifikacinės kategorijos ir įgijusieji mokytojo kvalifikacinę kategoriją).

Tačiau nuodugnesnė duomenų analizė rodo didelius veiklos kokybės skirtumus ne tik tarp skirtingos kvalifikacijos mokytojų, bet ir tarp turinčiųjų tą pačią kvalifikacinę kategoriją. Pavyzdžiui, dalies aukštą kvalifikaciją turinčių mokytojų (beveik penktadali (17 proc.) ekspertų ir beveik pusės (48 proc.) metodininkų) vestų pamokų įvertinimas buvo žemesnis už bendrą visų įvertintų pamokų vidurkį. Apytiksliai trečdali kvalifikacinės kategorijos neturinčių (33 proc.) ir mokytojo kvalifikacinę kategoriją įgijusių mokytojų (37 proc.) pamokų kokybė – aukštesnė už bendrą visų įvertintų pamokų vidurkį. Šie duomenys rodo, kad įgyta aukšta kvalifikacija ne visuomet patvirtina ir užtikrina aukštą pedagoginės veiklos, ugdymo kokybę.

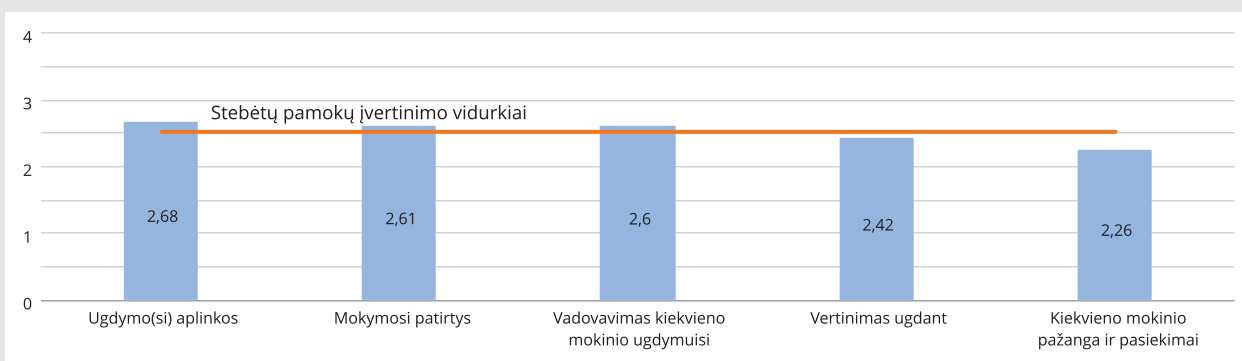
Statistiškai reikšmingų kokybės skirtumų nenustatyta, lyginant pamokos kokybės įvertinimo rezultatus pagal mokyklos vietovę, tipą, ugdymo programą ir pamoką vedusio mokytojo pedagoginio darbo stažą. Pastarasis faktas rodo, kad ilgametė pedagoginio darbo patirtis pati savaime neužtikrina aukštesnės ugdymo kokybės, svarbu nuolat tikslingai ir kryptingai profesionaliai tobulėti, gebėti atnaujinti savo kompetencijas, taikyti šiuolaikines ugdymo metodikas, inovacijas ir technologijas.

Po kiekvienos stebėtos pamokos vertintojai kartu su mokytoju aptarė pamoką ir įvardijo, kurie pamokos komponentai buvo stiprieji, kurie – tobulintini. Visų 2021 m. stebėtų pamokų kokybės įvertinimo duomenys rodo, kad dažniausiai kaip stiprusis pamokos komponentas buvo įvardyti *įtraukios kultūros kūrimas* (15,9 proc. stebėtų pamokų), *mokinių įsitraukimas į mokymosi procesą* (12,0 proc. stebėtų pamokų) ir *optimalus išteklių paskirstymas* (9,4 proc. stebėtų pamokų). Stiprieji pamokos komponentai rečiausiai buvo tokie svarbūs įtraukiojo ugdymo aspektai, kaip *pagalba mokiniui ir šeimai, lyderystė mokymuisi ir švietimo pagalbos specialistų ir mokytojų padėjėjų vaidmenys* (1,1–1,2 proc. stebėtų pamokų).

Kaip tobulintini pamokos komponentai dažniausiai nurodyti *rezultatai (pasiekimai ir pažanga)* (22,7 proc. stebėtų pamokų), *pasiekimų vertinimas mokinių įvairovėje* (12,2 proc. stebėtų pamokų) ir *ugdymo tikslai* (10,1 proc. stebėtų pamokų). Rečiausiai vertintojai siūlė tobulinti tokius pamokos komponentus, kaip *pagalba mokiniui ir šeimai ir švietimo pagalbos specialistų ir mokytojų padėjėjų vaidmenys* (atitinkamai 0,9 proc. ir 0,6 proc. stebėtų pamokų). Verta pastebėti, kad šie pamokos komponentai rečiausiai buvo įvardyti ir kaip stiprieji.

Teminio išorinio įvertinimo duomenys rodo, kad stebėtose pamokose mokytojai dažniausiai remiasi tradicine mokymo paradigma (57 proc. stebėtų pamokų). Pamokose trūksta visų mokinių įsitraukimo į mokymosi procesą, o tai sudarytų sąlygas kiekvienam mokiniui gilintis į mokomąją medžiagą, ją pritaikyti kuriant ir parodant savo individualias žinias. Paviršutiniškas išmoktos medžiagos ir pasiektų rezultatų apibendrinimas, mažas dėmesys tolesnio mokymosi projektavimui nesudaro prielaidų kurti pamoką, kurioje mokymo(si) procesas būtų atviras, patirtinis, suasmenintas, taip pat ir savivaldus, tai yra grįstas šiuolaikine mokymo paradigma.

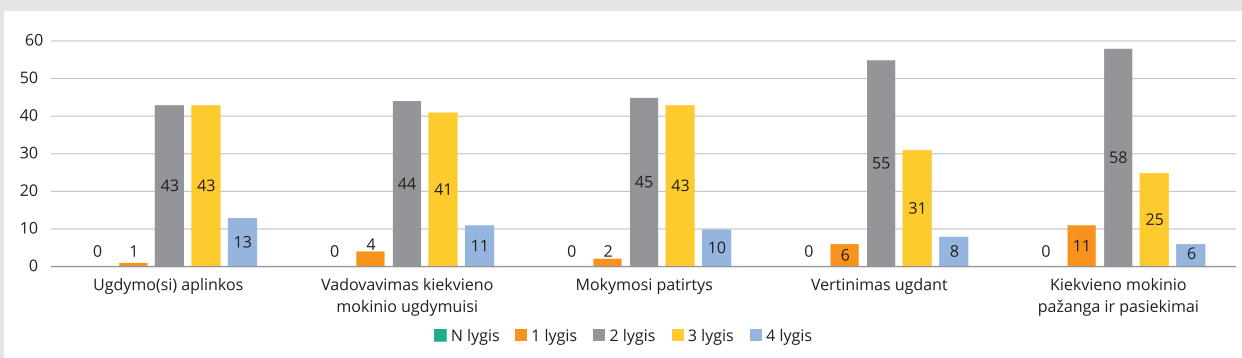
23.4 pav. Geriausiai įvertintas pamokos aspektas buvo *ugdymo(si) aplinkos*, prasčiausiai – kiekvieno mokinio pažanga ir pasiekimai
2021 m. stebėtų pamokų kokybės įvertinimo vidurkiai pagal atskirus pamokos aspektus (pamokų skaičius N = 1 553)

Duomenų šaltinis: NŠA
Nuoroda: WWW

23.5 pav. *Ugdymo(si) aplinkos* pamokose dažniau buvo įvertintos labai gerai arba gerai, o kiekvieno mokinio pažanga ir pasiekimai dažniau įvertinti patenkinamai arba prastai

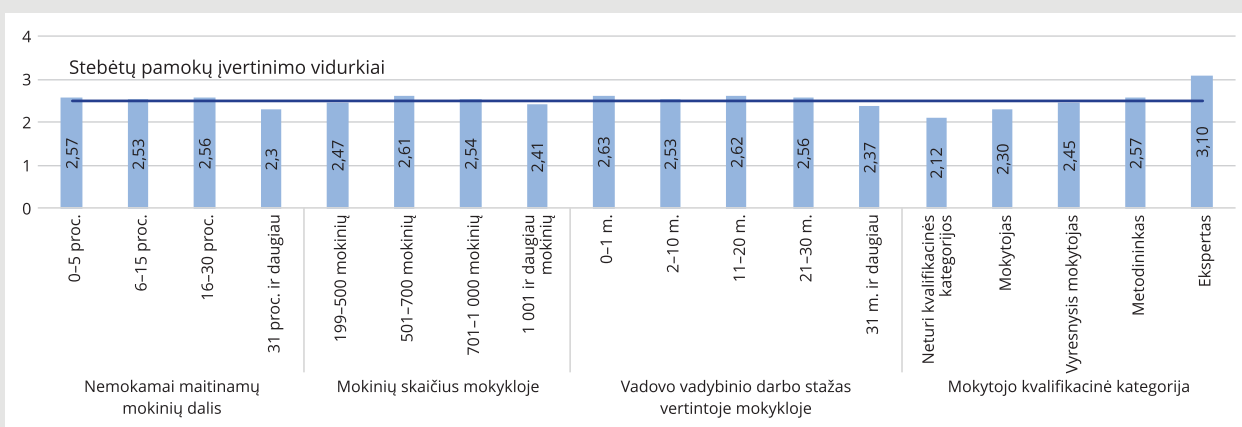
2021 m. stebėtų pamokų dalis (proc.) pagal atskirų pamokos aspektų kokybės įvertinimo lygį (pamokų skaičius N = 1 553)

Duomenų šaltinis: NŠA
Nuoroda: WWW

23.6 pav. Aukštesnė ugdymo kokybė dažniau fiksuota pamokose, kurios stebėtos palankesnės SEK aplinkos, vidutinio dydžio mokyklose ir pamokose, kurias vedė aukštos kvalifikacijos mokytojai

2021 m. stebėtų pamokų įvertinimo vidurkiai pagal nemokamai maitinamų mokinių dalį ir mokinių skaičių mokykloje, vadovo vadybinio darbo stažą vertintoje mokykloje ir mokytojo kvalifikacinę kategoriją

Duomenų šaltinis: NŠA
Nuoroda: WWW

24. Įtraukiojo ugdymo finansavimas ir aprūpinimas

- Nuo 2018 m. iki 2021 m. švietimo pagalbai panaudotų lėšų suma išaugo 25,47 mln. Eur, o nuo 2019 m. iki 2021 m. vienam mokiniui tekusios švietimo pagalbos lėšos išaugo 55,81 Eur. Daugiau mokymo lėšų skiriama SUP turintiems mokiniams, besimokantiems tautinių mažumų kalbomis, besimokantiems valstybine mokomąja kalba daugiakalbėje aplinkoje ir migrantams. 2022 m. papildomas finansavimas skirtas iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukusių karo pabėgėlių švietimui.
- Nuo 2018 m. iki 2022 m. iš ES struktūrinių fondų įtraukiojo ugdymo plėtrai užtikrinti išmokėta 24,67 mln. Eur, skirtų infrastruktūrai gerinti, aprūpinti specialiomis mokymo priemonėmis, įtraukiojo ugdymo modeliams ir metodikoms kurti, pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų kvalifikacijai tobulinti ir kitiems įtraukiojo ugdymo tikslams.
- Nuo 2024 m. įsigaliojus Švietimo įstatymo pakeitimams, kuriais siekiama ugdymo įstaigose įtvirtinti įtraukties principą, planuojamos papildomos 220 mln. Eur investicijos iš ES struktūrinių fondų ir valstybės biudžeto.

Švietimo pagalba šalies ugdymo ir mokymo įstaigose ir šią pagalbą teikiančiose institucijose daugiausia finansuojama iš valstybės ir savivaldybių biudžetų, taip pat iš ES lėšų, gautos paramos. Šiai sričiai finansuoti lėšos iš valstybės biudžeto skiriamos per tikslinę mokymo lėšų dotaciją, apskaičiuojamą savivaldybėms pagal *Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos apraše* (2018) nustatytą metodiką. Metodika yra reguliariai atnaujinama, todėl 2022 m. finansavimo dydžiai, palyginti su 2021 m. duomenimis, gali keistis. Be to, specialioji tikslinė dotacija skiriama koordinuotai teikiamų paslaugų vaikams nuo gimimo iki 18 m. (turintiems didelių ir labai didelių SUP – iki 21 m.) ir vaiko atstovams pagal įstatymą koordinavimui finansuoti (2021 m. – 1,2 mln. Eur). Ūkio lėšos savivaldybių mokykloms (klasėms arba grupėms), skirtos šalies (regiono) mokiniams, turintiems SUP, taip pat skiriamos iš specialios tikslinės dotacijos. 2021 m. šių lėšų suma sudarė 23,3 mln. Eur.

Švietimo finansavimo duomenys rodo, kad šalyje auga švietimo pagalbai panaudotų lėšų suma – 2021 m. švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginę-psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose buvo panaudota 86,83 mln. Eur, tai yra 25,47 mln. Eur daugiau nei 2019 m. Švietimo pagalba yra savarankiška savivaldybių funkcija ir iš specialios tikslinės dotacijos nėra finansuojama visa apimtimi, todėl trūkstamą lėšų sumą šiai funkcijai vykdyti savivaldybės gali skirti iš savo biudžetų.

Skaičiuojant vidutiniškai vienam mokiniui tekusias švietimo pagalbos lėšas, 2021 m. jos sudarė 193,29 Eur, tai yra 55,81 Eur daugiau, palyginti su 2019 m. Tačiau svarbu atkreipti dėmesį, kad pagal *Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašą* (2018), skirtingoms mokinių grupėms apskaičiuojamos skirtingos lėšų sumos. Pagal minėto aprašo 2021 m. rugsėjo 1 d. redakciją, mažiausia suma švietimo pagalbai teikti buvo apskaičiuota vienam mokiniui, kuris neturi SUP ir nėra migrantas – 102,29 Eur, didžiausia suma – bendrojo ugdymo mokiniui, turinčiam didelių arba labai didelių SUP – 1 492,89 Eur (24.1 lentelė).

Savivaldybių lygmens duomenys rodo reikšmingus švietimo pagalbai panaudotų lėšų skirtumus ir tarp savivaldybių grupių, ir tarp atskirų savivaldybių. Ši lėšų skirtumą daugiausia lemia savivaldybėje ugdomų SUP turinčių mokinių skaičius. Didžiausia švietimo pagalbai panaudotų lėšų suma vienam mokiniui 2021 m. teko mažųjų savivaldybių grupėje, mažiausia suma – miestų savivaldybių grupėje. 2021 m. didžiausia ir mažiausia švietimo pagalbai panaudotų lėšų suma, tekusi vienam mokiniui, atskirose savivaldybėse skyrėsi 3 kartus arba 226,71 Eur. 2021 m. didžiausia švietimo pagalbai panaudotų lėšų suma teko Lazdijų r. (339,75 Eur), Pasvalio r. (274,30 Eur) ir Vilkaviškio r. (268,72 Eur) savivaldybėse, mažiausia – Pagėgių (143,55 Eur), Šilalės r. (134,22 Eur) ir Neringos (113,04 Eur) savivaldybėse. Nuo 2019 m. iki 2021 m. tik Pagėgių savivaldybėje sumažėjo švietimo pagalbai panaudotos lėšos, tekusios vienam mokiniui, visose kitose savivaldybėse – išaugo (24.1 pav.).

Pagal *Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašą* (2018), didesnės mokymo lėšos apskaičiuojamos ir mokiniams, besimokantiems tautinių mažumų kalbomis. 2021 m. šiems vaikams, ugdomiems pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, lėšos ugdomajai veiklai įgyvendinti padidintos 6,25 proc. Bendrojo ugdymo lygmenyje 1–4 klasių mokiniams mokymo lėšos padidintos 24 proc., 5–8 klasių mokiniams – 22 proc., 9–12 (I–IV gimnazijos) klasių mokiniams – 20 proc. Didesnės lėšos apskaičiuotos ir vadovėliams, kitoms mokymo priemonėms įsigyti ar nuomoti, ugdant mokinius pagal priešmokyklinio (5 proc. didesnės lėšos) ir bendrojo ugdymo programas (20 proc. didesnės lėšos).

24.1 lentelė. Įvairioms mokinių grupėms apskaičiuojamos skirtingos mokymo lėšos, tenkančios vienam mokiniui

Vienam mokiniui apskaičiuojamos lėšos pagal *Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo redakciją, galiojančią nuo 2021-09-01*

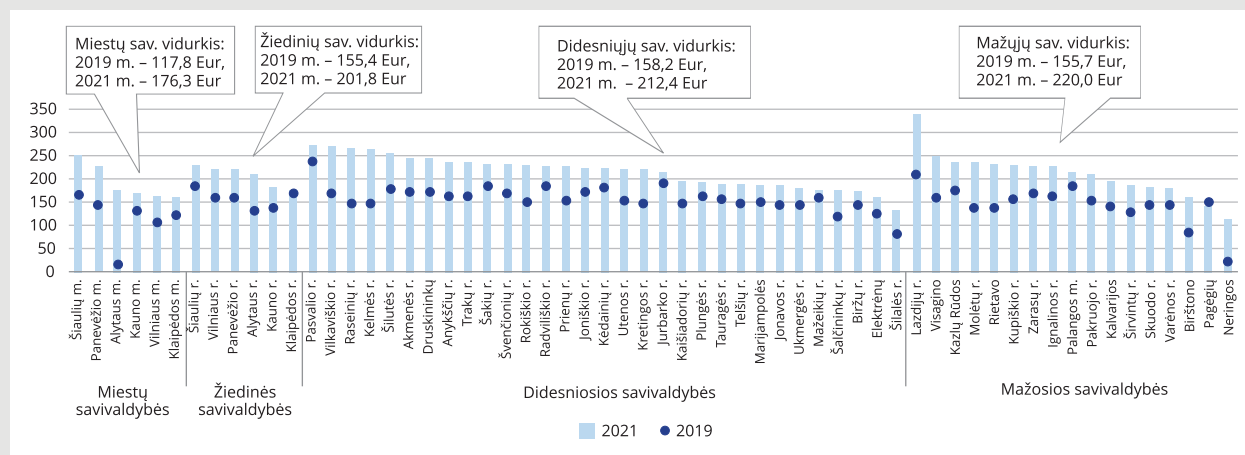
Ugdymo reikmės, susijusios su švietimo pagalba mokyklose ir pedagoginę-psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose	Lėšos (Eur)
Pedagoginei-psichologinei pagalbai organizuoti, prevencinėms programoms įgyvendinti	25,28
Mokiniams (išskyrus SUP turinčius mokinius ir migrantus)	102,29
SUP turintiems mokiniams:	
besimokantiems pagal bendrojo ugdymo programas ir turintiems <i>nedidelių arba vidutinių</i> SUP	756,06
besimokantiems pagal bendrojo ugdymo programas ir turintiems <i>didelių arba labai didelių</i> SUP	1 492,89
besimokantiems pagal ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo programas ir turintiems <i>nedidelių arba vidutinių</i> SUP	660,88
besimokantiems pagal ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo programas ir turintiems <i>didelių arba labai didelių</i> SUP	1 299,45
Migrantams (<i>užsieniečiams ir Lietuvos Respublikos piliečiams, atvykusiems gyventi į Lietuvos Respubliką, kurie mokosi pagal bendrojo ugdymo programas bendrojo ugdymo klasėse ir nemoka valstybinės kalbos, ne ilgiau kaip 2 metus nuo mokymosi Lietuvos Respublikoje pradžios</i>)	527,44

Pastaba: mokiniams, kurie turi SUP ir yra migrantai, taikomi tik SUP turintiems mokiniams nustatyti švietimo pagalbos teikimo mokyklose ir pedagoginę-psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose koeficientai.

Duomenų šaltinis: ŠMSM

24.1 pav. Didžiausia švietimo pagalbai panaudotų lėšų suma vienam mokiniui 2021 m. teko mažųjų savivaldybių grupėje

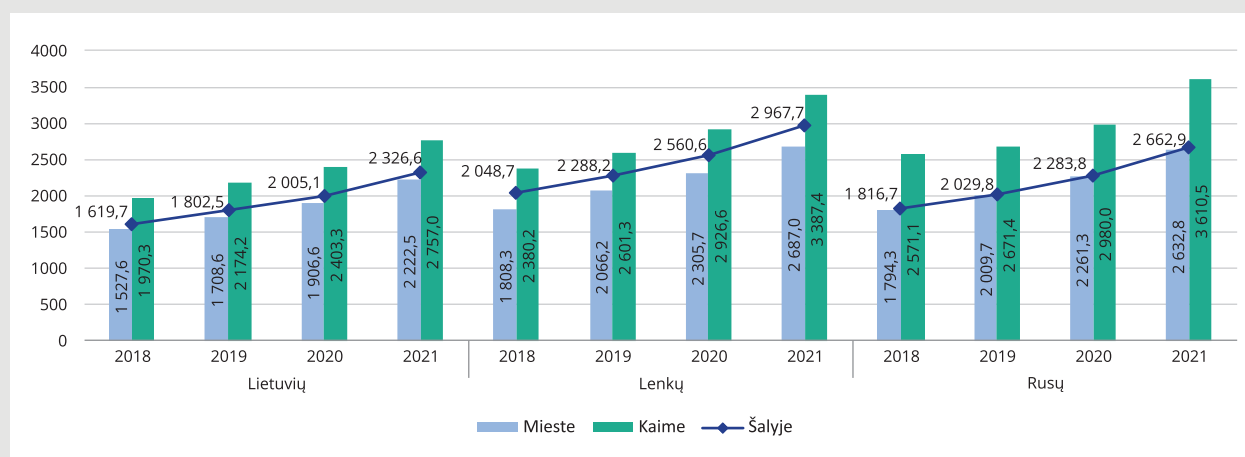
Mokymo lėšos (Eur), panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginę-psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui, ugdomam pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas

Duomenų šaltinis: ŠMSM
Nuoroda: WWW

24.2 pav. Besimokantiems tautinių mažumų kalbomis tenka didesnės mokymo lėšos

Vienam bendrojo ugdymo mokyklos mokiniui vidutiniškai tekusios mokymo lėšos (Eur) pagal vietovę ir klases mokomąją kalbą, 2018–2021 m.

Duomenų šaltinis: ŠMSM
Nuoroda: WWW

Skaičiuojant vidutiniškai vienam mokiniui tenkančias mokymo lėšas pagal klasės mokomąją kalbą, matyti, kad besimokantiesiems tautinių mažumų kalbomis tenka didesnės mokymo lėšos (24.2 pav.). Mokiniam, kurie mokosi kaimo vietovėse veikiančiose mokyklose, pagal visas mokomąsias kalbas tenka daugiau mokymo lėšų nei miesto vietovių mokyklose. Nuo 2018 m. iki 2021 m. mokymo lėšos didėjo visose mokomųjų kalbų grupėse, kiek labiau – besimokantiesiems tautinių mažumų kalbomis (lietuvių kalba – 44 proc., lenkų kalba – 45 proc., rusų kalba – 47 proc.).

2022 m. įgyvendinant įtraukujį ugdymą, iškilo papildomo finansavimo poreikis – būtiniausioms iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukusių karo pabėgėlių švietimo reikmėms LRV skyrė 8,86 mln. Eur: vaikams ugdyti pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas, taip pat jiems vežioti į mokyklą ir atgal iki 2021–2022 m. m. pabaigos. Be lėšų ugdymui, LRV taip pat yra skyrusi 300 tūkst. Eur ukrainiečiams vaikams mokytis gimtosios kalbos, jų pilietiškumui ugdyti ir vasaros stovyklų veikloms, 360 tūkst. Eur Lietuvos aukštosiose mokyklose studijuojančių Ukrainos karo pabėgėlių stipendijoms, 790 tūkst. Eur suaugusiųjų iš Ukrainos lietuvių kalbos mokymui finansuoti, taip siekiant paspartinti jų integraciją Lietuvoje. 90 tūkst. Eur planuojama skirti pedagogų asociacijų projektams, skirtiems Ukrainos vaikų lietuvių kalbos įgūdžiams ugdyti ir emocinei, psichologinei pagalbai teikti, mokytojams konsultuoti.

Įtraukiamam ugdymui įgyvendinti skiriamos ir ES struktūrinių fondų lėšos. Nuo 2018 m. iki 2022 m. iš Europos regioninės plėtros fondo ir Europos socialinio fondo iš viso išmokėta arba iki 2022 m. pabaigos planuojama išmokėti 24,67 mln. Eur (24.3 pav.). Iš jų – 4,54 mln. Eur infrastruktūrai gerinti ir aprūpinti specialiosiomis mokymo priemonėmis, 17,99 mln. Eur – bendrajam ugdymui (įtraukiojo ugdymo modeliams ir metodikoms kurti ir įgyvendinti, švietimo pagalbos, socialinėms ir sveikatos priežiūros paslaugoms plėtoti, pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų kvalifikacijai tobulinti ir kt.) ir 2,14 mln. Eur – profesiniam mokymui.

Norint sėkmingai įgyvendinti įtraukujį ugdymą, mokyklas būtina aprūpinti specialiosiomis mokymo priemonėmis. 2018–2021 m., pagal du NŠA vykdomus projektus, už 1,21 mln. Eur įsigyta ir 334 mokykloms išdalyta daugiau kaip 2 tūkst. specialiųjų mokymo ir techninės pagalbos priemonių: interaktyvių stalų, kilimėlių ir ekranų su mobiliais stovais, įvairių tipų komunikacijos įrenginių, begalybės tunelio skydų, planšetinių kompiuterių ir įkrovimo spintų, pasunkintų liemenių ir antklodžių, širmų aplinkai struktūruoti, specialių kompiuterio pelių, alternatyvių klaviatūrų, porankių, siūstuvų, taip pat įsigyta kompiuterinė programinė įranga „Boardmaker“.

Siekiant spartinti įtraukiojo ugdymo plėtrą, užtikrinti lygias galimybes švietimo sistemoje, reikalingos patikimos, visiems asmenims tolygiai naudotis skirtos universalios dizaino mokymui(si) priemonės, tinkamos turintiesiems tiek SUP, tiek kitų individualių poreikių. *Mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų praktinių patirčių taikant universalios dizaino priemones ugdymui(si) analizė (2022)* leido nustatyti universalios ugdymo(si) dizaino priemonių privalumus. Svarbiausi iš jų: mokiniai, turintys SUP, geriau integruojasi, išmoksta bendradarbiauti, atsižvelgiama į skirtingus kiekvieno gebėjimus, ugdymo procesas tampa lankstesnis, pritaikytas kiekvienam asmeniui. Tyrimas atskleidė ir iššūkius, su kuriais susiduria mokytojai ir švietimo pagalbos specialistai, mokyklose taikdami universalios dizaino priemones – tai žmogiškųjų išteklių, žinių, kaip dirbti su universalios dizaino priemonėmis, ir laiko trūkumas, techniniai ribojimai, didelės priemonių kainos, pavėluota pagalba SUP turintiems mokiniams.

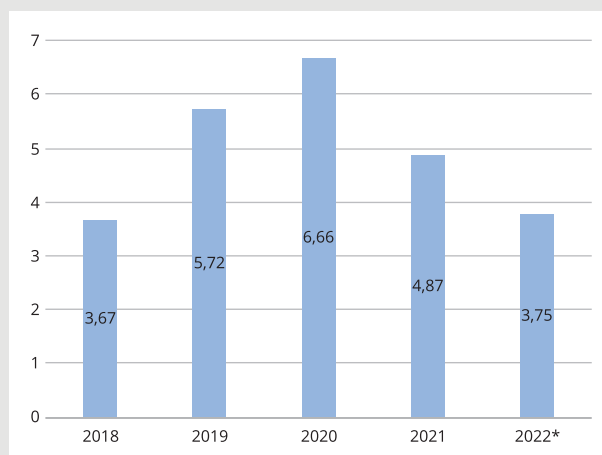
Kartu su specialiosiomis mokymo ir universalios dizaino priemonėmis, mokytojams būtina suteikti prieinamus ir patikimus įrankius, rekomendacijas, metodikas, padedančias įgyvendinti įtraukiojo ugdymo principus, dirbant su įvairiais mokiniais.

2024 m. įsigaliosiančiais Švietimo įstatymo pakeitimais valstybė siekia ugdymo įstaigose įtvirtinti įtraukties principą, švietimo sistemoje pašalinti kliūtis neįgaliesiems ir individualių ugdymosi poreikių turintiems mokiniams, kad jie galėtų ugdytis kartu su bendraamžiais. Šių pokyčių įgyvendinimui planuoti 2021 m. patvirtintas *Pasirengimo įgyvendinti Švietimo įstatymo Nr. I-1489 5, 14, 21, 29, 30, 34 ir 36 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 45¹ straipsniu nuostatas 2021–2024 metų veiksmų planas*, kurio tikslas – pašalinti fizines, emocines, informacines, socialines kliūtis ir užtikrinti kokybišką švietimą kiekvienam vaikui, mokantis drauge su bendraamžiais jam artimiausioje švietimo įstaigoje, suteikiant reikalingą, jo ugdymosi poreikius atliepiančią pagalbą.

Šiame plane numatyta per 2021–2024 m. laikotarpį iš Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir valstybės biudžeto lėšų skirti 220 mln. Eur penkiems esminiams uždaviniams įgyvendinti (daugiau informacijos apie tai pateikta 16 skyriuje) (24.4 pav.). Plane numatytos kompleksinės įtraukiamam ugdymui reikalingos priemonės – nuo mokyklų infrastruktūros pritaikymo, aprūpinimo reikalingomis mokymo priemonėmis iki konsultacinės pagalbos ir papildomų švietimo pagalbos pareigybių mokyklose steigimo ir kvalifikuotų specialistų rengimo stiprinimo.

24.3 pav. Nuo 2018 m. iki 2022 m. iš ES struktūrinių fondų įtraukiamam ugdymui įgyvendinti buvo skirta 24,67 mln. Eur

ES struktūrinių fondų lėšos (mln. Eur), 2018–2022 m. skirtos įtraukiamam ugdymui įgyvendinti

Pastaba: * pateikiama preliminarinė suma (susumuotos 2022 m. I ketvirtį išmokėtos ir planuojamos išmokėti lėšos).

Duomenų šaltinis: ŠMSM
Nuoroda: WWW

24.4 pav. Pasirengimo įgyvendinti Švietimo įstatymo Nr. I-1489 5, 14, 21, 29, 30, 34 ir 36 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 45¹ straipsniu nuostatas 2021–2024 metų veiksmų plane numatytos lėšos įtraukiojo ugdymo plėtros uždaviniams įgyvendinti

Stiprinti bendrosios paskirties mokyklų pasirengimą priimti ir ugdyti įvairių ugdymosi poreikių turinčius mokinius – 66,98 mln. Eur

Tobulinti švietimo pagalbos teikimo organizavimą šalies ir regioniniu lygmeniu – 139,62 mln. Eur

Stiprinti pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų rengimą ir jų kompetencijas įtraukiojo švietimo srityje – 12,59 mln. Eur

Stiprinti mokyklų bendruomenių ir visuomenės teigiamas nuostatas dėl švietimo įtraukties – 600 tūkst. Eur

Vykdyti švietimo įtraukties plėtros stebėseną – 169 tūkst. Eur

Šaltinis: Pasirengimo įgyvendinti Švietimo įstatymo Nr. I-1489 5, 14, 21, 29, 30, 34 ir 36 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 45¹ straipsniu nuostatas 2021–2024 metų veiksmų planas (2021)

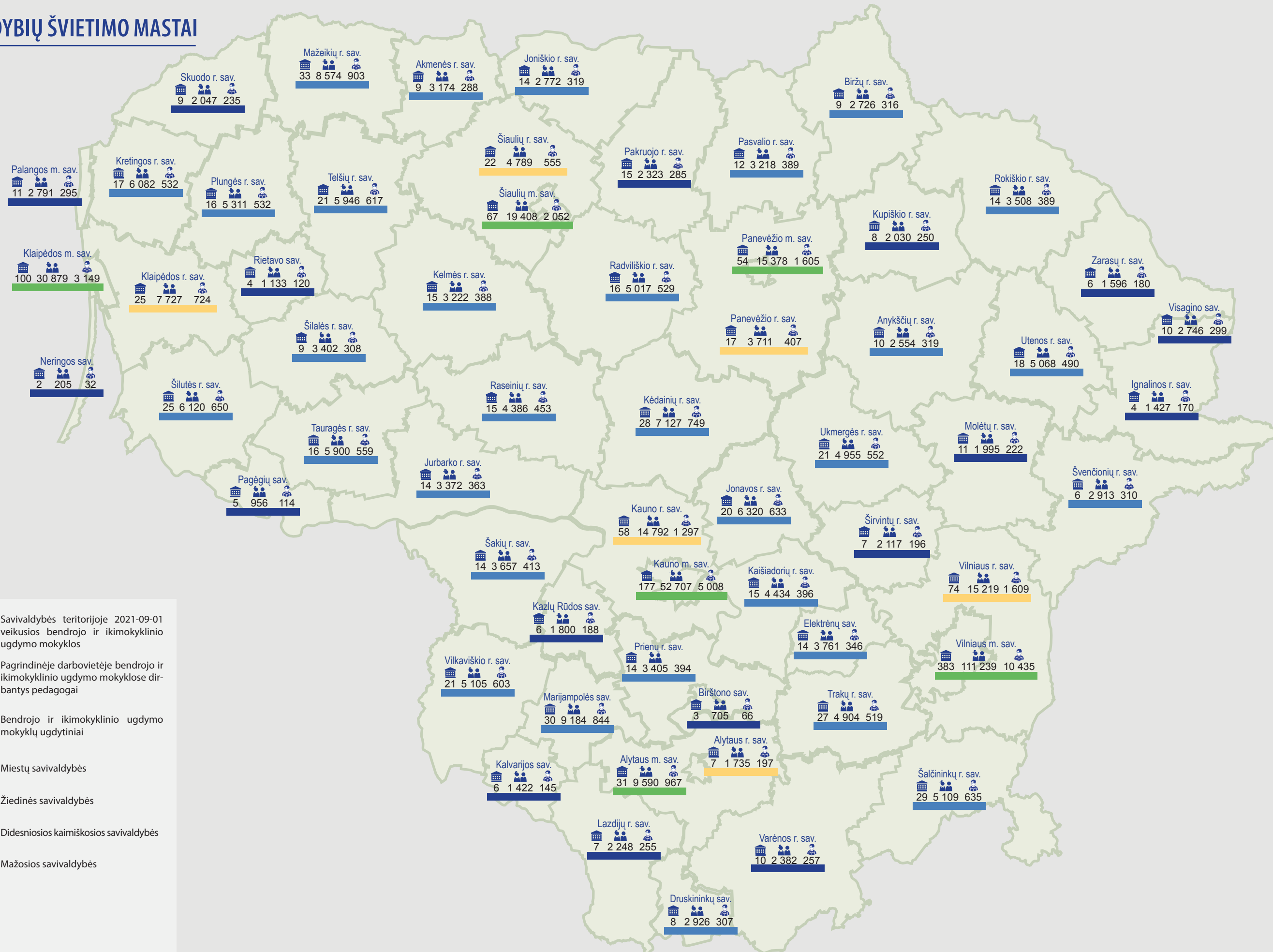
III DALIS

Švietimo būklė savivaldybėse

Šioje dalyje analizuojami kiekvienos savivaldybės švietimo būklės ypatumai ir kaitos tendencijos: atskleidžiami ne tik konkrečios savivaldybės ir kitų panašių savivaldybių mokinių pasiekimų ir juos lemiančių veiksnių skirtumai, bet ir pačioje savivaldybėje išryškėję skirtumai tarp merginų ir vaikų, kaimo ir miesto, skirtingos priklausomybės mokyklų. Pirmajame savivaldybės atlankos lape pateikiama bendroji statistinė informacija apie mokyklas ir mokinius, socialinio ir ekonominio konteksto rodikliai, mokinių mokymosi pasiekimai. Antrasis savivaldybės atlankos lapas yra skirtas įtraukiojo ugdymo situacijai savivaldybėje įvertinti: analizuojami rodikliai, atspindintys pasirengimą visa apimantiems ugdymo įtraukties procesams savivaldybės lygmeniu. Šiame atlankos lape taip pat pateikiama trumpa statistinė informacija apie iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukusius karo pabėgėlius, ugdomus savivaldybės švietimo įstaigose. Analizei naudojami ŠVIS duomenys, pateikti švietimo įstaigų, NŠA apibendrinti mokinių pasiekimų rodikliai, LSD ir Migracijos departamento duomenys. Įvertinus savivaldybės švietimo būklę ir (ar) jos kaitą, savivaldybės lygmens sprendimų priėmėjams ir vykdytojams pateikiamos trumpos rekomendacijos, padėsiančios gerinti mokinių pasiekimus, stiprinti mokyklų tinklą, pasirengti visavertei įtraukčiai ir kt. Kadangi savivaldybių atlankų apimtis ribota, parengta ir interaktyvi leidinio dalis. Ji padės praplėsti informacinį lauką: aktyvavus nuorodą atlankoje (leidinyje – QR kodas, elektroninėje versijoje – www), bus galima rasti daugiau duomenų ir rodiklių, ir tai leis išsamiau susipažinti su švietimo būklės ir kaitos statistika savivaldybėje.

SAVIVALDYBIŲ ŠVIETIMO MASTAI

Savivaldybės teritorijoje 2021-09-01 veikusios bendrojo ir ikimokyklinio ugdymo mokyklos

Pagrindinėje darbovietėje bendrojo ir ikimokyklinio ugdymo mokyklose dirbantys pedagogai

Bendrojo ir ikimokyklinio ugdymo mokyklų ugdytiniai

Miestų savivaldybės

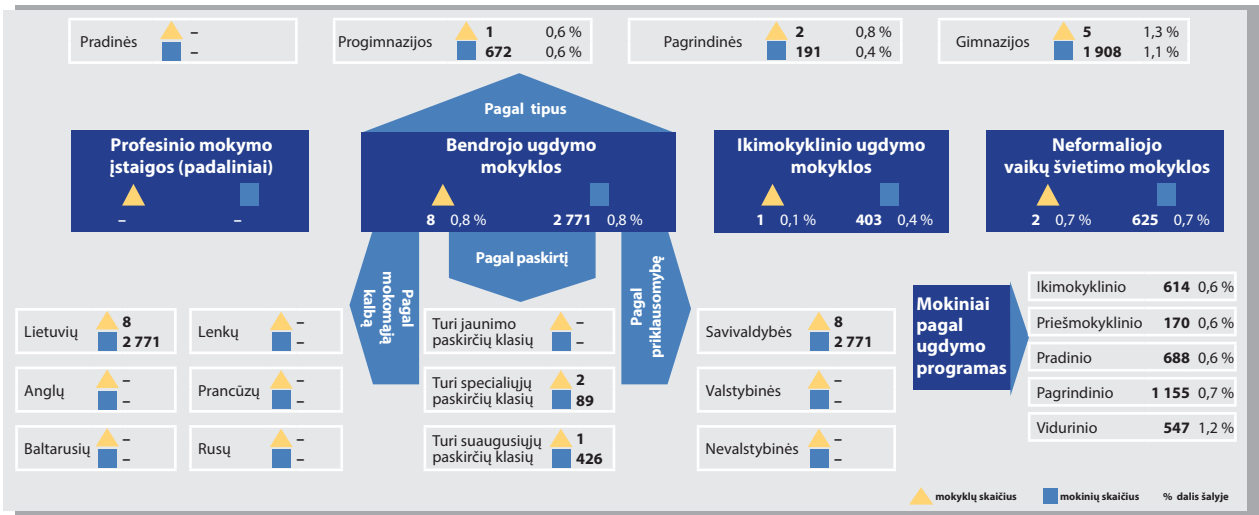
Žiedinės savivaldybės

Didesniosios kaimiškosios savivaldybės

Mažosios savivaldybės

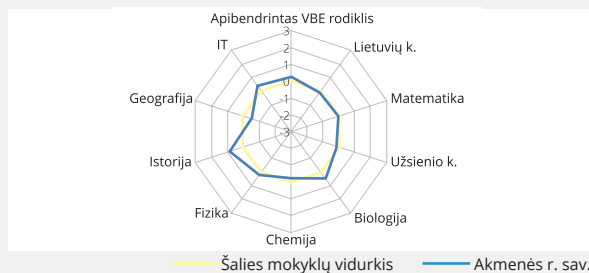
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	4,6↓	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	1,6↑
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	16,↓	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	14,3↔
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	887↑	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	20,6↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	20,5↑	Vienai sąlyginai mokytojo pareigybėi tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	11,4↓
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	14,6↑	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	0,9↔
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	41,9↓	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	93,4↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	38,2↑	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	0,4↓
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba tenkančios įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	246,1↑	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	59↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	20,6↑	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	92,9↓
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	16,1↓	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	16,6
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	718↑	Apibendrintas VBE rodiklis	183,5

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

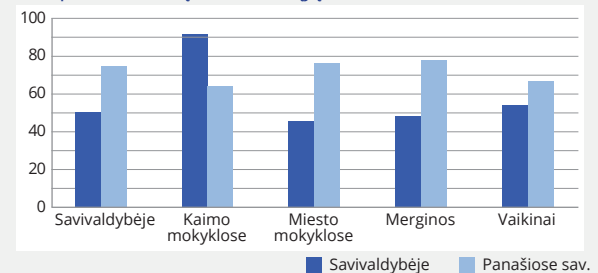
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

PUPP ir VBE rezultatai yra svarbūs pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų įgyvendinimo kokybės rodikliai. Apibendrintas VBE rodiklis ir 4 dalykų VBE rezultatai yra aukštesni už šalies mokyklų vidurkį. Prastesni nei šalies išlieka geografijos, užsienio k., chemijos, matematikos, lietuvių k. ir literatūros VBE rezultatai. Išlaikiusiųjų 3 ir daugiau VBE dalis (proc.) kaimo mokyklose yra didesnė, miesto, priešingai – mažesnė nei panašių savivaldybių. Išlieka mokinių pasiekimų skirtumai tarp miesto ir kaimo mokyklų. Padidėjo per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis, tačiau pasiekimų skirtumai tarp merginų ir vaikinų tapo dar ryškesni. Daugelyje mokyklų PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos įvertinimai 2021 m. buvo vidutiniai, atkreiptinas dėmesys į pasiekimų skirtumus tarp atskirų mokyklų.

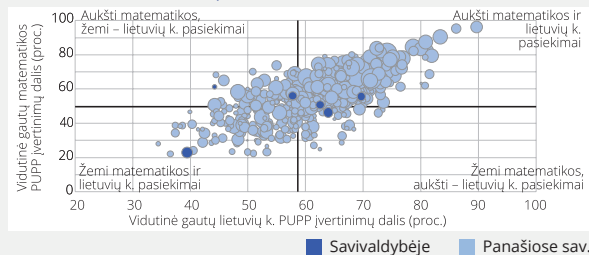
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

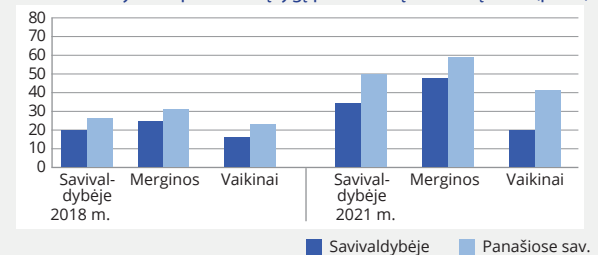
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikiusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

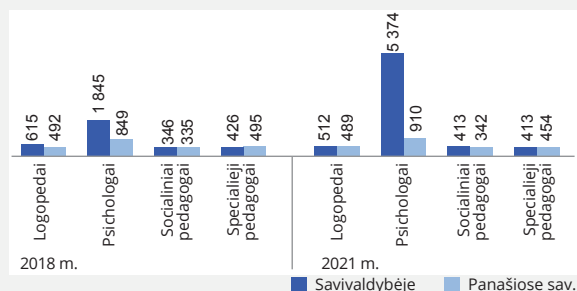

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

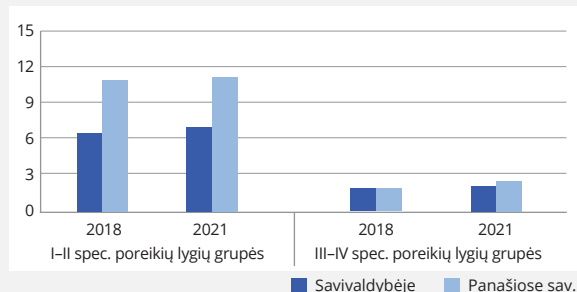

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

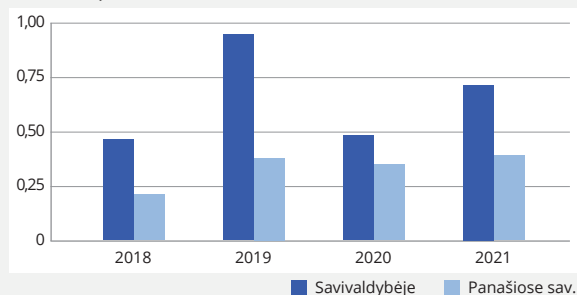
Reikšmingai padidėjo mokinių, tenkančių vienai bendrojo ugdymo mokyklos psichologo pareigybei, skaičius.

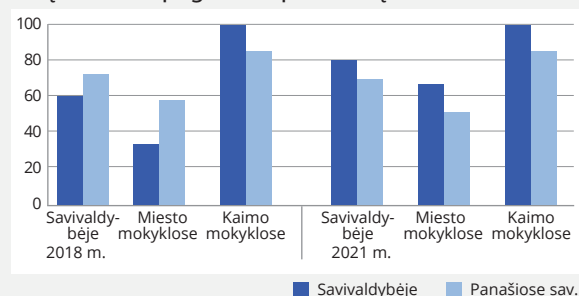
SUP turinčių mokinių, ugdomų bendrosiose klasėse, dalis (proc.) padidėjo, tačiau I–II SUP lygių grupių mokinių dalis yra gerokai mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

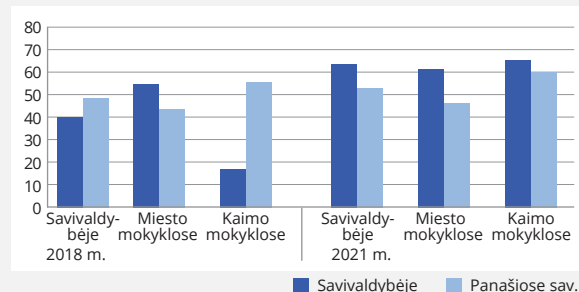
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) netolygiai didėjo ir yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

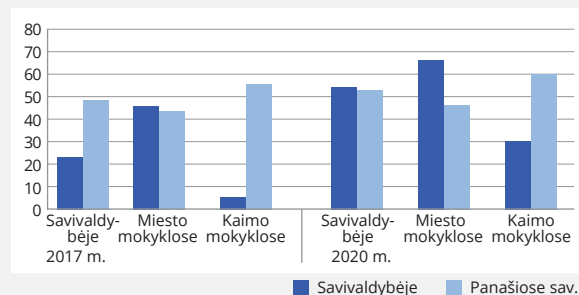
Mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra vienos švietimo pagalbos specialistų komandos, dalis (proc.) padidėjo, nė viena kaimo mokykla neturi visų švietimo pagalbos specialistų.

Per trejus metus išaugo SUP mokinių, dalyvaujančių neformaliojo švietimo veikloje, dalis (proc.), ypač kaimo mokyklose.

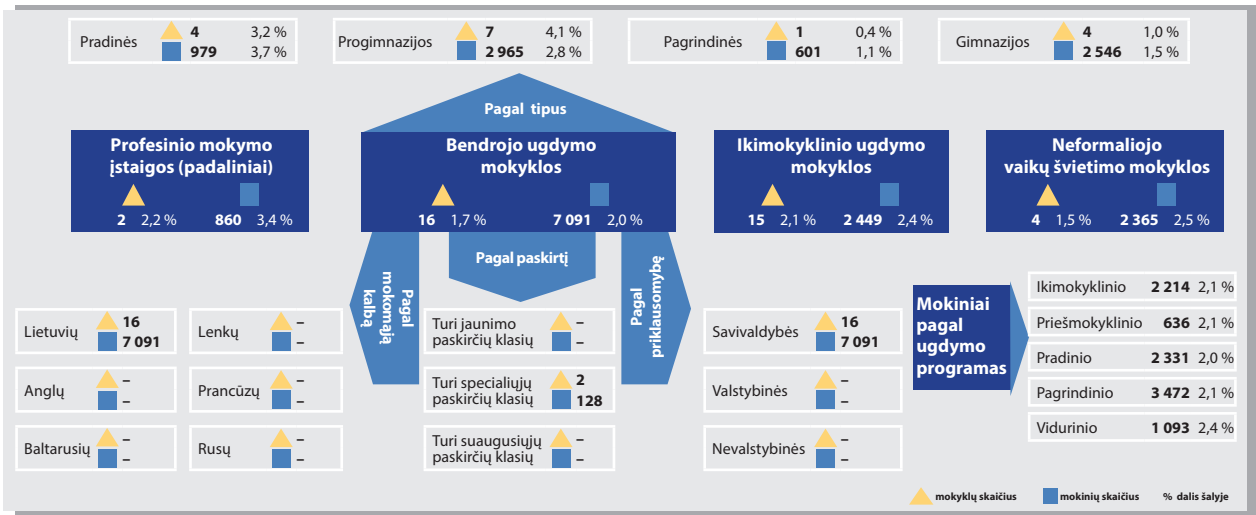
Nors SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) išaugo, kaimo mokyklose ji yra perpus mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsiyveno 156 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 120: 32 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 88 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Siekiant užtikrinti kokybišką ugdymą kiekvienam mokiniui ir tinkamai pasirengti visavertei įtraukčiai, ieškoti galimybių mokyklose įdarbinti daugiau švietimo pagalbos specialistų, aprūpinti mokyklas mokymo ir techninės pagalbos priemonėmis, tobulinti mokytojų ir švietimo pagalbos darbuotojų kvalifikaciją, panaudojant daugiau mokymo lėšų, skirtų mokymo priemonėms įsigyti, pedagogų kvalifikacijai tobulinti. Labai svarbu daugiau dėmesio skirti ugdymui karjerai, profesiniam informavimui ir konsultavimui, kad kuo daugiau mokinių baigę pagrindinio ugdymo programą toliau mokytųsi ir mažėtų tęsiančių mokslą specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių atskirtis kaimo ir miesto mokyklose. Didinti mokinių poreikius atitinkančių neformaliojo vaikų švietimo programų pasiūlą, siekiant, kad kuo daugiau mokinių dalyvautų įvairiose veiklose. Toliau tęsti mokyklų tinklo optimizavimo procesą, nes tai sukurtų prielaidas pasiekti geresnių mokymo(si) rezultatų, mokytojams sudarytų geresnes darbo sąlygas, padėtų pritraukti jaunų pedagogų. Įsitraukimas į Tūkstantmečio mokyklų programą padėtų sumažinti mokymosi sąlygų ir pasiekimų skirtumus tarp atskirų mokyklų, vaikų ir merginų, sudarytų geresnes sąlygas mokyklų tinklaveikiai stiprėti.

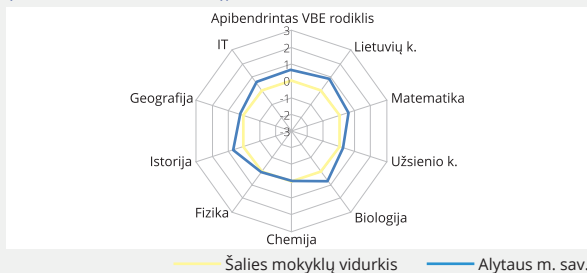
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginei-psichologinei pagalbai teikiantiose įstaigose; tenkančios vienam mokinui (Eur)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	3↓
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis; tenkantis vienam mokinui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	13,2↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	881↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	6,2↑
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	5,8↑
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	62,2↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos; tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	55,1↑
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginei-psichologinei pagalbai teikiantiose įstaigose; tenkančios vienam mokinui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	175,7↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis; tenkantis vienam mokinui (Eur)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	33,3↓
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	13,8↑
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius; tenkantis 10 tūkst. mokinių	732,7↑
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis	0↑
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)		12,5↓
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius; tenkantis 10 tūkst. mokinių		22,9↓
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose			12,5↓
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius			0,7↔
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)			95,2↑
Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			0,66↓
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			73↑
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			99,6↑
Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius; tenkantis 10 tūkst. mokinių			13,4
Apibendrintas VBE rodiklis			241,7

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

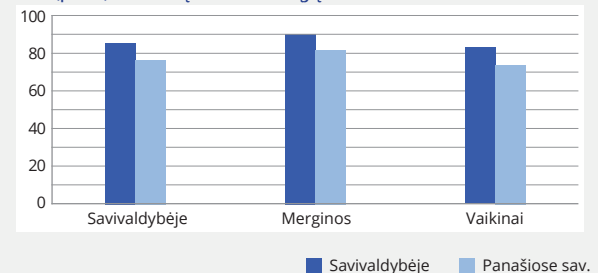
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Gerai sutvarkytas savivaldybės švietimo įstaigų tinklas padeda siekti aukštesnės ugdymo kokybės. Visų dalykų valstybinių brandos egzaminų rodikliai (standartizuotais taškais) viršija šalies mokyklų vidurkį. Ypač aukšti lietuvių kalbos ir literatūros, istorijos ir matematikos vidurkiai, tačiau fizikos ir chemijos vidurkiai prastesni. Išlaikiusių bent 3 VBE abiturientų dalis yra didesnė nei panašiose savivaldybėse. Merginų, išlaikiusių bent 3 VBE, dalis 8 procentiniais punktais viršija vaikinių, išlaikiusių bent 3 VBE, dalį. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.) gerokai paaugo, tačiau yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse. PUPP lietuvių kalbos ir matematikos įvertinimai 2021 m. buvo gana geri.

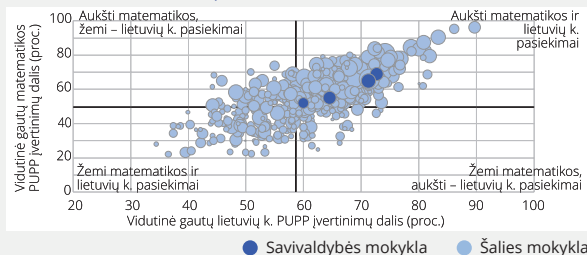
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

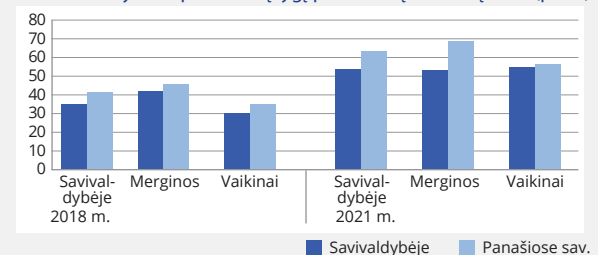
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikiusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

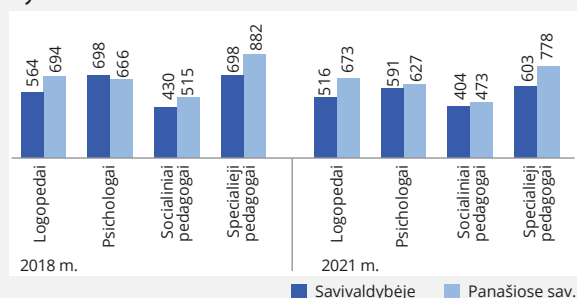
Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

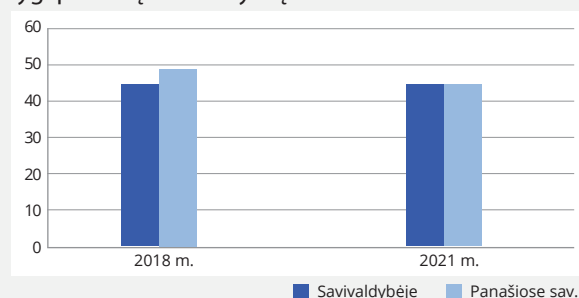

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

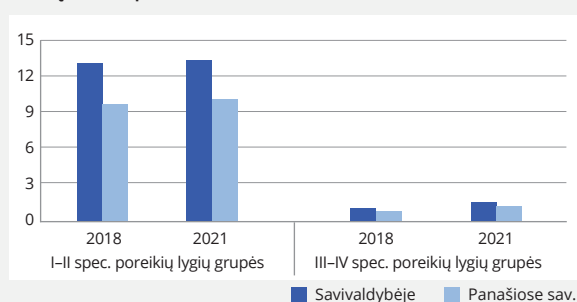
Vienai bendrojo ugdymo mokyklų švietimo pagalbos specialisto pareigybei tenkančių mokinių skaičius sumažėjo ir yra mažesnis nei panašiose savivaldybėse.

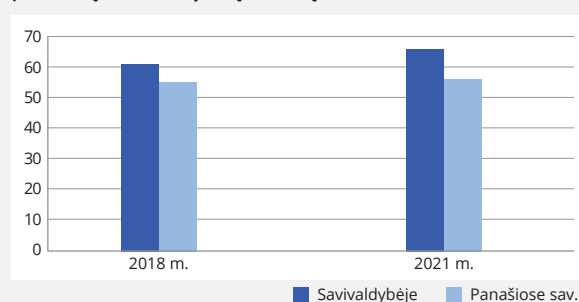
Mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo ir logopedo, dalis (proc.) išliko nepakitusi ir yra lygi panašių savivaldybių rodikliui.

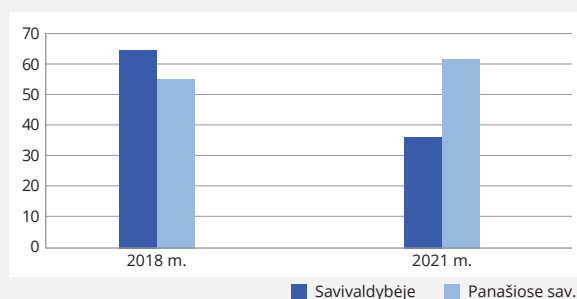
Šiek tiek padidėjo ir panašių savivaldybių rodiklį viršija bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.).

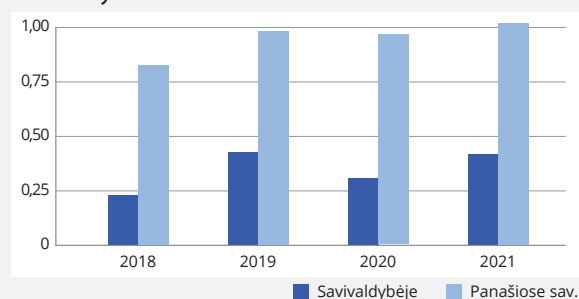
Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusiu SUP turinčių mokinių dalis (proc.) paaugo ir viršija panašių savivaldybių rodiklį.

SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis sumažėjo 29 proc. punktais ir yra gerokai mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

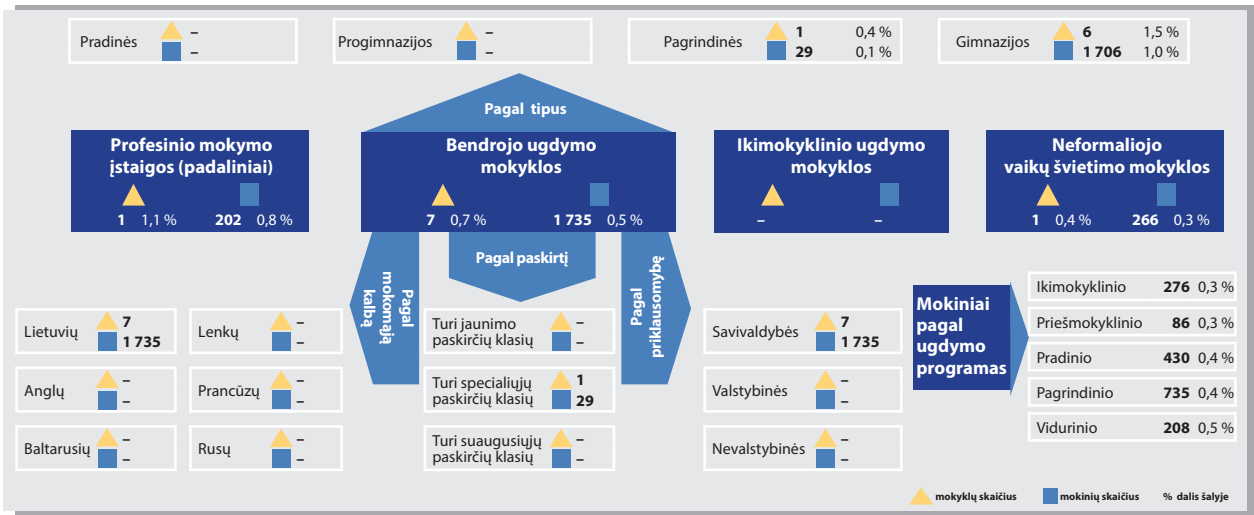
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) paaugo, tačiau yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsigyveno 253 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 170: 56 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 114 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Dedant pastangas kuo geriau pasirengti galimiems įtraukiojo ugdymo iššūkiams, rekomenduojama toliau didinti mokymo lėšas, skirtas švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginę-psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose, tenkančias vienam mokiniui, švietimo pagalbos prieinamumą, stiprinti mokytojų, švietimo pagalbos specialistų komandinį darbą, kurti naujus mokyklų ryšius. Plėsti SUP turinčių mokinių neformaliojo švietimo aprėptį, didinti jų motyvaciją toliau mokytis po 10 klasės. Į mokyklų ugdymo planus įtrauktos STEAM veiklos, tobulinamos mokytojų STEAM kompetencijos, mokymas įtraukiant mokinius į įvairialypę praktinę tyrimų veiklą, kuriami nauji ir plėtojami esami mokyklų tarpusavio ryšiai galėtų skatinti mokinius domėtis gamtos mokslais, padėtų gerinti gamtos mokslų rezultatus. Įsivertinti konkretūs bendrojo ugdymo mokyklų stiprinimo poreikiai, mokyklų vadovų ir mokytojų lyderystės skatinimas dalyvaujant Tūkstantmečio mokyklų programoje sukurtų prielaidas mažinti per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalies skirtumą nuo panašių savivaldybių.

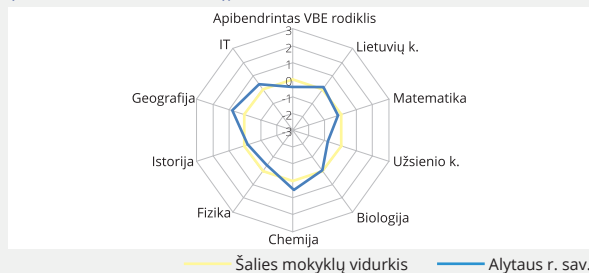
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	9,1↓	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	9,6↑
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	13,4↓	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	33,3↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	842↑	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	15,7↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	31,8↑	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	8,6↓
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	13↓	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	1↑
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	35,5↑	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	92,3↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	55,8↑	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	0,48↓
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	212,4↑	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	66,9↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	21,9↓	Mokinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	100↑
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	20,8↓	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	0,0
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	658,2↑	Apibendrintas VBE rodiklis	146,6

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

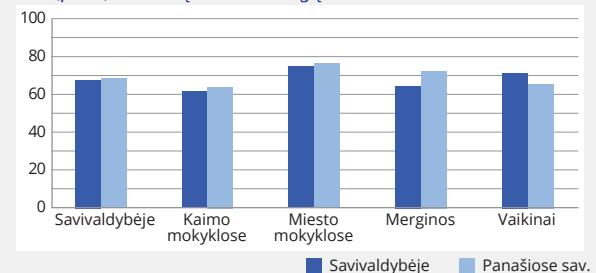
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

PUPP ir VBE rezultatai yra svarbūs savivaldybių pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų įgyvendinimo kokybės ir efektyvumo rodikliai. Geografijos, chemijos, informacinių technologijų, lietuvių kalbos ir literatūros valstybinių brandos egzaminų rodikliai viršija šalies mokyklų vidurkį, tačiau kitų dalykų, ypač užsienio kalbos, rodikliai yra prastesni. Tai lemia ir kur kas žemesnį nei šalyje apibendrintą VBE rodiklį savivaldybėje. 3 ir daugiau VBE išlaikiusių mokinių dalis miesto mokyklose yra gerokai didesnė nei kaimo mokyklose ir beveik prilygsta panašių savivaldybių rodikliui. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių, ypač merginų, dalis padidėjo, tačiau yra gerokai mažesnė nei panašiose savivaldybėse. PUPP lietuvių kalbos ir matematikos rezultatai veikiausiai prasti, nei vidutiniai.

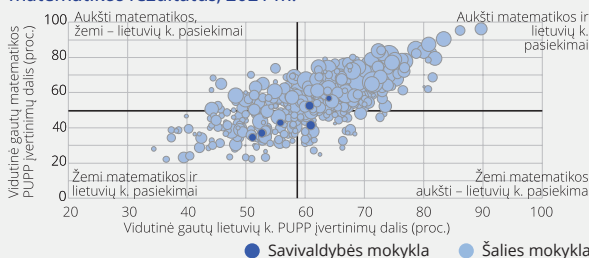
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

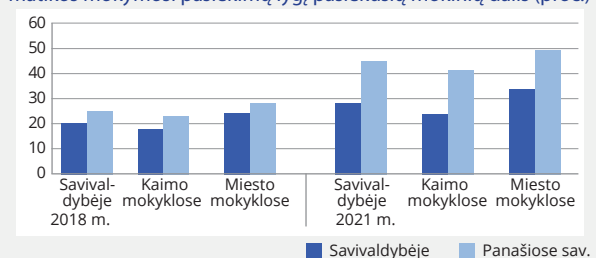
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

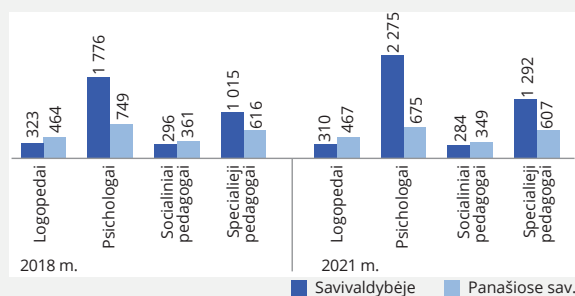

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

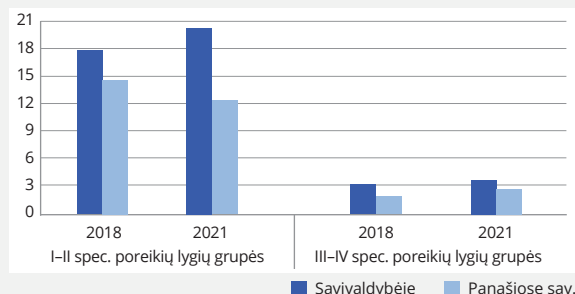

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

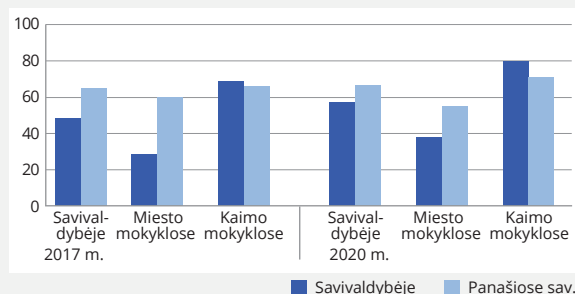
Vienai bendrojo ugdymo mokyklų psichologo ir specialiojo pedagogo pareigybei tenkančių mokinių skaičius gerokai išaugo ir yra daug didesnis nei panašiose savivaldybėse.

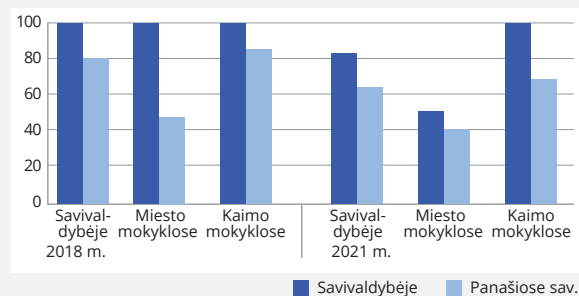
Bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.) išaugo ir yra gerokai didesnė nei panašiose savivaldybėse.

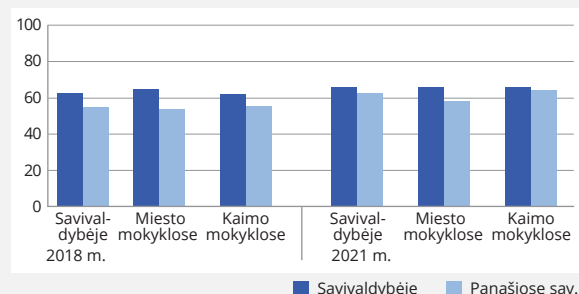
Po 10 klasės tęsiančių mokslų SUP turinčių mokinių dalis (proc.) padidėjo, ypač kaimo mokyklose, tačiau išliko didelis atotrūkis tarp miesto ir kaimo mokyklų.

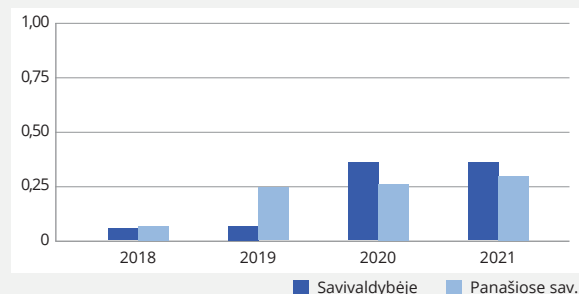
Mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo ir logopedo, dalis (proc.) sumažėjo, tačiau yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusiu SUP turinčių mokinių dalis (proc.) truputį padidėjo ir šiek tiek viršija panašių savivaldybių rodiklį.

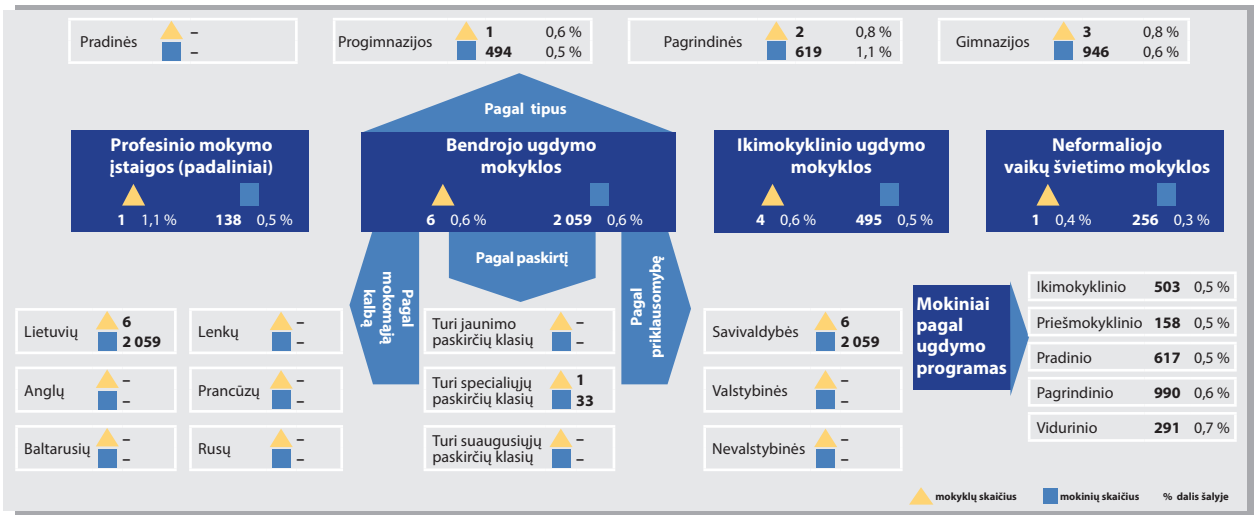
Per trejus metus gerokai išaugo užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.).

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsi-gyveno 99 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 38: 7 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 31 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Rekomenduojama spartinti mokyklų tinklo pertvarką, siekiant mažinti jungtinių ir mažų klasių komplektų skaičių, veiksmingai panaudoti mokyklų patalpas, optimizuoti mokytojų vidutinį pamokinį darbo krūvį ir racionaliai naudoti švietimui skirtas lėšas. Didinti 3–5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, aprėptį, taip sukuriant vienodas pradines galimybes mokytis visiems vaikams. Ieškoti būdų gerinti PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimus, vidurinio ugdymo programos užsienio kalbų pasiekimų lygį, mažinti skirtumus tarp miesto ir kaimo mokyklų, tarp vaikinių ir merginų. Siekiant turėti daugiau aukštos kvalifikacijos mokytojų, toliau didinti pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotas moky-mo lėšas, tenkančias vienam pedagoginiam darbuotojui. Daugiau dėmesio skirti gabių mokinių ugdymui ir skatinti juos dalyvauti olimpiadose bei konkursuose, taip kuriant prielaidas pasiekti aukštesnių mokymosi rezultatų. Didesnę mokymo lėšų dalį skirti reikalingoms mokymosi priemonėms įsigyti ir STEAM ugdymo(si) aplinkai kurti. Įsitraukimas į Tūkstantmečio mokyklų programą, išplėtoti ryšiai, sukurtas ir įgyvendintas mo-kyklų tinklaveikos modelis padėtų siekti aukštesnės ugdymo kokybės.

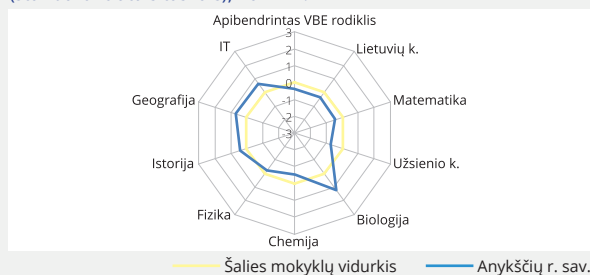
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	7,9↓
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	16,8↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	793↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	17↑
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	11,7↑
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	50,8↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	56,9↓
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	236,9↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	31,2↔
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	18,5↑
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Apibendrintas VBE rodiklis	655,4↑
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)		5,9↑
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis		16,7↑
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)		17,5↑
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)		10,2↓
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių		1,1↔
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis		88,3↑
Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			0,31↓
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			70,6↓
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			99,5↑
Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių			41,7
Apibendrintas VBE rodiklis			156,3

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

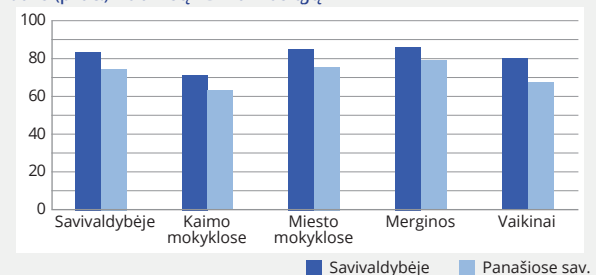
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Visų dalykų VBE laikymo apimtį ir gautus įvertinimus atspindi apibendrintas VBE rodiklis. Savivaldybėje šio rodiklio reikšmė nesiekia šalies mokyklų vidurkio. Biologijos, socialinių mokslų, informacinių technologijų VBE vidurkiai yra aukštesni nei šalies, tačiau žemesni nei šalies išlieka užsienio kalbos, matematikos, lietuvių kalbos ir literatūros, fizikos, taip pat chemijos VBE pasiekimai. 3 ir daugiau VBE išlaikiusių abiturientų dalis yra didesnė už panašių savivaldybių dalį. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.) yra gerokai mažesnė nei panašiose savivaldybėse. Daugumos mokyklų PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos įvertinimai 2021 m. buvo žemesni nei vidutiniai.

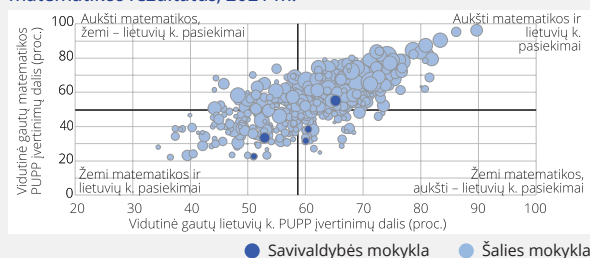
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

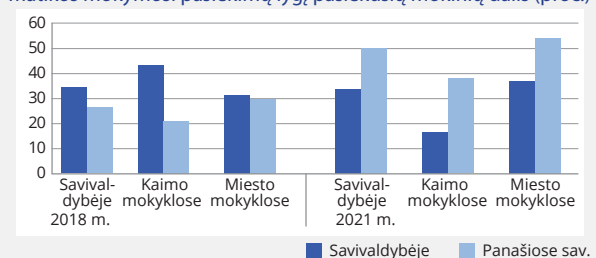
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikiusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

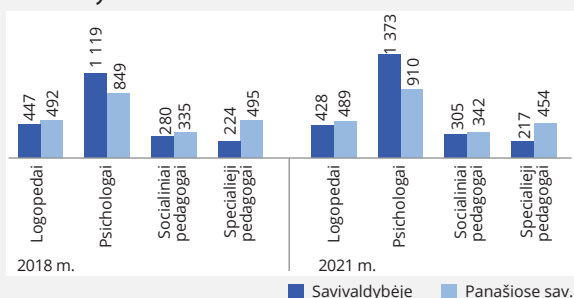

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

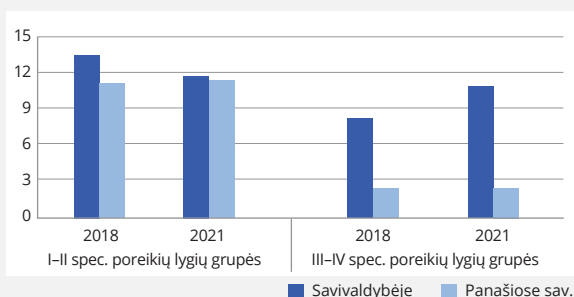

ĮTRAUKIS UGDYMAS

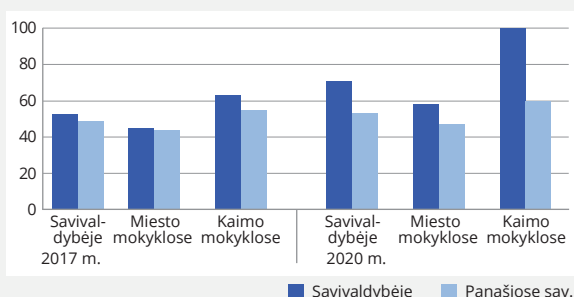
Vienai bendrojo ugdymo mokyklų švietimo pagalbos specialisto, išskyrus psichologo, pareigybei tenkančių mokinių skaičius yra mažesnis nei panašiose savivaldybėse.

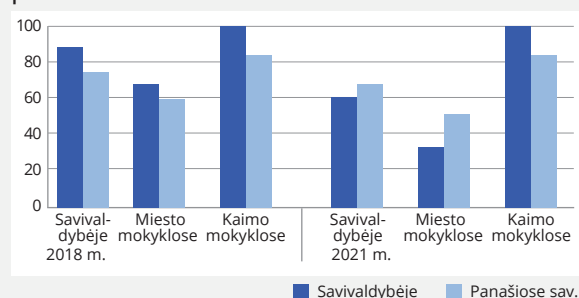
Bendrosiose klasėse ugdomų SUP mokinių dalis (proc.) yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

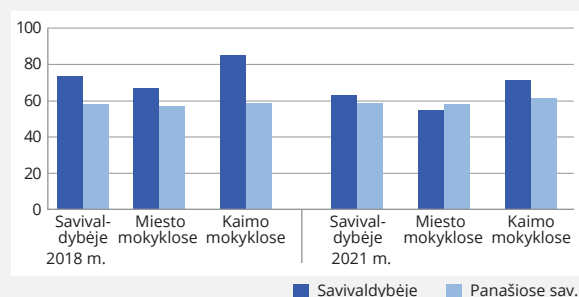
Tęsiančių mokslą po 10 klasės SUP mokinių dalis (proc.) padidėjo, kaimo mokyklose toliau mokosi visi mokiniai.

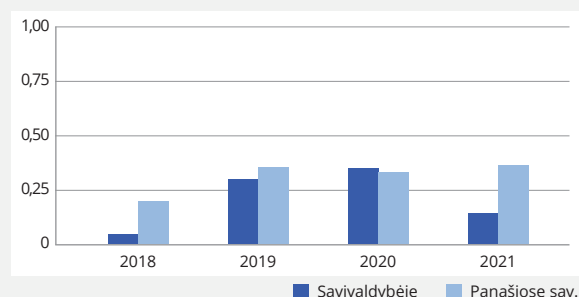
Gerokai sumažėjo miesto mokyklų, kuriose yra pradinė klasių, bet nėra visos švietimo pagalbos specialistų komandos, dalis (proc.); kaimo mokyklose padėtis nesikeitė.

Sumažėjo neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusį SUP turinčių mokinių dalis (proc.).

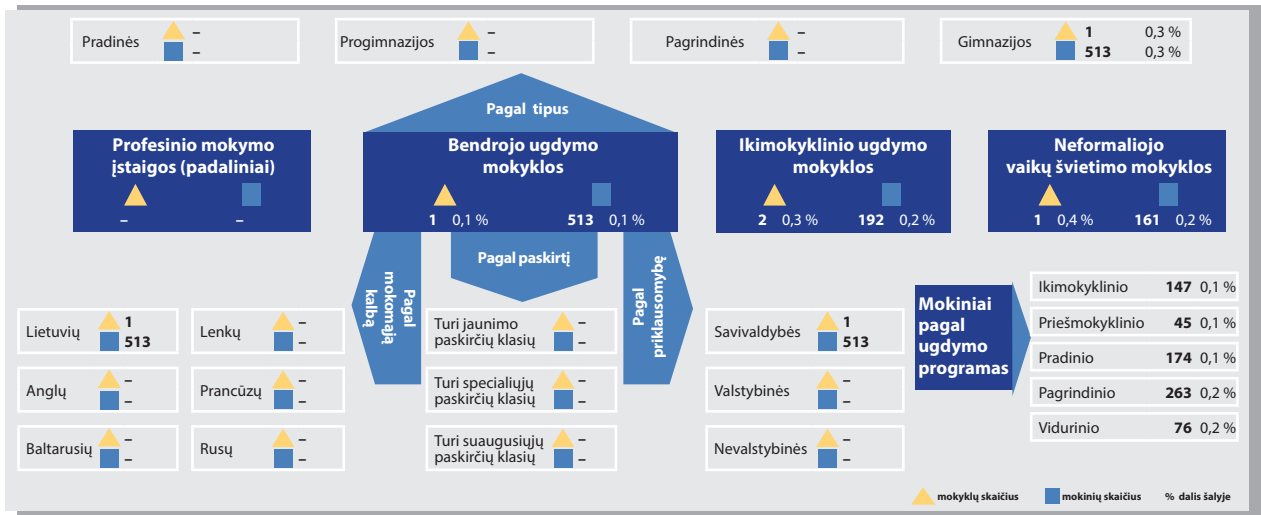
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsigyveno 109 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 87: 19 buvo ugdoma pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 68 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Nuosekliai įgyvendinti mokyklų tinklo pertvarkos planą, mažinant jungtines klases besimokančių mokinių dalį, veiksmingai naudojant mokyklų patalpas, didinant 3–5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, aprėptį. Ieškoti galimybių kurti patrauklias darbo sąlygas pedagogams ir taip pritraukti į savivaldybės mokyklas jaunų pedagogų, švietimo pagalbos specialistų. Plėsti neformaliojo švietimo programų pasiūlą, didinti jų įvairovę, kad kuo daugiau specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių įsitrauktų į neformaliojo švietimo veiklas. Be to, didesnę dėmesį skirti šių mokinių ugdymui karjerai, profesiniam informavimui ir konsultavimui, kad kuo daugiau mokinių būtų motyvuoti toliau mokytis, pasirinkti tinkamą profesiją. Skatinti mokyklų vadovų ir mokytojų lyderystę. Plėtojant ryšius tarp mokyklų, sukurti ir įgyvendinti tinklaveikos modelį, padėsiantį sumažinti kaimo ir miesto mokyklų mokinių pasiekimų skirtumus. Telkti pastangas gerinti pagrindinio ugdymo programos mokinių lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos, vidurinio ugdymo programos mokinių – užsienio kalbos, matematikos, lietuvių kalbos ir literatūros, fizikos ir chemijos pasiekimus. Tęsti projekto „Anykščių rajono savivaldybės mokyklų pažangos skatinimas diegiant vaiko emocinės gerovės aplinkos (VEGA) modelį“ veiklas.

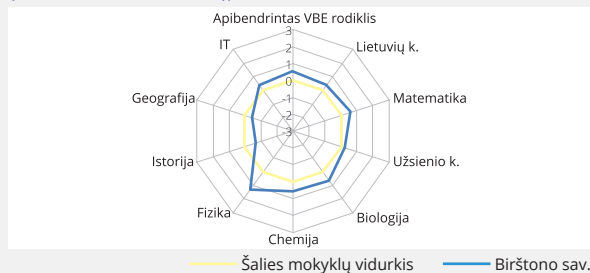
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	4,7↓	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	0↔
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	9,9↓	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	0↔
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	829↑	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	20,5↓
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	12↑	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	11,5↓
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	3,1↑	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	0,6↔
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspartų) dalis (proc.)	60,5↑	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	97,7↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	26,9↓	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	0,28↓
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo įstaigai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	161,8↑	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	65,3↓
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	20,3↑	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	100↑
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	11,9↓	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	19,4
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	763,2↑	Apibendrintas VBE rodiklis	213,3

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

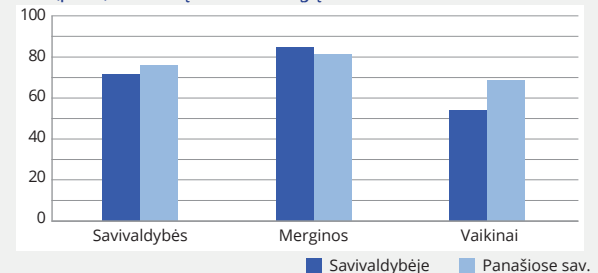
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Savivaldybės mokinių pasiekimus atspindi vienos gimnazijos mokinių pasiekimai. Apibendrintas VBE rodiklis yra aukštesnis nei šalies. Gamtos mokslų (ypač fizikos) ir tikslųjų mokslų rodikliai kur kas geresni nei šalies, tačiau socialinių mokslų rodikliai itin prasti. 3 ir daugiau VBE išlaikiusių abiturientų dalis yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse, tačiau tiek egzaminų išlaikiusių merginų dalis – didesnė nei panašiose savivaldybėse ir gerokai didesnė nei vaikinių dalis. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis padidėjo, bet yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse; merginų, pasiekusių bent pagrindinį minėtų dalykų mokymosi pasiekimų lygį, dalis yra didesnė nei vaikinių, bet gerokai mažesnė nei šalyje. PUPP lietuvių kalbos ir matematikos rezultatai – vidutiniai.

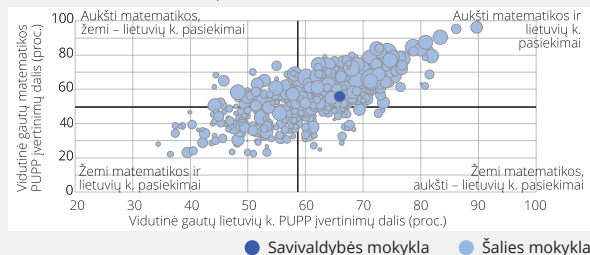
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

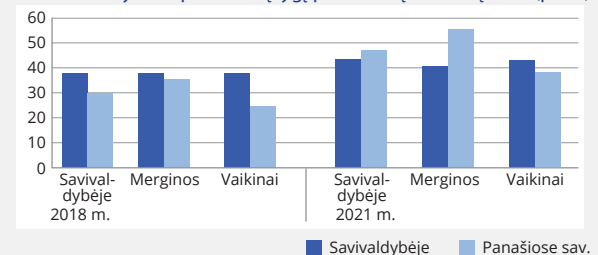
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikiusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

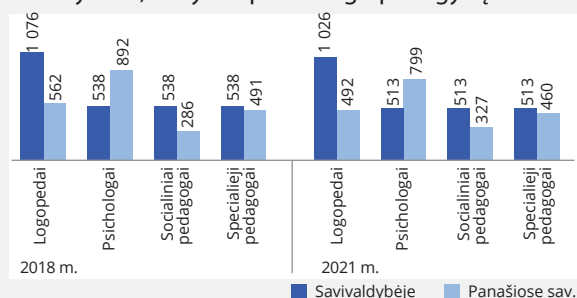

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

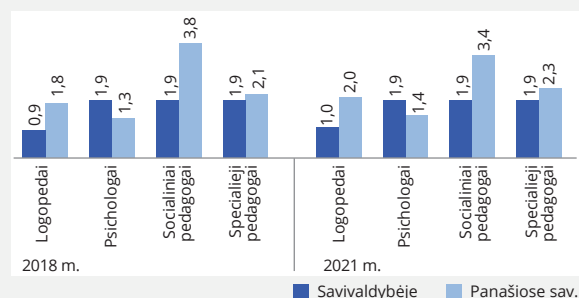

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

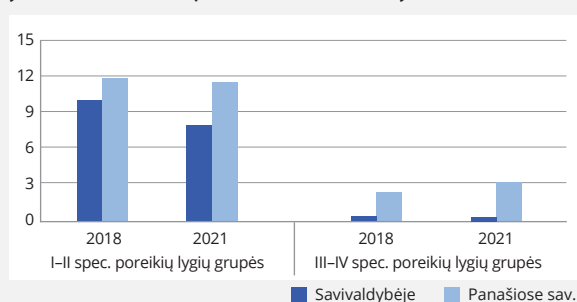
Vienai bendrojo ugdymo mokyklų švietimo pagalbos specialisto pareigybei tenkančių mokinių skaičius sumažėjo, tačiau yra didesnis nei panašiose savivaldybėse, išskyrus psichologo pareigybę.

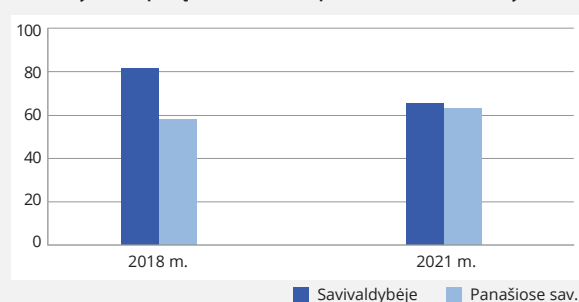
Švietimo pagalbos specialistų (išskyrus logopedus) etatinių vienetų skaičius, tenkantis 1 000 mokinių, liko nepakitęs.

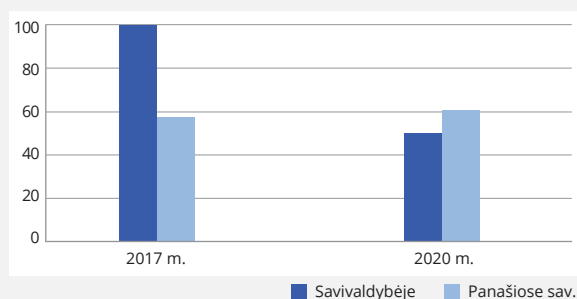
Bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.) nuo visų šių klasių mokinių sumažėjo ir yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

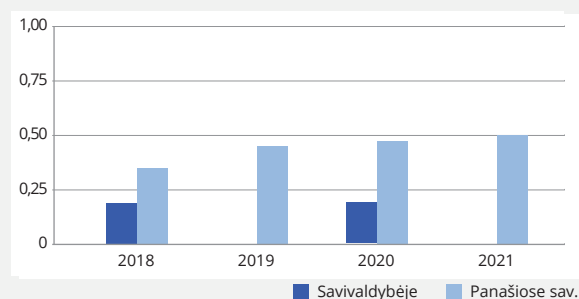
Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusį SUP turinčių mokinių dalis (proc.) gerokai sumažėjo, tačiau yra truputį didesnė nei panašiose savivaldybėse.

SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) sumažėjo perpus ir yra gerokai mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

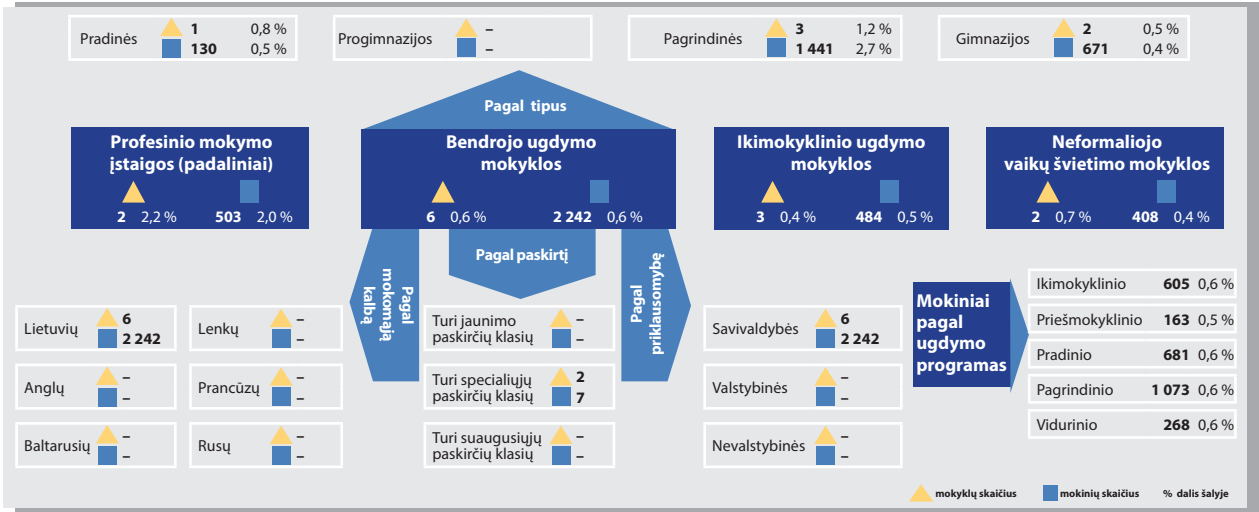
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose, nėra. Panašiose savivaldybėse šis rodiklis padidėjo.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsigyveno 29 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 26: 9 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 17 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Siekiant suteikti prasmingas ir kokybiškas švietimo galimybes – visavertiškai mokytis ir švietimo procese dalyvauti įvairių poreikių turintiems asmenims – rekomenduojama didinti mokymo lėšas pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti, taip pat lėšas, skirtas švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginę-psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose, ir lėšas mokymo priemonėms įsigyti, tenkančias vienam mokiniui, ieškoti galimybių pagerinti prieigą prie švietimo pagalbos specialistų. Plėtoti profesinio informavimo ir konsultavimo paslaugas, kad kuo daugiau mokinių, baigusį pagrindinio ugdymo programą, toliau mokytųsi, mažėtų tęsiančių mokslą specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių dalies (proc.) skirtumas nuo kitų savivaldybių. Didinti neformaliojo vaikų švietimo programų pasiūlą ir įvairovę, kad kuo daugiau mokinių patenkintų saviraiškos poreikius ir būtų sudarytos prielaidos siekti geresnių rezultatų dalykinėse olimpiadose ir konkursuose. Stiprinamas komandinis mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų darbas, kuriama saugi ugdymosi aplinka kiekvienam vaikui ir mokytojų įgalinimas ugdymo procese taikyti tyrinėjimais grįstas mokymo strategijas galėtų padėti gerinti mokymosi, ypač socialinių mokslų, pasiekimus, mažinti merginų ir vaikų pasiekimų skirtumus.

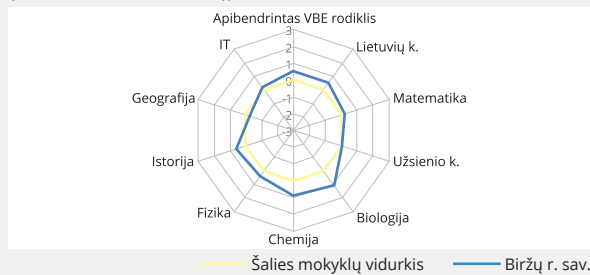
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	12,9↓	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	13,9↑
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	15,7↑	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	16,7↑
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokeskis (neto), Eur	787↑	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	9,8↓
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	21,7↑	Vietinio ugdymo mokyklų, tenkančių 100-ai mokinių, skaičius	0,6↔
Mokinių gaunamųjų finansinių ir kitokių paramą, dalis (proc.)	13,7↑	3-5 metų vaikų, ugdymų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	89,1↑
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspartų) dalis (proc.)	37,4↑	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	0,37↓
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	34,4↓	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	71,9↑
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalbai tenkančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	174,5↑	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	99↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	30↑	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	14,5↓
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	28,2↓	Apibendrintas VBE rodiklis	211,9
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	646,9↑		

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

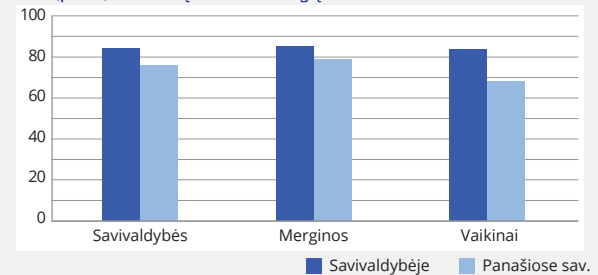
MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMAI

Socialinis, ekonominis kontekstas nėra palankus aukštai ugdymo kokybei pasiekti. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis padidėjo, tačiau yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse. Išlieka ryškus merginų ir vaikų pasiekimų atotrūkis. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pasiekimai daugumoje mokyklų yra žemesni nei vidutiniai. Visų dalykų VBE laikymo apimtį ir gautus įvertinimus atspindi apibendrintas VBE rodiklis. Apibendrintas VBE rodiklis ir visų VBE rodikliai, išskyrus geografiją, yra geresni nei šalies. Ypač aukšti biologijos, chemijos, istorijos vidurkiai. Išlaikiusių 3 ir daugiau VBE abiturientų dalis yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

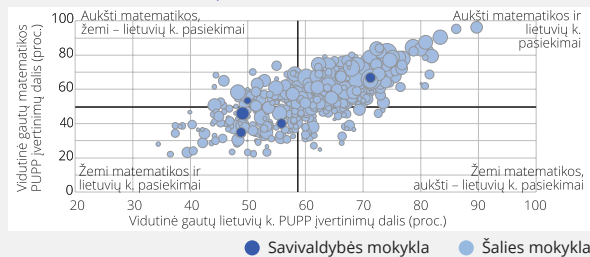
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

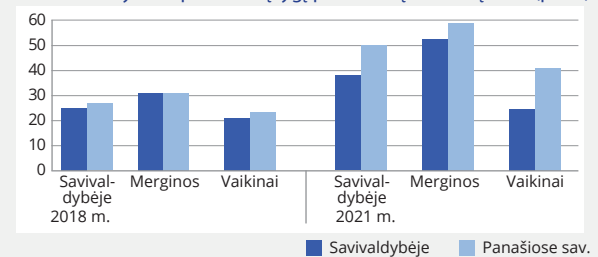
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikiusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

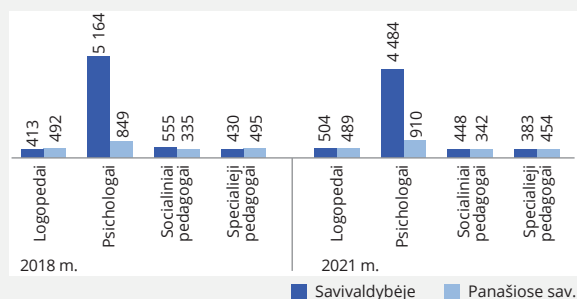
Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

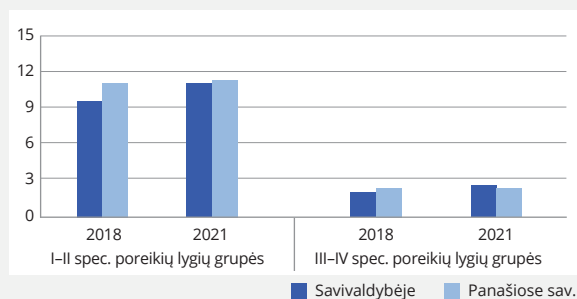

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

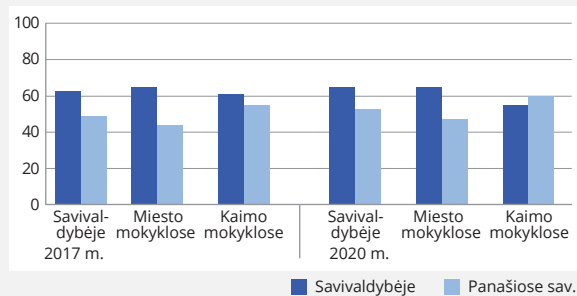
Sumažėjo vienai bendrojo ugdymo mokyklų psichologo, socialinio pedagogo ir specialiojo pedagogo pareigybei tenkančių mokinių skaičius.

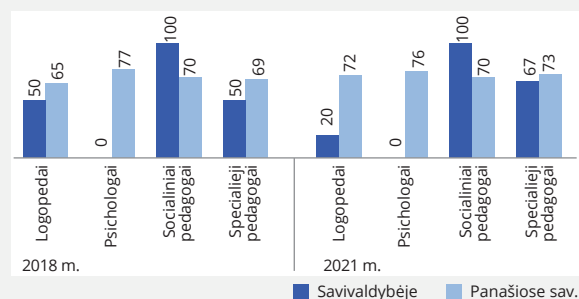
Padidėjo bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.).

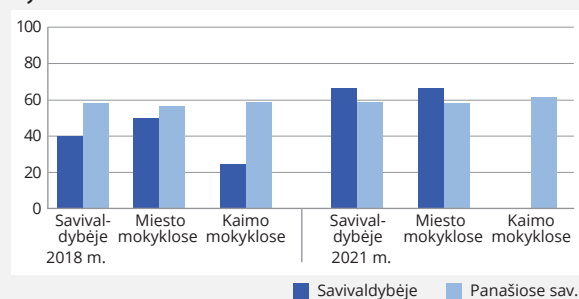
Savivaldybės miesto mokyklose SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) yra gerokai didesnė nei panašiose savivaldybėse, kaimo mokyklose – mažesnė.

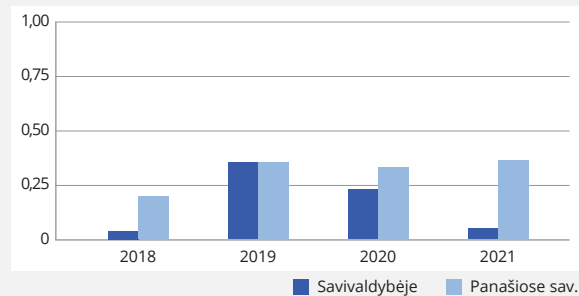
Specialiųjų pedagogų, turinčių visą darbo krūvį pagrindinėje darbovietėje, dalis (proc.) padidėjo, logopedų, priešingai – sumažėjo.

Per trejus metus neformaliojo švietimo galimybės pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) išaugo ir yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

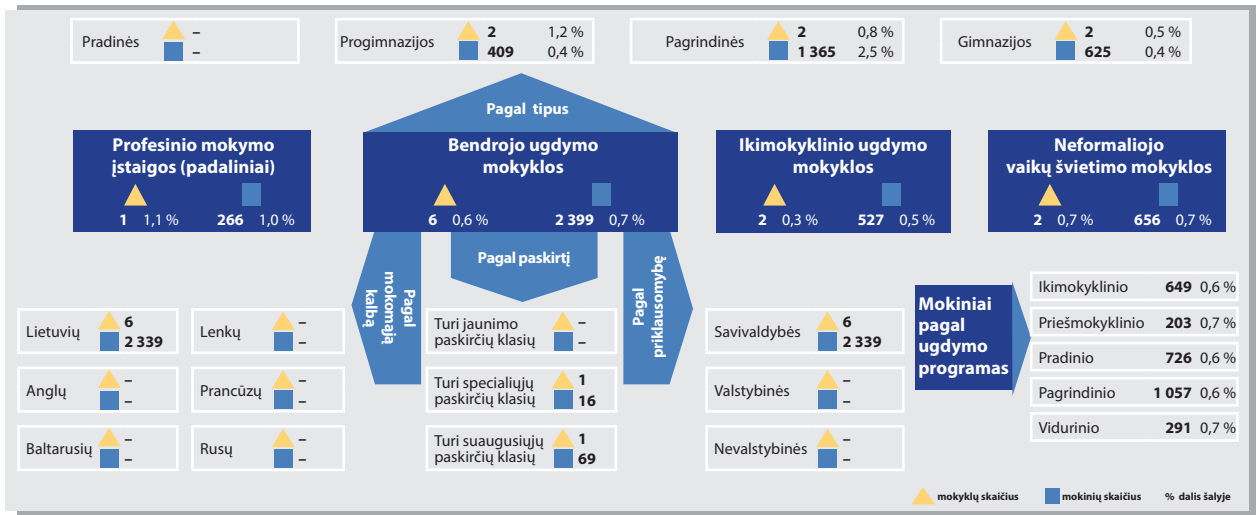
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) yra gerokai mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsi-gyveno 28 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 22: 9 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 13 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Nuosekliai tęsti tinklo pertvarką, didinant 3–5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, aprėptį, mažinant jungtinėse klasėse besimokančių mokinių dalį. Tikėtina, tai sudarytų prielaidas padidinti vidutinį bendrojo ugdymo mokyklos klasės komplekto dydį, padėtų sukurti mokytojams geresnes darbo ir socialines sąlygas, pritraukti jaunų mokytojų. Geresniems ugdymo rezultatams pasiekti rekomenduojama kryptingai stiprinti mokytojų dalykines kompetencijas, daugiau mokymo lėšų panaudoti pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti. Gerinti pagrindinio ugdymo programos lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos pasiekimus, vidurinio ugdymo programos geografijos pasiekimus, atkreipiant dėmesį į merginų ir vaikų pasiekimų skirtumus. Dalyvavimas Tūkstantmečio mokyklų programoje, sukurtas ir įgyvendintas mokyklų tinklaveikos modelis padėtų sumažinti atskirų mokyklų mokinių pasiekimų skirtumus. Ir toliau kryptingai tęsiant pasirengimą įgyvendinti įtraukujį ugdymą, daugiau mokymo lėšų panaudoti švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginę psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose. Ieškoti galimybių didinti švietimo pagalbos specialistų skaičių, siekiant užtikrinti švietimo pagalbos prieinamumą kiekvienam specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniui.

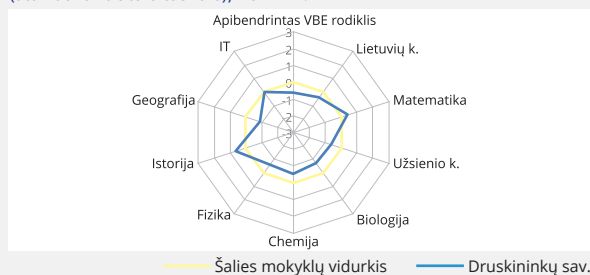
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	4,5↑
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	16,3↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo įstaigoms mokymosi ir pedagoginei psichologinei pagalbai teikiant švietimo mokymosi mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	771↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai šalyje mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	10,7↓
Mokinių gaunančių finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	8,3↓
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	40,4↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	50,2↑
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo įstaigoms mokymosi ir pedagoginei psichologinei pagalbai teikiant švietimo mokymosi mokiniui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Neformaliojo švietimo galimybių mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	244,6↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai šalyje mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	43,2↑
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	13,4↑
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis	720,6↑
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis		0↔
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybių mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)		33,3↔
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)		22,4↑
Vienai šalyje mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių		12,6↓
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius			0,8↔
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)			93,6↑
Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			0,54↑
Neformaliojo švietimo galimybių mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			57↓
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			100↑
Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių			19,7
Apibendrintas VBE rodiklis			125,9

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

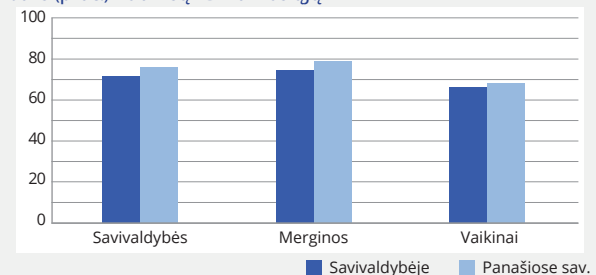
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Sutvarkytas savivaldybės švietimo įstaigų tinklas sudaro prielaidas siekti aukštos ugdymo kokybės, tačiau tiek apibendrintas VBE rodiklis, tiek mokomųjų dalykų rodikliai, išskyrus matematiką ir istoriją, yra prastesni už šalies vidurkį. Ryškėja atotrūkis tarp 3 ir daugiau VBE išlaikiusių merginų ir vaikinių (pastarųjų – 7 proc. punktais mažiau). Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis gerokai padidėjo, bet yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse. Didelis atotrūkis tarp merginų ir vaikinių. Vyrauja prasti matematikos pasiekimai.

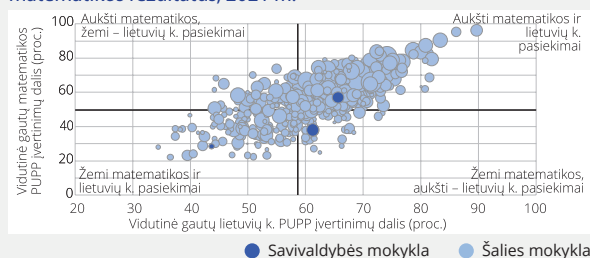
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

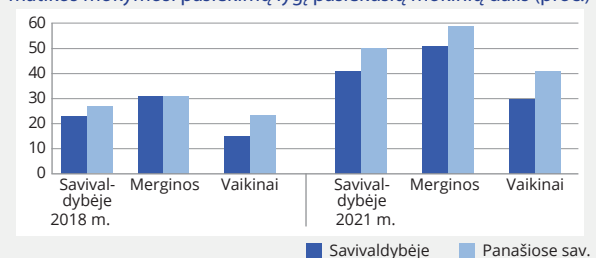
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikiusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

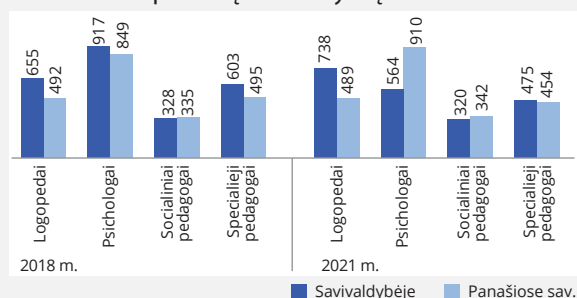

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

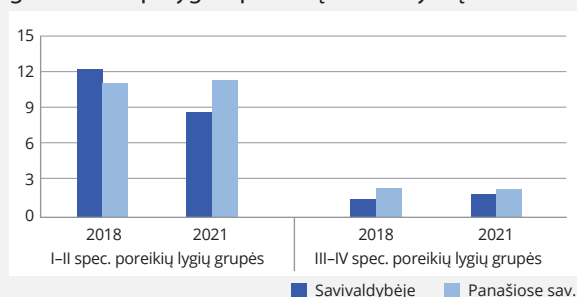

ĮTRAUKIS UGDYMAS

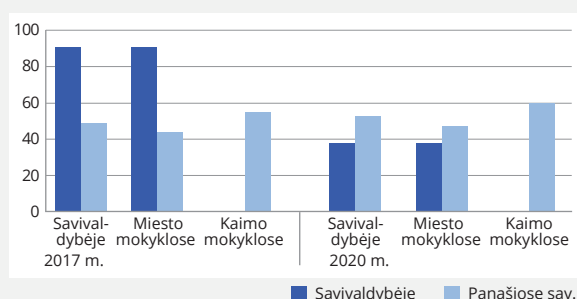
Vienai bendrojo ugdymo mokyklų švietimo pagalbos specialisto pareigybei, išskyrus logopedo, tenkančių mokinių skaičius sumažėjo ir yra mažesnis arba artimas panašių savivaldybių rodikliui reikšmei.

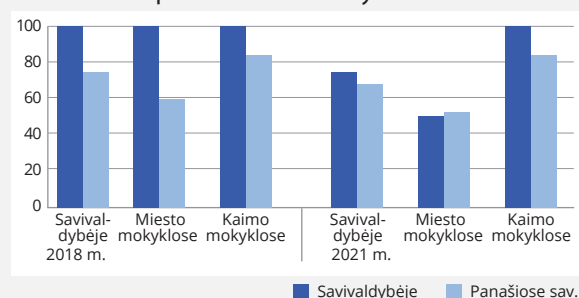
Bendrosiose klasėse ugdomų I–II SUP lygių grupių mokinių dalis (proc.) nuo visų šių klasių mokinių sumažėjo, o III–IV SUP lygių grupių mokinių dalis paaugo ir beveik prilygsta panašių savivaldybių rodikliui.

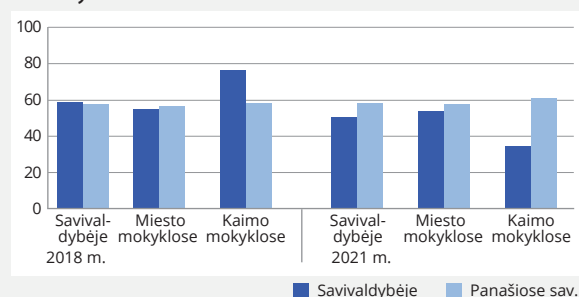
SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis sumažėjo net 53 proc. punktais ir yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

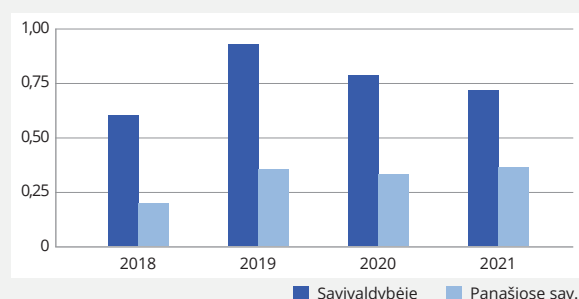
Mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo ir logopedo, dalis (proc.) mieste sumažėjo ir yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) sumažėjo, ypač kaimo mokyklose, ir yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

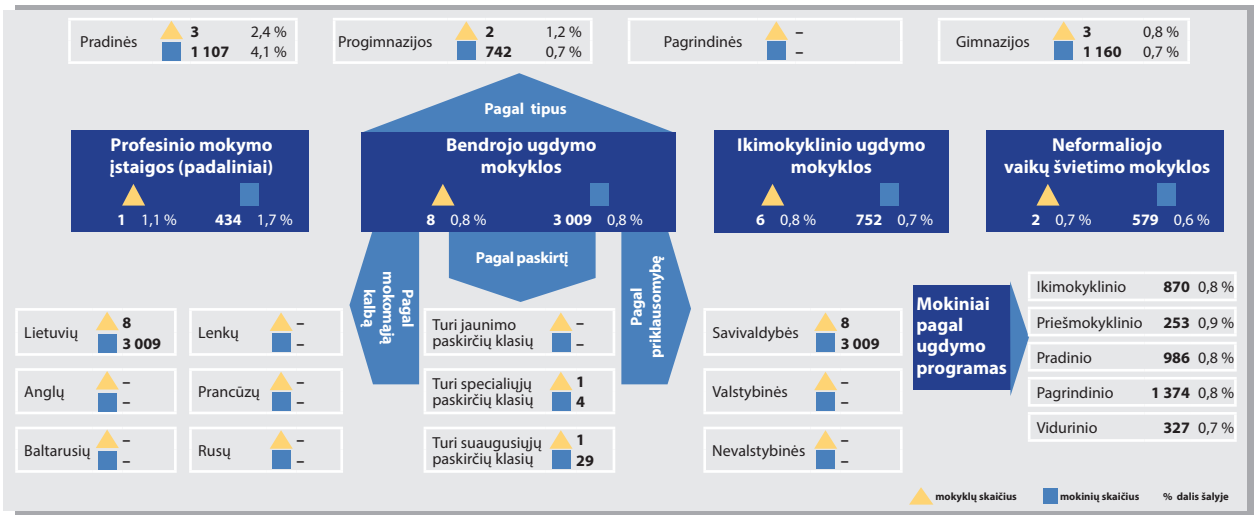
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) paaugo ir viršija panašių savivaldybių rodiklį.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsigyveno 277 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 170: 25 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 145 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Rengiantis įtraukiojo ugdymo iššūkiams, rekomenduojama toliau didinti mokymo lėšų, skirtų švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginę-psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose, tenkančių vienam mokiniui, panaudojimą. Stiprinti mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų komandinį darbą, tobulinant jų kvalifikaciją, aprūpinant reikalingomis priemonėmis. Didesnį dėmesį skirti ugdymui karjerai, profesiniam informavimui ir konsultavimui, kad kuo daugiau SUP mokinių tęstų mokslus po pagrindinio ugdymo programos. Plėsti mokinių poreikius atitinkančių neformaliojo vaikų švietimo programų pasiūlą, įtraukiant kuo daugiau mokinių į įvairias veiklas. Siekiant pagerinti PUPP ir vidurinio ugdymo programos pasiekimus (ypač gamtos mokslų ir geografijos), kurti modernią, įvairių ugdymosi poreikių mokiniams prieinamą STEAM ugdymo(si) aplinką, skirtą praktinėms formaliojo ir neformaliojo švietimo veikloms. Skatinti mokyklų vadovų ir mokytojų lyderystę, pritraukti į mokyklas daugiau jaunų mokytojų. Dalyvavimas Tūkstantmečio mokyklų programoje kurtų prielaidas mokymosi sąlygų ir pasiekimų skirtumams tarp atskirų mokyklų, o ypač vaikinių ir merginų, mažinti, sudarytų palankesnes sąlygas savivaldybių ir mokyklų tinklaveikai stiprėti.

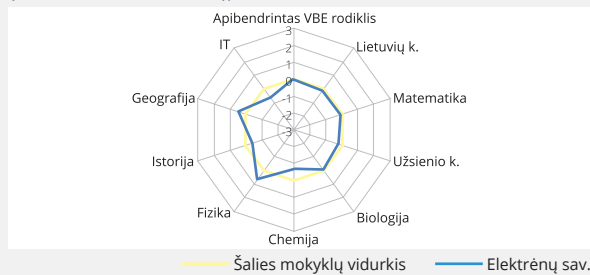
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metandinis ir mokytojų eksportu) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	4,1↑
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	12,2↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalbai tenkančios įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	915↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	11,6↓
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	7,1↓
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metandinis ir mokytojų eksportu) dalis (proc.)	Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	32,4↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	47,4↑
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalbai tenkančios įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	162,2↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	19,9↑
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	12,3↑
Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Apibendrintas VBE rodiklis	732,5↑
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)		0,8↑
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis		12,5↔
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)		20,6↑
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)		12,5↓
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Mokinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių		0,6↔
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis		95,4↑
Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			0,47↓
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			69,5↓
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			98,9↑
Mokinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių			11,5
Apibendrintas VBE rodiklis			173,3

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

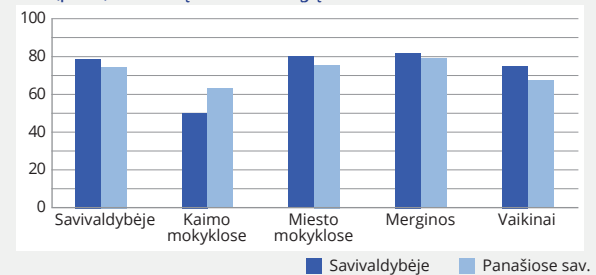
MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMAI

PUPP ir VBE rezultatai yra svarbūs savivaldybių pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų įgyvendinimo kokybės ir efektyvumo rodikliai. Abiturientų, išlaikiusių 3 ir daugiau VBE, dalis (proc.) yra didesnė nei panašiose savivaldybėse, tačiau yra atotrūkis tarp kaimo ir miesto mokyklų, taip pat tarp vaikų ir merginų. Fizikos ir geografijos VBE rezultatai (standartizuotais taškais) yra aukštesni už šalies, kitų dalykų – žemesni. Išlaugo per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis, tačiau ši dalis yra mažesnė nei panašių savivaldybių. Per trejus metus sumažėjo pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių merginų ir vaikų dalių skirtumas.

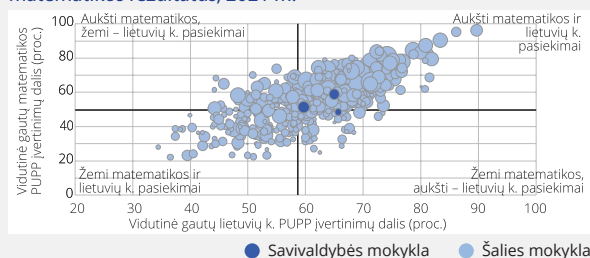
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

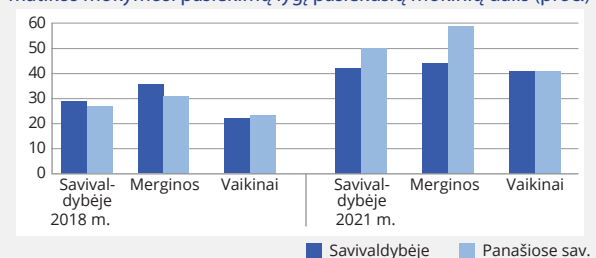
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikiusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

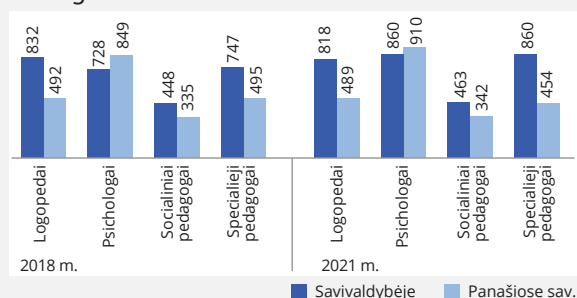

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

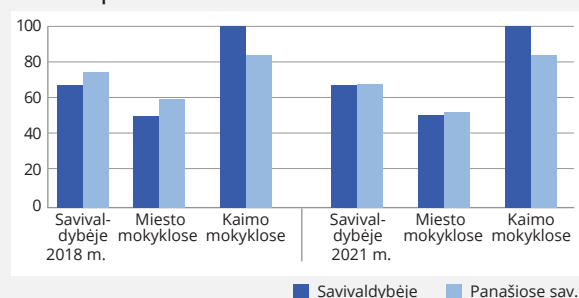

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

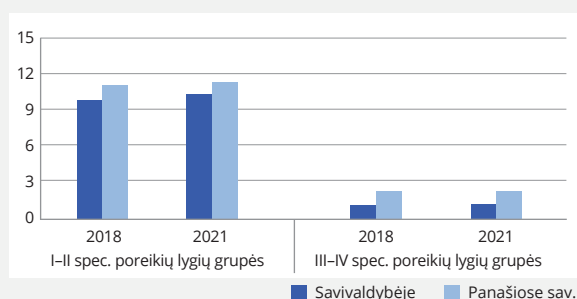
Mokinių, tenkančių vienai logopedo, socialinio pedagogo ir specialiojo pedagogo pareigybei, skaičius yra didesnis nei panašiose savivaldybėse, psichologo – mažesnis.

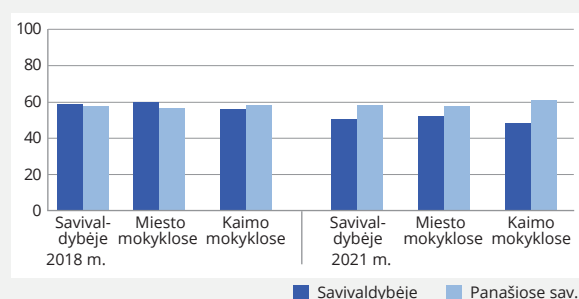
Savivaldybės mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra suformuotos visų švietimo pagalbos specialistų komandos, dalis (proc.) per trejus metus išliko ta pati.

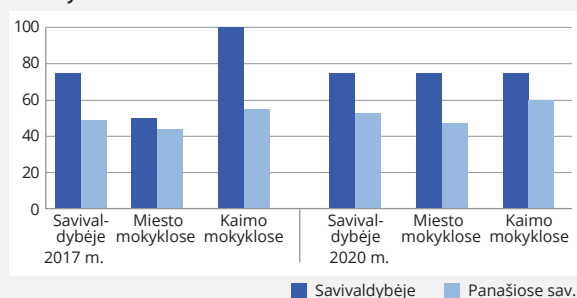
Bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.) nuo visų šių klasių mokinių šiek tiek padidėjo, bet yra mažesnė nei panašių savivaldybių.

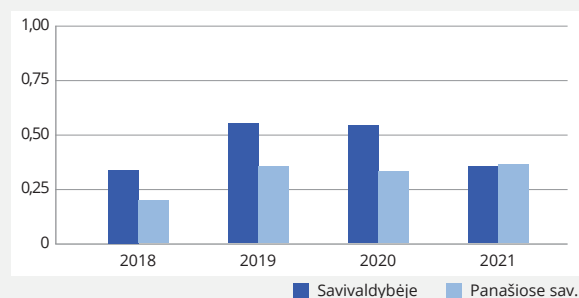
Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) sumažėjo ir yra mažesnė nei panašių savivaldybių.

SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) yra didesnė nei panašių savivaldybių. Miesto mokyklose ši dalis (proc.) išaugo, tačiau kaimo – sumažėjo.

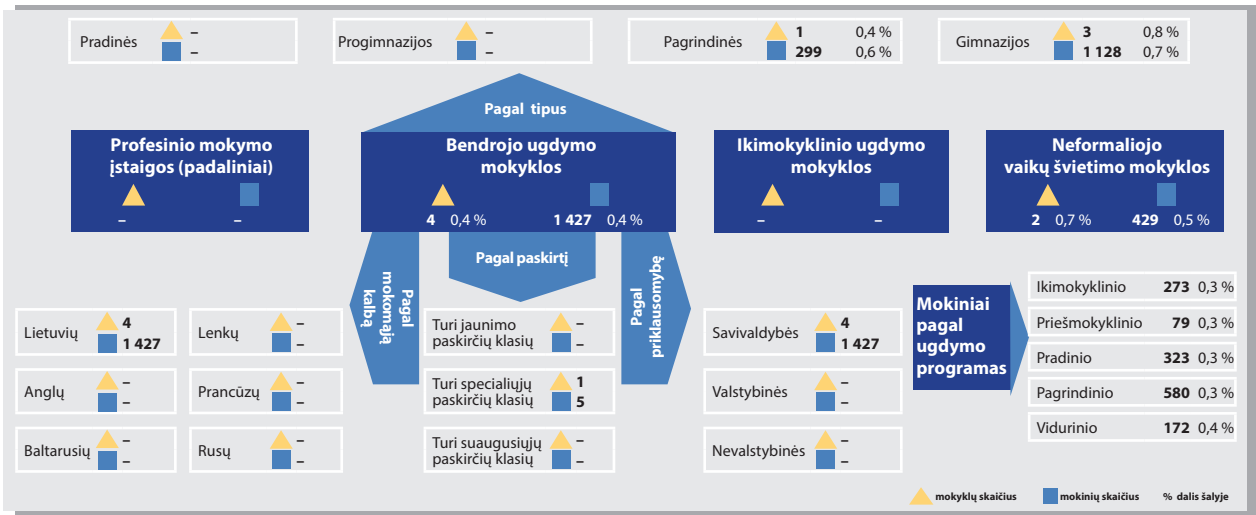
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, ugdomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) pastaraisiais metais sumažėjo.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsi gyveno 190 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukusių karo pabėgėlių iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 107: 17 buvo ugdoma pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 90 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Rekomenduojama panaudoti daugiau mokymo lėšų švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginę ir psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose. Didinti švietimo pagalbos specialistų skaičių, stiprinti mokytojų ir pagalbos specialistų bendradarbiavimą, užtikrinant efektyvų įtraukijį ugdymą. Siekiant geresnių ugdymo rezultatų, rekomenduojama didesnę mokymo lėšų dalį panaudoti pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti, daugiau dėmesio skirti gabių mokinių ugdymui. Gerinti vidurinio ugdymo programos mokinių lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos, užsienio kalbos, biologijos, chemijos, istorijos ir informacinių technologijų dalykų mokymosi pasiekimus. Didinti mokinių poreikius atitinkančių neformaliojo ugdymo programų pasiūlą, kad daugiau SUP mokinių galėtų dalyvauti įvairiose veiklose.

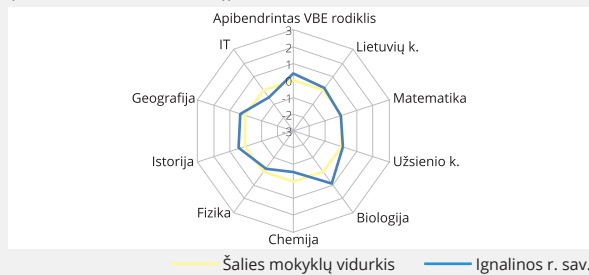
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginei-psichologinei pagalbai teikiantose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	
Aukštesnės kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	
51,61	739	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	
34,3	50,1	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	
225,9	24,2	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	
32,2	24,2		
24,4	739		
12,5	8		
19,5	25		
765	14,9		
32,2	9,1		
24,4	0,9		
51,61	89,5		
34,3	0,51		
225,9	73,2		
50,1	100		
24,2	63,2		
739	194,9		

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

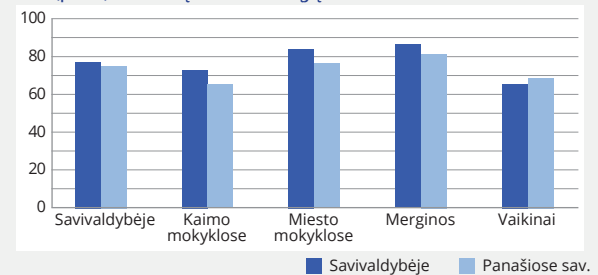
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Socialinis ir ekonominis kontekstas nėra palankus aukštai ugdymo kokybei pasiekti. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis padidėjo, tačiau yra gerokai mažesnė nei panašiose savivaldybėse. Pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos vidutinę gautų įvertinimų dalį dviejų mokyklų pasiekimai yra aukštesni, vienos – žemesni. Apibendrintas VBE rodiklis (standartizuotais taškais) ir penkių VBE rodikliai yra geresni nei šalies. Tačiau savivaldybės mokyklų chemijos, informacinių technologijų, fizikos ir matematikos VBE vidurkiai išlieka žemesni nei šalies. Išlaikiusių 3 ir daugiau VBE abiturientų dalis yra didesnė nei panašiose savivaldybėse. Šio rodiklio reikšmės rodo kaimo ir miesto mokyklų mokinių, taip pat vaikinių ir merginų pasiekimų skirtumus.

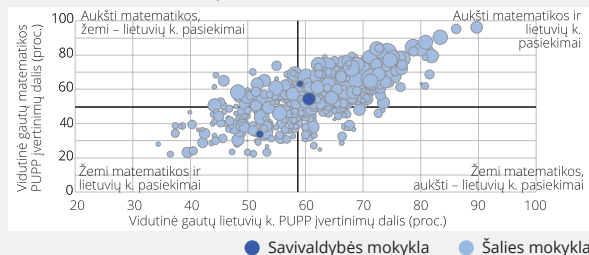
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

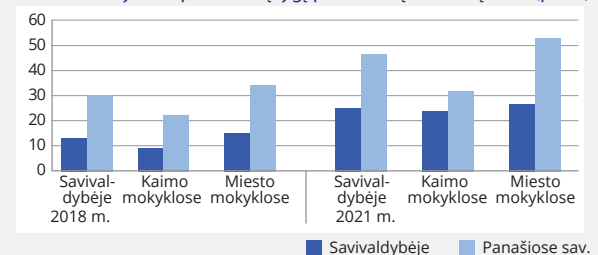
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikiusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

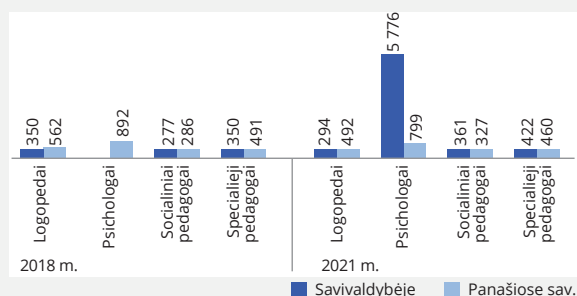

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

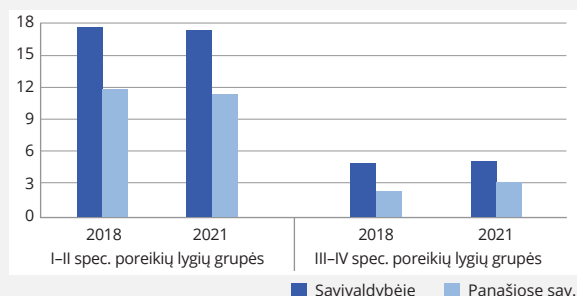

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

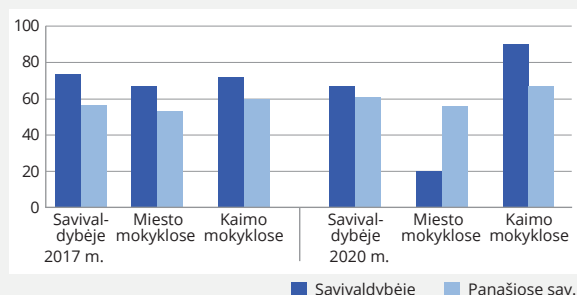
Mokinių, tenkančių vienai bendrojo ugdymo mokyklos psichologo pareigybei, skaičius yra reikšmingai didesnis nei panašiose savivaldybėse.

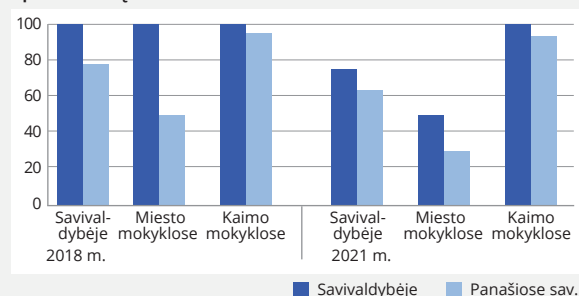
Bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.) yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

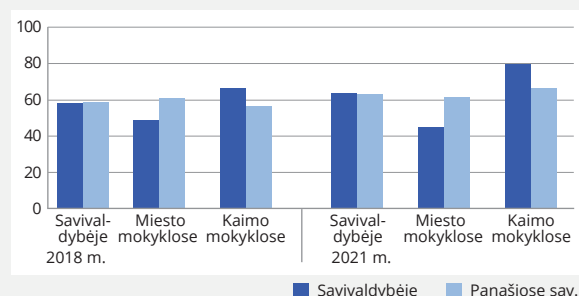
Kaimo mokyklose SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) padidėjo, tačiau miesto mokyklose – labai sumažėjo.

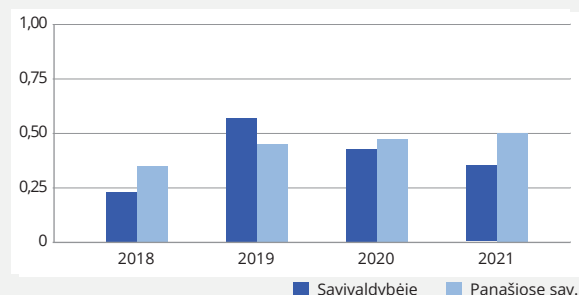
Sumažėjo miesto mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet dirba ne visi švietimo pagalbos specialistai, dalis (proc.). Kaimo mokyklose visų pagalbos specialistų komandos nėra suformuotos.

Kaimo mokyklose neformaliojo švietimo galimybės pasinaudojusį SUP turinčių mokinių dalis (proc.) padidėjo, o miesto, priešingai – sumažėjo.

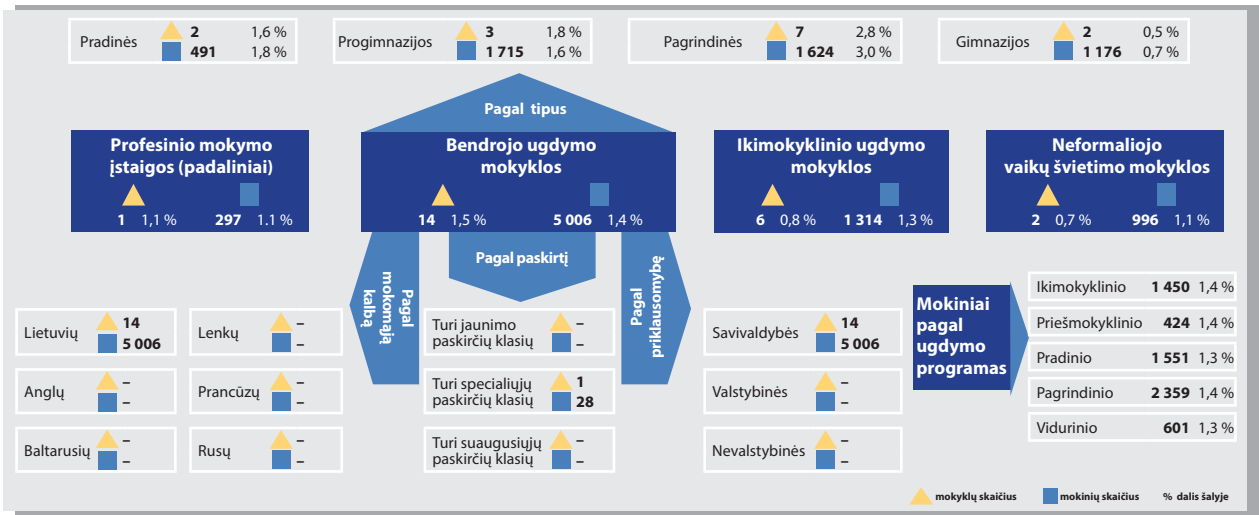
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsigyveno 49 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 36: 9 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 27 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Toliau rengiantis visavertei įtraukčiai, stiprinti mokytojų, švietimo pagalbos specialistų komandinį darbą, tobulinti jų kvalifikaciją, panaudojant daugiau mokymo lėšų, skirtų pedagogų kvalifikacijai tobulinti ir švietimo pagalbai teikti. Didesnę dėmesį skirti SUP mokinių ugdymui karjerai, profesiniam informavimui ir konsultavimui. Tikėtina, tai padėtų labiau motyvuoti mokinius toliau mokytis baigus pagrindinio ugdymo programą, apsispręsti renkantis profesiją. Didinti mokinių poreikius atitinkančių neformaliojo vaikų švietimo programų pasiūlą, siekiant, kad kuo daugiau SUP mokinių dalyvautų įvairiose veiklose, ypač miesto mokyklose. Tęsti mokyklų tinklo pertvarką, atsisakant nenaudojamų mokyklų pastatų, dinant 3–5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, aprėpti, mažinant jungtinių klasių komplektų skaičių. Skatinti vadovų lyderystę, ieškoti galimybių pritraukti į mokyklas jaunų pedagogų. Siekiant aukštesnės ugdymo kokybės, tikslinga tobulinti mokytojų gebėjimus nustatyti individualius mokinių poreikius ir teikti reikiamą pagalbą. Ieškoti galimybių gerinti pagrindinio ugdymo programos lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos, vidurinio ugdymo programos mokinių matematikos, chemijos, fizikos ir informacinių technologijų mokymosi pasiekimus.

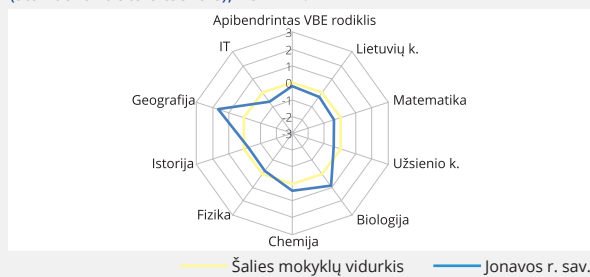
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	9,3↓
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	15,7↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo įstaigoms, mokymams ir pedagoginei-psichologinei pagalbai teikimui (kv. m.)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	944↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	14,7↑
Mokinių gaunančių finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m.)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	10,6↓
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	48,9↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	53,1↓
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo įstaigoms, mokymams ir pedagoginei-psichologinei pagalbai teikimui (kv. m.)	Bendrojo ugdymo mokyklos, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	185,2↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	20,3↓
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m.)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	15,4↓
Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizininčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	767,5↑
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis	0,4↑
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis		42,9↑
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)		20,1↑
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)		11,7↓
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizininčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių		0,7↔
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis		94,1↑
Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			0,64↓
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			73,6↑
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			93,2↓
Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizininčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių			8,4
Apibendrintas VBE rodiklis			164,8

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

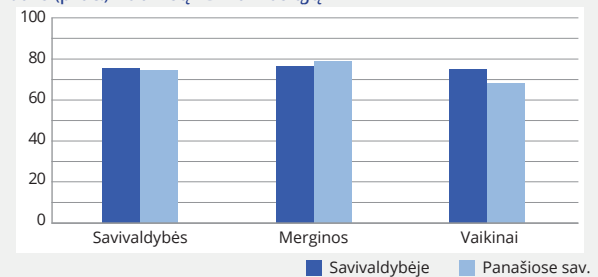
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

PUPP ir VBE rezultatai yra svarbūs savivaldybių pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų įgyvendinimo kokybės ir efektyvumo rodikliai. Apibendrintas VBE rodiklis ir beveik visų mokomųjų dalykų rodikliai, išskyrus geografiją, biologiją ir chemiją, yra prastesni už šalies. Išlaikiusių 3 ir daugiau VBE vaikų dalis yra mažesnė nei merginų, tačiau didesnė nei panašiose savivaldybėse. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.) gerokai išaugo, ypač miesto mokyklose, tačiau susidarė labai didelis atotrūkis tarp miesto ir kaimo mokyklų. Daugumoje mokyklų PUPP lietuvių kalbos ir matematikos pasiekimai yra prasti.

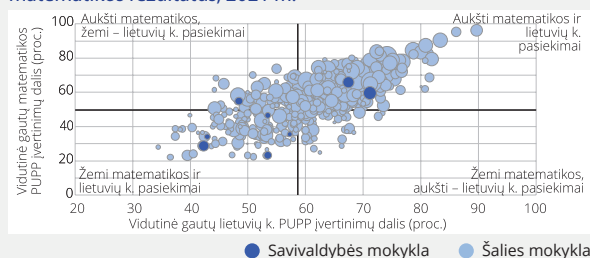
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

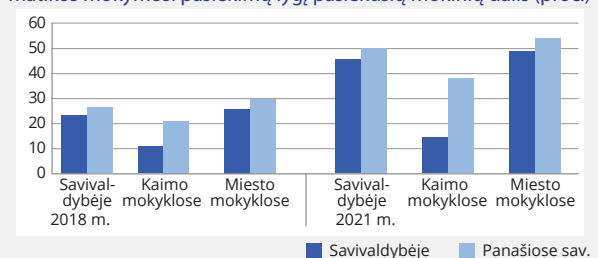
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikisusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

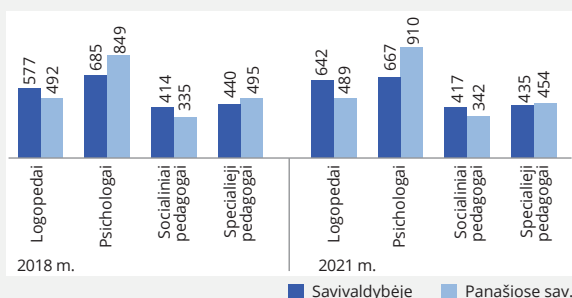
Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

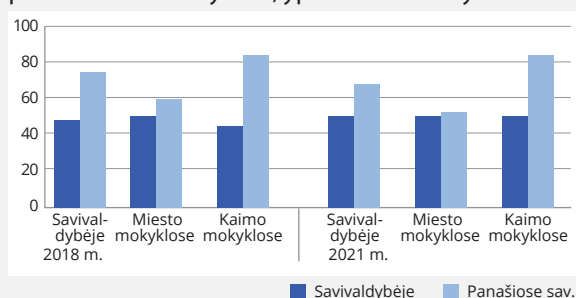

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

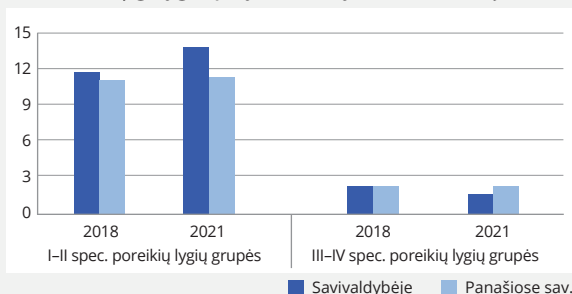
Vienai bendrojo ugdymo mokyklų logopedo ir socialinio pedagogo pareigybei tenka daugiau mokinių nei panašiose savivaldybėse.

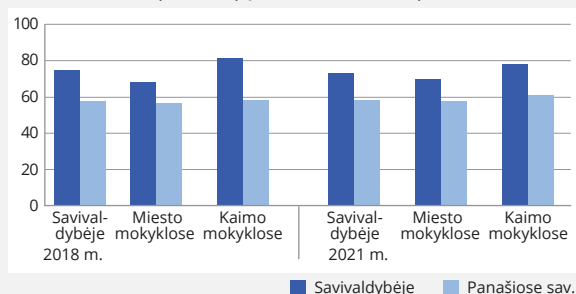
Mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo ir logopedo, dalis (proc.) padidėjo, bet yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse, ypač kaimo mokyklose.

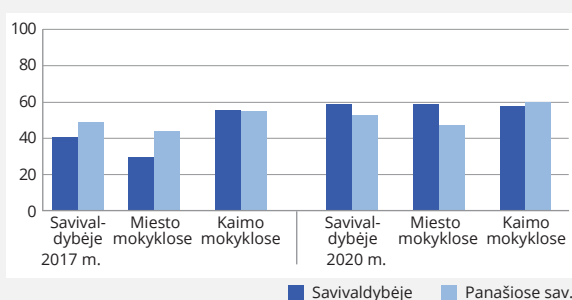
Bendrosiose klasėse ugdomų I–II SUP lygių grupių mokinių dalis (proc.) nuo visų šių klasių mokinių padidėjo ir yra didesnė nei panašiose savivaldybėse, o III–IV SUP lygių grupių mokinių dalis sumažėjo.

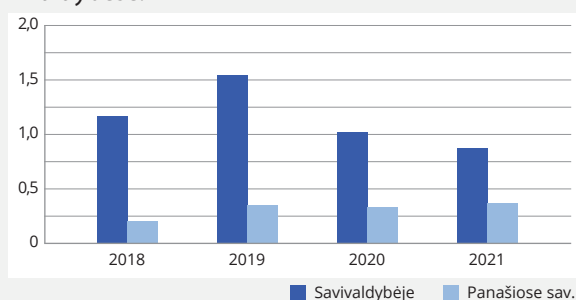
Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) savivaldybėje truputį sumažėjo, tačiau yra gerokai didesnė nei panašiose savivaldybėse, ypač kaimo mokyklose.

SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) padidėjo, ypač miesto mokyklose. Sumažėjo atotrūkis tarp miesto ir kaimo mokyklų.

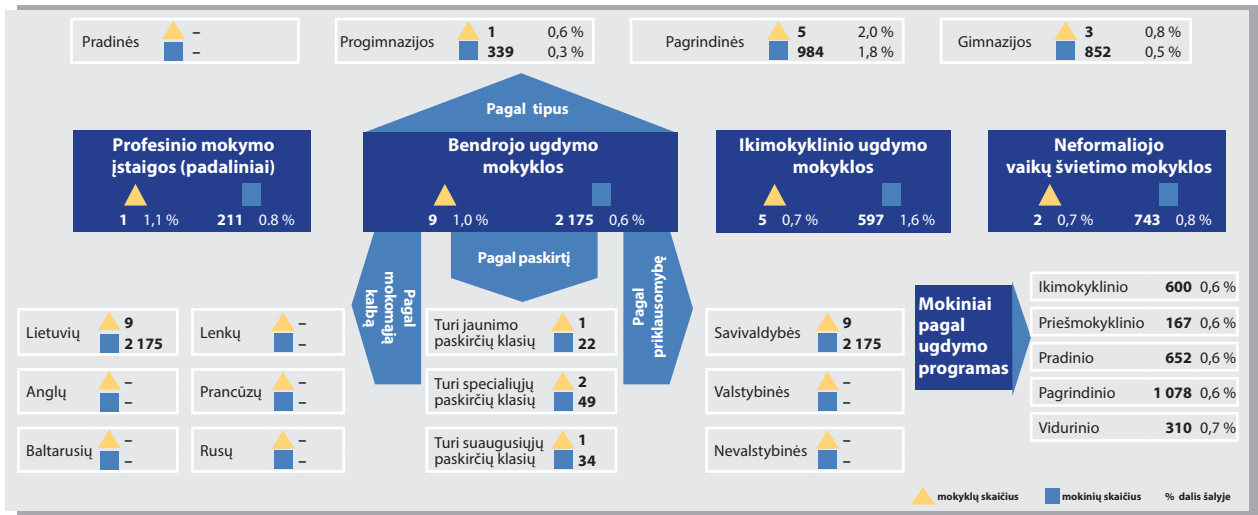
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) sumažėjo, bet yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsi-gyveno 191 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukęs karo pabėgėlis iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 129: 27 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 102 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Kryptingai vykdyti kompleksines priemones, skirtas įtraukiamam ugdymui įgyvendinti: didinti švietimo pagalbos specialistų skaičių ir kurti sąlygas didesnei SUP mokinių įtraukčiai bendrosiose klasėse. Dalyvaujant Tūkstantmečio mokyklų programoje, mažinti mokinių ugdymosi sąlygų, saviraiškos galimybių, mokymosi pasiekimų skirtumus tarp miesto ir kaimo mokyklų, vaikų ir merginų. Modernios ugdymo(si) aplinkos, tinklaveikos modelio, prieinamo visoms mokykloms ir įvairių ugdymosi poreikių mokiniams, sukūrimas leistų pagerinti ir vidurinio ugdymo programos (ypač tikslųjų mokslų ir užsienio kalbos) mokymosi pasiekimus, padidinti mokinių poreikius atitinkančių neformaliojo vaikų švietimo programų pasiūlą bei įvairovę. Kryptingai tobulinti mokytojų dalykines kompetencijas. Gerinti ugdymo karjerai, profesinio informavimo ir konsultavimo kokybę, skatinant mokinius toliau mokytis baigus pagrindinio ugdymo programą. Tęsti mokyklų tinklo optimizavimo procesą, mažinant mažų klasių skaičių, sudarant prielaidas kurti mokytojams geresnes darbo ir socialines sąlygas, subalansuojant pedagoginio personalo pasiskirstymą pagal amžių ir kvalifikaciją. Ieškoti galimybių mokyklose įdarbinti daugiau jaunų pedagogų.

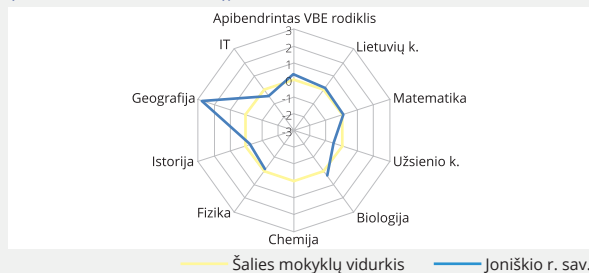
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	9,1↓	14,8↓	807↑
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	29,4↓	19,8↓	47,6↑
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokeskis (neto), Eur	41,2↓	224,1↑	55,6↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	18,7↓	18,7↓	18,7↓
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	697,4↑	697,4↑	697,4↑
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	2,9↓	50↓	17↓
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	9,9↓	9,9↓	9,9↓
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalboje (tenkančios įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	1↓	1↓	1↓
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	96,1↑	96,1↑	96,1↑
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	0,42↓	0,42↓	0,42↓
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	67,7↑	67,7↑	67,7↑
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	99,5↑	99,5↑	99,5↑
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	4,9↓	4,9↓	4,9↓
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	189,2	189,2	189,2
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose			
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius			
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)			
Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			
Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių			
Apibendrintas VBE rodiklis			

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

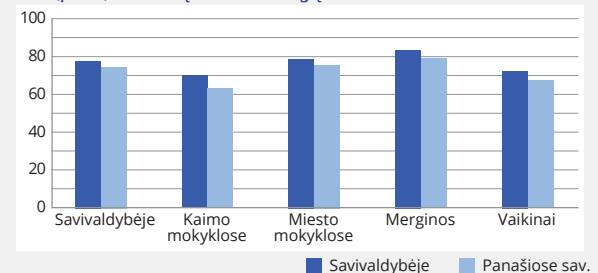
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Socialinis, ekonominis kontekstas nėra palankus aukštai ugdymo kokybei pasiekti, tačiau abiturientų, išlaikiusių 3 ir daugiau VBE, dalis yra didesnė nei panašių savivaldybių, o apibendrinto VBE rodiklio reikšmė yra didesnė nei šalies vidurkis. Lietuvių kalbos, matematikos, biologijos ir geografijos VBE rezultatai (standartizuotais taškais) yra aukštesni už šalies, kitų dalykų – žemesni. Nė vienas mokinys nepasirinko laikyti chemijos VBE. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis išaugo, bet buvo mažesnė nei panašių savivaldybių, išliko atotrūkis tarp vaikinių ir merginų. Atkreiptinas dėmesys į PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pasiekimų skirtumus tarp atskirų mokyklų.

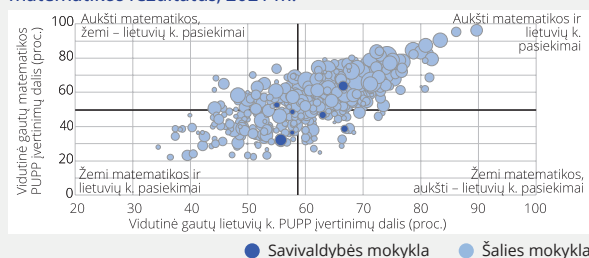
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

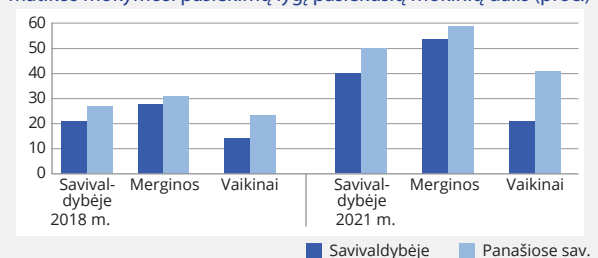
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikisusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

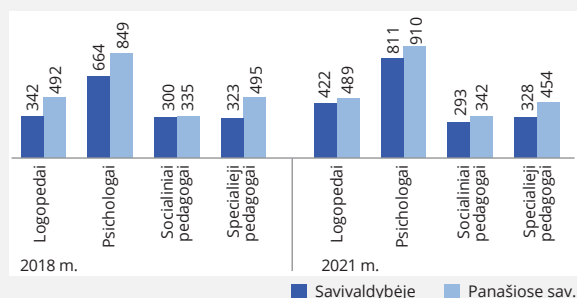

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

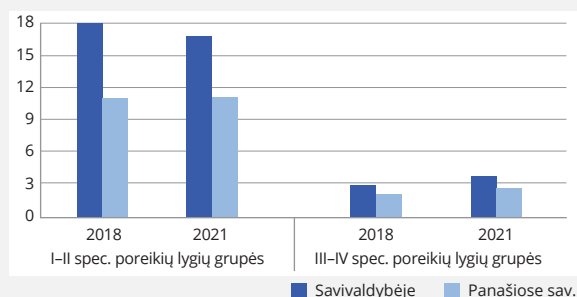

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

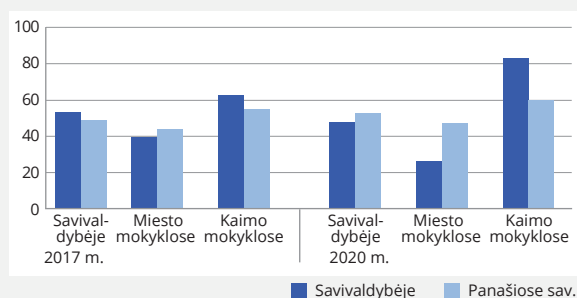
Mokinių skaičius, tenkantis vienai švietimo pagalbos specialisto pareigybei, yra mažesnis nei panašių savivaldybių.

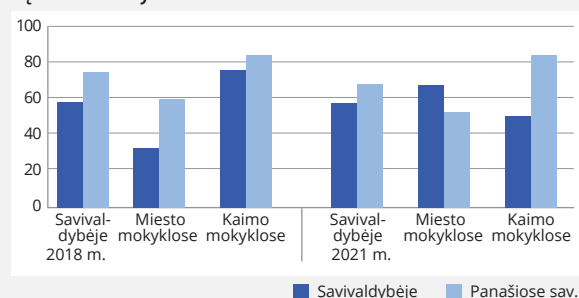
Bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.) yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

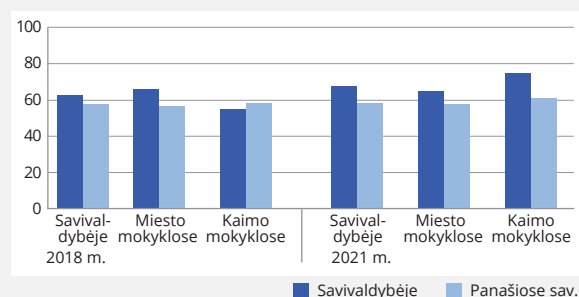
SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) miesto mokyklose sumažėjo, kaimo – išaugo ir buvo didesnė nei panašiose savivaldybėse.

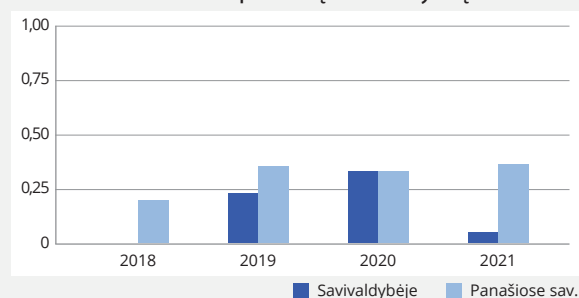
Miesto mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra suformuotos visų švietimo pagalbos specialistų komandos, dalis (proc.) išaugo, o kaimo mokyklų – sumažėjo.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) kaimo mokyklose išaugo ir buvo didesnė nei panašiose savivaldybėse.

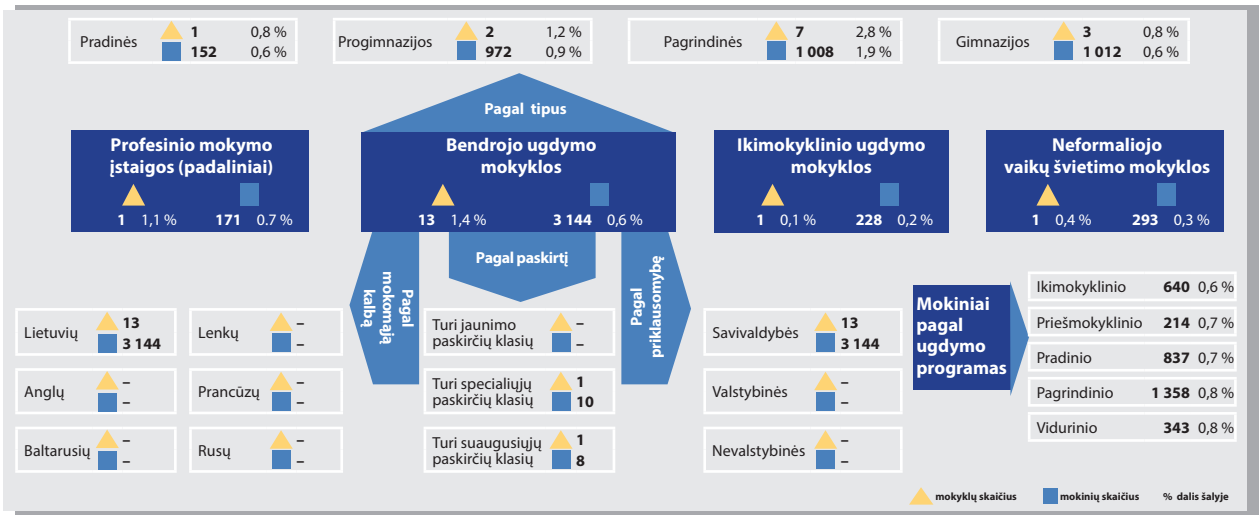
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, ugdomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) anksčiau augo, o 2021 m. gerokai sumažėjo ir buvo mažesnė nei panašių savivaldybių.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsi gyveno 40 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukusių karo pabėgėlių iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 46: 16 buvo ugdoma pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 30 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Rekomenduojama ir toliau kryptingai vykdyti kompleksines priemones, skirtas įtraukiamam ugdymui įgyvendinti: stiprinti švietimo pagalbos specialistų komandas; panaudoti didesnę mokymo lėšų, skirtų švietimo pagalbai teikti, dalį; siekti ugdymo karjerai, profesinio informavimo ir konsultavimo kokybės ir taip skatinti SUP mokinius toliau mokytis baigus 10 klasę. Siekiant gerinti ugdymo kokybę, rekomenduojama didesnę mokymo lėšų dalį panaudoti pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti, daugiau dėmesio skirti gabių mokinių ugdymui ir skatinti juos dalyvauti olimpiadose ir konkursuose. Mažinant ugdymo rezultatų skirtumus tarp mokyklų, vaikinų ir merginų, geriau tenkinti individualius mokinių mokymosi poreikius. Gerinti vidurinio ugdymo programos mokinių užsienio kalbos, fizikos, istorijos ir informacinių technologijų mokymosi pasiekimus. Toliau tęsti mokyklų tinklo optimizavimo procesą, nes tai kurtų prielaidas pasiekti aukštesnius mokymosi rezultatus, mokytojams sudarytų geresnes darbo ir socialines sąlygas ir padėtų subalansuoti pedagoginio personalo pasiskirstymą pagal amžių ir patirtį.

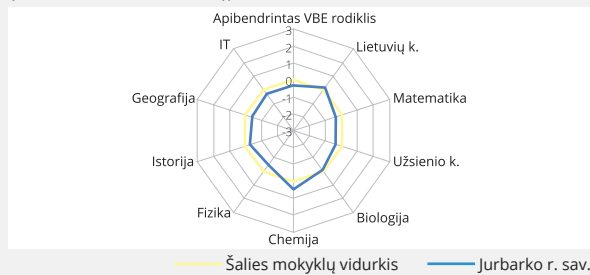
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	10,5↓	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	4,5↑
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	17↓	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	46,2↑
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokeskis (neto), Eur	800↑	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	16,5↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	22,4↑	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	10,1↓
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	10,6↑	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	0,9↔
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	37,2↑	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	92,9↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	47,7↑	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	0,48↓
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo įstaigai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	213,5↑	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	42,9↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	27,6↓	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	96,5↑
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	17,9↑	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	11,5
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	742,3↑	Apibendrintas VBE rodiklis	158,6

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

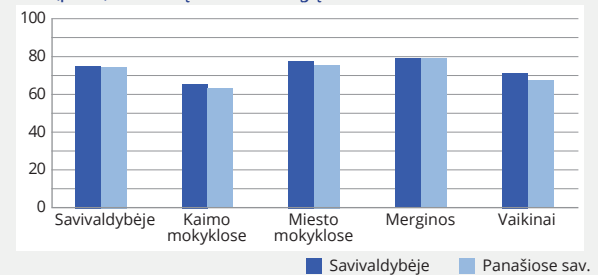
MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMAI

Sistemiškai netvarkomas mokyklų tinklas gali turėti įtakos ugdymo kokybei. Apibendrintas VBE rodiklis ir visų VBE rodikliai, išskyrus lietuvių kalbos ir literatūros bei chemijos, yra prastesni nei šalies. Abiturientų, išlaikiusių 3 ir daugiau VBE, dalis yra didesnė nei panašių savivaldybių, tačiau rodiklio reikšmė parodo, kad išlieka ryškūs kaimo ir miesto mokyklų mokinių pasiekimų atotrūkių. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis padidėjo, tačiau merginų ir vaikinių pasiekimų skirtumai tapo dar ryškesni. Yra mokyklų, kuriose pagal vidutinę PUPP įvertinimą dalį ir matematikos, ir lietuvių kalbos ir literatūros pasiekimai yra gana geri, tačiau atotrūkių tarp atskirų mokyklų rodo nevienodą švietimo būklę rajone.

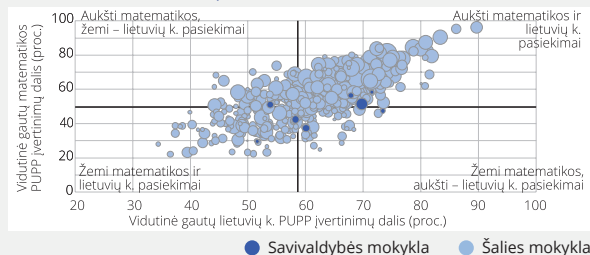
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

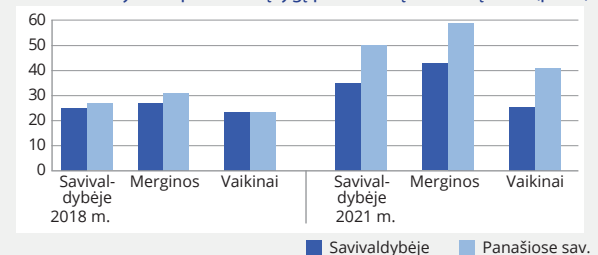
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikisčiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

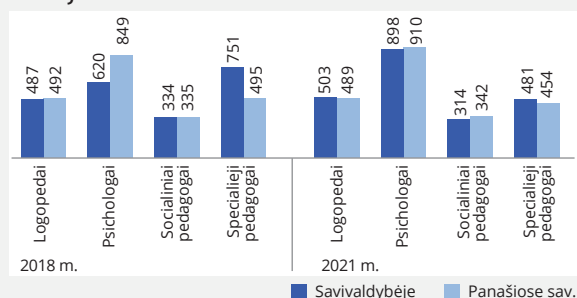

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

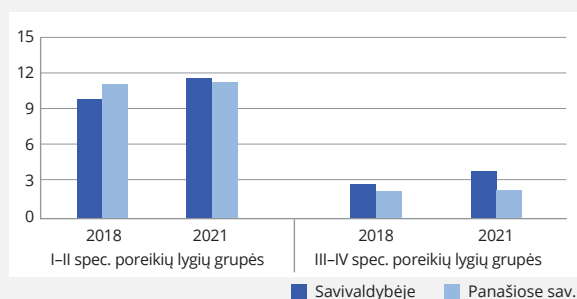

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

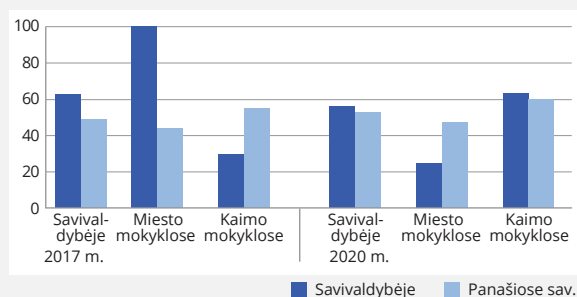
Padidėjo mokinių skaičius, tenkantis vienai logopedo ir psichologo pareigybei, socialinio pedagogo ir specialiojo pedagogo – priešingai – šis skaičius sumažėjo.

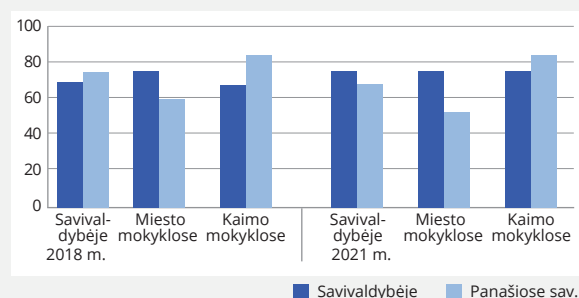
Bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.) yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

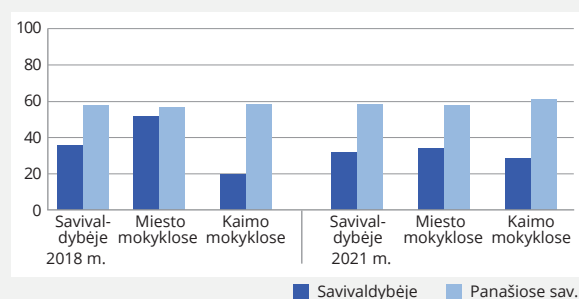
SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) reikšmingai sumažėjo miesto mokyklose, tačiau kaimo mokyklose, atvirkščiai – padidėjo.

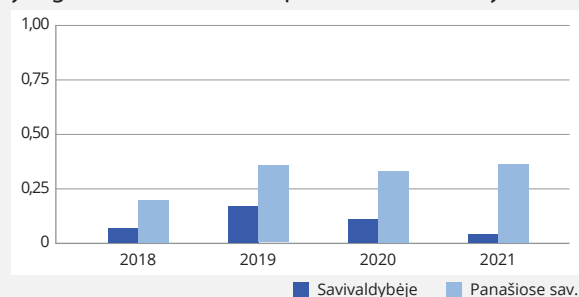
Padidėjo pradinių klasių turinčių kaimo mokyklų, kuriose nesuformuota visa švietimo pagalbos specialistų komanda, dalis (proc.).

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse (ypač kaimo mokyklose).

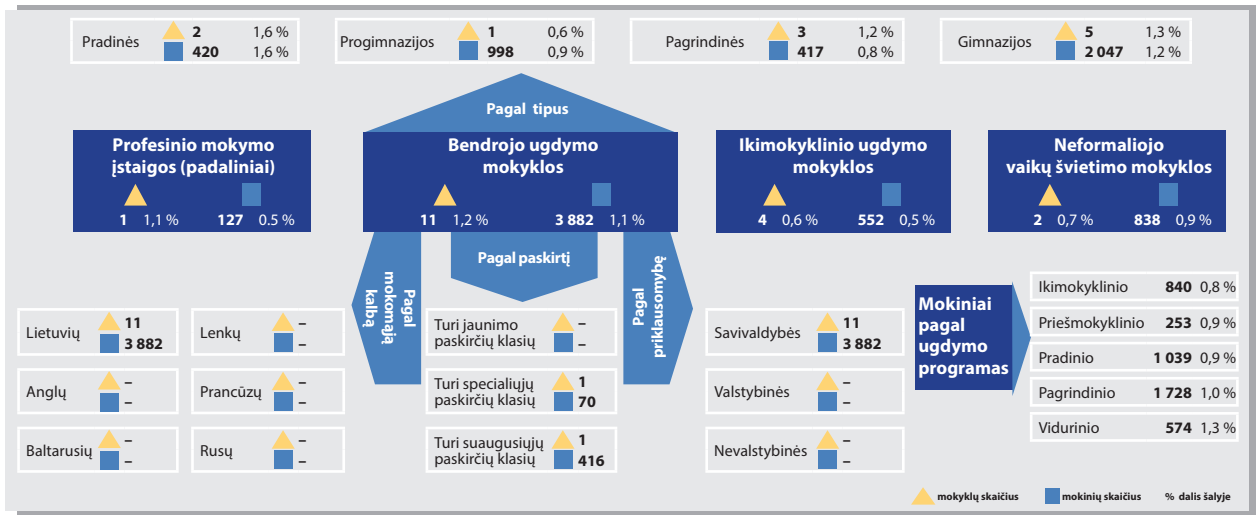
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) per pastaruosius trejus metus sumažėjo ir yra gerokai mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsigyveno 137 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 94: 22 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 72 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Nuosekliai tvarkant mokyklų tinklą, sumažėtų jungtinėse klasėse besimokančių mokinių dalis, padidėtų vidutinis klasės dydis ir vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkantis mokinių skaičius, daugelyje mokyklų būtų galima suformuoti visus švietimo pagalbos specialistus turinčias komandas. Dėl šių priežasčių tikslinga pervertinti ar reorganizuoti mažas bendrojo ugdymo mokyklas, atsakyti nenaudojamų mokyklų pastatų, taip sumažinant vienam mokiniui tenkanti mokyklos patalpų plotą, arba atsilaisvinusiose patalpose steigti ikimokyklinio ugdymo grupes ir padidinti 3–5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, aprėptį. Didesnę dėmesį skirti profesiniam informavimui ir konsultavimui, kad kuo daugiau mokinių tęstų mokslus po pagrindinio ugdymo programos ir mažėtų tęsiančių mokslą SUP mokinių atskirtis miesto ir kaimo mokyklose. Didinti mokinių poreikius atitinkančių neformaliojo vaikų švietimo programų pasiūlą, siekiant, kad kuo daugiau mokinių (tarp jų – ir SUP) dalyvautų įvairiose veiklose. Įsitraukiant į Tūkstantmečio mokyklų programą, skatinti mokyklų vadovų ir mokytojų lyderystę, sukurti modernią, įvairių ugdymosi poreikių mokiniams prieinamą STEAM ugdymo(si) aplinką, padėsiančią motyvuoti mokinius siekti geresnių VBE ir PUPP rezultatų.

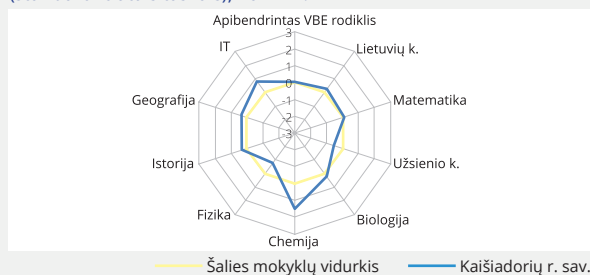
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspartų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	3,5↓
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	11,6↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginei-psichologinei pagalbai tenkančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	880↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	15,9↑
Mokinių gaunančių finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	13,6↓
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspartų) dalis (proc.)	Mokytojų vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	35,3↓
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	34↓
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginei-psichologinei pagalbai tenkančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	195,2↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	38,3↑
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	15,6↑
Mokytojų vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizininčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	735,9↑
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis	1,9↑
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis		20↑
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)		19,9↑
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)		13,1↓
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizininčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių		0,7↓
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis		94,5↑
Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			0,47↓
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			67,9↑
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			96,3↑
Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizininčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių			8,8
Apibendrintas VBE rodiklis			176,6

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

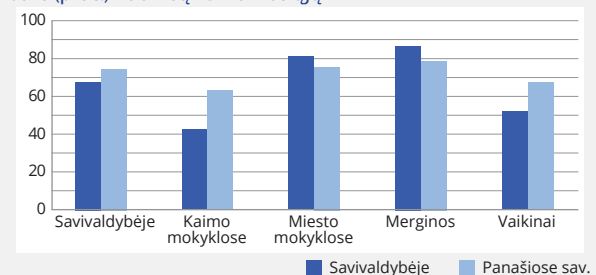
MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMAI

Abiturientų, išlaikiusių 3 ir daugiau VBE, dalis yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse, pastebimi skirtumai tarp kaimo ir miesto mokyklų, vaikinių ir merginų. Apibendrinto VBE rodiklio reikšmė ir daugumos VBE rezultatai (standartizuotais taškais) yra aukštesni už šalies, tik užsienio kalbos ir fizikos yra žemesni. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis per trejus metus išaugo, tačiau panašių savivaldybių rodiklio nepasiekė. Išliko atotrūkis tarp kaimo ir miesto mokyklų. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pasiekimai pagal vidutinę gautų įvertinimų dalį atskleidžia pasiekimų netolygumus tarp atskirų mokyklų.

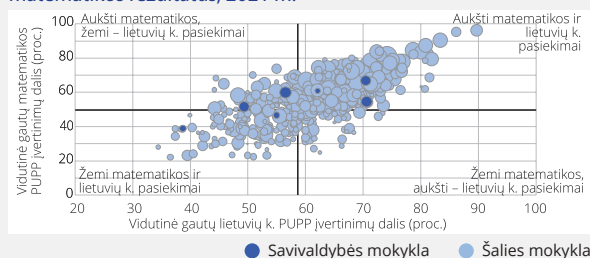
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

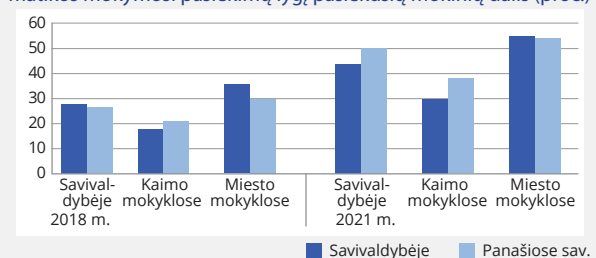
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikisusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

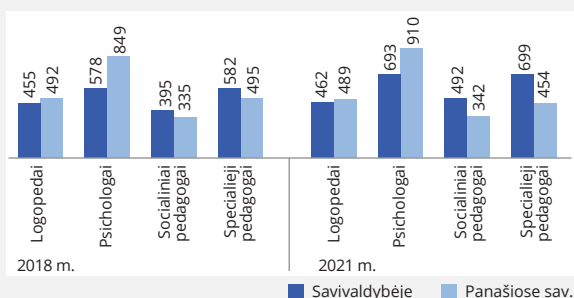

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

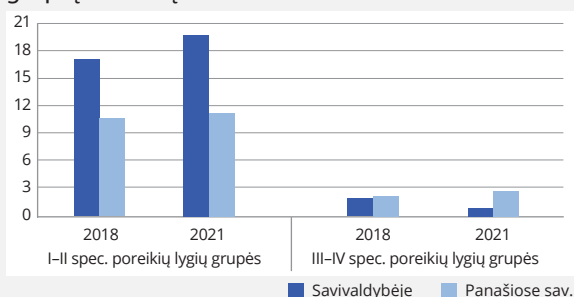

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

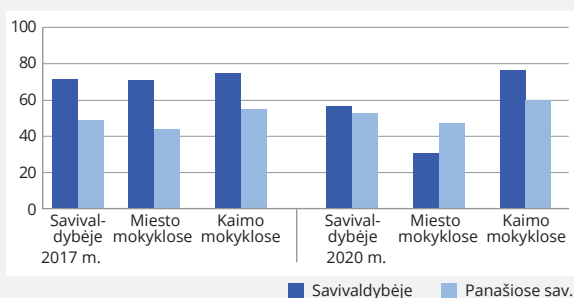
Vienai bendrojo ugdymo mokyklų švietimo pagalbos specialisto pareigybei tenkančių mokinių skaičius per trejus metus išaugo.

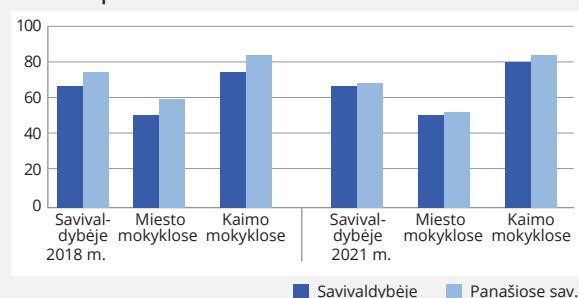
Bendrosiose klasėse ugdomų I–II spec. poreikių lygių grupių mokinių dalis (proc.) yra didesnė nei panašiose savivaldybėse, o III–IV spec. poreikių lygių grupių mokinių dalis – mažesnė.

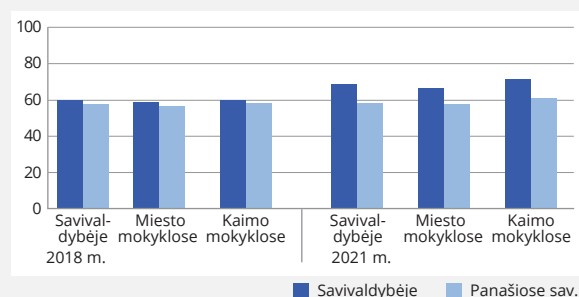
SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) miesto mokyklose sumažėjo, o kaimo – išaugo ir yra didesnė nei panašių savivaldybių.

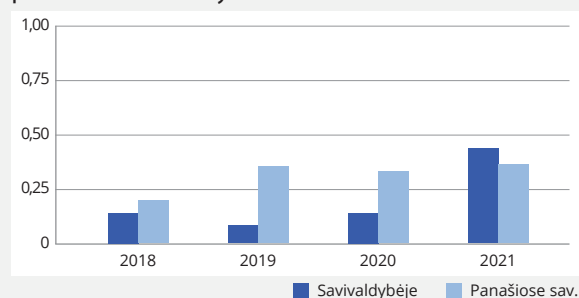
Savivaldybės mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra suformuotos visų švietimo pagalbos specialistų komandos, dalis (proc.) per trejus metus išliko ta pati.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusį SUP turinčių mokinių dalis (proc.) išaugo ir yra didesnė nei panašių savivaldybių.

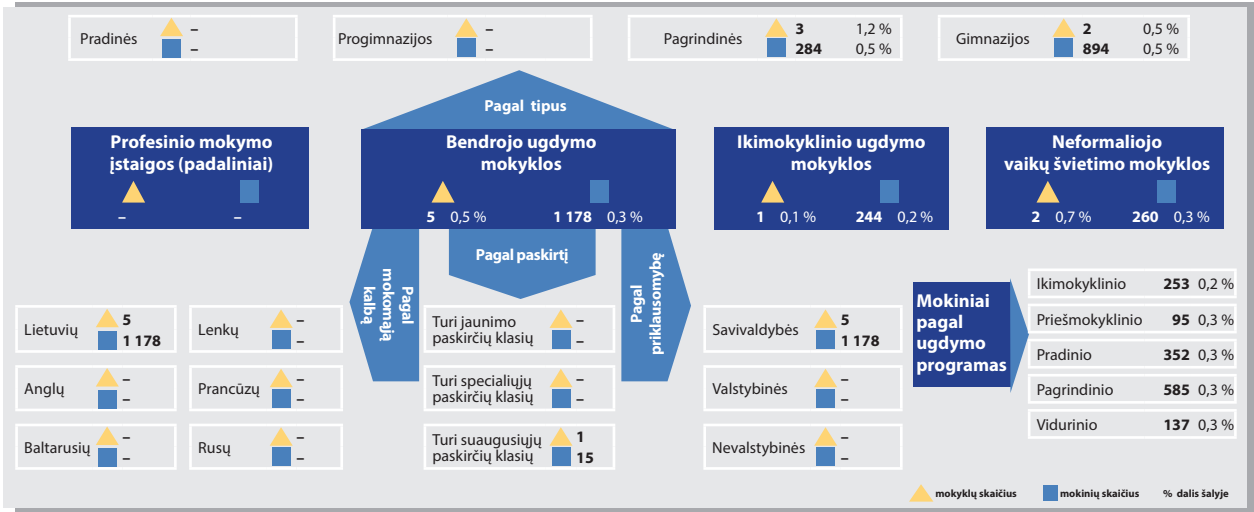
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, ugdomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) netolygiai augo ir 2021 m. buvo didesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsi-gyveno 139 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 71: 13 buvo ugdoma pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 58 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Siekiant kokybiškai pasiruošti visaverčiam įtraukiamajam ugdymui, stiprinti mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų komandinį darbą, kryptingai tobulinti jų kvalifikaciją, panaudojant daugiau mokymo lėšų, skirtų pedagogų kvalifikacijai tobulinti. Įdarbinti daugiau švietimo pagalbos specialistų, ypač kaimo mokyklose, taip užtikrinant reikiamos švietimo pagalbos prieinamumą kiekvienam SUP mokiniui. Dalyvavimas Tūkstantmečio mokyklų programoje padėtų sumažinti pasiekimų skirtumus tarp mokyklų, vaikinių ir merginų, pritraukti jaunų pedagogų, gerinti vidurinio ugdymo programos mokinių užsienio kalbos ir fizikos mokymosi pasiekimus, sudarytų geresnes sąlygas mokyklų tinklaveikiai ir ją sustiprintų, gerintų grįžtančių ir atvykstančių iš užsienio vaikų integraciją, sustiprintų mokinių poreikius atitinkančią neformaliojo švietimo programų pasiūlą ir galimybes ją pasinaudoti. Didesnis dėmesys ugdymo karjerai, profesinio informavimo ir profesinio konsultavimo sričiai padėtų labiau motyvuoti mokinius tęsti mokslus baigus pagrindinio ugdymo programą. Tęsti mokyklų tinklo optimizavimo procesą, priimti sprendimus dėl mažų klasių skaičiaus mažinimo, optimizuoti mokytojų vidutinį pamokinių darbo krūvį, veiksmingai ir racionaliai naudoti mokyklų patalpas ir švietimui skirtas lėšas.

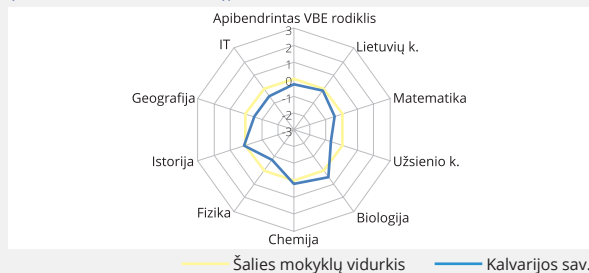
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis					Procesai					Rezultatai												
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	14,5↓	18,1↓	786↑	21,3↑	10,7↑	31,6↑	44,6↑	194,8↑	76,2↑	13,3↓	743,2↑	8,1↑	80↑	15,7↔	9,4↓	0,8↔	92,7↑	0,65↓	57,4↑	98,9↑	27,8	153,8	
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)																							
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur																							
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)																							
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)																							
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metandininkių ir mokytojų ekspartų) dalis (proc.)																							
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)																							
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginei-psichologinei pagalbai teikiantiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)																							
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)																							
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)																							
Mokytojų vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinis kontaktinės valandos)																							
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)																							
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)																							
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis																							
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose																							
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius																							
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)																							
Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis																							
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)																							
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)																							
Dalykinį olimpiadų ir konkursų prizmininkų skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių																							
Apibendrintas VBE rodiklis																							

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

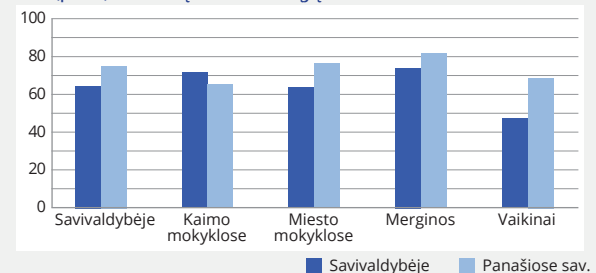
MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMAI

Visų dalykų VBE laikymo mastus ir gautus įvertinimus atspindi apibendrintas VBE rodiklis, kuris savivaldybėje yra prastesnis už šalies vidurkį. Biologijos, chemijos ir istorijos mokomųjų dalykų apibendrinti VBE rodikliai yra geresni už šalies vidurkį, likusių mokomųjų dalykų – prastesni, ypač fizikos ir užsienio kalbos. 3 ir daugiau VBE išlaikiusių abiturientų dalis yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse. Vaikinių, išlaikiusių 3 ir daugiau VBE, dalis yra gerokai mažesnė nei merginų ir kitose savivaldybėse. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.) padidėjo, bet yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse. Kaimo mokyklose ši dalis sumažėjo, susidarė labai didelis atotrūkis tarp miesto ir kaimo mokyklų. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pasiekimai neišskirtiniai.

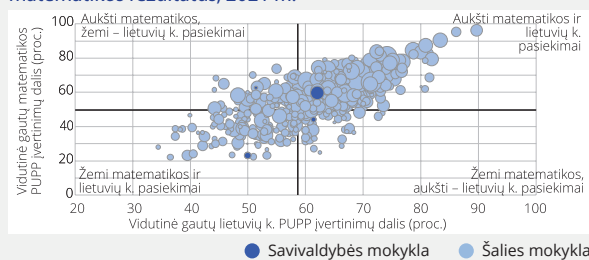
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

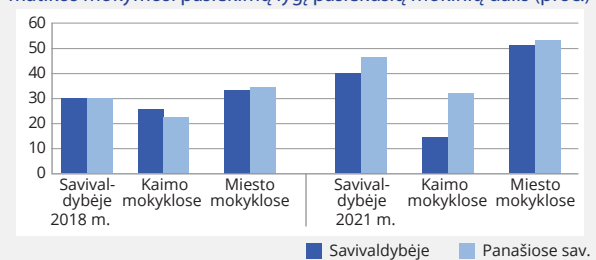
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

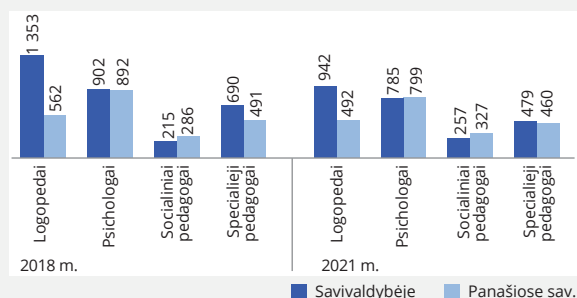
Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

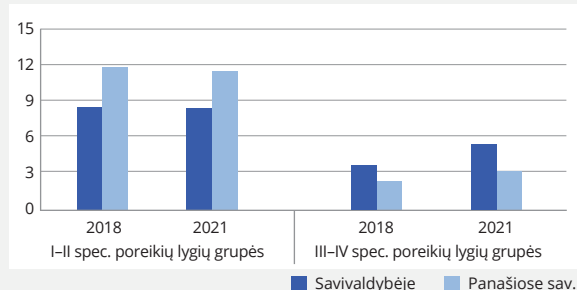

ĮTRAUKIS UGDYMAS

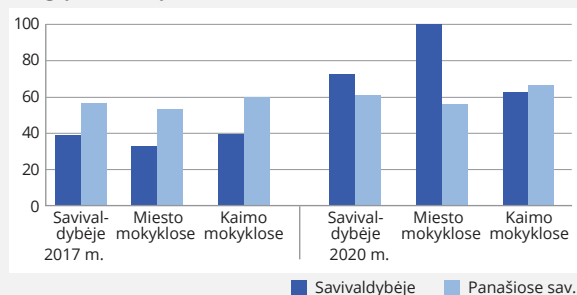
Vienai bendrojo ugdymo mokyklų švietimo pagalbos specialisto, išskyrus socialinio pedagogo, pareigybei tenkančių mokinių skaičius sumažėjo.

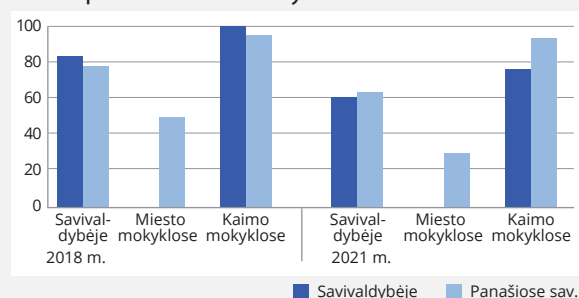
Bendrosiose klasėse ugdomų nedidelių ir vidutinių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) nuo visų šių klasių mokinių beveik nepakito. Didelių ir labai didelių SUP turinčių mokinių dalis paaugo.

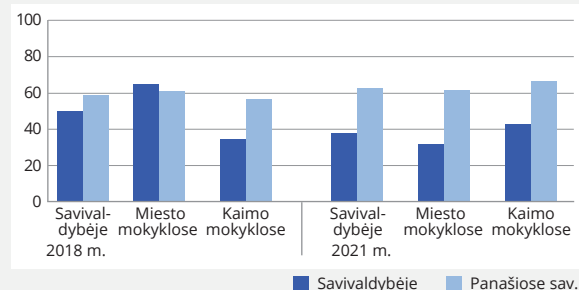
SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klases, dalis (proc.) gerokai išaugo ir yra didesnė nei panašiose savivaldybėse. Miesto mokyklose visi SUP mokiniai baigę 10 klases toliau mokosi.

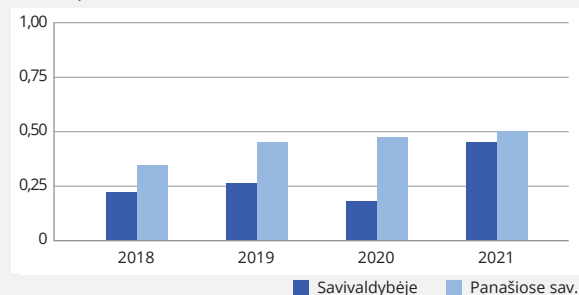
Mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo ir logopedo, dalis (proc.) sumažėjo ir yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusį SUP turinčių mokinių dalis (proc.) miesto mokyklose gerokai sumažėjo; kaimo mokyklose – paaugo, tačiau yra daug mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

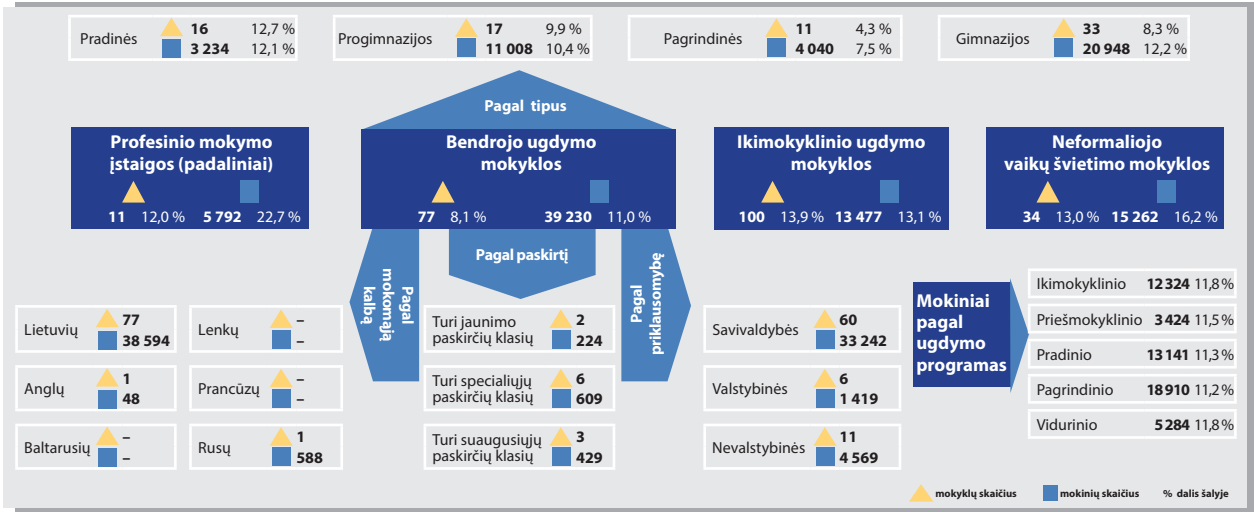
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) padidėjo, bet yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsigyveno 80 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukusių karo pabėgėlių iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 30: 6 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 24 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Siekiant užtikrinti geros kokybės ugdymą, švietimo pagalbos prienamumą kiekvienam mokiniui ir sklandžiai pasiruošti įtraukiamam ugdymui, rekomenduojama stiprinti mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų komandinį darbą, tenkinti individualius mokinių mokymosi poreikius. Geresniems ugdymo rezultatams pasiekti rekomenduojama kryptingai tobulinti mokytojų dalykines kompetencijas, didinant aukštos kvalifikacijos mokytojų aprėptį. Dalyvavimas Tūkstantmečio mokyklų programoje, modernios STEAM aplinkos sukūrimas padėtų gerinti pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų mokinių pasiekimus, kurtų prielaidas ugdymo rezultatų skirtumams tarp miesto ir kaimo mokyklų, vaikinių ir merginų mažinti. Didinti mokinių poreikius atitinkančių neformaliojo vaikų švietimo programų pasiūlą, siekiant, kad kuo daugiau mokinių dalyvautų įvairiose veiklose. Spartinti mokyklų tinklo pertvarką, priimant sprendimus dėl mažų ir jungtinių klasių komplektų skaičiaus mažinimo, didinant vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičių bendrojo ugdymo mokyklose, plečiant ikimokyklinio amžiaus vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, aprėptį, veiksmingai, racionaliai naudojant mokyklų patalpas ir švietimui skirtas lėšas.

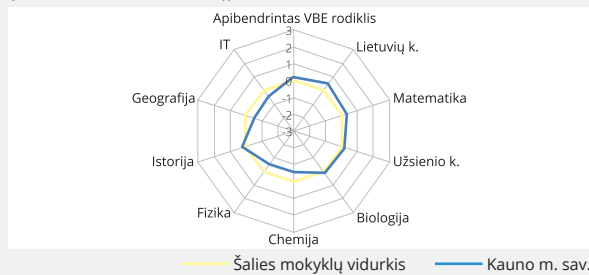
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštesnė kvalifikacijos mokytųjų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	6,5↑
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	13,7↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginei-psichologinei pagalbai tenkančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	1044↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	6,3↓
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	3,9↓
Aukštesnė kvalifikacijos mokytųjų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	1044↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	6,3↓
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginei-psichologinei pagalbai tenkančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklos, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	1044↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	3,9↓
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	1044↑
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Apibendrintas VBE rodiklis	1044↑
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)		1044↑
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis		1044↑
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)		1044↑
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)		1044↑
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Mokinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių		1044↑
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis		1044↑
Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			1044↑
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			1044↑
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			1044↑
Mokinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių			1044↑
Apibendrintas VBE rodiklis			1044↑

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

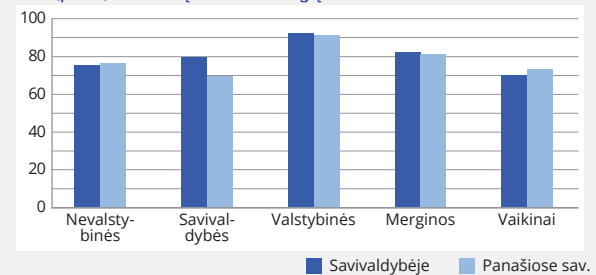
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Savivaldybėje sukurta švietimo įstaigų įvairovė užtikrina mokiniams pasirinkimo galimybes, leidžia siekti aukštesnės ugdymo kokybės. Gerokai išaugo per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis. Merginų pasiekimai yra geresni nei vaikų, tačiau pastarųjų pasiekusių bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį, dalis yra didesnė nei panašiose savivaldybėse. Gana aukšti PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pasiekimai. Apibendrintas VBE rodiklis yra geresnis nei šalies vidurkis, tačiau chemijos, fizikos, geografijos ir informacinių technologijų rodikliai yra gerokai prastesni nei šalies. Abiturientų, išlaikiusių 3 ir daugiau VBE, dalis valstybinėse ir nevalstybinėse mokyklose yra didesnė nei savivaldybės mokyklose ir didesnė nei panašiose savivaldybėse.

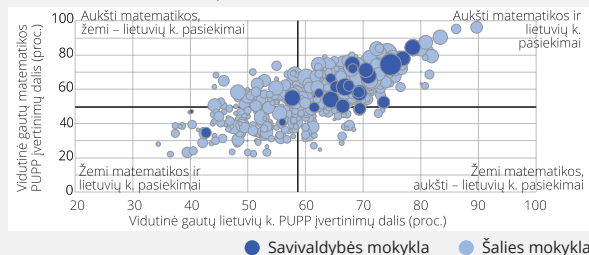
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

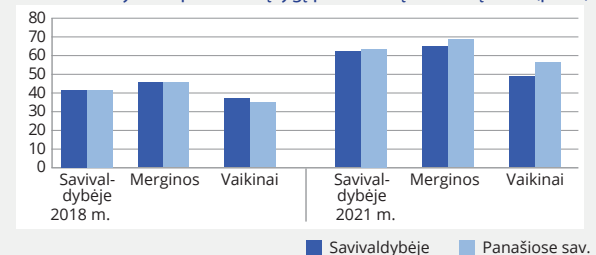
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikiusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

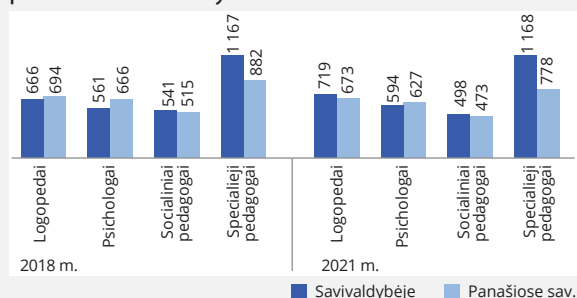

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

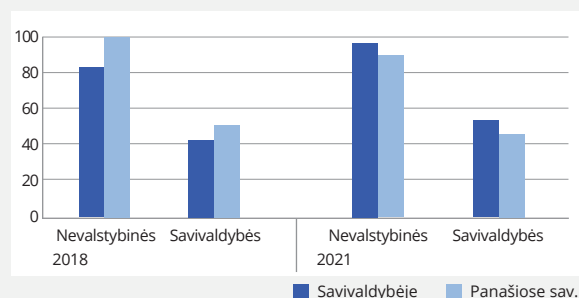

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

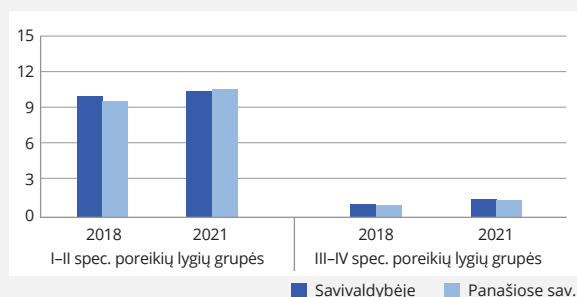
Vienai bendrojo ugdymo mokyklos specialiojo pedagogo pareigybei tenkančių mokinių skaičius beveik nekito, tačiau yra gerokai didesnis nei panašiose savivaldybėse.

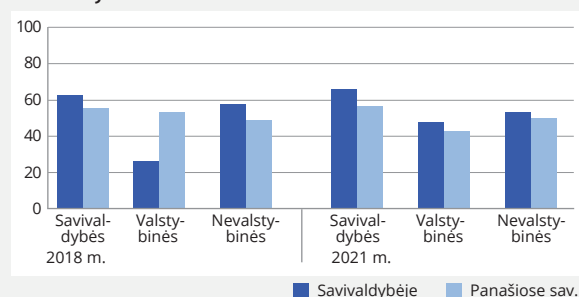
Mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra švietimo pagalbos specialistų komandos, dalis (proc.) yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

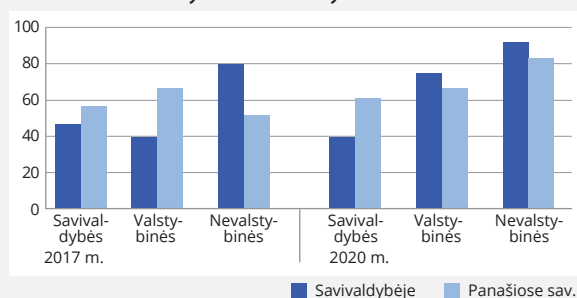
Bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.) nuo visų šių klasių mokinių šiek tiek padidėjo, ji beveik prilygsta panašių savivaldybių rodikliui.

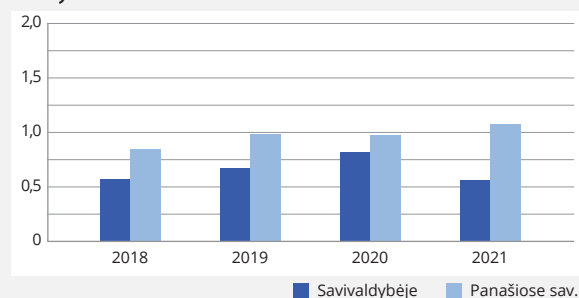
Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) savivaldybės ir valstybinėse mokyklose padidėjo, nevalstybinėse – sumažėjo.

SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klases, dalis (proc.) savivaldybės mokyklose sumažėjo ir yra gerokai mažesnė nei panašiose savivaldybėse, valstybinėse ir nevalstybinėse mokyklose.

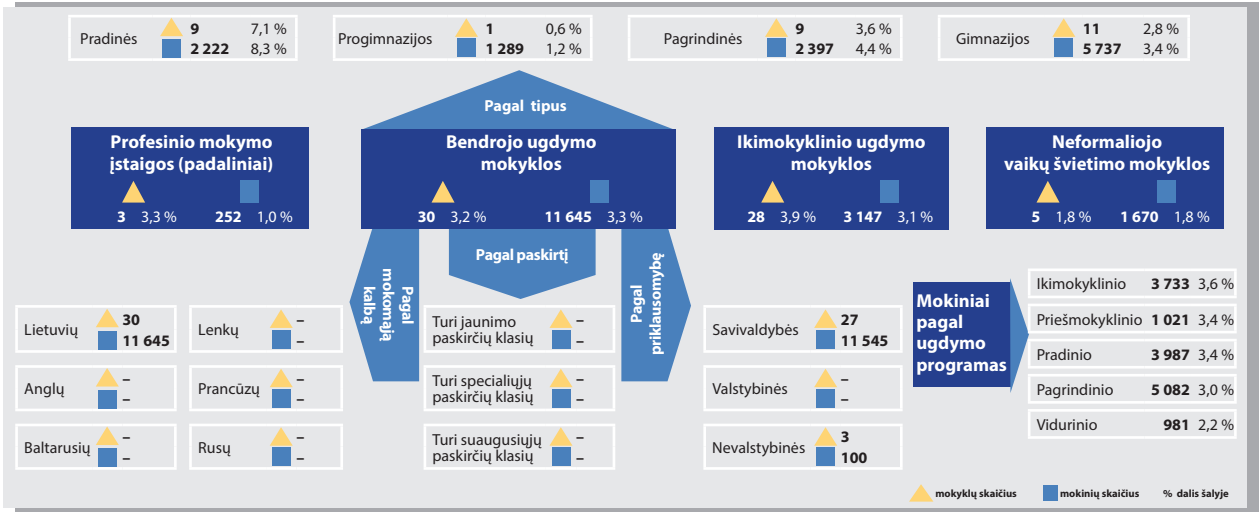
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) sumažėjo ir yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsi-gyveno 2 551 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukęs karo pabėgėlis iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 1 489: 367 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 1 122 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Siekiant tolygiai stiprinti kokybišką kiekvieno vaiko ugdymą ir pasirengti įtraukiamam ugdymui, būtina panaudoti daugiau mokymo lėšų švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginę-psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose, pritraukti į mokyklas daugiau švietimo pagalbos specialistų. Numačius priemones, įpareigojančias atlikti švietimo pagalbos poreikių tenkinimo ir pagalbos prieinamumo vertinimo analizę, siekti, kad kuo daugiau mokinių, ypač turinčių SUP, tęstų mokslus po 10 klases. Tikslingai naudojant mokytojų kvalifikacijai tobulinti ir mokymo priemoneis įsigyti skirtas lėšas, būtų sukurtos prielaidos mažinti mokymosi pasiekimų skirtumus tarp mokyklų, merginų ir vaikų, gerinti vidurinio ugdymo programos mokinių gamtos ir socialinių mokslų mokymosi pasiekimus. Daugiau dėmesio skirti neformaliojo švietimo programų kryptį plėtrai ir pasiūlai, siekiant, kad jos atitiktų kiekvieno vaiko poreikius ir galimybes, padėtų ugdyti gebėjimus ir talentus. Toliau įgyvendinant tarpdisciplininę itin gabių mokinių ugdymo programą, skatinti, kad kuo daugiau mokinių dalyvautų dalykinėse olimpiadose, konkursuose. Ieškoti įvairių paskatų pritraukti daugiau jaunų mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, siekiant subalansuoti pedagoginio personalo sudėtį pagal patirtį, amžių, poreikius.

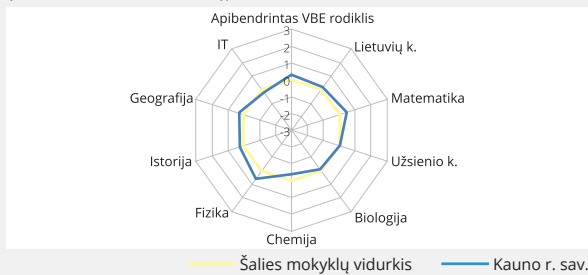
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	9,6↑
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	12,2↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	980↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	7,7↑
Mokinių gaunančių finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	4,8↑
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	46↓
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	54,1↑
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	182,8↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	29,9↓
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	10,1↓
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	765,6↑
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis	0,9↓
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis		25,9↑
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)		20,7↑
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)		12,1↓
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių		0,7↑
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis		90,2↑
Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			0,57↓
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			73,5↑
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			98,3↓
Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių			6,2↓
Apibendrintas VBE rodiklis			190,2

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

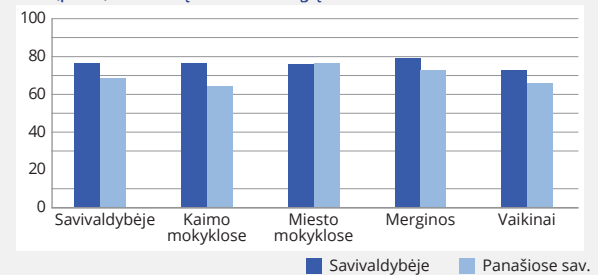
MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMAI

Švietimo įstaigų tinklas savivaldybėje tvarkomas nuosekliai, ir tai sudaro prielaidas aukštesnei ugdymo kokybei pasiekti. Apibendrintas VBE rodiklis ir daugumos mokomųjų dalykų rodikliai yra geresni nei šalies, tačiau biologijos, chemijos ir informacinių technologijų rodikliai – prastesni už šalies vidurkį. 3 ir daugiau VBE išlaikiusių abiturientų dalis yra didesnė nei panašiose savivaldybėse. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis gerokai padidėjo, ypač kaimo mokyklose, ir jų rodiklis yra geresnis nei miesto mokyklų ir panašių savivaldybių. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pasiekimai daugumoje mokyklų yra gana aukšti.

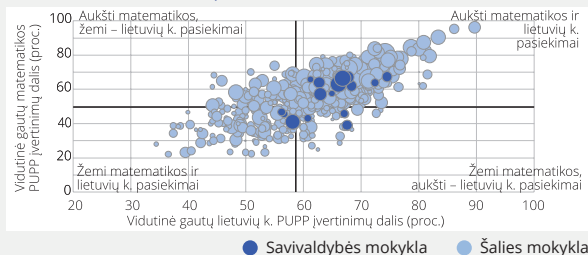
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

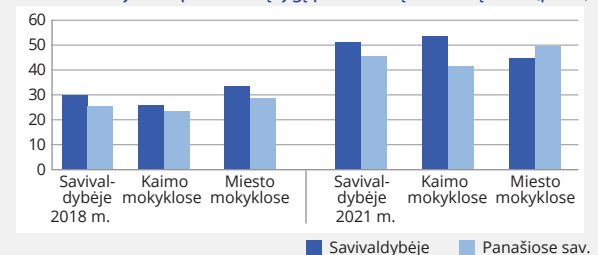
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikisusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

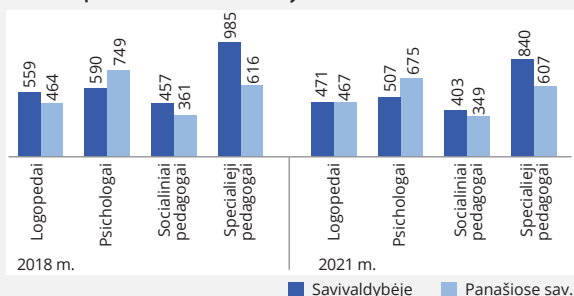

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

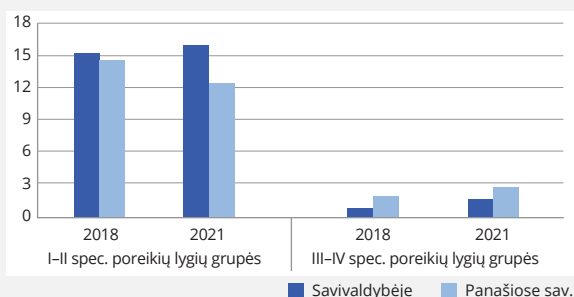

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

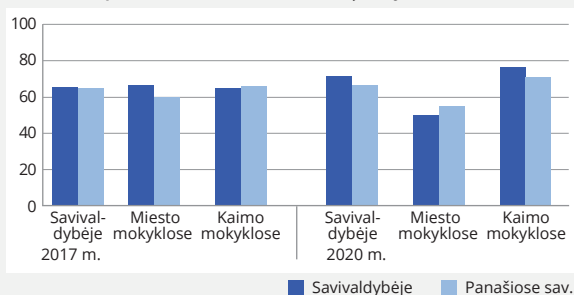
Vienai bendrojo ugdymo mokyklų logopedo, socialinio ir specialiojo pedagogo pareigybei tenkančių mokinių skaičius, nors ir sumažėjo, tačiau yra didesnis nei panašiose savivaldybėse.

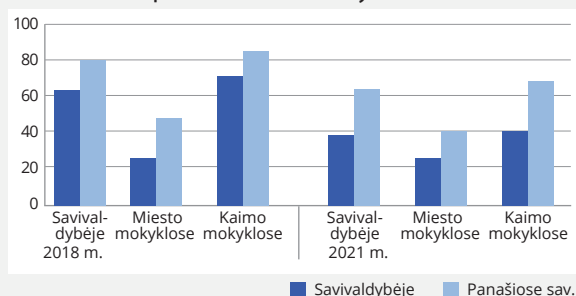
Bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.) nuo visų šių klasių mokinių šiek tiek padidėjo.

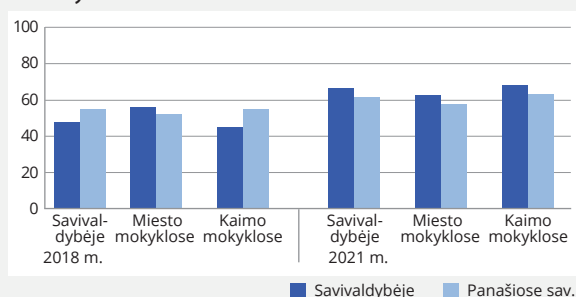
SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) kaimo mokyklose gerokai padidėjo ir yra didesnė nei panašiose savivaldybėse. Padidėjo atotrūkis tarp miesto ir kaimo mokyklų.

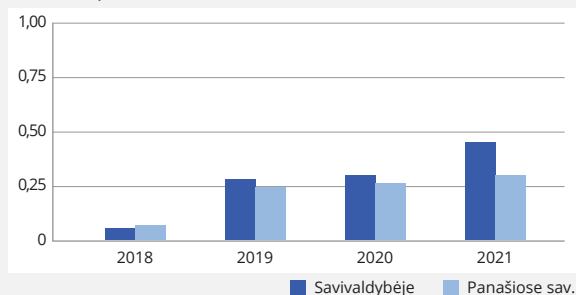
Mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra švietimo pagalbos specialistų komandos, dalis (proc.) gerokai sumažėjo, ypač kaimo mokyklose, ir yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP mokinių dalis (proc.) gerokai išaugo, ypač kaimo mokyklose, ir yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

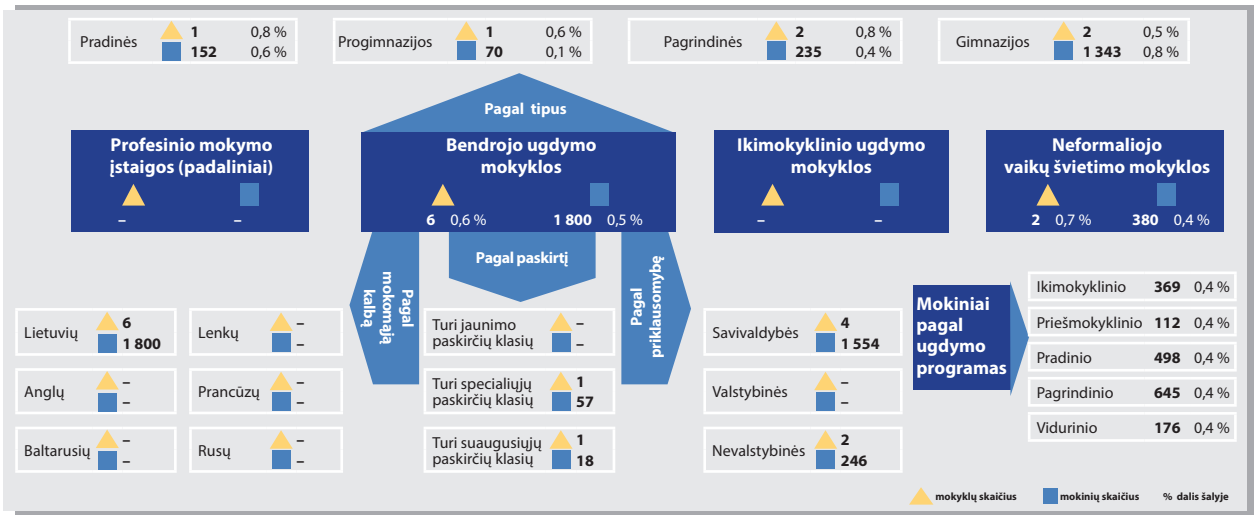
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) nuosekliai augo ir yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsi-gyveno 871 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukęs karo pabėgėlis iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 264: 65 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 199 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Siekiant pasirengti įtraukiojo ugdymo iššūkiams ir užtikrinti švietimo pagalbos prieinamumą kiekvienam mokiniui, rekomenduojama panaudoti daugiau mokymo lėšų, skirtų švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginę, psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose, taip pat lėšų mokymo priemonėms įsigyti; ieškoti būdų padidinti švietimo pagalbos specialistų skaičių. Taikyti veiksmingesnes profesinio informavimo ir konsultavimo priemones, kad kuo daugiau mokinių, taip pat ir turinčių SUP, tęstų mokslus po 10 klasės, mažėtų skirtumas tarp miesto ir kaimo mokyklų. Didinti 3–5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, aprėptį, taip sukuriant vienodas pradines galimybes mokytis visiems vaikams. Dalyvaujant Tūkstantmečio mokyklų programoje, plėsti STEAM mokymo(si) aplinką, skirtą formaliojo ir neformaliojo ugdymo veikloms mokyklose, stiprinti mokytojų dalykines kompetencijas ir tobulinti kvalifikaciją, kad pagerėtų gamtos mokslų, informacinių technologijų VBE rezultatai, daugėtų olimpiadose ir konkursuose dalyvaujančių mokinių. Toliau nuosekliai tęsti mokyklų tinklo optimizavimo procesą, taikyti paskatas, padedančias subalansuoti pedagoginio personalo amžiaus ir patirties santykį.

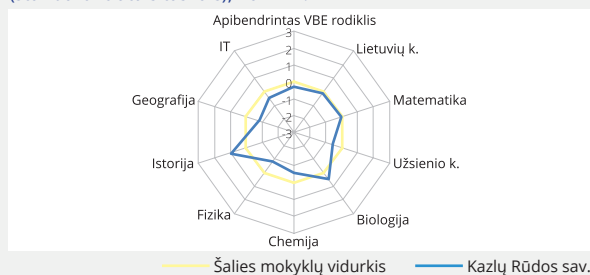
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	10,8↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginei-psichologinei pagalbai tenkančios įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	1,5↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	94,7↑
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	65,4↓
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	95,3↓
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	8,8
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginei-psichologinei pagalbai tenkančios įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybėmis mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	159,4
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Dalykinių olimpiadų ir konkursų priziminių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	
Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius		
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)		
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis		
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Neformaliojo švietimo galimybėmis mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)		
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)		
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Dalykinių olimpiadų ir konkursų priziminių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių		
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)			
Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			
Neformaliojo švietimo galimybėmis mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			
Dalykinių olimpiadų ir konkursų priziminių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių			

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

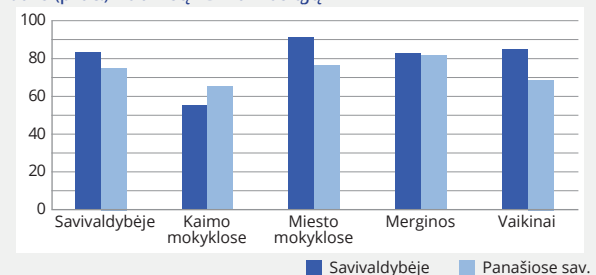
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

PUPP ir VBE rezultatai yra svarbūs savivaldybių ugdymo programų įgyvendinimo kokybės ir efektyvumo rodikliai. Apibendrintas ir visų dalykų, išskyrus biologiją ir istoriją, VBE rodiklis (-iai) yra žemesnis (-i) už šalies vidurkį. Ypač prasti – fizikos ir geografijos rodikliai. 3 ir daugiau VBE išlaikiusių abiturientų dalis yra didesnė nei panašiose savivaldybėse. Nėra atotrūkio tarp merginų ir vaikų. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis padidėjo, tačiau išliko mažesnė nei panašiose savivaldybėse. Miesto mokyklose bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis yra gerokai didesnė nei kaimo mokyklose, tačiau mažesnė nei panašiose savivaldybėse. PUPP lietuvių kalbos ir matematikos rezultatai yra vidutiniai.

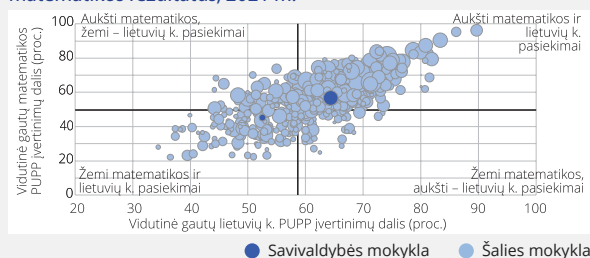
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

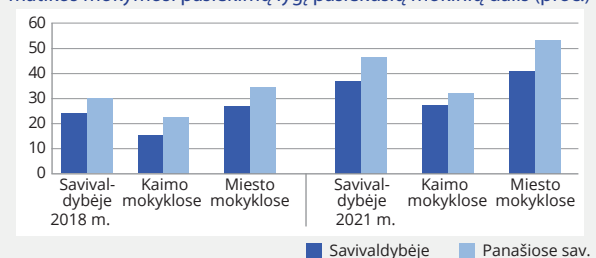
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikisusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

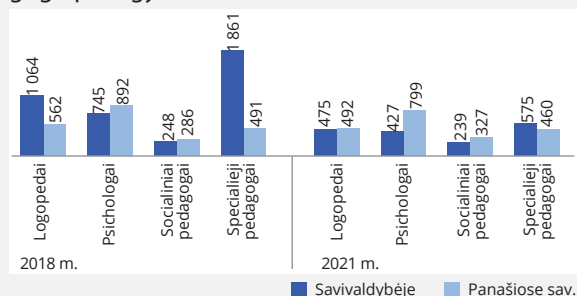

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

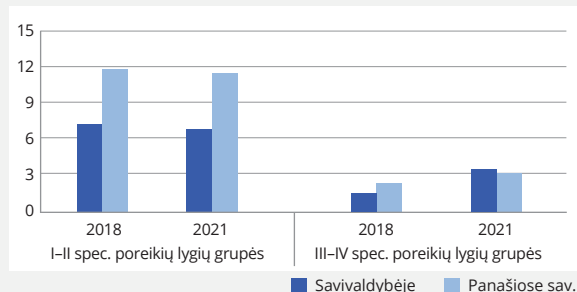

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

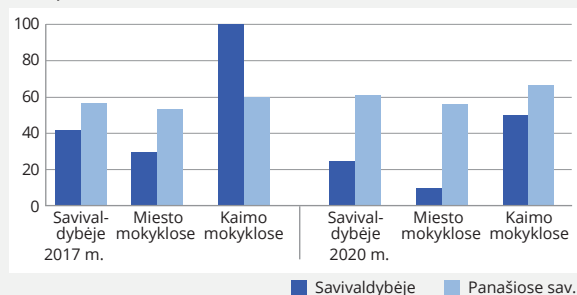
Vienai bendrojo ugdymo mokyklų švietimo pagalbos specialisto pareigybei tenkančių mokinių skaičius gerokai sumažėjo, ypač specialiojo pedagogo pareigybei.

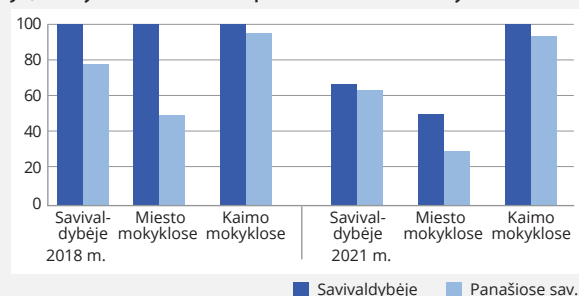
Bendrosiose klasėse ugdomų nedidelių ir vidutinių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) nuo visų šių klasių mokinių gerokai mažesnė, didelių ir labai didelių SUP turinčių mokinių dalis – didesnė nei panašiose savivaldybėse.

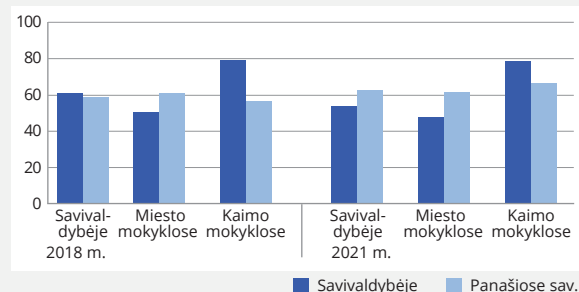
SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) gerokai sumažėjo, ypač kaimo mokyklose, ir yra 36 proc. punktais mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

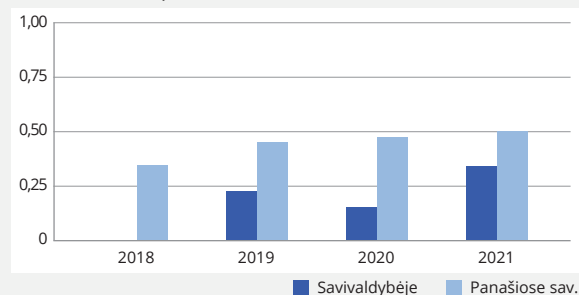
Mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo ir logopedo, dalis (proc.) miesto mokyklose sumažėjo, bet yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) savivaldybės miesto mokyklose sumažėjo ir yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse, kaimo mokykloje išliko nepakitusi.

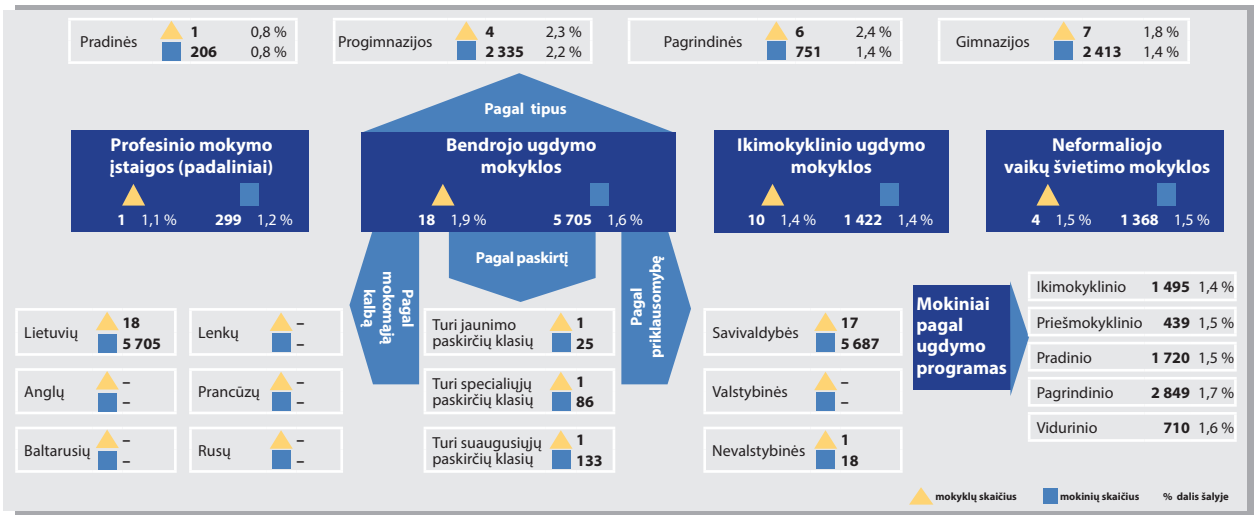
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) šiek tiek paaugo, bet yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsi-gyveno 41 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukęs karo pabėgėlis iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 26: 11 buvo ugdoma pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 15 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Siekiant kokybiškai ugdyti kiekvieną vaiką ir sklandžiai pasiruošti įtraukiamam ugdymui, rekomenduojama stiprinti mokytojų, švietimo pagalbos specialistų komandinį darbą, didinti SUP mokinių įtrauktį bendrosiose klasėse. Siekti ugdymo karjerai, profesinio informavimo ir konsultavimo kokybės ir taip skatinti mokinius, ypač turinčius SUP, toliau mokytis baigus 10 klasę. Kryptingai tobulinamos mokytojų dalykinės kompetencijos, panaudojant daugiau mokymo lėšų pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti, ir aukštos kvalifikacijos mokytojų aprėpties didinimas padėtų gerinti pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų mokinių mokymosi pasiekimus, mažinti ugdymo rezultatų skirtumus tarp miesto ir kaimo mokyklų. Gerinti mokinių poreikius atitinkančių neformaliojo vaikų švietimo programų pasiūlą, siekiant, kad kuo daugiau mokinių dalyvautų įvairiose veiklose. Toliau tęsti mokyklų tinklo optimizavimo procesą, didinant ikimokyklinio amžiaus vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, aprėptį, mokytojų vidutinį pamokinių darbo krūvį, veiksmingai, racionaliai naudojant mokyklų patalpas ir švietimui skirtas lėšas.

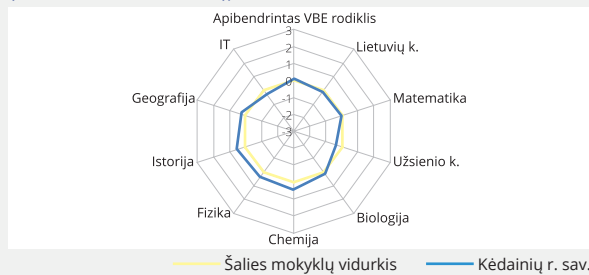
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	10 tūkst. mokinių
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	10 tūkst. mokinių
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	10 tūkst. mokinių
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	10 tūkst. mokinių
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	Mokytojų vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	10 tūkst. mokinių
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	10 tūkst. mokinių
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	10 tūkst. mokinių
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	10 tūkst. mokinių
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	10 tūkst. mokinių
Mokytojų vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	10 tūkst. mokinių
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis	10 tūkst. mokinių
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis		
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)		
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)		
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių		
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis		
Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			
Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių			
Apibendrintas VBE rodiklis			

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

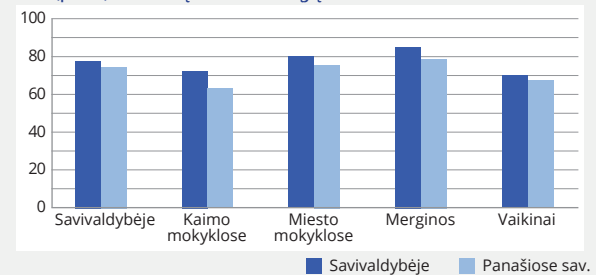
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Vieni iš pagrindinio ir vidurinio ugdymo programos įgyvendinimo kokybės rodiklių yra PUPP ir VBE rezultatai. Apibendrinto savivaldybės VBE rodiklio reikšmė yra didesnė nei šalies vidurkis. Gamtos ir socialinių mokslų VBE rezultatai (standartizuotais taškais) yra geresni nei šalies, kitų VBE rezultatai – prastesni. Išlaikiusių 3 ir daugiau VBE abiturientų dalis yra didesnė nei panašių savivaldybių. Gerokai padidėjo per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis, ši dalis yra didesnė nei panašių savivaldybių, tačiau išliko skirtumai tarp miesto ir kaimo mokyklų. Yra mokyklų, kuriose pagal vidutinę PUPP įvertinimų dalį ir matematikos, ir lietuvių kalbos ir literatūros pasiekimai yra geri, tačiau pavienių mokyklų atotrūkis rodo, kad atskirų mokyklų švietimo rezultatai yra netolygūs.

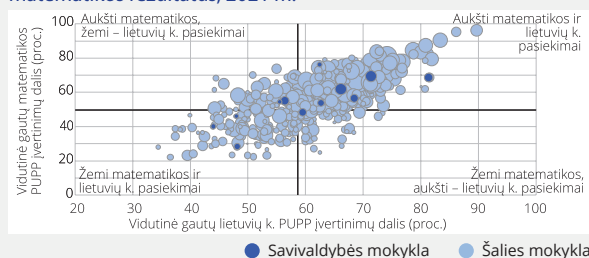
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

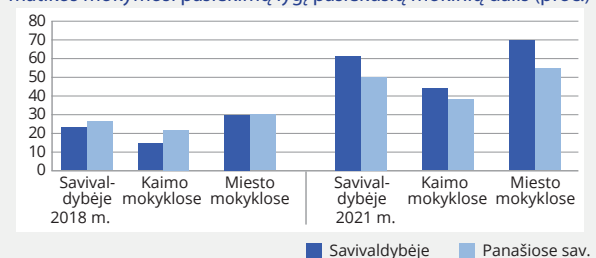
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikisusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

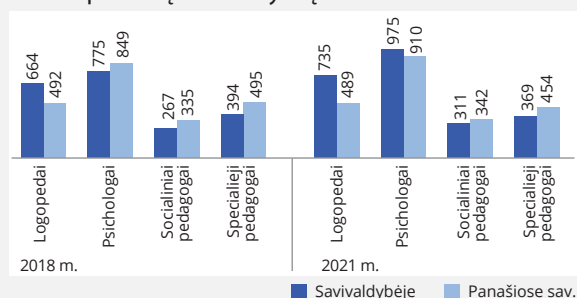
Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

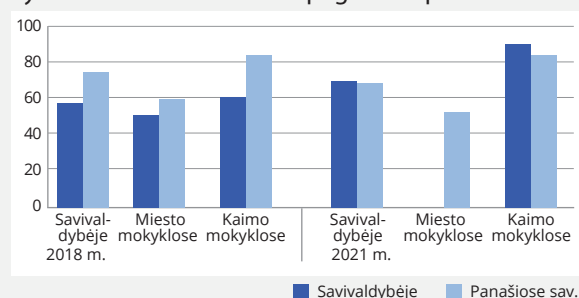

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

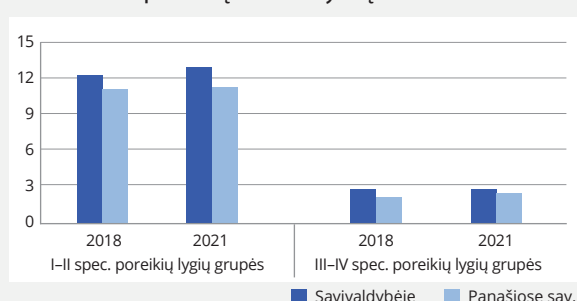
Mokinių skaičius, tenkantis vienai logopedo ir psichologo pareigybei, yra didesnis, o specialiojo pedagogo ir socialinio pedagogo pareigybei – mažesnis nei panašių savivaldybių.

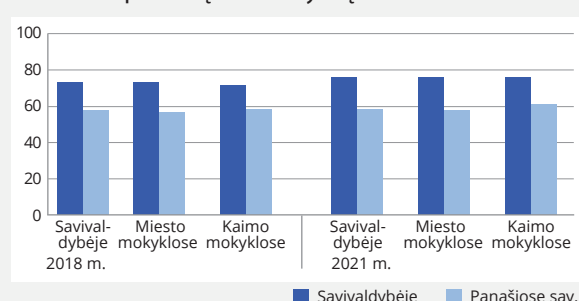
Pradinių klasių turinčiose miesto mokyklose dirba psichologas, specialusis pedagogas, socialinis pedagogas ir logopedas, tačiau ne visose kaimo mokyklose dirba visi švietimo pagalbos specialistai.

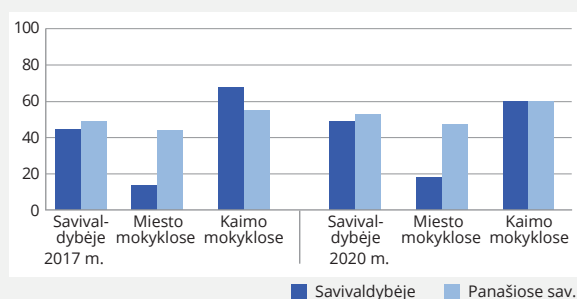
Bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.) nuo visų šių klasių mokinių yra šiek tiek didesnė nei panašių savivaldybių.

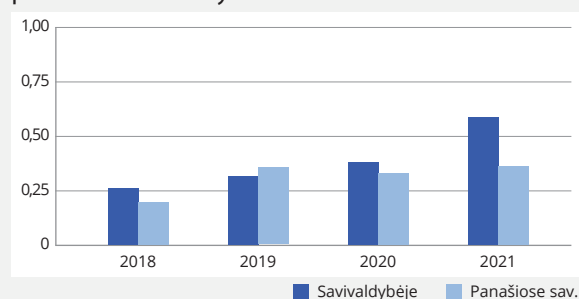
Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusį SUP turinčių mokinių dalis (proc.) išaugo ir yra didesnė nei panašių savivaldybių.

Savivaldybės mokyklų SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) yra mažesnė nei panašių savivaldybių. Skiriasi kaimo ir miesto rodiklio reikšmės.

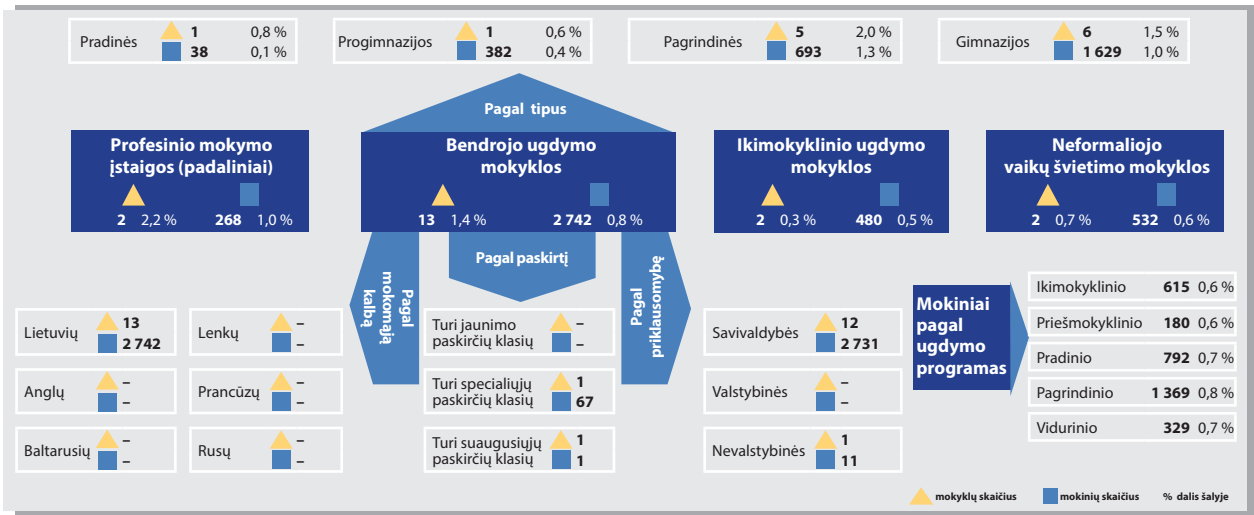
Savivaldybės mokyklose užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, ugdomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) didėja ir yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsigyveno 214 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukusių karo pabėgėlių iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 123: 41 buvo ugdomas pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 82 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Siekiant pasirengti įtraukiamam ugdymui, didinti švietimo pagalbos specialistų skaičių, ypač kaimo mokyklose, užtikrinant reikiamas švietimo pagalbos prieinamumą kiekvienam SUP mokiniui. Stiprinti mokytojų, švietimo pagalbos specialistų komandinį darbą, kryptingai tobulinti jų kvalifikaciją, panaudojant daugiau mokymo lėšų. Dalyvavimas Tūkstantmečio mokyklų programoje padėtų stiprinti mokytojų kompetenciją nustatyti individualius mokinių (tarp jų – ir gabių) mokymosi poreikius, gerinti vidurinio ugdymo programos mokinių lietuvių kalbos, matematikos, užsienio kalbos ir informacinių technologijų mokymosi pasiekimus, mažinti ugdymo rezultatų skirtumus tarp mokyklų, vaikų ir merginų, plėsti neformaliojo švietimo programų pasiūlą, gerinti grįžtančių ir atvykstančių iš užsienio vaikų integraciją. Skatinti mokyklų vadovų ir mokytojų lyderystę, pritraukiant į mokyklas daugiau jaunų mokytojų. Siekti ugdymo karjerai, profesinio informavimo ir konsultavimo kokybės, skatinant mokinius tęsti mokslus baigus pagrindinio ugdymo programą. Spartinti mokyklų tinklo pertvarką, priimti sprendimus dėl mažų ir jungtinių klasių komplektų skaičiaus mažinimo, veiksmingo mokyklų patalpų panaudojimo, optimizuoti mokytojų vidutinį pamokinių darbo krūvį ir racionaliai naudoti švietimui skirtas lėšas.

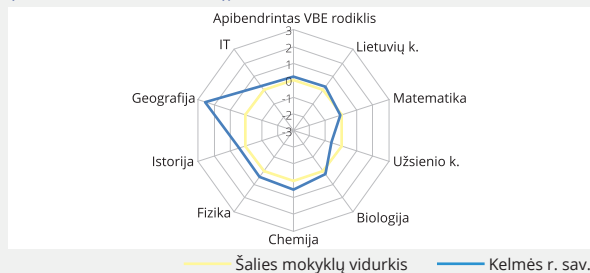
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	13,4↓
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	16,5↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiantiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	790↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	20,4↑
Mokinių gaunančių finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	7,2↑
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinis kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	45,7↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	33,6↑
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiantiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	265,4↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	38,6↑
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	17,6↑
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinis kontaktinės valandos)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Apibendrintas VBE rodiklis	702,9↑
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)		5,5↑
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis		45,5↑
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)		16,6↑
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)		9,7↓
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Mokinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių		1,1↔
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis		92,6↑
Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			0,47↓
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			60,1↓
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			97↓
Mokinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių			8,0
Apibendrintas VBE rodiklis			182,6

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

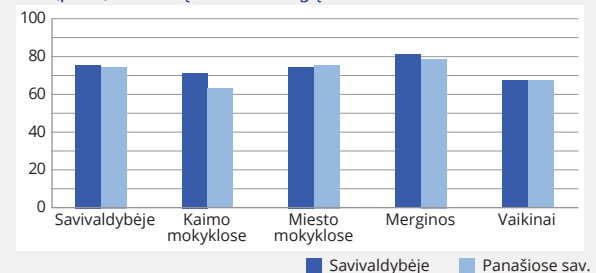
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

PUPP ir VBE rezultatai yra svarbūs pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų įgyvendinimo kokybės ir veiksmingumo rodikliai. Apibendrintas savivaldybės mokyklų VBE rodiklis ir daugumos dalykų VBE rezultatai (standartizuotais taškais) yra aukštesni už šalies mokyklų vidurkį. Prastesni nei šalies išlieka užsienio kalbos ir matematikos VBE rezultatai. Išlaikiusių 3 ir daugiau VBE abiturientų dalis yra šiek tiek didesnė nei panašių savivaldybių. Merginų, išlaikiusių 3 ir daugiau VBE, dalis gerokai viršija atitinkamą vaikinių rodiklį. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis padidėjo, tačiau miesto mokyklų yra mažesnė už panašių savivaldybių dalį. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos įvertinimai 2021 m. buvo vidutiniai.

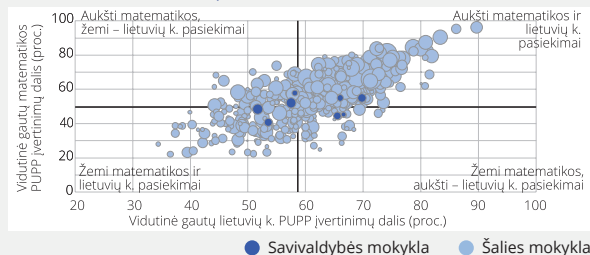
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

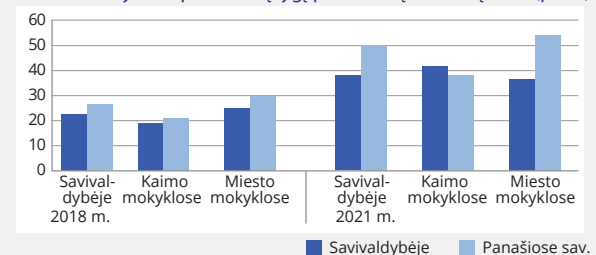
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikysiujų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

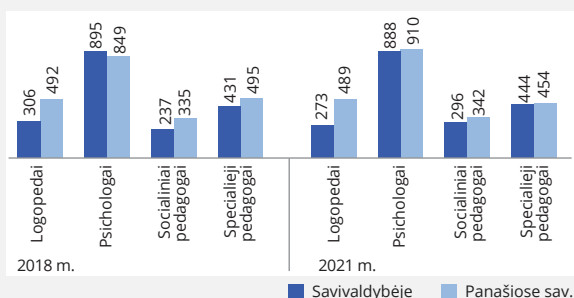

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

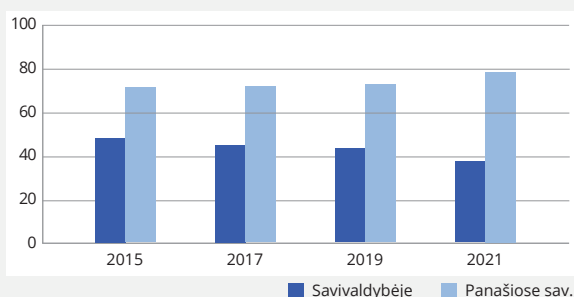

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

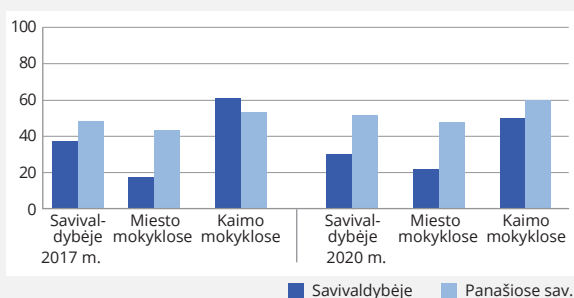
Vienai bendrojo ugdymo mokyklų švietimo pagalbos specialisto pareigybei tenkančių mokinių skaičius yra mažesnis nei panašiose savivaldybėse.

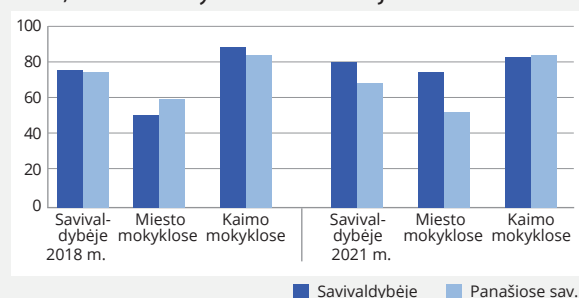
III ir IV SUP lygių grupių mokinių, ugdomų bendrosiose klasėse, dalis (proc.) sumažėjo ir yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

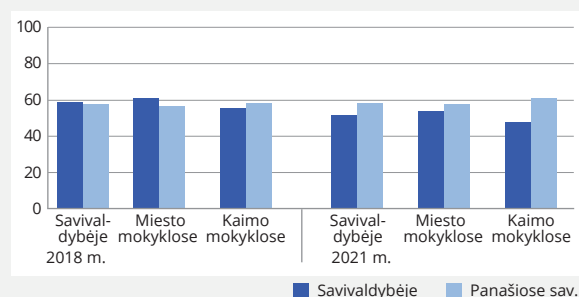
SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) mažėjo ir yra gerokai mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

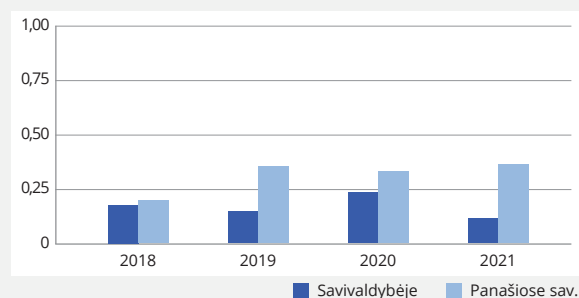
Miesto mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra visų švietimo pagalbos specialistų, dalis (proc.) padidėjo ir yra didesnė nei panašiose savivaldybėse, kaimo mokyklose – sumažėjo.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusį SUP turinčių mokinių dalis (proc.) sumažėjo.

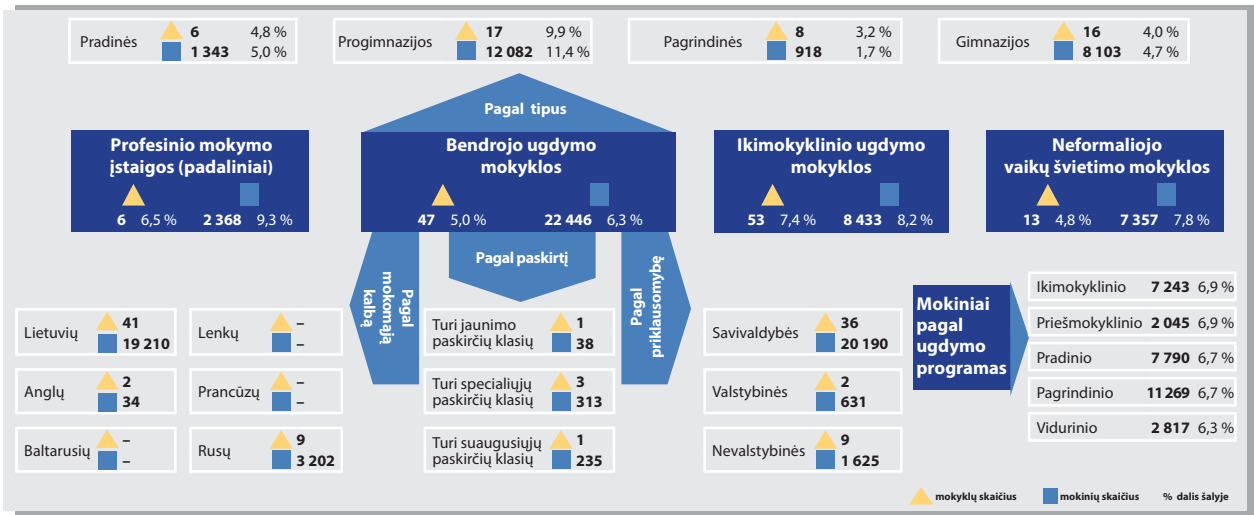
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsi-gveno 45 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 24: 2 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 22 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Toliau rengiantis visavertei įtraukčiai, stiprinti mokytojų, švietimo pagalbos specialistų komandinį darbą, tobulinti jų kvalifikaciją panaudojant daugiau mokymo lėšų, skirtų pedagogų kvalifikacijai tobulinti. Labai svarbu stiprinti mokytojų kompetenciją nustatyti individualius mokinių, taip pat ir gabių, mokymosi poreikius ir teikti reikiamą pagalbą. Didėsni dėmesys ugdymo karjerai, profesinio informavimo ir profesinio konsultavimo sričiai padėtų labiau motyvuoti mokinius toliau mokytis baigus pagrindinio ugdymo programą, apsispręsti renkantis profesiją. Siekti, kad kuo daugiau mokinių, ypač SUP, dalyvautų neformaliojo vaikų švietimo veiklose. Tęsti švietimo įstaigų tinklo pertvarką, sprendžiant klausimus, susijusius su nedidelių mokyklų perspektyva, jungtinių klasių komplektavimu, mokytojų vidutinio pamokinio darbo krūvio optimizavimu. Ieškoti galimybių didinti 3–5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, aprėptį. Dalyvavimas Tūkstantmečio mokyklų programoje padėtų stiprinti mokyklų bendradarbiavimą, sukurti tinklaveikos modelį.

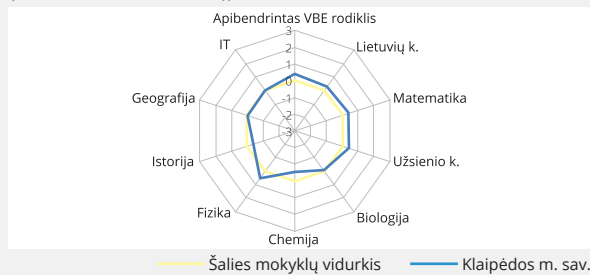
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	12,9↓	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	0↑
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	1011↑	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	2,9↔
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	2,8↑	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	24,5↔
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	1,7↑	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	13,1↓
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	56,2↓	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	0,5↓
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	56,4↑	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	95,9↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	162,2↑	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	0,79↓
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba tenkančios įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	23,1↑	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	66,1↓
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	10↑	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	99,5↑
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	796,5↑	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	14,1↓
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	201,0	Apibendrintas VBE rodiklis	

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

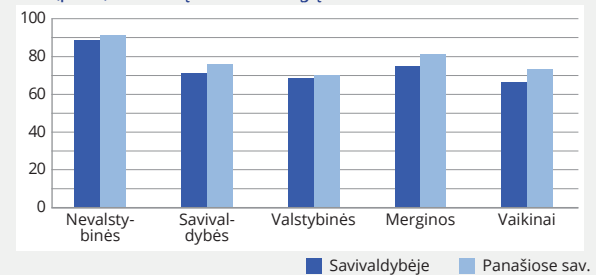
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Sutvarkytas mokyklų tinklas ir programų įvairovė – prielaidos aukštai ugdymo kokybei pasiekti. Apibendrintas VBE rodiklis ir 5 VBE rodikliai yra aukštesni nei šalies, tačiau žemesnės nei šalies – chemijos, istorijos, biologijos, geografijos VBE rodiklių reikšmės. Išlaikiusių 3 VBE abiturientų dalis yra mažesnė už panašių savivaldybių rodiklio reikšmę, o merginų, išlaikiusių 3 VBE, dalis gerokai viršija atitinkamą vaikinių rodiklį. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis padidėjo ir prilygsta panašių savivaldybių rodiklio reikšmei, bet išaugo šio rodiklio reikšmių skirtumas tarp merginų ir vaikinių. Pagal vidutinę PUPP įvertinimų dalį, daugumos mokyklų matematikos bei lietuvių kalbos ir literatūros pasiekimai yra geri, tačiau atkreiptinas dėmesys į atskirų mokyklų pasiekimų skirtumus.

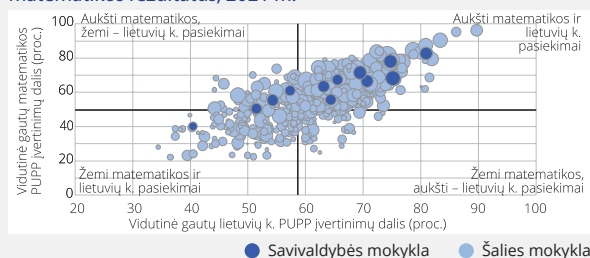
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

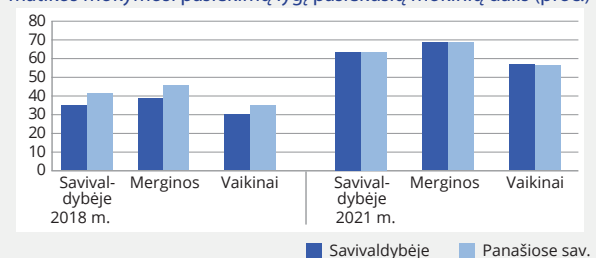
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikisusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

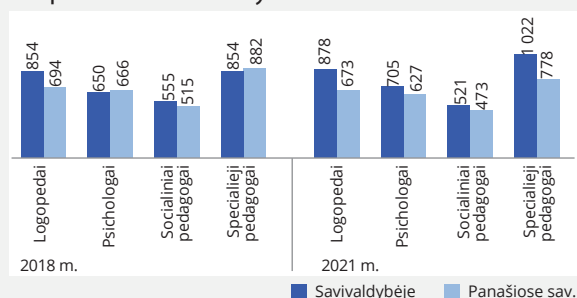

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

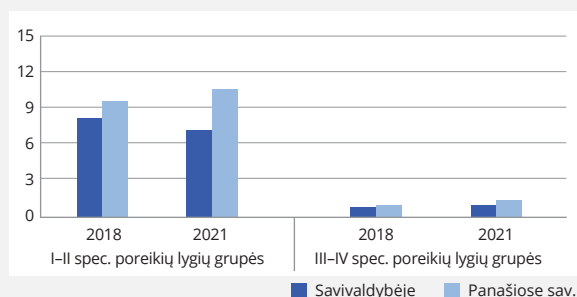

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

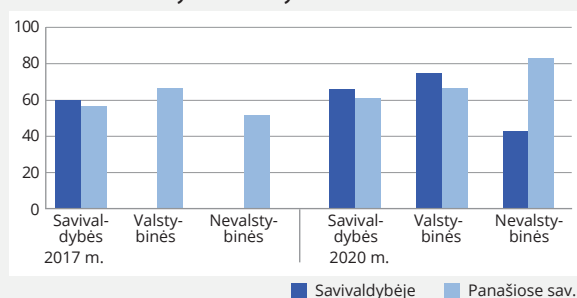
Mokinių, tenkančių vienai bendrojo ugdymo mokyklų švietimo pagalbos specialisto pareigybei (ypač specialiojo pedagogo), skaičius yra gerokai didesnis nei panašiose savivaldybėse.

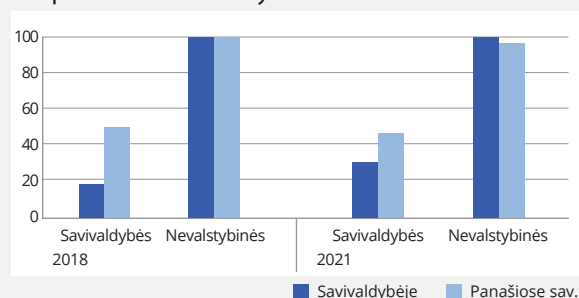
Savivaldybės bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.) yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

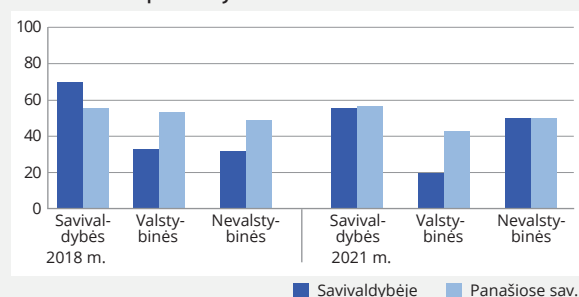
Nevalstybinėse mokyklose SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) yra beveik dvigubai mažesnė nei panašiose savivaldybėse, valstybinėse ir savivaldybės mokyklose – didesnė.

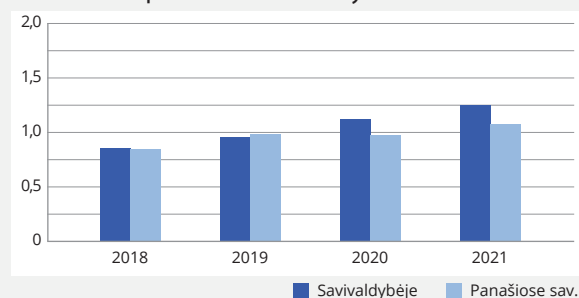
Nors savivaldybės mokyklų, kuriose yra pradinėse klasių ir kurios neturi visų švietimo pagalbos specialistų, dalis (proc.) padidėjo, bet ši dalis yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusiu SUP turinčių mokinių dalis (proc.) savivaldybės ir valstybinėse mokyklose sumažėjo, nevalstybinėse, atvirkščiai – padidėjo.

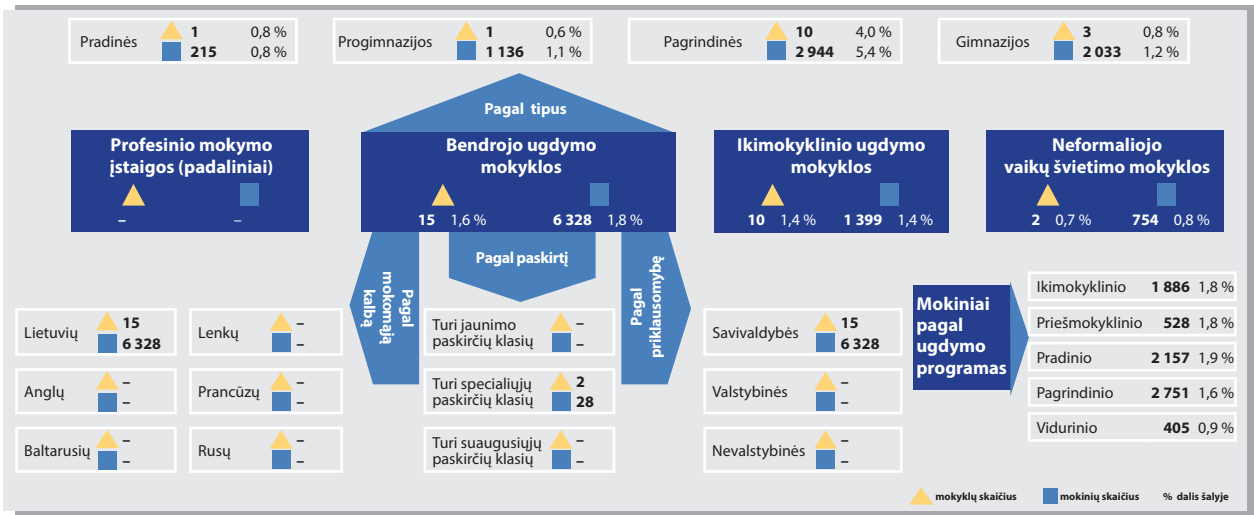
Savivaldybės mokyklose užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) nuosekliai didėja ir yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsiyveno 2 145 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 935: 173 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 762 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Siekiant stiprinti lygiateisį kokybišką švietimą kiekvienam, būtina pasirengti visa apimančiam įtraukiam ugdymui: panaudoti daugiau mokymo lėšų švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginę psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose; pritraukti į mokyklas daugiau švietimo pagalbos specialistų, atsižvelgiant į didėjantį mokinių skaičių; sudaryti sąlygas plėsti bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių aprėptį; užtikrinti mokymosi pagalbą didėjančiam užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, skaičiui; didesnę dėmesį skirti ypatingų vaikų gebėjimams nustatyti ir vystyti. Didinant neformaliojo vaikų švietimo galimybes mokyklose ir kitur besinaudojančių mokinių (tarp jų – ir SUP) dalį, atnaujinti neformaliojo vaikų švietimo programą, atliepančių įvairių vaikų saviraiškos poreikius, pasiūlant. Dalyvaujant Tūkstantmečio mokyklų programoje, įgyvendinti priemones, kurios padėtų pagerinti ne tik gamtos mokslų (chemijos, biologijos), bet ir socialinių mokslų (geografijos ir istorijos) VBE rezultatus, padidinti išlaidų 3 VBE dalį, o sukurtas ir įgyvendintas veiksmingas tinklaveikos modelis padėtų sumažinti mokinių (merginų ir vaikų) ir mokyklų pasiekimų skirtumus, išryškėjusius per VBE ir PUPP.

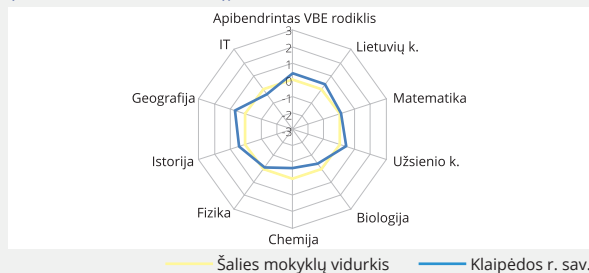
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	37,3↑	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	6,8↑
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	47,4↓	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	7,7↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	177,5↑	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	874↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	25,5↑	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	8,9↓
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	10,7↑	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	2,1↑
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metandininkų ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	768,7↑	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	8,9↓
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	3↑	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	8,9↓
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo įstaigose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	26,7↑	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	8,9↓
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	20,2↑	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	8,9↓
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	11,6↓	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	8,9↓
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	0,9↓	Apibendrintas VBE rodiklis	8,9↓
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	94,1↑		8,9↓
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	0,74↑		8,9↓
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	65,1↑		8,9↓
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	97,9↑		8,9↓
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	19,5		8,9↓
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	198,1		8,9↓
Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			8,9↓
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			8,9↓
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			8,9↓
Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių			8,9↓
Apibendrintas VBE rodiklis			8,9↓

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

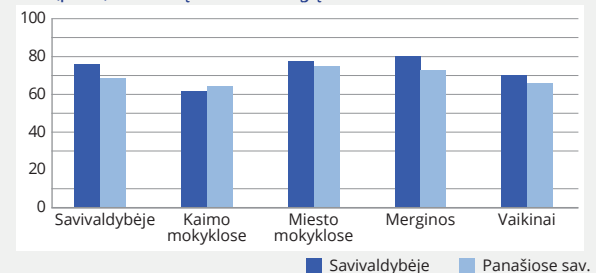
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas yra palankus siekti geresnės ugdymo kokybės. Apibendrintas VBE rodiklis ir 5 VBE rodikliai yra aukštesni nei šalies, tačiau žemesni – gamtos mokslų (ypač chemijos) ir informacinių technologijų rodikliai. Išlaikiusių bent 3 VBE abiturientų dalis yra didesnė nei panašiose savivaldybėse, tačiau šio rodiklio reikšmė parodo atotrūkį tarp vaikinų ir merginų, o ypač – tarp kaimo ir miesto mokyklų. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis padidėjo, tačiau išaugo šio rodiklio reikšmių skirtumas tarp kaimo ir miesto mokyklų. Nors kai kuriose mokyklose pagal vidutinę PUPP įvertinimų dalį ir matematikos, ir lietuvių kalbos ir literatūros pasiekimai yra geri, tačiau pavienių mokyklų atotrūkis atskleidžia švietimo sistemos netolygumą rajone.

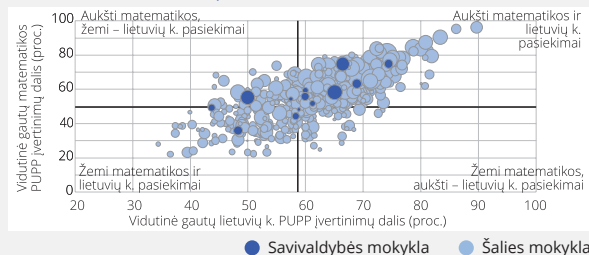
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

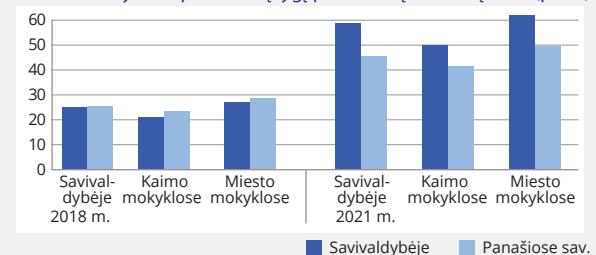
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikisusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

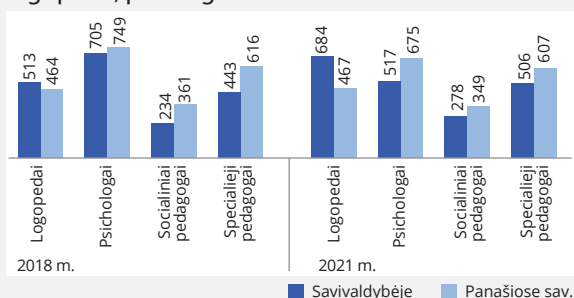

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

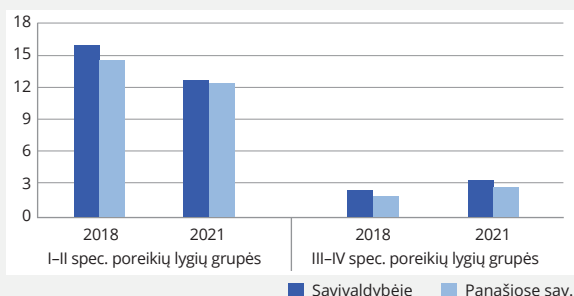

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

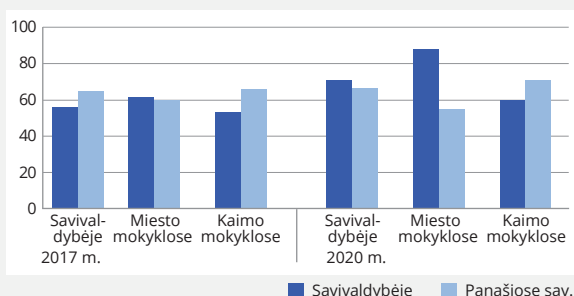
Vienai psichologo, socialinio pedagogo ir specialiojo pedagogo pareigybei tenkantis mokinių skaičius yra gerokai mažesnis nei panašiose savivaldybėse, logopedo, priešingai – didesnis.

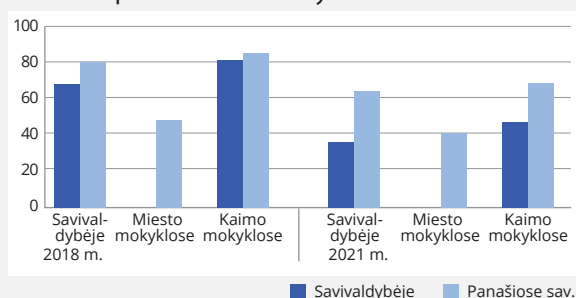
Bendrosiose klasėse ugdomų I–II specialiųjų poreikių lygių grupių mokinių dalis (proc.) sumažėjo, III–IV lygių grupių – padidėjo.

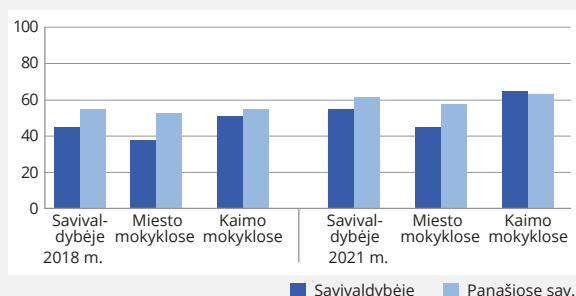
Išaugo SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.), ypač miesto mokyklose. Atotrūkis tarp kaimo ir miesto mokyklų tapo didesnis.

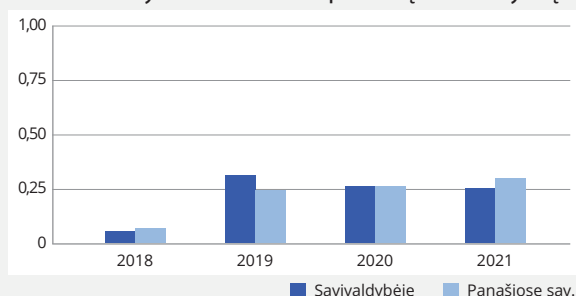
Mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo ir logopedo, dalis (proc.) sumažėjo ir yra gerokai mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

Padidėjo neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusį SUP turinčių mokinių dalis (proc.), ypač kaimo mokyklose.

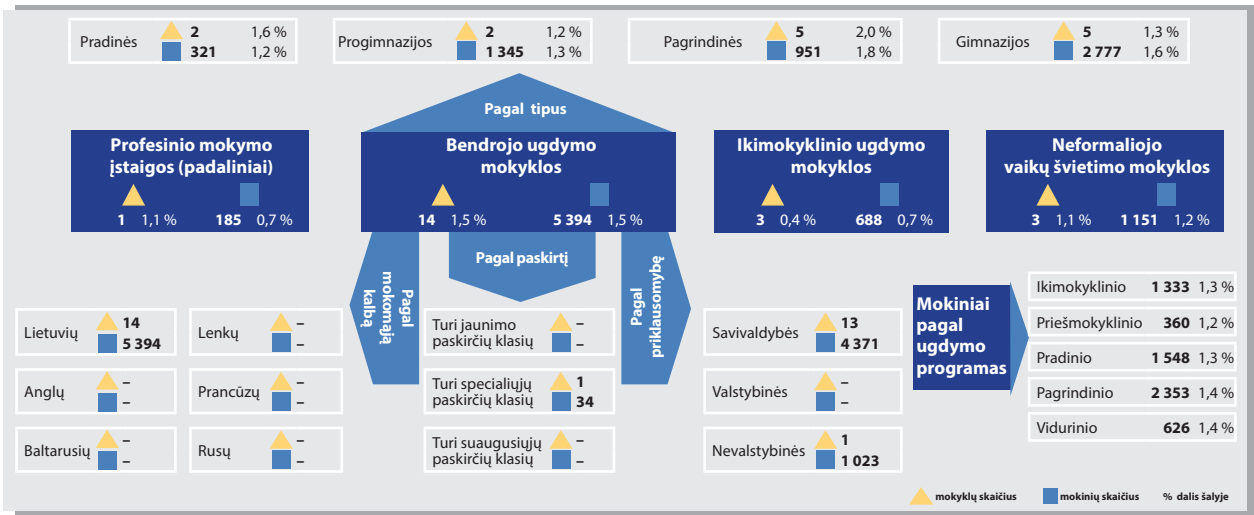
Per trejus metus užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) sumažėjo. Ši dalis paskutiniiais metais yra mažesnė nei panašių savivaldybių.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsigyveno 494 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 137: 38 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 99 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Siekiant pasirengti įtraukiojo ugdymo iššūkiams ir užtikrinti švietimo pagalbos prieinamumą kiekvienam mokiniui, rekomenduojama stiprinti švietimo pagalbos specialistų komandas kaimo mokyklose, panaudoti daugiau mokymo lėšų, skirtų švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginę psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose. Atsižvelgiant į užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, kaitos tendencijas savivaldybės mokyklose, tikslingai panaudoti mokymo lėšas mokytojų kvalifikacijai tobulinti, kad būtų sustiprintos mokytojų žinios ir gebėjimai. Dalyvaujant Tūkstantmečio mokyklų programoje, plėsti STEAM centrų veiklą mokyklose, stiprinti gamtamokslinės srities mokytojų dalykines kompetencijas, kad pagerėtų chemijos, fizikos, biologijos, informacinių technologijų VBE rezultatai. Sukurti ir įgyvendinti mokyklų tinklaveikos modelį, siekiant sumažinti kaimo ir miesto mokyklų mokinių, merginų ir vaikų pasiekimų skirtumus. Įgyvendinant Ugdymo karjerai programą, gerinti profesinio informavimo ir konsultavimo paslaugas mokyklose, kad visiems mokiniams būtų teikiama karjeros kompetencijų, padedančių pasirinkti profesinį kelią, ugdymas ir padaugėtų specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių, tęsiančių mokslus po 10 klasės.

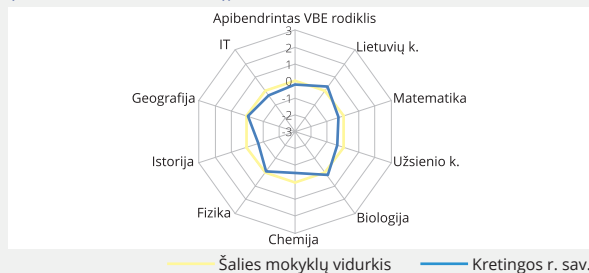
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginei-psichologinei pagalbai teikiantiose įstaigose; tenkančios vienam mokiniui (Eur)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis; tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizininčių skaičius; tenkantis 10 tūkst. mokinių
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos; tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginei-psichologinei pagalbai teikiantiose įstaigose; tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis; tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizininčių skaičius; tenkantis 10 tūkst. mokinių	
Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	Apibendrintas VBE rodiklis	
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)		
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)		
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizininčių skaičius; tenkantis 10 tūkst. mokinių		
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Apibendrintas VBE rodiklis		
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius			
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)			
Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			
Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizininčių skaičius; tenkantis 10 tūkst. mokinių			
Apibendrintas VBE rodiklis			

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

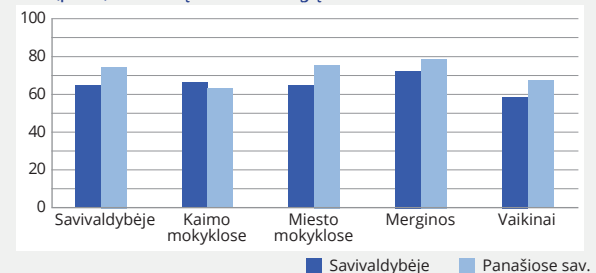
MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMAI

Įtakos savivaldybės pavaldumo mokyklų mokinių pasiekimams gali turėti VšĮ Pranciškonų gimnazija, vykdanči atranką į pirmąsias klases ir priimanti beveik ketvirtį visų rajono gambiausių mokinių. Apibendrintas VBE rodiklis ir atskirų VBE rodikliai (išskyrus biologijos, lietuvių kalbos ir literatūros) yra prastesni nei šalies. Išlaikiusių bent 3 VBE abiturientų dalis yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse, be to, pastebimas ryškus atotrūkis tarp vaikinių ir merginų pasiekimų. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis padidėjo ir yra didesnė nei panašiose savivaldybėse. Pagal vidutinę PUPP įvertinimų dalį ir matematikos, ir lietuvių kalbos ir literatūros pasiekimai daugumoje mokyklų (išskyrus dvi nedideles) yra gana geri.

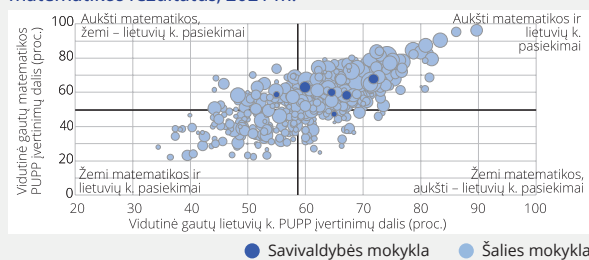
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

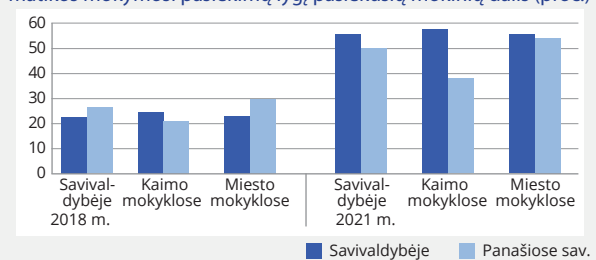
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikisusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

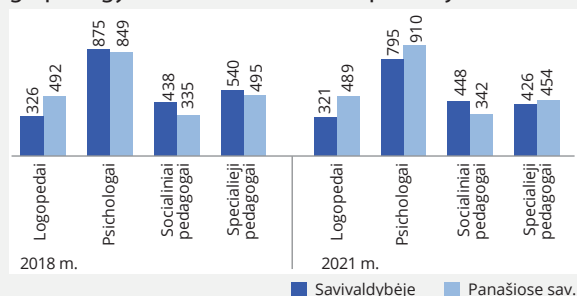
Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

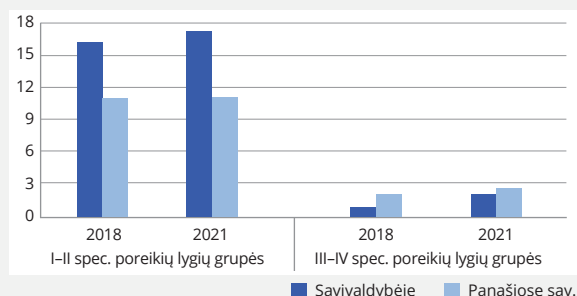

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

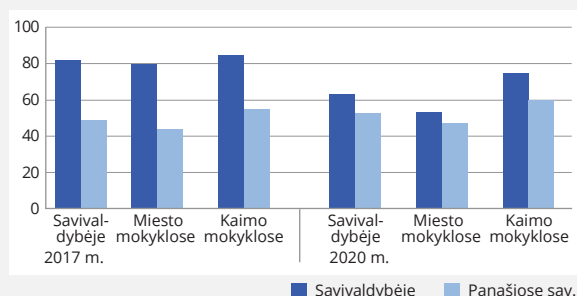
Sumažėjo vienai bendrojo ugdymo mokyklų logopedo, psichologo ir specialiojo pedagogo pareigybei tenkančių mokinių skaičius. Socialinio pedagogo pareigybei tenkantis skaičius padidėjo.

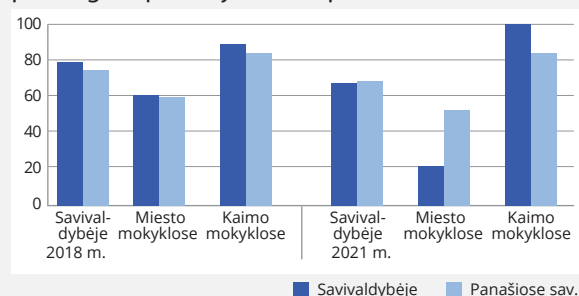
Padidėjo bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.).

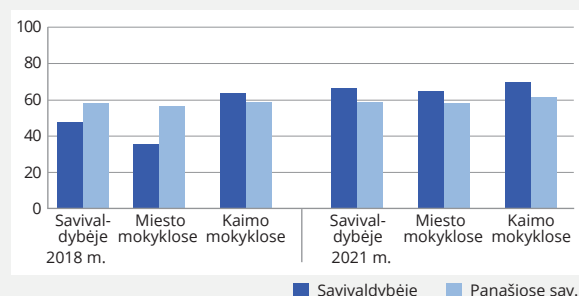
SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) sumažėjo, tačiau išliko didesnė nei panašiose savivaldybėse.

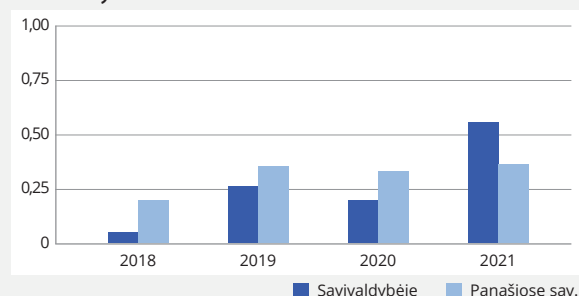
Miesto mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra visų švietimo pagalbos specialistų komandos, dalis (proc.) sumažėjo tris kartus, kaimo mokyklų, priešingai – padidėjo iki 100 proc.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP mokinių dalis (proc.) padidėjo ir yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

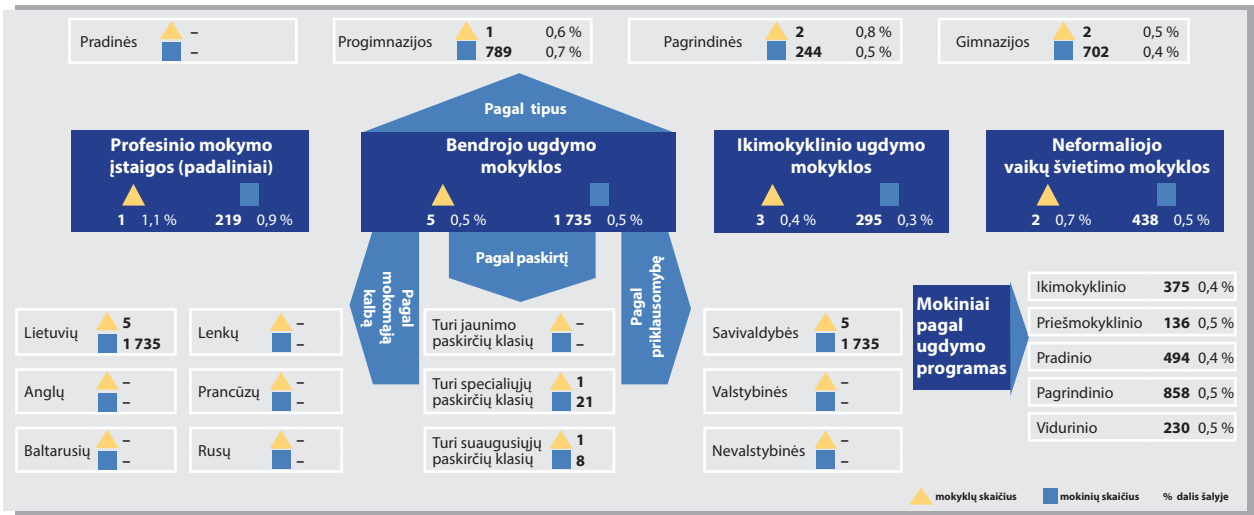
Padidėjo užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.). Ši dalis yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsigyveno 166 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 69: 30 buvo ugdoma pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 39 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Kryptingi savivaldybės veiksmai gali padėti gerinti mokinių pasiekimus, todėl būtina analizuoti prastesnių nei šalies VBE rezultatų priežastis ir numatyti priemones mokinių pasiekimams gerinti. Dalyvaujant Tūkstantmečio mokyklų programoje, telkti mokyklų vadovus ir mokytojus lyderystei, skatinančiai juos profesionaliai tobulėti, sudarančiai prielaidas didinti aukštos kvalifikacijos mokytojų dalį, optimizuoti jaunesnio ir vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykį. Augant bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių daliai, taip pat užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, ugdomų bendrojo ugdymo mokyklose, daliai, būtina atsakingai pasirengti visa apimančiai įtraukčiai: ieškoti galimybių į mokyklas pritraukti daugiau švietimo pagalbos specialistų (ypač socialinių pedagogų), kaimo mokyklose suformuoti visų švietimo pagalbos specialistų komandas, numatyti švietimo pagalbos priemones gabiems mokiniams ugdyti, tinkamai informuoti ir konsultuoti mokinius, kad šie tikslingai projektuotų savo karjeros kelią ir nemažėtų SUP turinčių mokinių, po 10 klasės tęsiančių mokslą, dalis. Tęsti mokyklų tinklo pertvarką, optimizuojant mokytojo vidutinį pamokinį darbo krūvį ir mažinant vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkanti mokinių skaičių.

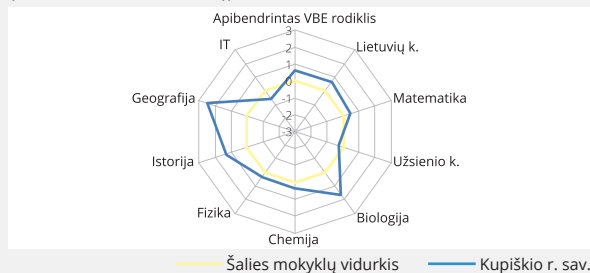
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	10,5↓	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	15,2↑
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	13,7↓	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	40↑
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	832↑	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	15,8↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	15,3↑	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	9,3↓
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	15,4↑	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	0,8↓
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	40,6↑	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	95↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	28,5↓	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	0,34↓
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo įstaigai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	228,4↑	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	81,3↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	20,8↓	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	97,7↓
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	23,5↓	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	26,1↓
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	623,8↓	Apibendrintas VBE rodiklis	240,4

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

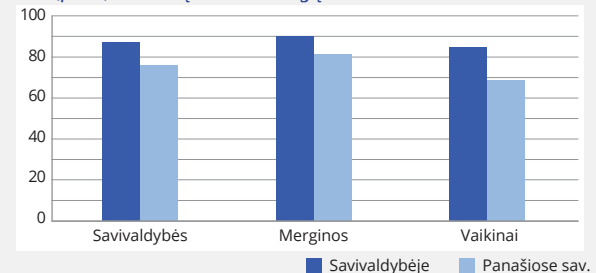
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

PUPP ir VBE rezultatai yra svarbūs savivaldybių pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų įgyvendinimo kokybės ir veiksmingumo rodikliai. Apibendrintas savivaldybės mokyklų VBE rodiklis ir daugumos dalykų VBE rezultatai (standartizuotais taškais) yra aukštesni už šalies mokyklų vidurkį. Prastesni nei šalies išlieka informacinių technologijų, suprastėjo užsienio k. VBE rezultatai. Išlaikiusių 3 ir daugiau VBE abiturientų dalis savivaldybės mokyklose yra didesnė nei panašių savivaldybių. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis padidėjo, tačiau kaimo ir miesto mokyklų mokinių pasiekimų skirtumai tapo dar ryškesni. Atskirų mokyklų pasiekimų skirtumus rodo ir PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos vidutinė gautų įvertinimų dalis.

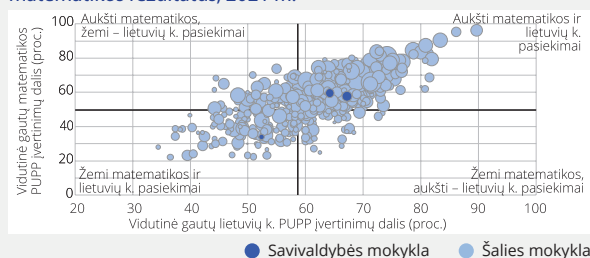
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

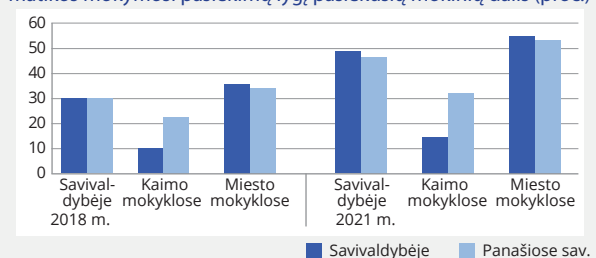
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikisusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

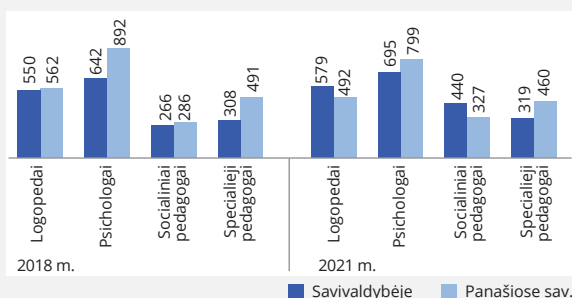

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

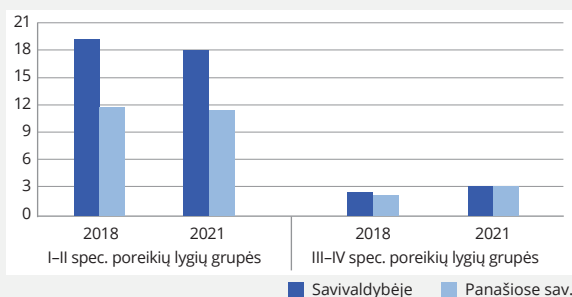

ĮTRAUKISIS UGDYMAS

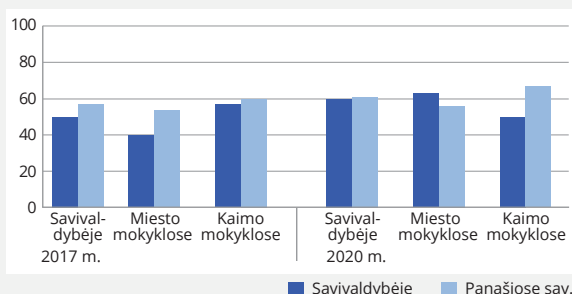
Padidėjo vienai bendrojo ugdymo mokyklų logopedo, psichologo, socialinio ir specialiojo pedagogų pareigybei tenkančių mokinių skaičius.

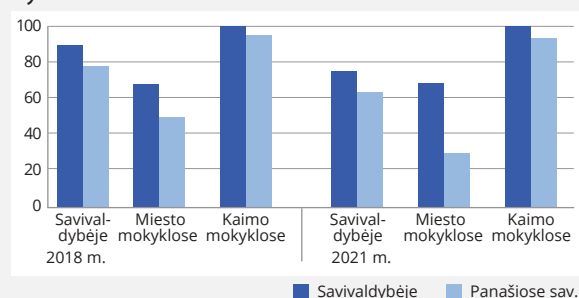
I–II SUP lygių grupių mokinių dalis (proc.) yra gerkai didesnė nei panašiose savivaldybėse, III–IV – tokia pati.

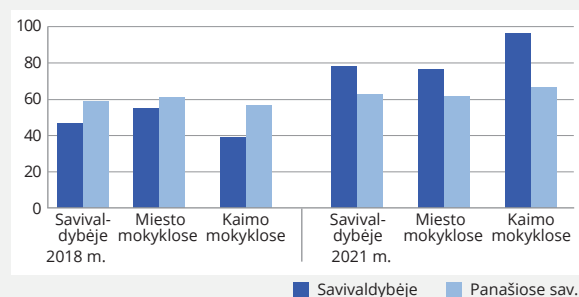
Miesto mokyklose SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) išaugo, o kaimo – sumažėjo.

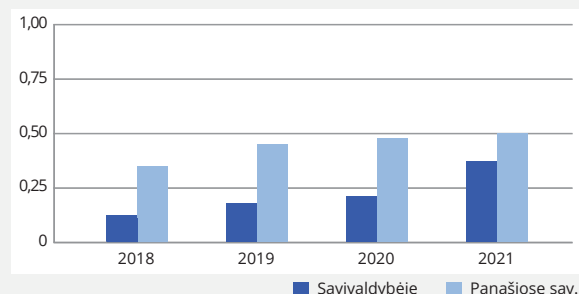
Mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra psichologo, logopedo, specialiojo ir socialinio pedagogų, dalis (proc.) yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

Išaugo neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.), ypač kaimo mokyklose.

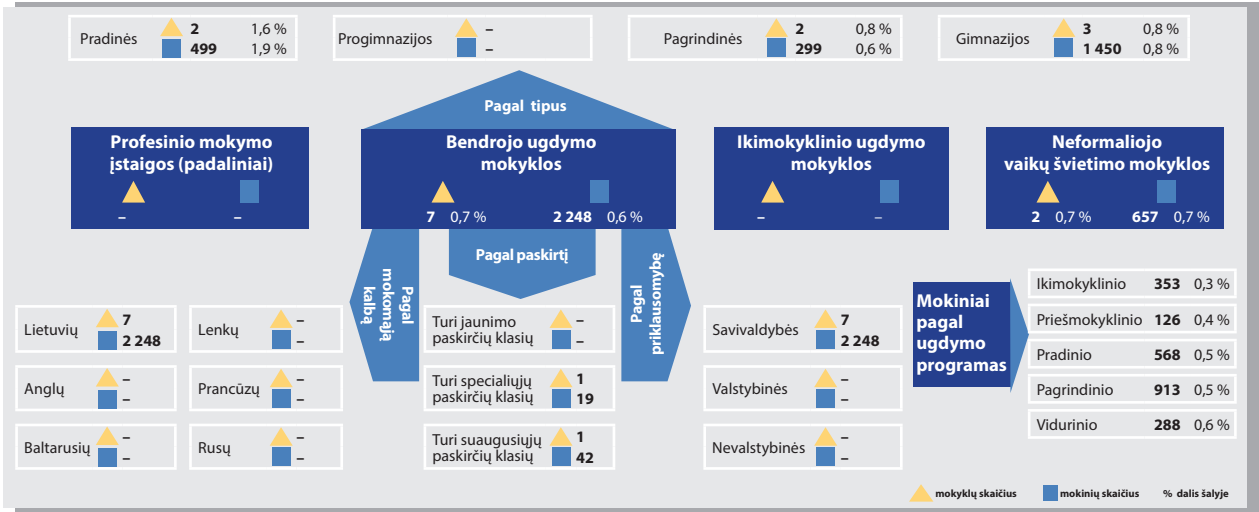
Didėjo užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.).

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsi-gyveno 47 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 40: 9 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 31 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Siekiant pasirengti įtraukiojo ugdymo iššūkiams, kryptingai vykdyti kompleksines priemones: ieškoti gali-mybių mokyklose suformuoti visų švietimo pagalbos specialistų komandas ar kurti mobilias švietimo pa-galbos specialistų grupes; stiprinti mokytojų įtraukiojo ugdymo srities kompetencijas; aprūpinti mokyklas reikalingomis mokymo ir techninės pagalbos priemonėmis, tam panaudojant daugiau mokymo lėšų, skirtų mokymo priemonėms įsigyti, pedagogų kvalifikacijai tobulinti. Stiprinti ugdymo karjerai sritį, kad mokiniai (tarp jų – ir specialiųjų ugdymosi poreikių) būtų motyvuoti tęsti mokslą baigę 10 klasę, pasirinkti tinkamą profesiją. Siekiant aukštesnės ugdymo kokybės, atkreipti dėmesį į kaimo ir miesto, atskirų mokyklų pasiekimų skirtumus, kuriuos padėtų įveikti veiksminga tinklaveika, skatinanti mokyklas jungtis į tinklus, kuriančius naujus kokybiško bendradarbiavimo ryšius. Skatinti mokyklų vadovų ir mokytojų lyderystę, ieškoti galimybių į mokyklas pritraukti jaunų mokytojų. Tęsti mokyklų tinklo pertvarką, siekiant sumažinti jungtinėse klasėse besimokančių mokinių dalį, optimizuoti mokytojų vidutinį pamokinį darbo krūvį, veiksmingai ir racionaliai panaudoti mokyklų patalpas ir švietimui skirtas lėšas.

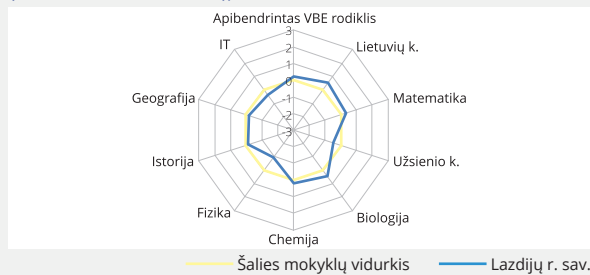
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	30,4↓	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	9,6↓
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	45,4↑	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	22,1↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	339,8↑	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	749↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	55,9↑	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	28,7↑
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	14,7↑	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	7,7↑
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	675,6↓	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	30,4↓
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo iššos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	3,7↑	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	22,1↓
Mokymo iššos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginei psichologinei pagalbai tenkančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	28,6↑	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	749↑
Mokymo iššos, panaudoti mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	16,2↑	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	28,7↑
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	9,5↑	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizinių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	7,7↑
Mokytojų vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	0,9↓	Apibendrintas VBE rodiklis	30,4↓
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	92,3↑		30,4↓
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	0,6↓		30,4↓
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	78,8↑		30,4↓
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	98,8↓		30,4↓
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	32,9		30,4↓
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	183,2		30,4↓
Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			30,4↓
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			30,4↓
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			30,4↓
Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizinių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių			30,4↓
Apibendrintas VBE rodiklis			30,4↓

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

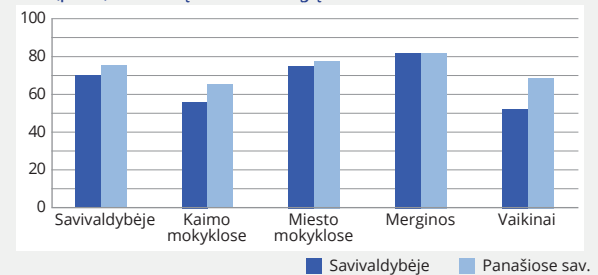
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Nuosekliai tvarkomas švietimo įstaigų tinklas kuria prielaidas siekti aukštesnės ugdymo kokybės. Apibendrintas VBE rodiklis yra didesnis nei šalies vidurkis, gerokai aukštesni už šalies lietuvių kalbos ir literatūros, biologijos, matematikos rodikliai, tačiau gerokai prastesni fizikos ir užsienio kalbos rodikliai. Išlaikiusių 3 ir daugiau VBE abiturientų dalis mažesnė nei panašiose savivaldybėse, tačiau tokių merginų dalis yra gerokai didesnė nei vaikinių. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.) padidėjo, tačiau yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse. Kaimo mokyklose pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pasiekimų lygį pasiekusių mokinių netgi sumažėjo, susidarė didelis atotrūkis nuo miesto mokyklų.

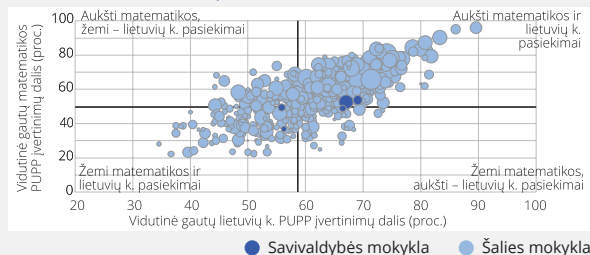
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

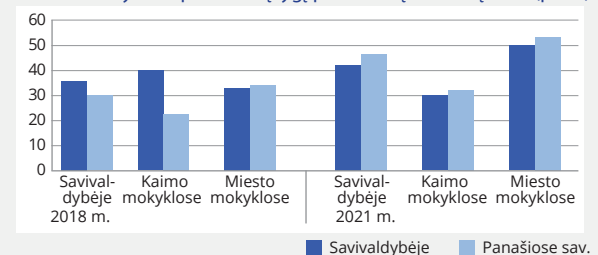
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikisusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

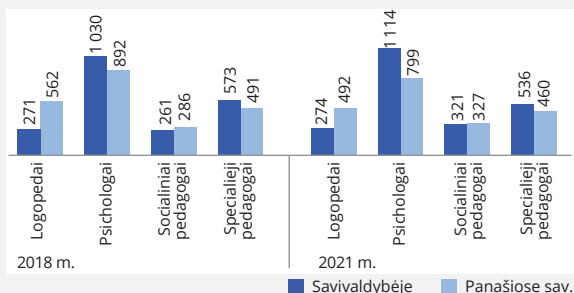

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

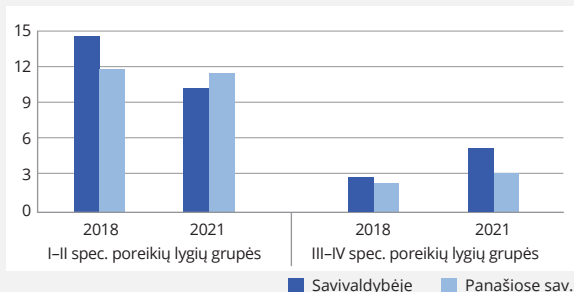

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

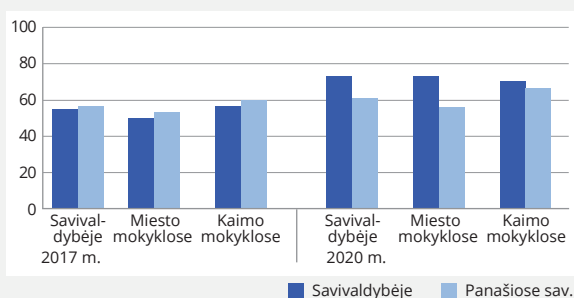
Vienai psichologo ir specialiojo pedagogo pareigybei tenkantis mokinių skaičius yra didesnis, logopedo ir socialinio pedagogo pareigybei – mažesnis nei panašiose savivaldybėse.

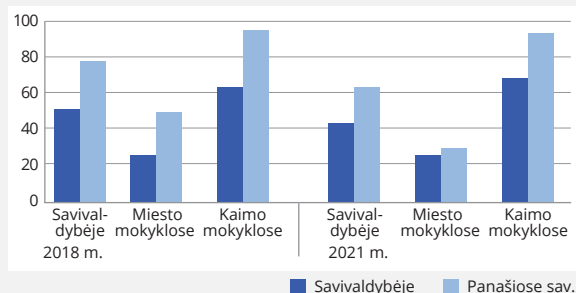
Bendrosiose klasėse ugdomų nedidelių ir vidutinių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) sumažėjo, didelių ir labai didelių SUP turinčių mokinių dalis paauugo ir viršija panašių savivaldybių rodiklį.

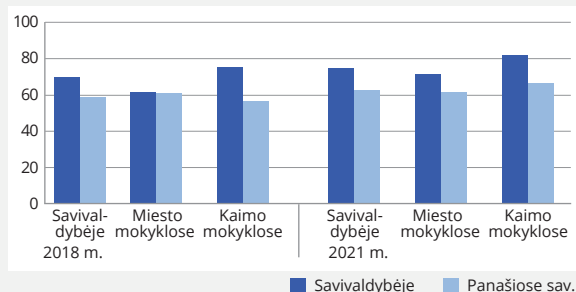
SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) išaugo, ypač miesto mokyklose, ir yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

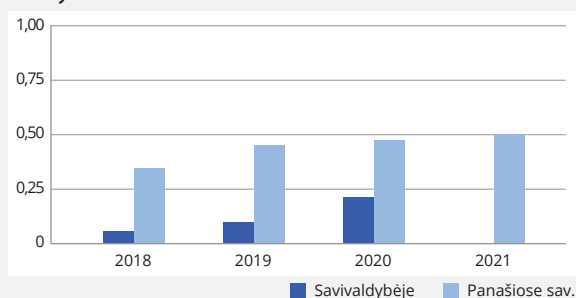
Mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo ir logopedo, dalis (proc.) sumažėjo ir yra gerokai mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) gerokai paauugo, ypač kaimo mokyklose, ir yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

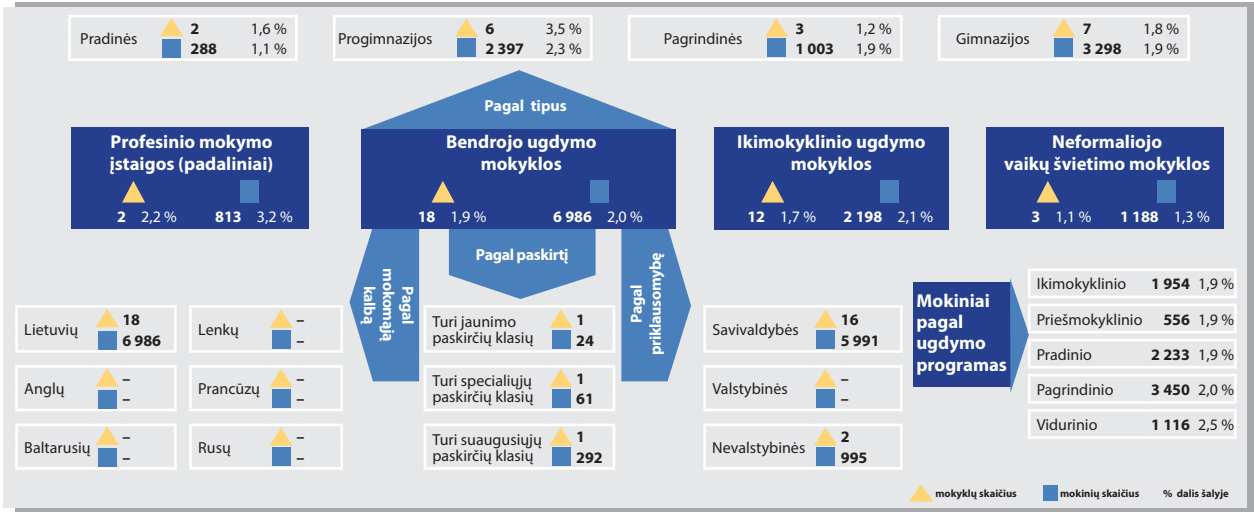
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) 2019–2020 m. augo, 2021 m. tokių mokinių mokyklose neliko.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsi-gyveno 46 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 17: 7 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 10 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Nuosekliai tęsti švietimo įstaigų tinklo pertvarką, sprendžiant klausimus, susijusius su nedidelių mokyklų perspektyva, jungtinių klasių komplektų mažinimu, mokytojų vidutinio pamokinio darbo krūvio ir atlyginių optimizavimu. Plėsti 3–5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, aprėptį. Rengiantis visavertei įtraukčiai, stiprinti mokytojų, švietimo pagalbos specialistų komandinį darbą, tobulinti jų kvalifikaciją, didinti aukštos kvalifikacijos mokytojų dalį. Siekiant aukštesnės ugdymo kokybės, svarbu stiprinti mokytojų kompetenciją nustatyti individualius mokinių, taip pat ir gabių, mokymosi poreikius, toliau skatinti mokinius dalyvauti dalykinėse olimpiadose ir konkursuose. Gerinti vidurinio ugdymo programos mokinių fizikos ir užsienio kalbos, o pagrindinio ugdymo programos mokinių – lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos pasiekimus, ieškoti būdų mažinti skirtumus tarp miesto ir kaimo mokyklų, vaikinų ir merginų. Dalyvavimas Tūkstantmečio mokyklų programoje padėtų stiprinti mokyklų bendradarbiavimą, skatintų lyderystę, plėtotų tinklaveikos tarp savivaldybių ir mokyklų modelį, kurtų prielaidas siekti aukštesnės ugdymo kokybės.

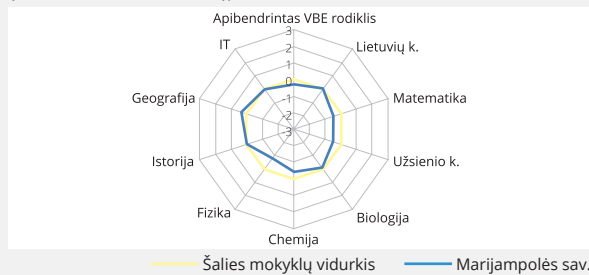
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	2,2↓	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	0,7↑
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	12,4↓	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	25↑
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokeskis (neto), Eur	847↑	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	12,7↓
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	9,2↑	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	0,8↔
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	7,2↓	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	94,6↑
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	47↑	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	0,64↓
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	49,2↑	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	64,6↑
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo įstaigose, mokymosi ir pedagoginei psichologinei pagalbai tenkančios įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	185,3↑	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	98,9↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	43,7↑	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	12,1
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	12,4↑	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	157,5
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	735,8↑	Apibendrintas VBE rodiklis	

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

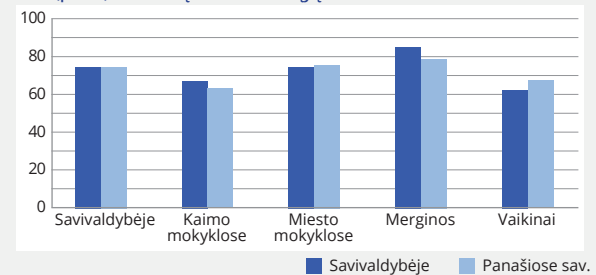
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Visų dalykų VBE laikymo (pasirinkimo) mastus ir gautus įvertinimus atspindi apibendrintas VBE rodiklis, kuris savivaldybėje yra mažesnis už šalies vidurkį. Geriausiai mokiniams sekėsi laikyti lietuvių kalbos ir literatūros bei geografijos VBE, kitų mokomųjų dalykų, ypač fizikos ir užsienio kalbos, VBE vidurkiai kur kas prastesni. 3 ir daugiau VBE išlaikiusių abiturientų dalis lygi panašių savivaldybių rodikliui, tačiau susidarė didelis atotrūkis tarp merginų ir vaikinių. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis per trejus metus gerokai paaugo, ypač kaimo mokyklose, ir yra didesnė nei panašiose savivaldybėse. 2021 m. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pasiekimai skirtingose mokyklose įvairuoja nuo gana prastų iki pakankamai gerų.

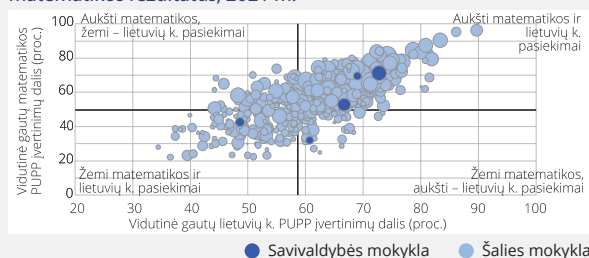
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

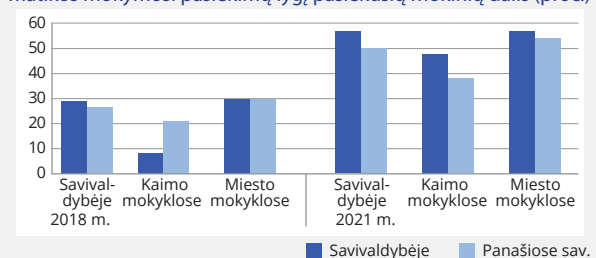
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

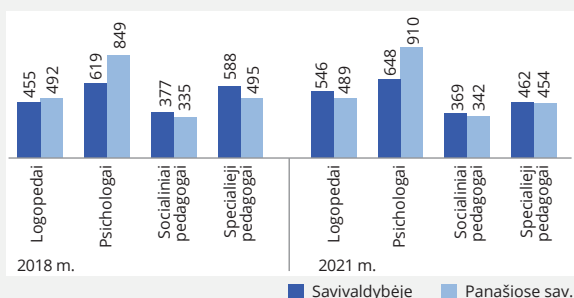

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

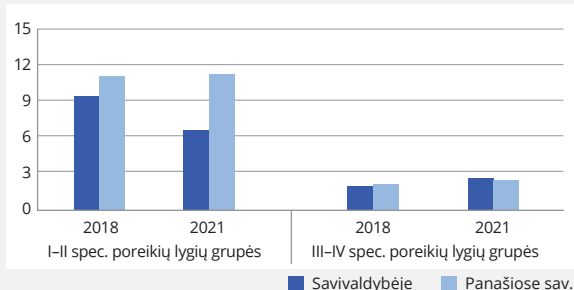

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

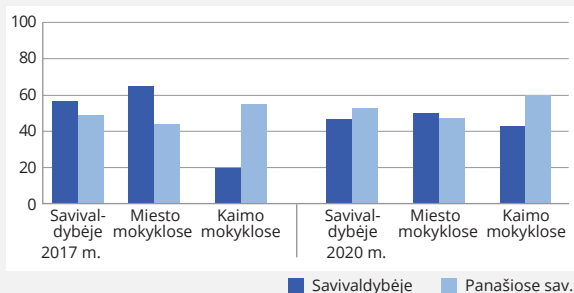
Psichologo pareigybei tenkančių mokinių skaičius yra mažesnis nei panašiose savivaldybėse, kitų švietimo pagalbos specialistų pareigybėms – didesnis.

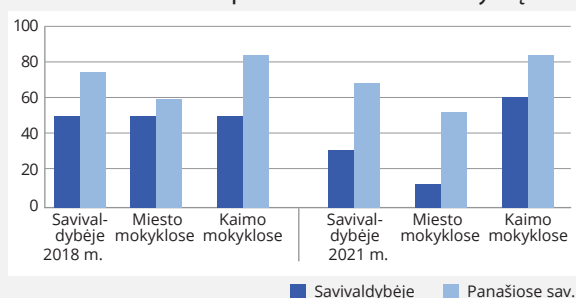
Bendrosiose klasėse ugdomų nedidelių ir vidutinių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) sumažėjo, o didelių ir labai didelių SUP turinčių mokinių dalis padidėjo ir viršija panašių savivaldybių rodiklį.

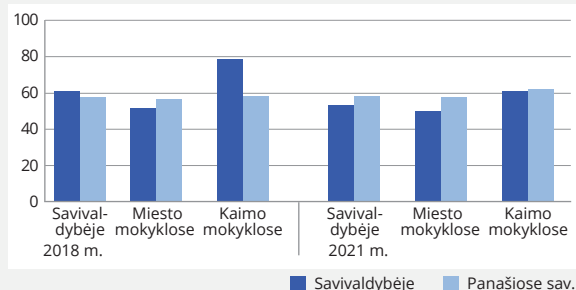
SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) savivaldybės miesto mokyklose sumažėjo; kaimo mokyklose – gerokai išaugo, todėl sumažėjo atotrūkis tarp miesto ir kaimo.

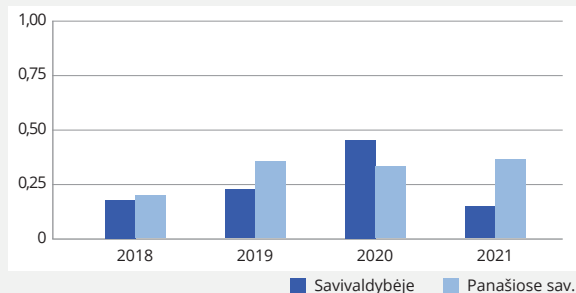
Mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo ir logopedo, dalis (proc.) sumažėjo, bet susidarė didelis skirtumas tarp miesto ir kaimo mokyklų.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusį SUP turinčių mokinių dalis (proc.) sumažėjo (kaimo mokyklose – net 18 proc. punktų) ir yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

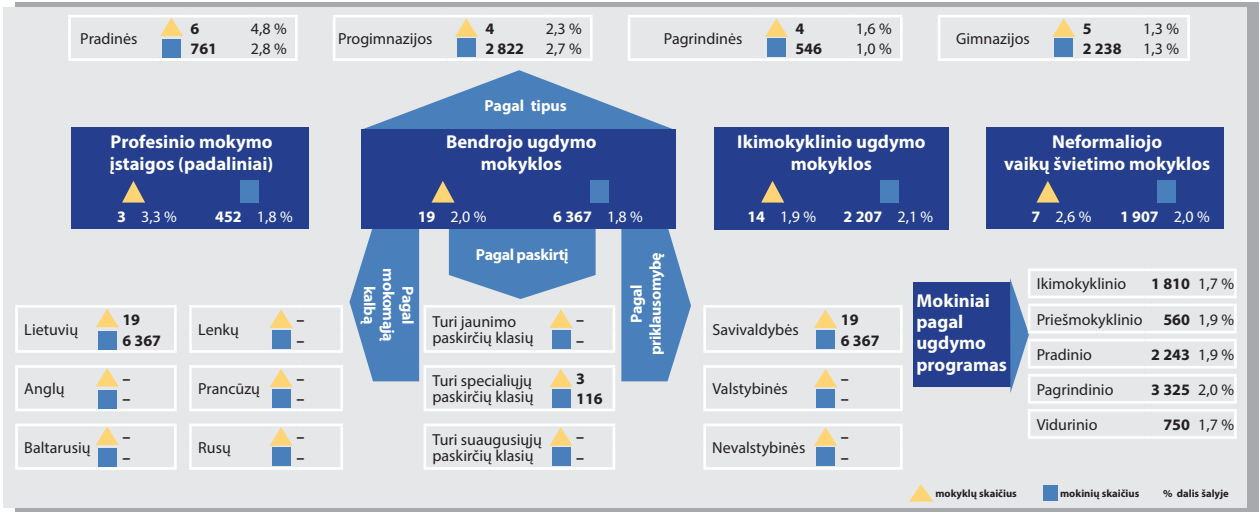
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) 2019–2020 m. augo, o 2021 m. sumažėjo ir yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsiyveno 298 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 114: 17 buvo ugdoma pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 97 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Rekomenduojama toliau kryptingai vykdyti kompleksines priemones, skirtas įtraukiamam ugdymui įgyvendinti: stiprinti švietimo pagalbos specialistų komandas, panaudoti didesnę mokymo lėšų, skirtų švietimo pagalbai teikti, dalį, siekti ugdymo karjerai, profesinio informavimo ir konsultavimo kokybės, skatinant SUP mokinius toliau mokytis baigus 10 klasę. Siekiant geresnių ugdymo rezultatų, rekomenduojama didesnę mokymo lėšų dalį panaudoti pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti, daugiau dėmesio skirti gabiems mokiniams ugdyti, skatinti juos dalyvauti olimpiadose ir konkursuose. Modernios, visų mokyklų ir įvairių ugdymosi poreikių mokiniams prieinamos STEAM ugdymo(si) aplinkos sukūrimas, taikant tinklaveikos modelį, leistų pagerinti vidurinio ugdymo programos mokinių užsienio kalbos, matematikos, fizikos ir chemijos mokymosi pasiekimus, mažinti vaikinių ir merginų ugdymo rezultatų skirtumus. Plėsti mokinių poreikius atitinkančių neformaliojo vaikų švietimo programų pasiūlą, siekiant, kad kuo daugiau mokinių dalyvautų įvairiose veiklose. Tęsti mokyklų tinklo pertvarką, kuriant prielaidas pasiekti aukštesnius mokymosi rezultatus, mokytojams sudaryti geresnes darbo ir socialines sąlygas, padėti subalansuoti pedagoginio personalo pasiskirstymą pagal amžių ir patirtį.

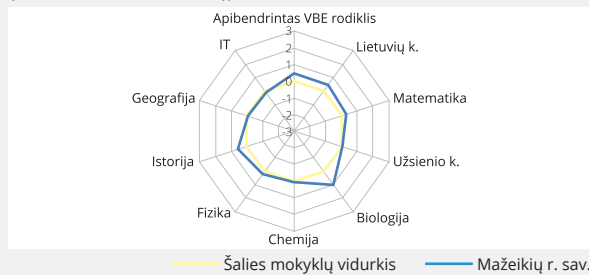
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	3,2↓	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	1,4↑
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	13,9↓	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	38,9↑
Vidutinės savivaldybės gyventojų darbo užmokeskis (neto), Eur	920↑	Vidutinės bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	22,2↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	11↑	Vienai sąlyginai mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	13,7↑
Mokinių gaunamųjų finansinių ir kitokių paramą, dalis (proc.)	9↑	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	0,8↑
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	53,6↑	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	94,3↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	53,8↑	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	0,61↓
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (kv. m)	176,8↑	Neformaliojo švietimo galimybių mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	71,9↑
Psichologinė pagalba tenkančios įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	40,8↑	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	97,3↔
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	13,1↑	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizinių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	22,4
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	777,9↑	Apibendrintas VBE rodiklis	206,8
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinis kontaktinės valandos)	1,4↑		

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

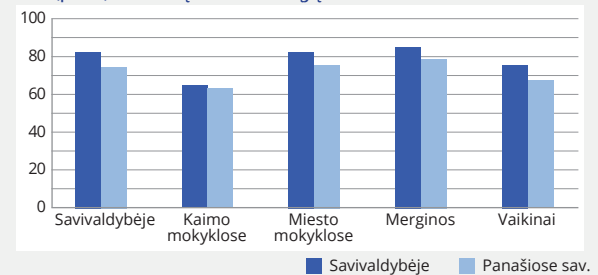
MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMAI

Gana geras savivaldybės socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas yra palankus ugdymo kokybei pagerinti. Apibendrintas VBE rodiklis yra aukštesnis už šalies. Geriausiai abiturientams sekėsi laikyti biologijos, istorijos, lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos, prasčiausiai – geografijos ir informacinių technologijų VBE. 3 ir daugiau VBE išlaikiusių abiturientų dalis yra didesnė nei panašiose savivaldybėse. Šio rodiklio reikšmė atskleidžia pasiekimų netolygumus tarp vaikinių ir merginų, taip pat tarp kaimo ir miesto mokyklų. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis yra didesnė nei panašiose savivaldybėse, tačiau išlieka pasiekimų atotrūkis tarp kaimo ir miesto. Atskirų mokyklų pasiekimų skirtumus parodo ir PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos vidutinės gautų įvertinimų dalys.

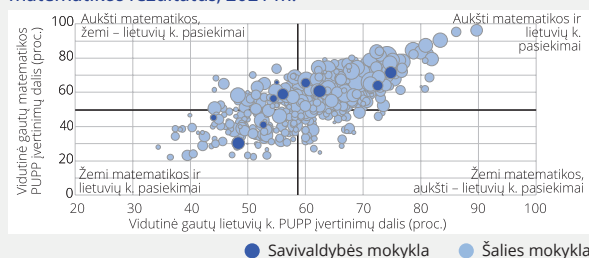
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

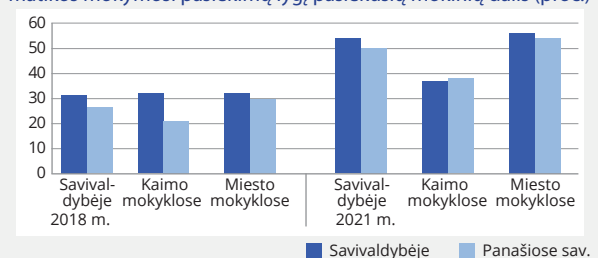
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikiusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

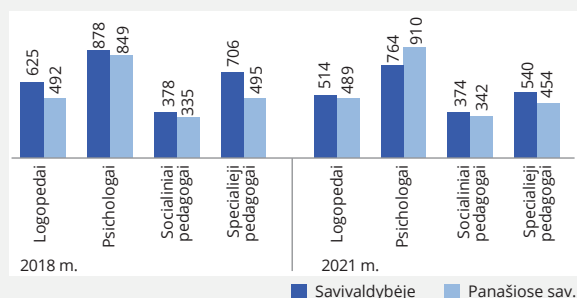
Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

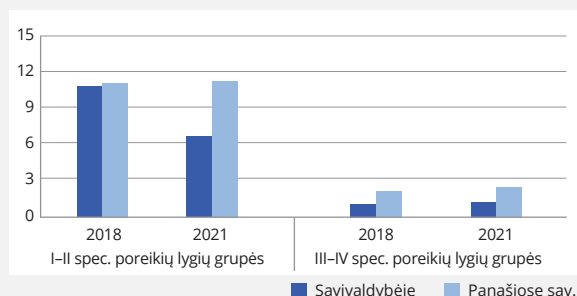

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

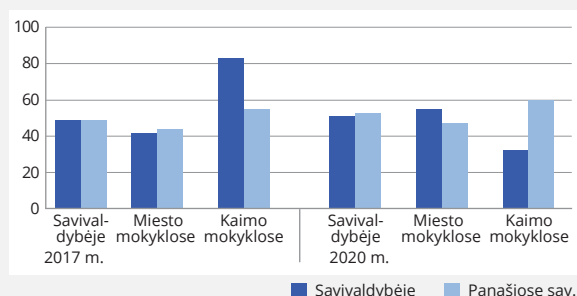
Sumažėjo vienai bendrojo ugdymo mokyklų švietimo pagalbos specialisto pareigybei tenkantis mokinių skaičius.

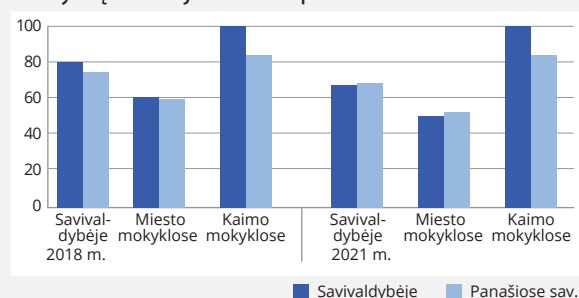
Bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.) yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

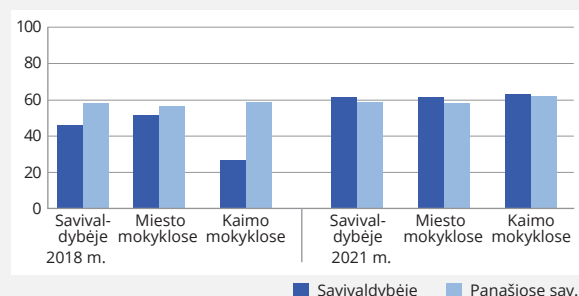
Miesto mokyklose padidėjo SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.), tačiau kaimo mokyklose ši dalis sumažėjo net 50 proc. punktų.

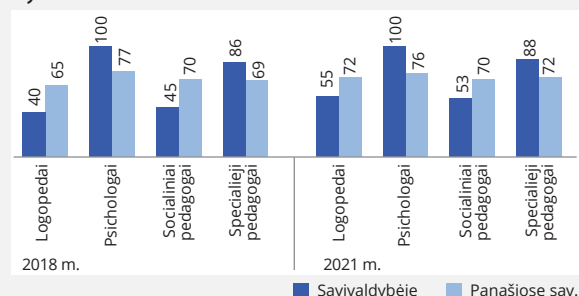
Sumažėjo miesto mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo ir logopedo, dalis (proc.). Kaimo mokyklų situacija išliko nepakitusi.

Padidėjo ir yra didesnė nei panašiose savivaldybėse neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP mokinių dalis (proc.).

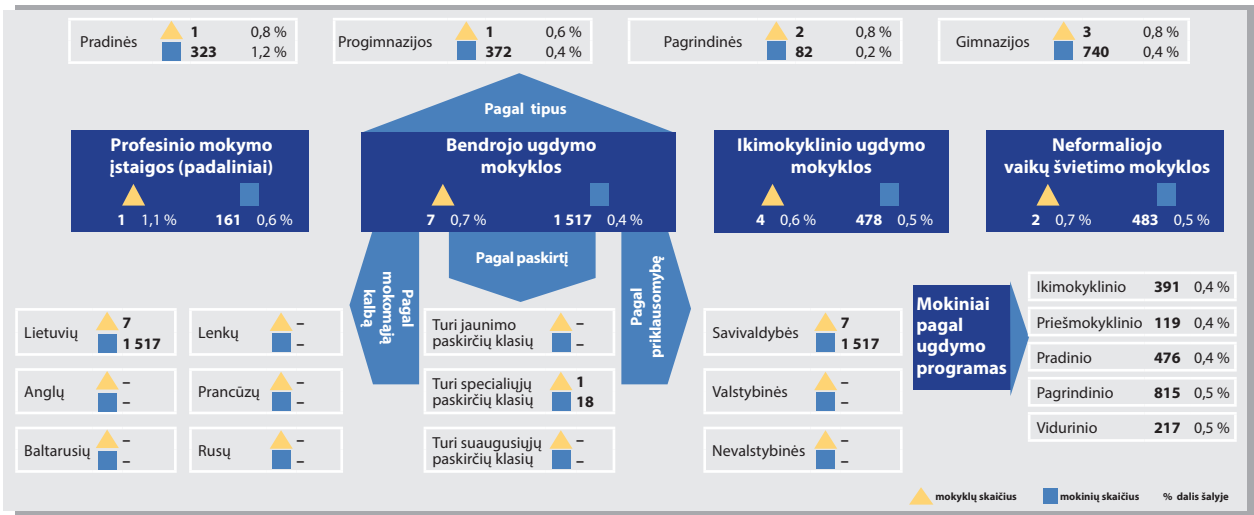
Logopedų ir socialinių pedagogų, pagrindinėje darbovietėje turinčių visą darbo krūvį, dalis (proc.) padidėjo, bet išliko mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsi-gyveno 177 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 121: 26 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 95 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Siekiant kuo geriau pasirengti įtraukiojo ugdymo iššūkiams ir kuo daugiau SUP mokinių ugdyti bendrosiose klasėse, rekomenduojama panaudoti daugiau mokymo lėšų, skirtų švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginę psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose. leškoti galimybių į savivaldybę pritraukti daugiau švietimo pagalbos specialistų, kad padaugėtų mokyklų, turinčių suformuotas švietimo pagalbos specialistų komandas ir galinčių kiekvienam mokiniui suteikti reikiamą pagalbą. Didesnį dėmesį skirti profesiniam informavimui ir konsultavimui, kad kuo daugiau pagrindinio ugdymo programą baigusiu mokinių toliau mokytųsi ir mažėtų specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių atskirtis kaimo ir miesto mokyklose. Siekiant pagerinti vidurinio ugdymo programos mokinių geografinį, informacinių technologijų mokymosi pasiekimus, tobulinti mokytojų kompetencijas nustatyti mokinių ugdymosi poreikius ir juos tenkinti. Įsitraukus į Tūkstantmečio mokyklų programą, tarp mokyklų sukurti modernios STEAM ugdymo(si) aplinkos tinklaveikos modelį, užtikrinančią prieinamumą visų mokyklų mokiniams, padėsiantį sumažinti 3 ir daugiau VBE išlaikančių asmenų dalies skirtumus tarp kaimo ir miesto mokyklų, vaikinių ir merginų, taip pat PUPP pasiekimų skirtumus tarp kaimo ir miesto mokyklų.

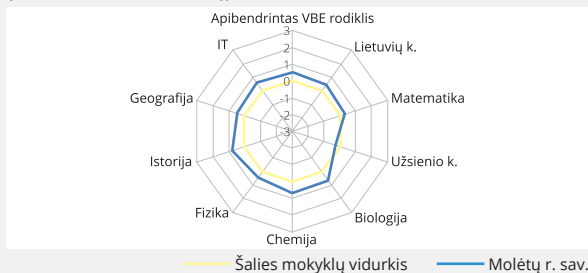
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	11,5↓	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	8,1↑
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	15,1↓	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	33,3↑
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	803↑	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	17,5↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	9,4↑	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	10,8↓
Mokinių gaunančių finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	5,6↑	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	1,1↑
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspartų) dalis (proc.)	46,5↑	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	94,7↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	34,8↑	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	0,31↓
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo įstaigose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiantiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	234,8↑	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	71,4↓
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	24,5↑	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	99,2↑
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	17,9↔	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	19,9
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	677,6↑	Apibendrintas VBE rodiklis	213,7

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

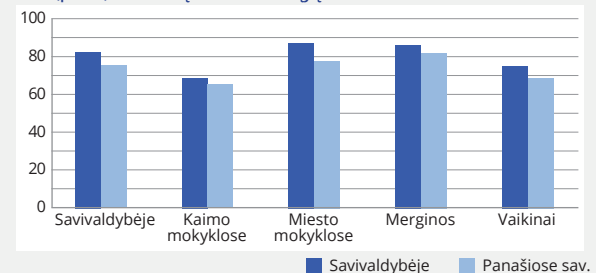
MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMAI

PUPP ir VBE rezultatai yra svarbūs savivaldybių pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų įgyvendinimo kokybės ir veiksmingumo rodikliai. Apibendrintas VBE rodiklis (standartizuotais taškais) ir visų VBE, išskyrus užsienio kalbą, rodikliai yra aukštesni už šalies. Išlaikiusių 3 ir daugiau VBE abiturientų dalis yra didesnė nei panašių savivaldybių, tačiau šio rodiklio reikšmės rodo kaimo ir miesto mokyklų mokinių, taip pat vaikų ir merginų pasiekimų skirtumus. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis išaugo, tačiau mokinių pasiekimų atotrūkio problema išlieka. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos įvertinimai vidutiniai.

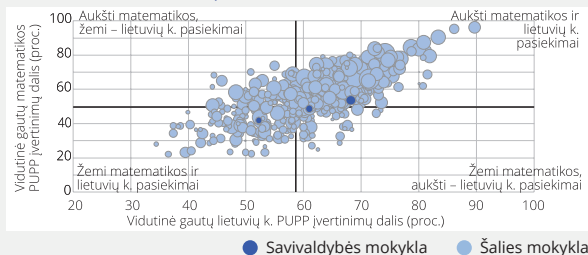
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

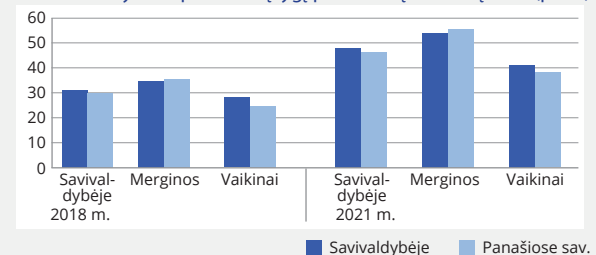
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikisųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

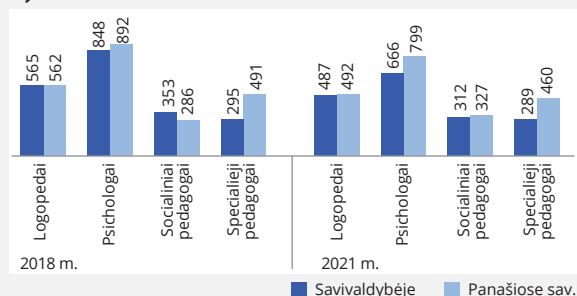

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

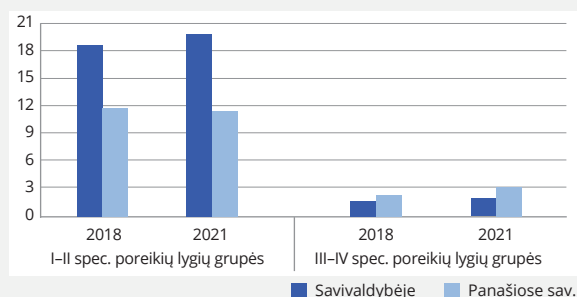

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

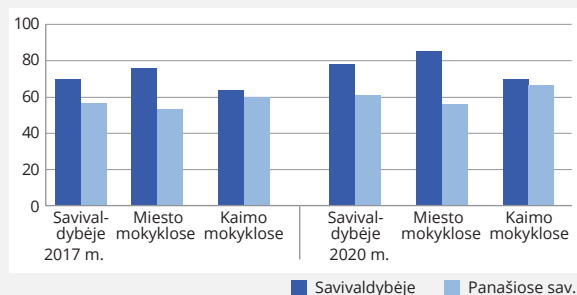
Vienai bendrojo ugdymo mokyklų švietimo pagalbos specialisto pareigybei tenkančių mokinių skaičius sumažėjo ir yra mažesnis nei panašiose savivaldybėse.

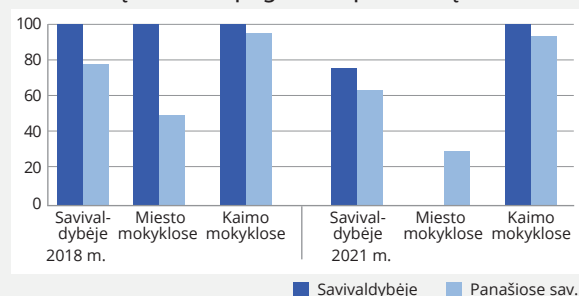
Per trejus metus padidėjo bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.).

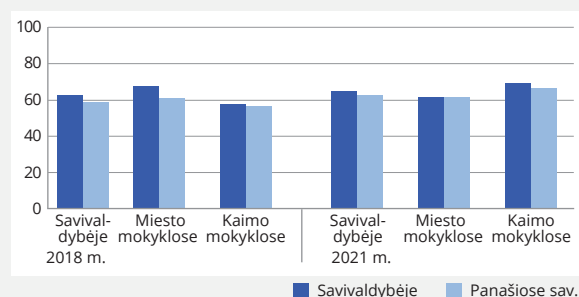
Padidėjo SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klases, dalis (proc.).

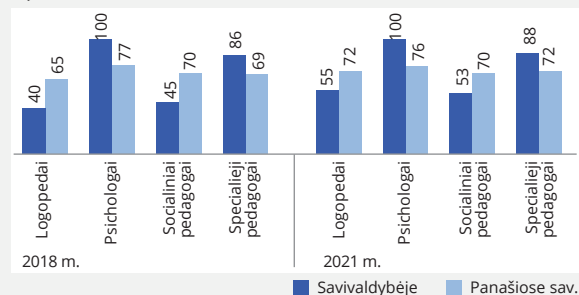
Sumažėjo mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nesuformuota visa švietimo pagalbos specialistų komanda, dalis (proc.). Nė viena kaimo mokykla neturi visų švietimo pagalbos specialistų.

Kaimo mokyklose neformaliojo švietimo galimybės pasinaudojusiu SUP turinčių mokinių dalis (proc.) padidėjo, miesto, priešingai – sumažėjo.

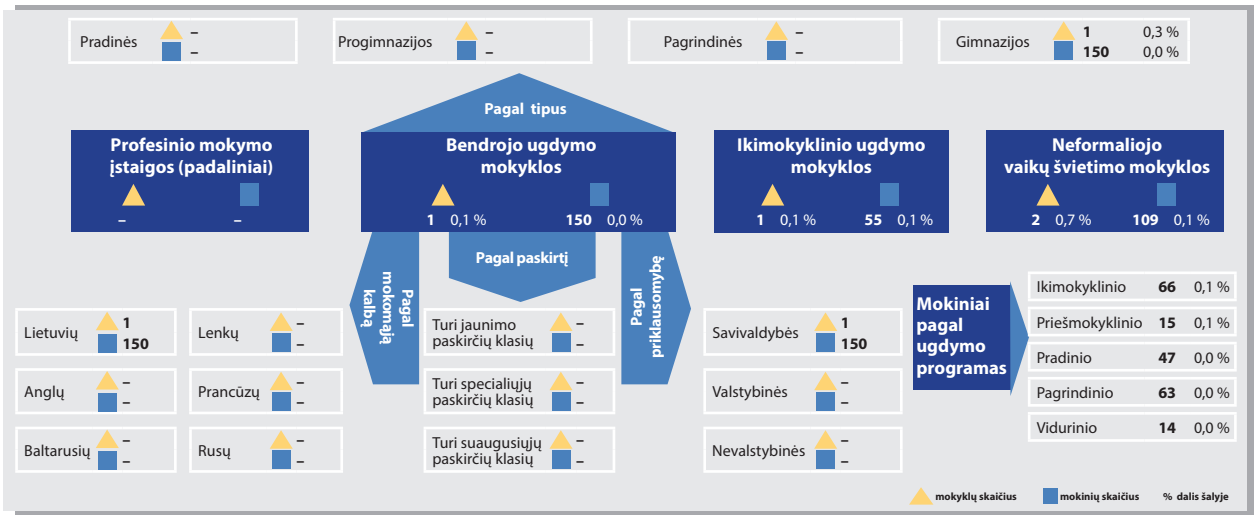
Logopedų ir socialinių pedagogų, pagrindinėje darbovietėje turinčių visą darbo krūvį, dalis (proc.) padidėjo, bet išliko mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsi-gveno 84 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 49: 10 buvo ugdoma pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 39 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Tęsti švietimo įstaigų tinklo pertvarką, sprendžiant klausimus, susijusius su nedidelių mokyklų perspektyva, jungtinių klasių komplektavimu, mokytojų vidutinio pamokinio darbo krūvio optimizavimu. Toliau rengiantis visavertei įtraukčiai, stiprinti mokytojų, švietimo pagalbos specialistų komandinį darbą, tobulinti jų kvalifikaciją, panaudojant daugiau mokymo lėšų, skirtų pedagogų kvalifikacijai tobulinti, mokymo priemonėms įsigyti. Ieškoti galimybių stiprinti švietimo pagalbos specialistų komandas kaimo mokyklose, siekiant užtikrinti reikiamos švietimo pagalbos prieinamumą kiekvienam mokiniui. Skatinti mokyklų vadovų ir mokytojų lyderystę, pritraukti į mokyklas daugiau jaunų mokytojų. Didinti mokinių, ypač turinčių SUP, poreikius atitinkančių neformaliojo vaikų švietimo programų pasiūlą, siekiant, kad kuo daugiau mokinių dalyvautų įvairiose veiklose. Gerinti vidurinio ugdymo programos mokinių užsienio kalbos mokymosi pasiekimus. Dalyvavimas Tūkstantmečio mokyklų programoje padėtų stiprinti mokyklų bendradarbiavimą, sukurti ir įgyvendinti tinklaveikos modelį, sumažinti mokymosi sąlygų ir pasiekimų skirtumus tarp atskirų mokyklų, vaikinių ir merginų.

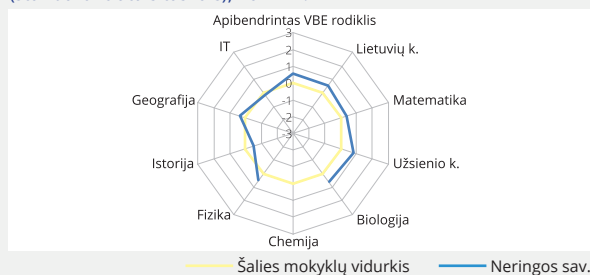
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metandininkių ir mokytojų eks partų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	5,8↓
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	6,5↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiantiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	901↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	4↑
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	7,8↓
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metandininkių ir mokytojų eks partų) dalis (proc.)	Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	40,9↓
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	25↓
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiantiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	113↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	1,9↓
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	35,7↑
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Apibendrintas VBE rodiklis	575,2↓
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)		0↔
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis		100↔
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)		10,8↑
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)		7,5↓
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių		1,7↑
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis		95,9↑
Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			2,75↔
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			70,2↓
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			100↔
Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių			0,0
Apibendrintas VBE rodiklis			221,9

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

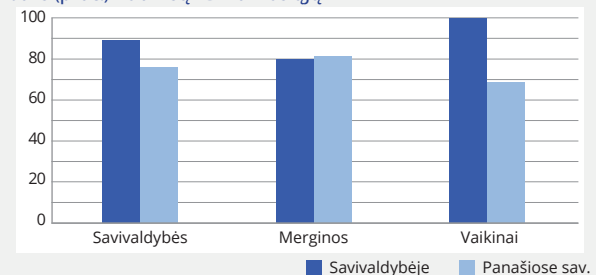
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Savivaldybės mokinių pasiekimus atspindi vienintelės nedidelės gimnazijos mokinių pasiekimai. Apibendrintas VBE rodiklis ir beveik visų mokomųjų dalykų rodikliai yra aukštesni už šalies. Geriausiai abiturientams sekėsi laikyti užsienio kalbos, biologijos, lietuvių kalbos ir literatūros VBE, prasčiau – istorijos, o chemijos VBE nepasirinko nė vienas abiturientas. Išlaikiusių 3 ir daugiau VBE abiturientų dalis viršija panašių savivaldybių rodiklio reikšmę. Pabrėžtina, kad 3 ar daugiau VBE išlaikė visi vaikai. Pagal vidutinę įvertinimų dalį PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pasiekimai yra geri. PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis reikšmingai paugo ir yra didesnė nei panašiose savivaldybėse, tačiau išryškėjo nemažas atotrūkis tarp merginų ir vaikų pasiekimų.

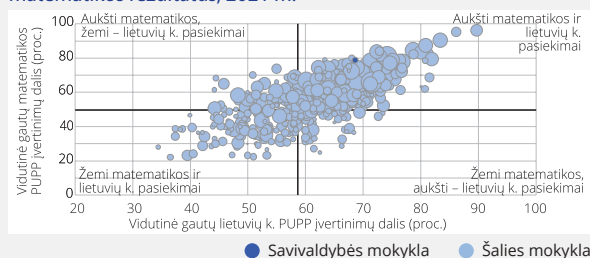
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

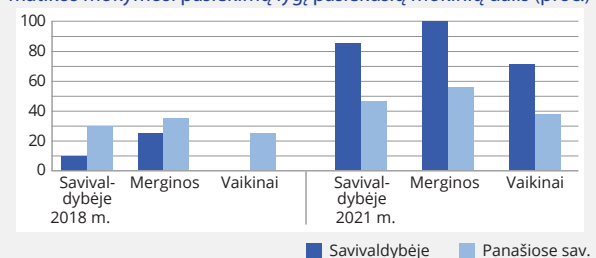
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikiusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

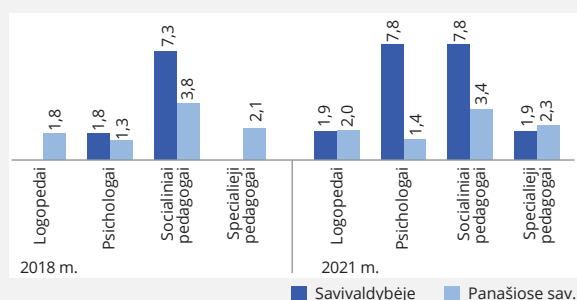

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

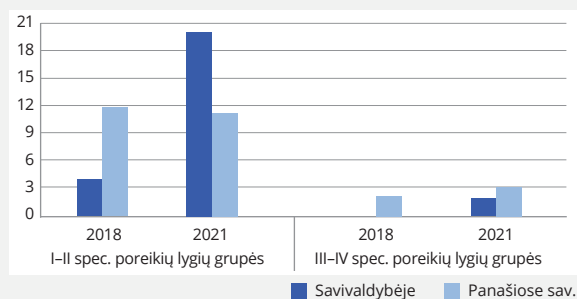

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

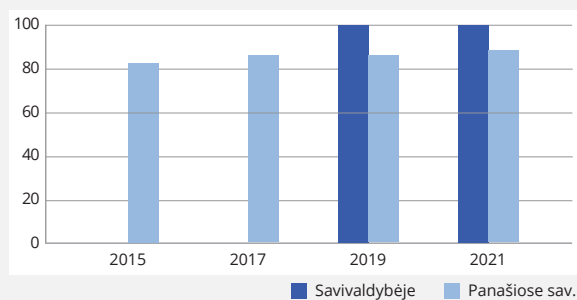
Visų švietimo pagalbos specialistų etatinių vienetų skaičius, tenkantis 1 000 mokinių, padidėjo.

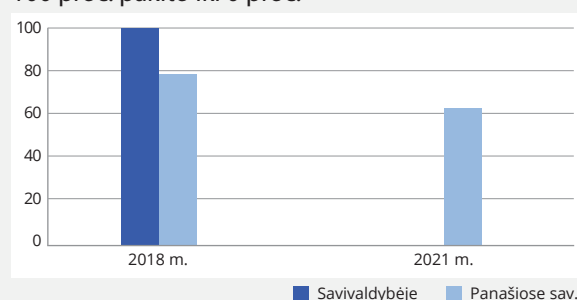
Bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.) padidėjo.

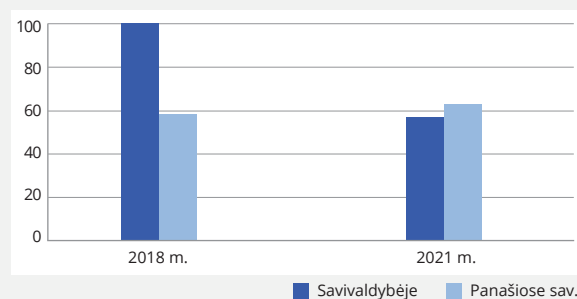
Savivaldybėje visi mokiniai, kuriems nustatytas III ir IV SUP lygiai, ugdomi bendrojo ugdymo bendrojoje mokykloje.

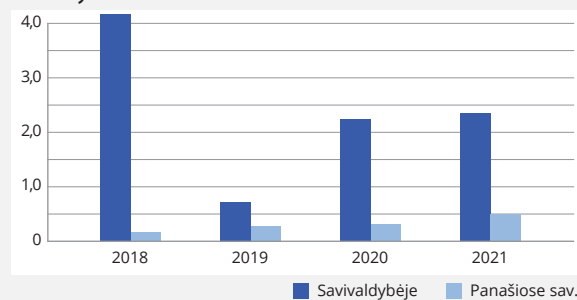
Savivaldybėje veikianti viena bendrojo ugdymo mokykla, neturėjusi visų švietimo pagalbos specialistų komandos, ją suformavo: rodiklio reikšmė nuo 100 proc. pakito iki 0 proc.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) reikšmingai sumažėjo.

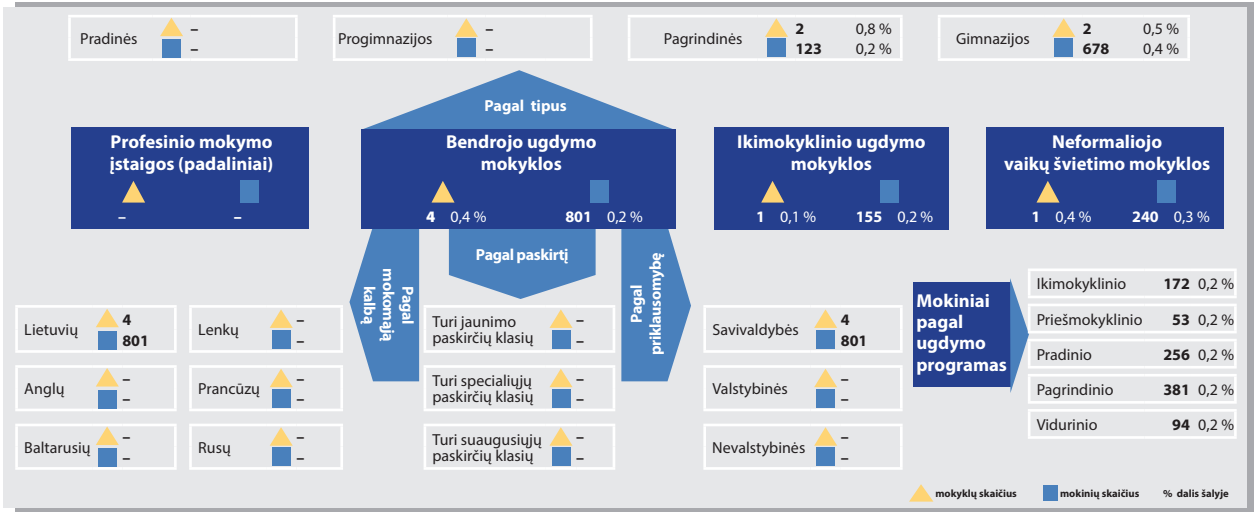
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, ugdomų bendrojo ugdymo mokykloje, dalis (proc.) sumažėjo, bet yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsi-gyveno 61 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukęs karo pabėgėlis iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 49: 17 buvo ugdoma pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 32 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Siekiant padidinti sėkmingai besimokančių mokinių dalį, būtina gerinti mokytojų dalykines kompetencijas, nukreiptas į įvairių poreikių mokinių pažangą, panaudoti daugiau mokymo lėšų pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti ir mokymo priemonėms įsigyti, optimizuoti mokytojų vidutinį pamokinio darbo krūvį. Numatyti veiklos seką, laiką, priemones ir būdus, kad būtų nuosekliai diegiamas atnaujintas ugdymo turinys. Ieškoti sprendimo būdų pagrindinio ugdymo programos lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos merginų ir vaikų pasiekimų atotrūkiui mažinti. Ieškoti galimybių pagerinti istorijos ir informacinių technologijų VBE rezultatus, skatinti abiturientus pasirinkti chemijos VBE, daugiau dėmesio skirti gabių mokinių ugdymui, raginti juos dalyvauti dalykinėse olimpiadose ir konkursuose. Rengiantis kokybiškam įtraukiamam ugdymui savivaldybės gimnazijoje, panaudoti daugiau lėšų, skirtų švietimo pagalbai ugdymo įstaigose teikti, plėsti neformaliojo švietimo veiklų pasiūlą, kad didėtų neformaliojo švietimo galimybėmis besinaudojančių SUP turinčių mokinių dalis. Reguliariai rengiamos ir skelbiamos savivaldybės lygmens švietimo pažangos ataskaitos padėtų sutelkti pastangas švietimo pažangai gimnazijoje skatinti.

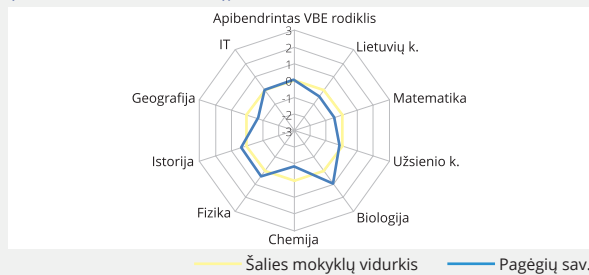
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	12,9↓
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	12,5↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	829↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	25,5↓
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	17,5↑
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	34,8↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	59,6↑
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	143,6↓
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	53,2↑
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	18,2↑
Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Apibendrintas VBE rodiklis	723,6↑
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)		6,8↑
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis		50↑
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)		14↑
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)		9,2↓
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių		0,6↔
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis		82,5↑
Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			0,57↓
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			73,5↑
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			100↑
Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių			26,3
Apibendrintas VBE rodiklis			175,3

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

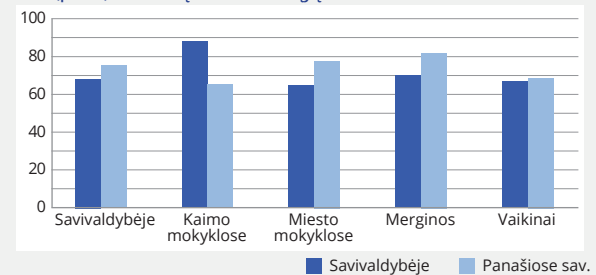
MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMAI

Savivaldybės socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas nėra palankus, tačiau apibendrintas VBE rodiklis pagerėjo ir yra šiek tiek aukštesnis nei šalies. Geriausiai abiturientai išlaikė biologijos, fizikos, istorijos, prasčiau – chemijos, geografijos, matematikos, lietuvių kalbos ir literatūros VBE. Išlaikiusių 3 ir daugiau VBE abiturientų dalis yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse. Šio rodiklio reikšmė atskleidė reikšmingus pasiekimų skirtumus tarp kaimo ir miesto mokyklų. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos vidutinės įvertinimų dalies rodiklio reikšmės parodo ryškų vienos mažos mokyklos pasiekimų atotrūkį nuo kitų trijų. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis paaugo, tačiau išliko mažesnė nei panašiose savivaldybėse; išryškėjo merginų ir vaikinių pasiekimų netolygumai.

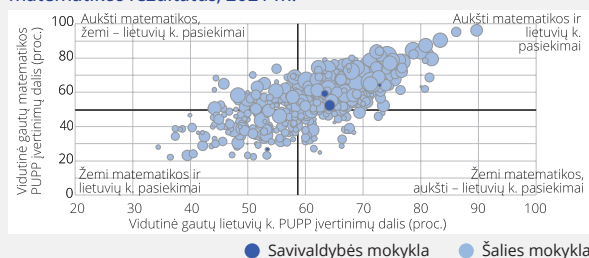
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

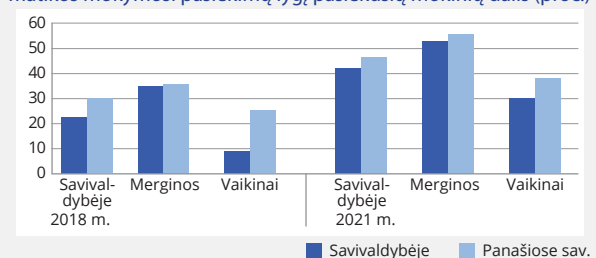
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikysiujų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

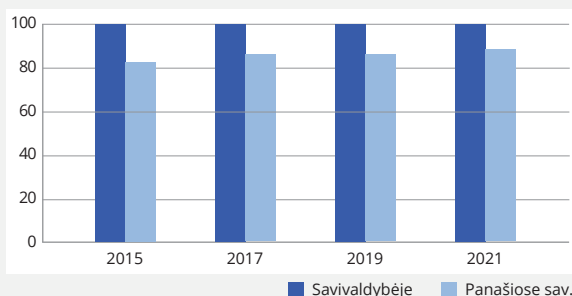

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

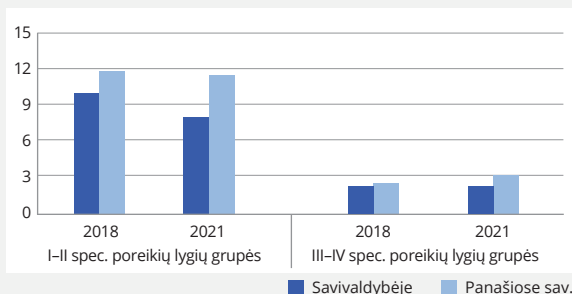

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

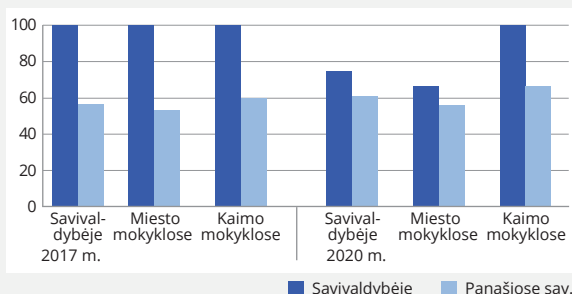
Savivaldybėje visi mokiniai, kuriems nustatytas III ir IV SUP lygiai, ugdomi bendrojo ugdymo bendrosiose mokyklose.

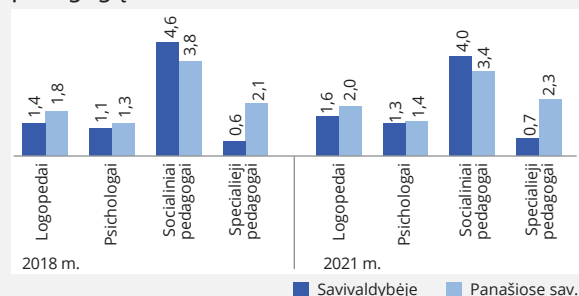
Bendrosiose klasėse besimokančių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

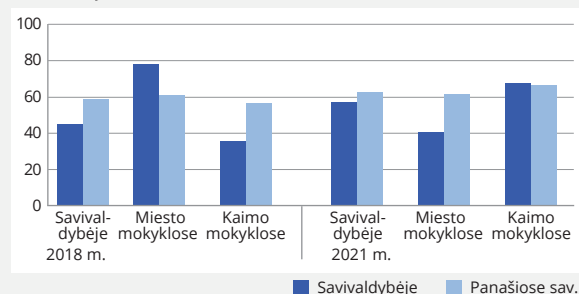
Miesto mokyklose sumažėjo SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.), tačiau šio rodiklio reikšmė išliko didesnė nei panašių savivaldybių.

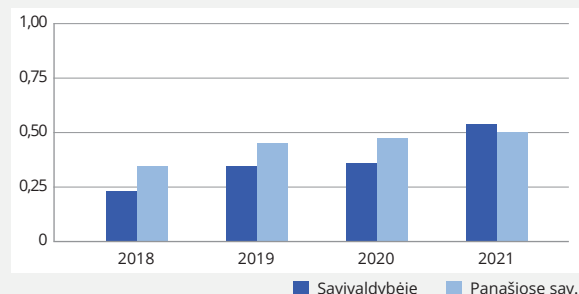
Socialinių pedagogų etatinių vienetų skaičius, tenkantis 1 000 mokinių, yra didesnis nei panašiose savivaldybėse, psichologų, logopedų ir specialiųjų pedagogų – mažesnis.

Kaimo mokyklose padidėjo neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.), miesto mokyklose, priešingai – ši dalis sumažėjo.

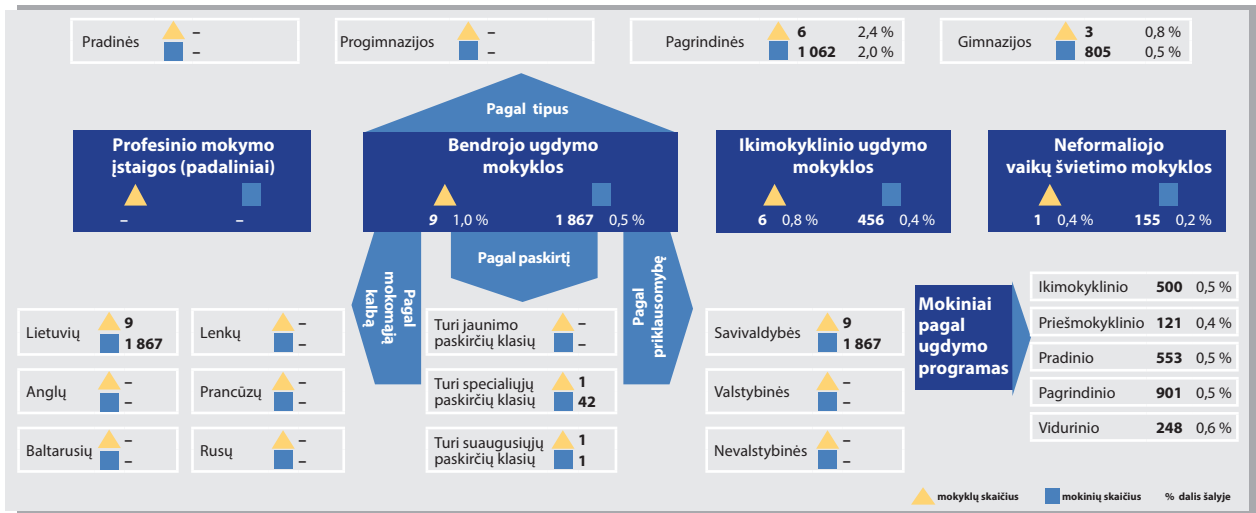
Nuosekliai didėja užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.).

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsigyveno 14 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukusių karo pabėgėlių iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 13: 3 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 10 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Siekiant užtikrinti gerą ugdymo kokybę kiekvienam mokiniui ir veiksmingai naudoti švietimui skirtus išteklius, nuosekliai vykdyti mokyklų tinklo pertvarką: atsisakyti perteklinių mokyklų patalpų, didinti 3–5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, aprėptį, mažinti mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalį, mažų mokyklų skaičių, didinti vidutinį klasės komplekto dydį ir vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkanti mokinių skaičių. Kad būtų tinkamai pasirengta įtraukiamam ugdymui, ieškoti galimybių visose mokyklose suformuoti švietimo pagalbos specialistų komandas, panaudoti daugiau mokymo lėšų švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginę psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose, plėsti neformaliojo vaikų švietimo programų, atliepančių SUP mokinių saviraiškos poreikius, pasiūlą. Ieškoti būdų pritraukti į mokyklas daugiau aukštos kvalifikacijos mokytojų, skatinti jų lyderystę, orientuotą į profesinį tobulėjimą, kad būtų pasiekti geresni vidurinio ugdymo programos mokinių lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos, užsienio kalbų, chemijos ir geografijos VBE rezultatai, pagerinti pagrindinio ugdymo programos mokinių lietuvių kalbos ir matematikos pasiekimai, sumažinti pasiekimų skirtumai tarp miesto ir kaimo mokyklų, vaikų ir merginų.

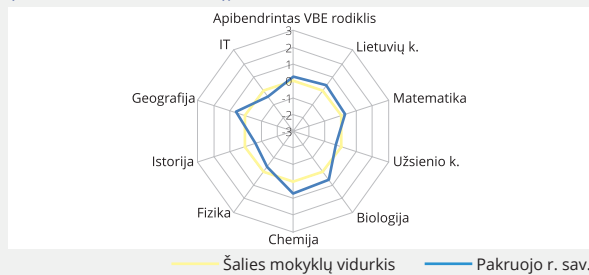
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspartų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	12,8↓
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	11,1↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	862↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	30,3↓
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	38,6↓
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspartų) dalis (proc.)	Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	46,7↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	52↑
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybes mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	211↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	20↓
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Dalykinių olimpiadų ir konkursų priziminių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	22,8↓
Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Apibendrintas VBE rodiklis	764,4↑
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)		2,5↑
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis		62,5↓
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Neformaliojo švietimo galimybes mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)		16,4↑
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)		9,5↓
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Dalykinių olimpiadų ir konkursų priziminių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių		1↔
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis		94,4↑
Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			0,48↓
Neformaliojo švietimo galimybes mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			64,3↓
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			98↑
Dalykinių olimpiadų ir konkursų priziminių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių			5,8
Apibendrintas VBE rodiklis			187,8

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

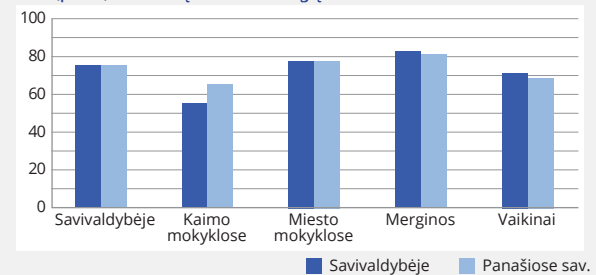
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Visų dalykų VBE laikymo apimtis ir gautus įvertinimus atspindi apibendrintas VBE rodiklis. Apibendrintas VBE rodiklis ir 5 VBE rezultatai išlieka geresni už šalies. Nepagerėjo istorijos, fizikos, užsienio kalbos, prastesni už šalies tapo informacinių technologijų VBE rezultatai. Išlaikiusių 3 ir daugiau VBE miesto mokyklų abiturientų dalis atitinka panašių savivaldybių dalį, tačiau kaimo mokyklų yra mažesnė. Šio rodiklio reikšmės rodo kaimo ir miesto mokyklų mokinių, merginų ir vaikų pasiekimų skirtumus. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis padidėjo, tačiau yra mažesnė už panašių savivaldybių dalį. Išlieka didelis pasiekimų skirtumas tarp kaimo ir miesto mokyklų mokinių. Pasiekimų atotrūkius tarp atskirų mokyklų atskleidžia ir PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos vidutinės gautų įvertinimų dalies rodiklis.

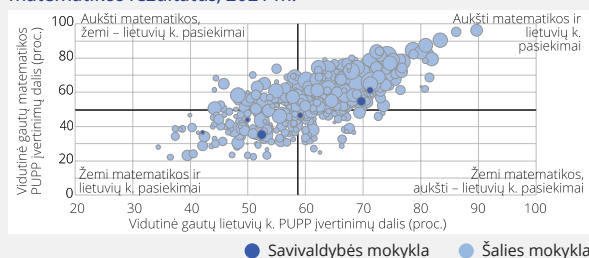
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

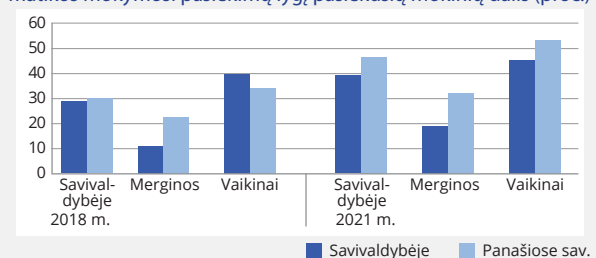
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikiusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

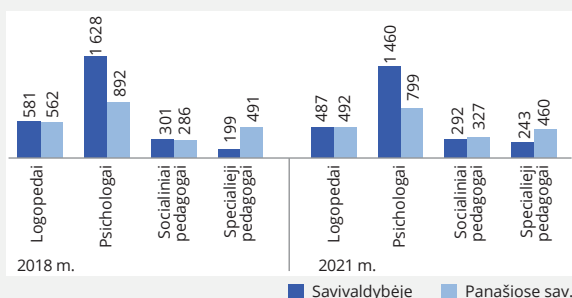
Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

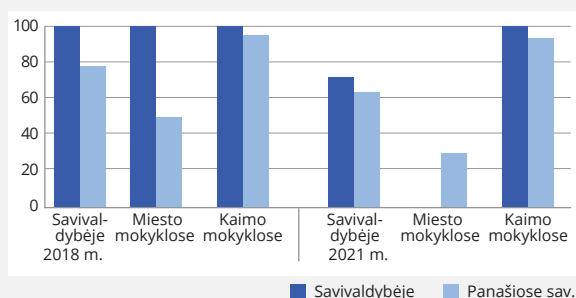

ĮTRAUKIS UGDYMAS

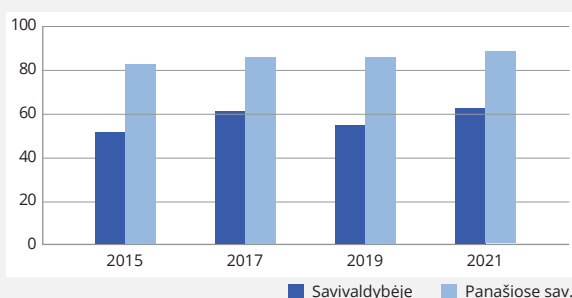
Mokinių, tenkančių vienai psichologo pareigybei, skaičius yra reikšmingai didesnis nei panašiose savivaldybėse.

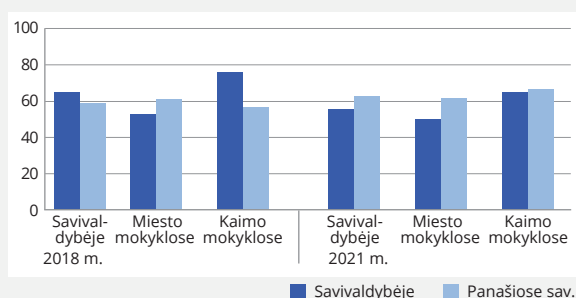
Sumažėjo pradinė klasių turinčių mokyklų, kuriose nesuformuota visų švietimo pagalbos specialistų komanda, dalis (proc.).

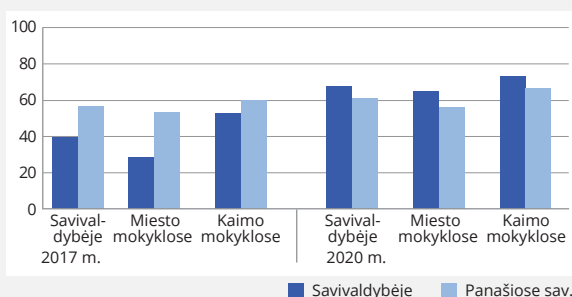
Padidėjo III ir IV SUP lygių grupių mokinių, ugdomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.).

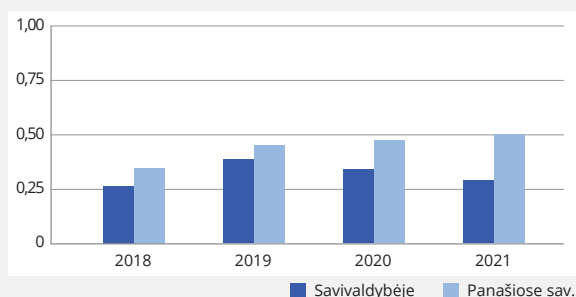
Sumažėjo neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusį SUP turinčių mokinių dalis (proc.).

Išaugo SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.), ypač miesto mokyklose.

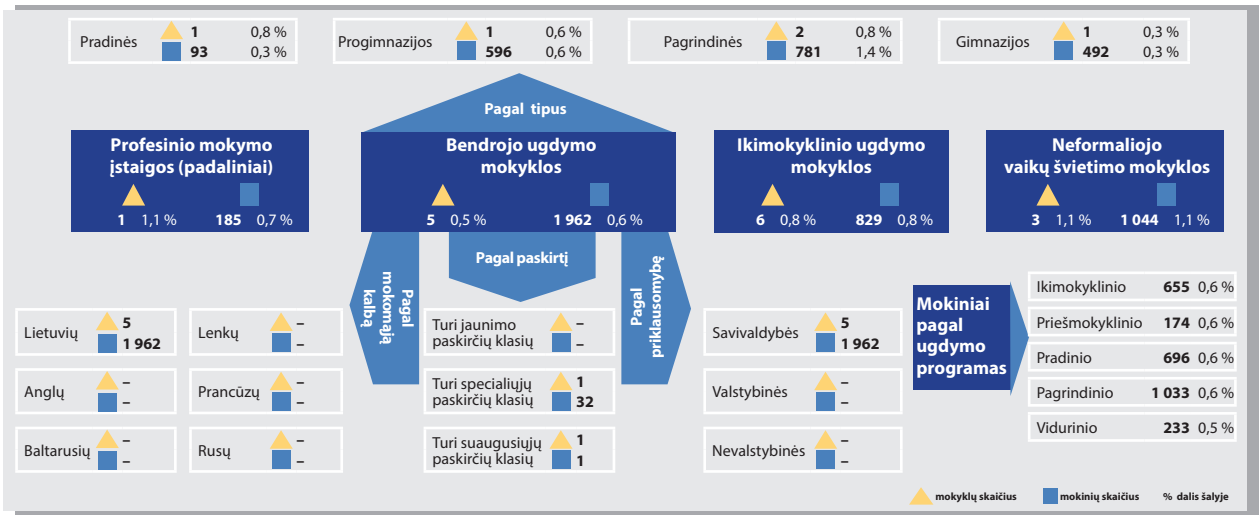
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsigyveno 25 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 13: 7 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 6 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Tęsti mokyklų tinklo optimizavimo procesą, pertvarkant ar reorganizuojant mažas mokyklas, didinant vidutinį bendrojo ugdymo mokyklos klasės komplekto mokinių skaičių, racionaliai naudojant mokyklų patalpas ir švietimui skirtas lėšas. Siekiant visavertės įtraukties, svarbu stiprinti mokytojų, švietimo pagalbos specialistų komandinį darbą, ieškoti galimybių kaimo mokyklose suformuoti visų švietimo pagalbos specialistų komandas ar kurti mobilias švietimo pagalbos specialistų grupes, aprūpinti mokyklas įtraukties procesui reikalingomis mokymo ir techninėmis pagalbos priemonėmis, panaudojant daugiau mokymo lėšų priemonėms įsigyti. Dedant pastangas sumažinti kaimo ir miesto mokyklų mokinių pasiekimų skirtumus, labai svarbu stiprinti mokytojų kompetenciją nustatyti individualius mokinių, taip pat ir gabių, mokymosi poreikius ir teikti reikiamą pagalbą. Skatinti patrauklią neformaliojo vaikų švietimo veiklų pasiūlą, kad kuo daugiau mokinių, ypač turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, dalyvautų šiose veiklose. Dalyvavimas Tūkstantmečio mokyklų programoje taip pat padės gerinti mokinių ugdymo(si) sąlygas, didinti saviraiškos galimybes, mažinti mokymosi pasiekimų skirtumus tarp miesto ir kaimo mokyklų.

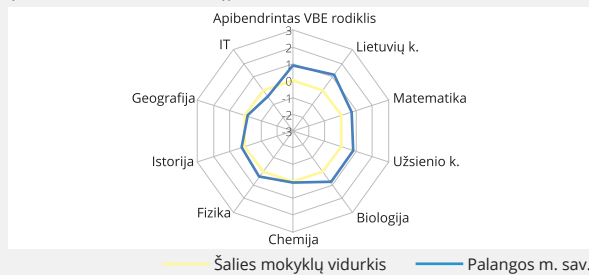
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	9,9↑
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	12,6↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginei-psichologinei pagalbai tenkančios įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	789↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	4,4↓
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	7,5↓
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	58,8↓
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	39,8↓
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginei-psichologinei pagalbai tenkančios įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	214,8↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	18↓
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	13,4↑
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Apibendrintas VBE rodiklis	702,5↑
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)		0↔
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis		40↔
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)		23,3↑
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)		12,6↓
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Mokinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių		0,7↔
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis		94,5↑
Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			0,39↓
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			77,8↑
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			100↑
Mokinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių			47,2
Apibendrintas VBE rodiklis			254,2

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

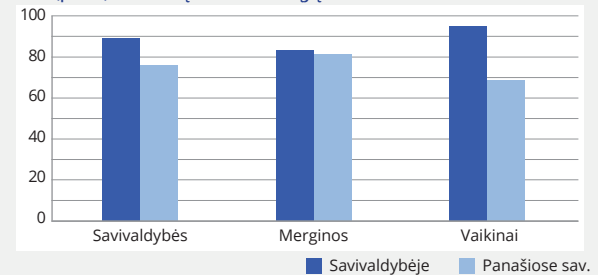
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Sisteminga švietimo stebėseną, švietimo pažangos savivaldybės lygmeniu vertinimas, kitos kompleksinės priemonės sukuria prielaidas aukštai ugdymo kokybei pasiekti. Apibendrintas VBE rodiklis savivaldybėje – reikšmingai didesnis už šalies mokyklų vidurkį. Ypač gerai išlaikyti lietuvių kalbos ir literatūros, užsienio kalbos, biologijos, matematikos, prasčiau – geografijos ir informacinių technologijų VBE. Išlaikiusių 3 ir daugiau VBE abiturientų dalis yra didesnė nei panašiose savivaldybėse, ir tarp jų vaikinai sudaro didesnę dalį nei merginos. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis išaugo ir išliko didesnė nei panašiose savivaldybėse, tačiau išryškėjo merginų ir vaikinių pasiekimų netolygumai. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pasiekimai pagal vidutinę gautą įvertinimų dalį atskleidžia atotrūkį tarp mokyklų.

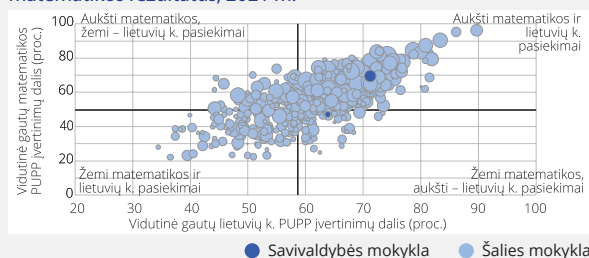
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

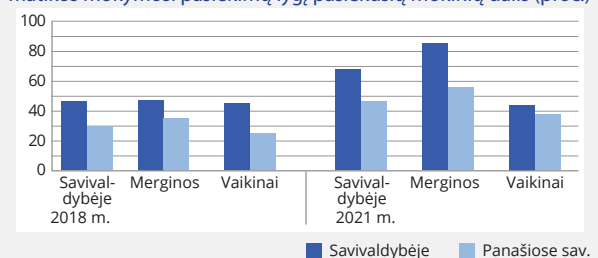
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikisusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

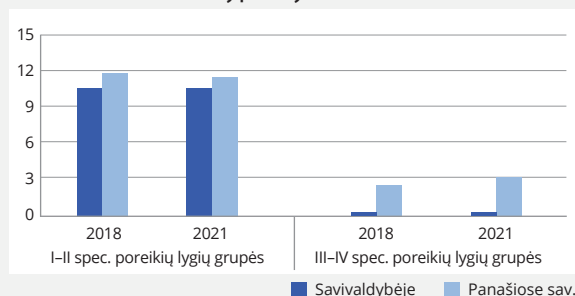

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

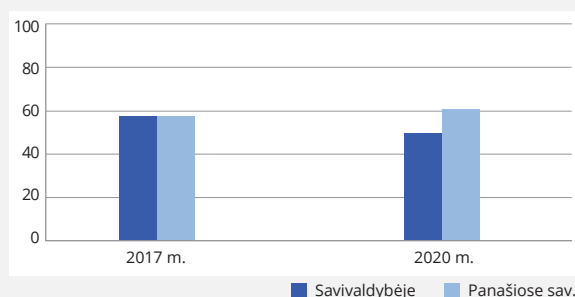

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

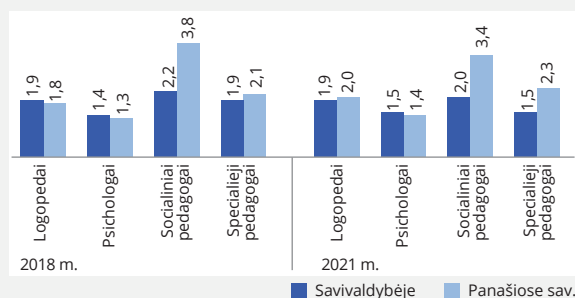
Bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.) yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse: III–IV specialiųjų poreikių lygių grupėse rodiklio reikšmės skirtumas ypač ryškus.

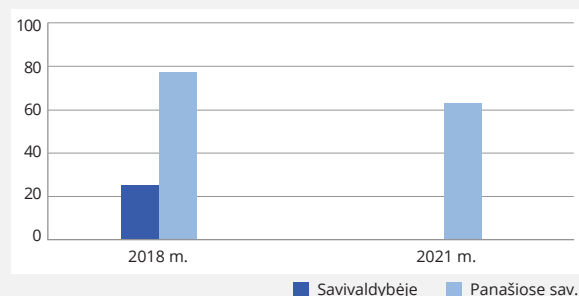
SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) sumažėjo. Rodiklio reikšmė yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

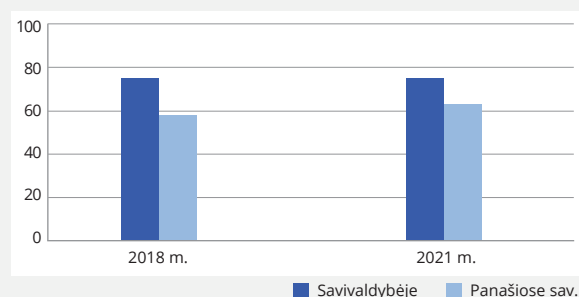
Švietimo pagalbos specialistų (išskyrus psichologus) etatinių vienetų skaičius, tenkantis 1000 mokinių, yra mažesnis nei panašiose savivaldybėse.

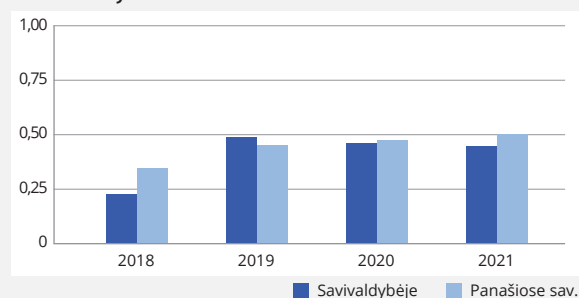
Pradinių klasių turinčios mokyklos suformavo visų švietimo pagalbos specialistų komandas: rodiklio reikšmė nuo 25 proc. pakito iki 0 proc.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) yra gerokai didesnė nei panašiose savivaldybėse.

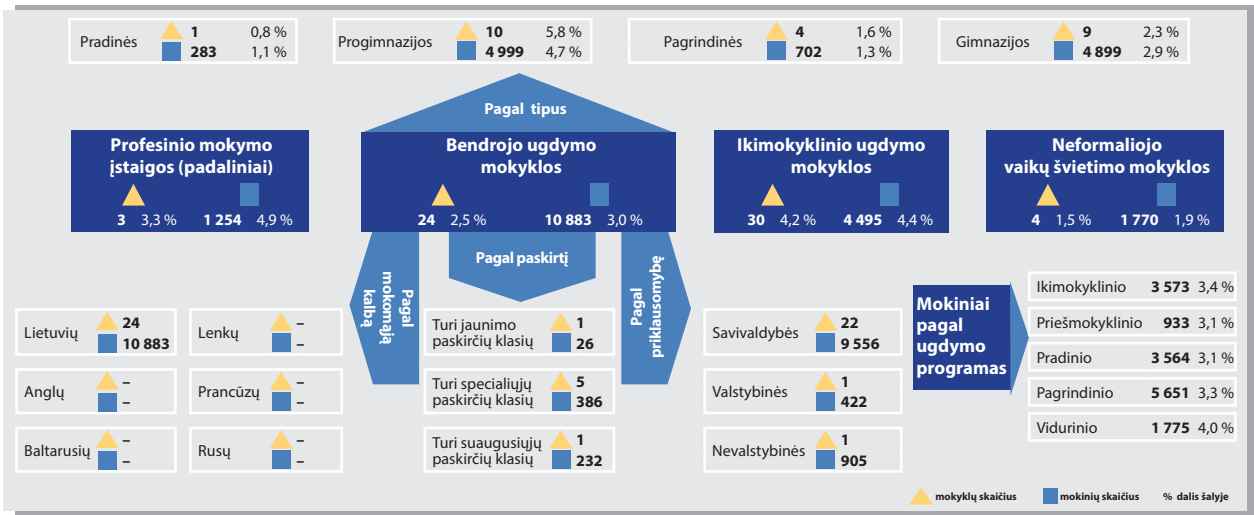
Reikšmingai padidėjusi užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) pastaraisiais metais šiek tiek mažėja.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsi-gyveno 405 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 254: 57 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 197 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Siekiant išlaikyti aukštą ugdymo kokybę visose mokyklose ir pasirengti galimiems įtraukiojo ugdymo iššūkiams, rekomenduojama dalyvauti Tūkstantmečio mokyklų programoje ir tinkamai pasinaudoti jos teikiama galimybėmis: plėtoti tinklaveika grįstą ugdymo organizavimą, atveriantį galimybes mažinti pasiekimų netolygumus tarp atskirų mokyklų ir mokinių; skatinti mokytojų ir vadovų lyderystę, daugiau mokymo lėšų skiriant pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti ir tikslingai jas nukreipiant stiprinti mokytojų ir kitų ugdymą organizuojančių asmenų kompetencijoms, padedančioms nustatyti mokinių ugdymosi poreikius ir juos tenkinti; kurti saugią ir specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų mokymui (si) pritaikytą mokyklos aplinką; didinti švietimo pagalbos specialistų skaičių. Daugiau mokymo lėšų skiriant mokymo priemonėms įsigyti, atnaujinti ir modernizuoti mokyklų mokymo išteklius (tarp jų – ir SUP mokiniams ugdyti). Ieškoti galimybių optimizuoti mokytojų vidutinį pamokinio darbo krūvį, įgyvendinti kitas jaunų mokytojų pritraukimo į mokyklas priemones, ir taip pagerinti jaunesnių nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnių mokytojų skaičiaus santykį.

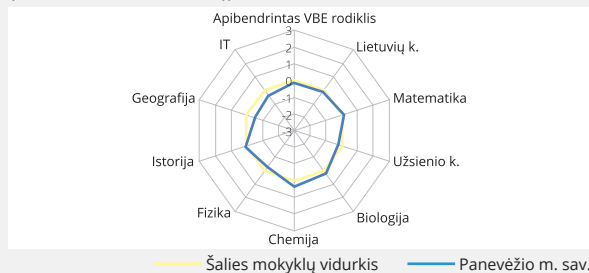
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	1,4↓	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	0,8↑
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	13↓	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	5,3↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokeskis (neto), Eur	906↑	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	23,8↓
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	10,6↑	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	12,4↓
Mokinių gaunančių finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	6,6↓	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	0,8↔
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	65,4↓	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	96,6↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	57,2↑	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	0,34↓
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo įstaigose, mokymosi ir pedagoginei psichologinei pagalbai teikiantis įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	226,8↑	Neformaliojo švietimo galimybes mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	62,9↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	26,5↑	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	99,2↑
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	12,8↑	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizmininkų skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	25,2↓
Mokytojų vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	756,6↑	Apibendrintas VBE rodiklis	169,0

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

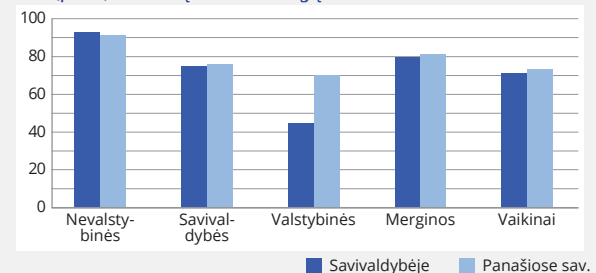
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas yra palankus siekti geresnės ugdymo kokybės, tačiau apibendrintas VBE rodiklis ir 5 VBE rodikliai tapo žemesni nei šalies. Geresni nei šalies išlieka chemijos, biologijos, matematikos ir istorijos VBE rezultatai. Išlaikiusių 3 ir daugiau VBE savivaldybės abiturientų dalis nuo panašių savivaldybių rodiklio skiriasi minimaliai. Merginų, išlaikiusių 3 ir daugiau VBE, dalis viršija atitinkamą vaikinių rodiklį. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis išaugo, bet yra mažesnė nei panašių savivaldybių. Atkreiptinas dėmesys į PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pasiekimų skirtumus tarp atskirų mokyklų.

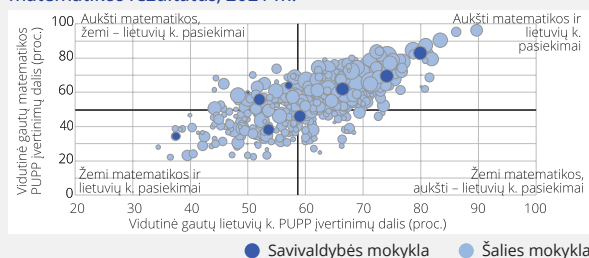
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

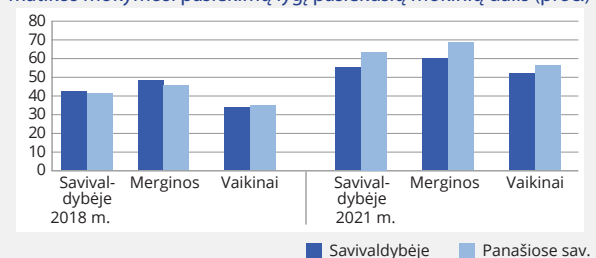
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikisusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

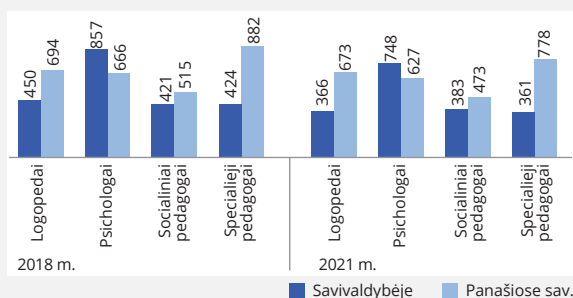

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

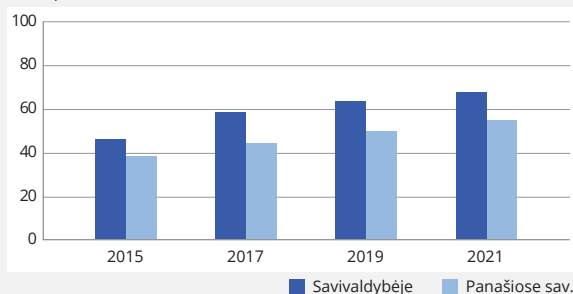

ĮTRAUKISIS UGDYMAS

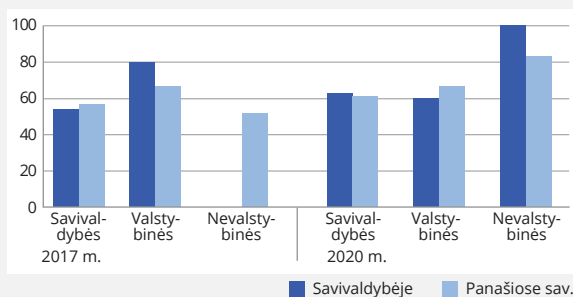
Vienai bendrojo ugdymo mokyklų švietimo pagalbos specialisto pareigybei tenkančių mokinių skaičius sumažėjo.

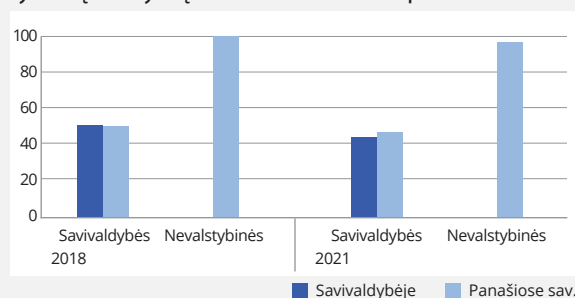
III ir IV SUP lygių mokinių, ugdomų savivaldybės bendrojo ugdymo bendrosiose mokyklose, dalis (proc.) padidėjo ir yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

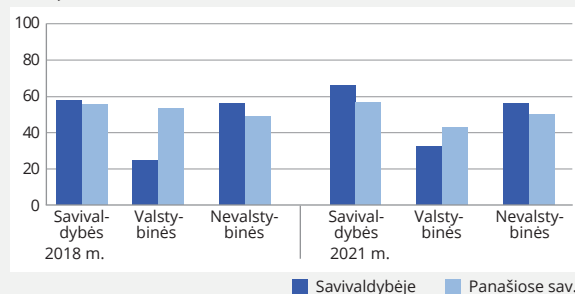
Padidėjo savivaldybės mokyklų SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.), toliau mokosi visi nevalstybinės mokyklos mokiniai.

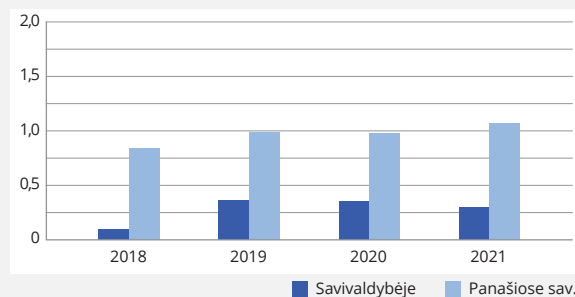
Sumažėjo savivaldybės mokyklų, kuriose yra pradinė klasių, bet nėra suformuotos visų švietimo pagalbos specialistų komandos, dalis (proc.), o nevalstybinių mokyklų rodiklio reikšmė nepasikeitė.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių savivaldybės mokyklų SUP turinčių mokinių dalis (proc.) padidėjo ir yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

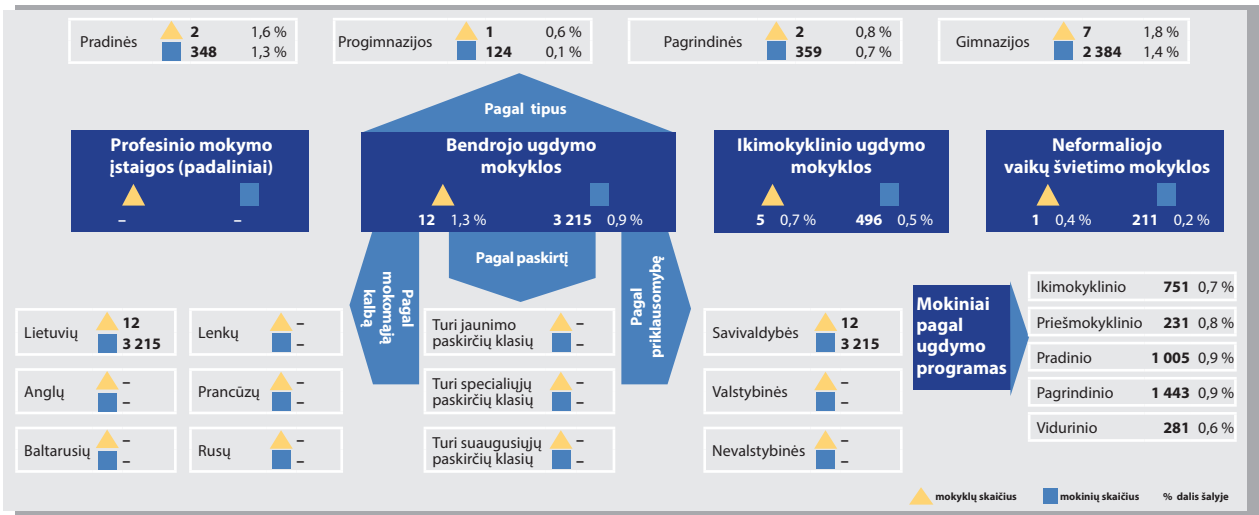
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsi-gyveno 538 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 359: 96 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 263 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Siekiant kokybiškai pasiruošti visaverčiam įtraukiam ugdymui, ieškoti galimybių savivaldybės mokyklose suformuoti visų švietimo pagalbos specialistų komandas, aprūpinti mokyklas reikalingomis įtraukties procesui mokymo ir techninės pagalbos priemonėmis, naudojant daugiau mokymo lėšų mokymo priemonėms įsigyti, taip pat švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginę psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose. Daugėjant bendrosiose klasėse ugdomų specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių, stiprinti švietimo pagalbos specialistų ir mokytojų komandinį darbą. Didinti mokinių poreikius atitinkančių neformaliojo vaikų švietimo programų pasiūlą, siekiant, kad kuo daugiau mokinių dalyvautų įvairiose veiklose. Siekiant sumažinti ugdymo rezultatų skirtumus tarp mokyklų, stiprinti mokytojų STEAM kompetencijas, plėsti ir tobulinti STEAM praktiką mokyklose. Dalyvavimas Tūkstantmečio mokyklų programoje taip pat padės sumažinti pasiekimų netolygumus tarp atskirų mokyklų ir mokinių. Skatinti mokyklų vadovų ir mokytojų lyderystę, pritraukti jaunų pedagogų; sudaryti geresnes sąlygas mokyklų tinklaveikai ir ją sustiprinti.

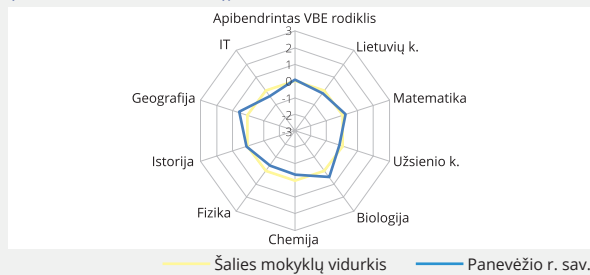
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	6,5↓	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	5,2↑
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	13,8↓	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	33,3↑
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	828↑	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	16,4↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	22,8↑	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	10↓
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	17,1↑	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	1,1↔
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspartų) dalis (proc.)	43,2↑	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	93,8↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	31,5↑	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	0,41↓
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo įstaigai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	219,8↑	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	75,1↓
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	18,6↓	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	97,3↓
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	19,3↑	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	3,6
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinis kontaktinės valandos)	667,2↑	Apibendrintas VBE rodiklis	177,2

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

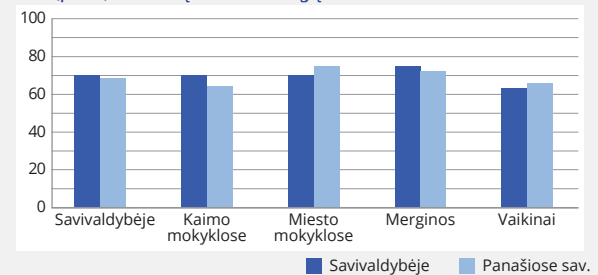
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

PUPP ir VBE rezultatai yra svarbūs savivaldybių pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų įgyvendinimo kokybės rodikliai. Apibendrintas savivaldybės mokyklų VBE rodiklis, taip pat socialinių mokslų, biologijos ir matematikos VBE rezultatai yra aukštesni už šalies mokyklų vidurkį. Kitų penkių VBE rezultatai išlieka žemesni nei šalies. Išlaikiusių 3 ir daugiau VBE abiturientų dalis šiek tiek viršija panašių savivaldybių rodiklį. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis padidėjo, tačiau yra gerokai žemesnė už panašių savivaldybių dalį. Padidėjo vaikų ir merginų pasiekimų skirtumai. Daugumos mokyklų PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos įvertinimai 2021 m. buvo prastesni nei vidutiniai, atkreiptinas dėmesys į atskirų mokyklų pasiekimų skirtumus.

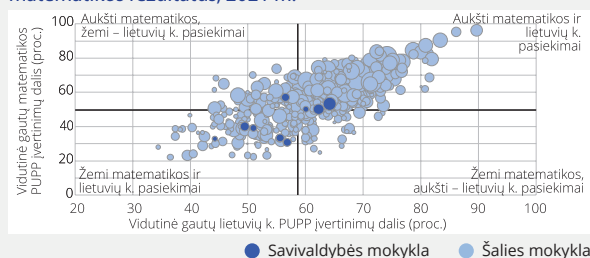
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

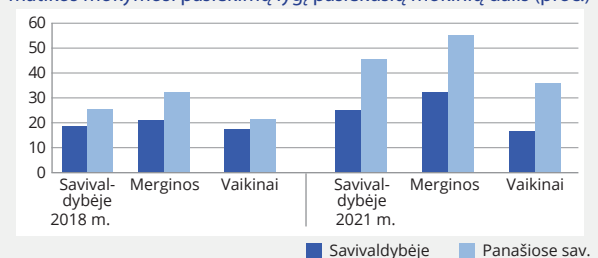
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikisųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

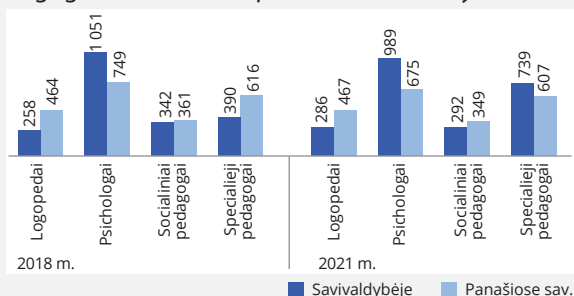

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

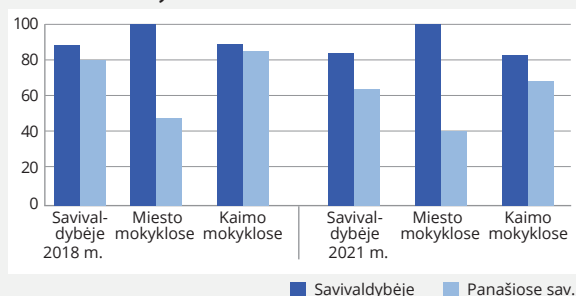

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

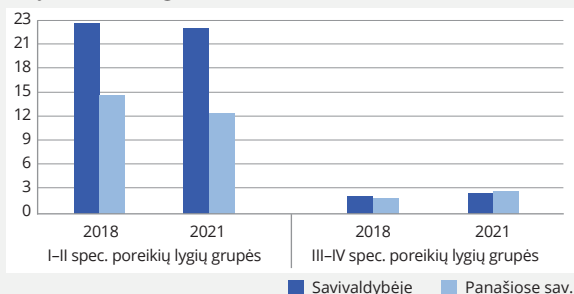
Vienai bendrojo ugdymo mokyklų logopedo ir socialinio pedagogo pareigybei tenkančių mokinių skaičius yra mažesnis, psichologo ir specialiojo pedagogo – didesnis nei panašiose savivaldybėse.

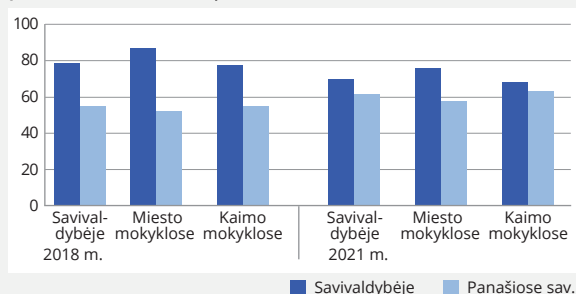
Mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo ir logopedo, dalis (proc.) yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

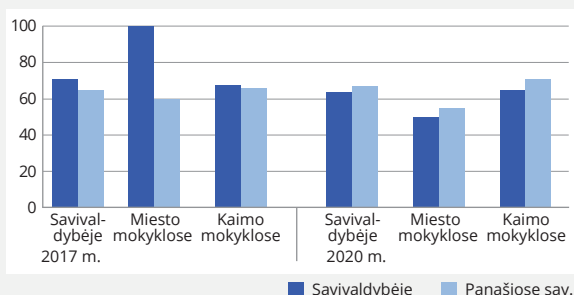
I–II SUP lygių grupių mokinių, ugdomų bendrosiose klasėse, dalis (proc.) yra gerokai didesnė nei panašiose savivaldybėse, III–IV SUP lygių grupių mokinių – reikšmingai nesiskiria.

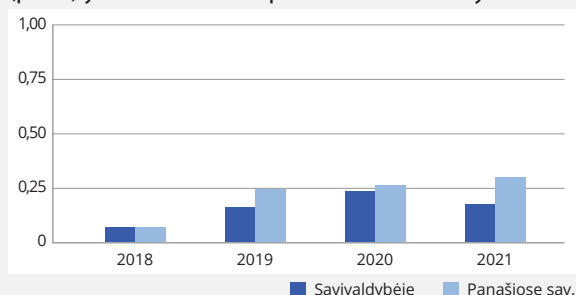
Per trejus metus sumažėjo neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.), bet šio rodiklio reikšmė yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

Sumažėjo tęsiančių mokslą po 10 klasės SUP turinčių mokinių dalis (proc.).

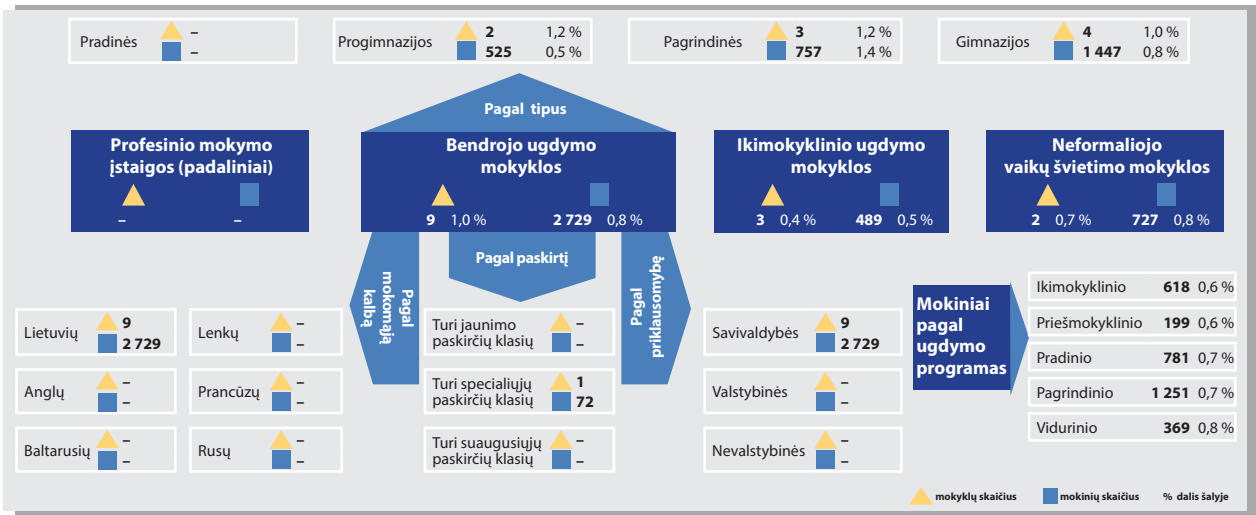
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsigyveno 141 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukęs karo pabėgėlis iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 75: 19 buvo ugdoma pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 56 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Siekiant sukurti sąlygas kiekvienam mokiniui įgyti aukštesnius pasiekimus, sumažinti pasiekimų skirtumus tarp mokyklų ir mokinių, svarbu kryptingai tobulinti mokytojų dalykines kompetencijas, švietimo pagalbos darbuotojų kvalifikaciją. Tam panaudoti daugiau mokymo lėšų švietimo ir pedagoginei-psichologinei pagalbai teikti, pedagogų kvalifikacijai tobulinti, mokymo priemonėms įsigyti. Prielaidas pasiekti geresnių ugdymo(si) rezultatų, sumažinti nenaudojamų mokyklų patalpų išlaikymo sąnaudas, mokytojams sudaryti geresnes darbo ir socialines sąlygas ir pritraukti jaunų mokytojų sukurtų pagal nustatytus reikalavimus sutvarkytas mokyklų tinklas (jungtinių ir mažų klasių atsisakymas). Dedant pastangas kuo geriau pasirengti galimiems įtraukiojo ugdymo iššūkiams, svarbu pasistengti suformuoti visų švietimo pagalbos specialistų komandas mokyklose, plėsti SUP turinčių mokinių neformaliojo švietimo aprėptį. Daugiau dėmesio skirti mokinių ugdymui karjerai, profesiniam orientavimui ir konsultavimui, kad jie būtų motyvuoti toliau mokytis po 10 klasės, apsispręsti dėl profesijos. Skatinant mokinius labiau domėtis gamtos mokslais (tai padėtų gerinti gamtos mokslų rezultatus), rekomenduojame plėsti mokytojų STEAM kompetencijas, plėtoti ir tobulinti STEAM praktiką mokyklose.

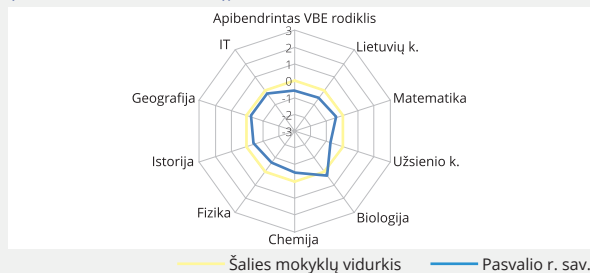
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų eks partų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	10,5↓
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	14,7↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalbai tenkančios įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	798↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	10↑
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	8,6↑
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų eks partų) dalis (proc.)	Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	41,1↓
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	43,4↓
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalbai tenkančios įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	274,3↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	39,4↓
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	17,8↓
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Apibendrintas VBE rodiklis	679,6↓
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)		6,3↑
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis		25↑
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)		17,7↑
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)		10,4↓
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Mokinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių		0,9↓
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis		94,2↑
Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			0,51↓
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			77,3↑
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			98,9↑
Mokinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių			4,1
Apibendrintas VBE rodiklis			127,5

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

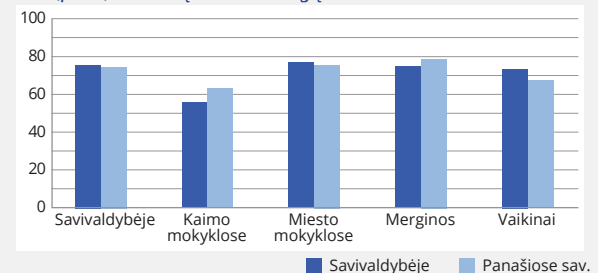
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Visų dalykų VBE laikymo (pasirinkimo) mastus ir gautus įvertinimus atspindi apibendrintas VBE rodiklis. Apibendrintas VBE rodiklis (standartizuotais taškais) ir visų VBE rodikliai, išskyrus biologiją, yra prastesni nei šalies. Išlaikiusių 3 ir daugiau VBE abiturientų dalis šiek tiek viršija panašių savivaldybių rodiklį. Miesto mokyklų šio rodiklio reikšmė didesnė nei kaimo. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.) šiek tiek didėjo, tačiau išlieka kaimo ir miesto mokyklų mokinių pasiekimų skirtumai. PUPP lietuvių kalbos ir matematikos įvertinimai 2021 m. daugumoje mokyklų buvo prastesni nei vidutiniai, atkreiptinas dėmesys į atskirų mokyklų pasiekimų skirtumus.

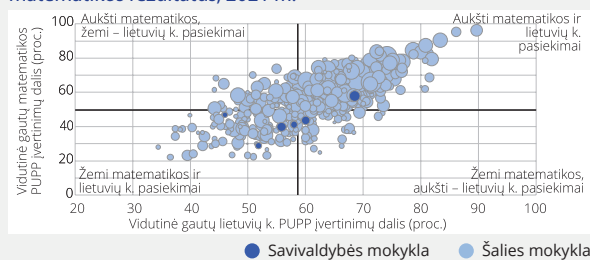
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

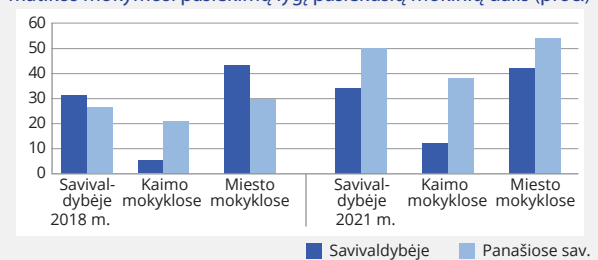
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikiusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

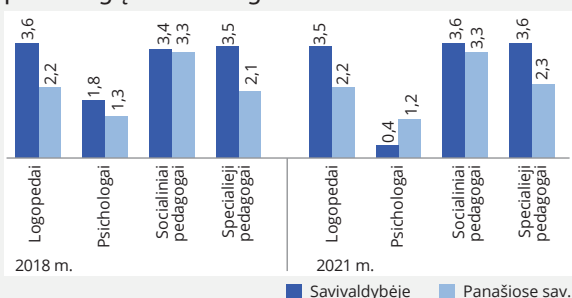
Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

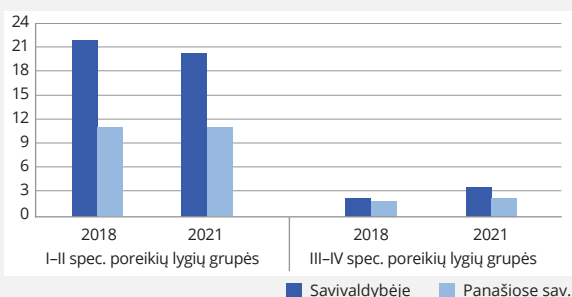

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

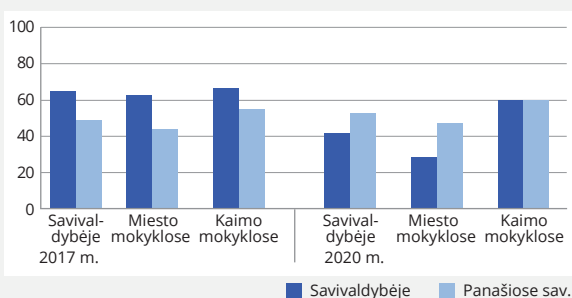
Logopedų, specialiųjų ir socialinių pedagogų etatinių vienetų skaičius, tenkantis 1 000 mokinių, yra didesnis nei panašiose savivaldybėse, psichologų – reikšmingai mažesnis.

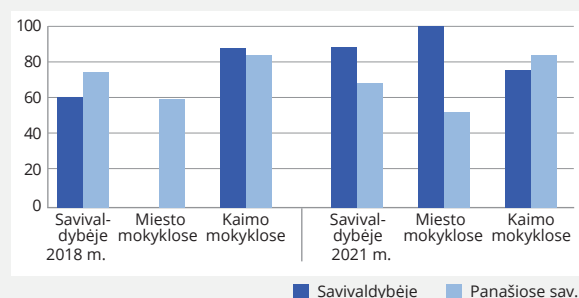
Bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.) yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

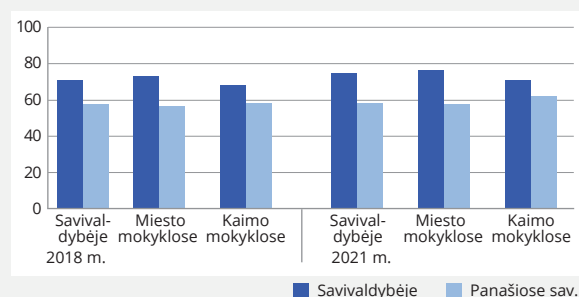
SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) sumažėjo, ypač miesto mokyklose.

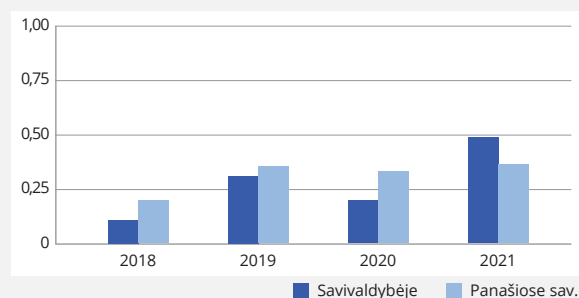
Išaugo mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo ir logopedo, dalis (proc.).

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) padidėjo ir yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

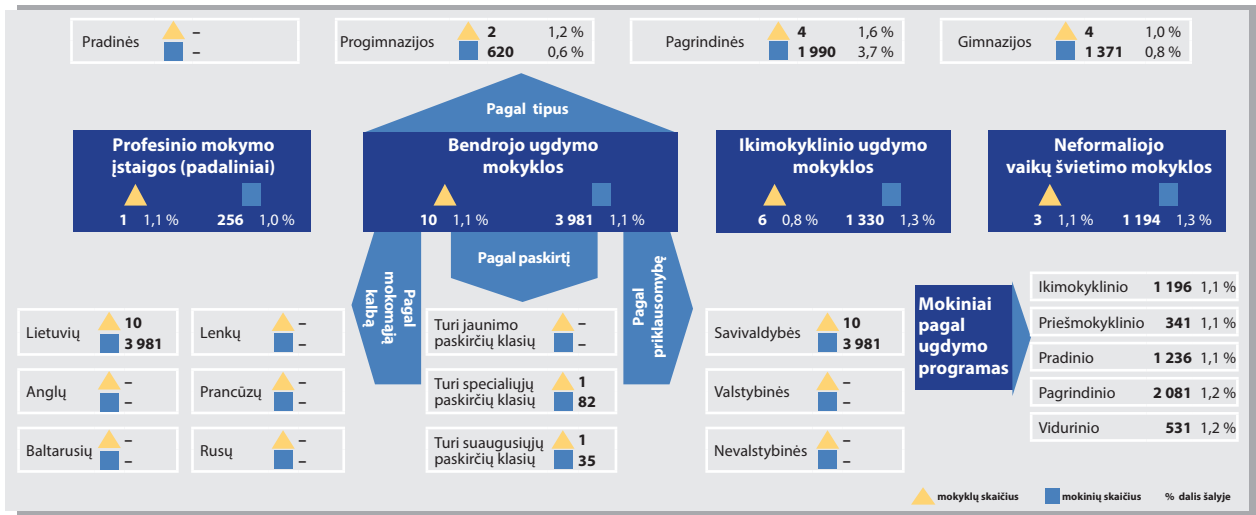
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) netolygiai didėjo.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsi-gyveno 51 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukęs karo pabėgėlis iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 49: 19 buvo ugdoma pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 30 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Rekomenduojama ir toliau stiprinti mokytojų dalykines kompetencijas, tikslingai panaudojant mokymo lėšas mokytojų kvalifikacijai tobulinti, siekiant užtikrinti visų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų mokinių kokybišką išsilavinimą, mažinant atskirų mokyklų mokinių pasiekimų skirtumus. Siekiant pagerinti gamtos mokslų ir kitų dalykų rezultatus, sukurti įvairių ugdymosi poreikių mokiniams prieinamą STEAM ugdymo(si) aplinką ir ją įveikinti. Skatinti mokyklų vadovų lyderystę. Dalyvavimas Tūkstantmečio mokyklų programoje, sukurtas ir įgyvendintas mokyklų tinklaveikos modelis padėtų sumažinti kaimo ir miesto mokyklų mokinių pasiekimų skirtumus. Siekiant sėkmingiau pasirengti įtraukiojo ugdymo įgyvendinimui ir užtikrinant reikiamos pagalbos prieinamumą kiekvienam vaikui, nustatyti švietimo pagalbos specialistų pritraukimo į mokyklas prioritetus. Siekti ugdymo karjerai, profesinio informavimo ir konsultavimo kokybės, skatinant SUP mokinius ir toliau mokytis baigus 10 klasę. Nuosekliai tęsti tinklo pertvarką, mažinant jungtinėse klasėse besimokančių mokinių dalį.

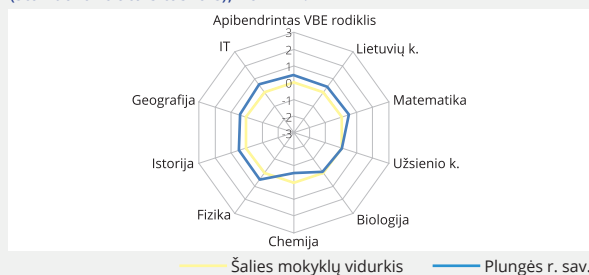
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspartų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	10,1↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	13,2↓
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	878↑
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	12,8↑
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspartų) dalis (proc.)	Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinis kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	10,1↓
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	43,7↑
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	60,8↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	192,6↑
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	28,3↑
Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinis kontaktinės valandos)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizmininkų skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	13,7↓
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	2,6	
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	198,6	
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)		
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)		
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)		
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizmininkų skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių		
Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	Apibendrintas VBE rodiklis		
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			
Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizmininkų skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių			
Apibendrintas VBE rodiklis			

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

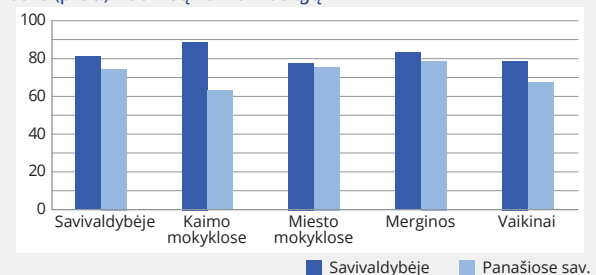
MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMAI

Kryptingai įgyvendinant ugdymo kokybę veikiančias strategijas, gerėja mokinių pasiekimai. Apibendrintas VBE rodiklis – didesnis už šalies mokyklų vidurkį. Geriausiai išlaikyti matematikos, informacinių technologijų, istorijos, lietuvių kalbos ir literatūros, geografijos, prasčiau – chemijos VBE. Abiturientų, išlaikiusių 3 ir daugiau VBE, dalis – didesnė nei panašiose savivaldybėse. Kaimo mokyklose 3 ir daugiau VBE išlaikiusiųjų dalis yra didesnė negu miesto mokyklose. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis prilygsta panašių savivaldybių rodikliui, tačiau išryškėja didelis pasiekimų atotrūkis tarp kaimo ir miesto mokyklų. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos vidutinės gautų įvertinimų dalys atskleidžia pasiekimų netolygumus tarp mažų ir didelių mokyklų.

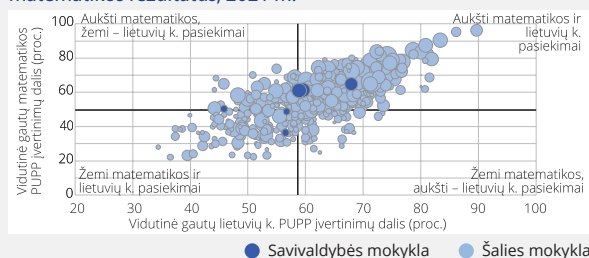
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

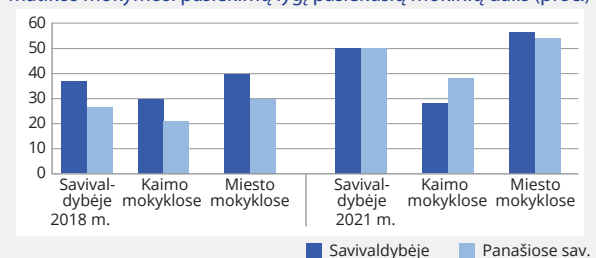
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikiusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

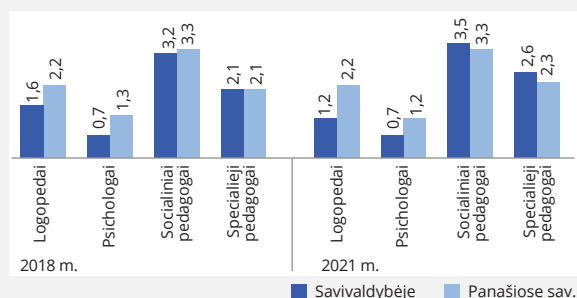

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

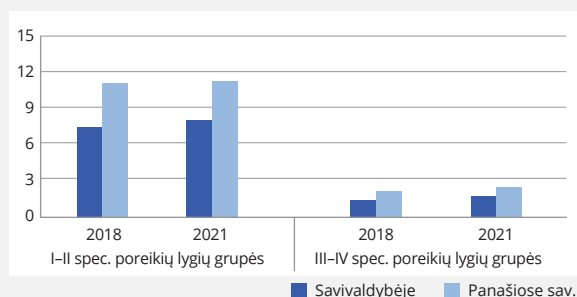

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

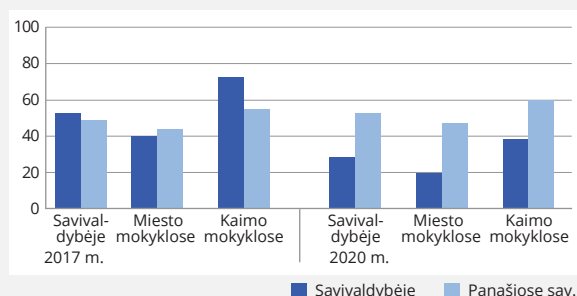
Socialinių ir specialiųjų pedagogų etatinių vienetų skaičius, tenkantis 1 000 mokinių, yra didesnis nei panašiose savivaldybėse, logopedų ir psichologų – mažesnis.

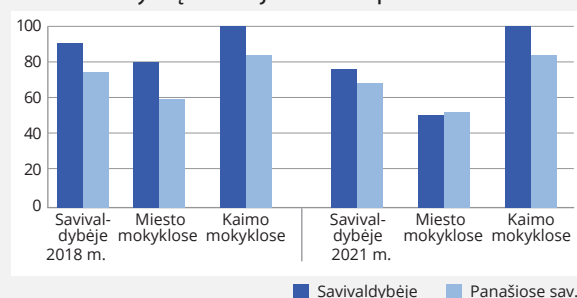
Padidėjo bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.), bet ji yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

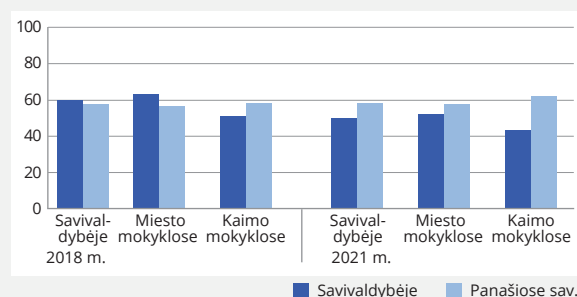
Reikšmingai sumažėjo SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.), ir ji yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

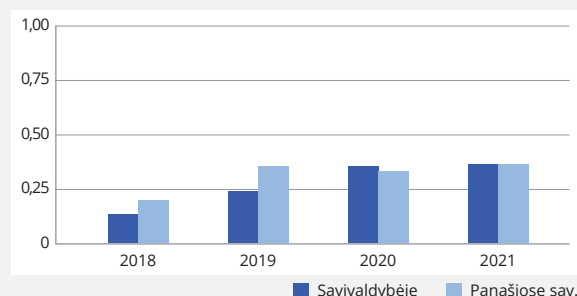
Sumažėjo miesto mokyklų, kuriose yra pradinė klasių, bet nėra psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo ir logopedo, dalis (proc.). Kaimo mokyklų situacija išliko nepakitusi.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) sumažėjo.

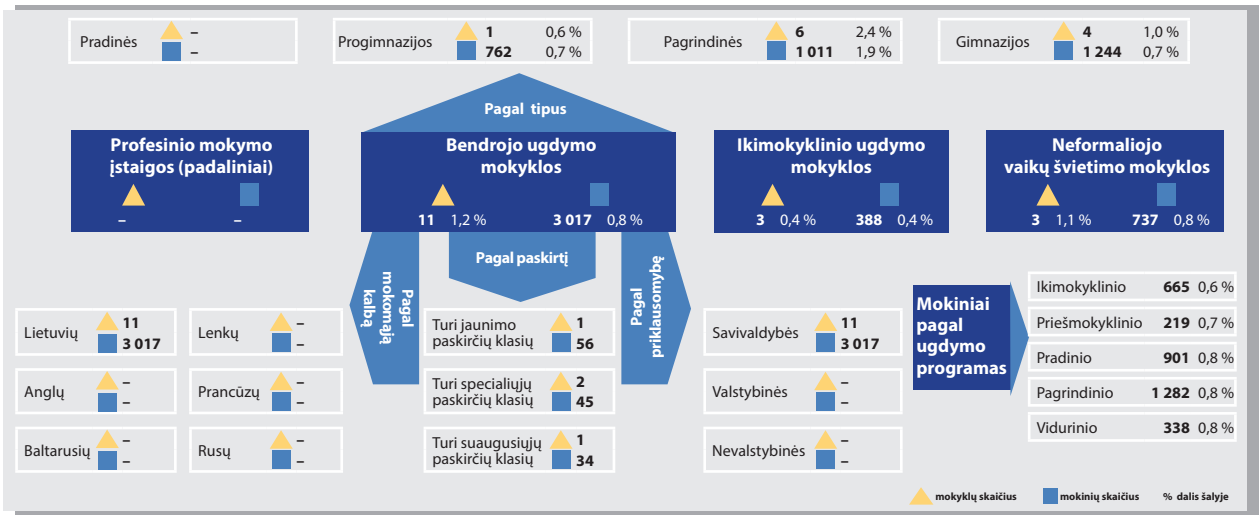
Nuosekliai didėja užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.).

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsigyveno 178 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 127: 17 buvo ugdoma pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 110 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Didėjant bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių daliai, taip pat užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, ugdomų bendrojo ugdymo mokyklose, daliai, būtina tinkamai pasirengti visavertei įtraukčiai: ieškoti galimybių į savivaldybės mokyklas pritraukti daugiau švietimo pagalbos specialistų, mokyklose suformuoti visų švietimo pagalbos specialistų komandas, aprūpinti mokyklas veiksmingam įtraukties procesui organizuoti reikalingomis mokymo ir techninės pagalbos priemonėmis, stiprinti mokytojų įtraukiojo ugdymo kompetencijas ir didinti aukštas kvalifikacines kategorijas įgijusių mokytojų dalį. Didesnį dėmesį skirti profesiniam informavimui ir konsultavimui, kad kuo daugiau pagrindinio ugdymo programą baigusieji mokinių (tarp jų – ir SUP) toliau mokytųsi. Dalyvaujant Tūkstantmečio mokyklų programoje, įgyvendinti priemones, padedančias gerinti mokinių gamtos mokslų pasiekimus, plėtoti neformaliojo vaikų švietimo programų pasiūlą, sukurti prielaidas atsiskleisti ir vystyti ypatingiems mokinių gebėjimams, mažinti atskirtį tarp merginų ir vaikų. Plėtojant ryšius tarp mokyklų, sukurti ir įgyvendinti tinklaveikos modelį, padėsiantį sumažinti miesto ir kaimo mokyklų mokinių pasiekimų skirtumus, išryškėjančius per pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimą.

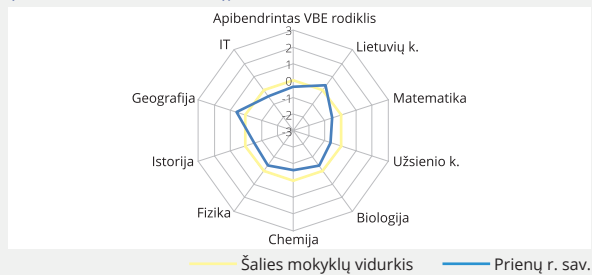
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metandininkių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	100 mokinių VBE rodiklis
Vidutinės savivaldybės gyventojų darbo užmokeskis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinės bendrojo ugdymo mokyklos klasės komplekto dydis	10 mokinių VBE rodiklis
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	5 mokinių VBE rodiklis
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	3 mokinių VBE rodiklis
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metandininkių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	3-5 metų vaikų, ugdymui švietimo įstaigose, dalis (proc.)	2 mokinių VBE rodiklis
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Mokytojų vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	1 mokinių VBE rodiklis
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	1 mokinių VBE rodiklis
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programų, dalis (proc.)	1 mokinių VBE rodiklis
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Vidutinės bendrojo ugdymo mokyklos klasės komplekto dydis	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	1 mokinių VBE rodiklis
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose		
Mokytojų vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius		
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	3-5 metų vaikų, ugdymui švietimo įstaigose, dalis (proc.)		
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis		
Vidutinės bendrojo ugdymo mokyklos klasės komplekto dydis	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)		
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programų, dalis (proc.)		
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių		
3-5 metų vaikų, ugdymui švietimo įstaigose, dalis (proc.)			
Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programų, dalis (proc.)			
Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių			
Apibendrintas VBE rodiklis			

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

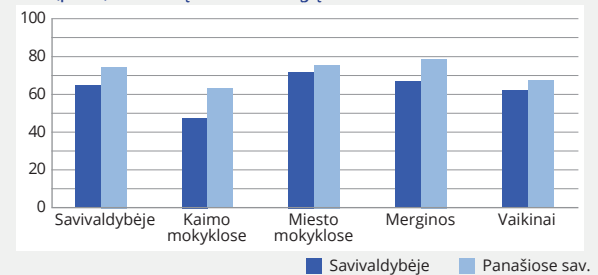
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

PUPP ir VBE rezultatai yra svarbūs savivaldybių pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų įgyvendinimo kokybės ir efektyvumo rodikliai. Apibendrintas VBE rodiklis savivaldybėje yra žemesnis už šalies vidurkį. Geriausiai mokiniams sekėsi laikyti lietuvių kalbos ir literatūros, geografijos, prasčiau – užsienio kalbos ir chemijos VBE. 3 ir daugiau VBE išlaikiusių abiturientų dalis yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse, ypač kaimo mokyklose. Susidarė nemažas atotrūkis tarp kaimo ir miesto mokyklų. Bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį per PUPP pasiekusių mokinių dalis gerokai padidėjo, ypač miesto mokyklose, ir prilygsta panašių savivaldybių rodikliui. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pasiekimai neišskirtiniai.

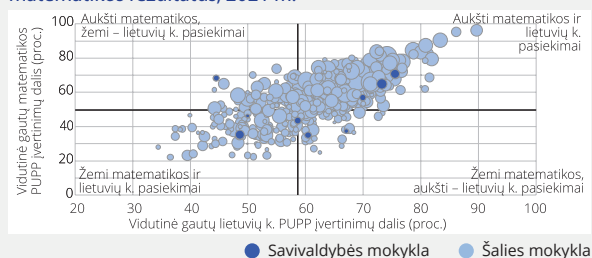
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

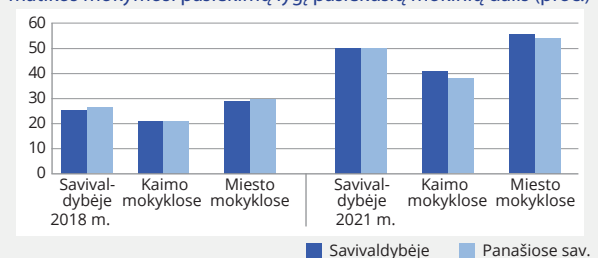
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

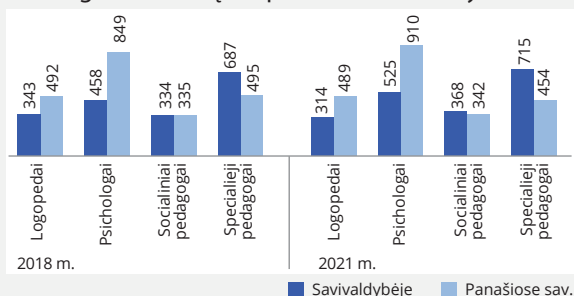

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

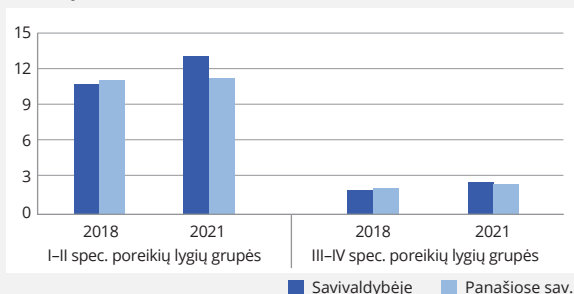

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

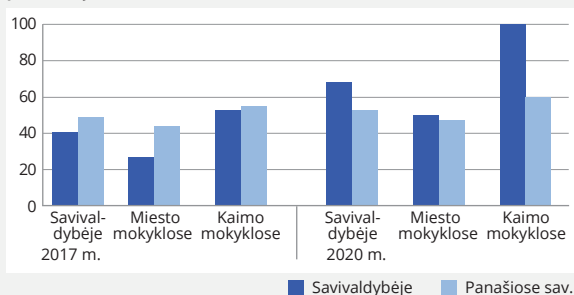
Vienai bendrojo ugdymo mokyklų švietimo pagalbos specialisto pareigybei tenkančių mokinių skaičius padidėjo. Specialiojo pedagogo pareigybei tenka daugiau mokinių nei panašiose savivaldybėse.

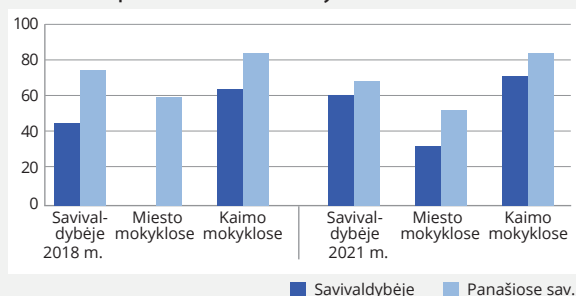
Bendrosiose klasėse ugdomų nedidelių ir vidutinių, taip pat didelių ir labai didelių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) paaugo ir viršija panašių savivaldybių rodiklį.

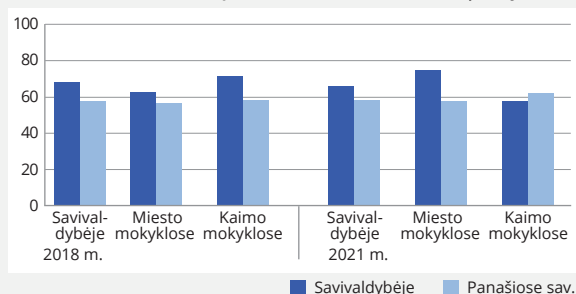
SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) gerokai išaugo tiek miesto, tiek kaimo mokyklose, tačiau buvęs atotrūkis tarp šių mokyklų dar padidėjo.

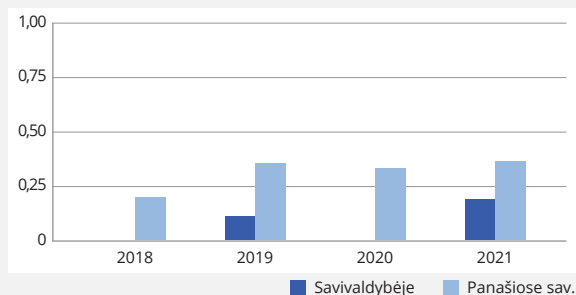
Mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo ir logopedo, dalis (proc.) padidėjo, bet išliko mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusį SUP turinčių mokinių dalis (proc.) miesto mokyklose padidėjo, kaimo mokyklose – sumažėjo. Atsirado didelis atotrūkis tarp miesto ir kaimo mokyklų.

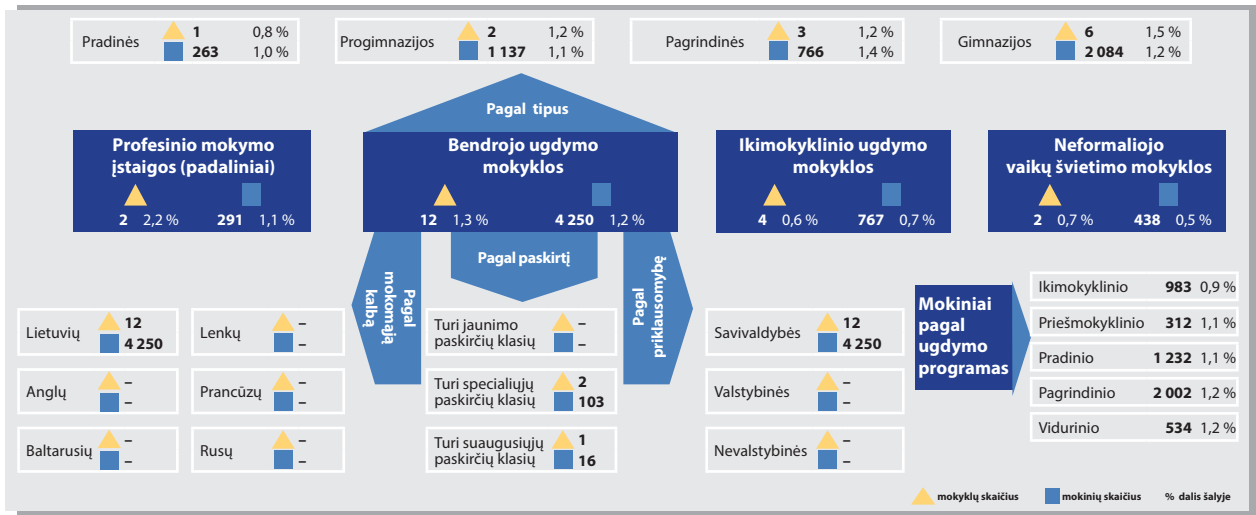
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) jau keletą metų išlieka labai maža.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsigyveno 125 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 85: 26 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 59 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Ir toliau nuosekliai įgyvendinti mokyklų tinklo pertvarkos planą – tai leistų optimizuoti vienai mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičių, padidinti vidutinį klasės komplekto dydį, sumažinti jungtinėse klasėse besimokančių mokinių dalį, kurtų prielaidas pasiekti aukštesnius mokymosi rezultatus, pedagogams sudarytų geresnes darbo ir socialines sąlygas, padėtų subalansuoti pedagoginio personalo pasiskirstymą pagal amžių ir patirtį. Kad įtraukusis ugdymas būtų diegiamas dar sėkmingiau, panaudoti daugiau mokymo lėšų, skirtų pedagogų, dirbančių mokyklose ir pedagoginę psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose, kvalifikacijai tobulinti, aprūpinti mokyklas veiksmingam įtraukties procesui organizuoti reikalingomis mokymo ir techninės pagalbos priemonėmis. Dalyvavimas Tūkstantmečio mokyklų programoje padės gerinti mokinių ugdymosi sąlygas ir saviraiškos galimybes, naikinti mokymosi pasiekimų skirtumus miesto ir kaimo mokyklose. Modernios, visų mokyklų ir įvairių ugdymosi poreikių mokiniams prieinamos STEAM ugdymo(si) aplinkos sukūrimas, taikant tinklaveikos modelį, leistų pagerinti vidurinio ugdymo programos mokinių gamtamokslinio ugdymo, informacinių technologijų, matematikos, užsienio kalbų mokymosi pasiekimus.

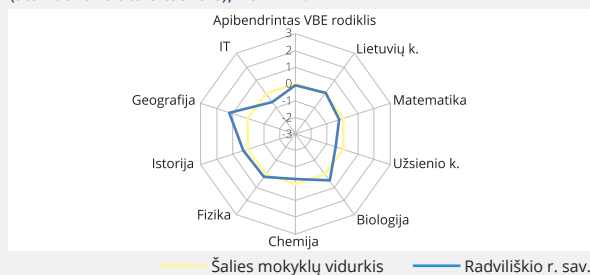
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	14,8↓	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	5,6↓
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	780↑	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	14,8↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokeskis (neto), Eur	19,9↑	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	780↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	16,9↑	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	19,9↑
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	57,2↑	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	16,9↑
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	51,8↑	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	57,2↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	226,5↑	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	51,8↑
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo įstaigose, tenkančios vienam mokytojų psichologinei pagalbai tenkančios įstaigose, tenkančios vienam mokytojų	24,8↓	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	226,5↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	15,9↑	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	24,8↓
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	735,1↑	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizmininkų skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	15,9↑
Mokytojų vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	1,9↑	Apibendrintas VBE rodiklis	735,1↑
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	33,3↓		1,9↑
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	18,8↑		33,3↓
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	10,7↓		18,8↑
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	0,9↑		10,7↓
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	92,2↑		0,9↑
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	0,42↓		92,2↑
Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	64,2↓		0,42↓
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	97,9↑		64,2↓
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	5,3		97,9↑
Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizmininkų skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	170,8		5,3
Apibendrintas VBE rodiklis	170,8		170,8

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

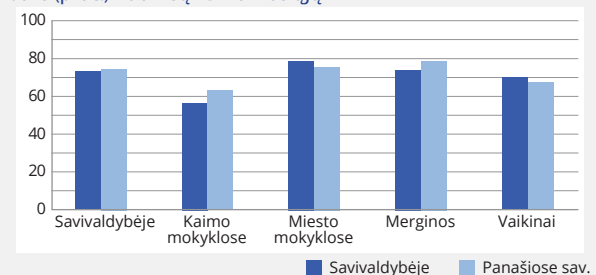
MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMAI

Socialinis ir ekonominis kontekstas nėra palankus siekti aukštos ugdymo kokybės. Apibendrintas savivaldybės VBE rodiklis nesiekia šalies mokyklų vidurkio. Geriausiai abiturientai išlaikė geografijos, biologijos, istorijos, fizikos, šiek tiek geriau už šalies vidurkį – lietuvių kalbos ir literatūros VBE. Kitų VBE rodikliai – žemesni už šalies. Išlaikiusių 3 ir daugiau VBE miesto mokyklų abiturientų dalis viršija panašių savivaldybių ir yra gerokai didesnė už kaimo mokyklų dalį. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis padidėjo. Šio rodiklio reikšmės rodo pasiekimų skirtumus tarp kaimo ir miesto mokyklų mokinių. Daugumos mokyklų PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos įvertinimai 2021 m. buvo gana geri, atkreiptinas dėmesys į pasiekimų skirtumus tarp atskirų mokyklų.

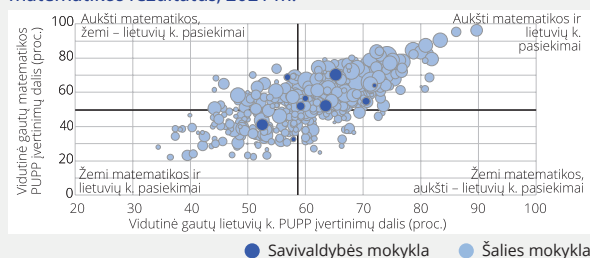
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

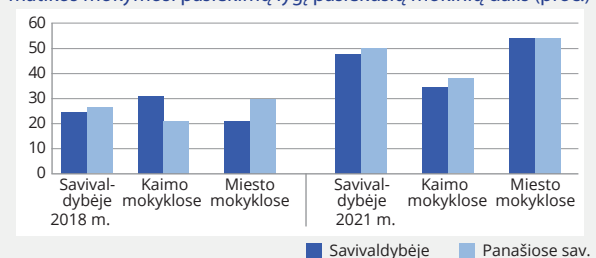
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikisųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

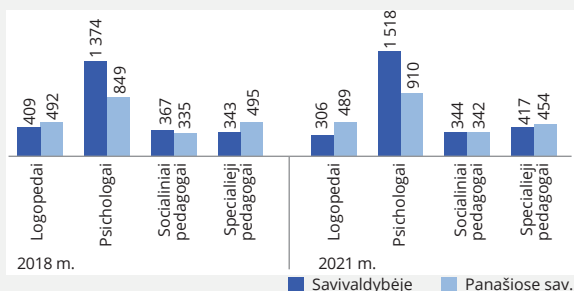

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

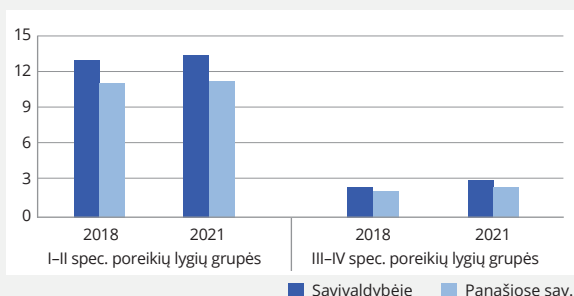

ĮTRAUKISIS UGDYMAS

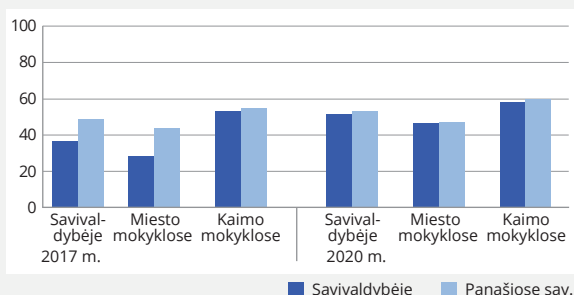
Vienai bendrojo ugdymo mokyklų logopedo ir specialiojo pedagogo pareigybei tenkančių mokinių skaičius yra mažesnis, tačiau psichologo – reikšmingai didesnis nei panašiose savivaldybėse.

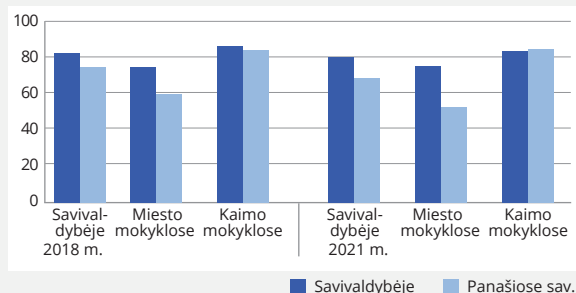
Bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.) padidėjo ir yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

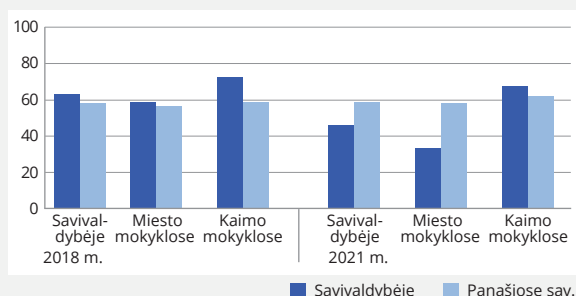
Per trejus metus padidėjo tęsiančių mokslą po 10 klasės SUP turinčių mokinių dalis (proc.).

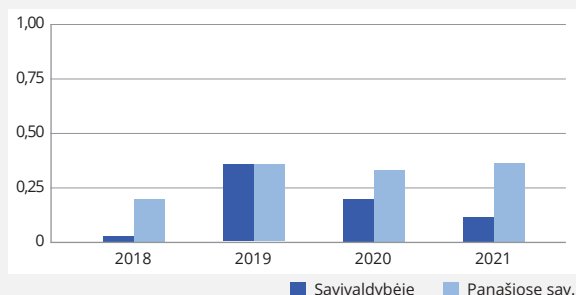
Miesto mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo ir logopedo, dalis (proc.) yra gerokai didesnė nei panašiose savivaldybėse.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) sumažėjo, ypač miesto mokyklose.

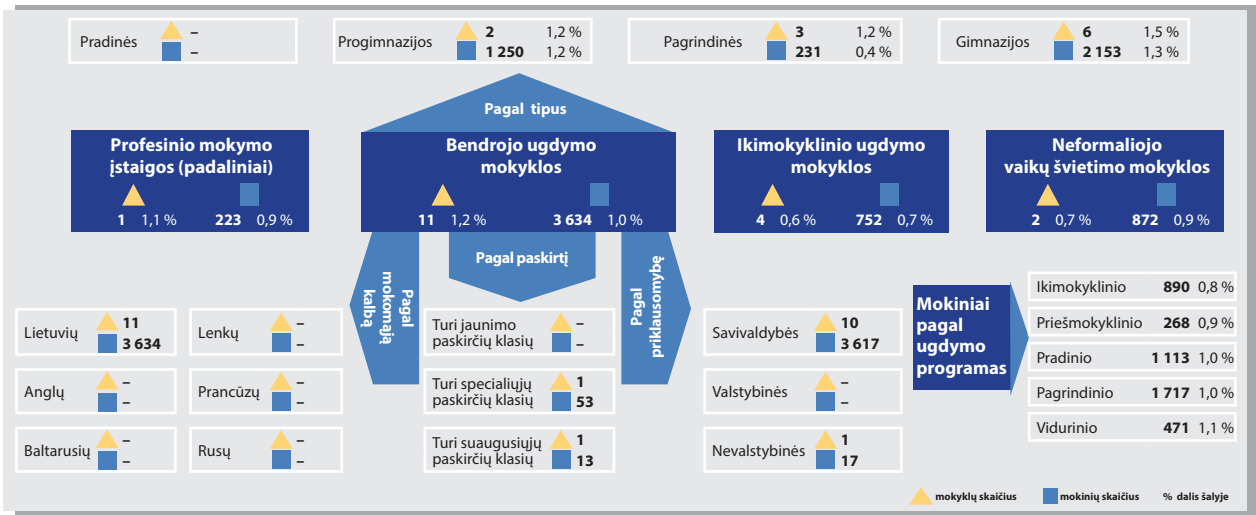
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsigyveno 98 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 93: 16 buvo ugdoma pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 77 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Didėjant bendrosiose klasėse besimokančių specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių, iš Ukrainos atvykusių, užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių skaičiui, svarbu tinkamai pasirengti įtraukčiai: ieškoti galimybių į savivaldybės mokyklas pritraukti daugiau švietimo pagalbos specialistų, ypač psichologų, mokyklose suformuoti visų švietimo pagalbos specialistų komandas, stiprinti mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų komandinį darbą. Siekiant gerinti ugdymo kokybę ir mažinti išryškėjusius ugdymo pasiekimų skirtumus tarp mokyklų, labai svarbu atpažinti ir tenkinti individualius mokinių ugdymosi poreikius, daugiau dėmesio skirti gabių mokinių ugdymui. Dalyvavimas Tūkstantmečio mokyklų programoje taip pat padės sumažinti pasiekimų skirtumus tarp atskirų mokyklų, sudarys geresnes sąlygas mokyklų tinklaveikai stiprėti. Skatinti patraukti ir įvairių neformaliojo vaikų švietimo veiklų pasiūlą, kad kuo daugiau mokinių, taip pat ir turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, dalyvautų šiose veiklose. Daugiau dėmesio skirti ugdymo karjerai sričiai, siekiant motyvuoti mokinius po 10 klasės toliau mokytis, pasirinkti tinkamą profesiją. Tęsti mokyklų tinklo pertvarką; ieškoti galimybių didinti 3–5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, aprėptį.

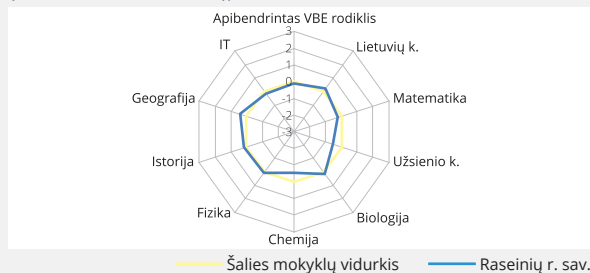
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	6,1	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	0,1
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	14,7	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	22,2
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	812,1	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	18,9
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	19,3	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	11,4
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	12,4	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	1,1
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	57,7	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	94,1
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	34,1	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	0,42
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	266,8	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	69,2
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	20,8	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	98,4
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	15,2	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	3,1
Mokytojų vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	753,9	Apibendrintas VBE rodiklis	171,4

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

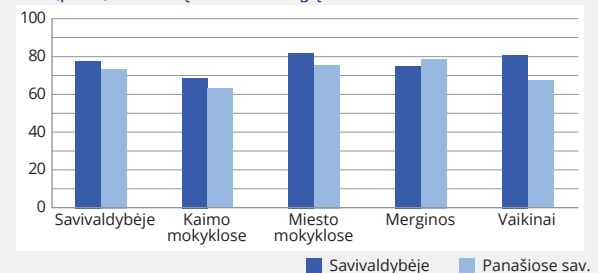
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

PUPP ir VBE rezultatai yra svarbūs savivaldybių bendrojo ugdymo programų įgyvendinimo kokybės rodikliai. Savivaldybės abiturientų 4 dalykų VBE rezultatai yra aukštesni už šalies mokyklų vidurkį. Prastesni nei šalies yra matematikos, užsienio kalbos, chemijos ir informacinių technologijų VBE rezultatai. 3 ir daugiau VBE išlaikiusių abiturientų dalis viršija panašių savivaldybių vidurkį. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis padidėjo ir buvo didesnė nei panašių savivaldybių. Pastebimi miesto ir kaimo mokyklų mokinių pasiekimų skirtumai: ir per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis, ir 3 ir daugiau VBE išlaikiusių abiturientų dalis yra didesnė miesto mokyklose.

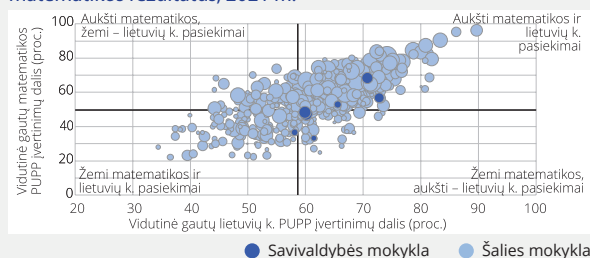
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

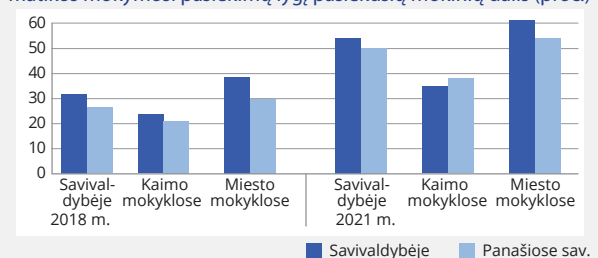
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikisusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

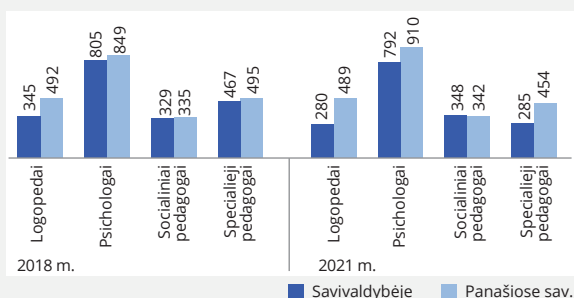
Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

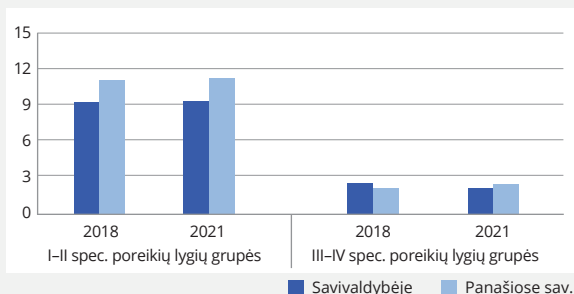

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

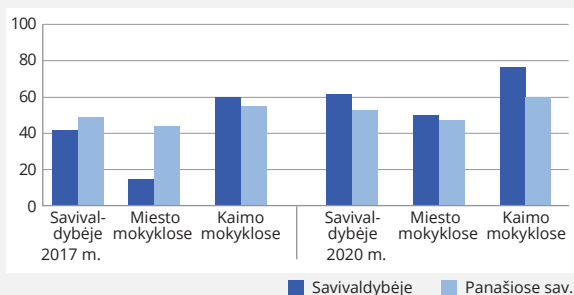
Sumažėjo vienai bendrojo ugdymo mokyklų švietimo pagalbos specialisto (išskyrus socialinio pedagogo) pareigybei tenkantis mokinių skaičius.

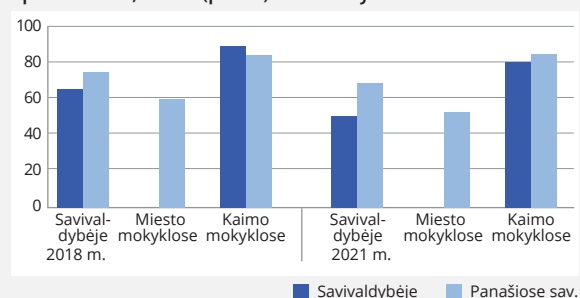
Bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.) nuo visų šių klasių mokinių yra mažesnė nei panašių savivaldybių.

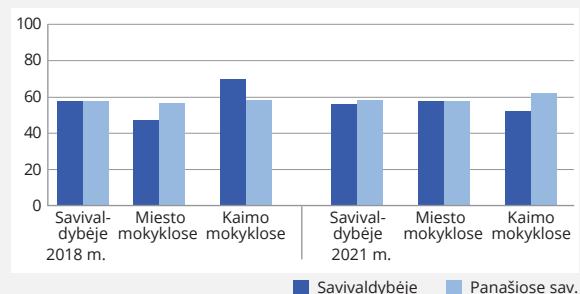
SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) išaugo ir yra didesnė nei panašių savivaldybių.

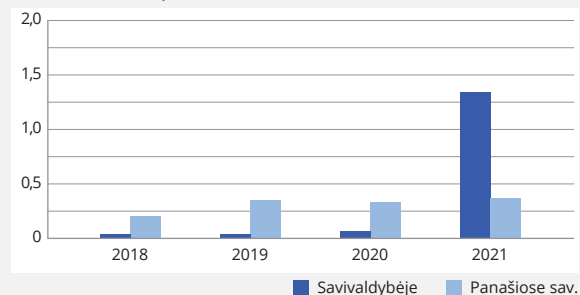
Miesto mokyklose, kuriose yra pradinė klasių, dirba visi reikiami švietimo pagalbos specialistai, o kaimo mokyklų, kuriose dirba ne visi švietimo pagalbos specialistai, dalis (proc.) sumažėjo.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) kaimo mokyklose sumažėjo ir yra mažesnė nei panašių savivaldybių.

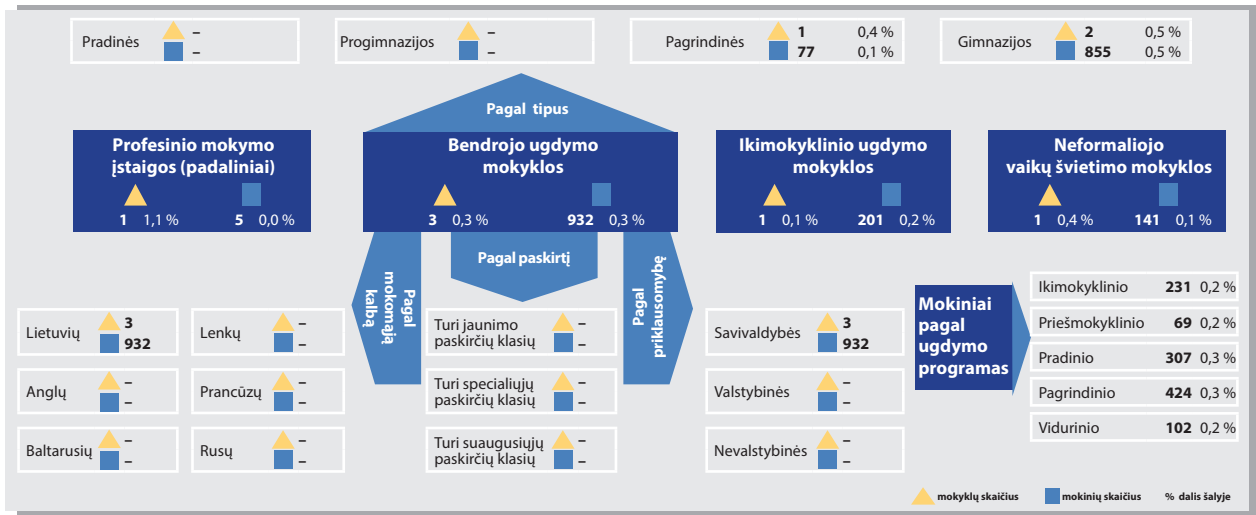
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose ugdomų užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių dalis (proc.) didėja ir yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsiygyveno 159 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 97: 23 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 74 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Tęsti mokyklų tinklo pertvarką, siekiant veiksmingai naudoti ugdymo ir ūkio lėšas, didinti vidutinį bendrojo ugdymo mokyklos klasės komplekto dydį, racionaliai naudoti mokyklų patalpas, užtikrinti ikimokyklinio ugdymo prieinamumą, didinti mokymo lėšų, skirtų mokytojų kvalifikacijai tobulinti, taip pat lėšų mokymo priemonėms įsigyti, tenkančių vienam mokiniui, panaudojimą. Toliau įgyvendinti miesto ir kaimo mokyklų mokinių pasiekimų atotrūkio mažinimo priemones, siekti mokinių pažangos, mokantis vidurinio ugdymo programos matematikos, užsienio kalbų, chemijos, informacinių technologijų dalykų. Daugiau dėmesio skirti mokinių kompetencijų tobulinimui, skatinant juos dalyvauti dalykinėse olimpiadose, konkursuose. Ieškoti sisteminių paskatų, siekiant į mokyklas pritraukti jaunų mokytojų.

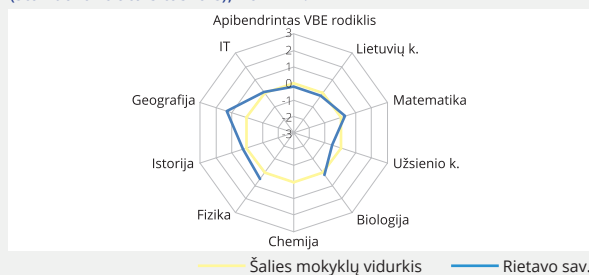
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	1,2↑
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	12,2↓
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	828↑
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	19↑
Aukštesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinis kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	4,3↑
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	41,4↑
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	45,5↓
Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	231,7↑
Apibendrintas VBE rodiklis	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	32↑
	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Mokymosi rezultatai	18,1↓
	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis	709,7↑
	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis		14,2↑
	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)		33,3↔
	Mokymosi rezultatai		16,1↓
			10↓
			0,8↔
			94,5↑
			0,42↓
			67,1↓
			96,8↓
			11,9
			164,6

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

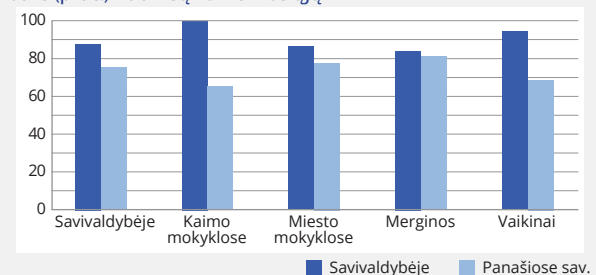
MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMAI

Gerėjantis socialinis ir ekonominis kontekstas gali paveikti mokinių pasiekimus. 6 VBE (geografijos, fizikos, matematikos, biologijos, istorijos, informacinių technologijų) rezultatai yra aukštesni nei šalies, tačiau apibendrintas VBE rodiklis ir lietuvių kalbos ir literatūros bei užsienio kalbos rodikliai – žemesni. Atkreiptinas dėmesys, kad nebuvo pasirinktas laikyti chemijos VBE. Visi kaimo mokyklų abiturientai išlaikė po 3 ir daugiau VBE, šio rodiklio reikšmė miesto mokyklose yra didesnė nei panašiose savivaldybėse. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse; pastebimi nemaži pasiekimų skirtumai tarp merginų ir vaikų. Pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos vidutinę gautų įvertinimų dalį dviejų mokyklų pasiekimai yra aukštesni, vienos mažos – žemesni nei panašiose savivaldybėse.

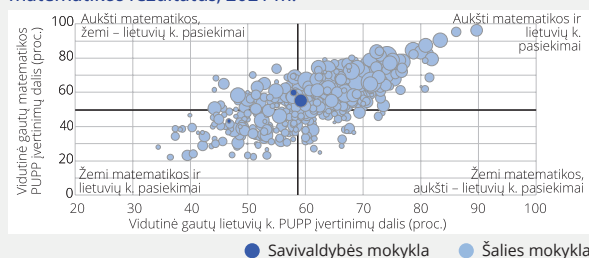
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

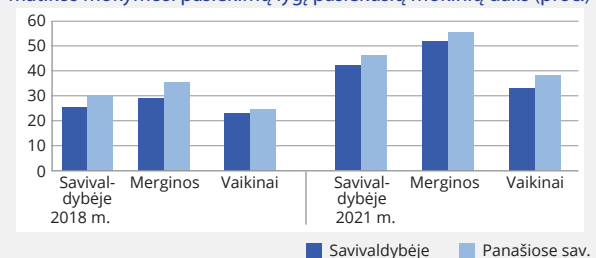
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikiusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

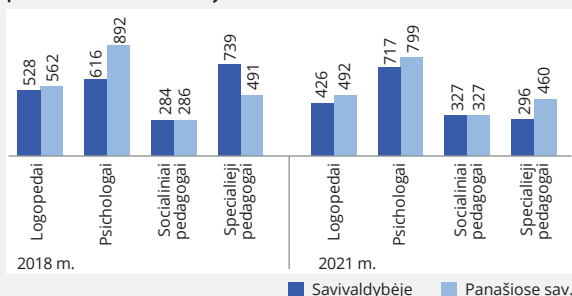

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

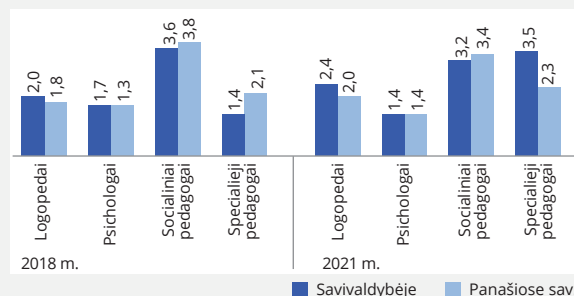

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

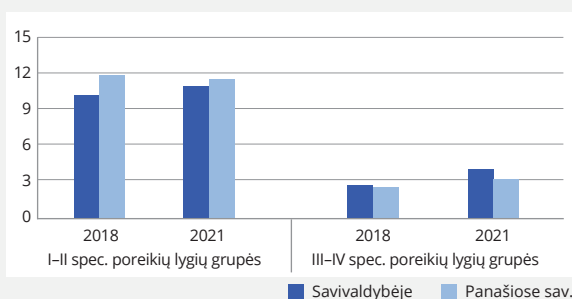
Vienai bendrojo ugdymo mokyklų švietimo pagalbos specialisto pareigybei (išskyrus socialinio pedagogo) tenkantis mokinių skaičius yra mažesnis nei panašiose savivaldybėse.

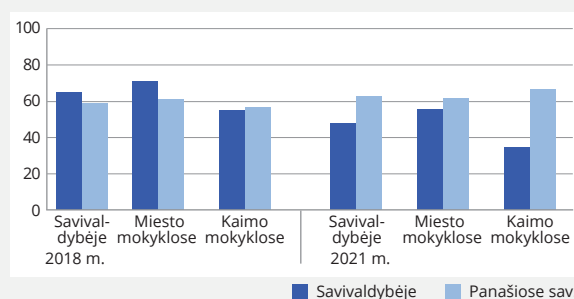
Logopedų ir specialiųjų pedagogų etatinių vienetų skaičius, tenkantis 1 000 mokinių, padidėjo, psichologų ir socialinių pedagogų – sumažėjo.

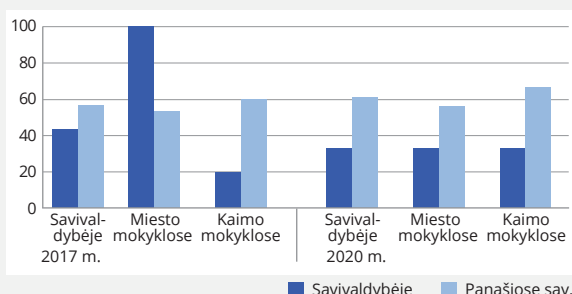
Padidėjo bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.).

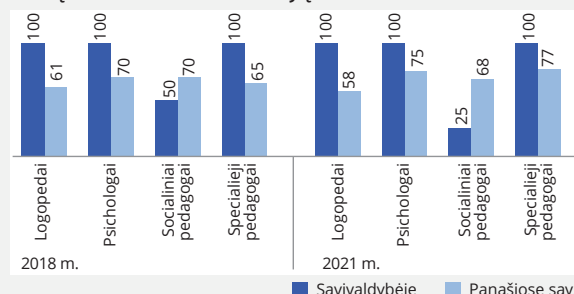
Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP mokinių dalis (proc.) yra gerokai mažesnė nei panašių savivaldybių (ypač kaimo mokyklose).

Reikšmingai sumažėjo SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.), ypač miesto mokyklose.

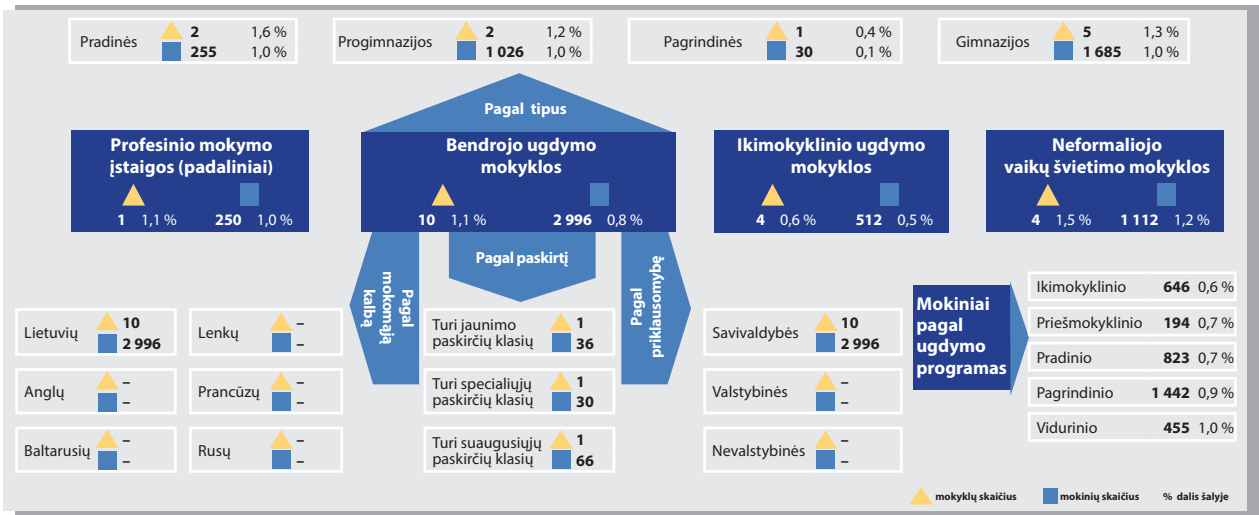
Švietimo pagalbos specialistai pagrindinėje darbovietėje turi visą darbo krūvį, išskyrus socialinius pedagogus: pagrindinėje darbovietėje visą darbo krūvį turi tik ketvirtadalis jų.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsigyveno 36 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 21: 7 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 14 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Nuosekliai įgyvendinti patvirtintą mokyklų tinklo pertvarkos planą, mažinant jungtinėse klasėse besimokančių mokinių dalį, optimizuojant vienai mokytojo pareigybei tenkantį mokinių skaičių ir vidutinį klasės dydį bendrojo ugdymo mokyklose. Kurti patrauklias darbo sąlygas pedagogams, kad į savivaldybės mokyklas atvyktų dirbti jauni mokytojai, švietimo pagalbos specialistai. Siekiant, kad kuo daugiau mokinių (tarp jų ir turintys specialiųjų ugdymosi poreikių), baigusį pagrindinio ugdymo programą, toliau mokytųsi, didesnę dėmesį skirti mokinių ugdymui karjerai, profesionaliam informavimui ir konsultavimui. Plėsti neformaliojo vaikų švietimo programų pasiūlą, didinti jų įvairovę, taip sudarant galimybes specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių saviraiškai ir įtraukčiai į neformaliojo vaikų švietimo veiklas. Kad padidėtų per PUPP bent pagrindinį lygį pasiekusių mokinių dalis, pagerėtų VBE rezultatai ir sumažėtų mokinių pasiekimų skirtumai tarp atskirų mokyklų, vaikų ir merginų, tikslinga įsitraukti į Tūkstantmečio mokyklų programą ir sukurti modernią, įvairių ugdymosi poreikių mokiniams prieinamą STEAM ugdymo(si) aplinką, skirtą praktinėms formalaus ir neformalaus švietimo veikloms vykdyti.

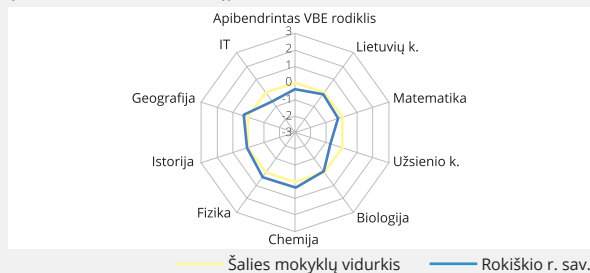
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	11,3↓
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	17,5↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo įstaigoms, mokymosi ir pedagoginei psichologinei pagalbai tenkančios įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	820↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	24,5↑
Mokinių gaunančių finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	9,4↑
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	53,5↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Mokytojų mokymosi ir pedagoginei psichologinei pagalbai tenkančios įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	42,8↓
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo įstaigoms, mokymosi ir pedagoginei psichologinei pagalbai tenkančios įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Neformaliojo švietimo galimybes mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	231↑
Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	21,2↓
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Mokytojų mokymosi ir pedagoginei psichologinei pagalbai tenkančios įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	18,8↓
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Apibendrintas VBE rodiklis	683,4↑
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)		3↑
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)		11,1↑
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)		19,1↑
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)		11,4↓
Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)		0,9↑
Neformaliojo švietimo galimybes mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)		94,2↑
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)		0,26↓
Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)		62,7↑
Apibendrintas VBE rodiklis	Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)		99,2↑
	Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)		10,9
	Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)		150,3

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

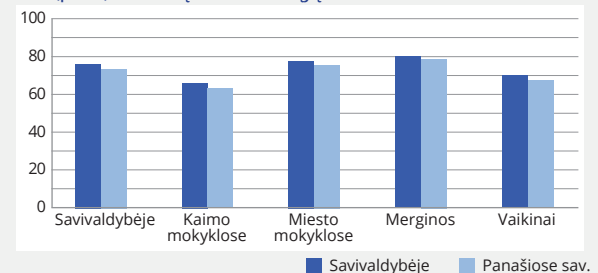
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Savivaldybės socialinis ir ekonominis kontekstas nėra palankus aukštai ugdymo kokybei pasiekti. Apibendrintas VBE rodiklis (standartizuotais taškais) ir penkių VBE rodikliai yra prastesni, fizikos, chemijos, socialinių mokslų VBE rezultatai – geresni nei šalies. Išlaikiusių 3 ir daugiau VBE abiturientų dalis yra aukštesnė nei panašių savivaldybių. Šio rodiklio reikšmės rodo kaimo ir miesto mokyklų mokinių, taip pat vaikų ir merginų pasiekimų skirtumus. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis išaugo, tačiau yra žemesnė nei panašių savivaldybių. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos įvertinimai 2021 m. buvo gana geri.

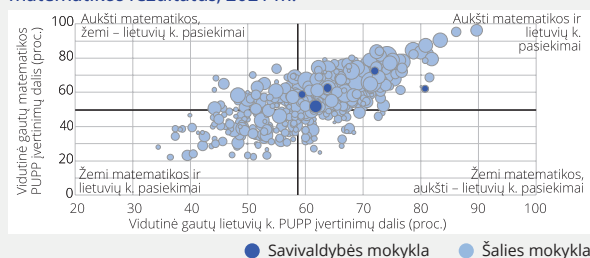
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

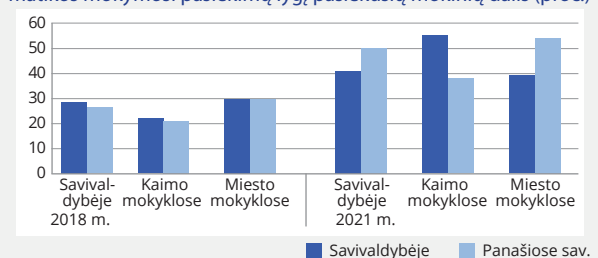
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikisusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

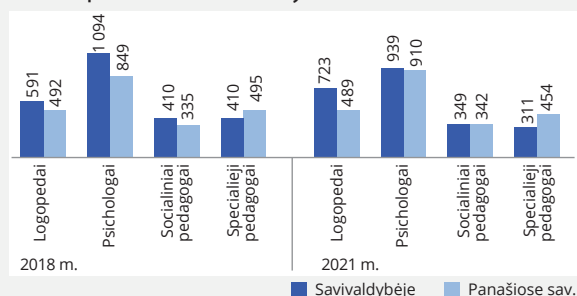

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

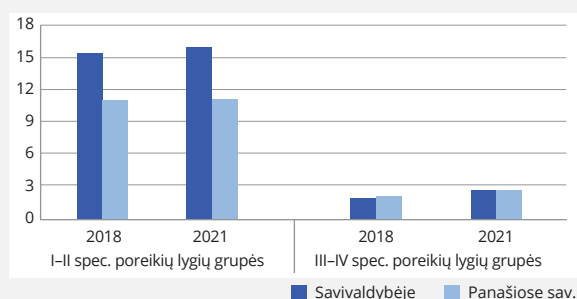

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

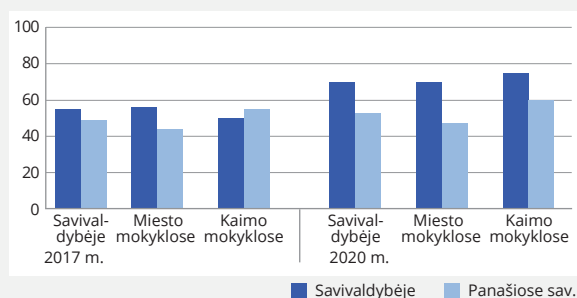
Vienai bendrojo ugdymo mokyklų specialiojo pedagogo pareigybei tenkančių mokinių skaičius yra mažesnis, logopedo pareigybei – reikšmingai didesnis nei panašiose savivaldybėse.

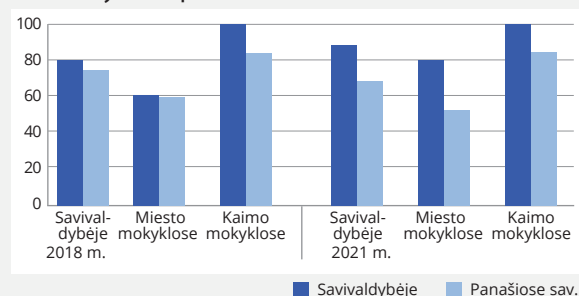
Padidėjo bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.).

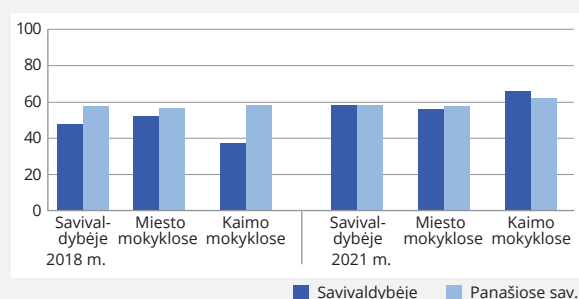
Įšaugo SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.), ir šio rodiklio reikšmė yra gerokai didesnė nei panašiose savivaldybėse.

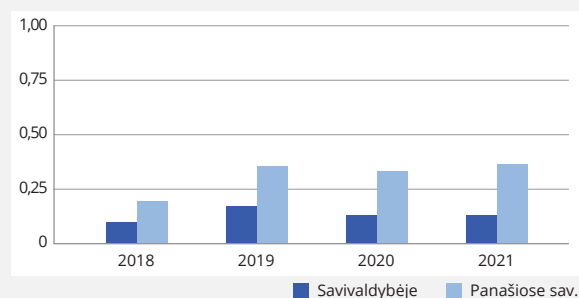
Miesto mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo ir logopedo, dalis (proc.) padidėjo, o kaimo mokyklose padėtis nesikeitė.

Padidėjo neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.), ypač kaimo mokyklose.

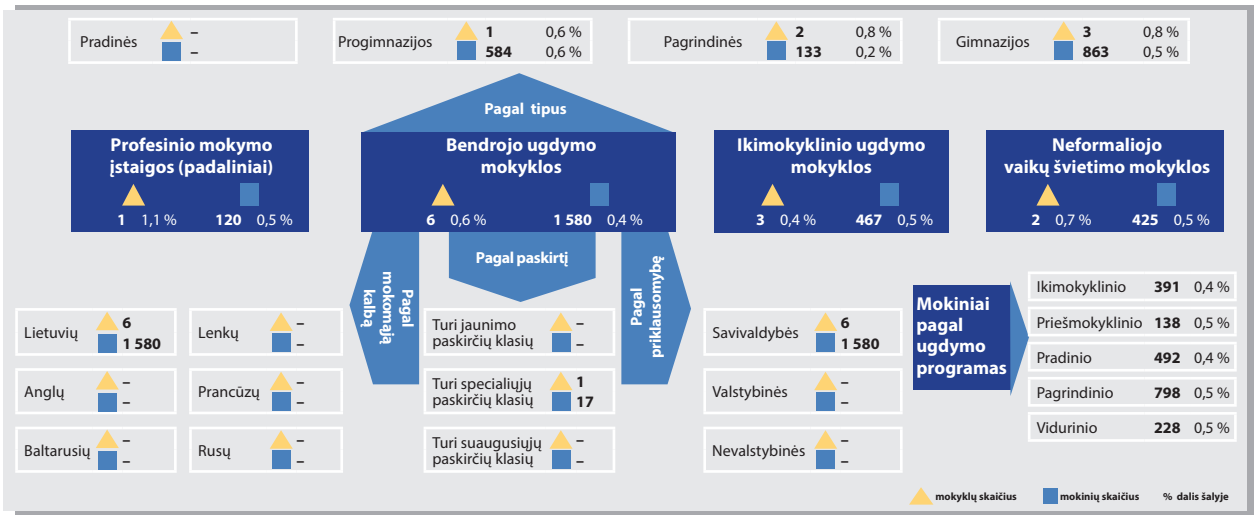
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsi-gyveno 76 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 45: 14 buvo ugdoma pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 31 – pa-gal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Gerėsniams ugdymo rezultatams pasiekti rekomenduojama kryptingai tobulinti mokytojų dalykines kompe-tencijas, didinant pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotas mokymo lėšas. Ieškoti būdų ge-rinti pagrindinio ugdymo programos lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pasiekimus, vidurinio ugdy-mo programos lietuvių kalbos, matematikos, užsienio kalbos, biologijos, geografijos ir informacinių technologi-jų pasiekimus, atkreipiant dėmesį į merginų ir vaikinių pasiekimų skirtumus. Aprūpinti mokinius šiuolaikinėmis mokymo priemonėmis, skiriant daugiau mokymo lėšų priemonėms įsigyti. Dalyvauti Tūkstantmečio mokyklų programoje, sukurti ir įgyvendinti mokyklų tinklaveikos modelį – tai padėtų sumažinti atskirų mokyklų mokinių pasiekimų skirtumus. Skatinti mokyklų vadovų ir mokytojų lyderystę, pritraukti į mokyklas daugiau jaunesnių mokytojų. Tęsti mokyklų tinklo pertvarką. Ir toliau kryptingai tęsiant pasirengimą įtraukiojo ugdymo įgyvendi-nimui, ieškoti galimybių didinti švietimo pagalbos specialistų skaičių, ypač logopedų, siekiant užtikrinti švieti-mo pagalbos prieinamumą kiekvienam specialiujų ugdymosi poreikių mokiniui.

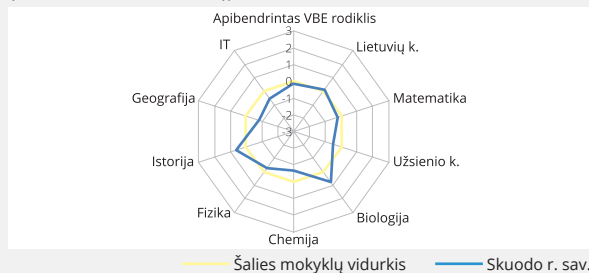
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	181,6↑	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	7,4↓
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	38,7↑	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	10,9↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokeskis (neto), Eur	19,4↓	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	753↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	699,3↑	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	20,5↑
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	8,1↓	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	10,7↑
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	33,3↑	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	51↓
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	18,7↑	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	58↑
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo įstaigose, mokymosi ir pedagoginei-psichologinei pagalbai tenkančios įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	10,6↓	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	181,6↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	0,5↔	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	38,7↑
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	90,3↑	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizinių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	19,4↓
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	25,6	Apibendrintas VBE rodiklis	699,3↑
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	171,9		8,1↓
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)			33,3↑
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis			18,7↑
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose			10,6↓
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius			0,5↔
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)			90,3↑
Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			0,33↓
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			61,6↓
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			97,7↓
Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizinių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių			25,6
Apibendrintas VBE rodiklis			171,9

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

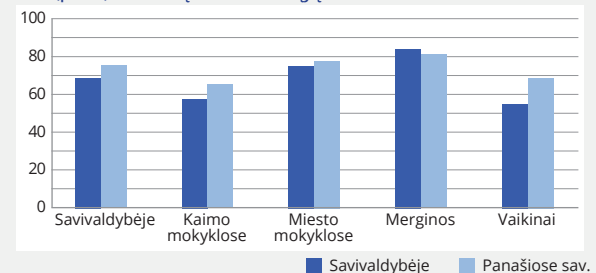
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Socialinis ir ekonominis kontekstas nėra palankus siekti aukštos ugdymo kokybės. Apibendrintas VBE rodiklis yra žemesnis už šalies. Geriausiai abiturientai išlaikė biologijos ir istorijos, šiek tiek geriau už šalies vidurkį – lietuvių kalbos ir literatūros VBE. Visų kitų VBE rodikliai – prastesni nei šalies. Pažymėtina, kad 3 ir daugiau VBE išlaikiusių abiturientų dalis (proc.) yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse. Šis rodiklis atskleidžia didelį atotrūkį tarp vaikinių ir merginų pasiekimų, taip pat tarp kaimo ir miesto mokyklų. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis yra didesnė nei panašiose savivaldybėse, tačiau išlieka pasiekimų netolygumo problema tarp kaimo ir miesto mokyklų. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pasiekimai yra gana geri, nėra ryškių skirtumų tarp mokyklų.

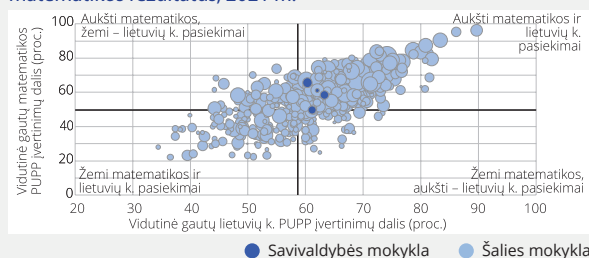
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

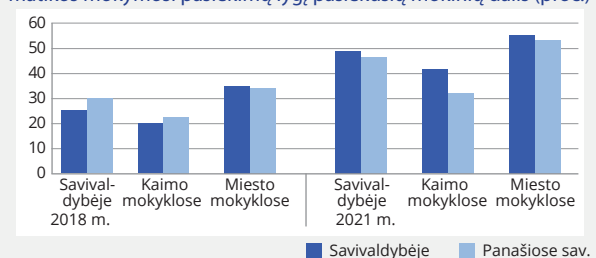
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikiusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

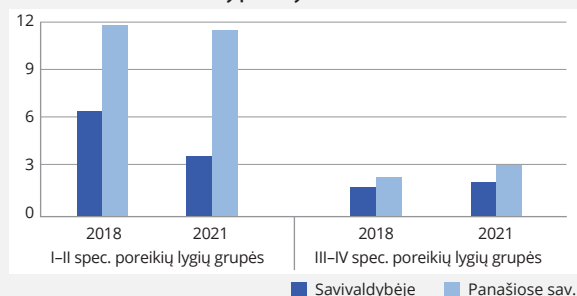

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

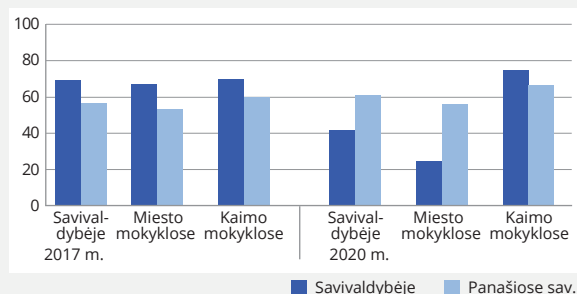

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

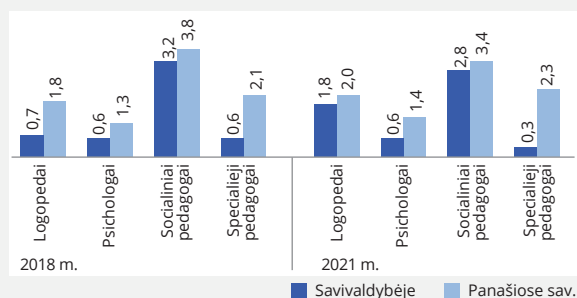
Bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.) yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse: I–II specialiųjų poreikių lygių grupėse rodiklio reikšmės skirtumas ypač ryškus.

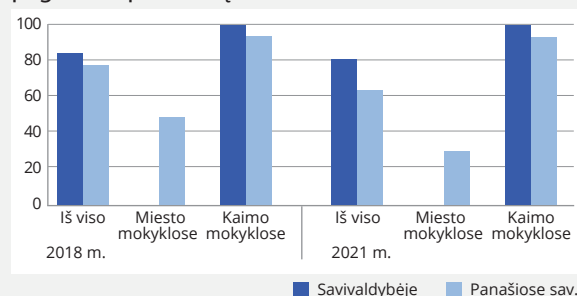
Kaimo mokyklose padidėjo SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.), tačiau miesto mokyklose ši dalis reikšmingai sumažėjo.

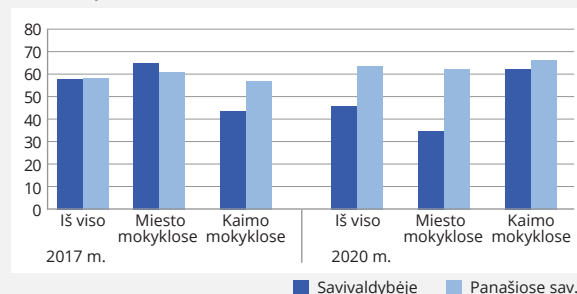
Švietimo pagalbos specialistų etatinių vienetų skaičius, tenkantis 1 000 mokinių, yra mažesnis nei panašiose savivaldybėse.

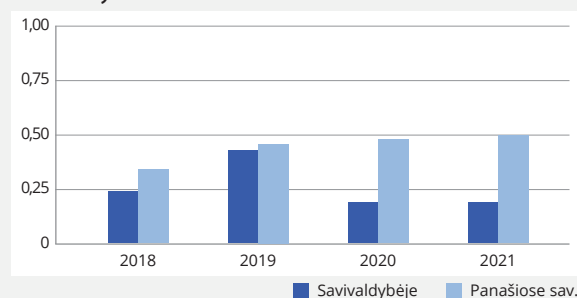
Pradinių klasių turinčiose miesto mokyklose dirba psichologas, specialusis pedagogas, socialinis pedagogas ir logopedas. Kaimo mokyklose visų švietimo pagalbos specialistų komandos nėra suformuotos.

Kaimo mokyklose išaugo neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.), miesto mokyklose, priešingai – ši dalis sumažėjo.

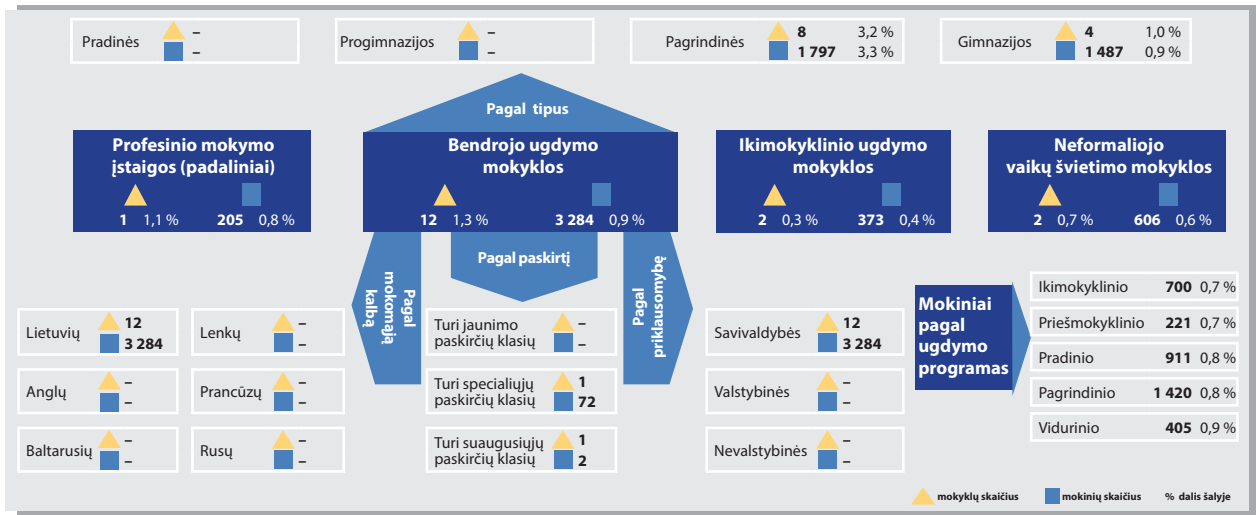
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) sumažėjo. Ši dalis yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsiyveno 38 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 32: 10 buvo ugdoma pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 22 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Tęsti mokyklų tinklo pertvarką, atsisakant nenaudojamų mokyklų pastatų, didinant 3–5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, aprėptį, mažinant jungtinių klasių komplektų skaičių, optimizuojant mokytojų vidutinį pamokinių darbo krūvį. Dalyvaujant Tūkstantmečio mokyklų programoje, savivaldybės pažangos plane numatyti priemonės, grįstas analize ir įšivertinimu. Kad būtų sėkmingiau pasirengta įtraukiamam ugdymui, panaudoti daugiau mokymo lėšų, skirtų švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginę psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose, didinti švietimo pagalbos specialistų skaičių, ypač kaimo mokyklose, taip užtikrinant reikiamos švietimo pagalbos prieinamumą kiekvienam SUP mokiniui. Siekiant pagerinti gamtos mokslų ir kitų dalykų rezultatus, sukurti modernią, įvairių ugdymosi poreikių mokiniams prieinamą STEAM ugdymo(si) aplinką, skirtą praktinėms formaliojo ir neformaliojo švietimo veikloms, ir ją įveikinti. Skatinti mokyklų vadovų ir mokytojų lyderystę, pritraukti į mokyklas daugiau jaunų mokytojų, plėsti neformaliojo švietimo programų pasiūlą, motyvuoti mokinius toliau mokytis, baigus pagrindinio ugdymo programą. Plėtojant ryšius tarp mokyklų, sukurti ir įgyvendinti tinklaveikos modelį, padėsiantį sumažinti kaimo ir miesto mokyklų mokinių pasiekimų skirtumus.

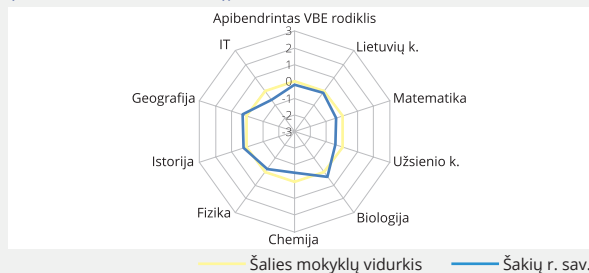
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metandininkų ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	11,3↓
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	12↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo įstaigose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiantiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	799↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai šalyje mokytis pareiškusių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	24,7↑
Mokinių gaunamųjų finansinių ir kitokių paramų, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	16,6↔
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metandininkų ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdymui švietimo įstaigose, dalis (proc.)	44,1↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	39,2↑
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo įstaigose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiantiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybes mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	231,4↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	22↑
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Vienai šalyje mokytis pareiškusių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	17,6↓
Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Dalykinių olimpiadų ir konkursų priziminių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	684,5↑
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	3-5 metų vaikų, ugdymui švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis	1,6↑
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis		45,5↑
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	Neformaliojo švietimo galimybes mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)		17,5↑
Vienai šalyje mokytis pareiškusių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)		10,4↓
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Dalykinių olimpiadų ir konkursų priziminių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių		1↑
3-5 metų vaikų, ugdymui švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis		93↑
Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			0,44↓
Neformaliojo švietimo galimybes mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			39,1↓
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			96,5↓
Dalykinių olimpiadų ir konkursų priziminių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių			7,0
Apibendrintas VBE rodiklis			160,3

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

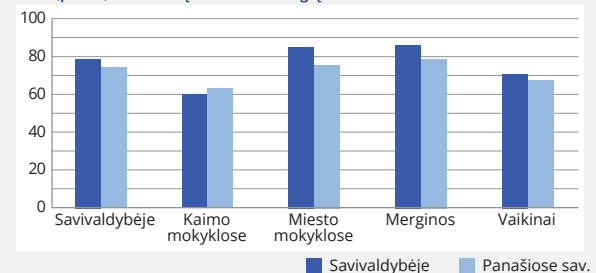
MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMAI

Visų dalykų VBE laikymo mastus ir gautus įvertinimus atspindi apibendrintas VBE rodiklis, kuris savivaldybėje yra mažesnis už šalies vidurkį. Geriausiai mokiniams sekėsi laikyti socialinių mokslų ir biologijos VBE, kitų mokomųjų dalykų, ypač informacinių technologijų ir užsienio kalbos, VBE vidurkiai kur kas prastesni. 3 ir daugiau VBE išlaikiusių abiturientų dalis yra didesnė nei panašiose savivaldybėse, ypač miesto mokyklose. Ryškūs netolygumai tarp miesto ir kaimo mokyklų, tarp merginų ir vaikų. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis padidėjo ir viršija panašių savivaldybių rodiklį, tačiau atotrūkis tarp miesto ir kaimo mokyklų išliko didelis ir netgi dar paaugo. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pasiekimai yra įvairūs – nuo gana prastų iki pakankamai gerų.

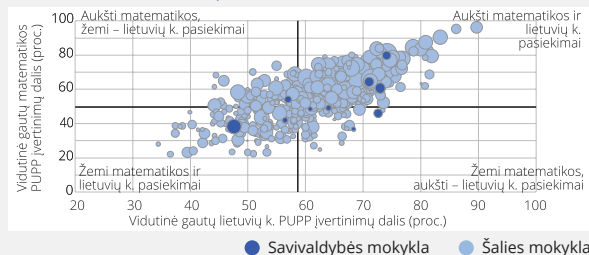
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

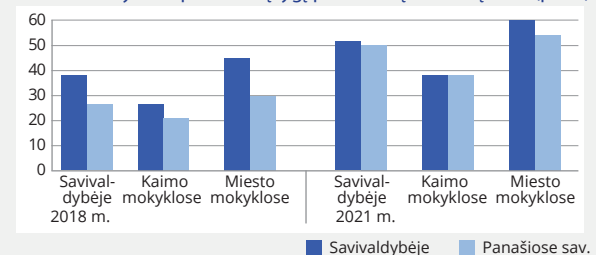
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

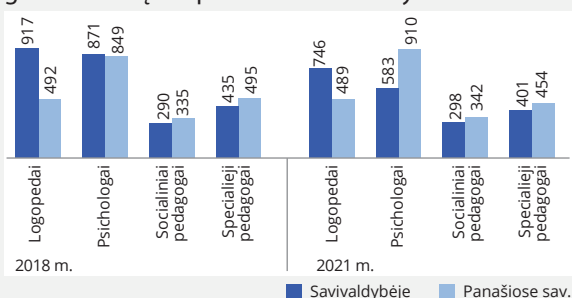
Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

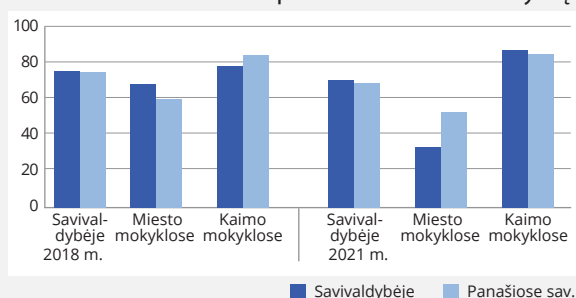

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

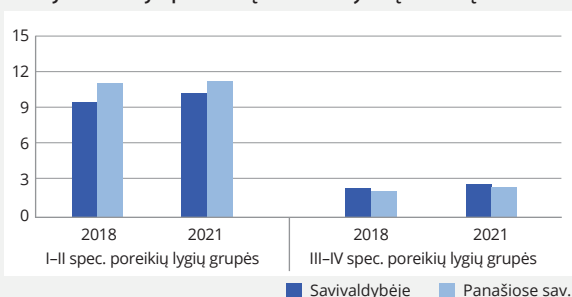
Vienai bendrojo ugdymo mokyklų logopedo ir psichologo pareigybei tenkančių mokinių skaičius gerokai sumažėjo. Logopedo pareigybei tenka daugiau mokinių nei panašiose savivaldybėse.

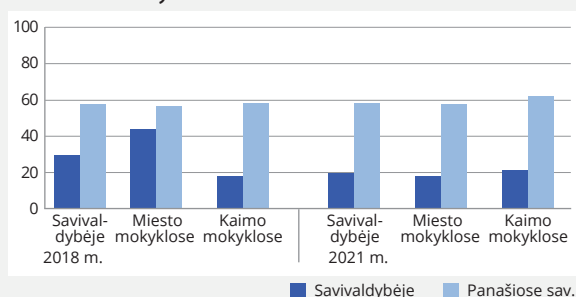
Mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo ir logopedo, dalis (proc.) sumažėjo, tačiau susidarė didelis atotrūkis tarp miesto ir kaimo mokyklų.

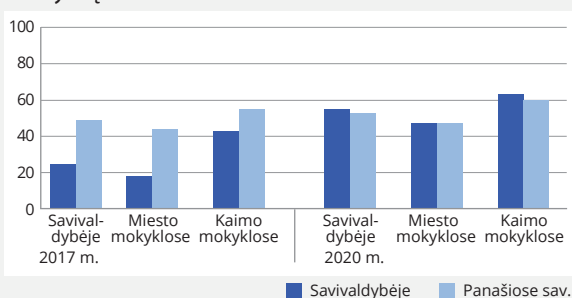
Bendrosiose klasėse ugdomų nedidelių ir vidutinių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) paaugo, didelių ir labai didelių SUP turinčių mokinių dalis taip pat padidėjo ir viršija panašių savivaldybių rodiklį.

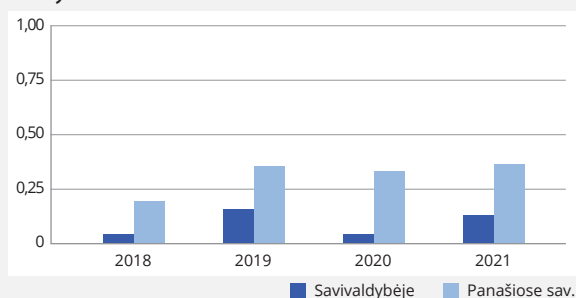
Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) sumažėjo, ypač miesto mokyklose, ir yra gerokai mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) gerokai padidėjo, ypač miesto mokyklose. Šiek tiek sumažėjo atotrūkis tarp miesto ir kaimo mokyklų.

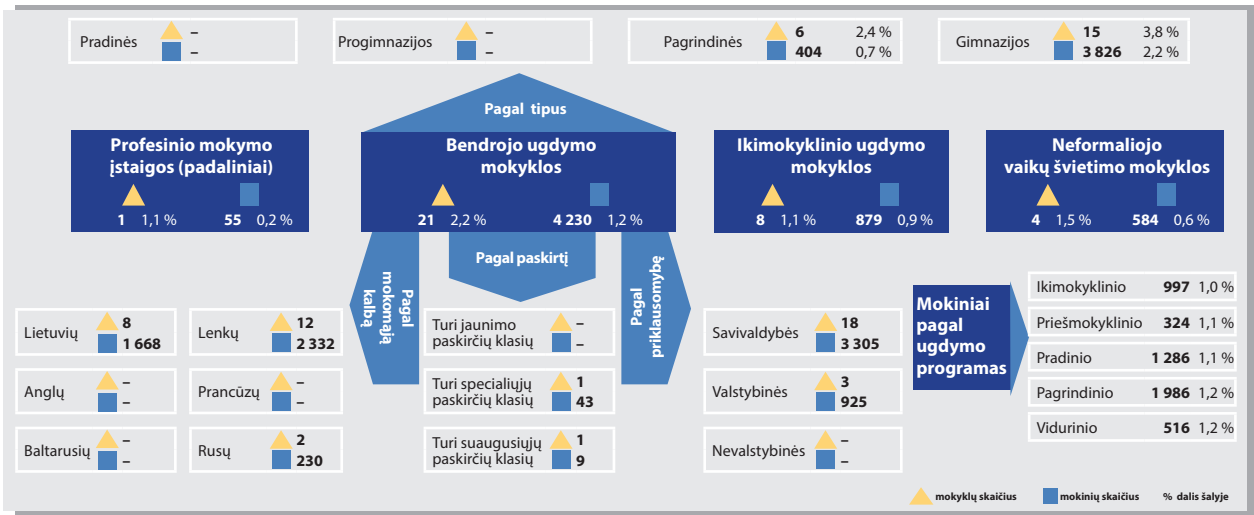
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) nedidėja, ji yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsigyveno 113 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukusių karo pabėgėlių iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 93: 28 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 65 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Kad įtraukusis ugdymas būtų diegiamas sėkmingiau, panaudoti daugiau mokymo lėšų, skirtų pedagogų, dirbančių mokyklose ir pedagoginę-psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose, kvalifikacijai tobulinti, ap rūpinti mokyklas veiksmingam įtraukties procesui organizuoti reikalingomis mokymo ir techninės pagalbos priemonėmis. Dalyvavimas Tūkstantmečio mokyklų programoje padės gerinti mokinių ugdymosi sąlygas, didinti saviraiškos galimybes, naikinti mokymosi pasiekimų skirtumus miesto ir kaimo mokyklose. Modernios, visų mokyklų ir įvairių ugdymosi poreikių mokiniams prieinamos STEAM ugdymo(si) aplinkos sukūrimas, taikant tinklaveikus modelį, leistų pagerinti vidurinio ugdymo programos mokinių chemijos, informacinių technologijų, matematikos ir užsienio kalbos mokymosi pasiekimus. Gerinti mokinių poreikius atitinkančią neformaliojo švietimo programų pasiūlą ir galimybes ją pasinaudoti; ypač atkreipti dėmesį į SUP turinčių mokinių įtraukties didinimą. Toliau tęsti mokyklų tinklo optimizavimo procesą, nes tai kurtų prielaidas pasiekti aukštesnius mokymosi rezultatus, mokytojams sudarytų geresnes darbo ir socialines sąlygas, padėtų subalansuoti pedagoginio personalo pasiskirstymą pagal amžių ir patirtį.

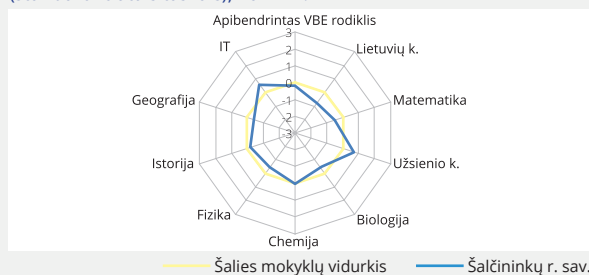
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	13,9↓	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	4,6↑
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	787↑	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	76,5↑
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	21↑	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	13,3↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	16,9↑	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	7,4↓
Mokinių gaunančių finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	16↑	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	0,8↔
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspartų) dalis (proc.)	47,2↑	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	94,7↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	175,8↑	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	1,16↑
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo įstaigose, tenkančios vienam mokytojui (Eur)	50,4↑	Neformaliojo švietimo galimybių mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	84,9↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	17↑	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	98,3↑
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	730↑	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizmininkų skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	0,0
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	4,6↑	Apibendrintas VBE rodiklis	164,3

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

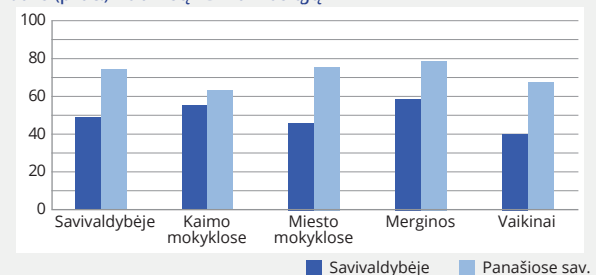
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

PUPP ir VBE rezultatai yra svarbūs savivaldybių bendrojo ugdymo programų įgyvendinimo kokybės rodikliai. Savivaldybės abiturientai gerai išlaikė užsienio kalbos ir informacinių technologijų VBE, chemijos VBE rezultatai taip pat viršijo šalies vidurkį. Tačiau kiti VBE rezultatai yra prastesni. Išlaikiusiųjų 3 ir daugiau VBE dalis yra didesnė kaimo nei miesto mokyklose. Išaugo per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis, tačiau vertinant vietovės požiūriu, išryškėja padidėjęs atotrūkis tarp kaimo ir miesto mokyklų mokinių pasiekimų. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pasiekimai pagal vidutinę gautą įvertinimą dalį atskleidžia pasiekimų netolygumus tarp atskirų mokyklų.

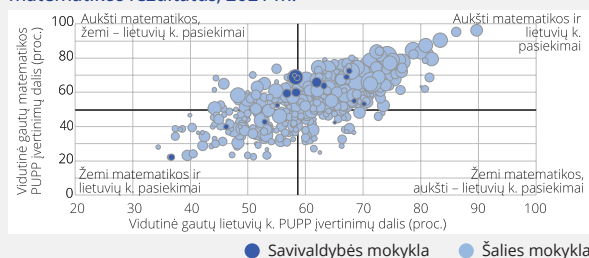
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

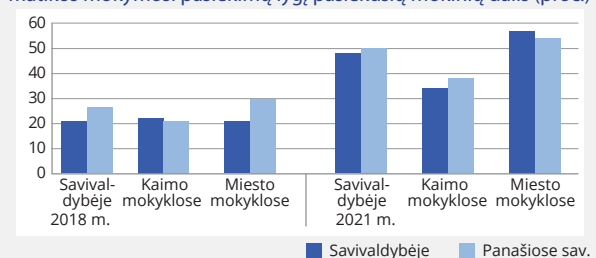
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikisusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

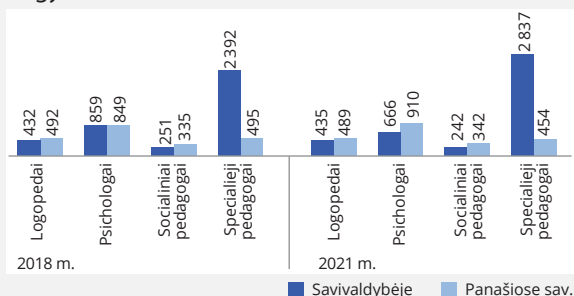

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

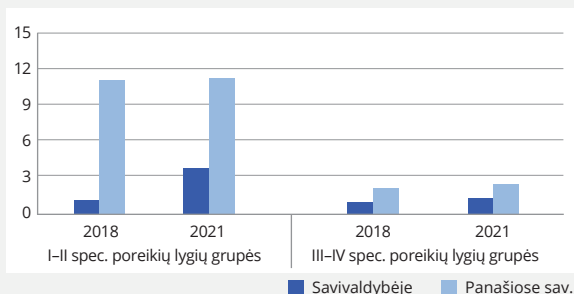

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

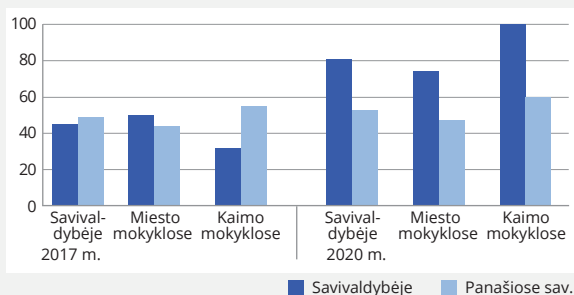
Nuo panašių savivaldybių reikšmingai skiriasi savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičius, tenkantis vienai specialiojo pedagogo pareigybei.

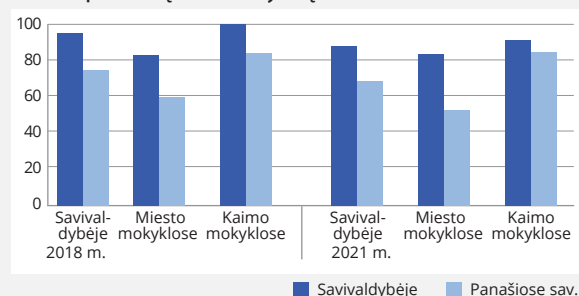
Bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.) nuo visų šių klasių mokinių padidėjo, bet yra mažesnė nei panašių savivaldybių.

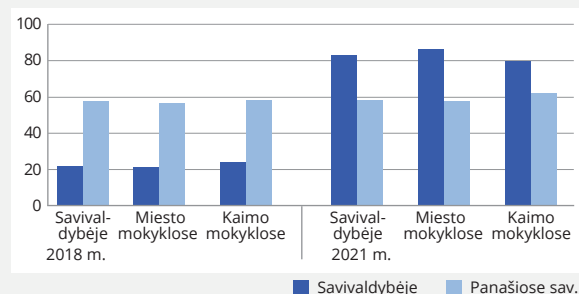
SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) gerokai išaugo (ypač kaimo mokyklose) ir yra didesnė nei panašių savivaldybių.

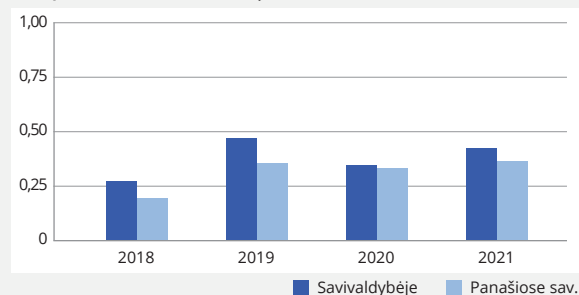
Mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo ir logopedo, dalis (proc.) sumažėjo, bet yra didesnė nei panašių savivaldybių.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) gerokai išaugo ir yra didesnė nei panašių savivaldybių.

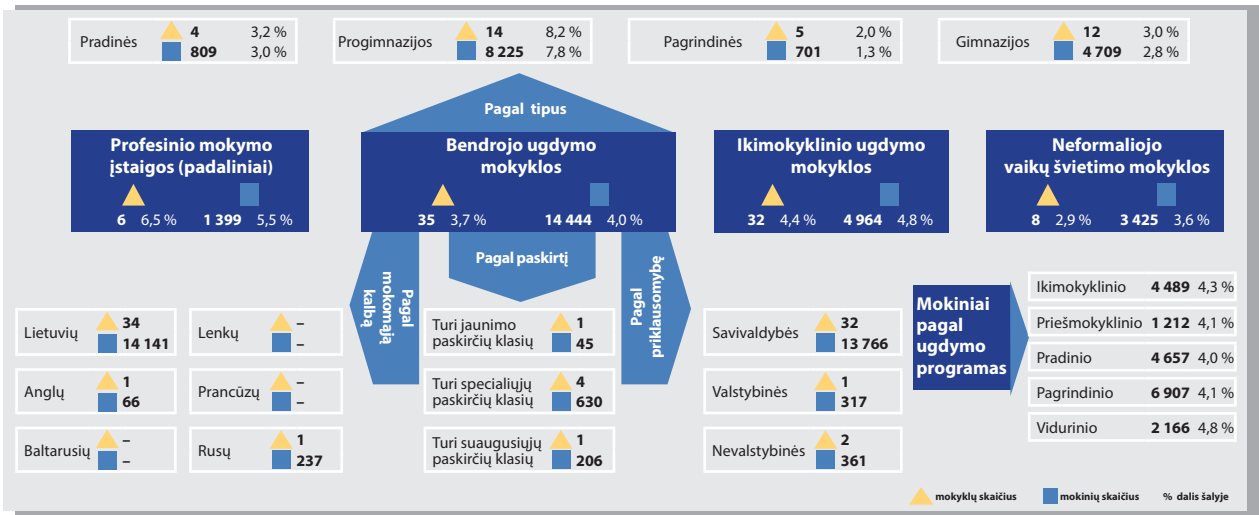
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose ugdomų užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių dalis (proc.) netolygiai didėja ir yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsi-gyveno 65 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 49: 7 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 42 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Siekiant užtikrinti įtraukujį ugdymą, rekomenduojama didinti švietimo pagalbos specialistų skaičių, panaudoti daugiau mokymo lėšų, skirtų švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginę-psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose. Optimizuoti mokytojų vidutinį pamokinio darbo krūvį ir toliau tęsti mokyklų tinklo pertvarkos procesą, kuris būtų orientuotas į aukštesnius mokymosi rezultatus ir geresnį darbo bei socialinių sąlygų pedagoginiam personalui užtikrinimą, tikintis į švietimo įstaigas pritraukti kuo daugiau trūkstamų specialistų. Siekiant gerinti VBE rezultatus (ypač lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos, socialinių mokslų, biologijos ir fizikos), siūloma suplanuoti nuoseklią mokinių žinių stiprinimo strategiją, skatinti mokytojus tobulinti kvalifikaciją ir gerinti ugdymo aplinką. Dalyvaujant Tūkstantmečio mokyklų programoje, nusimatyti priemones, kurios padėtų sustiprinti prastesnius savivaldybės švietimo procesus ir rodiklius. Daugiau dėmesio skirti gabių mokinių ugdymui, skatinant juos dalyvauti dalykinėse nacionalinėse ir tarptautinėse olimpiadose ir konkursuose.

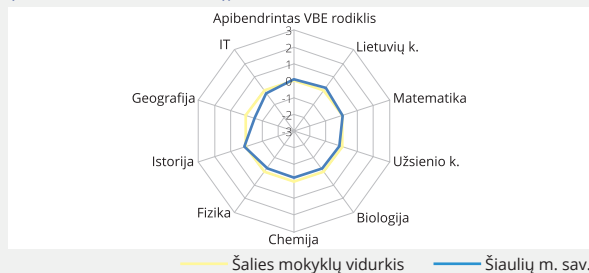
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	4,4↑
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	10↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	889↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	7,7↓
Mokinių gaunančių finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	6↓
Aukštesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	47,3↓
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	54,1↑
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Mokymosi pasiekimų lygis	251,1↑
Dalykinių olimpiadų ir konkursų priziminių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	33,5↓
Apibendrintas VBE rodiklis	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	12↑
	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	768,3↑
	Mokymosi pasiekimų lygis	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	0↑
	Dalykinių olimpiadų ir konkursų priziminių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	7,1↑
			22,7↓
			12,8↓
			0,7↔
			97,2↑
			0,71↓
			70↓
			99,1↑
			19,3
			176,5

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

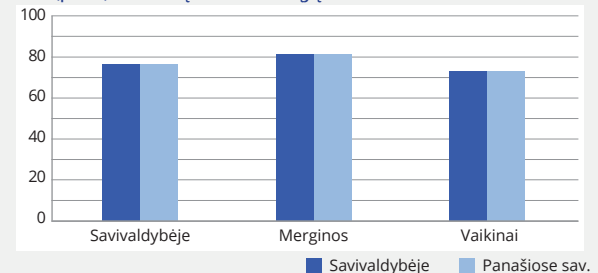
MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMAI

Sutvarkytas mokyklų tinklas, programų įvairovė ir socialinis, ekonominis kontekstas padeda siekti geresnės ugdymo kokybės, tačiau apibendrintas VBE rodiklis ir 6 VBE rezultatai yra žemesni nei šalies. Aukštesni nei šalies išlieka lietuvių kalbos, matematikos ir istorijos VBE rezultatai. 3 ir daugiau VBE išlaikiusių abiturientų dalis atitinka panašių savivaldybių vidurkį. Merginų, išlaikiusių 3 ir daugiau VBE, dalis viršija atitinkamą vaikų rodiklį. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis išaugo, bet yra mažesnė nei panašių savivaldybių. Atkreiptinas dėmesys į PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pasiekimų skirtumus tarp atskirų mokyklų.

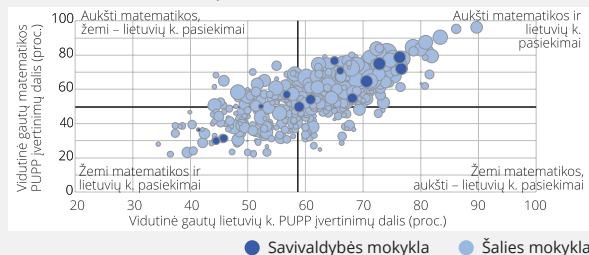
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

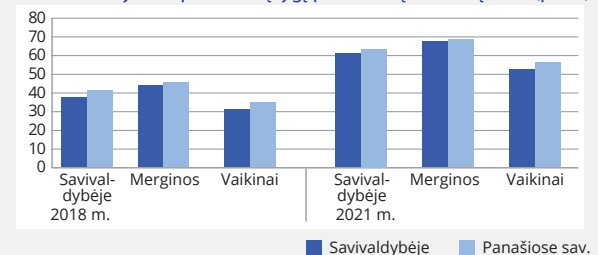
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikisusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

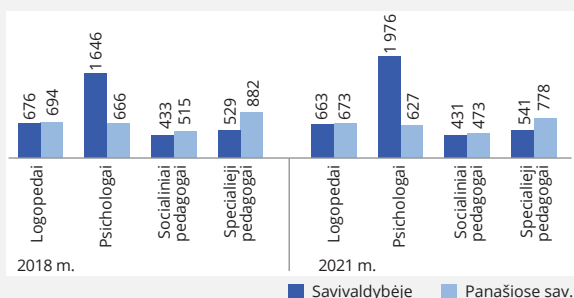

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

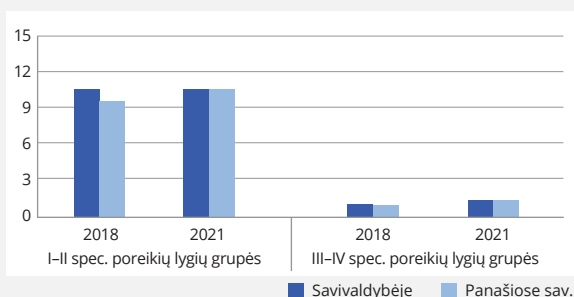

ĮTRAUKIS UGDYMAS

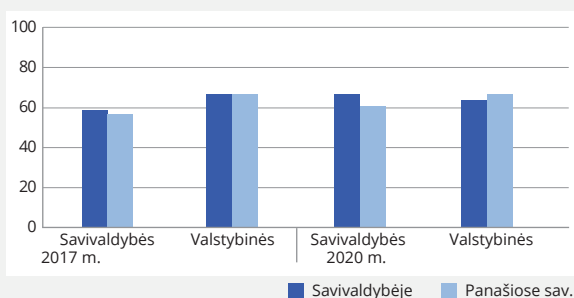
Mokinių skaičius, tenkantis vienai švietimo pagalbos specialisto (išskyrus psichologo) pareigybei, yra mažesnis nei panašių savivaldybių.

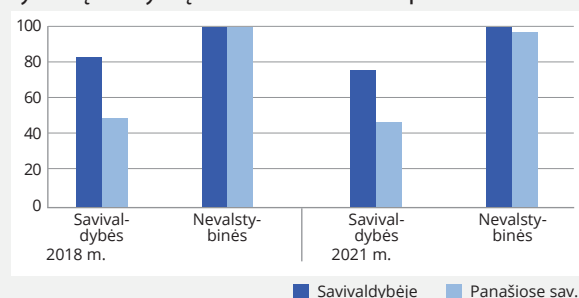
Per trejus metus padidėjo bendrosiose klasėse ugdomų III–IV SUP lygių grupių mokinių dalis (proc.) nuo visų šių klasių mokinių.

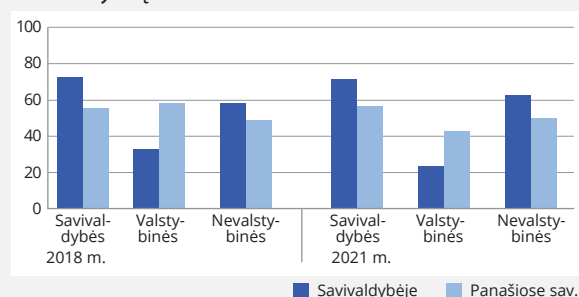
SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) savivaldybės mokyklose išaugo ir yra didesnė nei panašių savivaldybių.

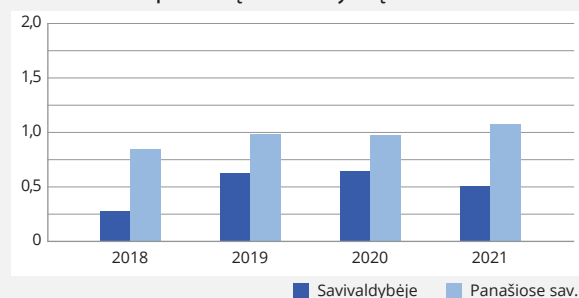
Sumažėjo savivaldybės mokyklų, kuriose yra pradinė klasių, bet nėra suformuotos visų švietimo pagalbos specialistų komandos, dalis (proc.), o nevalstybinių mokyklų rodiklio reikšmė nepasikeitė.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) savivaldybės ir nevalstybinėse mokyklose yra didesnė nei panašių savivaldybių.

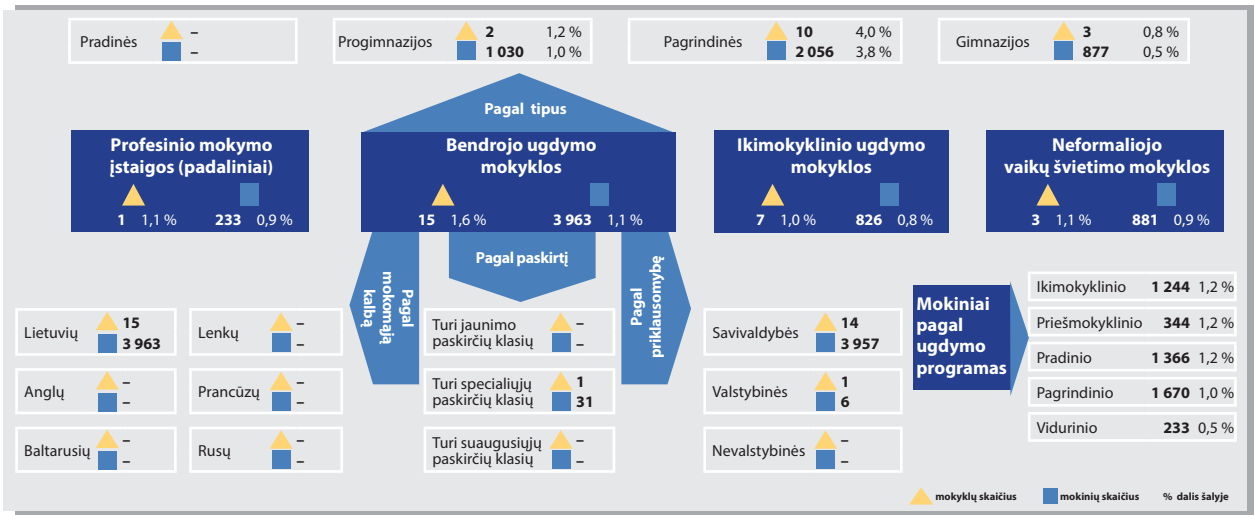
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, ugdomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) anksčiau augo, o 2021 m. sumažėjo ir yra mažesnė nei panašių savivaldybių.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsi-gyveno 689 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 518: 158 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 360 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Rekomenduojama ir toliau kryptingai vykdyti kompleksines priemones, skirtas įtraukiamam ugdymui įgyvendinti: padidinti švietimo pagalbos specialistų skaičių ir SUP mokinių įtrauktį bendrosiose klasėse. Siekiant geresnių ugdymo rezultatų, rekomenduojama daugiau dėmesio skirti gabių mokinių ugdymui, skatinti juos dalyvauti olimpiadose ir konkursuose, neformaliojo švietimo veiklose; atkreipti dėmesį į šiek tiek sumažėjusių aukštos kvalifikacijos mokytojų dalį. Mažinant ugdymo rezultatų skirtumus tarp mokyklų, vaikinių ir merginų, geriau tenkinti individualius mokinių mokymosi poreikius. Gerinti vidurinio ugdymo programos mokinių užsienio kalbos, gamtos mokslų, geografijos ir informacinių technologijų mokymosi pasiekimus.

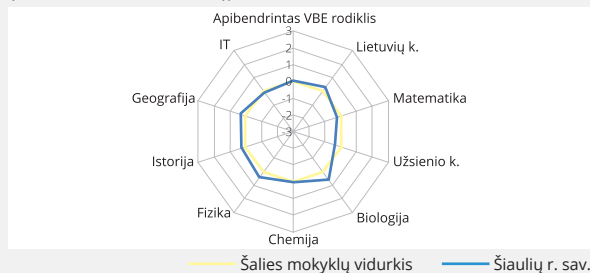
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	100 mokinių
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalbai tenkančios įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	100 mokinių
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	100 mokinių
Mokinių gaunančių finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	100 mokinių
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	100 mokinių
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	100 mokinių
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalbai tenkančios įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	100 mokinių
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	100 mokinių
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Dalykinių olimpiadų ir konkursų priziminių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	100 mokinių
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius		100 mokinių
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)		100 mokinių
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis		100 mokinių
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)		100 mokinių
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)		100 mokinių
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Dalykinių olimpiadų ir konkursų priziminių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių		100 mokinių
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)			100 mokinių
Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			100 mokinių
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			100 mokinių
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			100 mokinių
Dalykinių olimpiadų ir konkursų priziminių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių			100 mokinių
Apibendrintas VBE rodiklis			100 mokinių

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

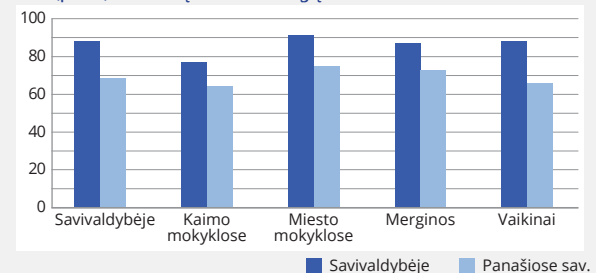
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

PUPP ir VBE rezultatai yra svarbūs savivaldybių bendrojo ugdymo programų įgyvendinimo kokybės rodikliai. Ir apibendrintas VBE rodiklis, ir 6 VBE rezultatai yra aukštesni nei šalies. Žemesni nei šalies yra užsienio kalbos, matematikos ir informacinių technologijų VBE rezultatai. 3 ir daugiau VBE išlaikiusių abiturientų dalis yra didesnė nei panašių savivaldybių, bet matyti skirtumas tarp miesto ir kaimo mokyklų. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis išaugo, bet yra mažesnė nei panašių savivaldybių. Atkreiptinas dėmesys į PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pasiekimų skirtumus tarp atskirų mokyklų.

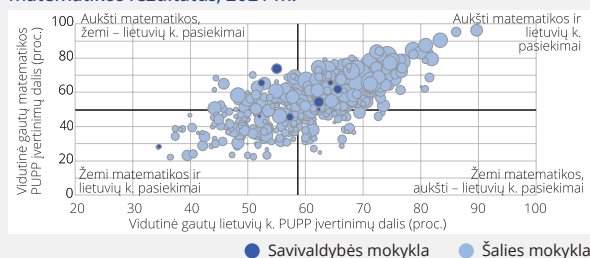
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

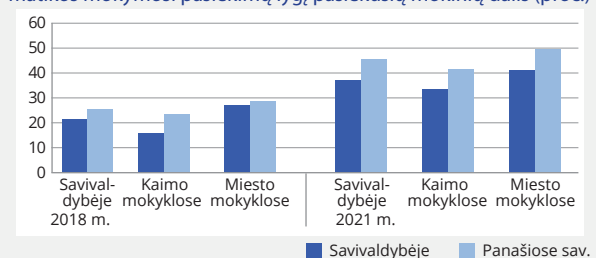
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikisusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

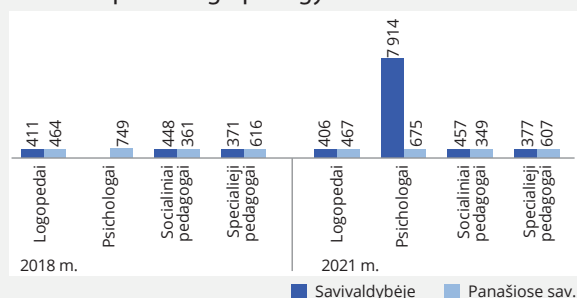

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

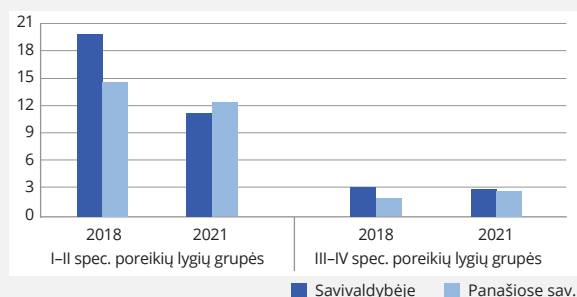

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

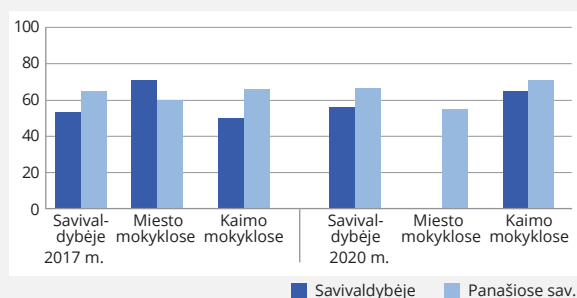
Mokinių skaičius, tenkantis vienai logopedo pareigybei, šiek tiek sumažėjo. Nuo panašių savivaldybių ypač skiriasi savivaldybės mokinių skaičius, tenkantis vienai psichologo pareigybei.

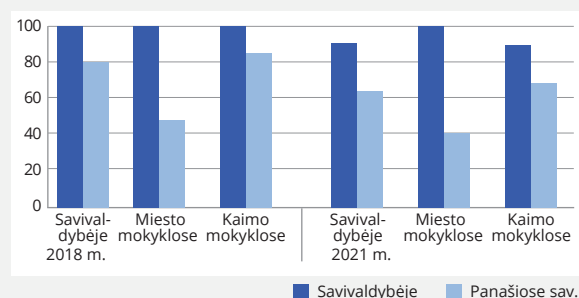
Bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.) nuo visų šių klasių mokinių sumažėjo.

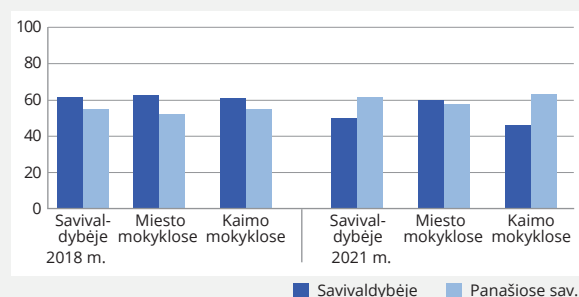
Kaimo mokyklų SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) išaugo, o miesto mokyklose tokių mokinių nebuvo.

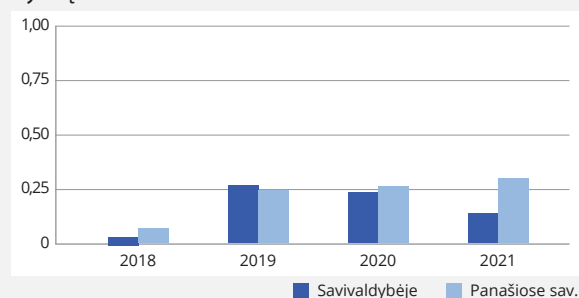
Mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra suformuotos visų švietimo pagalbos specialistų komandos, dalis (proc.) šiek tiek sumažėjo.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) sumažėjo ir yra mažesnė nei panašių savivaldybių.

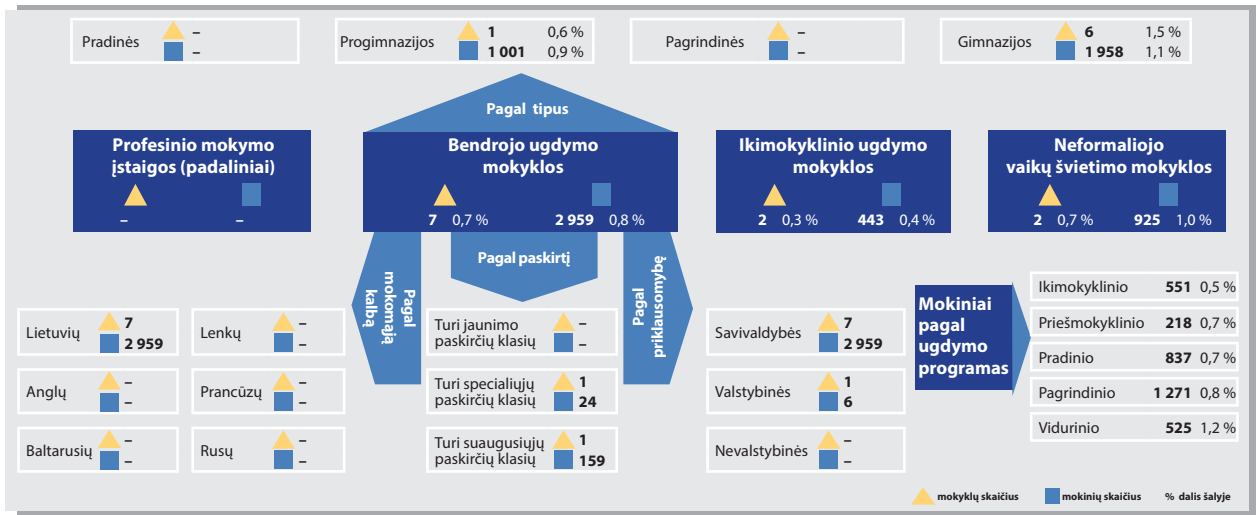
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, ugdomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) 2021 m. buvo mažesnė nei panašių savivaldybių.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsiyveno 141 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukęs karo pabėgėlis iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 131: 57 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 74 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Rekomenduojama ir toliau kryptingai vykdyti kompleksines priemones, skirtas įtraukiamam ugdymui įgyvendinti: stiprinti švietimo pagalbos specialistų komandas, didinti SUP mokinių įtrauktį bendrosiose klasėse. Gerinti ugdymo karjerai, profesinio informavimo ir konsultavimo kokybę ir taip skatinti mokinius toliau mokytis baigus 10 klasę. Mažinant ugdymo rezultatų skirtumus tarp mokyklų, geriau tenkinti individualius mokinių mokymosi poreikius. Gerinti vidurinio ugdymo programos mokinių užsienio kalbos, matematikos ir informacinių technologijų mokymosi pasiekimus. Optimizuoti mokytojų vidutinį pamokinio darbo krūvį ir toliau tęsti mokyklų tinklo optimizavimo procesą, nes tai kurtų prielaidas pasiekti aukštesnius mokymosi rezultatus, mokytojams sudarytų geresnes darbo ir socialines sąlygas ir padėtų subalansuoti pedagoginio personalo pasiskirstymą pagal amžių ir patirtį. Didinti neformaliojo švietimo galimybėmis mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalį.

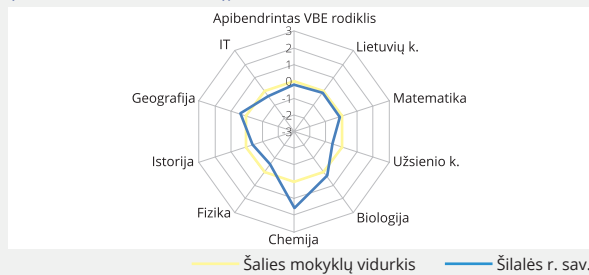
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metandininkų ir mokytojų eks partų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotų mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių
Vidutinės savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metandininkų ir mokytojų eks partų) dalis (proc.)	Mokytojų vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotų mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybes mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	
Mokytojų vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius		
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)		
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis		
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Neformaliojo švietimo galimybes mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)		
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)		
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių		
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)			
Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			
Neformaliojo švietimo galimybes mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			
Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių			
Apibendrintas VBE rodiklis			

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

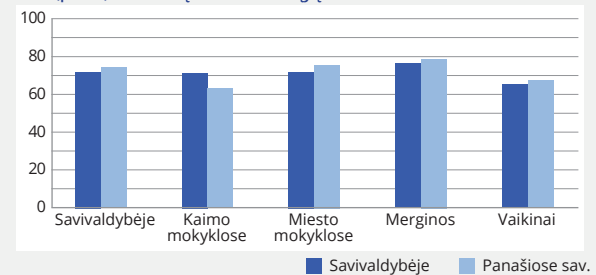
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Pagal aukštos kvalifikacijos mokytojų dalį (proc.) ir pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotų mokymo lėšų dalį, savivaldybė yra tarp trečdaliao geriausių savivaldybių, tačiau šie rodikliai nekoreliuoja su VBE rezultatais. Apibendrintas VBE rodiklis ir 6 VBE rezultatai yra prastesni už šalies, geresni už šalies – chemijos, biologijos ir geografijos VBE. Išlaikiusių 3 ir daugiau VBE abiturientų dalis yra mažesnė nei panašių savivaldybių, matyti skirtumas tarp vaikinų ir merginų pasiekimų. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis yra didesnė už panašių savivaldybių, tačiau išlieka didelis pasiekimų atotrūkis tarp kaimo ir miesto mokyklų. Pasiekimų atotrūkius tarp atskirų mokyklų atskleidžia ir PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos vidutinės gautų įvertinimų dalies rodiklis.

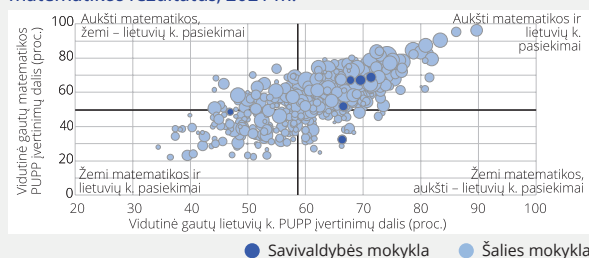
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

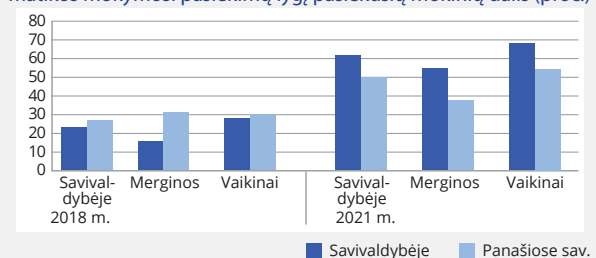
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikisusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

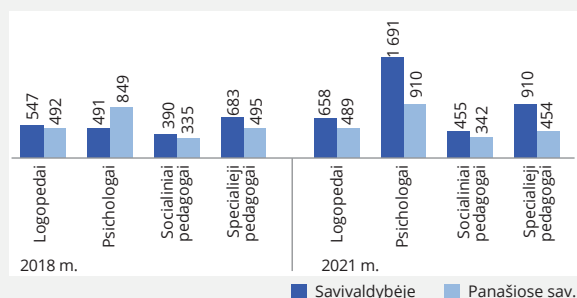
Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

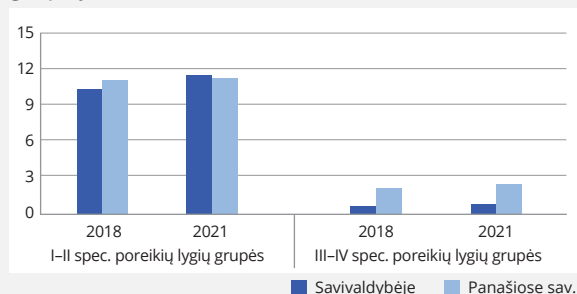

ĮTRAUKIS UGDYMAS

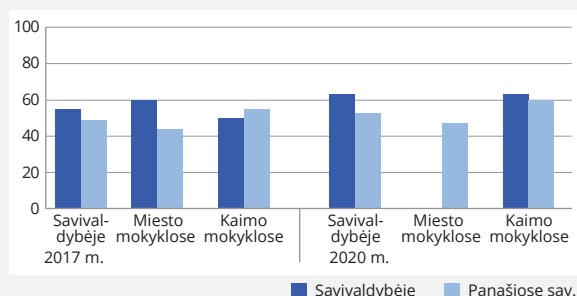
Padidėjo vienai bendrojo ugdymo mokyklų švietimo pagalbos specialisto pareigybei (psichologo – ypač reikšmingai) tenkantis mokinių skaičius.

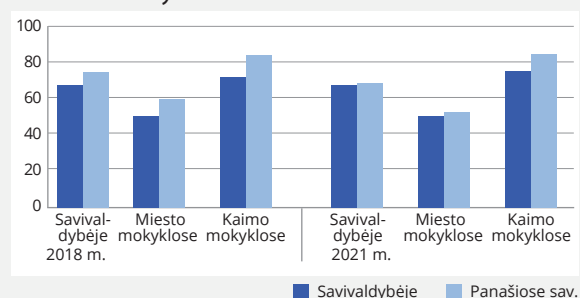
Bendrosiose klasėse ugdomų I ir II SUP lygių grupių mokinių dalis (proc.) nuo visų šių klasių mokinių yra didesnė nei panašiose savivaldybėse, III ir IV lygių grupių – mažesnė.

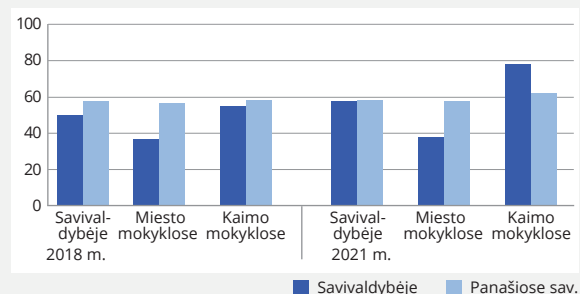
Kaimo mokyklose padidėjo SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.). Miesto mokyklose tokių mokinių nėra.

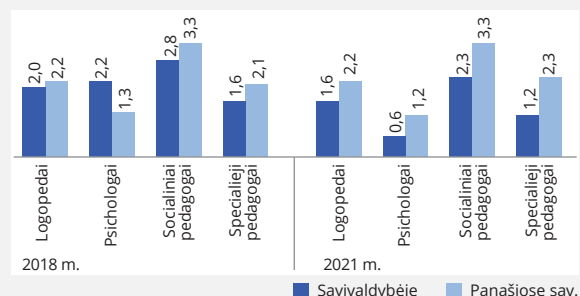
Mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo ir logopedo, dalis (proc.) yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

Padidėjo neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusį SUP turinčių mokinių dalis (proc.), ypač kaimo mokyklose.

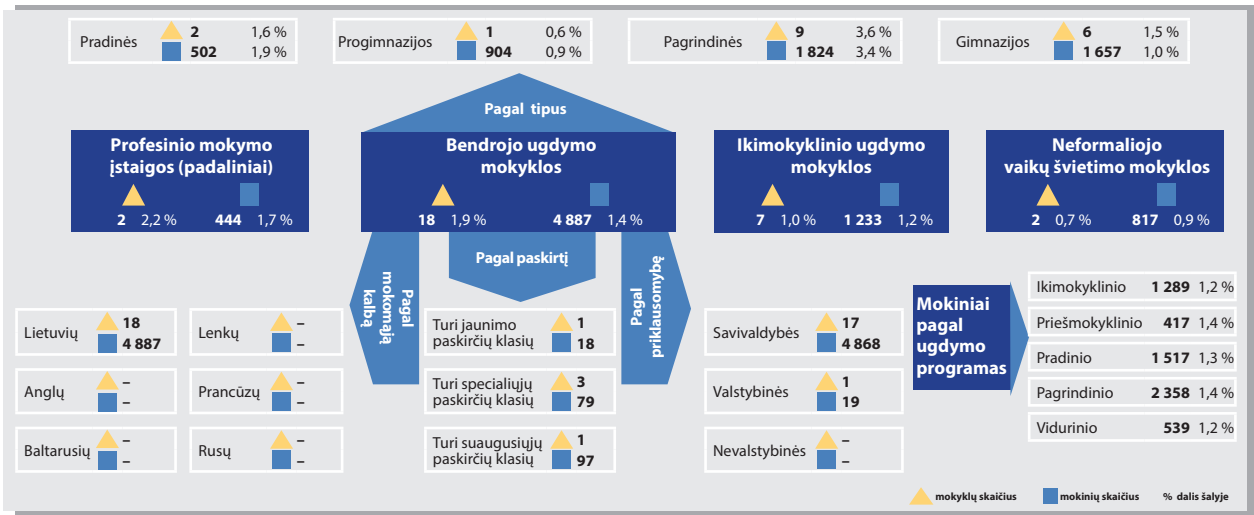
Sumažėjo švietimo pagalbos specialistų etatinių vienetų skaičius, tenkantis 1 000 mokinių.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsigyveno 51 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukęs karo pabėgėlis iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 37: 9 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 28 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Siekiant sukurti sąlygas kiekvienam mokiniui įgyti aukštesnius pasiekimus, suteikiančius tvirtus ir tvarius žinių pagrindus, analizuoti prastesnių nei šalies VBE rezultatų priežastis ir planuoti žingsnius, kad pagerėtų užsienio kalbos, fizikos, istorijos, informacinių technologijų, lietuvių kalbos ir matematikos VBE rezultatai. Rengiantis kokybiškam įtraukiamam ugdymui, ieškoti galimybių suformuoti visų švietimo pagalbos specialistų komandas mokyklose, panaudoti daugiau mokymo lėšų švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginę psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose, mažinti mokinių skaičių, tenkanti vienam švietimo pagalbos specialisto (ypač psichologo) etatui, plėsti neformaliojo vaikų švietimo programų, atliepančių SUP mokinių saviraiškos poreikius, pasiūlą miesto mokyklose. Telkti mokyklas dalyvauti Tūkstantmečio mokyklų programoje, siekiant sukurti modernias mokymosi aplinkas, o panaudojant daugiau mokymo lėšų mokymo priemonėms įsigyti, aprūpinti mokyklas šiuolaikiškoms mokymo priemonėms. Atkreipti dėmesį į kaimo ir miesto mokyklų, vaikinių ir merginų pasiekimų atotrūkius, kuriuos padėtų įveikti veiksminga tinklaveika, skatinanti mokyklas jungtis į tinklus, kuriančius naujus kokybiško bendradarbiavimo ryšius. Didinti 3–5 metų amžiaus vaikų institucinio ugdymo aprėptį.

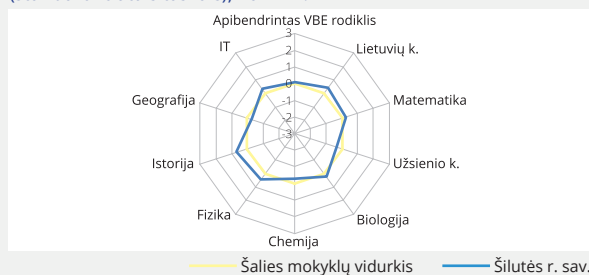
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metandinė ir mokytojų ekspartų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	4,8↓
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	14,3↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo įstaigoms, mokymosi ir pedagoginei psichologinei pagalbai tenkančios įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	826↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai šalyje mokytis pareiškusių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	15,5↑
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	8,4↑
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metandinė ir mokytojų ekspartų) dalis (proc.)	Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdymui švietimo įstaigose, dalis (proc.)	2,3↓
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	176,4
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo įstaigoms, mokymosi ir pedagoginei psichologinei pagalbai tenkančios įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybes mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	67,2↓
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	96,7↓
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Vienai šalyje mokytis pareiškusių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	2,3
Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Apibendrintas VBE rodiklis	176,4

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

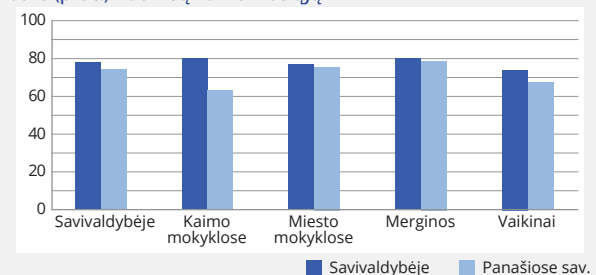
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Švietimo pažangos savivaldybės lygmeniu vertinimas, švietimo įstaigų tinklo pokyčiai – prielaidos siekti aukštesnės ugdymo kokybės. Geriausiai išlaikyti istorijos, lietuvių kalbos ir literatūros, fizikos, informacinių technologijų, matematikos, prasčiau – geografijos, užsienio kalbos, chemijos VBE. Apibendrintas VBE rodiklis yra šiek tiek geresnis už šalies. 3 ir daugiau VBE išlaikiusių abiturientų dalis yra didesnė nei panašiose savivaldybėse, ypač kaimo mokyklose. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis reikšmingai paaugo ir tapo didesnė nei panašiose savivaldybėse, tačiau išryškėjo dideli merginų ir vaikinų pasiekimų skirtumai. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos vidutinių įvertinimų dalių rodikliai atskleidžia atskirų mokyklų pasiekimų netolygumus.

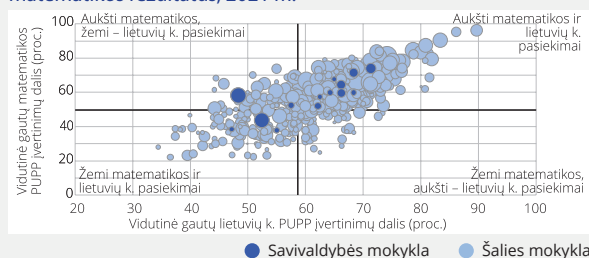
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

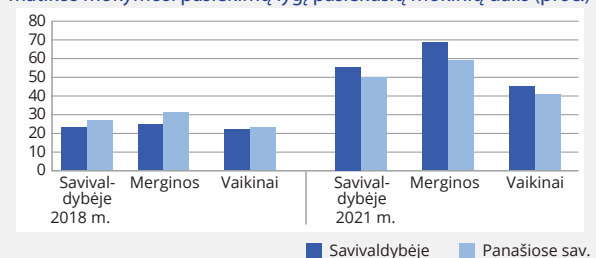
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

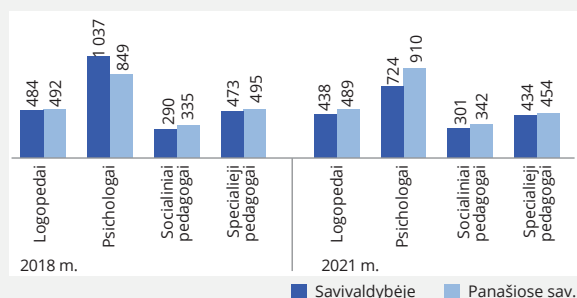

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

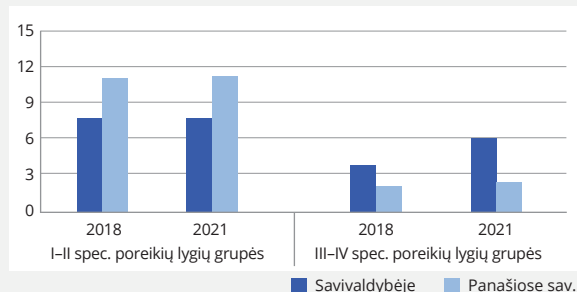

ĮTRAUKIS UGDYMAS

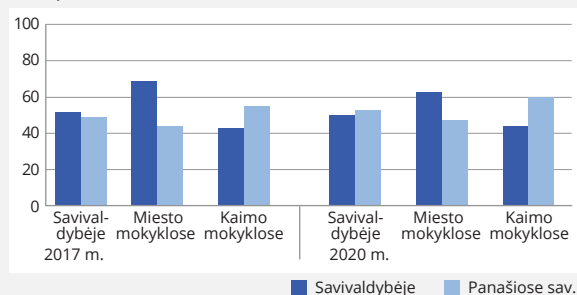
Mokinių skaičius, tenkantis vienai bendrojo ugdymo mokyklų švietimo pagalbos specialisto pareigbei, yra mažesnis nei panašiose savivaldybėse.

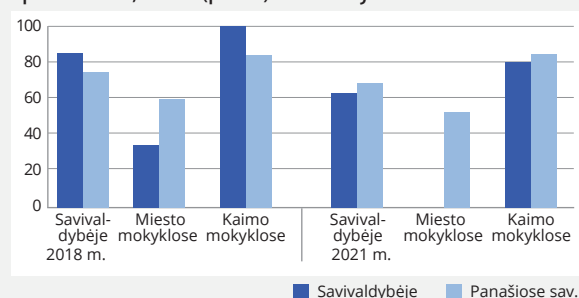
Bendrosiose klasėse ugdomų I ir II SUP lygių grupių mokinių dalis (proc.) nuo visų šių klasių mokinių yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse, III ir IV lygių grupių – didesnė.

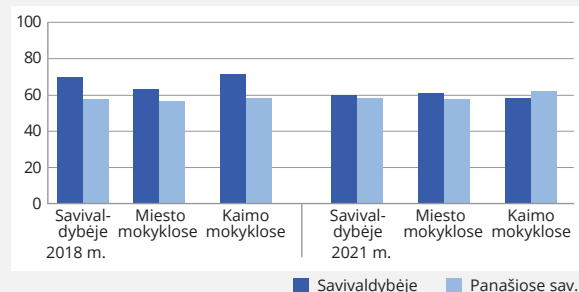
Kaimo mokyklose SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) yra gerokai mažesnė nei miesto, taip pat nei kaimo mokyklų panašiose savivaldybėse.

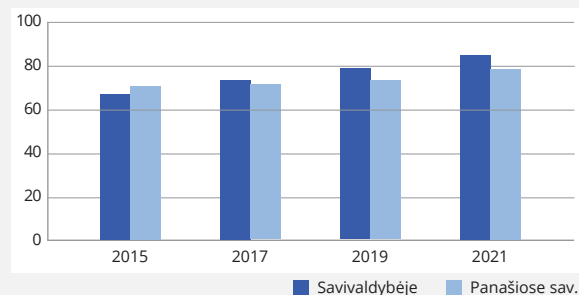
Miesto mokyklose, kuriose yra pradinė klasių, dirba visi reikiami švietimo pagalbos specialistai, o kaimo mokyklų, kuriose dirba ne visi švietimo pagalbos specialistai, dalis (proc.) sumažėjo.

Sumažėjo neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudusių SUP mokinių dalis (proc.), ypač kaimo mokyklose, tačiau miesto mokyklose ši dalis išliko didesnė nei panašiose savivaldybėse.

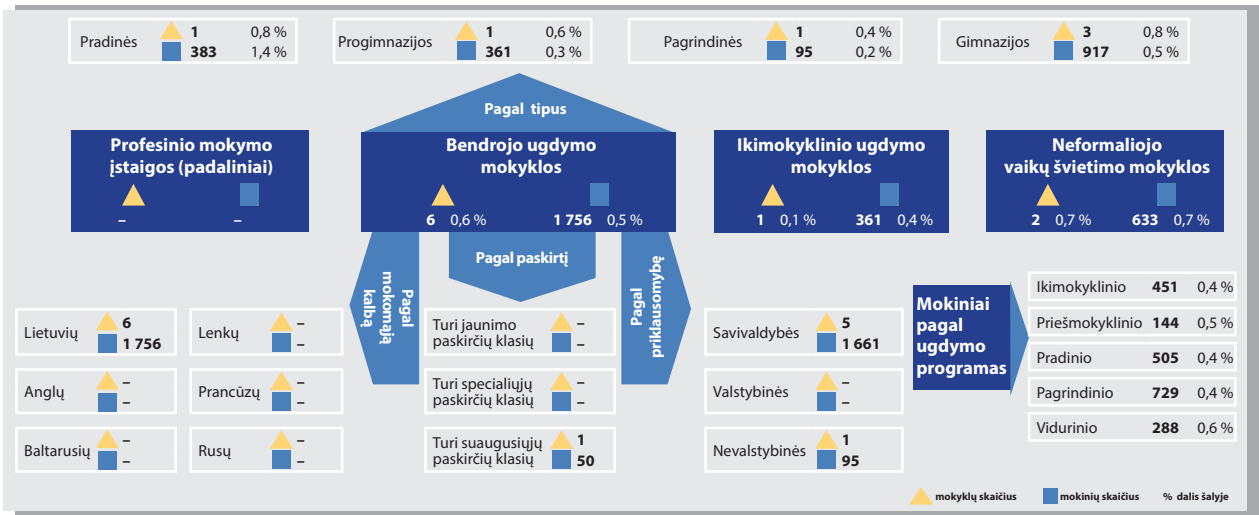
Nuosekliai didėja III ir IV SUP lygių mokinių, ugdomų bendrojo ugdymo bendrosiose mokyklose, dalis (proc.) nuo visų šių lygių mokinių.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsigyveno 226 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 144: 51 buvo ugdomas pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 93 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Kurti palankias įtraukties sąlygas kiekvienam mokiniui ugdytis pagal jo poreikius ir galimybes: skatinti mokytojų asmeninį profesinį augimą, tikslingai panaudojant mokymo lėšas pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti; įgalinti mokyklų pedagoginius darbuotojus (mokytojus ir pagalbos mokiniui specialistus) bendradarbiauti; kurti ugdymo(si) metodų įvairovę; kuo anksčiau atpažinti individualius ugdymo(si) poreikius ir pagal kiekvieno galias ugdyti įvairių ugdymosi poreikių turinčius mokinius (tarp jų – ir gabiuosius); panaudoti daugiau mokymo lėšų mokymo priemonėms įsigyti ir aprūpinti mokyklas veiksmingam įtraukties procesui organizuoti reikalingomis mokymo ir techninės pagalbos priemonėmis; ieškoti būdų į mokyklas pritraukti daugiau švietimo pagalbos specialistų (tarp jų – ir ugdymo karjerai), padėsiančių laiku suteikti reikiamą pagalbą ir užtikrinsiančių mokymosi tęstinumą, mokiniams (taip pat ir SUP) baigus pagrindinio ugdymo programą. Tęsti mokyklų tinklo pertvarką, pertvarkant ar reorganizuojant mažas mokyklas, didinant 3–5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, aprėptį. Dalyvaujant Tūkstantmečio mokyklų programoje, sukurti ir įgyvendinti tinklaveikos modelį, padėsiantį sumažinti mokinių pasiekimų netolygumus.

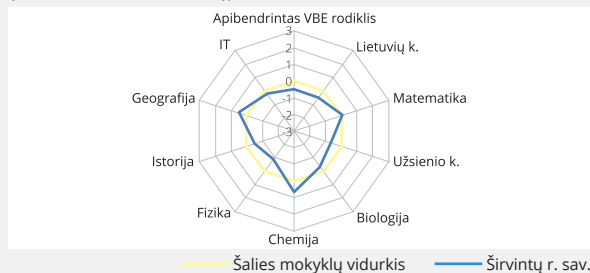
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiamose įstaigose; tenkančios vienam mokiniui (Eur)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	2,2↓
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis; tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	13,8↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	880↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	14,7↑
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokytojų vidutinis metinis kontaktinis mokymosi intensyvumas (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	3,9↑
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspartų) dalis (proc.)	Mokytojų mokymosi intensyvumas (kv. m)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	50↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos; tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Mokytojų mokymosi intensyvumas (kv. m)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	72,8↑
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiamose įstaigose; tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Mokytojų mokymosi intensyvumas (kv. m)	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	184,4↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis; tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Mokytojų mokymosi intensyvumas (kv. m)	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	22↑
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Mokytojų mokymosi intensyvumas (kv. m)	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizmininkų skaičius; tenkantis 10 tūkst. mokinių	14,9↑
Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Mokytojų mokymosi intensyvumas (kv. m)	Apibendrintas VBE rodiklis	743,5↑
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Mokytojų mokymosi intensyvumas (kv. m)		1,7↑
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Mokytojų mokymosi intensyvumas (kv. m)		0↑
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	Mokytojų mokymosi intensyvumas (kv. m)		21,2↑
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokytojų mokymosi intensyvumas (kv. m)		12,2↑
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Mokytojų mokymosi intensyvumas (kv. m)		0,6↔
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Mokytojų mokymosi intensyvumas (kv. m)		92,2↑
Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	Mokytojų mokymosi intensyvumas (kv. m)		0,31↓
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	Mokytojų mokymosi intensyvumas (kv. m)		61,8↑
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	Mokytojų mokymosi intensyvumas (kv. m)		98,6↑
Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizmininkų skaičius; tenkantis 10 tūkst. mokinių	Mokytojų mokymosi intensyvumas (kv. m)		20,2↓
Apibendrintas VBE rodiklis	Mokytojų mokymosi intensyvumas (kv. m)		143,5

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

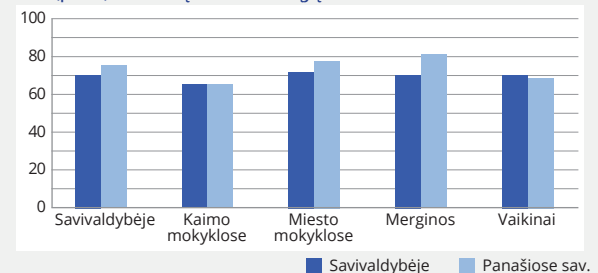
MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMAI

VBE ir PUPP įvertinimai rodo tiesioginius švietimo rezultatus. Savivaldybės apibendrintas VBE rodiklis ir 6 VBE rezultatai yra žemesni, o chemijos, geografijos ir matematikos VBE rezultatai – aukštesni už šalies. Abiturientų, išlaikiusių 3 ir daugiau VBE, dalis yra didesnė miesto mokyklose nei kaimo. Vaikinių ir merginų, išlaikiusių 3 ir daugiau VBE, dalys yra vienodos. Išaugo per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis, tačiau vertinant vietovės požiūriu, išryškėja padidėjęs atotrūkis tarp kaimo ir miesto mokyklų. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pasiekimai pagal vidutinę gautų įvertinimų dalį atskleidžia atskirų mokyklų pasiekimų netolygumus.

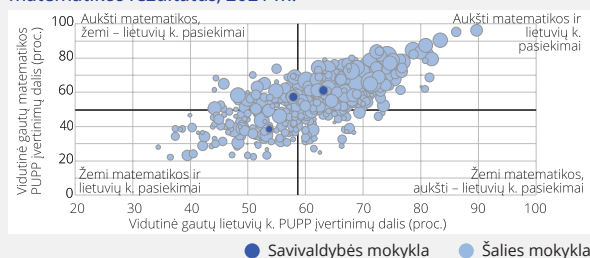
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

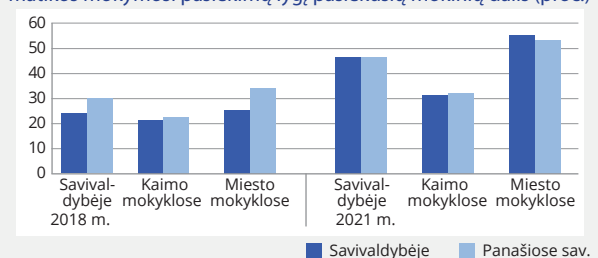
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikiusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

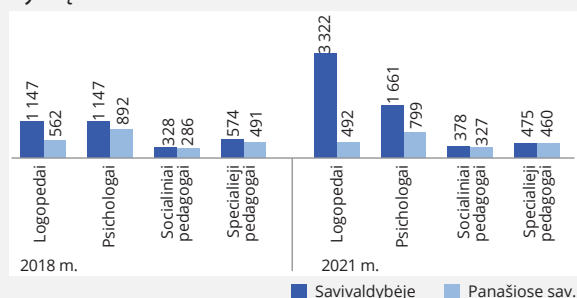

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

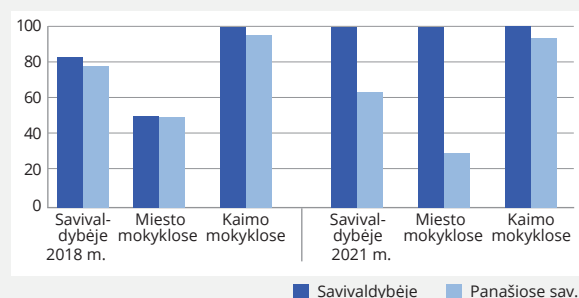

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

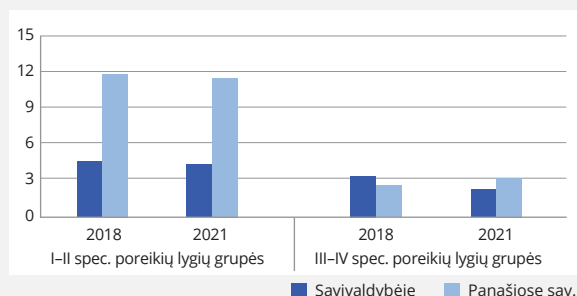
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičius, tenkantis vienai logopedo ir psichologo pareigybei, reikšmingai skiriasi nuo panašių savivaldybių.

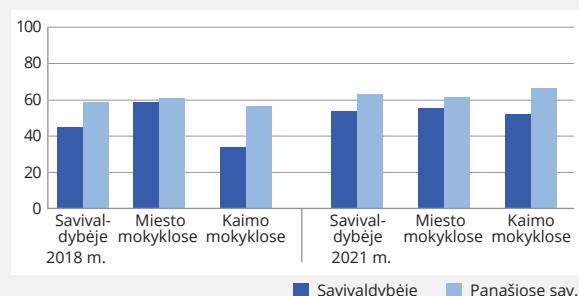
Savivaldybės mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra suformuotos visų švietimo pagalbos specialistų komandos, dalis išaugo iki 100 proc.

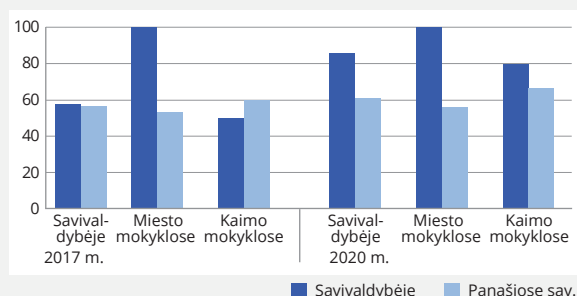
Bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.) nuo visų šių klasių mokinių sumažėjo ir yra mažesnė nei panašių savivaldybių.

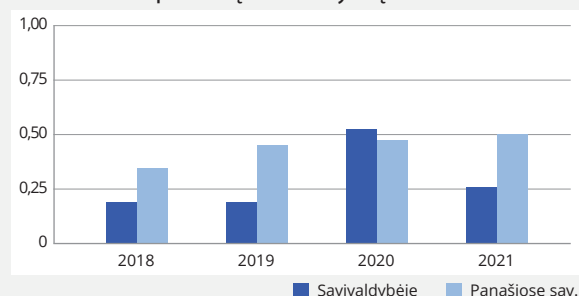
Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusį SUP turinčių mokinių dalis (proc.) kaimo mokyklose išaugo, o miesto – šiek tiek sumažėjo.

SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) išaugo. Kaimo mokyklose ši dalis taip pat išaugo ir yra didesnė nei panašių savivaldybių.

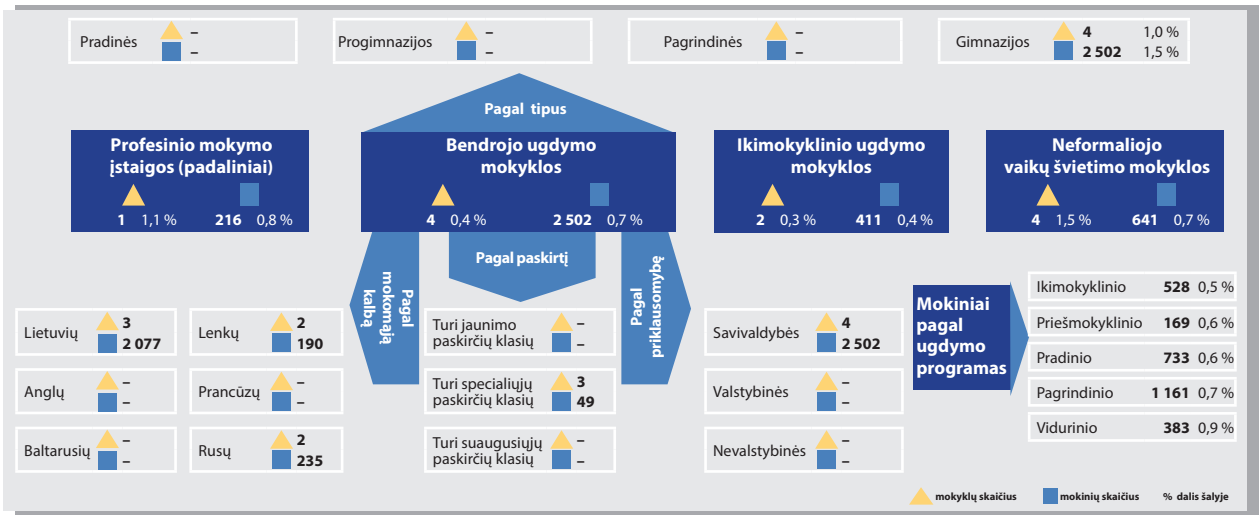
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, ugdomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) paskutiniaisiais metais sumažėjo ir yra mažesnė nei panašių savivaldybių.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsi-gyveno 58 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 24: 5 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 19 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Siekiant aukštesnių lietuvių kalbos ir literatūros, užsienio k., fizikos, biologijos, istorijos ir informacinių technologijų VBE rezultatų, būtina analizuoti ir šalinti priežastis, neigiamai veikiančias mokymosi pasiekimus. Siūloma vykdyti vidurinio ugdymo programos mokinių mokymo(si) veiksmingumo ir individualios pažangos stebėseną, analizuoti kiekvienos mokyklos ugdymo rezultatų tendencijas ir numatyti priemones situacijai pagerinti, panaudoti daugiau mokymo lėšų, skirtų mokymo priemonėms įsigyti, ir stiprinti mokytojų dalykines kompetencijas, siekiant užtikrinti kokybišką išsilavinimą, mažinant skirtumus tarp miesto ir kaimo. Siekiant pasirengti įtraukiamam ugdymui, ieškoti galimybių padidinti mokyklose dirbančių švietimo pagalbos specialistų skaičių, panaudoti daugiau mokymo lėšų, skirtų švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginę psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose. Būtina skirti didesnę dėmesį ugdymui karjerai, profesiniam informavimui ir konsultavimui, kad kuo daugiau mokinių toliau mokytųsi po pagrindinio ugdymo programos ir mažėtų tęsiančių mokslą SUP mokinių atskirtis kaimo ir miesto mokyklose. Sudaryti sąlygas mokiniams dalyvauti neformaliojo švietimo veiklose, didinant mokinių poreikius atitinkančių neformaliojo vaikų švietimo programų pasiūlą.

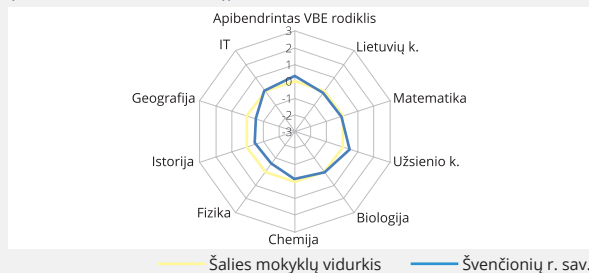
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	11,1↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	7,5↓
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	11,1↓
Mokinių gaunančių finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	794↑
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	18,2↓
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	16,5↓
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	58,7↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	49,4↑
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizinių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	231,3↑
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius		63↓
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)		15,8↔
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis		736,7↑
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)		1,8↑
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)		0↑
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizinių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių		18,1↓
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)			8,7↓
Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			0,8↔
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			93,1↑
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			0,61↓
Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizinių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių			74,7↑
			98,9↔
			9,0
			189,6

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

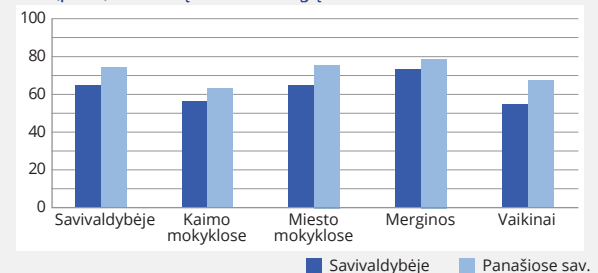
MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMAI

PUPP ir VBE rezultatai yra svarbūs savivaldybių bendrojo ugdymo programų įgyvendinimo kokybės rodikliai. Apibendrinto VBE rodiklio reikšmė ir trijų VBE rezultatai (užsienio kalbos, biologijos ir informacinių technologijų) yra geresni nei šalies, kitų VBE rezultatai – prastesni. 3 ir daugiau VBE išlaikiusių abiturientų dalis yra mažesnė nei panašių savivaldybių, matyti skirtumai tarp miesto ir kaimo mokyklų, vaikų ir merginų. Merginų, išlaikiusių 3 ir daugiau VBE, dalis viršija atitinkamą vaikų rodiklį. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis išaugo ir yra didesnė nei panašių savivaldybių.

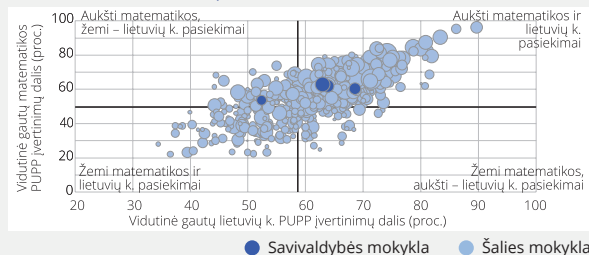
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

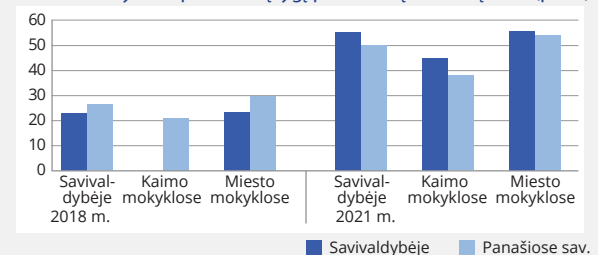
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikiusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

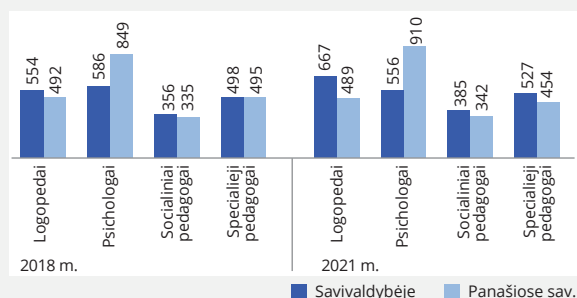

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

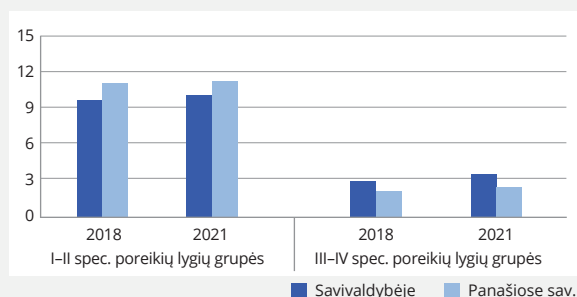

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

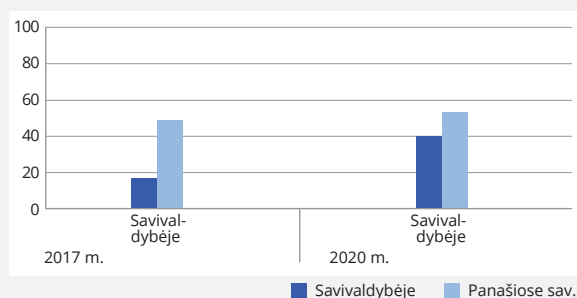
Mokinių skaičius, tenkantis vienai logopedo, socialinio pedagogo ir specialiojo pedagogo pareigybei, išaugo, o psichologo pareigybei – sumažėjo.

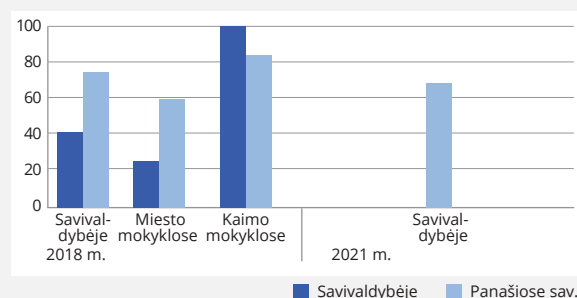
Bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.) nuo visų šių klasių mokinių išaugo.

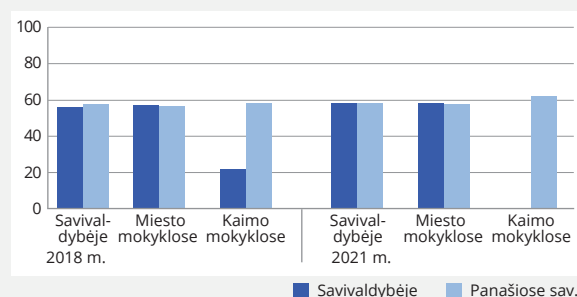
SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) išaugo, bet yra mažesnė nei panašių savivaldybių.

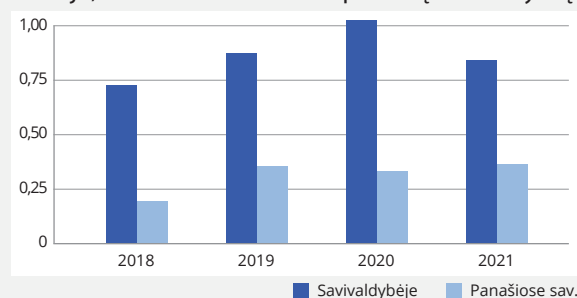
Nebeliko pradinė klasių turinčių mokyklų, kurios neturi visų švietimo pagalbos specialistų komandos: rodiklio reikšmė nuo 40 proc. pakito iki 0 proc.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) šiek tiek paaugo ir atitinka panašių savivaldybių vidurkį.

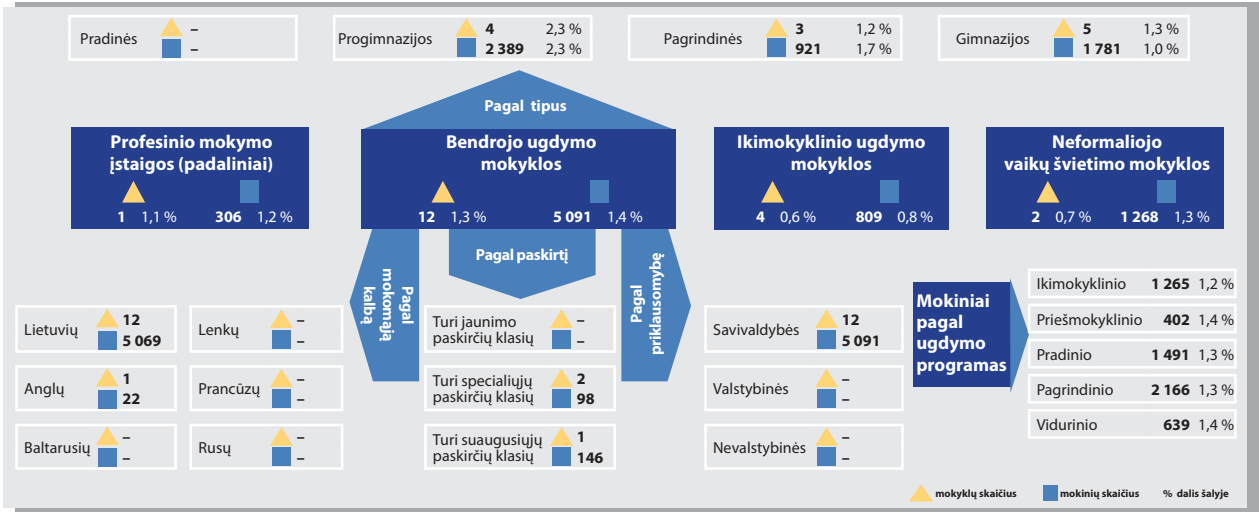
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, ugdomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) netolygiai augo, paskutiniaisiais metais sumažėjo, bet buvo didesnė nei panašių savivaldybių.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsi-gyveno 86 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 52: 9 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 43 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Siekiant visapusiškai pasirengti įtraukiojo ugdymo užtikrinimui, būtina didinti švietimo pagalbos specialistų skaičių, priimti reikiamus sprendimus esamai situacijai gerinti. Būtina siekti užsibrėžtų savivaldybės švietimo įstaigų tinklo pertvarkos prioritetinių kryptių, išnaudoti visas Tūkstantmečio mokyklų programos teikiamas švietimo įstaigų tobulinimo ir ugdymo kokybės gerinimo galimybes. Nuolatinė savivaldybės švietimo būklės stebėseną kurti prielaidas pasiekti aukštesnius mokymosi rezultatus, mokytojams sudarytų geresnes darbo bei socialines sąlygas ir padėtų subalansuoti pedagoginio personalo pasiskirstymą pagal amžių ir patirtį. Siūloma daugiau dėmesio skirti gabių mokinių ugdymui, skatinant juos dalyvauti dalykinėse olimpiadose ir konkursuose. Rekomenduojama didinti 3–5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, aprėptį.

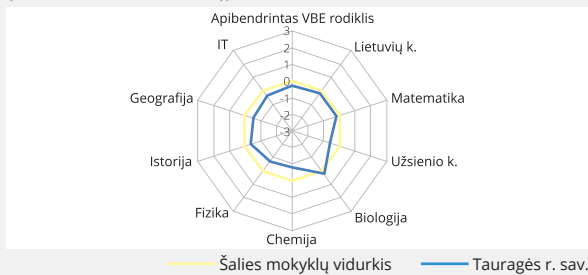
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiantiose įstaigose; tenkančios vienam mokiniui (Eur)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	3,8↑
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiantiose įstaigose; tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	13,1↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis; tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	832↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkančias vienam mokiniui (kv. m)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	16,1↑
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	10,3↑
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspartų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	59,5↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos; tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	51,9↑
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiantiose įstaigose; tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	189,1↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis; tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	35,7↑
Mokyklos patalpų plotas, tenkančias vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	11,9↑
Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius; tenkančias 10 tūkst. mokinių	692,1↑
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	Apibendrintas VBE rodiklis	2↑
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)		18,2↑
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)		20,5↑
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)		12,1↓
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius; tenkančias 10 tūkst. mokinių		0,6↓
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis		92,8↑
Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			0,42↓
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			69,4↓
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			98,3↑
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			12,0
Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius; tenkančias 10 tūkst. mokinių			154,2

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

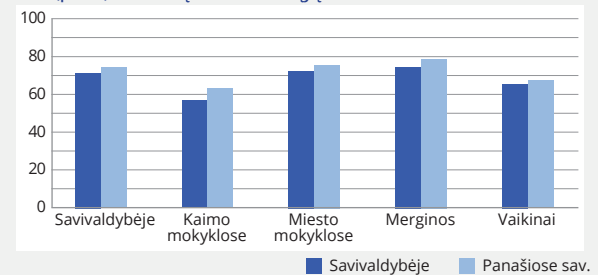
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Įtakos mokymosi rezultatams gali turėti švietimo pagalbos prieinamumas, jaunesnių ir vyresnių mokytojų santykis, mokytojų pamokinis krūvis ir kiti indėlio ar procesų rodikliai. Apibendrintas VBE rodiklis ir daugumos VBE, išskyrus biologijos, rezultatai yra prastesni už šalies. Išlaikiusių 3 ir daugiau VBE abiturientų dalis – mažesnė negu panašiose savivaldybėse, matomi pasiekimų atotrūkiai tarp vaikinų ir merginų, tarp kaimo ir miesto mokyklų. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis yra didesnė už panašių savivaldybių, tačiau išlieka pasiekimų netolygumai tarp kaimo ir miesto mokyklų. Daugelyje mokyklų pagal vidutinę PUPP įvertinimą dalį ir matematikos, ir lietuvių kalbos ir literatūros pasiekimai yra gana geri, tačiau atotrūkiai tarp atskirų mokyklų rodo nevienodą švietimo būklę savivaldybėje.

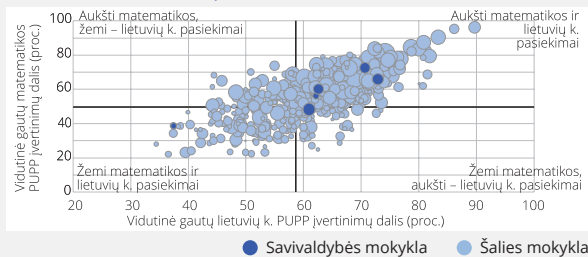
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

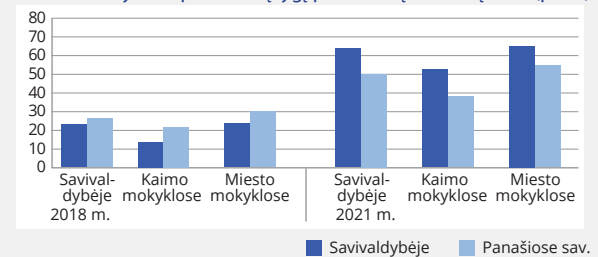
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikisusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

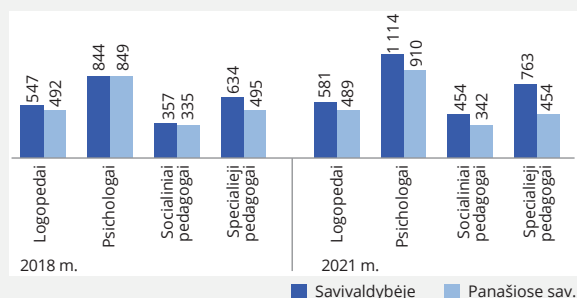
Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

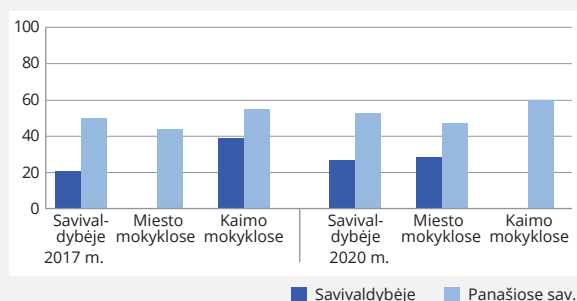

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

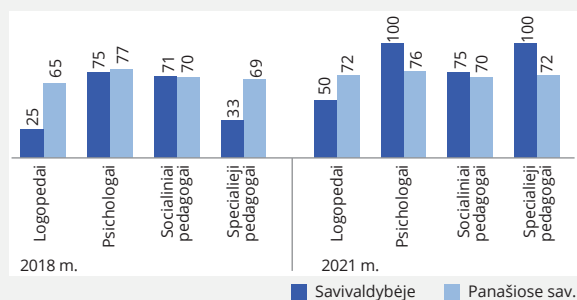
Mokinių skaičius, tenkantis vienai bendrojo ugdymo mokyklų švietimo pagalbos specialisto pareigbei, yra gerokai didesnis nei panašiose savivaldybėse.

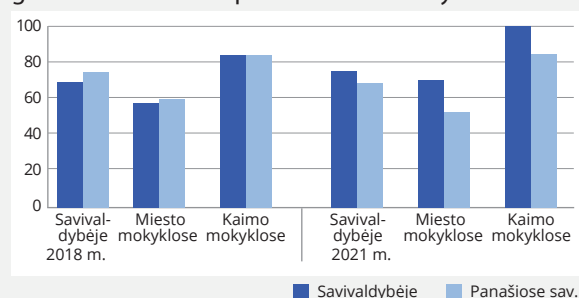
SUP turinčių mokinių, kurie tęsia mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) yra gerokai mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

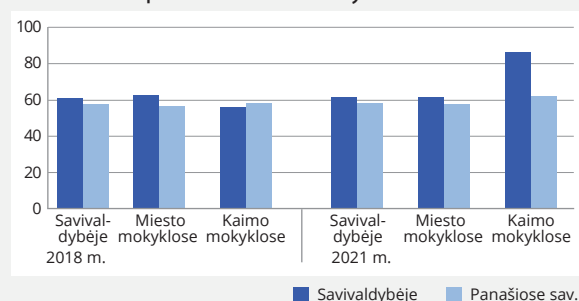
Padidėjo švietimo pagalbos specialistų (ypač psichologų ir specialiųjų pedagogų), turinčių visą krūvį, dalis (proc.).

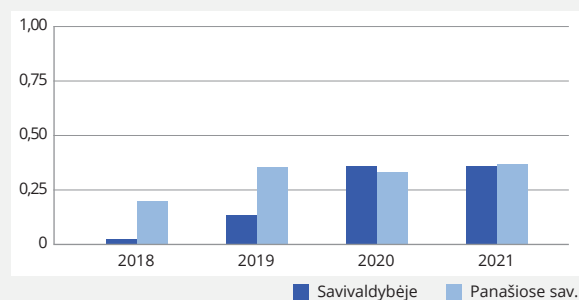
Nė vienoje pradinėse klasių turinčioje kaimo mokykloje nėra suformuota visų pagalbos specialistų komanda; analogiškų miesto mokyklų dalis (proc.) yra gerokai didesnė nei panašiose savivaldybėse.

Reikšmingai padidėjo neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) kaimo mokyklose, ir ši dalis yra gerokai didesnė nei panašiose savivaldybėse.

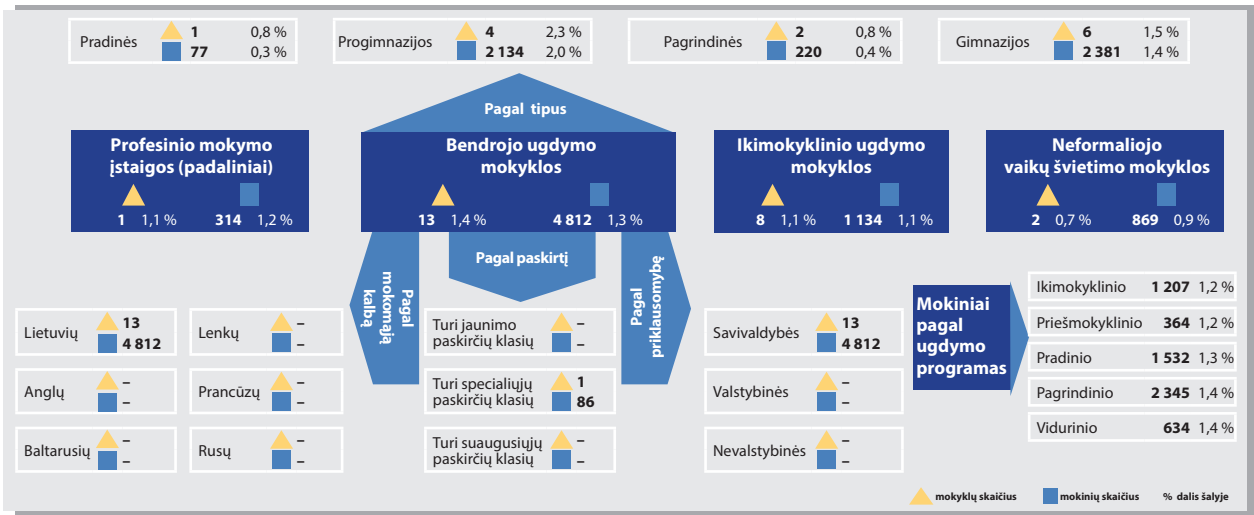
Padidėjo užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.).

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsi-gyveno 238 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 118: 32 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 86 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Siekiant kuo geriau pasirengti visaverčiam įtraukiamam ugdymui, rekomenduojama ieškoti galimybių į savivaldybės mokyklas, ypač kaimo, pritraukti daugiau švietimo pagalbos specialistų ir taip užtikrinti reikiamas švietimo pagalbos prieinamumą kiekvienam mokiniui. Svarbu didesnę dėmesį skirti profesiniam informavimui ir konsultavimui, kad kuo daugiau įvairių ugdymosi poreikių turinčių mokinių taptų savarankiškesni, planuotų savo ateitį ir baigę pagrindinio ugdymo programą toliau mokytųsi. Dalyvaujant Tūkstantmečio programoje, įsivertinti konkrečius bendrojo ugdymo mokyklų stiprinimo poreikius, skatinti mokyklų vadovų ir mokytojų lyderystę, sukurti modernią, įvairių ugdymosi poreikių mokiniams prieinamą, tinklaveikos principu veikiančią STEAM ugdymo(si) aplinką, kad būtų sudaromos galimybės pagerinti visų dalykų VBE rezultatus, sumažinti mokinių pasiekimų skirtumus tarp kaimo ir miesto mokyklų, vaikinių ir merginų. Tęsiant mokyklų tinklo pertvarką ir įveiklinant atsilaisvinusias patalpas, jose tikslinga steigti ikimokyklinio ugdymo grupes ir didinti 3–5 metų amžiaus vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, aprėptį.

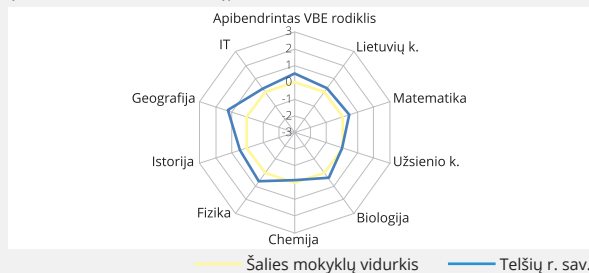
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštesnės kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspartų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	10 tūkst. mokinių
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginei-psichologinei pagalbai tenkančios įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	10 tūkst. mokinių
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	10 tūkst. mokinių
Mokinių gaunančių finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	10 tūkst. mokinių
Aukštesnės kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspartų) dalis (proc.)	Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	10 tūkst. mokinių
37,2↓	741,6↑	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	10 tūkst. mokinių
47,4↓	3,9↑	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	10 tūkst. mokinių
189,1↑	23,1↑	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	10 tūkst. mokinių
19,4↑	20,9↑	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	10 tūkst. mokinių
16,4↑	13,2↑		10 tūkst. mokinių
11,2↑	0,8↓		10 tūkst. mokinių
13,4↑	95↑		10 tūkst. mokinių
11,2↑	0,48↓		10 tūkst. mokinių
11,2↑	57,1↓		10 tūkst. mokinių
11,2↑	97,6↓		10 tūkst. mokinių
11,2↑	18,2		10 tūkst. mokinių
11,2↑	207,6		10 tūkst. mokinių

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

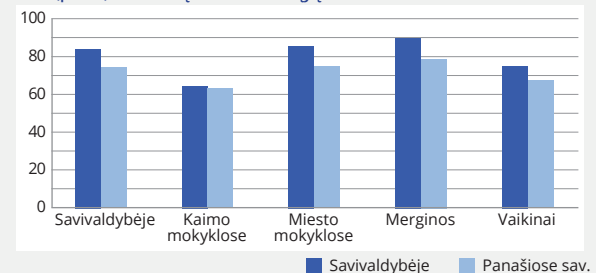
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Aukštesnius mokinių pasiekimus galėjo lemti didėjantis savivaldybės dėmesys švietimo srčiai. Apibendrintas VBE rodiklis yra gerokai aukštesnis už šalies. Geriausiai abiturientams sekėsi laukti geografijos, matematikos, fizikos, istorijos, lietuvių kalbos ir literatūros, prasčiausiai – chemijos VBE. Pažymėtina, kad 3 ir daugiau VBE išlaikiusių abiturientų dalis yra didesnė nei panašiose savivaldybėse, tačiau išryškėja pasiekimų skirtumai tarp vaikinių ir merginų, taip pat tarp kaimo ir miesto mokyklų. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis yra didesnė nei panašiose savivaldybėse, tačiau reikšmingai išaugo atotrūkis tarp kaimo ir miesto mokyklų. Pasiekimų atotrūkius tarp atskirų mokyklų atskleidžia ir PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos vidutinės gautų įvertinimų dalies rodiklis.

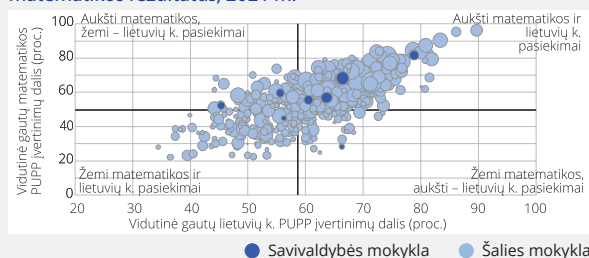
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

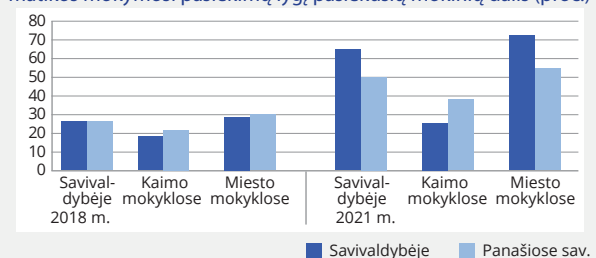
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikiusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

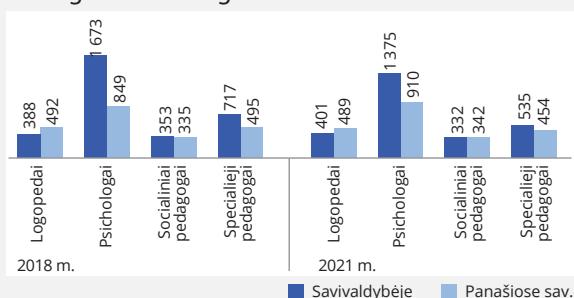

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

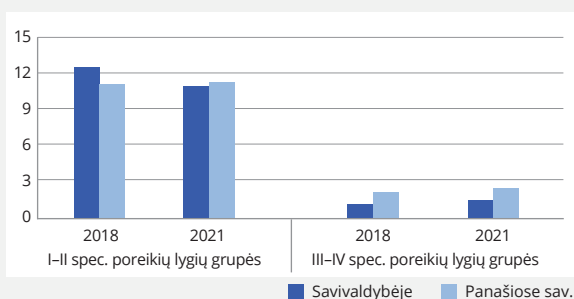

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

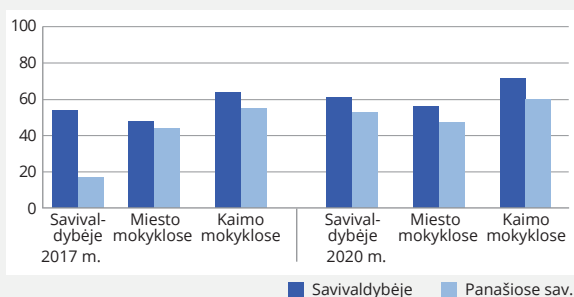
Vienai socialinio pedagogo ir logopedo pareigybei tenkantis mokinių skaičius yra mažesnis nei panašiose savivaldybėse, specialiojo pedagogo ir psichologo – reikšmingai didesnis.

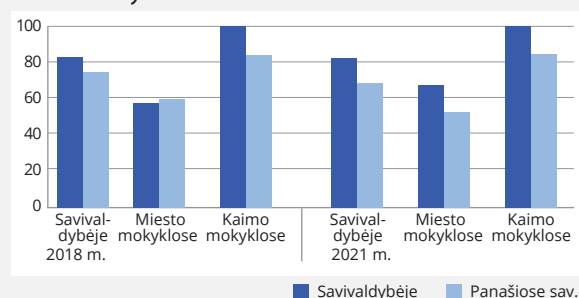
Bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.) yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

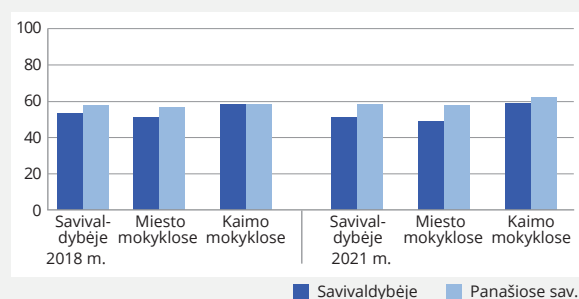
Padidėjo SUP turinčių mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klases, dalis (proc.), ir ši dalis yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

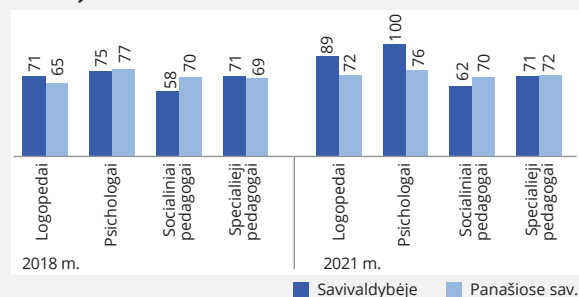
Mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo ir logopedo, dalis (proc.) – didesnė nei panašiose savivaldybėse.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) yra mažesnė nei panašių savivaldybių.

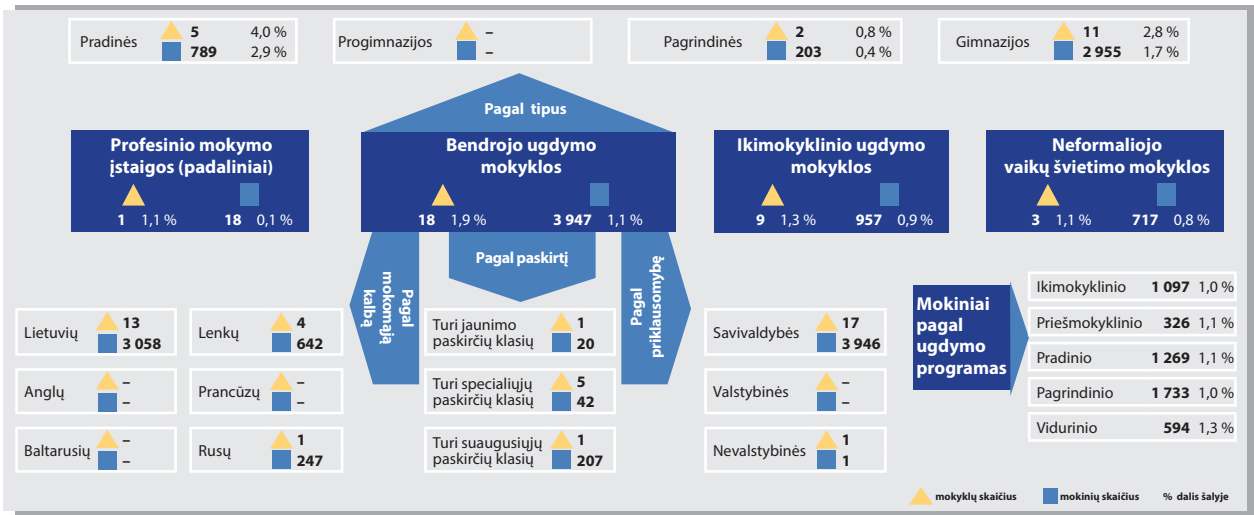
Padidėjo švietimo pagalbos specialistų, turinčių visą darbo krūvį, dalis (proc.), bet socialinių ir specialiųjų pedagogų ši dalis išliko mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsigyveno 137 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 69: 11 buvo ugdoma pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 58 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Dedant pastangas kuo geriau pasirengti galimiems įtraukiojo ugdymo iššūkiams, rekomenduojama ieškoti galimybių pritraukti į mokyklas daugiau psichologų, specialiųjų pedagogų, suformuoti mokyklose švietimo pagalbos specialistų komandas, kad kiekvienas specialiųjų ugdymosi poreikių turintis mokinys gautų visą reikiamą pagalbą; aprūpinti mokyklas įtraukiamam ugdymui reikalingomis mokymo priemonėmis, panaudojant daugiau mokymo lėšų mokymo priemonėms įsigyti. Didinti neformaliojo vaikų švietimo programų pasiūlą, pasinaudojant STEAM centro ugdymo(si) aplinka, į šias veiklas įtraukti ir specialiųjų ugdymosi poreikių turinčius vaikus, ypač iš miesto mokyklų. Didesnę dėmesį skirti ugdymui karjerai, profesiniam informavimui ir konsultavimui, kad kuo daugiau pagrindinio ugdymo programą baigusiu mokinių tęstų mokslus. Siekiant sumažinti kaimo ir miesto, vaikinių ir merginų pasiekimų skirtumus, išryškėjusius per VBE ir PUPP, įtraukti į Tūkstantmečio mokyklų programą, plėtoti ryšius tarp mokyklų, sukurti ir įgyvendinti jų tinklaveikos modelį, skatinantį mokyklų vadovų ir mokytojų lyderystę, motyvuojančią juos stiprinti dalykines kompetencijas ir siekti aukštesnių kvalifikacinių kategorijų.

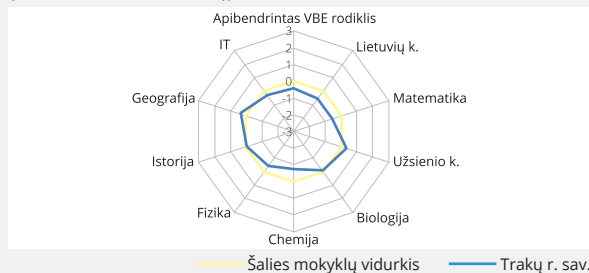
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	100-ai mokinių, skaičius
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalbai teikiantose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis
Mokinių gaunančių finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ai mokinių, skaičius	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)
Mokinių gaunančių finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	Dalykinių olimpiadų ir konkursų priziminių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	100-ai mokinių, skaičius
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalbai teikiantose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ai mokinių, skaičius	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ai mokinių, skaičius	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	Dalykinių olimpiadų ir konkursų priziminių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	Dalykinių olimpiadų ir konkursų priziminių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	Apibendrintas VBE rodiklis
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Apibendrintas VBE rodiklis		
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose			
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ai mokinių, skaičius			
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)			
Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			
Dalykinių olimpiadų ir konkursų priziminių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių			
Apibendrintas VBE rodiklis			

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

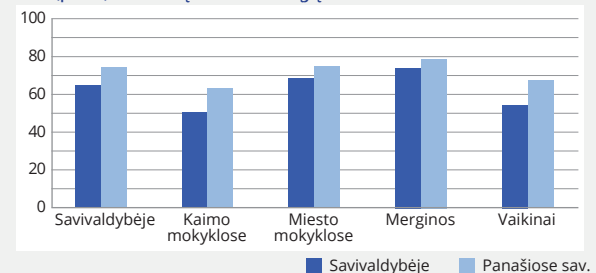
MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMAI

Socialinis ir ekonominis savivaldybės kontekstas yra palankus siekti geresnės ugdymo kokybės, tačiau apibendrintas VBE rodiklis (standartizuotais taškais) ir VBE rezultatai, išskyrus užsienio kalbos ir geografijos dalykų, yra prastesni nei šalies. Išlaikiusiųjų 3 ir daugiau VBE dalis yra mažesnė nei panašių savivaldybių, išryškėjo atotrūkis tarp miesto ir kaimo mokyklų. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis išaugo, pastebimi vaikinių ir merginų pasiekimų skirtumai. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos vidutinės gautų įvertinimų dalies rodiklis rodo pasiekimų atotrūkius tarp atskirų mokyklų.

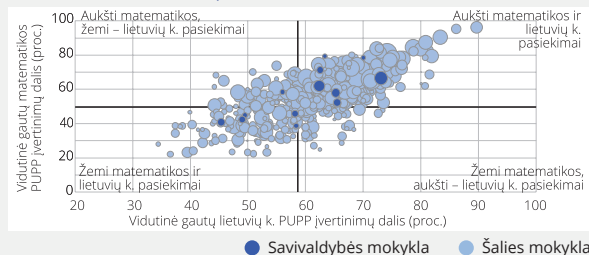
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

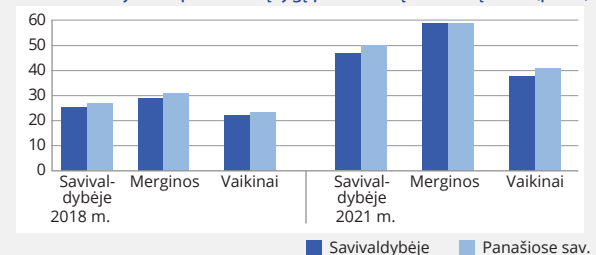
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikiusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

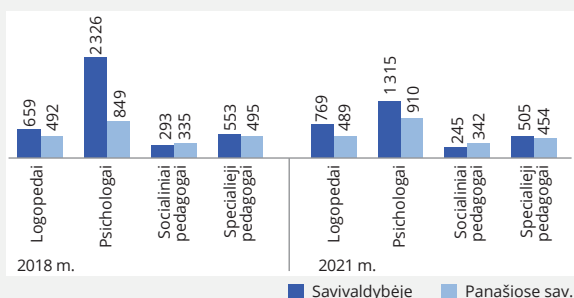

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

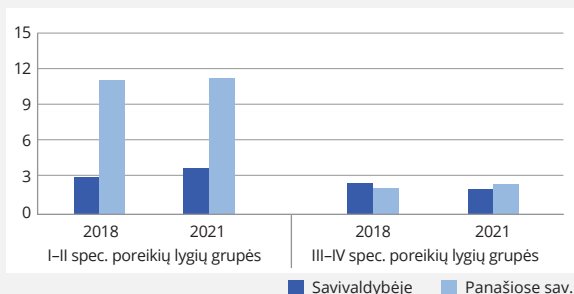

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

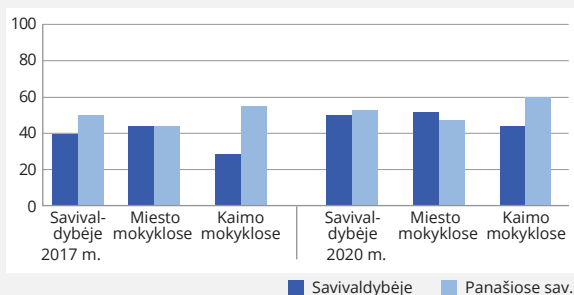
Vienai bendrojo ugdymo mokyklų logopedo, psichologo ir specialiojo pedagogo pareigybei tenka daugiau mokinių nei panašiose savivaldybėse.

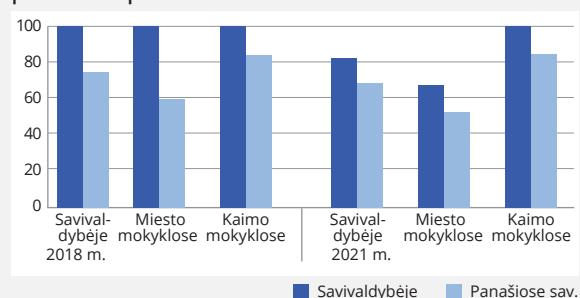
Bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.) nuo visų šių klasių mokinių yra mažesnė nei panašių savivaldybių.

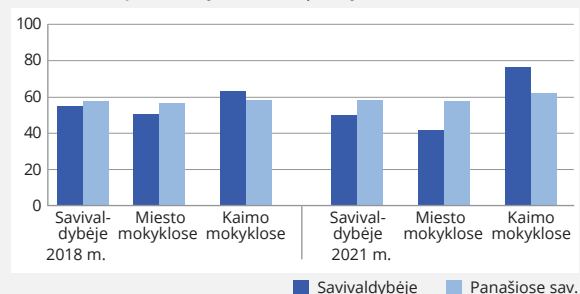
SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) išaugo, miesto mokyklose ši dalis didesnė nei panašių savivaldybių.

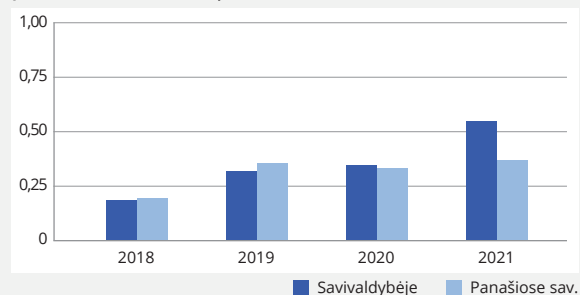
Miesto mokyklų, kuriose yra pradinė klasių, bet ne suformuota visų švietimo pagalbos specialistų komanda, dalis (proc.) sumažėjo, o kaimo mokyklose padėtis nepasikeitė.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusį SUP turinčių mokinių dalis (proc.) miesto mokyklose sumažėjo, o kaimo mokyklose išaugo ir yra didesnė nei panašių savivaldybių.

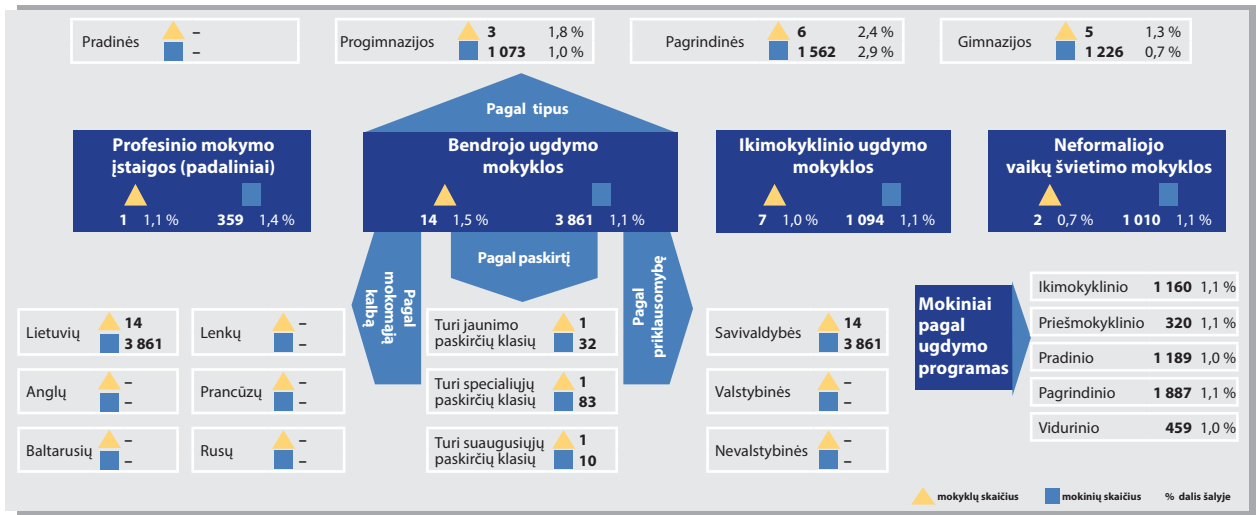
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, ugdomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) augo ir pastaraisiais metais yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsigyveno 286 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 193: 54 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 139 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Socialinis ekonominis kontekstas yra palankus aukštai ugdymo kokybei užtikrinti, todėl būtina analizuoti ir šalinėti priežastis, neigiamai veikiančias vidurinio ugdymo programos lietuvių kalbos, matematikos, fizikos, biologijos, chemijos, istorijos ir informacinių technologijų dalykų pasiekimus. Siūloma vykdyti vidurinio ugdymo programos mokymo(si) veiksmingumo ir individualios pažangos stebėseną, analizuoti kiekvienos mokyklos ugdymo rezultatų tendencijas ir numatyti priemones situacijai pagerinti, stiprinti mokytojų dalykines kompetencijas, siekiant užtikrinti visų vidurinio ugdymo programos mokinių kokybišką išsilavinimą, mažinant skirtumus tarp vaikų ir merginų. Siekiant pasirengti įtraukiamam ugdymui, ieškoti galimybių padidinti mokyklose dirbančių švietimo pagalbos specialistų skaičių. Būtina skirti didesnę dėmesį ugdymui karjerai, profesiniam informavimui ir konsultavimui, kad kuo daugiau mokinių toliau mokytųsi po pagrindinio ugdymo programos, ir mažėtų tęsiančių mokslą specialiuju ugdymosi poreikių mokinių atskirtis kaimo ir miesto mokyklose. Sudaryti sąlygas mokiniams dalyvauti neformaliojo švietimo veiklose, didinant mokinių poreikius atitinkančių neformaliojo vaikų švietimo programų pasiūlą.

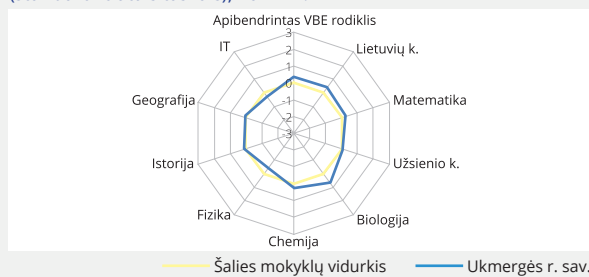
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	10,2↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	17,9↔
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	0,7↔
Mokinių gaunančių finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	96,9↑
Aukštesnės mokymosi rezultatai	Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	0,32↓
15,1↓	706,4↑	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	61,6↓
853↑	180↑	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	97,2↓
24,4↑	20,5↑	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizinių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	20,3
17,1↓	15,6↑		188,9

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

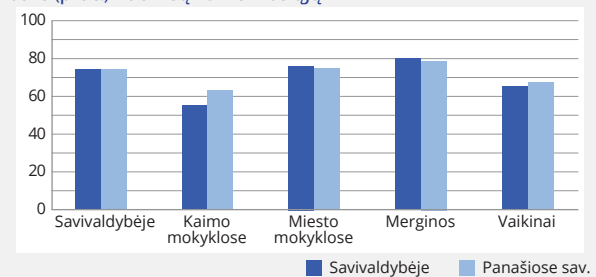
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Visų dalykų VBE laikymo (pasirinkimo) apimtį ir gautus įvertinimus atspindi apibendrintas VBE rodiklis, kuris savivaldybėje yra aukštesnis už šalies mokyklų vidurkį. Visų dalykų VBE, išskyrus fiziką ir informacines technologijas, rezultatai (standartizuotais taškais) yra geresni nei šalies. Mažesnę abiturientų, išlaikiusių 3 ir daugiau VBE, dalį sudaro kaimo mokyklų mokiniai. Pastarojo rodiklio reikšmės rodo mokinių pasiekimų skirtumus tarp kaimo ir miesto mokyklų, vaikinių ir merginų. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.) išaugo. Tačiau PUPP rezultatai taip pat rodo didelius mokinių pasiekimų skirtumus pagal mokyklos vietovę.

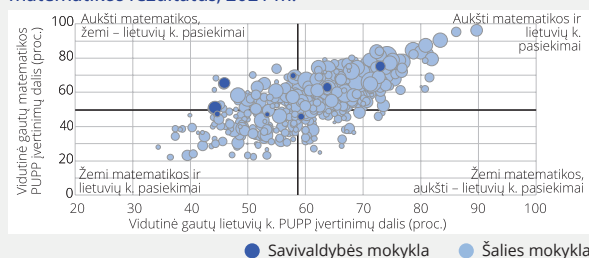
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

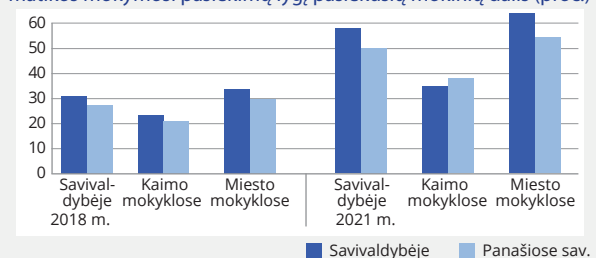
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikiusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

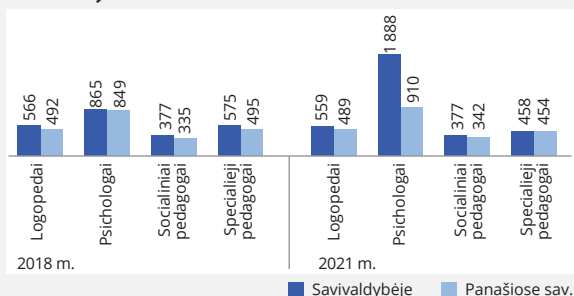

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

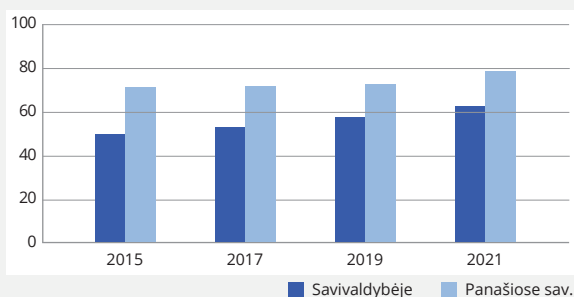

ĮTRAUKIS UGDYMAS

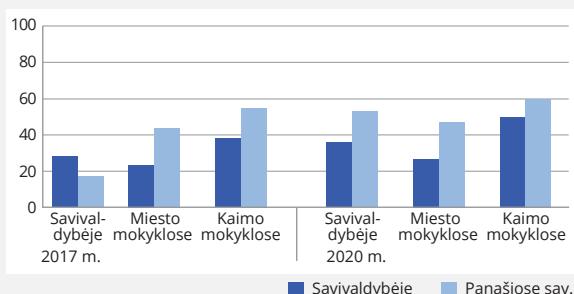
Vienai bendrojo ugdymo mokyklų švietimo pagalbos specialisto (ypač – psichologo) pareigybei tenkančių mokinių skaičius yra didesnis nei panašiose savivaldybėse.

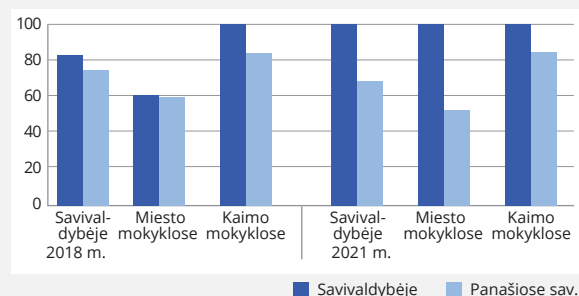
Nuosekliai didėjo III ir IV SUP lygių grupių mokinių, ugdomų bendrojo ugdymo bendrosiose mokyklose, dalis (proc.).

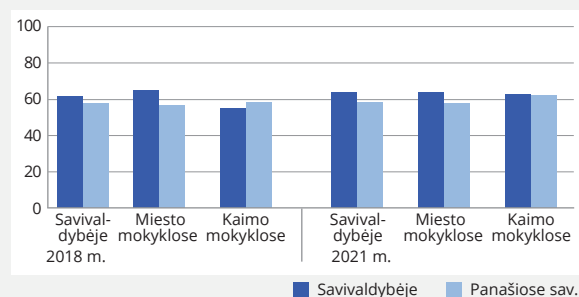
Didėjo SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.).

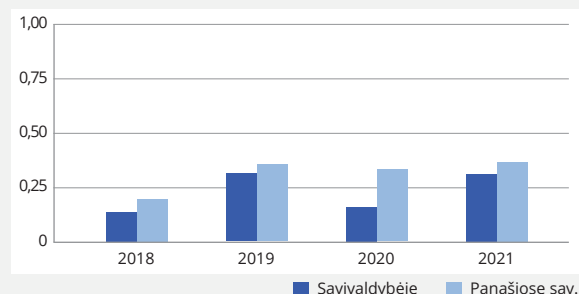
Pradinių klasių turinčių mokyklų, kuriose nesuforuota visa švietimo pagalbos specialistų komanda, dalis (proc.) išaugo.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

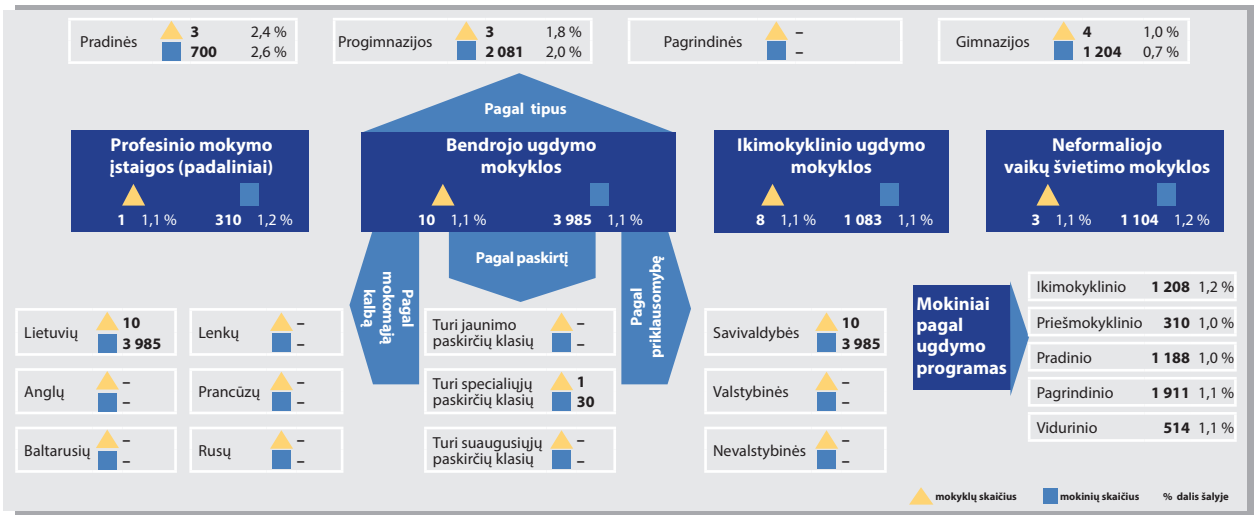
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) yra mažesnė nei panašių savivaldybių.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsigyveno 118 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukusių karo pabėgėlių iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 92: 34 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 58 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Rengiantis kokybiškam įtraukiam ugdymui, didinti švietimo pagalbos specialistų skaičių, ieškoti galimybių suformuoti visų švietimo pagalbos specialistų komandas mokyklose, panaudoti daugiau mokymo lėšų švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginę psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose, aprūpinti mokyklas įtraukties procesui reikalingomis mokymo ir techninės pagalbos priemonėmis, panaudojant daugiau mokymo lėšų, skirtų mokymo priemonėms įsigyti. Plėsti neformaliojo vaikų švietimo programų pasiūlą ir įvairovę, daugiau dėmesio skirti ugdymo karjerai sričiai, motyvuojant mokinius toliau mokytis, baigus pagrindinio ugdymo programą. Toliau tęsti mokyklų tinklo pertvarkos procesą, sprendžiant klausimus, susijusius su nedidelių mokyklų perspektyva, siekiant sumažinti jungtinėse klasėse besimokančių mokinių dalį. Ieškoti būdų į švietimo įstaigas pritraukti kuo daugiau jaunų specialistų. Plėtojant ryšius tarp mokyklų, sukurti ir įgyvendinti tinklaveikos modelį, padėsiantį sumažinti kaimo ir miesto mokyklų mokinių pasiekimų skirtumus. Telkti mokyklas dalyvauti Tūkstantmečio mokyklų programoje, sukurti modernią, įvairių ugdymosi poreikių mokiniams prieinamą STEAM ugdymo(si) aplinką, skirtą praktinėms formaliojo ir neformaliojo švietimo veikloms, ir ją įveiklinti.

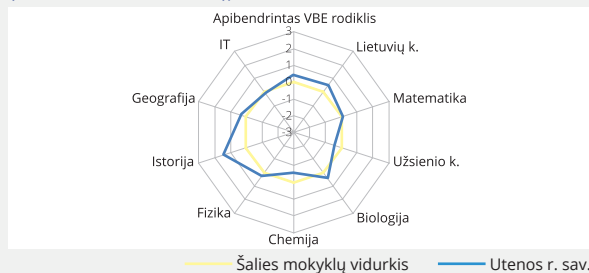
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	5,5↓	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	4,5↑
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	12,6↓	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	0↑
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	869↑	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	22,7↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	6,9↓	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	12,3↓
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	4,5↓	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	0,9↔
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metdirininkų ir mokytojų ekspartų) dalis (proc.)	44,4↑	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	96,6↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	49↓	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	0,41↓
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	219,9↑	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	69,8↓
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	17,8↓	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	98,1↓
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	18,7↑	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizmininkų skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	2,8
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	731,9↑	Apibendrintas VBE rodiklis	197,4

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

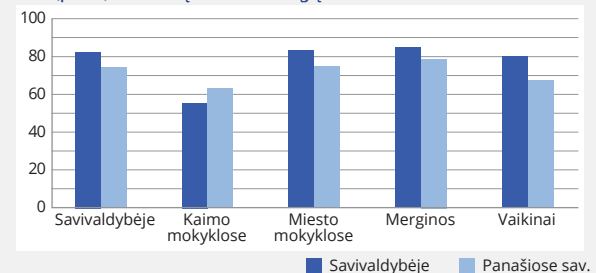
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Visų dalykų VBE laikymo (pasirinkimo) apimtį ir gautus įvertinimus atspindi apibendrintas VBE rodiklis. Apibendrintas VBE rodiklis ir šešių VBE rezultatai yra aukštesni nei šalies mokyklų vidurkiai. Nepagerėjo užsienio kalbos, prastesni už šalies tapo chemijos ir informacinių technologijų VBE rezultatai. Išlaikiusių 3 ir daugiau VBE abiturientų dalis yra didesnė nei panašių savivaldybių, tačiau šio rodiklio reikšmės rodo miesto ir kaimo mokyklų mokinių pasiekimų skirtumus. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis išaugo ir yra didesnė nei panašiose savivaldybėse. PUPP rezultatai taip pat rodo mokinių pasiekimų skirtumus pagal mokyklos vietovę. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos įvertinimai 2021 m. buvo gana geri.

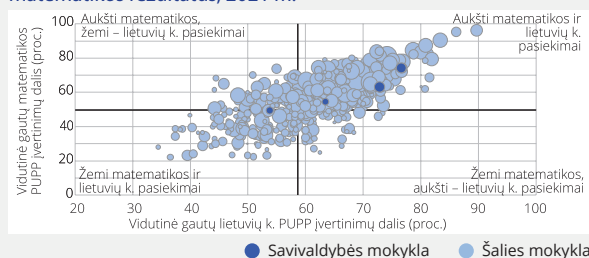
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

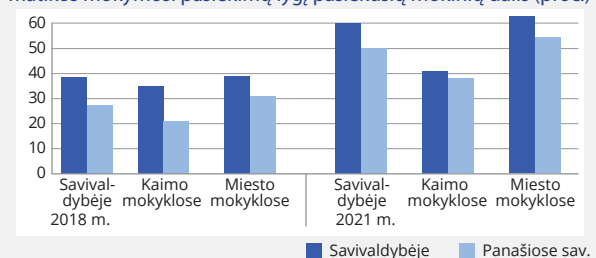
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikiusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

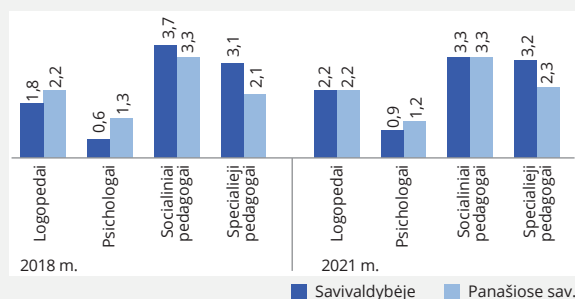
Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

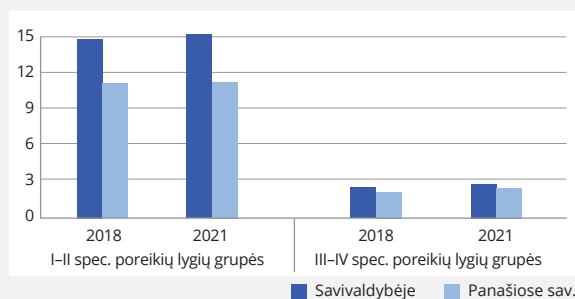

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

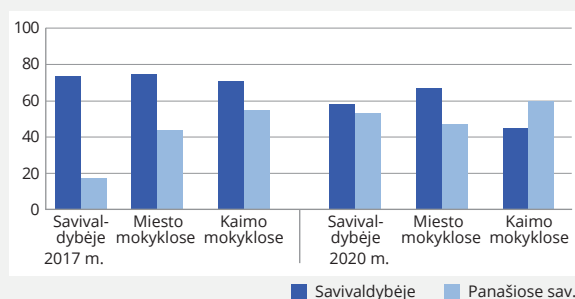
Specialiųjų pedagogų etatinių vienetų skaičius, tenkantis 1 000 mokinių, yra didesnis, psichologų – išlieka mažesnis nei panašiose savivaldybėse.

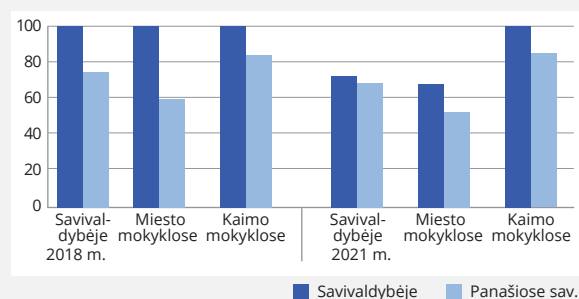
Bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.) yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

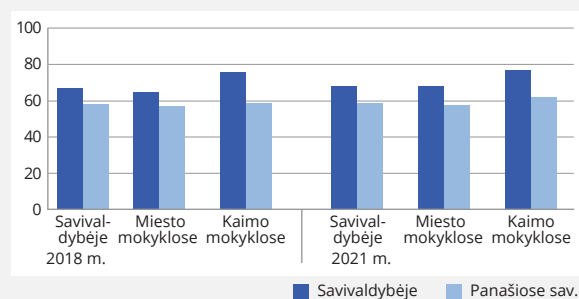
Sumažėjo SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klases, dalis (proc.).

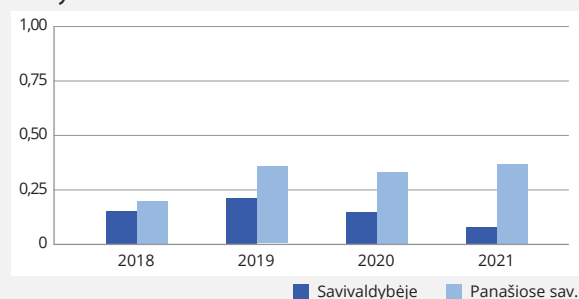
Sumažėjo miesto mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo ir logopedo, dalis (proc.).

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

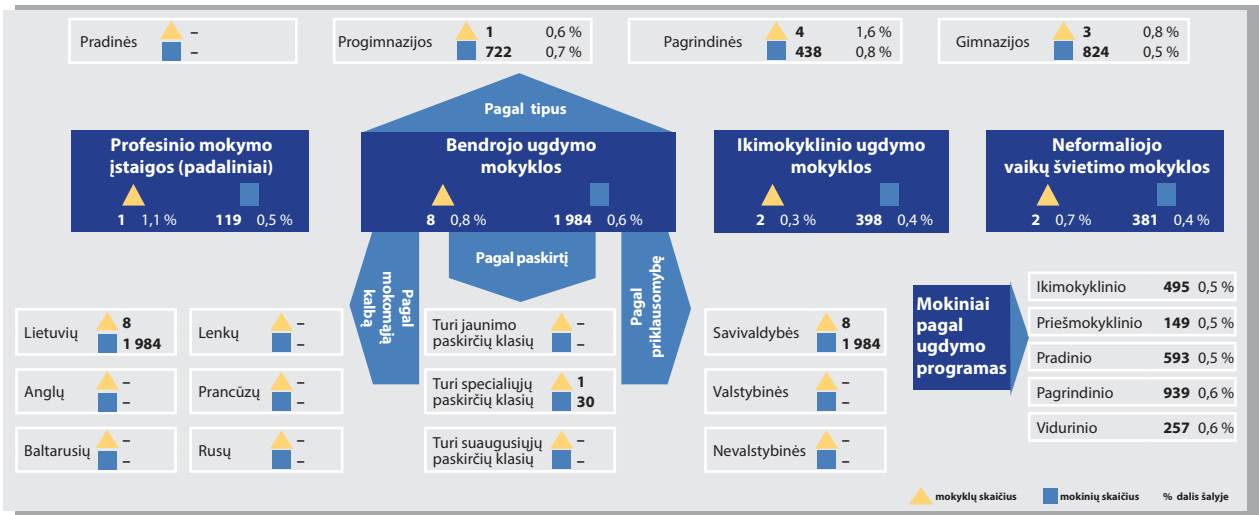
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) sumažėjo ir yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsigyveno 262 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 147: 30 buvo ugdoma pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 117 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Siekiant tinkamai pasirengti visavertei įtraukčiai, svarbu stiprinti mokytojų, švietimo pagalbos specialistų komandinį darbą, ieškoti galimybių mokyklose suformuoti visų švietimo pagalbos specialistų komandas ar mobalias šių specialistų grupes, aprūpinti mokyklas reikalingomis mokymo ir techninės pagalbos priemonėmis, stiprinti mokytojų kompetencijas, panaudojant daugiau mokymo lešų pedagogų kvalifikacijai tobulinti, priemonėms įsigyti. Didinti mokinių poreikius atitinkančių neformaliojo vaikų švietimo programų pasiūlą, kad kuo daugiau mokinių dalyvautų įvairiose veiklose. Skatinti mokyklų vadovų ir mokytojų lyderystę, pritraukti į mokyklas daugiau jaunų mokytojų. Didesnį dėmesį skirti mokinių ugdymui karjerai, profesiniam informavimui ir konsultavimui. Siekiant mažinti ugdymo rezultatų skirtumus tarp mokyklų, labai svarbu atpažinti ir tenkinti individualius mokinių mokymosi poreikius, daugiau dėmesio skirti gabių mokinių ugdymui ir skatinti juos dalyvauti olimpiadose ir konkursuose. Gerinti vidurinio ugdymo programos mokinių užsienio kalbos, chemijos ir informacinių technologijų mokymosi pasiekimus. Dalyvavimas Tūkstantmečio mokyklų programoje padės stiprinti mokyklų bendradarbiavimą, sukurti tinklaveikos modelį. Tęsti bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarką.

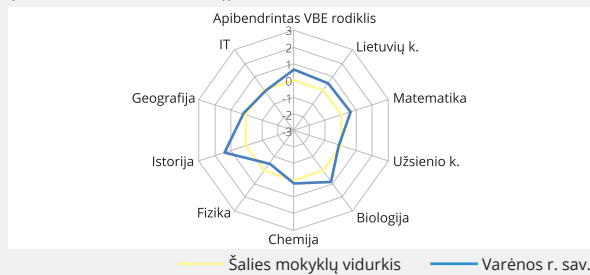
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	9,6↓
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	13,3↓
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	747↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	13,6↑
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	8,6↑
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	42,8↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	24↓
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	181,2↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	16,4↓
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	16,5↑
Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis	704,9↑
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis		3↑
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)		28,6↑
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)		18,4↑
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių		10,5↓
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Apibendrintas VBE rodiklis		0,7↑
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)			92,5↑
Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			0,42↓
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			76,8↑
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			98,7↓
Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių			11,2
Apibendrintas VBE rodiklis			223,8

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

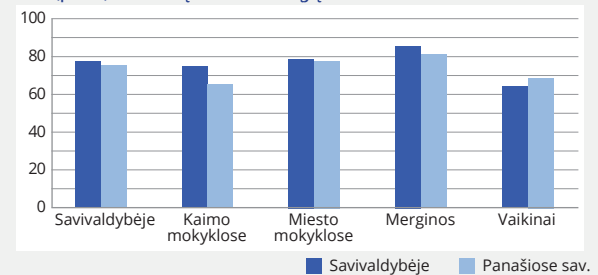
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Nuosekliai tvarkomas švietimo įstaigų tinklas, diegiamos modernios mokymo strategijos sukuria prielaidas siekti aukštesnės ugdymo kokybės. Apibendrintas VBE rodiklis ir daugumos mokomųjų dalykų VBE rodikliai yra geresni už šalies vidurkį, ypač istorijos, biologijos ir matematikos. 3 ir daugiau VBE išlaikiusių abiturientų dalis yra truputį didesnė nei panašiose savivaldybėse, ypač kaimo mokyklose. Ryškaus atotrūkio tarp miesto ir kaimo mokyklų nėra, tačiau atotrūkis tarp merginų ir vaikų – didelis. Gerokai padidėjo per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis, ji yra didesnė nei panašiose savivaldybėse, tačiau išryškėjo didelis atotrūkis tarp kaimo ir miesto mokyklų. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pasiekimai nuo vidutinių krypta link aukštų.

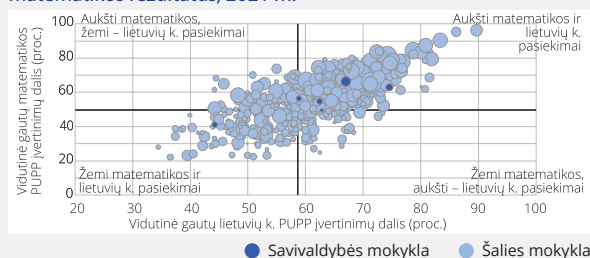
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

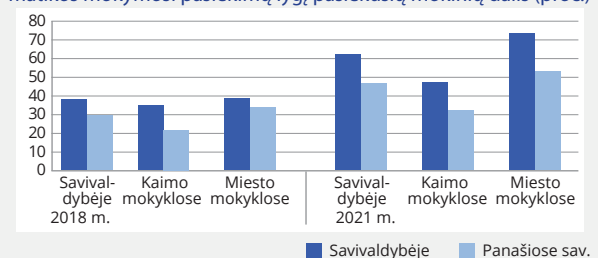
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikisusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

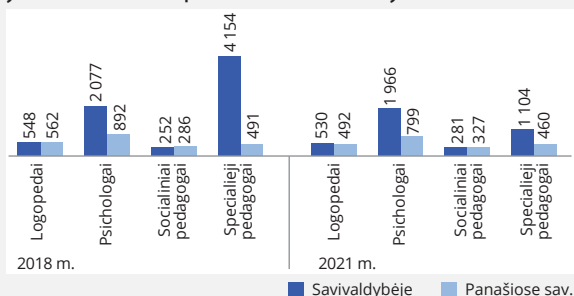

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

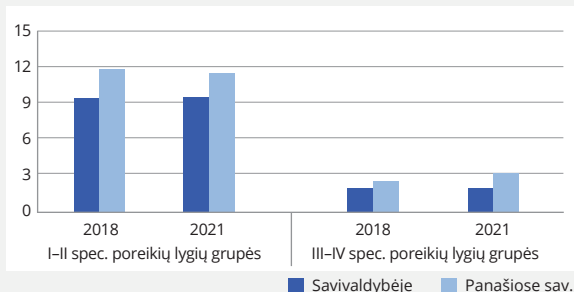

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

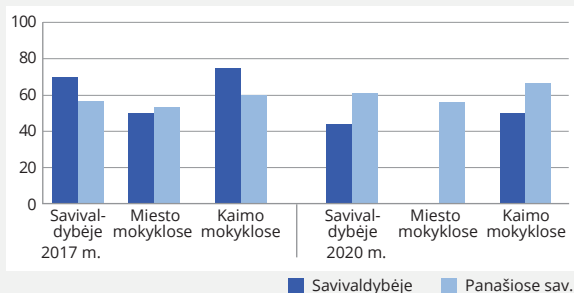
Vienai bendrojo ugdymo mokyklų švietimo pagalbos specialisto, ypač specialiojo pedagogo, pareigybei tenkančių mokinių skaičius sumažėjo, tačiau yra didesnis nei panašiose savivaldybėse.

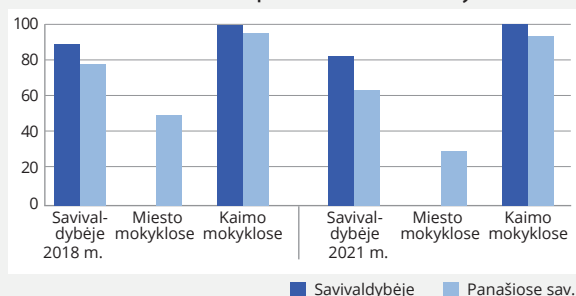
Bendrosiose klasėse ugdomų nedidelių ir vidutinių, taip pat didelių ir labai didelių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) nesikeitė, ji yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

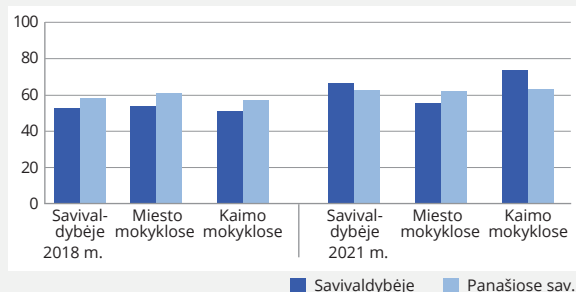
SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) gerokai sumažėjo, ji yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse. Miesto mokyklose tokių mokinių neliko.

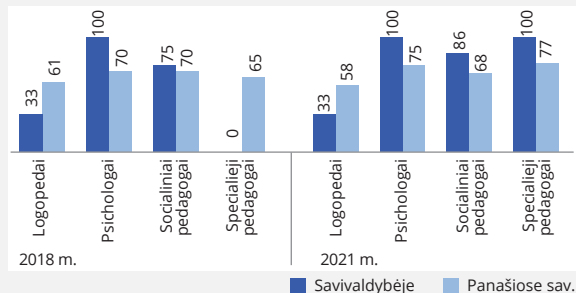
Mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo ir logopedo, dalis (proc.) šiek tiek sumažėjo, tačiau išliko didesnė nei panašiose savivaldybėse.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) padidėjo, ypač kaimo mokyklose. Atsirado didelis atotrūkis tarp miesto ir kaimo mokyklų.

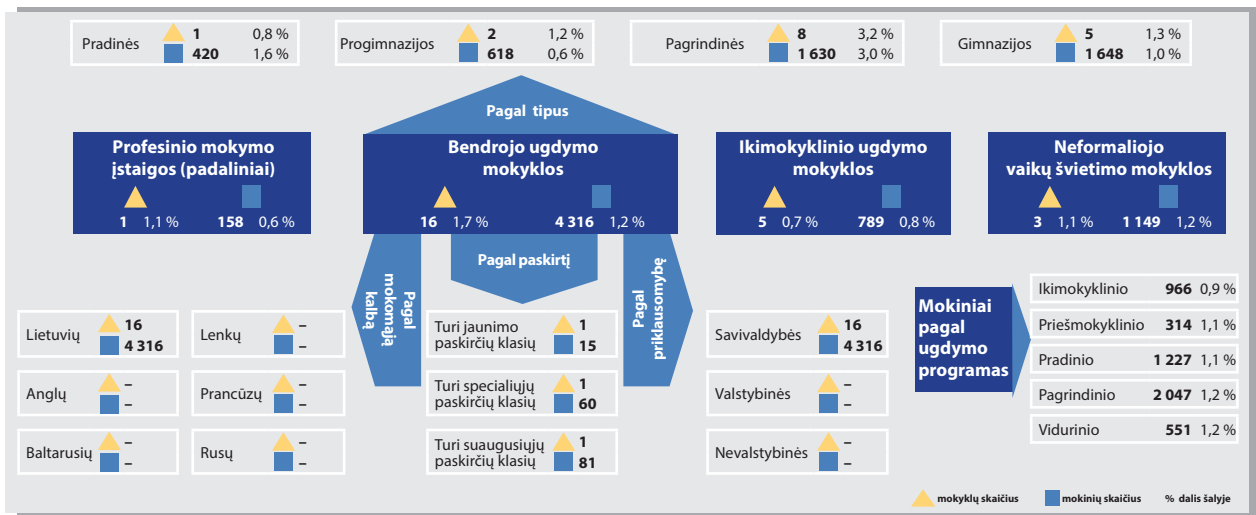
Švietimo pagalbos specialistų (išskyrus logopedus), turinčių visą darbo krūvį, dalis (proc.) yra didesnė nei panašiose savivaldybėse. Visi psichologai ir specialieji pedagogai turi visą darbo krūvį.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsi-gyveno 102 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 71: 18 buvo ugdoma pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 53 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Siekiant kokybiškai ugdyti kiekvieną vaiką, rekomenduojama toliau nuosekliai tvarkyti švietimo įstaigų tinklą, sudaryti mokiniams galimybes lengviau pasiekti švietimo pagalbos specialistus, didinti vidutinį bendrojo ugdymo mokyklos klasės komplekto dydį. Savivaldybės socialinis, ekonominis, kultūrinis kontekstas nėra palankus siekti aukštos ugdymo kokybės, todėl rekomenduojama taikyti priemones, galinčias padidinti 3–5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, aprėptį, taip sukuriant vienodas pradines galimybes mokytis visiems vaikams. Ieškoti būdų, padedančių įdarbinti daugiau jaunų mokytojų. Didinti mokymo lėšų, skirtų mokytojų kvalifikacijai tobulinti, taip pat mokymo lėšų, skirtų švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginę psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose, ir lėšų mokymo priemonėms įsigyti, tenkančių vienam mokiniui, panaudojimą. Taikyti veiksmingesnes profesinio informavimo ir konsultavimo priemones, kad kuo daugiau mokinių, taip pat ir turinčių SUP, toliau mokytųsi po 10 klasės. Įsitraukimas į Tūkstantmečio mokyklų programą, mokiniams siūlomos STEAM veiklos, mokymas įtraukiant mokinius į įvairialypę praktinę tyrimų veiklą, kuriami nauji ir plėtojami esami mokyklų tarpusavio ryšiai galėtų padėti mažinti kaimo ir miesto mokyklų, merginų ir vaikų pasiekimų skirtumus.

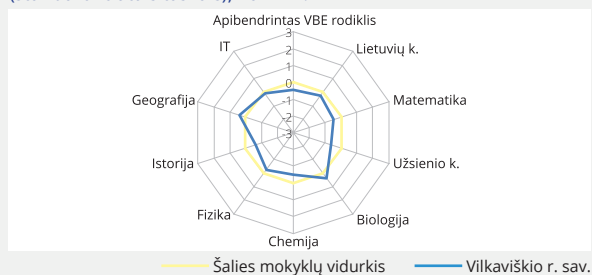
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	12,3↓	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	4↑
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	17,6↓	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	40↑
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	767↑	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	16,9↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	18,4↑	Vienai sąlyginai mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	10,5↓
Mokinių gaunančių finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	8,5↑	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	1↔
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	34,8↑	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	90,7↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	45,7↓	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	0,71↓
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo įstaigose, mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba tenkančios įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	268,7↑	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	50,4↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	21,4↓	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	93,3↓
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	17,6↓	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizinių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	27,1
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	692↑	Apibendrintas VBE rodiklis	142,1

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

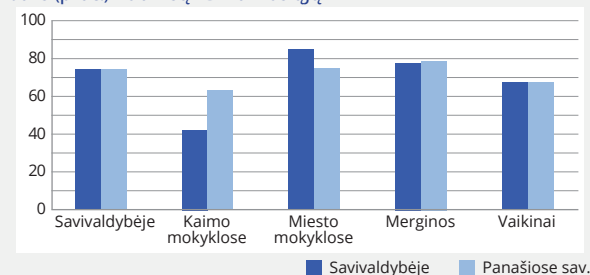
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

PUPP ir VBE rezultatai yra svarbūs savivaldybių ugdymo programų įgyvendinimo kokybės ir efektyvumo rodikliai. Apibendrintas VBE rodiklis savivaldybėje yra prastesnis už šalies vidurkį. Tik dviejų mokomųjų dalykų – biologijos ir geografijos – VBE rodikliai viršija šalies vidurkį, kitų dalykų yra prastesni, ypač užsienio kalbos ir istorijos. Labai skiriasi 3 ir daugiau VBE išlaikiusių abiturientų dalis kaimo ir miesto mokyklose. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis gerokai padidėjo. Miesto mokyklose pagrindinį pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis padidėjo 25 proc. punktais, susidarė didelis atotrūkis tarp miesto ir kaimo mokyklų. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pasiekimai mokyklose įvairuoja nuo gana prastų iki pakankamai gerų.

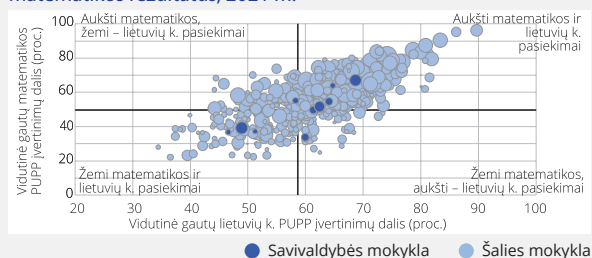
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

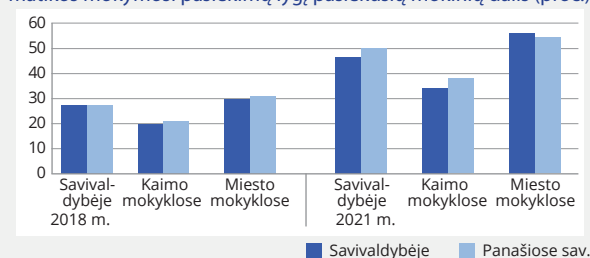
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikiusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

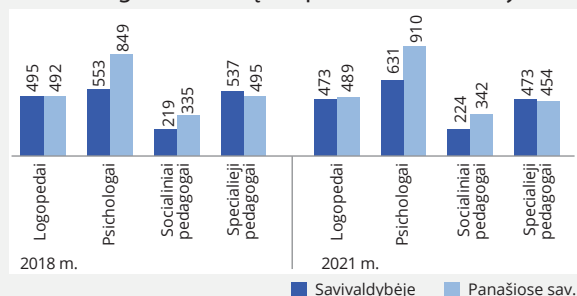

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

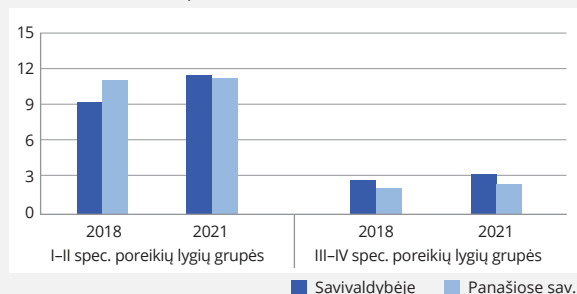

ĮTRAUKIS UGDYMAS

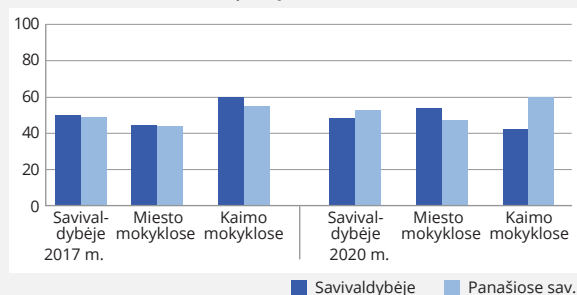
Vienai bendrojo ugdymo mokyklų švietimo pagalbos specialisto pareigybei tenkančių mokinių skaičius kito nedaug. Tik specialiojo pedagogo pareigybei tenka daugiau mokinių nei panašiose savivaldybėse.

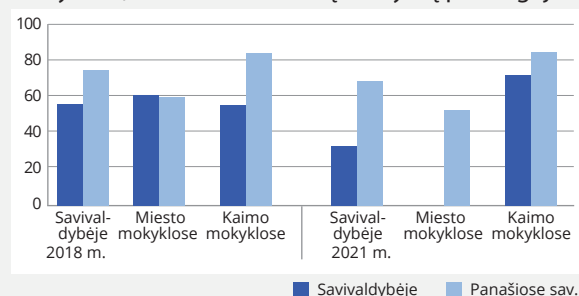
Bendrosiose klasėse ugdomų nedidelių ir vidutinių, taip pat didelių ir labai didelių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) padidėjo ir yra šiek tiek didesnė nei panašiose savivaldybėse.

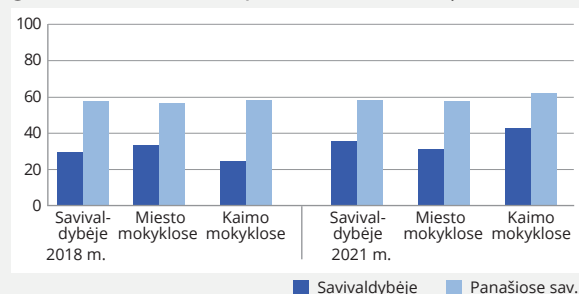
SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) miesto mokyklose padidėjo, kaimo mokyklose – gerokai sumažėjo. Sumažėjo atotrūkis tarp miesto ir kaimo mokyklų.

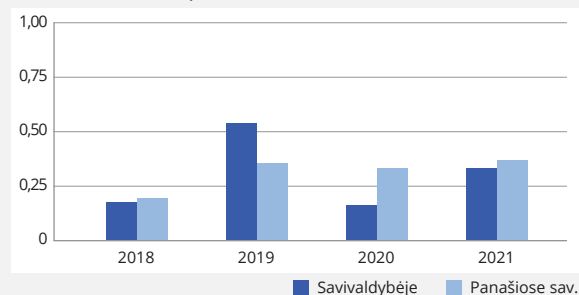
Mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra švietimo pagalbos specialistų komandos, dalis (proc.) sumažėjo ir yra gerokai mažesnė nei panašiose savivaldybėse, tačiau kaime tokių mokyklų padaugėjo.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) miesto mokyklose sumažėjo, kaimo mokyklose – išaugo, tačiau yra gerokai mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

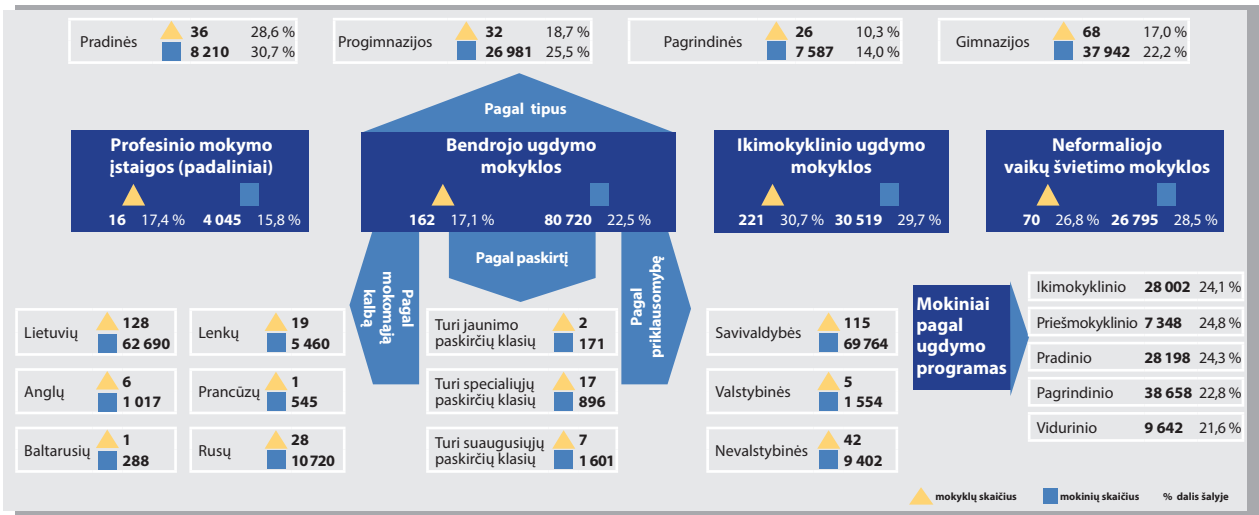
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) buvo nepastovi, tačiau liko mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsigyveno 110 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukusių karo pabėgėlių iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 72: 13 buvo ugdoma pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 59 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Mažinant nepalankaus socialinio ekonominio konteksto įtaką švietimo rezultatams, būtina pasinaudoti Tūkstančio mokyklų programos galimybėmis: tinkamai numatyti tikslai, prioritetai, priemonės padės sumažinti skirtingų mokyklų mokinių pasiekimų, ugdymosi sąlygų skirtumus, pasirengti veiksmingesnei įtraukčiai. Didėjant bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčiųjų, iš Ukrainos atvykusių mokinių, užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių skaičiui, būtina visose mokyklose suformuoti švietimo pagalbos specialistų komandas, panaudoti daugiau mokymo lėšų, aprūpinant mokyklas įtraukties procesui reikalingomis mokymo priemonėmis. Toliau ugdymo karjerai sritį, skatinti visus mokinius (ypač kaimo mokyklų) toliau mokytis baigus 10 klasę. Kad pagerėtų mokinių, ypač vidurinio ugdymo programos, pasiekimai, būtina analizuoti prastesnių nei šalies rezultatų priežastis ir numatyti priemones pasiekimams gerinti. Didinti mokinių (nepamirštant ir SUP turinčiųjų) poreikius atitinkančių neformaliojo ugdymo programų pasiūlą. Tęsti mokyklų tinklo optimizavimo procesą, priimančias sprendimus, kurie leistų padidinti ikimokyklinio amžiaus vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, aprėptį, sumažinti jungtinių ir neskaitlingų klasių komplektų skaičių, padidinti mokytojų vidutinį pamokinį darbo krūvį.

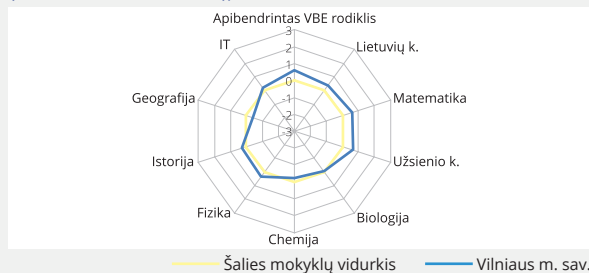
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	221,2
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiantose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	18,4
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	49,9
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	98
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	11,7
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	11,7
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	11,7
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiantose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	11,7
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	11,7
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius		11,7
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)		11,7
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis		11,7
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)		11,7
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)		11,7
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių		11,7
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius			11,7
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)			11,7
Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis			11,7
Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)			11,7
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)			11,7
Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių			11,7

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

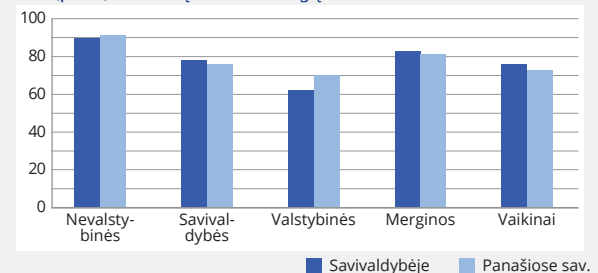
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Siūloma švietimo programų įvairovė ir socialinis-ekonominis kontekstas padeda siekti geresnės ugdymo kokybės. Apibendrinta VBE rodiklio reikšmė ir 6 VBE rezultatai yra geresni nei šalies. Prastesni nei šalies yra geografijos, chemijos ir biologijos VBE rezultatai. 3 ir daugiau VBE išlaikiusių savivaldybės mokyklų abiturientų dalis yra didesnė nei panašių savivaldybių, o nevalstybinių ir valstybinių mokyklų – šiek tiek mažesnė. Merginų, išlaikiusių 3 ir daugiau VBE, dalis viršija atitinkamą vaikų rodiklį. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis išaugo ir buvo didesnė nei panašių savivaldybių. Atkreiptinas dėmesys į PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pasiekimų skirtumus tarp atskirų mokyklų.

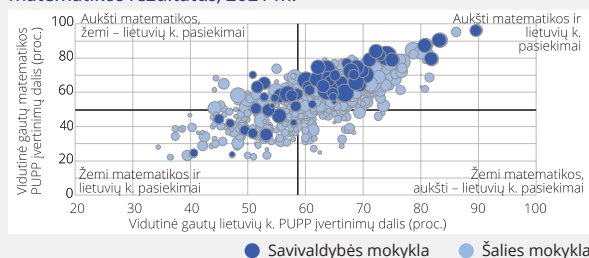
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

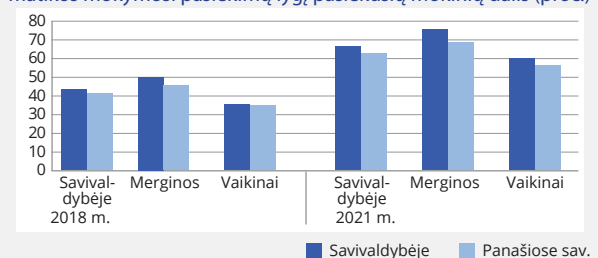
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikiusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

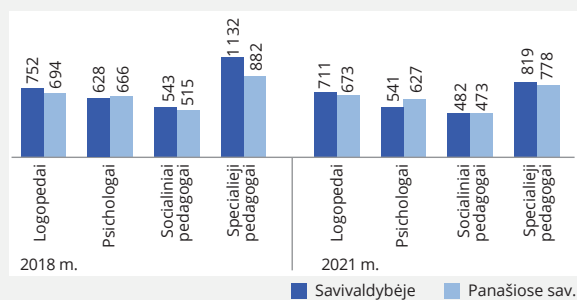

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

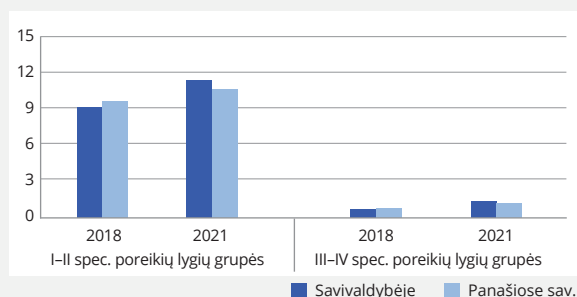

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

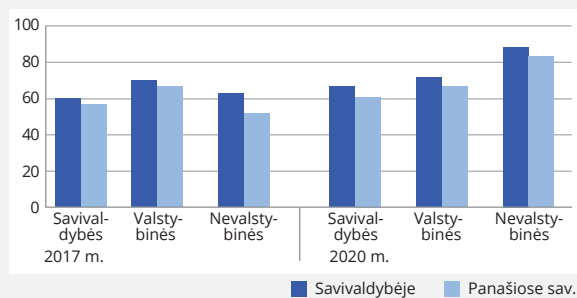
Vienai bendrojo ugdymo mokyklų švietimo pagalbos specialisto pareigybei tenkančių mokinių skaičius sumažėjo.

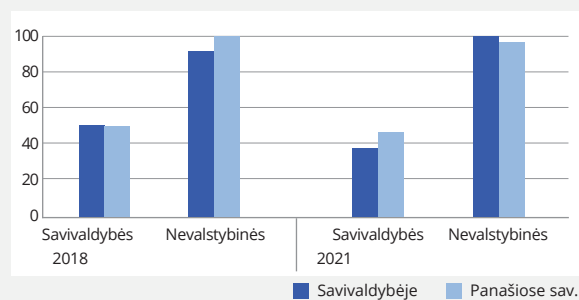
Bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.) nuo visų šių klasių mokinių išaugo ir yra didesnė nei panašių savivaldybių.

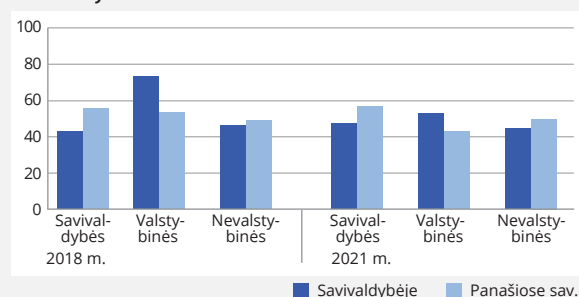
SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) paaugo ir yra didesnė nei panašių savivaldybių.

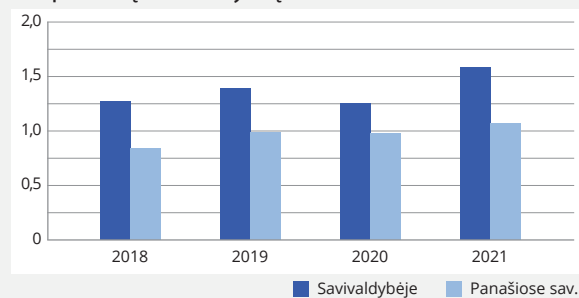
Savivaldybės mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nesuformuota visų švietimo pagalbos specialistų komanda, dalis (proc.) sumažėjo.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusiu SUP turinčių mokinių dalis (proc.) savivaldybės mokyklose paaugo ir buvo didesnė nei panašių savivaldybių, o valstybinėse ir nevalstybinėse mokyklose – sumažėjo.

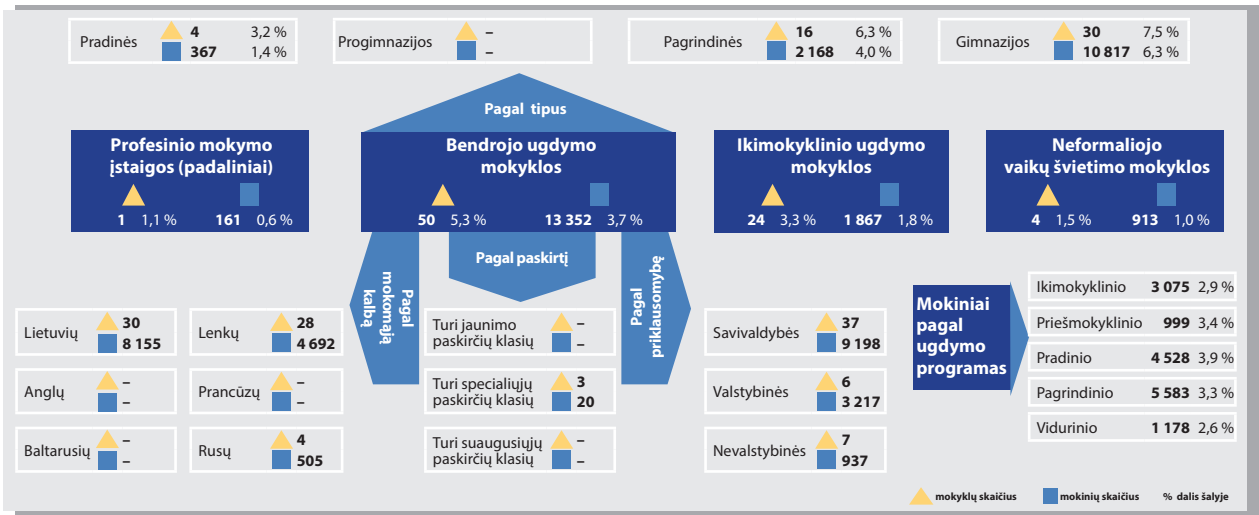
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, ugdomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) paaugo ir pastaraisiais metais yra didesnė nei panašių savivaldybių.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsi gyveno 5 567 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 2 458: 735 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 1 723 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Tęsiant pasiruošimą įgyvendinti įtraukiojo ugdymo nuostatas ir užtikrinti visavertę įtrauktį mokyklose, toliau didinti mokymo lėšų, skirtų švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginę-psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose, panaudojimą, mokyklose dirbančių švietimo pagalbos specialistų skaičių, plėsti SUP turinčių mokinių neformaliojo švietimo aprėptį, didinti jų motyvaciją toliau mokytis po 10 klasės. Socialinis ir ekonominis kontekstas palankus aukštai ugdymo kokybei užtikrinti ir į ugdymo procesą įtraukti STEAM veiklas, todėl būtina stiprinti mokytojų dalykines ir STEAM kompetencijas, geriau tenkinti individualius mokinių mokymosi poreikius, daugiau dėmesio skirti gabių vaikų ugdymui, skatinti juos dalyvauti olimpiadose ir konkursuose, siekti pagerinti vidurinio ugdymo programos mokinių biologijos, chemijos, geografijos dalykų pasiekimus. Dalyvavimas Tūkstantmečio mokyklų programoje, sukurtas ir įgyvendintas mokyklų tinklaveikos modelis padėtų sumažinti atskirų mokyklų mokinių pasiekimų skirtumus.

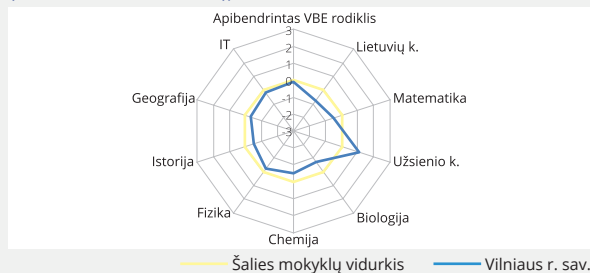
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Apibendrintas VBE rodiklis
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiantiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	
Mokinių gaunančių finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	
Aukštesnį mokymą finansuojančių mokinių ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	
		Neformaliojo švietimo galimybių mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	
		Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	
		Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizminčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

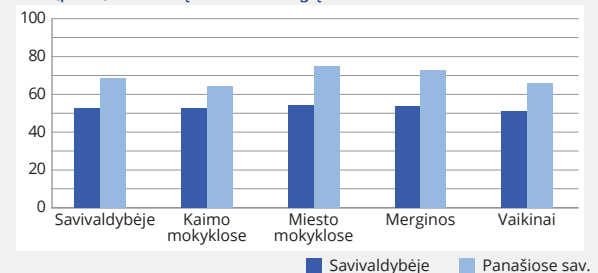
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Socialinis ir ekonominis savivaldybės kontekstas yra palankus siekti geresnės ugdymo kokybės, tačiau apibendrintas VBE rodiklis ir beveik visų mokomųjų dalykų rodikliai, išskyrus užsienio kalbą, yra prastesni už šalies. Išlaikiusiųjų 3 ir daugiau VBE dalis yra mažesnė nei panašių savivaldybių. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis išaugo, ypač miesto mokyklose. Pasiekimų atotrūkius tarp atskirų mokyklų rodo PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos vidutinės gautų įvertinimų dalies rodiklis.

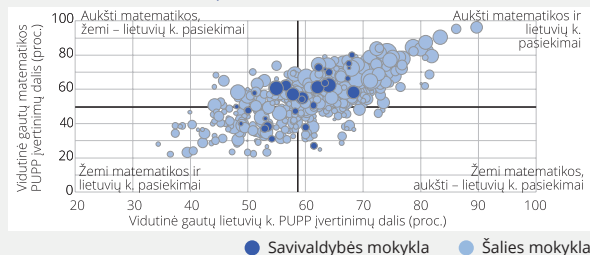
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

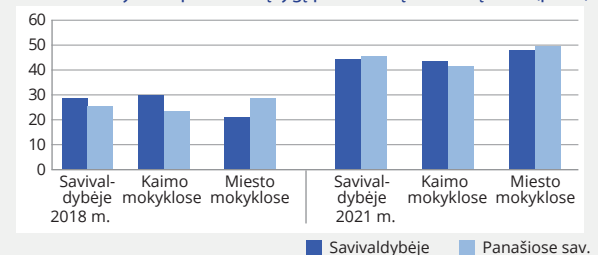
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikiusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

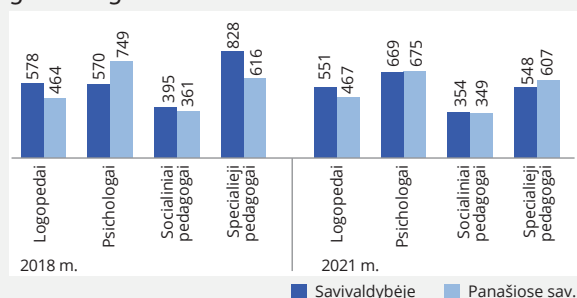
Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

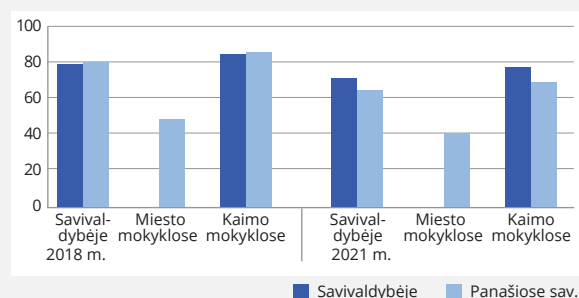

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

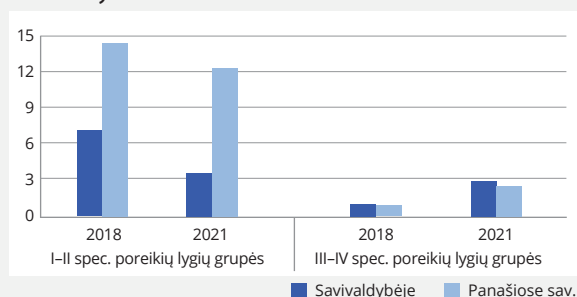
Vienai bendrojo ugdymo mokyklų logopedo, socialinio pedagogo ir specialiojo pedagogo pareigybei tenkančių mokinių skaičius sumažėjo, o psichologo – išaugo.

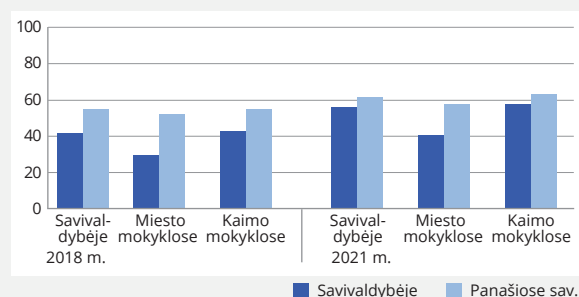
Mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra suformuotos visų švietimo pagalbos specialistų komandos, dalis (proc.) sumažėjo.

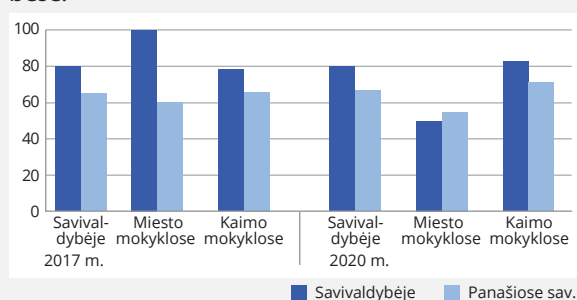
Bendrosiose klasėse ugdomų I–II spec. poreikių lygių grupių mokinių dalis (proc.) nuo visų šių klasių mokinių sumažėjo ir buvo mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

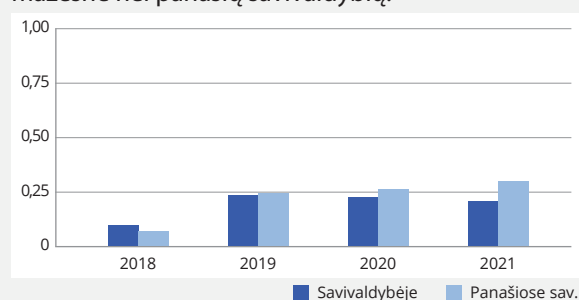
Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) išaugo, bet yra mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) miesto mokyklose sumažėjo, o kaimo mokyklose išaugo ir yra didesnė nei panašiose savivaldybėse.

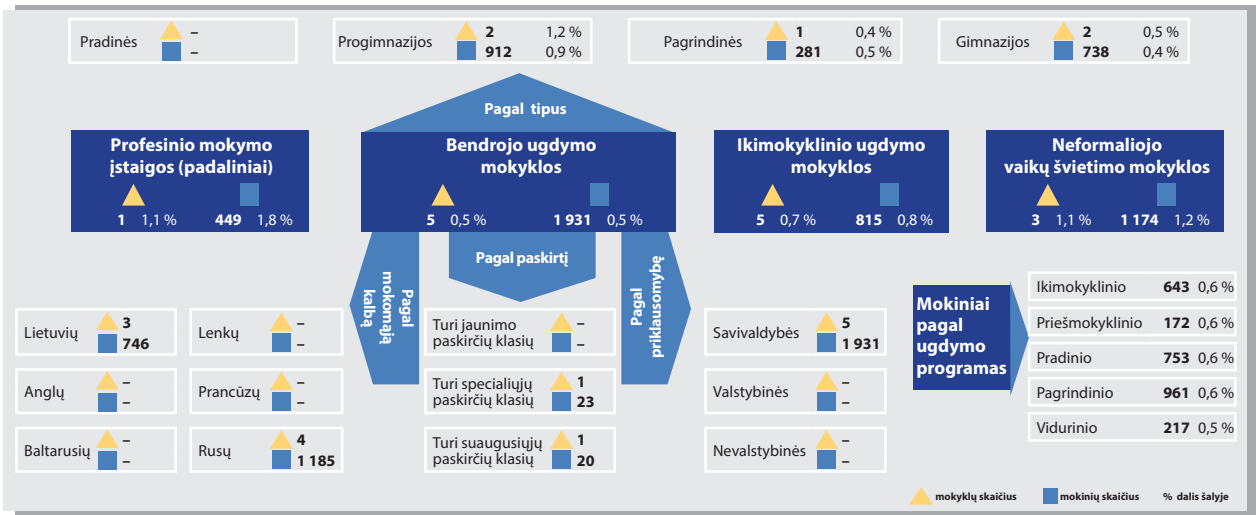
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, ugdomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) pastaraisiais metais šiek tiek mažėjo ir yra mažesnė nei panašių savivaldybių.

LSD, NŠA ir Migracijų departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsi-gyveno 640 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukusių karo pabėgėlių iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 176: 47 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 129 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Siekiant aukštesnės ugdymo kokybės, rekomenduojama spartinti mokyklų tinklo pertvarką, priimti sprendimus dėl mažą mokinių skaičių turinčių mokyklų, mažų klasių ir jungtinių klasių komplektų skaičiaus mažinimo. Telkti mokyklų vadovus ir mokytojus lyderystei, skatinančiai juos profesionaliai tobulėti, sudaryti sąlygas didinti aukštos kvalifikacijos mokytojų dalį ir gerinti vidurinio ugdymo programos mokinių mokymosi pasiekimus. Rengiantis visavertei įtraukčiai, svarbu didinti švietimo pagalbos specialistų skaičių, ypač kaimo vietovių mokyklose, daugiau mokymo lėšų panaudoti švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginę psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose. Didinti mokinių poreikius atitinkančių neformaliojo ugdymo programų pasiūlą, siekiant, kad kuo daugiau mokinių dalyvautų įvairiose veiklose. Daugiau dėmesio skirti ugdymo karjerai, profesinio orientavimo ir konsultavimo kokybei, siekiant motyvuoti mokinius po 10 klasės toliau mokytis, pasirinkti tinkamą profesiją.

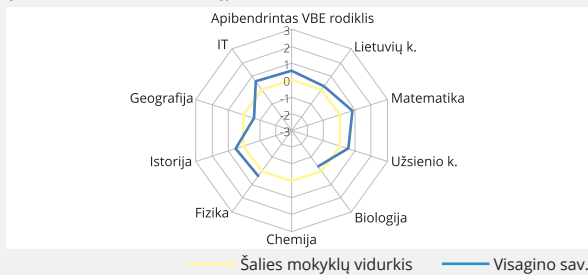
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	7,1↑	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	0↔
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	15,2↓	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	0↔
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur	901↑	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klases komplekto dydis	20,7↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	20,7↓	Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	10↓
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	16,9↑	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	0,9↑
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	63↓	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	86,2↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	54,7↑	Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	0,34↓
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo įstaigose, mokymosi ir pedagoginei psichologinei pagalbai teikiantis įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	249,3↑	Neformaliojo švietimo galimybės mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	70,4↑
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	60,7↓	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	98,1↓
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	17,9↑	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizmininkų skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	26,6
Mokymo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	714,8↑	Apibendrintas VBE rodiklis	216,8

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

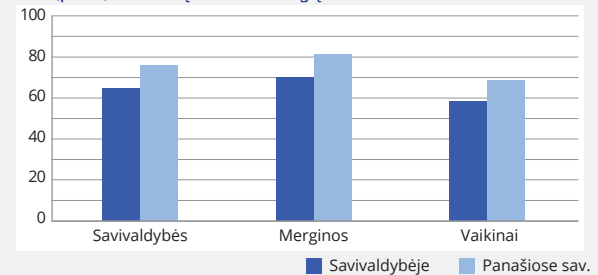
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

PUPP ir VBE rezultatai yra svarbūs savivaldybių pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų įgyvendinimo kokybės ir efektyvumo rodikliai. Apibendrinto VBE rodiklio reikšmė ir šešių VBE rezultatai yra geresni, o biologijos ir geografijos – prastesni už šalies. Chemijos VBE nepasirinko laikyti nė vienas savivaldybės abiturientas. Išlaikiusiųjų 3 ir daugiau VBE dalis yra mažesnė nei panašių savivaldybių, pastebimi skirtumai tarp vaikinių ir merginų. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis išaugo ir viršijo panašių savivaldybių vidurkį, tačiau padidėjo atotrūkis tarp vaikinių ir merginų.

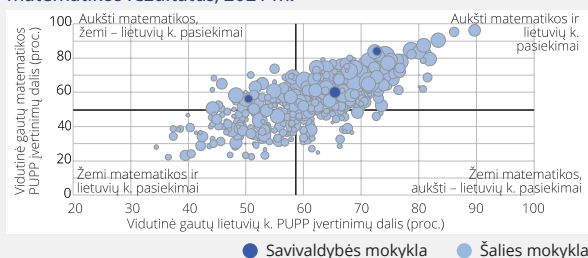
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

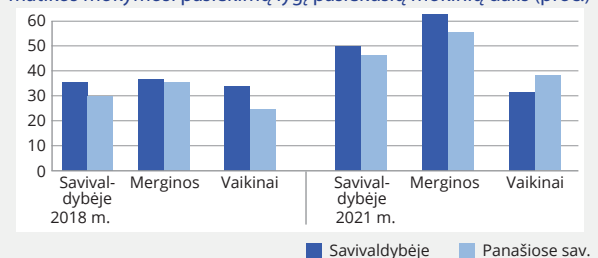
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikiusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

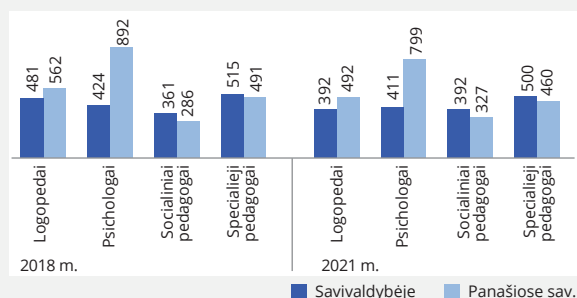

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

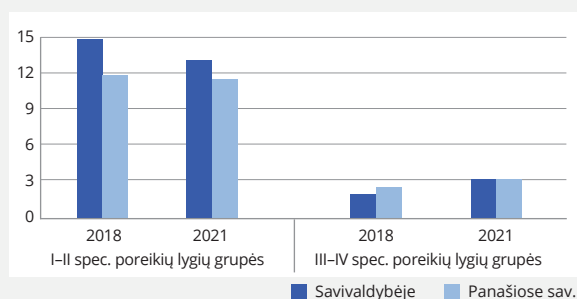

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

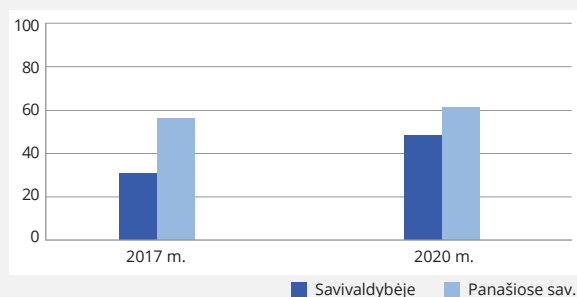
Vienai bendrojo ugdymo mokyklų logopedo ir psichologo pareigybei tenkančių mokinių skaičius yra gerokai mažesnis nei panašiose savivaldybėse.

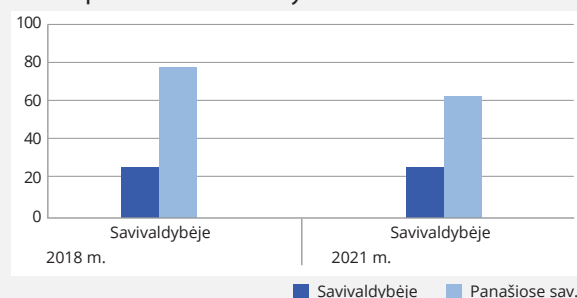
Bendrosiose klasėse ugdomų I–II SUP lygių grupių mokinių dalis (proc.) nuo visų šių klasių mokinių sumažėjo, III–IV SUP lygių grupių – išaugo.

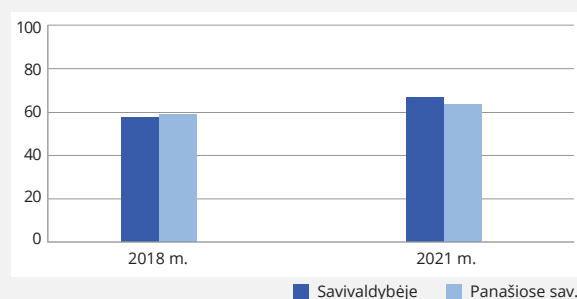
SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) išaugo, bet yra mažesnė nei panašių savivaldybių.

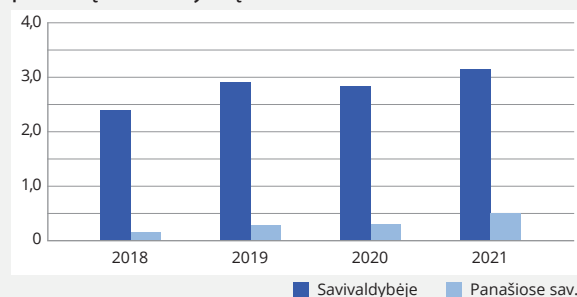
Mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra suformuotos visų švietimo pagalbos specialistų komandos, dalis (proc.) nesikeitė ir yra reikšmingai mažesnė nei panašiose savivaldybėse.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusiu SUP turinčių mokinių dalis (proc.) išaugo ir yra didesnė nei panašių savivaldybių.

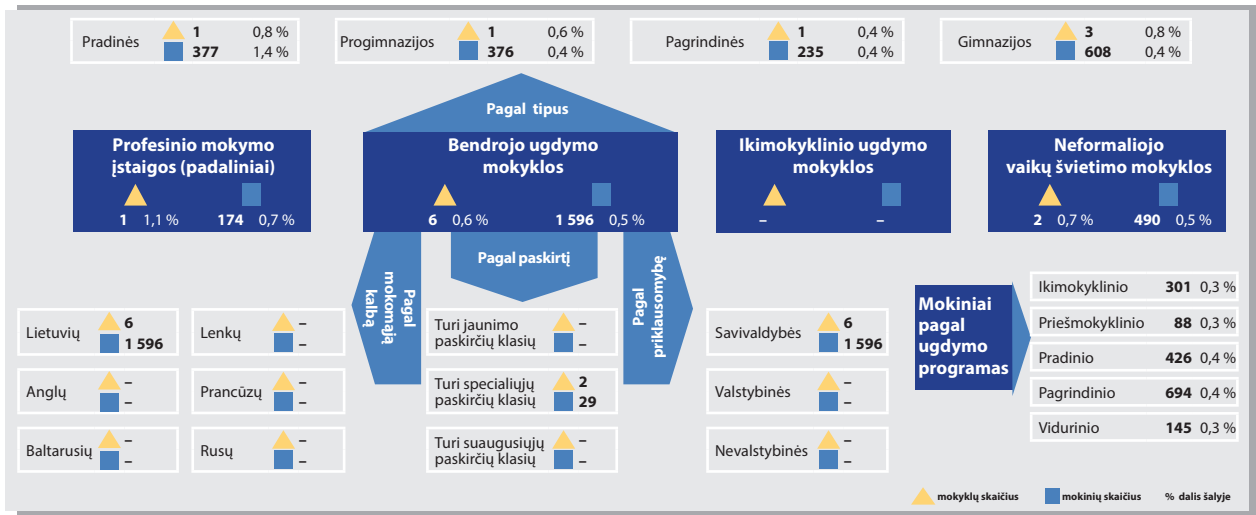
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, ugdomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) augo ir pastaraisiais metais yra didesnė nei panašių savivaldybių.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsigyveno 246 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 144: 49 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 95 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Siekiant kokybiškai ugdyti kiekvieną mokinį ir tinkamai pasirengti visavertei įtraukčiai, rekomenduojama didinti švietimo pagalbos specialistų prieinamumą, bendrojo ugdymo mokyklos klasės komplekto dydį ir mokytojų vidutinį pamokinių darbo krūvį. Ieškoti galimybių ir būdų didinti 3–5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, aprėptį. Siekiant pagerinti gamtos mokslų ir kitų dalykų mokymosi rezultatus, sukurti modernią, įvairių ugdymosi poreikių mokiniams prieinamą STEAM ugdymo(si) aplinką, skirtą praktinėms formaliojo ir neformaliojo švietimo veikloms, ir ją įveikinti. Skatinti mokyklų vadovų ir mokytojų lyderystę, pritraukti į mokyklas daugiau jaunų mokytojų, plėsti neformaliojo švietimo programų pasiūlą. Didesnę dėmesį skirti SUP mokinių ugdymui karjerai, profesiniam informavimui ir konsultavimui – tai padėtų juos motyvuoti toliau mokytis baigus pagrindinio ugdymo programą, apsispręsti renkantis profesiją. Gerinti vidurinio ugdymo programos mokinių biologijos ir geografijos mokymosi pasiekimus. Įsitraukimas į Tūkstantmečio mokyklų programą padėtų sumažinti mokymosi sąlygų mokyklose skirtumus ir pasiekimų atotrūkį tarp vaikų ir merginų, sudarytų geresnes sąlygas mokyklų tinklaveikiai stiprėti.

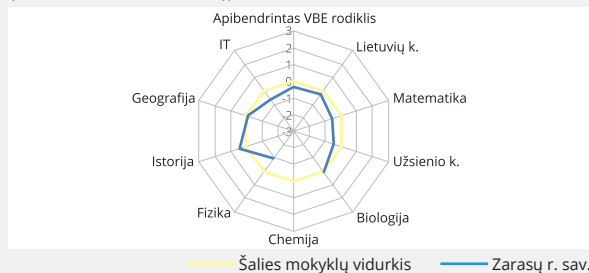
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	12,4↓	1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	6,2↓
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	18,4↓	Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	16,7↑
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokeskis (neto), Eur	714↑	Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasių komplekto dydis	18,5↑
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	24,2↑	Vienai sąlyginai mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	10,6↓
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	22,4↑	Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	1,2↔
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodinių ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)	56,8↑	3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	93,8↑
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	39,8↑	Jaunesniui nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	0,27↓
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo įstaigose, mokymosi ir pedagoginei psichologinei pagalbai teikiantose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	226,6↑	Neformaliojo švietimo galimybes mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	66,9↓
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	23,5↓	Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	100↔
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)	23,4↓	Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizmininkų skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	24,2↓
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	897,3↑	Apibendrintas VBE rodiklis	155,4

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

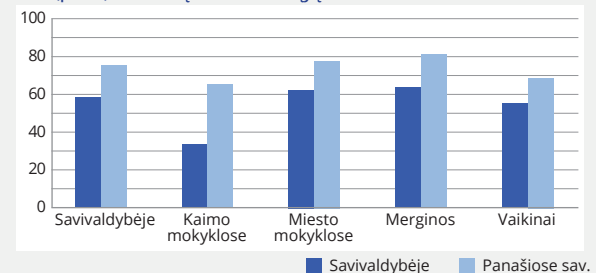
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Socialinis ir ekonominis savivaldybės kontekstas nėra palankus siekti geresnės ugdymo kokybės. Apibendrintas VBE rodiklis ir beveik visų mokomųjų dalykų VBE, išskyrus biologiją ir istoriją, rezultatai yra prastesni už šalies. Chemijos VBE nepasirinko laikyti nė vienas savivaldybės abiturientas. Išlaikiusiųjų 3 ir daugiau VBE dalis yra mažesnė nei panašių savivaldybių, pastebimi skirtumai tarp miesto ir kaimo mokyklų. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis išaugo ir yra didesnė nei panašių savivaldybių, tačiau padidėjo atotrūkis tarp vaikinių ir merginų.

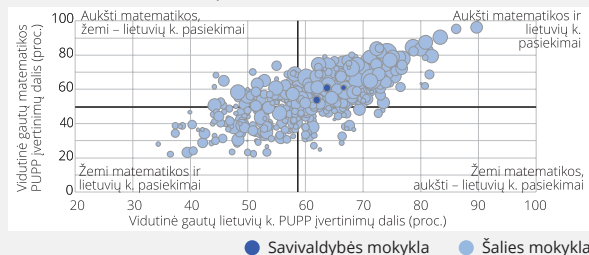
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

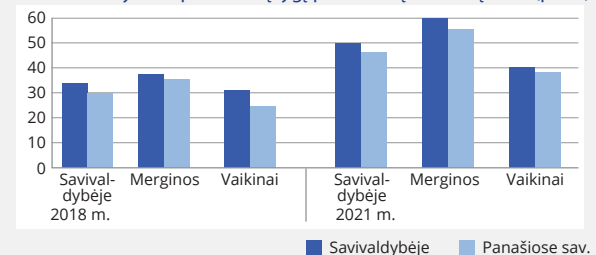
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikiusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

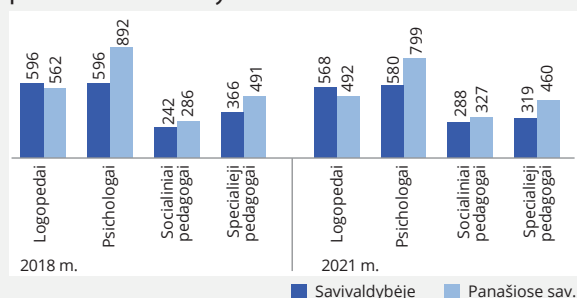

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

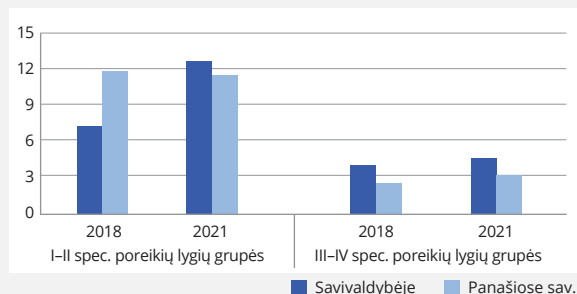

ĮTRAUKIS UGDYMAS

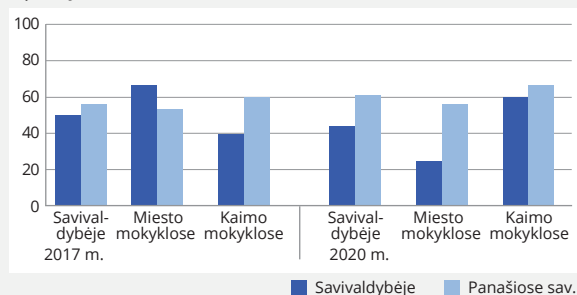
Vienai bendrojo ugdymo mokyklų psichologo, socialinio pedagogo ir specialiojo pedagogo poreigybei tenkančių mokinių skaičius yra mažesnis nei panašiose savivaldybėse.

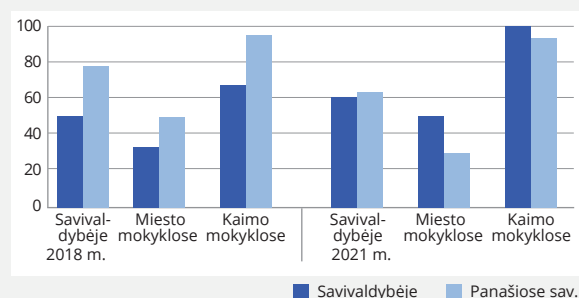
Bendrosiose klasėse ugdomų SUP turinčių mokinių dalis (proc.) nuo visų šių klasių mokinių išaugo ir yra didesnė nei panašiuose savivaldybių.

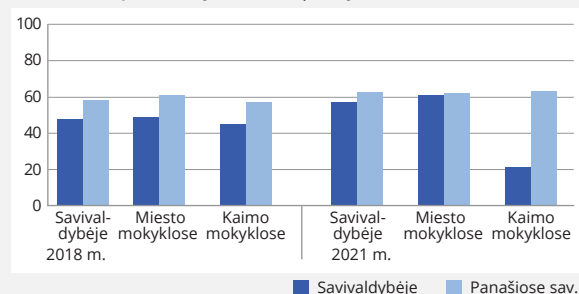
SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasių, dalis (proc.) miesto mokyklose sumažėjo, o kaimo mokyklose išaugo, bet yra mažesnė nei panašiuose savivaldybių.

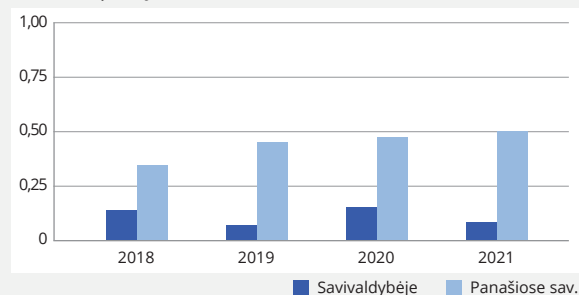
Mokyklų, kuriose yra pradinių klasių, bet nėra suformuotos visų švietimo pagalbos specialistų komandos, dalis (proc.) padidėjo.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) miesto mokyklose išaugo, o kaimo mokyklose sumažėjo ir yra mažesnė nei panašiuose savivaldybių.

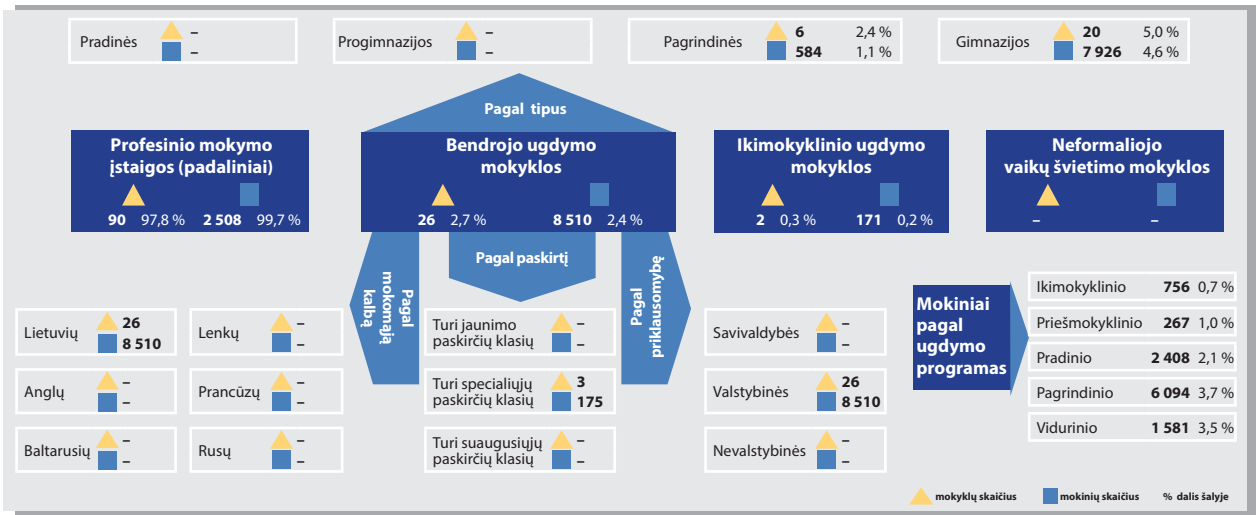
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, ugdomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) 2021 m. buvo gerokai mažesnė nei panašiuose savivaldybių.

LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsiyveno 29 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų. Ugdymo įstaigose minėtą dieną jų buvo registruota 12: 2 buvo ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 10 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Siekiant geresnių ugdymo rezultatų, rekomenduojama didesnę mokymo lėšų dalį panaudoti pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti, mokymo priemonėms įsigyti ir švietimo pagalbai, ypač kaimo mokyklose, stiprinti. Didinti mokinių poreikius atitinkančių neformaliojo vaikų švietimo programų pasiūlą, siekiant, kad kuo daugiau mokinių dalyvautų įvairiose veiklose, ypač kaimo mokyklose. Tęsti švietimo įstaigų tinklo pertvarką, sprendžiant klausimus, susijusius su jungtinių klasių komplektavimu. Skatinti mokyklų vadovų ir mokytojų lyderystę, pritraukti į mokyklas daugiau jaunų mokytojų. Gerinti vidurinio ugdymo programos mokinių lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos, užsienio kalbos, fizikos, geografijos, informacinių technologijų mokymosi pasiekimus. Įsitraukimas į Tūkstantmečio mokyklų programą padėtų sumažinti mokymosi sąlygų ir pasiekimų skirtumus tarp atskirų mokyklų, vaikinų ir merginų, sudarytų geresnes sąlygas mokyklų tinklaveikiai stiprinti.

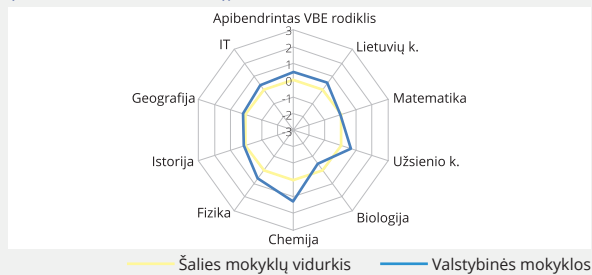
Socialinis, ekonominis ir kultūrinis kontekstas	Indėlis	Procesai	Rezultatai																		
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus																					
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)																					
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto), Eur																					
Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)																					
Mokinių gaunamųjų finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)																					
Aukštos kvalifikacijos mokytojų (mokytojų metodininkų ir mokytojų ekspertų) dalis (proc.)																					
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)																					
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginėje-psichologinėje pagalba teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)																					
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)																					
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m)																					
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)																					
1-8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)																					
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)																					
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasės komplekto dydis																					
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose																					
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius																					
3-5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)																					
Jaunesni nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis																					
Neformaliojo švietimo galimybes mokykloje ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)																					
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)																					
Dalykinių olimpiadų ir konkursų prizininčių skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių																					
Apibendrintas VBE rodiklis																					
5,7↑	-	-	8,6↑	6↔	42,1↑	-	-	-	18↑	614,5↓	1,4↑	34,8↑	19↑	6,9↓	0,9↑	-	0,74↓	35,1↑	99,4↑	47,7	207,5

Patenka tarp trečdaliao savivaldybių, kuriose būklė pagal šį rodiklį: ■ – geriausia ■ – vidutinė ■ – prasčiausia

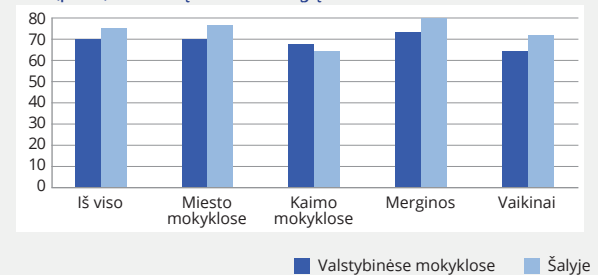
MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMAI

Visų mokomųjų dalykų, išskyrus biologiją ir matematiką, apibendrintas VBE rodiklis valstybinėse mokyklose yra aukštesnis už šalies vidurkį. Ypač aukštus rezultatus mokiniai pasiekė laikydami užsienio kalbos, chemijos VBE, prasčiausiai sekėsi laikyti matematikos ir biologijos VBE. 3 ir daugiau VBE išlaikiusiųjų dalis (proc.) valstybinėse miesto mokyklose yra mažesnė, o kaimo mokyklose – didesnė už šalies vidurkį; gana ryškus skirtumas tarp merginų ir vaikų. Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis paugo ir viršija šalies mokyklų vidurkį, tačiau atotrūkis tarp miesto ir kaimo mokyklų yra didelis ir netgi dar padidėjo. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pasiekimai yra gana aukšti, tačiau atotrūkia tarp atskirų mokyklų atskleidžia nevienodą švietimo būklę.

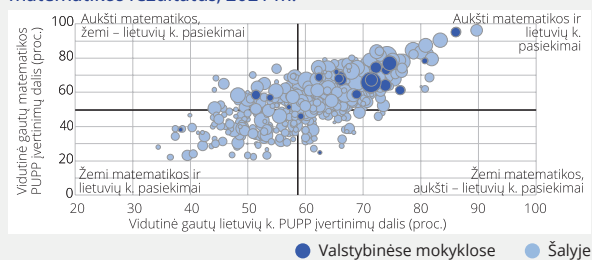
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.

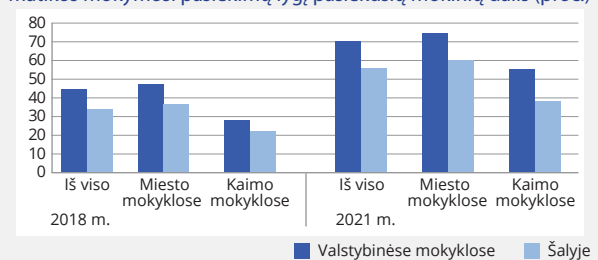
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų VBE laikiusiųjų

Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.

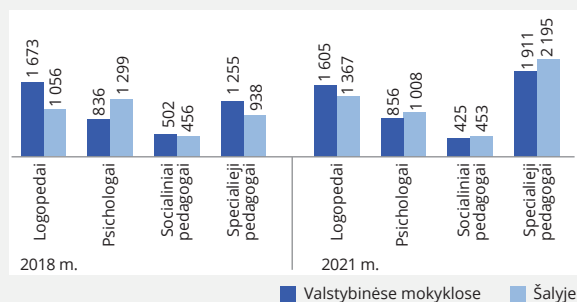

Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)

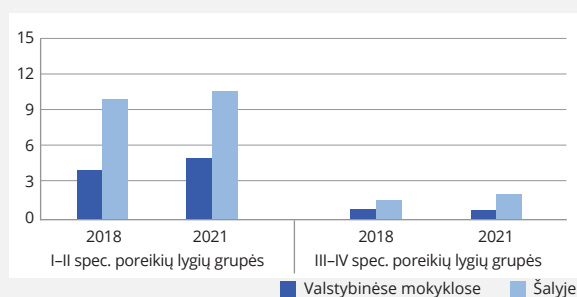

ĮTRAUKIS UGDYMAS

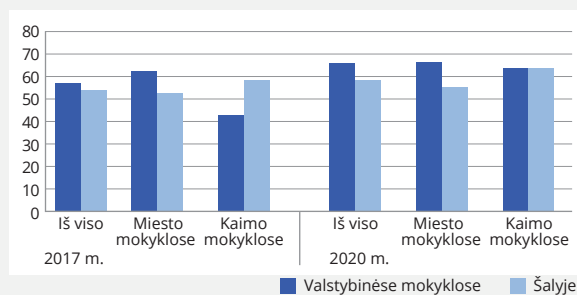
Vienai bendrojo ugdymo mokyklų logopedo ir socialinio pedagogo pareigybei tenkančių mokinių skaičius sumažėjo, psichologo ir specialiojo pedagogo – padidėjo.

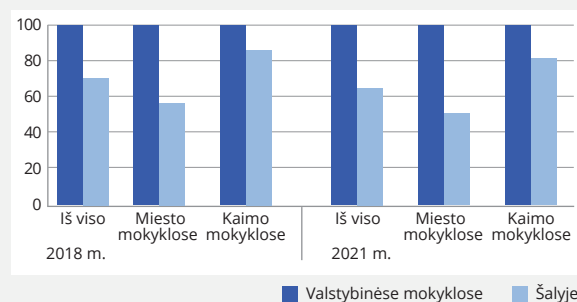
Bendrosiose klasėse ugdomų I–II SUP lygių grupių mokinių dalis (proc.) nuo visų šių klasių mokinių išaugo, III–IV SUP lygių grupių – sumažėjo.

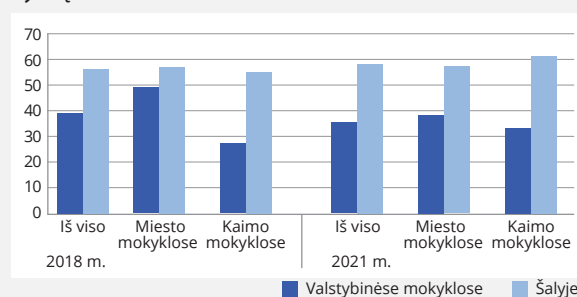
SUP mokinių, tęsiančių mokslą po 10 klasės, dalis (proc.) išaugo, ji yra didesnė nei šalyje. Gerokai sumažėjo atotrūkis tarp miesto ir kaimo mokyklų.

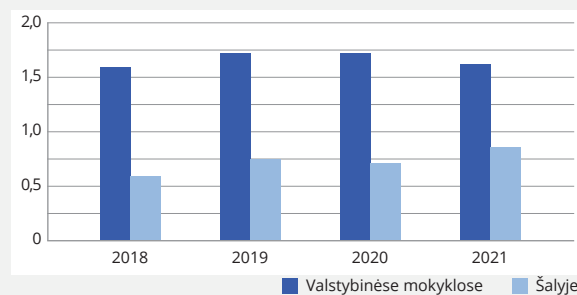
Nė viena mokykla, kurioje yra pradinių klasių, neturi viso psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo ir logopedo etatų komplekto.

Neformaliojo švietimo galimybėmis pasinaudojusių SUP turinčių mokinių dalis (proc.) yra mažesnė nei šalyje. Sumažėjo atotrūkis tarp miesto ir kaimo mokyklų.

Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis (proc.) beveik nekito, ji yra didesnė nei šalyje.

LSD ir NŠA duomenimis, valstybinėse švietimo įstaigose 2022 m. birželio 1 d. buvo registruoti 73 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukę karo pabėgėliai iki 18 metų: 21 buvo ugdomas pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 52 – pagal bendrojo ugdymo programas.

REKOMENDACIJOS

Siekiant kokybiškai pasirengti įtraukiamam ugdymui, rekomenduojama suformuoti visų švietimo pagalbos specialistų komandas mokyklose, mažinti mokinių skaičių, tenkantį vienam švietimo pagalbos specialistui, užtikrinti švietimo prieinamumą kiekvienam vaikui, didinant SUP mokinių galimybes ugdytis bendrosiose klasėse. Kuriant mokinių poreikius atitinkančių neformaliojo švietimo programų pasiūlą, skatinti SUP mokinių dalyvavimą jose. Siekiant pašalinti ugdymo pasiekimų skirtumus tarp vaikų ir merginų, kaimo ir miesto mokyklų mokinių, stiprinti švietimo pagalbos teikimą silpniau besimokantiesiems, didinti jų mokymosi motyvą ir ugdyti mokėjimo mokytis kompetenciją. Atsižvelgiant į konkrečių švietimo įstaigų poreikius, siekti nuolatinio visų mokytojų profesinio tobulėjimo, skatinti juos atestuotis ir įgyti aukštesnes kvalifikacines kategorijas, efektyvinti mokytojų kvalifikacijos tobulinimą užsieniečių ar iš užsienio grįžusių Lietuvos piliečių ugdymo srityje. Optimizavus individualų mokytojų darbo krūvį ir vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičių, sudaryti sąlygas padidinti vidutinį mokytojų darbo užmokestį.

III dalyje taikomų rodiklių aprašymai, paaiškinimai

Rodiklis	Aprašymas, paaiškinimas
Titulinės dalies rodikliai	
Mokyklų skaičius pagal institucijų grupes, tipus, paskirtį ir priklausomybę	Pagal atitinkamas Švietimo ir mokslo institucijų registre (ŠMIR) įregistruotas klasifikatorių reikšmes sumuojamos visos savivaldybės teritorijoje veikiančios mokyklos, kurios turėjo mokinių 2021 m. rugsėjo 1 d.
Neformaliojo vaikų švietimo mokykla	Savivaldybės teritorijoje veikianti mokykla, priskiriama institucijos paskirčių grupei „Formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokykla“ arba „Neformaliojo vaikų švietimo mokykla“, kuri turėjo mokinių 2021 m. spalio 1 d. Duomenų šaltinis: ŠVIS
Ikimokyklinio ugdymo mokykla	Savivaldybės teritorijoje veikianti mokykla, priskiriama institucijos paskirčių grupei „Ikimokyklinio ugdymo mokykla“. Duomenų šaltinis: ŠVIS
Profesinio mokymo įstaiga (padalinys)	Savivaldybės teritorijoje veikianti įstaiga arba jos padalinys, priskiriama institucijos paskirčių grupei „Profesinio mokymo įstaiga“. Neskaičiuojami mokiniai, besimokantys pagal modulines tęstinio profesinio mokymo programas (programų tipo kodai: T21, T32, T43). Duomenų šaltinis: ŠVIS
Mokomoji kalba	Savivaldybės teritorijoje veikiančių bendrojo ugdymo mokyklų ir jų mokinių (ISCED 0–3) skaičius pagal mokinių mokomąją (ugdymo) kalbą (lietuvių, anglų, baltarusių, lenkų, prancūzų arba rusų). Duomenų šaltinis: ŠVIS
Mokyklos, turinčios jaunimo paskirčių klasių	Savivaldybės teritorijoje veikiančios bendrojo ugdymo mokyklos, turinčios klasių, kurių kodai klasių paskirčių klasifikatoriuje yra 110501, 210801. Duomenų šaltinis: ŠVIS
Mokyklos, turinčios specialiųjų paskirčių klasių	Savivaldybės teritorijoje veikiančios bendrojo ugdymo mokyklos, turinčios klasių, kurių kodai klasių paskirčių klasifikatoriuje yra šie: 210201, 210202, 210203, 210204, 210205, 210206, 210207, 210208, 210301, 210302, 210401, 210402, 210403, 210501. Duomenų šaltinis: ŠVIS
Mokyklos, turinčios suaugusiųjų paskirčių klasių	Savivaldybės teritorijoje veikiančios bendrojo ugdymo mokyklos, turinčios klasių, kurių kodai klasių paskirčių klasifikatoriuje yra šie: 110401, 210603, 211303, 211304, 211307, 211308. Duomenų šaltinis: ŠVIS
Mokyklų mokinių skaičius	Savivaldybės teritorijoje veikiančių mokyklų mokinių skaičius 2021 m. rugsėjo 1 d. (pagal mokyklos grupę, tipą, paskirtį, priklausomybę). Bendrojo ugdymo mokyklų grupėje skaičiuojami visų klasių, priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo grupių mokiniai. Profesinio mokymo įstaigų grupėje neskaičiuojami mokiniai, besimokantys pagal modulines tęstinio profesinio mokymo programas (programų tipo kodai: T21, T32, T43). Duomenų šaltinis: ŠVIS
Mokyklų ir mokinių dalis šalyje (proc.)	Savivaldybės teritorijoje veikiančių atitinkamos institucijų grupės, tipo, paskirties ir priklausomybės mokyklų ir mokinių skaičius, padaugintas iš 100 ir padalytas iš tokių mokyklų ir mokinių skaičiaus šalyje. Duomenų šaltinis: ŠVIS
Mokinių pasiskirstymas pagal ugdymo programas	Savivaldybės teritorijoje veikiančių švietimo įstaigų mokiniai, ugdomi pagal atitinkamas programas. Prie bendrojo ugdymo programų (pagrindinio, vidurinio) priskaičiuoti profesinio mokymo įstaigų mokiniai, besimokantys pagal bendrojo ugdymo programas. Duomenų šaltinis: ŠVIS
Švieslentės rodikliai	
Rodiklio gerėjimą rodo prie jo vertės esanti rodyklė, nukreipta aukštyn, blogėjimą – rodyklė, nukreipta žemyn, kad rodiklis nesikeitė, rodo abipusė rodyklė. Pateikiami 2021 m. duomenys; pokytis lyginamas su 2018 m. (jeigu rodiklio aprašyme nenurodyta kitaip).	
Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus pokytis (proc.) per trejus metus	Savivaldybės teritorijoje esančių bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičių 2021–2022 m. m. ir 2018–2019 m. m. skirtumas, padaugintas iš 100 ir padalytas iš mokinių skaičiaus 2018–2019 m. m. (neįtraukti ikimokyklinio ugdymo skyriai). Duomenų šaltinis: ŠVIS
Savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų, neturinčių darbo, dalis (proc.)	Vidutinis metinis savivaldybėje registruotų bedarbių skaičius, padaugintas iš 100 ir padalytas iš darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus. Duomenų šaltinis: ŠVIS
Vidutinis savivaldybės gyventojų darbo užmokestis (neto, Eur)	Vidutinis mėnesinis atlyginimas pinigais, apimantis tiesiogiai darbuotojui mokamą pagrindinį darbo užmokestį ir papildomą uždarbį, atskaičius darbuotojo mokamas valstybinio socialinio draudimo įmokas ir gyventojų pajamų mokestį. Duomenų šaltinis: LSD

Nemokamai maitinamų mokinių dalis (proc.)	Mokinių (išskyrus priešmokyklinukus, pirmokus ir antrookus), kurie gavo nemokamą maitinimą, skaičius, padaugintas iš 100 ir padalytas iš bendro mokinių skaičiaus. Įtrauktos tik savivaldybės priklausomybės bendrojo ugdymo mokyklos; neįskaičiuoti suaugusiųjų, nuotolinių, tardymo izoliatoriaus, pataisos įstaigų, vaikų socializacijos paskirčių klasių mokiniai. Ataskaitinė diena – gruodžio 1 d. Duomenų šaltinis: ŠVIS
Mokinių, gaunančių finansinę ir kitokią paramą, dalis (proc.)	Savivaldybės priklausomybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių (išskyrus ikimokyklinukus), kurie gavo finansinę ir kitokią paramą, skaičius, padaugintas iš 100 ir padalytas iš bendro mokinių skaičiaus. Neįskaičiuoti sanatorinės, ligininės, suaugusiųjų, nuotolinių, tardymo izoliatoriaus, pataisos įstaigų, vaikų socializacijos paskirčių klasių mokiniai. Ataskaitinė diena – gruodžio 1 d. Duomenų šaltinis: ŠVIS
Aukštos kvalifikacijos mokytojų dalis (proc.)	Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose (pagrindinėje ir nepagrindinėje darbovietėje) dirbančių mokytojų metodininkų ir ekspertų skaičius, padaugintas iš 100 ir padalytas iš bendro mokytojų skaičiaus tose mokyklose. Įskaičiuoti priešmokyklinio ugdymo pedagogai. Duomenų šaltinis: ŠVIS
Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotos mokymo lėšos, tenkančios vienam pedagoginiam darbuotojui (Eur)	Savivaldybės priklausomybės švietimo įstaigose dirbančių pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti panaudotų lėšų suma, padalyta iš bendro pedagoginių darbuotojų skaičiaus. Duomenų šaltinis: savivaldybių mokymo lėšų panaudojimo ataskaitos
Mokymo lėšos, panaudotos švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginę psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose, tenkančios vienam mokiniui (Eur)	Švietimo pagalbai mokyklose ir pedagoginę psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose panaudotos mokymo (tikslinės dotacijos) lėšos, padalytos iš asmenų, ugdomų pagal bendrojo, priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo programas, skaičiaus. Palytys vertintas lyginant 2021 m. ir 2019 m. rodiklių reikšmes. Duomenų šaltinis: savivaldybių mokymo lėšų panaudojimo ataskaitos
Mokymo lėšų, panaudotų mokymo priemonėms įsigyti, dydis, tenkantis vienam mokiniui (Eur)	Vadovėliams ir kitoms mokymo priemonėms įsigyti panaudotos mokymo (tikslinės dotacijos) lėšos, padalytos iš asmenų, ugdomų pagal bendrojo, priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo programas, skaičiaus. Duomenų šaltinis: savivaldybių mokymo lėšų panaudojimo ataskaitos
Mokyklos patalpų plotas, tenkantis vienam mokiniui (kv. m.)	Savivaldybės priklausomybės bendrojo ugdymo mokyklų patalpų plotų suma, padalyta iš šių mokyklų mokinių skaičiaus. Ikimokyklinio ugdymo programos mokiniai neįskaičiuoti. Duomenų šaltinis: ŠVIS
Mokytojo vidutinis pamokinis darbo krūvis (metinės kontaktinės valandos)	Savivaldybės priklausomybės bendrojo ugdymo mokyklų mokytojų (išskyrus priešmokyklinio ugdymo pedagogus), dirbančių pagrindinėje ir nepagrindinėje darbovietėje, metinių kontaktinių valandų skaičius, padalytas iš mokytojų skaičiaus. Duomenų šaltinis: ŠVIS
1–8 klasių mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalis (proc.)	Savivaldybės priklausomybės bendrojo ugdymo mokyklų bendrojo tipo jungtinėse 1–8 klasėse besimokančių mokinių skaičius, padaugintas iš 100 ir padalytas iš 1–8 klasių mokinių skaičiaus. Duomenų šaltinis: ŠVIS
Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 200 mokinių, dalis (proc.)	Savivaldybės priklausomybės bendrojo ugdymo bendrųjų mokyklų, kuriose rugsėjo 1 d. mokėsi mažiau kaip 200 mokinių (ISCED 0–3), skaičius, padaugintas iš 100 ir padalytas iš viso savivaldybės priklausomybės bendrojo ugdymo bendrųjų mokyklų skaičiaus. Duomenų šaltinis: ŠVIS
Vidutinis bendrojo ugdymo mokyklos klasės komplekto dydis	Mokinių skaičius savivaldybės priklausomybės bendrojo ugdymo mokyklose, padalytas iš šių mokyklų klasių komplektų skaičiaus (be specialiųjų mokyklų, specialiųjų klasių ir priešmokyklinio ugdymo grupių, veikiančių ikimokyklinio ugdymo skyriuose). Duomenų šaltinis: ŠVIS
Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	Savivaldybės priklausomybės bendrojo ugdymo mokyklų (be specialiųjų) mokinių skaičius, padalytas iš mokytojų (be mokyklų vadovų) skaičiaus (įskaičiuoti priešmokyklinio ugdymo programos mokiniai ir pedagogai). Duomenų šaltinis: ŠVIS
Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100-ui mokinių, skaičius	Savivaldybės priklausomybės bendrojo ugdymo mokyklose dirbančių švietimo pagalbos specialistų (psichologų, socialinių pedagogų, specialiųjų pedagogų, logopedų) pareigybių etatinių vienetų skaičius, padaugintas iš 100 ir padalytas iš šių mokyklų mokinių (įskaičiuoti ir priešmokyklinio ugdymo programos mokiniai) skaičiaus. Duomenų šaltinis: ŠVIS
3–5 metų vaikų, ugdomų švietimo įstaigose, dalis (proc.)	3–5 metų vaikų, kurių gyvenamoji vieta deklaruota savivaldybės teritorijoje, einamųjų metų ataskaitinę dieną ugdomų švietimo įstaigose, skaičius, padaugintas iš 100 ir padalytas iš visų 3–5 metų vaikų, kurių gyvenamoji vieta einamųjų metų ataskaitinę dieną deklaruota savivaldybės teritorijoje, skaičiaus. Duomenų šaltinis: ŠVIS, LSD

Jaunesnių nei 50 metų ir 50 metų ar vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	Jaunesnių nei 50 metų asmenų, savivaldybės priklausomybės bendrojo ugdymo mokyklose einančių mokytojo pareigas ir pagrindinėje darbovietėje einamųjų metų ataskaitinę dieną mokančių pagal ISCED 1–3 lygmenų programas, skaičius, padalytas iš 50 metų ar vyresnio amžiaus asmenų, šiose mokyklose einančių mokytojo pareigas ir pagrindinėje darbovietėje einamųjų metų ataskaitinę dieną mokančių pagal ISCED 1–3 lygmenų programas, skaičiaus. Duomenų šaltinis: ŠVIS
Neformaliojo švietimo galimybėmis mokyklose ir kitur besinaudojančių mokinių dalis (proc.)	Mokinių, 2020–2021 m. m. dalyvavusių NVŠ veiklose savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose, neformaliojo vaikų švietimo mokyklose ir valstybės finansuojamos akredituotose neformaliojo vaikų švietimo programose, skaičius, padaugintas iš 100 ir padalytas iš bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus (be vaikų, ugdomų pagal priešmokyklinio ugdymo programą). Duomenų šaltinis: ŠVIS
Mokinių, toliau besimokančių po pagrindinio ugdymo programos, dalis (proc.)	Savivaldybės priklausomybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių, 2021 m. įgijusių pagrindinį išsilavinimą ir tais pačiais metais tęsusių mokslą bendrojo ugdymo mokykloje arba profesinio mokymo įstaigoje, skaičius, padaugintas iš 100 ir padalytas iš bendro tais metais pagrindinį išsilavinimą įgijusių mokinių skaičiaus. Duomenų šaltinis: ŠVIS
Dalykų olimpiadų ir konkursų prizininkų skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių	Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių, tapusių tarptautinių ir šalies dalykų olimpiadų prizininkais, skaičius, padaugintas iš 10 000 ir padalytas iš bendro šių mokyklų mokinių skaičiaus. Duomenų šaltinis: ŠVIS
Apibendrintas VBE rodiklis	Vidutinis apibendrintas savivaldybės priklausomybės bendrojo ugdymo mokyklų pasiekimų rodiklis. Vidutinio VBE balų skaičiaus, tenkančio vienai mokyklai (visų VBE balų suma, padalyta iš mokyklų skaičiaus), ir VBE balų vidurkio suma. Duomenų šaltinis: NŠA
Diagramomis pavaizduoti mokinių pasiekimų rodikliai	
Abiturientų, 2021 m. išlaikiusių ne mažiau kaip 3 VBE, dalis (proc.) nuo visų laikusiųjų VBE	Savivaldybės teritorijoje veikiančių bendrojo ugdymo mokyklų abiturientų, išlaikiusių 3 ir daugiau VBE, skaičius, padaugintas iš 100 ir padalytas iš bendro abiturientų skaičiaus (pagal abiturientų lytį, mokyklos vietovę arba priklausomybę). Duomenų šaltinis: NŠA
Apibendrintas ir visų dalykų VBE rodiklis (-iai) (standartizuotais taškais), 2021 m.	Voratinė diagrama interpretuojama taip: kuo toliau nuo diagramos centro yra rodiklio vertė (išreikšta standartizuotais taškais), tuo šis rodiklis yra geresnis. Jei rodiklio vertė yra toliau nuo centro nei šalies savivaldybių vidurkis, tai pagal šį rodiklį savivaldybės būklė yra geresnė nei vidutiniškai šalyje. Duomenų šaltinis: NŠA
Mokyklos pagal PUPP lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos rezultatus, 2021 m.	Savivaldybės mokyklų (teritorinis principas) mokinių surinktų lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos PUPP įvertinimų suma (kiekvienam dalykui atskirai), padalyta iš patikrinime dalyvavusių mokinių skaičiaus, padauginta iš 100 ir padalyta iš 10. Mokyklų rodikliai pateikti dviejų ašių diagramoje skrituliais, kurių dydis atspindi mokyklos dydį (mokinių skaičių), o vieta – abiejų dalykų įvertinimų koreliaciją ir pasiekimų lygį. Duomenų šaltinis: ŠVIS
Per PUPP bent pagrindinį lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)	Bent pagrindinį mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių (tik tų, kurie tokį rezultatą pasiekė per abiejų dalykų pasiekimų patikrinimus) skaičius, padaugintas iš 100 ir padalytas iš mokinių, dalyvavusių abiejų dalykų PUPP, skaičiaus (pagal mokinių lytį, mokyklos vietovę arba priklausomybę).
Diagramomis pavaizduoti įtraukiojo ugdymo rodikliai	
Mokinių skaičius, tenkantis vienam švietimo pagalbos specialisto (psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo, logopedo) etatui	Savivaldybės priklausomybės bendrojo ugdymo bendrųjų mokyklų mokinių (ISCED 0–3) skaičius, padalytas iš šiose mokyklose užimtų švietimo pagalbos specialistų (psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo, logopedo) etatų skaičiaus. Duomenų šaltinis: ŠVIS
Vaikų skaičius, tenkantis vienam švietimo pagalbos specialisto (psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo, logopedo)* etatui	Savivaldybės priklausomybės ikimokyklinio ugdymo institucijų grupės vaikų skaičius, padalytas iš šiose mokyklose užimtų švietimo pagalbos specialistų (psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo, logopedo) etatų skaičiaus. Duomenų šaltinis: ŠVIS
Švietimo pagalbos specialistų, turinčių visą darbo krūvį, dalis	Savivaldybės priklausomybės bendrojo ugdymo mokyklose pagrindines pareigas einančių švietimo pagalbos specialistų (psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo, logopedo), turinčių visą darbo krūvį, skaičius, padaugintas iš 100 ir padalytas iš viso šiose mokyklose pagrindines pareigas einančių švietimo pagalbos specialistų (psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo, logopedo) skaičiaus. Duomenų šaltinis: ŠVIS

Švietimo pagalbos specialistų skaičius pagal darbo stažą ir kategorijas*	Bendrojo ugdymo mokyklose atitinkamam pedagoginio darbo stažo intervalui (iki 2 m.; nuo daugiau kaip 2 iki 5 m.; nuo daugiau kaip 5 iki 10 m.; nuo daugiau kaip 10 iki 15 m.; nuo daugiau kaip 15 iki 20 m.; nuo daugiau kaip 20 iki 25 m.; daugiau kaip 25 m.) priskirtų ir atitinkamą kvalifikacinę kategoriją turinčių švietimo pagalbos specialistų (einančių pagrindines ir nepagrindines pareigas) skaičius, padaugintas iš 100 ir padalytas iš visų tam pačiam darbo stažo intervalui priklausančių švietimo pagalbos specialistų (einančių pagrindines ir nepagrindines pareigas) skaičiaus. Duomenų šaltinis: ŠVIS
Mokyklų, turinčių pradinių klasių, bet neturinčių psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo arba logopedo, dalis	Savivaldybės priklausomybės bendrojo ugdymo bendrųjų mokyklų, turinčių pradinių klasių, bet neturinčių bent vienos pareigybės darbuotojų (psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo arba logopedo), skaičius, padaugintas iš 100 ir padalytas iš viso savivaldybės bendrųjų mokyklų, turinčių pradinių klasių, skaičiaus. Duomenų šaltinis: ŠVIS
Specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių, kuriems suteikta švietimo pagalba, dalis*	Bendrojo ugdymo mokyklų specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių (ISCED 1–3), kuriems skirta ir suteikta švietimo pagalba, skaičius, padaugintas iš 100 ir padalytas iš viso savivaldybės mokyklų specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių, kuriems nustatytas tokios pagalbos poreikis, skaičiaus. Jeigu mokiniui nurodyti keli švietimo pagalbos poreikiai ir bent vienas iš jų nepatenkintas, laikoma, kad pagalba nesuteikta. Duomenų šaltinis: ŠVIS
Specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių pasiskirstymas pagal koncentrus ir lygių grupes*	Bendrojo ugdymo mokyklų mokinių (ISCED 1–3), kurie turėjo specialiųjų ugdymosi poreikių, pasiskirstymas pagal spec. ugdymosi poreikių lygių grupes ir koncentrus (atitinkamo koncentro mokinių dalis kiekvienoje spec. poreikių lygio grupėje): kiekvieno spec. ugdymosi poreikių koncentro mokinių skaičius kiekvienoje spec. poreikių lygio grupėje, padaugintas iš 100 ir padalytas iš viso atitinkamo spec. poreikių lygio grupės mokinių skaičiaus. Duomenų šaltinis: ŠVIS
Specialiųjų ugdymosi poreikių vaikų pasiskirstymas pagal koncentrus ir lygių grupes*	Ikimokyklinio ugdymo mokyklų ugdytinių, kurie turėjo specialiųjų ugdymosi poreikių, pasiskirstymas pagal spec. poreikių lygių grupes ir koncentrus (atitinkamo koncentro mokinių dalis kiekvienoje spec. poreikių lygio grupėje): kiekvieno spec. ugdymosi poreikių koncentro mokinių skaičius kiekvienoje spec. poreikių lygio grupėje, padaugintas iš 100 ir padalytas iš viso atitinkamo spec. poreikių lygio grupės mokinių skaičiaus. Duomenų šaltinis: ŠVIS
Specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių, tęsiančių mokslus po 10 klasės, dalis	Bendrojo ugdymo mokyklų mokinių, kurie turėjo specialiųjų ugdymosi poreikių ir tęsė mokslus po 10 klasės bendrojo ugdymo mokykloje arba profesinio mokymo įstaigoje, skaičius, padaugintas iš 100 ir padalytas iš viso šių mokyklų 10 klasių specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių asmenų, kurie buvo mokiniai mokslo metų pradžioje, skaičiaus. Duomenų šaltinis: ŠVIS
Užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių, mokomų bendrojo ugdymo mokyklose, dalis	Bendrojo ugdymo mokyklų mokinių (ISCED 0–3), kurie yra užsieniečiai arba grįžę iš užsienio, skaičius, padaugintas iš 100 ir padalytas iš viso šiose mokyklose besimokančių mokinių skaičiaus. Duomenų šaltinis: ŠVIS
Neformaliojo švietimo galimybėmis mokykloje (ir kitur) besinaudojančių specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių dalis	Bendrojo ugdymo mokyklų mokinių (ISCED 0–3), turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, skaičius, padaugintas iš 100 ir padalytas iš viso šiose mokyklose besimokančių specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių skaičiaus. Duomenų šaltinis: ŠVIS
III ir IV specialiųjų ugdymosi poreikių lygių grupių mokinių, ugdomų bendrojo ugdymo bendrosiose mokyklose, dalis	III ir IV specialiųjų ugdymosi poreikių lygių grupių mokinių, ugdomų bendrojo ugdymo bendrosiose savivaldybės priklausomybės mokyklose, skaičius einamųjų metų ataskaitinę dieną, padaugintas iš 100 ir padalytas iš viso savivaldybės priklausomybės bendrojo ugdymo mokyklose besimokančių III ir IV specialiųjų ugdymosi poreikių lygių grupių mokinių skaičiaus. Duomenų šaltinis: ŠVIS
Bendrosiose klasėse mokomų specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių dalis nuo visų šių klasių mokinių	Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, integruotai ugdomų (t. y. ugdomų ne specialiosiose klasėse ar grupėse) savivaldybės priklausomybės bendrojo ugdymo bendrosiose mokyklose, skaičius einamųjų metų ataskaitinę dieną, padaugintas iš 100 ir padalytas iš viso šiose mokyklose besimokančių mokinių skaičiaus. Duomenų šaltinis: ŠVIS
Negalių turinčių mokinių dalis nuo mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, integruotai ugdomų bendrosios paskirties mokyklose*	Bendrojo ugdymo bendrosiose mokyklose ugdomų specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus atsirandančius dėl išskirtinių gabumų) mokinių (ISCED 0–3), kurie ataskaitinę dieną turėjo nustatytą neįgalumo diagnozę, skaičius, padaugintas iš 100 ir padalytas iš viso šiose mokyklose integruotai ugdomų specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus atsirandančius dėl išskirtinių gabumų) mokinių skaičiaus. Duomenų šaltinis: ŠVIS

Ukrainos vaikų ugdymas Lietuvoje	
Karo pabėgėliai iš Ukrainos	LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenys apie savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsigyvenusius iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukusius karo pabėgėlius iki 18 metų ir apie jų registraciją ugdymo įstaigose pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas. Kadangi kai kurie vaikai į ugdymo įstaigą atvyksta iš kitų savivaldybių, be to, ne visi atvykusieji yra užsiregistravę MIGRIS ir dėl kitų specifinių priežasčių konkrečioje savivaldybėje ugdymo įstaigas lankančių mokinių gali būti ir daugiau, negu gyvenamąją vietą savivaldybėje deklaravusių nepilnamečių.

*Duomenys pateikti tik leidinio interaktyvioje išnašoje (www.)

Santrumpos

BVP – bendrasis vidaus produktas

COFOG – Valstybės funkcijų klasifikatorius (angl. *Classification of the Functions of Government*)

COVID-19 – sunkaus ūminio respiracinio sindromo koronaviruso-2 (SARS-CoV-2) sukeliama liga

EASNIE – Europos specialiojo ir inkluzinio ugdymo agentūra (angl. *European Agency for Special Needs and Inclusive Education*)

EBPO – Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (angl. *Organisation for Economic Co-operation and Development, OECD*)

ES – Europos Sąjunga

EUROFOUND – Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas (angl. *European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions*). ES agentūra, kurios funkcija – teikti žinias, padedančias rengti patikimą informaciją, grindžiamą socialine, užimtumo ir su darbu susijusia politika

EUROSTATAS – ES statistikos tarnyba

FŠPU – formalųjį švietimą papildantis ugdymas

IKT – informacinės ir komunikacijos technologijos

ISCED – Tarptautinė standartizuota švietimo klasifikacija (angl. *The International Standard Classification of Education*)

JT – Jungtinės Tautos

LAMA BPO – Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacija bendrajam priėmimui organizuoti

LMNŠC – Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras

LRV – Lietuvos Respublikos Vyriausybė

LSD – Lietuvos statistikos departamentas

MIGRIS – Lietuvos migracijos informacinė sistema

NMPP – nacionalinis mokinių pasiekimų patikrinimas

NŠA – Nacionalinė švietimo agentūra

NVŠ – neformalusis vaikų švietimas

OSP RDB – Oficialiosios statistikos portalo Rodiklių duomenų bazė

PISA – Tarptautinis penkiolikmečių tyrimas (angl. *Programme for International Student Assessment*)

PPT – pedagoginė psichologinė tarnyba

PIRLS – Tarptautinis skaitymo gebėjimų tyrimas (angl. *Progress in International Reading Literacy Study*)

PSO – Pasaulio sveikatos organizacija (angl. *World Health Organization, WHO*)

PUPP – pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimas

SEK – socialinis, ekonominis, kultūrinis statusas, kontekstas arba aplinka

SKVC – Studijų kokybės vertinimo centras

SUP – specialieji ugdymosi poreikiai

ŠMSM – Švietimo, mokslo ir sporto ministerija

ŠVIS – Švietimo valdymo informacinė sistema

TALIS – EBPO tarptautinis mokymo ir mokymosi tyrimas (angl. *The OECD Teaching and Learning International Survey*)

TIMSS – Tarptautinis matematikos ir gamtos mokslų gebėjimų tyrimas (angl. *Trends in International Mathematics and Science Study*)

UNESCO – Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacija (angl. *United Nations Educational Scientific and Cultural Organization*)

UNICEF – Jungtinių Tautų vaikų fondas (angl. *United Nations Children's Fund*)

VBE – valstybinis brandos egzaminas

VDU – vidutinis darbo užmokestis

VDV IS – Valstybės duomenų valdysenos informacinė sistema

VGK – vaiko gerovės komisija

Šaltiniai

2021–2030 m. investicijų poreikio į švietimo sistemą žemėlapis (2020) Vilnius: ŠMSM.

Ališauskas R., Dukynaitė R., Cibulskaitė U. Lietuvos švietimo šuolis EBPO gerovės indekse. Signalinis leidinys. 2022 m. kovo 11 d., Nr. 3. Prieiga per internetą: https://smsm.lrv.lt/uploads/smsm/documents/files/%C5%A0vietimas%20gerov%C4%97s%20indekse%202022%20Nr_%203.pdf.

Aukštųjų mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų fizinės aplinkos prieinamumo neįgaliesiems vertinimo tyrimas (2019). Prieiga per internetą: https://www.ndt.lt/wp-content/uploads/Auk%C5%A1t%C5%B3j%C5%B3-mokykl%C5%B3-tyrimo-ataskaita_galutin%C4%97.pdf.

Bankauskienė I., Gedminienė R., Mackevič O., Veromej T. (2017). Vaikai seka tėvų pavyzdžiu. Informacinis leidinys tėvams apie psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo ir azartinių lošimų prevenciją. Vilnius: Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas. Prieiga per internetą: <https://ntakd.lrv.lt/uploads/ntakd/documents/files/Vaikai%20seka%20t%C4%97v%C5%B3%20pavyzd%C5%BEiu.pdf>.

Council of the European Union. Council Resolution on a strategic framework for European cooperation in education and training towards the European Education Area and beyond (2021–2030), Brussels, 2021. Prieiga per internetą: <https://www.consilium.europa.eu/media/48584/st06289-re01-en21.pdf>.

Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 metų (2015). Prieiga per internetą: <https://am.lrv.lt/veiklos-sritys-1/es-ir-tarptautinis-bendradarbiavimas/darnus-vystymasis/darnus-vystymasis-ir-lietuva/jt-darbotvarke-2030-darnaus-vystymosi-tikslai-ir-kiti-tarptautiniai-susitarimai>.

Delivering for youth: How governments can put young people at the centre of the recovery (2022) OECD. Prieiga per internetą: https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=1131_1131487-xd5bm4h5h8&title=Delivering-for-Youth-how-governments-can-put-young-people-at-the-centre-of-the-recovery.

Dukynaitė R., Valavičienė N. EBPO PISA 2018: rezultatai ir tendencijos (2019 m. gruodžio 3 d.). Prieiga per internetą: https://smsm.lrv.lt/uploads/smsm/documents/files/teisine_informacija/ebpo-pisa-2018-2019-12-03.pdf.

EBPO (2022), Youth not in employment, education or training (NEET) (indicator). Prieiga per internetą: doi: 10.1787/72d1033a-en.

EBPO duomenų rinkinys „How’s Life? Well-Being“. Prieiga per internetą: <https://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=HSL>.

Education 2030, Incheon Declaration (ID) and Framework for Action. For the Implementation of Sustainable Development Goal 4, Ensure Inclusive and Equitable Quality Education and Promote Lifelong Learning Opportunities for All, ED-2016/WS/28, UNESCO, 2016 (2020). UNICEF. Prieiga per internetą: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000245656>.

ESPAD Group (2020), ESPAD Report 2019: Results from the European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs, EMCDDA Joint Publications, Publications Office of the European Union, Luxembourg. Prieiga per internetą: https://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/13398/2020.3878_EN_04.pdf.

Eurofound (2021). Youth in the EU. Prieiga per internetą: https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/youth_infographic_26112021.pdf.

European Commission / EACEA / Eurydice, 2022. Supporting refugee learners from Ukraine in schools in Europe. Eurydice report. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija (2016). Prieiga per internetą: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:12016P/TXT&from=GA>.

Europos Tarybos rekomendacija dėl bendrų vertybių, įtraukaus švietimo ir europinio mokymo aspekto propagavimo (2018-05-22, 2018/C 195/01). Prieiga per internetą: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0607\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0607(01)&from=EN).

Gabių ir (ar) talentingų vaikų ugdymas (2022). Parengė D. Survutaitė. Švietimo problemos analizė. 2022 birželis, Nr. 4 (201).

Galkienė A. (2021). Kokybinė įtraukiojo ugdymo slinktis visuomenės raidos kontekste: dialektinis modeliavimas. *Pedagogika* 2021, t. 141, Nr. 1, p. 190–213.

Galkienė A. (2021a) (red.). Universalus dizainas mokymuisi mūsų klasėje. Mokytojų patirtys: Austrija, Lietuva, Lenkija, Suomija. Prieiga per internetą: <https://sodas.ugdome.lt/metodiniai-dokumentai/perziura/16201>.

- Genys Š., Kajėnaitė G., Stakėla L. Ugdymas XXI amžiui: 4K modelis švietimo kontekste. Prieiga per internetą: https://www.jrd.lt/informacija-dirbantiems-su-jaunimu/informacija-apie-jaunima/apzvalgus/Ugdymas-XXI-amziui-4k-modelis-%C5%A1vietimo-kontekste_compressed.pdf.
- Geros mokyklos koncepcija (2015). Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TA-D/46675970a82611e59010bea026bdb259?jfwid=32wf90sn>.
- Grauslienė I., Labanienė K., Lazdauskas T. (2018). Gabūs ir talentingi vaikai: samprata, ypatumai ir atpažinimas. Vilnius: SPPC.
- Hauschildt K., Christoph Gwosć Ch., Schirmer H., Froukje Wartenbergh-Cras F. (2021). Social and Economic Conditions of Student Life in Europe. EUROSTUDENT VII Synopsis of Indicators 2018–2021. Prieiga per internetą: https://www.eurostudent.eu/download_files/documents/EUROSTUDENT_VII_Synopsis_of_Indicators.pdf.
- Įtraukiojo ugdymo įgyvendinimas bendrojo ugdymo mokyklose. Rekomendacijos (2020). Vilniaus pedagoginė psichologinė tarnyba. Prieiga per internetą: <https://www.vilniausppt.lt/wp-content/uploads/2020/11/REKOMENDACIJOS-galutinis.pdf>.
- Įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo ikimokyklinio ugdymo įstaigose rekomendacijos (2021). Klaipėdos PPT.
- Įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo kryptingumas mokyklose, vykdančiose bendrojo ugdymo programas (2022). Ataskaitos rengėjai: L. Jašinauskas, A. Lauciuvienė, R. E. Norkūnienė, P. Papsienė, A. Pavilovič-Jančis, R. Zablackė, J. Zabolionienė. Nacionalinė švietimo agentūra. Prieiga per internetą: https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2022/03/2021-m.-teminio-isorinio-vertinimo-ataskaita_22-3-3-GV_TA.pdf.
- Įtrauktieji piliečiai: Baltijos šalių tyrimo įžvalgos. Lietuva, 2021-12-08. Ernst & Young Baltic UAB.
- Įtraukties veiksmų planas 2021–2024 m., patvirtintas LR švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu „Dėl pasirenkimo įgyvendinti Švietimo įstatymo Nr. I-1489 5, 14, 21, 29, 30, 34 ir 36 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 45 straipsniu nuostatas 2021–2024 metų veiksmų plano patvirtinimo“. 2021 m. spalio 14 d., Nr. V-1879.
- Jaunimo psichikos sveikatos stiprinimas Lietuvoje. Tyrimo ataskaita. 2020. LiJOT. Prieiga per internetą: <https://jrd.lt/informacija-dirbantiems-su-jaunimu/informacija-apie-jaunima/tyrimai/LiJOT-tyrimas-jaunimo-psichikos-sveikatos-stiprinimas-2020.pdf>.
- JT neįgaliųjų teisių konvencija (2006). Prieiga per internetą: https://www.ndt.lt/wp-content/uploads/seni_failai/Neigaliuju_teisiu_konvencija.pdf.
- JT Neįgaliųjų teisių komiteto Bendroji pastaba Nr. 4 (2016) dėl teisės į įtraukį švietimą CRPD/C/GC/4.
- JT vaiko teisių konvencija (1989). Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.19848>.
- Jusienė R., Būdienė V. ir kt. Nuotolinis vaikų ugdymas pandemijos dėl COVID-19 metu: grėsmės ir galimybės ekosisteminiu požiūriu. Mokslo studija. Vilniaus universitetas, 2021. Prieiga per internetą: https://www.fsf.vu.lt/dokumentai/Nuotolinis_vaiku_ugdymas_pandemijos_del_COVID-19_metu.pdf.
- Jusienė R., Bredokienė R., Sabaliauskas S., Mieziene B., and Emeljanovas A. 2022. “The Predictors of Psychological Well-Being in Lithuanian Adolescents after the Second Prolonged Lockdown Due to COVID-19 Pandemic”. International Journal of Environmental Research and Public Health 19, no. 6: 3360. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.3390/ijerph19063360>.
- Konvencija prieš diskriminaciją švietime, UNESCO (1960). Prieiga per internetą: http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=12949&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html.
- LEPTA linijų statistika: 2021 ir 2020 metų pirmų ketvirčių palyginimas, 2021. Lietuvos emocinės paramos tarnybų asociacija LEPTA. Prieiga per internetą: <http://www.klausau.lt/klausau/spaw2/uploads/files/Ataskaitos/LEPTA%202021%20metu%20i%20ketvircio%20statistika.pdf>.
- Lietuvos pedagoginės psichologinės pagalbos teikimo modelio ekspertinis vertinimas (2021). Šapelytė O., Ališauskas A., Ališauskienė S., Melienė R., Miltenienė L., Ruplienė D.
- Lietuvos Respublikos Konstitucija. Lietuvos piliečių priimta 1992 m. spalio 25 d. referendume. Valstybės žinios, 1992, Nr. 33-1014 (1992-11-30). Prieiga per internetą: <https://www.lrs.lt/home/Konstitucija/Konstitucija.htm>.
- Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimas Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/973c87403b-c311eb8c97e01ffe050e1c>.
- Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimas Nr. XI-2015 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.425517>.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymas „Dėl „Tūkstantmečio mokyklų“ programos patvirtinimo“. 2022 m. sausio 31 d., Nr. V-137.

Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymas (1997). Galiojanti suvestinė redakcija (2022-06-01–2022-12-31). Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.45299/asr>.

Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas (2011). Galiojanti suvestinė redakcija (2022-01-01–2022-08-31). Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.1480/asr>.

Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 5, 14, 21, 29, 30, 34 ir 36 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 451 straipsniu įstatymas (2020). Įsigalioja 2024-09-01. Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/5dfa6ee0c2a411ea9815f635b9c0dcef>.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. sausio 10 d. įsakymas Nr. V-46 „Dėl Neformaliojo vaikų švietimo programų finansavimo ir administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. kovo 25 d. įsakymas Nr. V-442 „Dėl Profesinio mokymo įstaigų ir kitų profesinio mokymo teikėjų, vykdančių formalųjį profesinį mokymą, veiklos išorinio vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. rugpjūčio 30 d. raštas Nr. SR-3534 savivaldybių administracijų švietimo padalinių vadovams ir mokyklų vadovams „Dėl sugrįžtančių į Lietuvą asmenų švietimo ir integracijos“.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2018 m. rugsėjo 12 d. įsakymas Nr. V-758 „Dėl Neformaliojo vaikų švietimo lėšų skyrimo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2011 m. rugsėjo 30 d. įsakymas Nr. V-1795 „Dėl mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo ir organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (galiojanti suvestinė redakcija nuo 2021-09-01).

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2007 m. balandžio 2 d. įsakymas Nr. ISAK-587 „Dėl Mokyklų, vykdančių bendrojo ugdymo programas, veiklos išorinio vertinimo organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2017 m. rugpjūčio 30 d. įsakymas Nr. V-663 „Dėl Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2016 m. lapkričio 2 d. įsakymas Nr. V-950 „Dėl Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikui ir mokiniui tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymas Nr. V-1228 „Dėl Specialiosios pedagoginės pagalbos asmeniui iki 21 metų teikimo ir kvalifikacinių reikalavimų nustatymo šios pagalbos teikėjams tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymas Nr. V-1229 „Dėl Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. balandžio 2 d. įsakymas Nr. V-504 „Dėl Valstybinių ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų 2020–2022 metų kvalifikacijos tobulinimo prioritetų patvirtinimo“.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymas Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“.

Lietuvos Respublikos valstybinio audito ataskaita. Ar profesinis mokymas organizuojamas efektyviai (2020). Prieiga per internetą: <https://www.lrs.lt/sip/getfile?guid=be3f4149-94ec-4f2a-8f85-39ca5d6851ba>.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimas Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“. Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/d698ded086fe11eb9fecb5ecd3bd711c>.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimas Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. liepos 11 d. nutarimas Nr. 679 „Dėl Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/acd82c9188fa11e8aa33fe8f0fea665f>.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimas Nr. 768 „Dėl Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių patvirtinimo“.

- Lietuvos Respublikos Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainė. Informacija apie rinkimus ir referendumus. Prieiga per internetą: <https://www.vrk.lt/rinkimai>.
- Lietuvos tautinių mažumų švietimo būklės analizė, 2021 (2022). Parengė Jevsejevienė J., Survutaitė D., Šetkus B., Zablackė R. Vilnius: NŠA.
- Migrantų integravimas bendrojo ugdymo mokyklose (2020). Parengė Mikėnė S., Zablackė R. Švietimo problemos analizė. 2020 m. lapkritis, Nr. 7 (185).
- Mitchell D. (2015). Inclusive education is a multi-faceted concept. *Center for Educational Policy Studies Journal*, 5(1), p. 9–30.
- Mokyklos vaiko gerovės komisijos veiklos ypatumai. Apklauso ataskaita (2021). Parengė K. Ignatavičienė. NŠA.
- Mokinių, tėvų ir pedagogų nuomonės apie įtraukiojo ugdymo įgyvendinimą mokykloje tyrimas (2021). Mokyklų tobulinimo centras, Vilnius.
- Mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų praktinių patirčių taikant universalus dizaino priemones ugdymui (si) analizė (2022). NŠA. Projektas Nr. 09.4.1-ESFA-V-713-02-0001 „Profesinio mokymo ir mokymosi visą gyvenimą informacinių sistemų ir registru plėtra“.
- OECD (2021), *Education at a Glance 2021*. Prieiga per internetą: *Education at a Glance 2021: OECD Indicators | Education at a Glance | OECD iLibrary* (oecd-ilibrary.org).
- OECD (2020), *Back to the Future of Education: Four OECD Scenarios for Schooling*, Educational Research and Innovation, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/178ef527-en>.
- OECD (2019), *Skills Matter: Additional Results from the Survey of Adult Skills*, OECD Skills Studies, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/1f029d8f-en>.
- OECD Better Life Index. Prieiga per internetą: <https://www.oecdbetterlifeindex.org/#/111111111111>.
- Pagrindinio ugdymo mokinių socialinės-pilietinės ir pažintinės kultūrinės veiklos organizavimas bendrojo ugdymo mokyklose. Tyrimo ataskaita, 2020. Parengė S. Mikėnė, G. Zaburaitė. Vilnius, 2020. Prieiga per internetą: https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2020/07/Socialine_pilietine_kulturine_pazintine_veikla.pdf.
- Pedagoginių psichologinių tarnybų 2021 m. veiklos ataskaitų apibendrinamoji analizė (2022) (rankraštis). Vilnius: NŠA.
- Pilietinės galios indeksas 2020 m. Pilietinės visuomenės institutas (2021), Vilnius. Prieiga per internetą: Microsoft Word - PGI_2020metai_visas (civitas.lt).
- Planuojami pokyčiai pedagoginės psichologinės pagalbos teikimo modelyje. ŠMSM, 2022. Prieiga per internetą: https://krppt.lt/wp-content/uploads/2022/05/PPP-teikimo-modelis_20220526_KG.pdf.
- Pranckevičiūtė-Amoson R., Pusevaitė I., Pauliukaitė-Gečienė Ž., Skirmantas R. (2020). Lietuvos studijų būklė. Vilnius: STRATA. Prieiga per internetą: <https://strata.gov.lt/images/tyrimai/2020-metai/svietimo-politika/20200901-Lietuvos-studiju-bukle.pdf>.
- Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo paplitimas Lietuvoje 2004–2021 metais (2021). Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centras VILMORUS.
- Rekomendacijos pedagoginėms psichologinėms tarnyboms „Švietimo pagalba karo pabėgėliams iš Ukrainos“ (2022). NŠA. Prieiga per internetą: <https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2022/04/Aplinkraštis.pdf>.
- Ruškus J. (2020). Klausimai ir iššūkiai dėl negalią turinčių vaikų teisės mokytis įtraukiojo ugdymo sąlygomis Lietuvoje. *Specialusis ugdymas*, 2020, Nr. 1 (41). Prieiga per internetą: DOI: 10.21277/se.v1i41.526.
- Salamankos deklaracija (1994). Prieiga per internetą: <https://www.european-agency.org/sites/default/files/salamanca-statement-and-framework.pdf>.
- Sujetaitė D., Jonaitis T., Strauka O. (2019). Lietuvos bendrojo ugdymo procesų ir Nacionalinės švietimo agentūros apžvalga. Kurk Lietuvai. Prieiga per internetą: <http://kurklt.lt/wp-content/uploads/2019/10/Apz%CC%8Cvalga.pdf>.
- Švietimo, specialiojo ugdymosi ir švietimo pagalbos prieinamumo neįgaliems vaikams tyrimas, įvertinant Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatų įgyvendinimo efektyvumą Lietuvoje. Apklauso rezultatų ataskaita (2019). Vilnius.

Tarptautinis matematikos ir gamtos mokslų tyrimas TIMSS 2019. Ataskaita ir užduočių pavyzdžiai. Gamtos mokslai. 4 klasė. (2021) Vilnius. Prieiga per internetą: https://smsm.lrv.lt/uploads/smsm/documents/files/tyrimai_ir_analizes/2022/TIMSS_2019_ataskaita_ir_uzduociu_pavyzdziai_gamta_4kl.pdf.

Tarptautinis matematikos ir gamtos mokslų tyrimas TIMSS 2019. Ataskaita ir užduočių pavyzdžiai. Matematika. 4 klasė. (2021) Vilnius. Prieiga per internetą: https://smsm.lrv.lt/uploads/smsm/documents/files/tyrimai_ir_analizes/2022/TIMSS_2019_ataskaita_ir_uzduociu_pavyzdziai_matematika_4kl.pdf.

Tarptautinis matematikos ir gamtos mokslų tyrimas TIMSS 2019. Ataskaita ir užduočių pavyzdžiai. Gamtos mokslai. 8 klasė. (2021) Vilnius. Prieiga per internetą: https://smsm.lrv.lt/uploads/smsm/documents/files/tyrimai_ir_analizes/2022/TIMSS_2019_ataskaita_ir_uzduociu_pavyzdziai_gamta_8kl.pdf.

Tarptautinis matematikos ir gamtos mokslų tyrimas TIMSS 2019. Ataskaita ir užduočių pavyzdžiai. Matematika. 8 klasė. (2021) Vilnius. Prieiga per internetą: https://smsm.lrv.lt/uploads/smsm/documents/files/tyrimai_ir_analizes/2022/TIMSS_2019_ataskaita_ir_uzduociu_pavyzdziai_matematika_8kl.pdf.

Tarptautinis mokymo ir mokymosi tyrimas TALIS 2018. Ataskaita (2020). Ataskaitą parengė E. Melnikė, A. Razmantienė, I. Litvinavičienė. NŠA. Prieiga per internetą: https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2022/04/Talis2018-ataskaita_internetui_pv.pdf.

Tarptautinis skaitymo gebėjimų tyrimas PIRLS 2016. Ataskaita. 4 klasė (2017). Vilnius. Prieiga per internetą: https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2021/07/7237_PIRLS2016_Ataskaita.pdf.

UNICEF Innocenti, 'Worlds of Influence: Understanding what shapes child well-being in rich countries', Innocenti Report Card 16, UNICEF Office of Research (2020). Innocenti, Florence. Prieiga per internetą: <https://www.unicef.org/media/77571/file/Worlds-of-Influence-understanding-what-shapes-child-well-being-in-rich-countries-2020.pdf>.

Užsienio studentų, atvykusių studijuoti į Lietuvą, apklausa. Tyrimo ataskaita. 2018 m. gruodis. UAB „Eurotela“. Prieiga per internetą: https://www.smpf.lt/wp-content/uploads/2019/09/AMTP_-_u%C5%BESienio-student%C5%B3-ataskaita-GALUTINE.pdf.

Vaiko ugdymas(is) namuose ir šeimoje: ką mes apie tai žinome? (2020). Parengė S. Balevičienė. Švietimo problemos analizė. 2020 m. spalio, Nr. 6 (184).

Valstybinė švietimo 2013–2022 m. strategija (2014). Vilnius, ŠAC. Prieiga per internetą: https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2018/04/Valstybine-svietimo-strategija-2013-2020_svietstrat.pdf.

Valstybinio audito ataskaita. Ar profesinis mokymas organizuojamas efektyviai. 2020 m. sausio 31 d., Nr. VAE-2. Prieiga per internetą: <https://www.lrs.lt/sip/getfile?guid=be3f4149-94ec-4f2a-8f85-39ca5d6851ba>.

Vertinimo ataskaita. COVID-19 pasekmių psichikos sveikatai mažinimas. Nr. VRE- 2. 2021 m. liepos 12 d. Aukščiausioji audito institucija. Prieiga per internetą: https://www.euroesai.org/handle/404?exporturi=/export/sites/euroesai/.content/documents/materials/09_covid-19-pasekmiu-psichikos-sveikatai-mazinimas.pdf.

Viešoji nuotolinė konsultacija „Įtraukiojo ugdymo praktika: išorinio vertinimo rezultatų įžvalgos ir ukrainiečių vaikų ugdymas mokyklose“, 2022-04-12. Renginio organizatorius: Nacionalinės švietimo agentūros Švietimo pagalbos departamento Mokyklų veiklos plėtros skyrius. Prieiga per internetą: <https://youtu.be/poysYGQwZPA>.

Visuotinė žmogaus teisių deklaracija (1948). Prieiga per internetą: https://www.ohchr.org/sites/default/files/UDHR/Documents/UDHR_Translations/lit.pdf.

World Health Organization (2018). Findings from the 2017/2018 Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) survey in Europe and Canada International Report. VOLUME 2. KEY DATA.

XV edukacijos forumas „Ukrainos vaikų ugdymas Lietuvoje: ieškome tyrimais grįstų sprendimų“, 2022-04-28. Renginio organizatoriai: ŠMSM, Lietuvos edukacinių tyrimų asociacija, Ukrainos edukacinių tyrimų asociacija. Prieiga per internetą: <https://youtu.be/n3g9OFip3To>.

Žmonių su negalia socialinės integracijos veiklos rezultatų bei Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos ir jos fakultatyvusio protokolo įgyvendinimo 2019 m. stebėsenos ataskaita (2020). Parengė Grigaitė U., Jurevičiūtė G. Vilnius: Žmogaus teisių stebėjimo institutas.

1 priedas

1 lentelė. Lietuvos pažangos strategijos „Lietuva 2030“ pagrindiniai švietimo pažangos rodikliai ir siekiniai

Vertinimo rodiklis, matavimo vienetas (duomenų šaltinis)	Pradinė būklė (metai)	Naujausia žinoma reikšmė (metai)	Siekiny 2020 m.	Siekiny 2030 m.
Mokinių, atitinkančių bent 3 (iš 6) PISA mokymosi pasiekimų lygmenį, dalis (EBPO)				
skaitymo raštingumas	45,6	49,5	Bent 50 proc. visoms sritims	Bent 55 proc. visoms sritims
matematinis raštingumas	47,7	50,2		
gamtamokslinis raštingumas	54,1 (2009)	49,5 (2018)		
Lietuvos aukštųjų mokyklų, patenkančių į Akademiniio pasaulio universitetų reitingą (angl. <i>The Academic Ranking of World Universities</i> , ARWU), skaičius	0 (2013)	1 (701–800-oji vieta) (2021)	Bent vienas tarp 500 geriausiųjų	Bent vienas tarp 300 geriausiųjų
Universitetų ir verslo bendradarbiavimas, balais ir užimama vieta ES (Pasaulio ekonomikos forumas (PEF) (angl. <i>World Economic Forum</i> , WEF))	4,2 14 vieta ES (2010)	4,2 12–13 vietos ES (2019)	12 vieta ES	Ne žemesnė nei 10 vieta ES
30–34 metų asmenų, baigusiu aukštąjį ar jam prilygintą mokslą, dalis (proc.) (Eurostatas)	43,8 (6 vieta ES) (2010)	60,2 (4 vieta ES) (2021)	Ne žemesnė nei 8 vieta ES	Ne žemesnė nei 8 vieta ES
Per paskutines 4 savaites besimokiusių 25–64 metų asmenų dalis (proc.) (Eurostatas)	4,0 (22 vieta ES) (2010)	8,5 (18 vieta ES) (2021)	18 vieta ES	Ne žemesnė nei 17 vieta ES
Pilietinės galios indeksas (balais) (Pilietinės visuomenės institutas (CIVITAS))	35,5 (2010)	41,3 (2020)	50	60

2 lentelė. XVIII LRV 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano trečiojo strateginio tikslo poveikio rodikliai

Vertinimo rodiklis, matavimo vienetas (duomenų šaltinis)	Pradinė būklė (metai)	Esama būklė (metai)	Tarpinė siektina reikšmė 2025 m.	Galutinė siektina reikšmė 2030 m.
Lietuvos švietimo balas Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) gerovės indekse (EBPO)	7,3 (2019)	7,7 (2022)	7,5	8
Lietuvos pozicija tarp Europos ekonominės erdvės (EEE) šalių pagal EBPO PISA tyrimų mokinių pasiekimų vidurkius (visose tarptautinių tyrimų srityse) (EBPO)	20–26 (2018) ¹	20–26 (2018) ²	16	10
Aukštąjį išsilavinimą turinčių 25–34 metų gyventojų dalis (proc.) (Eurostatas)	56,2 (ES vidurkis – 40,5) (2020)	57,5 (ES vidurkis – 41,2) (2021)	Ne mažiau nei ES vidurkis	Ne mažiau nei ES vidurkis
Per paskutines 4 savaites besimokiusių 25–64 metų asmenų dalis (proc.) (Eurostatas)	7,2 (2020)	8,5 (2021)	10	15
Aukštųjų mokyklų, patenkančių į QS pasaulio universitetų reitingą (angl. <i>QS World University Rankings</i>), skaičius (<i>QS World University Rankings</i>)	į 500-ką, iš jų:	1 (2020)	1	2
	į 300-ką	0 (2020)	0	1
Mokinių, nepasiekusių 2 (iš 6) tarptautinio 15-mečių tyrimo PISA lygio, dalis (proc.) (EBPO)				
skaitymo gebėjimų	24,4	24,4	20	15
matematinio raštingumo	25,6	25,6	20	15
gamtamokslinio raštingumo	22,2	22,2	20	15
kūrybinio mąstymo gebėjimai *	– (2018)	– (2018)		
* Bus papildyta, kai pradės skaičiuoti EBPO.				
Vaikų, dalyvaujančių ikimokyklinio ugdymo programose nuo 3 metų iki privalomo pradinio ugdymo, dalis (Eurostatas)	89,6 (2019)	90,9 (2020)	90	95
Švietimo pagalbą gaunančių mokinių dalis (proc.) nuo visų, kuriems nustatytas pagalbos poreikis (ŠVIS)	74,4 (2019–2020) ³	78,4 (2021–2022) ⁴	85	97
Neformaliojo vaikų švietimo galimybės pasinaudojusiu mokinių (išskyrus ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme dalyvaujančius vaikus) dalis (proc.) (ŠVIS)	61,7 (2020–2021)	61,9 (2021–2022)	65	75
Specialiųjų ugdymo(si) poreikių turinčių vaikų, išskyrus gabiuosius, dalyvaujančių neformaliojoje vaikų švietime, dalis (proc.) (ŠVIS) ⁵	29,8 (2020–2021) ⁶	30,6 (2021–2022) ⁷	40	50

¹ Perskaičiuotas rodiklis.

² Perskaičiuotas rodiklis.

³ Perskaičiuotas rodiklis.

⁴ Perskaičiuotas rodiklis.

⁵ Skaičiuojamas dalyvavimas kitose NVŠ veiklose.

⁶ Kitos NVŠ veiklos.

⁷ Kitos NVŠ veiklos.

Vertinimo rodiklis, matavimo vienetas (duomenų šaltinis)	Pradinė būklė (metai)	Esama būklė (metai)	Tarpinė siektina reikšmė 2025 m.	Galutinė siektina reikšmė 2030 m.			
Negalią turinčių mokinių, ugdomų įtraukioju būdu bendros paskirties švietimo įstaigose, dalis (proc.) (ŠVIS)	48,9 (2020–2021)	50,6 (2021–2022)	85	90			
Iš žemiausias pajamas turinčių namų ūkių 25–29 metų asmenų, įgijusių aukštąjį išsilavinimą (ne mažiau kaip 4 metai), dalis (proc.) (LSD)	13,7 (2019)	21,4 (2020)	20	25			
Per 2 mėnesius nė karto patyčių nepatyrusių mokinių dalis (proc.) (HBSC)	48,2 (2018)	48,2 (2018)	55	70			
Sugrįžusių asmenų, gavusių pagalbą integruotis į švietimo sistemą (ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo kartu), dalis (proc.) nuo tų, kurie kreipėsi (ŠVIS)	83,9 (2019)	87,7 (2021)	85	90			
Užsieniečių, studijuojančių Lietuvos aukštosiose mokyklose, dalis (proc.), palyginti su bendru studijuojančių asmenų skaičiumi (ŠVIS)	7,3 (2019–2020)	8,6 (2021–2022)	9	12			
Pameistrystės būdu besimokiusių profesinių mokyklų mokinių dalis (proc.) nuo atitinkamais metais kvalifikaciją įgijusių mokinių skaičiaus (ŠVIS)	3 (2019)	3,4 (2021)	8	15			
Mokinių, kartu su profesija siekiančių įgyti ir vidurinį išsilavinimą (ISCED 3), dalis (Eurostatas).	26,1 (2019)	24,8 (2020)	35	36			
Studijuojančių STEM srityse asmenų dalis (proc.), palyginti su visais studentais (Eurostatas)	Bendras Vyrų Moterų	27,8 (2019)	73,6 26,4	26,9 (2020)	73,5 26,5	30 70 30	33 65 35
Aukštųjų mokyklų absolventų, įsidarbinusių eiti atitinkamos kvalifikacijos reikalingas pareigas per 12 mėnesių po studijų baigimo, dalis (proc.) nuo visų dirbančių ir netęsiančių mokslų absolventų (STRATA)	67,3 (2019)	68,3 (2020)	71,3	76			
Įsidarbinusių 20–34 metų asmenų, prieš 1–3 metus gavusių profesinio mokymo diplomą su viduriniu išsilavinimu arba po to, kai įgijo vidurinį išsilavinimą, dalis (Eurostatas)	56,8 (2020)	69,8 (2021)	80	82			
4 kl. ir 8 kl. mokinių, kuriems gamtamokslinis ugdymas organizuojamas laboratorijose, dalis (proc.) (IEA TIMSS)	4 kl. – 48 8 kl. – 27 (2019)	4 kl. – 48 8 kl. – 27 (2019)	50 50	80 80			
Mokinių (5–12 kl.), gavusių profesinio orientavimo paslaugas, dalis (proc.) (ŠMSM)	25,6 (2018)	29,0 (2019–2020)	60	100			
Per paskutines 4 savaites besimokiusių asmenų dalis (Eurostatas)	25–34 metų 55–74 metų	10,5 (2020) 3,3 (2020)	11,9 (2021) 3,5 (2021)	12,5 8,0			
Gyventojų bazinio kompiuterinio raštingumo lygis (Eurostatas)	56 (2019)	49 (2021) ⁸	67	80			
Mokytojų, turinčių magistro laipsnį, dalis (proc.) (ŠVIS)	16,6 (2020–2021)	17,3 (2021–2022)	30	40			
Pedagoginių studijų absolventų, dirbančių mokyklose po studijų praėjus 2 metams, dalis (proc.) (STRATA)	42 (2019)	46 (2020)	50	65			

3 lentelė. Valstybinės švietimo 2013–2022 metų strategijos įgyvendinimo vertinimo rodikliai ir siekiniai

Vertinimo rodiklis, matavimo vienetas (duomenų šaltinis)	Pradinė būklė, (metai)	Naujausia žinoma reikšmė, proc. (metai)	Siekiny 2022 m.
Mokinių, atitinkančių bent 3 (iš 6) PISA mokymosi pasiekimų lygmenį, dalis (proc.) (EBPO) ⁹	Vidutiniškai 49,1	Vidutiniškai 49,7	Vidutiniškai ne mažiau kaip 54 49 51 56
skaitymo gebėjimai	45,6	49,5	
matematinis raštingumas	47,7	50,2	
gamtamokslinis raštingumas	54,1 (2009)	49,5 (2018)	
Mokinių, nepasiekiančių 2 (iš 6) PISA mokymosi pasiekimų lygmenį, dalis (proc.) (EBPO)	Vidutiniškai 22,5	Vidutiniškai 24,1	Vidutiniškai ne daugiau kaip 15
skaitymo gebėjimai	24,3	24,3	19
matematinis raštingumas	26,3	25,7	20
gamtamokslinis raštingumas	17,0 (2009)	22,2 (2018)	14
Pilietinės galios indeksas balais (Pilietinės visuomenės institutas (CIVITAS))	35,0 (2012)	41,3 (2020)	45
Lietuvos aukštųjų mokyklų, patenkančių į Akademinio pasaulio universitetų reitingo (angl. <i>Academic Ranking of World Universities, ARWU</i>) 500-ą, skaičius	0 (2013)	0 (2021)	1
Iš Bolonijos proceso regiono atvykstančių ir ten išvykstančių laikinai studijuoti studentų skaičiaus santykis Lietuvai (Eurostatas)	0,09 (2009)	0,02 ¹⁰ (2021)	0,6

⁸ Patikslinta Eurostato rodiklio skaičiavimo metodika.⁹ EBPO (angl. *Organisation for Economic and Social Cooperation and Development, OECD*) – Tarptautinė ekonominio ir socialinio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija. PISA (angl. *Programme for International Student Assessment*) – tarptautinis penkiolikmečių tyrimas.¹⁰ Duomenų šaltinis: ŠVIS.

Vertinimo rodiklis, matavimo vienetas (duomenų šaltinis)	Pradinė būklė, (metai)	Naujausia žinoma reikšmė, proc. (metai)	Siekiny 2022 m.
20–24 metų asmenų, turinčių bent vidurinį išsilavinimą, dalis (proc.) (Eurostatas)	89,3 (2012)	91,9 (2021)	90
30–34 metų asmenų, turinčių aukštąjį ar jam prilygintą išsilavinimą, dalis (Eurostatas)	48,7 (2012)	60,2 (2021)	Ne mažiau kaip 48,7
Įsidarbinančių 25–64 metų asmenų dalis (proc.) (Eurostatas)	11,1 (2012)	11,2 (2020)	16
Nacionalinės išlaidos švietimui kaip bendrojo vidaus produkto (BVP) dalis (proc.). ¹¹ (Eurostatas)	5,38 (2010)	5,2 (2020)	6
Įstojusiujų į švietimo ir ugdymo kryptų grupės programas universitetuose minimalaus konkursinio balo ir įstojusiujų į tais metais populiariausios grupės programas skirtumas (LAMA BPO)	18,7 (2012)	n. d. ¹²	10
Vyrų mokytojų, dirbančių pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, dalis (proc.) (ŠVIS)	16 (2012)	15,7 (2021)	20
Mokytojų, kurie per pastaruosius 5 metus mokėsi bent vieno mėnesio arba 6 kreditų apimtimi, dalis ¹³ (proc.) (ŠVIS)	n. d.	n. d.	20
Mokytojų, patenkintų savo darbu, indeksas ¹⁴ balais (nuo 0 iki 4 balų sistema) (OECD TALIS (tarptautinis mokymo ir mokymosi tyrimas, angl. <i>Teaching and Learning International Survey</i>) tyrimas)	3,02 (2008)	n. d.	3,1
30–49 metų amžiaus mokytojų ir dėstytojų dalis (ŠVIS, LSD)	51,8 (2012)	39,3 (2021–2022)	60
Savarankiškos ¹⁵ mokyklos statusą turinčių mokyklų dalis (proc.) (ŠVIS)	0 (duomenys neperkelti)	30 (2021) ¹⁶	10
Pažangos ataskaitas paskelbusių mokyklų dalis (proc.) (ŠVIS)	1,3 (2011)	78 (2021)	100
Švietimo pažangos ataskaitas paskelbusių savivaldybių dalis (proc.) (ŠVIS)	0 (2011)	95 (2021)	100
Studijų programų, akredituotų maksimaliam laikotarpiui, dalis (proc.) nuo visų akredituotų programų (Studijų kokybės vertinimo centras (SKVC))	47 (2011)	56,3 (2017) ¹⁷	80
Universitetų ir verslo bendradarbiavimas, vieta tarp ES šalių (Pasaulio ekonomikos forumas)	13 (2012)	12–13 (2019)	11
Privačios išlaidos švietimui kaip BVP dalis (proc.) (Eurostatas)	0,69 (2010)	0,65 (2011)	0,9
Švietimo įstaigas lankančių 4–6 metų vaikų dalis (proc.) (Eurostatas)	84,2 (2011) ¹⁸	92,2 (2020)	95
18–24 metų asmenų, be vidurinio išsilavinimo ir nelankančių mokyklos, dalis (proc.) (10 metų vidurkis) (LSD)	9,1 (2002–2011) ¹⁹	5,6 (2011–2020)	8
Paraiškų ir paskolų, suteiktų per Valstybinį studijų fondą, santykis	0,85 (2012)	n. d.	0,99
Neformaliojo švietimo galimybėmis mokykloje ir kitur pasinaudojančių vaikų dalis (proc.) (ŠVIS)	27,4 (2012)	61,9 (2021–2022)	100
Vaikų, kurie mokosi specialiosiose mokyklose, dalis (proc.) (ŠVIS)	1,1 (2012)	1,08 (2021–2022)	0,5
Per 2 mėnesius nė karto patyčių nepatyrusių mokinių dalis (ŠMSM užsakovasis tyrimas)	44,6 (2011)	48,2 (2018)	70
7–16 metų amžiaus asmenų, gyvenančių kaimo vietovėse, skaičius vienai kaimo mokyklai (ŠVIS, LSD) ²⁰	206,3 (2012)	170,4 (2021–2022)	206
Mokymosi visą gyvenimą lygis 25–64 metų amžiaus grupėje (proc.) (LSD)	5,2 (2012)	8,5 (2021)	12
25–34 metų asmenų, kurie mokosi pagal formaliojo švietimo programas, dalis (proc.) (Eurostatas)	6,9 (2011)	4,1 (2021)	8,5
Asmenų, vidurinį išsilavinimą įgyjančių profesinėse mokyklose, dalis (proc.) (Eurostatas)	28,4 (2011)	24,8 (2020)	35
Pripažintų kvalifikacijų skaičius per metus 10 000 gyventojų (ŠVIS)	n. d.	19 (2021)	10

¹¹ Rodiklis apskaičiuotas pagal COFOG metodiką.

¹² Nuo 2015 m. pasikeitė priėmimo į aukštąsias mokyklas tvarka: įvestas visiems universitetams ir studijų kryptims vienodas minimalus stojimo balas, todėl šio rodiklio skaičiavimas prarado prasmę.

¹³ Rodiklis neskaičiuojamas.

¹⁴ Rodiklis neskaičiuojamas.

¹⁵ Mokyklos, savarankiškai valdančios išteklius, dirbančios pagal atsakomybės ir atsakaitomybės visuomenei principus. Įstatymų leidėjas, nepaneigdamas šių mokyklų autonomijos principų, gali nustatyti jų organizacines ir valdymo struktūrų pagrindus.

¹⁶ Nurodytas mokyklų skaičius (vnt.).

¹⁷ Nuo 2018 m. rodiklis neskaičiuojamas, nes pradėtos vertinti ne atskiros studijų programos, bet studijų kryptys. Duomenų šaltinis: ŠVIS.

¹⁸ Kaimo vietovėse – 40,1 proc. (2012 m. – ŠVIS, LSD) (Eurostato duomenų nėra).

¹⁹ Kaimo vietovėse – 11,7 proc. (2012 m. – ŠVIS, LSD).

²⁰ Mieste – 270,4 proc. (2012 m. – ŠVIS, LSD).

4 lentelė. XVIII LRV programos nuostatų įgyvendinimo plano poveikio švietimui vertinimo rodikliai ir siekiniai

Vertinimo rodiklis, matavimo vienetas (duomenų šaltinis)	Pradinė būklė (metai)	Naujausia žinoma reikšmė (metai)	2024 m. siekinys
Socialinę riziką patiriančiose šeimose gyvenančių vaikų nuo 3 metų iki privalomo ugdymo amžiaus, dalyvaujančių ikimokyklinio ugdymo programose, skaičius (ŠVIS)	75 (2020)	438 (2021)	Ne mažiau kaip 1 500
Mokinių, kartu su profesija siekiančių įgyti ir vidurinį išsilavinimą (ISCED 3), dalis (proc.) (Eurostatas)	26,8 (2018)	24,8 (2020)	35
Įsidarbinusių 20–34 metų asmenų, prieš 1–3 metus gavusių profesinio mokymo diplomą su viduriniu išsilavinimu arba po to, kai įgijo vidurinį išsilavinimą, dalis (proc.) (Eurostatas)	67,3 (2019)	69,8 (2021)	80
Aukštųjų mokyklų absolventų, įsidarbinusių eiti atitinkamos kvalifikacijos reikalingas pareigas per 12 mėnesių po studijų baigimo, dalis nuo visų dirbančių ir netęsiančių mokslų absolventų (proc.) (STRATA)	67,3 (2019)	68,3 (2020)	71,3

5 lentelė. Politinių partijų Susitarimo dėl Lietuvos švietimo politikos (2021–2030) įgyvendinimo pagrindiniai rodikliai ir siekiniai

Vertinimo rodiklis, matavimo vienetas (duomenų šaltinis)	Pradinė būklė, (metai)	Naujausia žinoma reikšmė (metai)	Siekinys 2024 m.	Siekinys 2027 m.	Siekinys 2030 m.
2–5 metų vaikų, gyvenančių kaime ir dalyvaujančių ikimokyklinio ugdymo programoje, dalis (proc.) (ŠVIS)	46,3 (2019–2020)	50,1 (2021–2022)	–	Ne mažiau kaip 70	–
Mokyklų, kurios atitinka mokymosi ir vidaus bei išorės universalus dizaino principus, skaičius	1 (2021)	1 (2021)	60	–	300
Mokyklų, turinčių fizines ir virtualias laboratorijas STEAM mokymui, dalis (proc.)	Nebuvo nustatyta	47,3 (2021) ²⁰	–	–	100
Mokinių, kartu su profesija siekiančių įgyti ir vidurinį išsilavinimą (ISCED 3), dalis (proc.)	26,1 (2019)	24,8 (2020)	–	35	–
Mokytojų vidutinio darbo užmokesčio dalis (proc.) nuo šalies vidutinio darbo užmokesčio	Nebuvo nustatyta	114 (2021) ²¹	130	Tvariai didėjantis	
Dėstytojų, mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų vidutinio darbo užmokesčio dalis (proc.) nuo šalies vidutinio darbo užmokesčio	Nebuvo nustatyta	128 (2018) ²²	150	Tvariai didėjantis	
8 kl. lankiusių mokinių, iš žemo socialinio, ekonominio ir kultūrinio statuso šeimų, studijuojančių aukštojoje mokykloje, dalis (proc.)	25 (2021)	25 (2021)	–	–	Ne mažiau kaip 35 proc.
Įsidarbinusių asmenų dalis (proc.) (pagal kvalifikacijos lygį) per pirmus metus po studijų baigimo (nuo visų įstojusiųjų) (STRATA)	42 proc. universitetų I pakopos, 65 proc. universitetų II pakopos ir 30 proc. kolegijų absolventų (2019)	42 proc. universitetų I pakopos, 65 proc. universitetų II pakopos ir 30 proc. kolegijų absolventų (2019)	–	–	60 proc.
Vienam bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo mokiniui (visas vidurinis išsilavinimas) tenkančių valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšų dalis (proc.) nuo BVP vienam gyventojui	17,8 (2017)	18 (2018)	–	–	Ne mažiau kaip 24 proc. BVP tenkančio vienam gyventojui
Vienam studentui tenkančių valstybės lėšų dalis (proc.) nuo BVP vienam gyventojui	25 (2017)	27 (2018)	–	–	Ne mažiau kaip 36 proc. BVP tenkančio vienam gyventojui

6 lentelė. UNESCO programos „Švietimas 2030“ įgyvendinimo rodikliai ir siekiniai

Vertinimo rodiklis, matavimo vienetas (duomenų šaltinis)	Lietuvos naujausia žinoma reikšmė (metai)	Siekinys 2025 m.	Siekinys 2030 m.
Rodikliai, kurių siekinius Lietuva nustačiusi savarankiškai			
Dalyvavimo organizuotoje mokymo veikloje vieneri metai iki sukankant oficialiam pradiniam mokykliniam amžiui lygis (proc.) (UNESCO)	95,4 (2020)	96	96
Vidurinio išsilavinimo lygis (proc.) (UNESCO)	89,4 (2020)	90	91
Jaunuolių, baigusių pagrindinę mokyklą ir pasiekusių bent minimalų matematinio raštingumo gebėjimų lygį, dalis (proc.) (EBPO)	74,4 (2018)	80	85
Jaunuolių, baigusių pagrindinę mokyklą ir pasiekusių bent minimalų skaitymo gebėjimų lygį, dalis (proc.) (EBPO)	75,5 (2018)	80	85
Mokytojų, turinčių bent minimalią reikalaujamą kvalifikaciją (ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo lygmuo) dalis (proc.) (ŠVIS)	66,2 (2021–2022)	90	95
Rodikliai, kurių siekinius šalių bendrijai nustačiusi UNESCO			
Valdžios sektoriaus išlaidų dalis švietimui (proc.) (UNESCO)	11,8 (2017)	15	15
Valdžios sektoriaus išlaidos švietimui kaip BVP dalis (proc.) (UNESCO)	3,8 (2017)	4	4

²¹ Bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių laboratorijas, dalis (proc.); duomenų šaltinis: ŠVIS.

²² Pagrindinio ugdymo mokytojų, dirbančių viešajame sektoriuje VDU, šalies VDU (be individualių įmonių); duomenų šaltinis: LSD.

²³ Tik dėstytojų VDU, šalies VDU (be individualių įmonių); duomenų šaltinis: LSD.

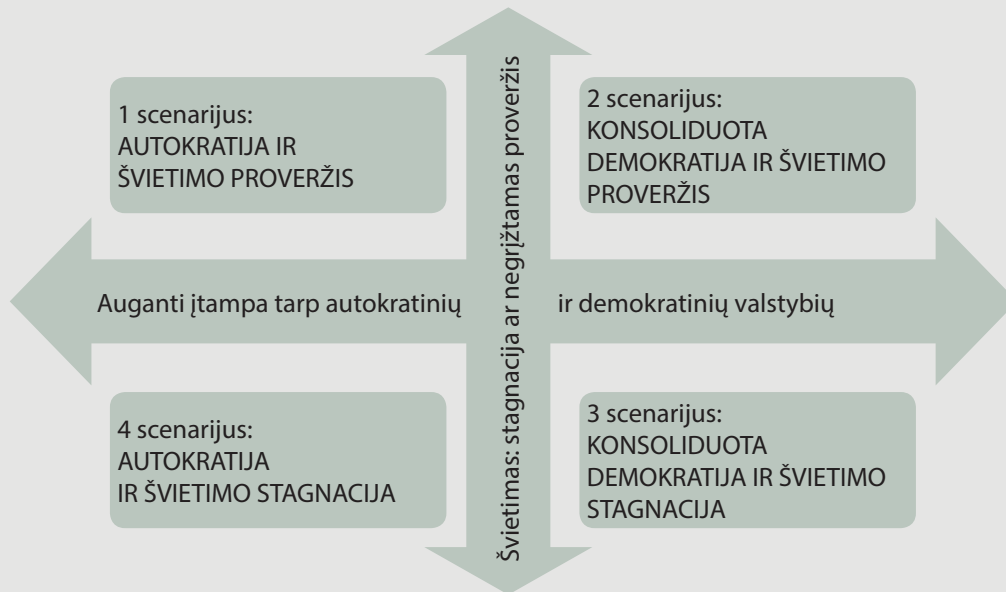
7 lentelė. Strategijos „Europa 2030“ įgyvendinimo švietime vertinimo rodikliai ir siekiniai²⁴

Vertinimo rodiklis, matavimo vienetas (duomenų šaltinis)	Lietuvos pradinė būklė (metai)	Lietuvos naujausia žinoma reikšmė (metai)	ES 2030 m. siekinys
15-mečių nepasiekusių 2 PISA pasiekimų lygmens dalis (proc.) (EBPO) skaitymo gebėjimai matematinis raštingumas gamtamokslinis raštingumas	24,3 25,7 22,2 (2018)	24,3 25,7 22,2 (2018)	Mažiau nei 15 proc. kiekvienoje tyrimo srityje
8 kl. mokinių, nepasiekusių 2 ICILS pasiekimų lygmens, dalis (proc.) (IEA)	45 (2013)	n. d.	Mažiau nei 15 proc.
Vaikų, dalyvaujančių ikimokyklinio ugdymo programose nuo 3 metų iki privalomo pradinio ugdymo amžiaus, dalis (proc.) (Eurostatas)	89,6 (2019)	90,9 (2020)	Bent 96 proc.
Anksti iš švietimo sistemos pasitraukusių 18–24 metų asmenų da- lis (proc.) (Eurostatas)	5,6 (2020)	5,3 (2021)	Mažiau nei 9 proc.
25–34 metų asmenų, įgijusių aukštąjį išsilavinimą, dalis (proc.) (Eurostatas)	56,2 (2020)	57,5 (2021)	Bent 45 proc.
			2025 m. siekinys
Prieš 1–3 metus profesines mokymo įstaigas baigusiu ir mokymosi metu įgijusių praktinės darbo patirties 20–34 metų asmenų dalis (proc.) (Eurosta- tas, ES darbo jėgos tyrimas)	n. d.	n. d.	Bent 60 proc.
25–64 metų asmenų, per paskutinius 12 mėnesių dalyvavusių mokymuose, dalis (proc.) (Eurostatas)	27,9 (2016)	n. d.	Bent 47 proc.

²⁴ Rodiklių vertimas iš anglų kalbos ŠMSM ir NŠA.

2 priedas

1 pav. Nacionalinės pažangos strategijos „Lietuva 2050“ diskusijų metu išryškėję scenarijai 2050 metams

Duomenų šaltinis: Prieiga per internetą: https://www.facebook.com/watch/live/?ref=watch_permalink&v=1109210773145058.

Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2050“. Keturi ateities scenarijai:

1 scenarijus. Autokratija ir švietimo proveržis. Stebimas ES susitraukimas ir Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos (angl. *North Atlantic Treaty Organization*, NATO) susilpnėjimas, nes Jungtinėms Amerikos Valstijoms vis sunkiau atlaikyti Kinijos ir jos sąjungininkų ekonominį spaudimą. Sustiprėjusi augančių ekonomikų koalicija, kurioje dominuoja Kinija, Indija ir Rusija, keičia XXI a. pradžioje vyravusias tarptautinės sistemos taisykles. Pasaulio politikoje ima dominuoti merkantiliniai interesai, prie jų priverstos taikytis mažosios valstybės. ES skyla į kelis regioninius ir skirtingai integruotus blokus. Lietuva vienijasi su kitomis panašiai mąstančiomis Centrinės ir Rytų Europos šalimis. Viešojoje politikoje ima dominuoti tautos išlikimo naratyvas. Vykstant švietimo proveržiui visuomenėje plėtojamos STEAM veiklos, jų praktinis taikymas, klesti „tech hubai“. Vykdomos kryptingos investicijos į mokslo, technologijų ir inovacijų sektorių (pvz., biotechnologijų sektorių). Tuo metu visuomenė labai homogeniška, todėl vykdoma centralizuota švietimo ir kultūros politika. Šalyje palaikomas stabilus bendras pragyvenimo lygis, visuomenėje klesti alternatyvios laimės idėja – „ne piniguose laimė“. Pasitelkiant technologijas ribojamos žmonių laisvės ir teisės.

2 scenarijus. Konsoliduota demokratija ir švietimo proveržis. Ilgai augusi įtampa tarptautinėje arenoje prasiveržia į atvirą plataus masto konfliktą „niekieno“ teritorijoje (pvz., Arktyje, Antarktidoje, kosmose ar kitur), kuris pasibaigia vieningo Vakarų bloko pergale. Savo ruožtu likęs pasaulis veikia pagal demokratių Vakarų taisykles ir tokiu būdu padeda ne tik užtikrinti bloko šalių saugumą ir stabilumą, bet ir efektyviai koordinuoti tokios globalios problemos kaip klimato krizė sprendimą. Galiausiai visos esminės problemos išsprendžiamos. Tokioje visuomenėje klesti tikslieji ir humanitariniai, socialiniai mokslai. Ypatingas dėmesys skiriamas kūrybiškumo lavinimui. Lietuva tampa įtakinga, „sumanių protų“ ir talentų „kūrybinės saviraiškos“ šalimi, technologijas kuriančia ir jas gebančia tinkamai taikyti visuomenė ir valstybė. Tokioje visuomenėje sudarytos puikios sąlygos eksperimentuoti, taikyti naujoves ir uždirbti naujose rizikingose srityse, plėtojama inovacijų ekosistema, paremta glaudžiu mokslo ir verslo bendradarbiavimu. Šioje visuomenėje darniai sugyvena žmonės ir robotai, bet stokojama žmogiškojo ryšio.

3 scenarijus. Demokratija ir stagnuojantis švietimas. Tarptautinėje arenoje egzistuojančios antidemokratinės tendencijos tai sustiprėja, tai atslūgsta, tačiau rimtesnės žalos ES integracijai ar NATO stabilumui nedaro. Rusija ir Kinija išlieka Vakarų konkurentėmis ir oponentėmis, nors vidaus problemos apriboja jų pajėgumus kelti tiesioginę grėsmę Vakarams. Pasaulyje vyrauja nerami ir netvari taika, o Lietuva siekia tapti bendro ir integruoto Šiaurės ir Baltijos regiono dalimi. Gyvenimas tokioje visuomenėje primena dabartį. Švietimas „kapanojasi“: kiekviena nauja valdžia pateikia vis naują viziją. Jaunimas išvyksta ieškoti laimės svetur. Blogėja bendra demografinė situacija, auga ir įvairėja socialinė atskirtis. Šalis patenka į „vidutinių pajamų spąstus“.

4 scenarijus. Autokratija ir stagnuojantis švietimas. Liberalioms demokratijoms nepavyksta nuo vidinio ir išorinio spaudimo apginti taisyklėmis pagrįsto daugiašalio bendradarbiavimo ir laisvos tarptautinės prekybos ir atsakyti šių principų. Paralyžiuotos vidinių nesutarimų ir neturėdamos pakankamai pajėgumų ES ir NATO nesuvaldo Europą užklupusių saugumo, energijos, valiutos ir migracijos krizių. Viešosios politikos nesėkmės Centrinėje ir Rytų Europoje, taip pat ir mažoje dalyje Vakarų Europos valstybių į valdžią atveda populistines autoritarines partijas. Dauguma jų – tiesiogiai remiamos Rusijos ir Kinijos režimų. Tokioje visuomenėje klesti vidutinybės ir paklusnumo kultas, plėtojami tik tikslieji, inžineriniai mokslai. Gyventojai emigruoja į vakarus, todėl šalyje populiacija sparčiai sensta. Šalies gyventojai itin suvaržyti valstybės ir beveik visiškai nuo jos priklausomi. Valstybė atsidūrusi procesų užribyje, nesaugi.

2 pav. EBPO švietimo ateities scenarijai 2050 metams

Keturi EBPO švietimo ateities scenarijai:

1 scenarijus. Išplėtotas mokyklinis mokymasis (angl. *Schooling extended*). Šiame švietimo ateities scenarijuje visuomenės, ypač jaunimo dalyvavimas formaliajame švietime, auga. Švietimas plačiai pripažįstamas kaip ekonominio konkurencingumo pagrindas, todėl dauguma šalių deda daug pastangų, kad nuo pirmųjų gyvenimo metų iki aukštojo mokslo būtų visuotinai prieinamos formaliojo mokymosi galimybės. Formalūs pažymėjimai išlieka pagrindiniu ekonominės ir socialinės sėkmės garantu. Mokyklos struktūra ir funkcijos išlieka kokios buvo. Daug dėmesio skiriama mokymo programai, o šalys taiko tas pačias mokymo programas ir vertinimo priemones. Skaitmeninės mokymosi aplinkos sudaro prielaidas stipriam viešajam ir privačiam tarptautiniam bendradarbiavimui. Šalys dalijasi mokymosi ištekliais ir duomenimis. Mokymo organizavimas bei mokytojo ir mokinio sąveika išlieka beveik nepakitusi, nors atsiranda erdvės naujovėms. Grįžtamasis ryšys dėl mokymosi pažangos, įspėjimai dėl netinkamo elgesio mokiniams, mokytojams ir tėvams, pasitelkiant informacines technologijas, teikiami akimirksniu. Efektyvesnis individualizuotas mokymasis keičia mokytojo darbo pobūdį. Mokytojai gali daugiau dėmesio skirti atliepdami mokinio emocinius poreikius ir skatindami mokymosi motyvaciją. Pakitęs darbo pobūdis keičia ir mokytojo rengimą bei profesinį tobulinimą. Mokyklos ir jų tinklai gali taikyti masto ekonomiją, kad veiksmingiau planuotų ir naudotųsi ištekliais, pasitelkdamos skaitmeninimą ir duomenų informacines sistemas. Tokioje švietimo sistemoje didelis vaidmuo tenka viešajam administravimui. Valdžios institucijoms iššūkiu tampa atliepti įvairius mokymosi poreikius ir visoje sistemoje užtikrinti kokybę. Su(sitarimai tarp skirtingų interesų grupių užima laiko ir riboja naujoves.

2 scenarijus. Rinkoje perkamos švietimo paslaugos (angl. *Education outsourced*). Šiame švietimo ateities scenarijuje privataus sektoriaus ir visuomenės siūlomos švietimo iniciatyvos tampa alternatyva mokykliniam mokymui. Pasirinkimas tampa svarbiausiu faktoriumi: tiems, kurie perka švietimo paslaugas ir tiems, pavyzdžiui, darbdaviams, kurie atsakingi už tokių paslaugų kokybę. Daugėjant besinaudojančių perkamomis švietimo paslaugomis, tradicinis biurokratinis valdymas ir atskaitomybė įvairiais sistemos lygmenimis nyksta. Valdžia labiau pasitiki visuomenės

gebėjimu organizuoti ir koordinuoti procesus. Mokyklos tampa platesnės rinkos (vietos, nacionalinės, tarptautinės) žaidėjomis. Valdžios institucijoms tenka iššūkis – nustatyti pagrindines rinkos taisykles, užtikrinti mokymosi prielaidas ir kokybę, kompensuoti rinkos „nesėkmes“, taip pat konkuruoti su kitais švietimo paslaugų teikėjais ir suvaldyti informacijos srautus. Kartu su didele parduodamų švietimo paslaugų pasiūla „mokymosi rinkoje“ atsiranda įvairių akreditavimo centrų ir kokybės kriterijų. Didesnis programų (trukmės, apimties, kainos ir kt.) ir mokymosi kelių (ugdymo lygmenų, mokymosi metų) pasirinkimas sąlygoja didesnį mokymosi lankstumą, galimybę mokytis individualiu tempu, tokiu būdu formalusis mokymas sujungiamas su neformalioju. Rinkos poreikiai sutelkia žmogiškuosius išteklius į mokymosi tinklus, todėl mokytojų darbas pagal sutartis ir karjeros struktūra ima skilti. Valstybinėje mokyklose pagal įvairias darbo sutartis dirba įvairių specializacijų, kvalifikacijų specialistai, o privataus sektoriaus platformose – nepriklausomi mokytojai, karjeros konsultantai, rinkos analitikai, švietimo specialistai. Augant švietimo privatizavimui ir individualizuotam mokymui, stiprėja susirūpinimas dėl visuomenėje augančios socialinės fragmentacijos, kuri tampa nuolat diskutuojama problema daugelio šalių politikoje.

3 scenarijus. Mokyklos kaip mokymosi centrai (angl. *Schools as learning hubs*). Šioje švietimo ateities vizijoje mokyklos išlaiko daugumą savo funkcijų, bet naujos kompetencijų pripažinimo sistemos pakeičia formalųjį vertinimą. Švietimo sistema nevienalytė, mokykloms tenka daugiau atsakomybės kuriant ugdymo metodiką, daugiau įtakos turi vietinė bendruomenė. Eksperimentavimas bei įvairių ugdymo praktikų taikymas tampa norma. Individualiai pritaikytą mokymosi kelią sustiprina bendradarbiavimas. Švietimo veiklos planuojamos platesniame švietimo paslaugų teikėjų bei erdvių tinkle. Mokytojai – žingeidūs profesionalai, aktyviai dalyvaujantys vietinės bendruomenės veikloje. Jų mokymą papildo vietiniai visuomenės veikėjai ar įvairių institucijų atstovai, siūlantys žinias ir patirtį. Stipri partnerystė tarp mokyklos ir išorinių institucijų, tokių kaip bibliotekos, muziejai, meno centrai ir t. t. mokykloms padeda sumažinti mokymui reikalingus resursus. Daugiau galios suteikiama savivaldai. Savivalda prisideda prie mokyklų ir socialinių partnerių tinklo plėtos. Švietimo plėtojimas šiuo keliu sudaro prielaidas įvairių interesų visuomenės grupėms daryti įtaką švietimo politikai. Atsiranda įtampa tarp lokalių ir valstybinių švietimo sistemos tikslų.

4 scenarijus. Mokymasis visur ir visada (angl. *Learn as you go*). Šis scenarijus grindžiamas sparčia dirbtinio intelekto, virtualios ir augmentinės realybės bei daiktų interneto raidos pažanga. Atsisakoma mokymo programų, išnyksta mokykla kaip institucija. Skaitmeninimas sudaro galimybes akimirksniu atlikti giluminį turimų žinių, gebėjimų, įgūdžių ir nuostatų įvertinimą, todėl patikimų trečiųjų šalių (švietimo institucijų, privačių mokymosi teikėjų) dalyvavimas vertinime jau nereikalingas. Ribos tarp formaliojo ir neformaliojo mokymosi išnyksta. Didelės nemokamo mokymosi galimybės. Švietimas remiasi skaitmeninėmis technologijomis ir dirbtiniu intelektu, kad maksimaliai efektyviai panaudotų kolektyvinį intelektą realaus gyvenimo problemų sprendimui. Mokymosi visą gyvenimą dirbtinio intelekto asmeniniai asistentai – prijungti prie aplinkos ir papildo tarpusavio informacines sistemas bei siūlo žmonėms individualizuotus, asmens poreikiais ir polinkiais grindžiamus mokymosi pasiūlymus, padeda nustatyti žinių ir įgūdžių spragas, skatina kūrybiškumą ir saviraišką bei sujungia besimokančiuosius į bendro tikslo siekiančią bendruomenę. Ribos tarp švietimo, darbo ir poilsio tampa ne tokios ryškios. Tradiciniai mokymo profesionalai tokioje visuomenėje išnyksta, nes asmenys patys tampa individualaus mokymosi profesionalais. Tuo pačiu metu klasės, paskaitos ar įvairios korepetitoravimo formos išlieka ir vyksta tiek fiziškai, tiek internetu, vienos teikiamos žmonių, kitos dirbtinio intelekto. Tokioje visuomenėje globalus duomenų valdymas ir skaitmeninės technologijos tampa svarbiausiais komponentais. Valdžios institucijos susiduria su didele socialinės fragmentacijos rizika. Potencialiai didelis valstybės, korporacijų intervencijos lygis į visas žmogaus gyvenimo sritis. Kyla įtampa tarp demokratinės kontrolės ir asmens teisių apsaugos.

LIETUVA. ŠVIETIMAS ŠALYJE IR REGIONUOSE 2022

ĮTRAUKUSIS UGDYMAS

2022-08-12. Elektroninė leidinio versija

Išleido Nacionalinės švietimo agentūros Bendrųjų reikalų departamento Aprūpinimo ir leidybos skyrius,
K. Kalinausko g. 7, LT-03107 Vilnius

Elektroninį leidinio variantą galima rasti interneto svetainėse www.smm.lt ir www.nsa.smm.lt

